This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Über dieses Buch

Dies ist ein digitales Exemplar eines Buches, das seit Generationen in den Regalen der Bibliotheken aufbewahrt wurde, bevor es von Google im Rahmen eines Projekts, mit dem die Bücher dieser Welt online verfügbar gemacht werden sollen, sorgfältig gescannt wurde.

Das Buch hat das Urheberrecht überdauert und kann nun öffentlich zugänglich gemacht werden. Ein öffentlich zugängliches Buch ist ein Buch, das niemals Urheberrechten unterlag oder bei dem die Schutzfrist des Urheberrechts abgelaufen ist. Ob ein Buch öffentlich zugänglich ist, kann von Land zu Land unterschiedlich sein. Öffentlich zugängliche Bücher sind unser Tor zur Vergangenheit und stellen ein geschichtliches, kulturelles und wissenschaftliches Vermögen dar, das häufig nur schwierig zu entdecken ist.

Gebrauchsspuren, Anmerkungen und andere Randbemerkungen, die im Originalband enthalten sind, finden sich auch in dieser Datei – eine Erinnerung an die lange Reise, die das Buch vom Verleger zu einer Bibliothek und weiter zu Ihnen hinter sich gebracht hat.

Nutzungsrichtlinien

Google ist stolz, mit Bibliotheken in partnerschaftlicher Zusammenarbeit öffentlich zugängliches Material zu digitalisieren und einer breiten Masse zugänglich zu machen. Öffentlich zugängliche Bücher gehören der Öffentlichkeit, und wir sind nur ihre Hüter. Nichtsdestotrotz ist diese Arbeit kostspielig. Um diese Ressource weiterhin zur Verfügung stellen zu können, haben wir Schritte unternommen, um den Missbrauch durch kommerzielle Parteien zu verhindern. Dazu gehören technische Einschränkungen für automatisierte Abfragen.

Wir bitten Sie um Einhaltung folgender Richtlinien:

+ *Nutzung der Dateien zu nichtkommerziellen Zwecken* Wir haben Google Buchsuche für Endanwender konzipiert und möchten, dass Sie diese Dateien nur für persönliche, nichtkommerzielle Zwecke verwenden.

+ *Keine automatisierten Abfragen* Senden Sie keine automatisierten Abfragen irgendwelcher Art an das Google-System. Wenn Sie Recherchen über maschinelle Übersetzung, optische Zeichenerkennung oder andere Bereiche durchführen, in denen der Zugang zu Text in großen Mengen nützlich ist, wenden Sie sich bitte an uns. Wir fördern die Nutzung des öffentlich zugänglichen Materials für diese Zwecke und können Ihnen unter Umständen helfen.

+ *Beibehaltung von Google-Markenelementen* Das "Wasserzeichen" von Google, das Sie in jeder Datei finden, ist wichtig zur Information über dieses Projekt und hilft den Anwendern weiteres Material über Google Buchsuche zu finden. Bitte entfernen Sie das Wasserzeichen nicht.

+ *Bewegen Sie sich innerhalb der Legalität* Unabhängig von Ihrem Verwendungszweck müssen Sie sich Ihrer Verantwortung bewusst sein, sicherzustellen, dass Ihre Nutzung legal ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass ein Buch, das nach unserem Dafürhalten für Nutzer in den USA öffentlich zugänglich ist, auch für Nutzer in anderen Ländern öffentlich zugänglich ist. Ob ein Buch noch dem Urheberrecht unterliegt, ist von Land zu Land verschieden. Wir können keine Beratung leisten, ob eine bestimmte Nutzung eines bestimmten Buches gesetzlich zulässig ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass das Erscheinen eines Buchs in Google Buchsuche bedeutet, dass es in jeder Form und überall auf der Welt verwendet werden kann. Eine Urheberrechtsverletzung kann schwerwiegende Folgen haben.

Über Google Buchsuche

Das Ziel von Google besteht darin, die weltweiten Informationen zu organisieren und allgemein nutzbar und zugänglich zu machen. Google Buchsuche hilft Lesern dabei, die Bücher dieser Welt zu entdecken, und unterstützt Autoren und Verleger dabei, neue Zielgruppen zu erreichen. Den gesamten Buchtext können Sie im Internet unter `http://books.google.com` durchsuchen.

Lit., Ger
483 Old id

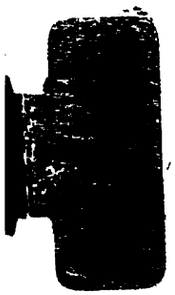

167

Theological School
IN CAMBRIDGE.

The Gift of
COL. BENJAMIN LORING.

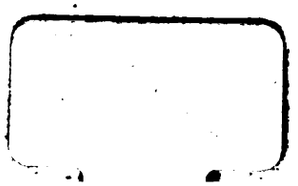

KRIST.

Das älteſte,

von

OTFRID von Weissenburg

im neunten Jahrhundert verfaſzte,

hochdeutſche Gedicht,

nach den

drei gleichzeitigen, zu Wien, München und Heidelberg befindlichen,

Handſchriften

kritiſch herausgegeben

von

E. G. Graff.

DIVINITY SCHOOL LIBRARY. HARVARD UNIVERSITY

Mit einem Facſimile aus ieder der drei Handſchriften.

Königsberg 1831.

Im Verlage der Gebrüder Bornträger.

SR. KÖNIGLICHEN HOHEIT

DEM

KRONPRINZEN VON PREUSZEN,

DEM ERHABENEN FREUNDE DES ALTERTHUMS UND FROMMER GESINNUNG,

WIDMET

DIE ÄLTESTE HOCHDEUTSCHE MESSIADE

IN UNTERTHÄNIGER VEREHRUNG

DER HERAUSGEBER,

ZUM BLEIBENDEN DENKMALE,

DASZ,

WIE DER BESZTE KÖNIG,

SO AUCH DER ERBE SEINES THRONES,

MITTEN UNTER DEN SORGEN FÜR RETTUNG UND SICHERUNG

DER DURCH EINE ÜBERALL VERBREITETE VERBLENDUNG GEFÄHRDETEN

RUHE UND WOHLFAHRT DER STAATEN,

DEN WISZENSCHAFTEN

SEINE HULDREICHE THEILNAHME UND PFLEGE NICHT ENTZOG.

Stimme der Vorzeit.

Ich ſaz ûf einem ſteine:
dô dahte ich bein mit beine,
dar ûf ſazt ich den ellenbogen;
ich hete in mîne hant gemmogen
daz kinne und ein mîn wange.
dô dâhte ih mir vil ange,
wie man zer welte ſolte leben:
deheinen rât kond ich gegeben,
wie man driu dinc erwurbe,
der keines niht verdurbe.
diu zwei ſint *êre* und *varnde guot*,
daz dicke ein ander ſchaden tuot,
daz dritte iſt *gotes hulde*,
der zweier übergulde:
die wolte ich gerne in einen ſchrîn.
jâ leider desn mac niht geſîn,
daz guot und weltlich êre
und gotes hulde mêre
zeſamene in ein herze komen.
ſtig und wege ſint in benomen,
untriuwe iſt in der ſâze,
gewalt vert ûf der ſtrâze,
fride unde reht ſint fêre wunt:
diu driu enhabent geleites niht, diu zwei enwerden ê geſunt.

Walther von der Vogelweide.

Vorrede
des Herausgebers.

Bereits vor acht Jahren, als ich das vorliegende Werk, die älteſte hochdeutſche Meſſiade, verfaſzt von Otfrid *), nach der ſcherziſchen Ausgabe für den althochdeutſchen Sprachſchatz durcharbeitete und mich zur Berichtigung des vielfach entſtellten Textes genöthigt ſah, beſchloſz ich, falls ich zur Collation der Handſchriften dieſes Werks einſt kommen könnte, eine kritiſche Ausgabe deſſelben zu beſorgen. Die Reiſe, die ich, unterſtützt von dem königl. preuſz. Miniſterium des Cultus und Unterrichts, zur Auffindung und Benutzung der altdeutſchen Sprachdenkmäler im Jahre 1825 unternahm und bis zum Jahre 1827 fortſetzte, führte mich denn auch zu den Handſchriften Otfrids, aus denen ich nicht nur alle Varianten mir ſamlete, ſondern auch die Accente, mit denen das ganze Werk verſehen iſt, vollſtändig eintrug. So zur Ausgabe dieſes Werks ausgerüſtet, wagte ich ſie, nach beendigter Collation der in Wien befindlichen Handſchrift, zu der ich am Ende meiner Reiſe gelangte, im 3ten Bande der Diutiſca (S. 159.) dem Publicum in der Vorausſetzung anzukündigen, daſz mein Geſundheitszuſtand mir in den Stunden, in denen ich, erſchöpft von meinem ermüdenden lexicographiſchen Geſchäft, Erholung abwarten muſz, dieſe Nebenarbeit geſtatten würde. Augenſchwäche und immer wiederkehrende Nervenübel entzogen aber meiner Hauptarbeit ſo viel Zeit, daſz ich dieſe Ankündigung zu widerrufen ſchon im Begriff ſtand. Allein nach reiflicher Erwägung fand ich, daſz ich nicht allein zur Berichtigung und Sicherſtellung der nach dem gedruckten Texte und eigner Conjectur der in meine lexicographiſchen Samlungen eingetragenen otfridiſchen Wörter und Formen das ganze Werk von Anfang bis zu Ende aufs neue durcharbeiten muſzte, ſondern auch durch die zahlloſen Abweichungen der Schreibart

*) Otfrid war, nach der Aufſchrift ſeiner Verſe an Hartmuat und Werinbraht, Mönch im (Benedictiner) Kloſter zu Weiſzenburg im Elſaſz, und, nach dem Schluſze ſeines Schreibens an Liutbert, ein Schüler des Hrabanus Maurus; mehr wiſzen wir von ſeinem Leben nicht.

ſowohl eines und deſſelben Codex, als aller Handſchriften unter einander zu denſelben Unterſuchungen des otfridiſchen Dialects, die für die Ausgabe Otfrids erforderlich waren, ſchon für den althochdeutſchen Sprachſchatz genöthigt ward; daſz aber auch die Zeit, die mir die anderweitigen Arbeiten einer Herausgabe Otfrids raubten, zum Theil wieder dadurch eingebracht würde, daſz ich, ſtatt alle Abweichungen des otfridiſchen Dialects dem Sprachſchatz einzuverleiben, nur auf meine Ausgabe und die ihr mitzugebenden Varianten verweiſen durfte. Ein Theil der wenigen Zeit, die mir bei meiner Kränklichkeit und meinem vorgerückten Alter für die Bearbeitung des althochdeutſchen Sprachſchatzes noch, vielleicht, übrig iſt, ward dieſem freilich entzogen; allein der Umſtand, daſz leider bis jetzt nur Wenige unſrer alten Sprache ein Studium gewidmet haben, das ſie zur Herausgabe des otfridiſchen Werks befähigte, und dieſe Wenigen nicht im Beſitz des dazu nöthigen Apparats ſind, ich aber ſchon auf meiner Reiſe mehr als 3 Monathe zur Collation der Handſchriften und Eintragung der Accente verwandt hatte, rechtfertigte nicht nur die Ausführung meines Unternehmens, ſondern machte ſie mir für ein Werk, wie das otfridiſche iſt, zur Pflicht.

Otfrids Werk iſt nämlich das Hauptdenkmal der althochdeutſchen Sprache *), nicht allein als das älteſte, in gereimten Verſen verfaſzte, poetiſche (die 3 kleinen Gedichte: das — lückenhafte — Lied von der Samariterin, das Fragment einer gereimten Ueberſetzung des 138ſten Pſalmes und das Lied auf den heiligen Petrus **), die mit Otfrids Gedicht beinahe gleichzeitig ſein mögen, ausgenommen), ſondern überhaupt als das älteſte Werk, das (die beiden kleinen Sprachdenkmäler: der Schwur Karls des Kahlen und des deutſchen Volkes, und, eine Grenzbeſtimmung Wirzburgs und Hettingesfeldes, abgerechnet) nicht als Ueberſetzung aus der lateiniſchen Sprache Farbe und Feſzeln derſelben trägt, ſondern ſelbſtändig und frei die hochdeutſche Sprache handhabt. Da eins der Zueignungsgedichte an den Mönchen Hartmuat gerichtet iſt, dieſer aber im Jahr 872 Abt zu St. Gallen ward, ſo iſt das Werk vor dem Jahre 872 geſchrieben ***), und gehört alſo noch dem 3ten Viertel des 9ten Jahrhunderts, d. h. einer Zeit an, in der Deutſchland unter Ludwig dem Deutſchen noch in ſeiner Kraft und Einheit daſtand, Karls des Groſzen Einfluſz auf Sitte und Wiſſen-

---

*) Als ſolches es zu ehren, haben auch die Herrn Verleger dieſe Ausgabe deſſelben auf eine ſeiner würdige Weiſe ausgeſtattet, wofür ich ihnen im Namen aller Freunde der deutſchen Literatur hiermit öffentlich Dank ſagen zu müſzen glaube.

**) Vielleicht auch von Otfrid; der letzte Vers

daz er uns firtanen giuuerdo ginaden

findet ſich wörtlich wieder in Otfrid I. 7, 28.

***) Die lateiniſche Zuſchrift an Liutbert, Erzbiſchof zu Mainz, der erſt 863 Erzbiſchof ward, beweiſt nur, daſz dieſe Zuſchrift nicht vor 863 abgefaſzt, nicht aber, daſz das Gedicht nicht ſchon vor 863 gearbeitet worden iſt; das Zueignungsgedicht an Ludwig den Deutſchen ſcheint nach der Stelle, in welcher die „fridoſamo ziti" gerühmt werden, dem Jahre 868 anzugehören.

ſchaft noch nicht durch innere Unruhen, Fauſtrecht und Raubſyſtem zerſtört war, und — was vor allem dieſes Werk intereſſant macht — die deutſche Sprache noch nicht das Leben und den Reiz ihrer Jugend ganz eingebüſzt hatte.

Wie ſticht die Härte unſrer zuſammengeſchrumpften Wörter, die Einförmigkeit ihres Sylbenfalls, die Eintönigkeit ihrer in *e* verdünnten Endungen gegen den Wohlklang ab, den die vollen Formen jener Zeit durch die Mannigfaltigkeit des Vocalwechſels und der Wortfüſze beſaſzen! Man halte z. B. folgende otfridiſche Wörter mit den neudeutſchen zuſammen: *oſtarrichi*, Oeſtreich, *thero frankono*, der Franken, *mannogilih*, männiglich, *filabar*, Silber, *thiarna*, Dirne, *fianta*, Feinde, *feliſa*, Fels, *akus*, Axt, *furiſto*, Fürſt, *blintilingon*, blindlings, *ginada*, Gnade, *luginari*, Lügner, *thiononti*, dienend, *anguſtitun*, ängſteten, *gibadôti*, gebadete, *bibinôta*, bebte, *wuntôrota*, wunderte, *betôta*, betete, *mit waſanon*, mit Waffen, *bilidôn*, bilden, *liobôſta*, liebſte, *giſungan*, geſungen etc., oder leſe folgende Verſe Otfrids:

lindo liobo druhtin min. laz thia keſtiga ſin.
giloko mir thaz minaz muat. ſo muater kindiline duat.

oder:

mit eſtin thero unaldo. thaz uuir gangen baldo.

oder:

thaz kind uuuahs untar mannon. ſo lilia untar thornon.

Welche Mannigfaltigkeit, Geſchmeidigkeit und Entſchiedenheit der Bildungen und Biegungen in der Sprache jener Zeit gegen die unbeſtimmten und abgeſchwächten Formen der heutigen Sprache! Z. B. bei uns iſt *euch* und *uns* Dativ und Accuſativ, damals war noch der Dativ *iu* und *uns* vom Accuſativ *iuih* und *unſih* unterſchieden; mit *ſie* bezeichnen wir nom. und acc. ſing. fem., nom. und acc. plur. in allen 3 Geſchlechtern, damals hieſz der nom. ſing. fem., nom. und acc. plur. neutr. *ſiu*, acc. ſing. fem. *ſia*, nom. und acc. plur. neutr. *ſie*, nom. und acc. plur. fem. *ſio*; bei uns lautet der Pluralis von *Seele* in allen caſibus: *Seelen*, damals lautete der nom. und acc. *ſela*, der gen. *ſelono*, der dat. *ſelon*; jetzt keine Spur mehr vom Inſtrumentalis und Dualis, damals noch dat.: *tode*, *droſte*, *eide*, *nide*, *kinde*, *leide* etc., und inſtrum.: *todu*, *droſtu*, *eidu*, *nidu*, *kindu*, *leidu* etc.; genit. plur. *unſer*. genit. dual. *unker*; jetzt decliniert das adject. fem.: *ſelige*, *ſeliger*, *ſeliger*, *ſelige*. damals *ſaligiu*, *ſaligera*, *ſaligeru*, *ſaliga*; jetzt ſagen wir: der gute, und: die gute, damals: *der guoto*, und: *diu guota*; *Erbe*, *Ende*, *Erde*, *Friede*, alle 4 verſchiedenes Geſchlechts und verſchiedener Declination, lauten bei uns auf gleiche Weiſe in *e* aus, damals war in *erbo*, *enti*, *erda*, *fridu* die Verſchiedenheit des Geſchlechts und der Declination zu erkennen; *rieten* iſt bei uns die 1ſte und 3te perſ. plur. im Indicativ und Conjunctiv, damals hieſz im Indicat. die 1ſte

perſ. pl. *riatumes*, die 3te perſ. plur. *riatun*, im Conjunctiv die 1ſte perſ. pl. *riatimes*, die 3te perſ. plur. *riatin*; bei uns endigen alle Infinitive auf *en*, damals unterſchieden ſich die Infinitive der ſtarken und der 3 ſchwachen Conjugationen durch *an*, *ian*, *ôn*, *ên*, z. B. *faran*, *nerian*, *reganon*, *fragen*; bei uns iſt das Adjectiv von ſeinem Adverb nicht verſchieden, *recht* und *hart* z. B. gilt für beides, damals hieſz das Adj. *reht*, *hart*, das Adv. *rehto*, *harto*; eben ſo fehlen uns jetzt die Adverbialformen der Präpoſitionen und mehrere Adjectiv- und Subſtantivbildungen, z. B. die Adv. *miti*, *widari*, die Adj. *mittemo*, *rehtemo*, das Subſt. fem. *diu weſini* vom Part. Praet. *weſan*, *diu ubili* vom Adj. *ubil*.

Wie zeichnet ſich die Sprache jener Zeit noch durch eine gewiſze natürliche Unmittelbarkeit ihres Satzbaues vor der unſrigen aus! Faſt jedes Blatt des vorliegenden Werkes liefert Beiſpiele davon. Selbſt noch Conſtructionen, wie die den lateiniſchen Ablativis consequ. ähnliche: *duron ſo biſparten ſtuant er untar mitten*, oder: *ther io thih ſo irfaren giſunten uns thir derien*, und die des Ablativs nach dem Comparativ: *furira abrahame*.

Endlich welche Menge von Ausdrücken, die jetzt ganz verſchwunden ſind, lebten noch in der otfridiſchen Sprache! z. B. *abuh*, *agaleizi*, *afalon*, *anton*, *anſt*, *arunti*, *baga*, *balo*, *belgan*, *elibenzo*, *beiton*, *bora*, *blantan*, *blidi*, *brettan*, *bruttan*, *bruzi*, *gabiſſa*, *gaman*, *gatiling*, *galm*, *gorag*, *kuman*, *gund*, *klenkan*, *klekan*, *klinnan*, *knahan*, *grunni*, *delban*, *derian*, *thiggan*, *thiot*, *dolk*, *dougan*, *douuan*, *dufar*, *thrato*, *trado*, *druhtin*, *duala*, *duahan*, *thuerran*, *thuesban*, *egiſo*, *ekord*, *ellen*, *ferah*, *fergon*, *fillan*, *fina*, *fultar*, *fnehan*, *fram*, *frehti*, *freiſa*, *fruat*, *halz*, *haren*, *herton*, *hiuuilon*, *horo*, *hugu*, *gilari*, *liuzan*, *luzil*, *mammunti*, *mendan*, *merran*, *mornen*, *nendan*, *nioton*, *odi*, *quedan*, *quena*, *ramen*, *re*, *reſſan*, *rinan*, *ſar*, *ſelida*, *ſum*, *ſpunon*, *ſuegala*, *ſuichan*, *ſuinan*, *unz*, *unda*, *uuerran*, *uuitu*, *uuig*, *uuini*, *uuirs*, *zauuen*, *zerban*, *zeſſon*, *zinſera* etc.

Und wie viele Wörter, die jetzt nur als willkührliche, todte Zeichen erſcheinen, hatten damals noch urſprüngliche, lebendige Bedeutung! So iſt der urſprüngliche Sinn von *ſcrikkan*, wovon unſer jetziges *erſchrecken* herkommt, *aufſpringen* (daher Heuſchrecke = Heuſpringer); der Begriff von *gruozan* (grüſzen) iſt anregen, anreizen, anreden; *giſindi* (Geſinde) heiſzt das Reiſegefolge, von *ſind*, Reiſe; *herro* (Herr), zuſammengezogen aus *heriro*, iſt der Comparativ von *her* (hehr); *furiſto* (Fürſt) iſt eine Superlativbildung von *furi*, alſo *der vorderſte*; *fiant* (Feind) iſt ein Particip und heiſzt *der haſzende*; *baldo* (bald) bedeutet muthig, kühn; *ſero* (ſehr) ſchmerzlich.

Schon aus dieſen wenigen Zügen von der Lebensfülle und Jugendkraft der otfridiſchen Sprache wird einleuchtend geworden ſein, wie intereſſant und wichtig Otfrids Werk ſowohl für die Wiederbeſeelung unſrer heutigen Wörter iſt, als auch für etymologiſche und gram-

matiſche Unterſuchungen und Feſtſtellungen. Mögen folgende Bemerkungen dieſes noch näher und eindringlicher uns vor Augen ſtellen.

Eben jener noch unentſtellte Organismus in der otfridiſchen Sprache, jenes Haften der urſprünglichen Wortbedeutung giebt über eine Menge heutiger Wörter, in denen weder ihre Wurzel noch der Grund der jetzigen Bedeutung zu erkennen iſt, einen überraſchenden Aufſchluſz, wie ſchon die eben angeführten Beiſpiele von ſchrecken, grüſzen, Geſinde etc. zeigen. So ſpringt theils der Stamm, theils der Sinn der Wörter: *zwar*, *gleich*, *immer*, *nicht*, *bleiben*, *Glaube*, *Gnade*, *Amt* unmittelbar hervor aus den otfridiſchen Wörtern: *zi ware*, *gi-lih*, *io-mer*, *ni-uuiht*, *bi-liban*, *gi-louba*, *gi-nada*, *am-baht*. Oder man nehme die Wörter: *Beichte*, *eilf*, *gerben*, *vertheidigen*, *Klobe*, *Menge*, *ähnlich*, *Dreskammer*, *Bräutigam*. *Beichte* iſt *bi-giht* (V. 6, 38.), Bekenntnis von *bi-iehan*, con-fiteri; *eilf* iſt eine Zuſammenſetzung aus *ein-lif* (I. 3, 36.), eins übrig, nämlich über 10; *gerben* iſt *garauuen* (IV. 15, 11.), bereiten von *garo*; *vertheidigen* findet ſeinen Stamm in *daga-thing* (V. 19, 1.), Gericht, welches im Mittelhochdeutſchen ſchon zu *teidinc* geworden iſt; *Klobe* iſt durch den Participialablaut *o* von *kliuban* (I. 20, 17.) ſpalten, gebildet; *Menge* iſt zuſammengezogen aus *menigi* (I. 3, 32.), dem Subſtantiv von *manag*, viel; *ähnlich* iſt *ana-lih* (III. 13, 42.), an-gleich, wie *ana-guat* (II. 24, 16.), an-gut; *Dreskammer* iſt (nicht, wie einige Theologen geſchrieben wiſzen wollen, Troſtkammer, ſondern) Schatzkammer, von *treſo* (I. 17, 63.), Schatz; *Bräutigam* iſt *bruti-gomo* (II. 9, 7.), Brautmann, von *gomo* (I. 27, 27.), welches Wort auch die lateiniſche Sprache in der Form *homo* beſitzt.

Durch dieſes Verſtändnis der urſprünglichen Bedeutung, die der ſpätern, abgezogenen, unſrer Wörter zum Grunde liegt, wird unſre Sprache zugleich ein Spiegel deutſches Sinnes! Den Begriff des Eiteln hat der Deutſche durch das Wort *ital* bezeichnet, welches *leer* (IV. 19, 44.) bedeutet; den Begriff: Laſter, durch das Wort *laſtar*, deſſen Bedeutung *Schimpf* iſt (IV. 30, 23.); dem Deutſchen waren eitel und leer, Laſter und Schimpf gleichbedeutend. Redlich, *redilih*, bei Otfrid *redihaft* (IV. 15, 19.), heiſzt urſprünglich nichts anders als *verſtändig*; verſtändig und redlich ſchienen dem Deutſchen ſo nahe mit einander verwandt, daſz er den Begriff des Redlichen mit dem Namen des Verſtändigen bezeichnete, während jetzt oft beides einander entgegengeſetzt wird; unſern Vorfahren war die Redlichkeit eine nothwendige Folge der Verſtändigkeit, und ſie fühlten unmittelbar das, was unſre Philoſophen uns erſt vordemonſtrieren müſzen, daſz der wahrhaft verſtändige auch redlich ſei. — Welche Achtung der Frauen ſpiegelt ſich in dem Worte *Frau* ab! Frau, in der alten Sprache *frowa*, heiſzt Herrin, von *fro* (II. 14, 89.), Herr. — *Elend* iſt eine Entſtellung des Wortes *elilenti* (III. 26, 16.), das aus *eli* (dem lateiniſchen ali-) und *lenti* zuſammengeſetzt iſt und *andersländiſch*, ausländiſch, aus dem Lande vertrieben, bedeutet; konnte die Vaterlandsliebe unſres

Volkes ſich deutlicher ausſprechen als dadurch, daſz der Begriff: elend (miſer) mit dem Worte, welches Trennung vom Vaterlande ausdrückt, bezeichnet ward?

Der Unkunde der alten Sprache iſt es zuzuſchreiben, daſz man *Acht* (proſcriptio) von *ahton*, achten, herleitet, ſtatt von *âhtian* (III. 22, 39.), verfolgen, *Gefahr* von *faran*, fahren, ſtatt von *fârên* (III. 23, 31.), nachſtellen, *geruhen* von *ruowan*, ruhen, ſtatt von *ruahan* (II. 4, 93.), ſich angelegen ſein laſzen, die Ausdrücke: *durchbläuen*, *abbläuen* von blau, ſtatt von *bliuwan* (V. 6, 42.) ſchlagen.

Selbſt Männer, wie Buttmann, muſzten aus Unkunde der altdeutſchen Sprachdenkmäler in ähnliche Irthümer verfallen. So hält dieſer in ſeinem Lexilogus (bei der Erklärung des Wortes κουρίδιος) *Heurath* und *Hure*, und (bei der Erklärung von ἐνήροθεν) *ſcheuen* und *ſchauen* für ſtammverwandt; Heurath (Heirat) iſt aber *hi-rat*, von *hiwan*, nubere (II. 8, 5.), und Hure iſt *huorra* (III. 17, 8.), zuſammenhängend mit dem gothiſchen *hôrs*, Ehebrecher; ſcheuen iſt *ſciuhan* (V. 2, 18.), und ſchauen, *ſcouuon* (I. 9, 23.).

Läſzt ſich vollends die Etymologie auf Nachweiſung der Verſchwiſterung unſrer Sprache mit der griechiſchen, lateiniſchen, perſiſchen, indiſchen ein, ſo kann ſie Sicherheit und Reichthum der Reſultate nur von der Kenntnis der alten unentſtellten Formen unſrer Wörter erwarten. So wird die neuerdings aufgeſtellte Behauptung, daſz das perſiſche *kei* mit unſerm *kö-nig*, das perſiſche *niſti* mit unſerm *Nichts* zu Einem Stamme gehöre, oder *Menſch* eine Zuſammenziehung des indiſchen *mânuſh* ſei, durch die altdeutſchen Formen: *kun-ing* (I. 3, 20.), *ni-wihtes* (II. 11, 39.), *menn-iſco* (V. 12, 46., menniſco gehört zwar mit manuſh zu Einem Stamme: *man*, iſt aber nicht aus *manuſh*, ſondern aus der deutſchen Bildung *manniſco* zuſammengezogen) zurückgewieſen, dagegen die Stammverwandtſchaft von *gehen*, *ich*, *bieten*, *lieb*, *Ende*, *gerben*, *Amt*, *dulden*, *ziehen*, *bleiben*, *Zähre*, *zehn*, *ſamt* mit dem ſanscritiſchen *gam*, *ah* (*am*), *budh*, *lubh*, *anta*, *kri* (lat. *creo*), *bhakta*, dem lateiniſchen *tolerare*, *ducere* (ſanſcr. *duh*), dem griechiſchen λοιπός, δάκρυ (ſanſcr. *asru*), δέκα (ſanſcr. *deſan*, lat. *decem*), ἅμα einleuchtend durch die Formen *gangan* (I. 1, 47.), *ih* (I. 2, 1.), *biutan* (IV. 12, 87.), *liub* (I. 4, 33.), *enti* (I. 15, 87.), *gar-awen* (IV. 15, 11.), *am-baht* (I. 25, 8.), *dolen* (III. 23, 18.), *ziuhan* (I. 1, 102.), *leib* (III. 17, 49.), *zahar* (I. 20, 9.), *zehan* (II. 8, 33.), *ſama* (I. 1, 62.); vor allem aber liefern ſowohl die urſprünglichen Flexionen unſrer Sprache, als auch die alten, unſrer heutigen Sprache fehlenden Wörter die überzeugendſten Belege für den Zuſammenhang der genannten Sprachen; man vergleiche z. B. die althochdeutſchen Perſonenendungen -s, -t, -mes, -t, -nt, mit den griechiſchen und lateiniſchen, oder *unda* (III. 8, 18.) mit dem ſanſcrit. *und*, naſz ſein, *uda*, Waſſer, *ni* (I. 1, 23.) mit ſanſcr. *na*, *dagen* (III. 10, 16.) mit *tacere*, *redia* (III. 17, 6.) mit *ratio*, *gomo* (I. 27, 27.) mit *homo*, *kunni* (I. 3, 36.) mit γένος, *genus*, ſanſcr. *dſchanna*, *quena*

(I. 4, 9.) mit *γννὴ*, *michil* (II. 12, 90.) mit *μεγαλ-*, ſanſcr. *maha*, lat. *magn-*, *eigan* (H. 8, 50.) mit *ἔχειν*, *quedan* (I. 22, 52.) mit ſanſcr. *kath*, lat. *in-quit*, *riuzan* (I. 18, 23.) mit ſanſcr. *rud*, *ewa* (I. 5, 44.) mit *aevum*, *zefiwa* (IV. 19, 56.) mit ſanſcr. *dakſhina*, griech. *δεξιὰ*, lat. *dextra*, *in-ſwebjan* (I. 11, 42.) mit ſanſcr. *ſwap*, lat. *ſopio*, griech. *ὑπνάω*.

Auf gleiche Weiſe trit auch die Deutſchheit der nordiſchen Sprachen durch Otfrids Werk deutlicher ans Licht. Eine Menge Wörter, die z. B. die Schweden zum Beweiſe, daſz ihre Sprache eine andre als die deutſche ſei, als ſolche anführen, die wir nicht beſitzen, laſzen ſich hier geradezu als deutſche nachweiſen, wie *barm*, Buſen = *barm* (I. 11, 41.), *barn*, Kind = *barn* (I. 11, 18.), *broellop*, Hochzeit = *brutlouſti* (II. 8, 3.), *klyfwa*, ſpalten = *kliuban* (I. 20, 17.), *dom*, Urtheil = *duam* (IV. 1, 50.), *trad*, Faden = *trado* (III. 9, 9.), *enwige*, Zweikampf = *einuuigi* (IV. 12, 64.), *halta*, hinken = *halzan* (V. 23, 141.), *wed*, Holz = *uuitu* (II. 9, 43.), *litel*, wenig = *luzil* (II. 9, 25.), *mat*, Eſzen = *maz* (II. 14, 22.), *blanda*, miſchen = *blantan* (IV. 12, 23.), *rita*, zeichnen = *rizan* (III. 17, 36.), *ſwälja*, ſchlucken = *ſuelgan* (V. 20, 266.) etc. — Eben ſo erſcheinen isländiſche Wörter, die uns jetzt fehlen, bei Otfrid noch als unſer Eigenthum, z. B. *lidr*, Glied = *lid* (II. 9, 6.), *magr*, Verwandter = *mag* (IV. 18, 21.), *hugr*, Verſtand = *hugu* (II. 11, 67.), *ballr*, kühn = *bald* (I. 1, 62.), *blidr*, froh = *blidi* (I. 9, 19.), *fradr*, verſtändig = *fruat* (I. 8, 10.), *ſuikan*, betriegen = *ſuichan* (V. 23, 260.), *ſigan*, fallen = *ſigan* (I. 11, 12.), *quedhan*, ſagen = *quedan* (I. 22, 52.) etc.

Wie viele von den Unrichtigkeiten und Schiefheiten der deutſchen Sprachregeln, die von unſern Schulgrammatiken und den ihnen nachbetenden Lehrern der deutſchen Sprache noch immer feſtgehalten und weiter fortgepflanzt werden, erhalten durch das Studium des otfridiſchen Werkes Beleuchtung und Berichtigung! Wenden wir uns gleich zu dem gröbſten und ſchmachvollſten dieſer Irthümer, der, den eigenthümlichen Organismus unſrer Sprache, ihre Hauptzierde und ihren weſentlichſten Bildungstrieb verkennend, diejenige Conjugation, welche durch Veränderung (Ablaut) des Vocals der Stammſylbe Praeſens, Praeteritum und Participium Praet. von einander unterſcheidet (wie: nehme, nahm, genommen; gebe, gab, gegeben; werde, ward, wurdeſt, geworden; bleibe, blieb, geblieben; biete, bot, geboten; lade, lud; falle, fiel; blaſe, blies; ſcheide, ſchied; laufe, lief), als unregelmäſzig anſieht und darſtellt, da ſie doch in der eigenſten Natur unſrer Sprache gegründet *) und auf die wunderbarſte Weiſe geregelt iſt. Nimt nämlich ein Stammverb in der Wurzelſylbe der 1ſten Perſon

*) Keine andere Sprache hat dieſen Bildungstrieb ſo entſchieden und regelmäſzig entwickelt, als die deutſche; in den ſlaviſchen Sprachen zeigt er ſich gar nicht, in der griechiſchen, lateiniſchen und litthauiſchen nur in einzelnen Spuren, und die ſanſkritiſche Vocalveränderung durch Guna und Vriddhi iſt von dem deutſchen Ablaut in Grund und Bedeutung verſchieden.

des Praeſens den Vocal *i* an und folgt eine liquida darauf, ſo trit in der 1ſten und 3ten perſ. ſing. praet. indicat. (der wahrſcheinlich urſprüngliche Wurzelvocal) *a*, in allen Perſonen des plur., dem ganzen Conjunctiv praet. und der 2ten perſ. ſing. praet. indic. *â*, und im partic. praet. *o* ein, z. B. *nam*, *nâmun*, *ginoman* von *nimu* (I. 8, 15. II. 9, 84. V. 7, 29.); folgt aber eine muta auf *i*, ſo finden nur die Ablaute *a* und *â* ſtatt, z. B. *gab*, *gâbun* von *gibu* (III. 14, 101. II. 11, 35.); folgt endlich doppelte liquida oder liquida cum muta auf *i*, ſo iſt der Ablaut für die 1ſte und 3te perſ. ſing. praet. indic. *a*, für den übrigen Theil des praet. *u*, und für das part. praet. auch *u* (*o*), z. B. *wan*, *wunnun*, *giwunnan* von *winnu* (II. 11, 53. I. 20, 16. I. 1, 76.), *ward*, *wurtun*, *giwortan* von *widu* (I. 6, 9. I. 3, 10. III. 10, 25.); iſt der Stammvocal im Praeſens *î*, ſo lautet er in *ei*, *i*, ab, z. B. *bileib*, *bilibun*, *biliban* von *bilîbu* (II. 2, 6. I. 27, 5. III. 23, 48.); iſt er *iu*, ſo treten die Ablaute *ô*, *a*, *u* (*o*) ein, z. B. *bôt*, *butun*, *gibotan* von *biutu* (IV. 7, 62. IV. 3, 9. II. 4, 95.); iſt er *a* und folgt ihm einfache liquida oder muta, ſo bildet ſich nur das praet. durch einen Ablaut, nämlich durch *ua* (*uo*), das part. praet. behält *a*, z. B. *luad*, *giladan* von *ladu* (IV. 25, 11. IV. 24, 3.); iſt der Stammvocal *a* mit folgender doppelter liquida oder liquida cum muta, oder iſt er *â*, oder *ei*, oder *ou*, ſo wird auch nur das praet. (und nicht das part. praet.) durch einen Ablaut (in älterer Zeit durch Reduplication), nämlich durch *ia*, bezeichnet, z. B. *fial* von *fallu* (III. 10, 27.), *blias* von *blâſu* (V. 11, 9.), *ſciad* von *ſceidu* (I. 7, 14.), *liaf* von *loufu* (V. 5, 8.). — In unſerm Neudeutſchen iſt freilich dieſe bewunderungswürdige Regelmäſzigkeit durch die entſtellten Vocale unkenntlich gemacht; ſo erſcheint im praet. *lud* von *laden*, und *blies* von *blaſen*, da beide, *laden* und *blaſen*, jetzt *â* haben, nur eine Unregelmäſzigkeit, eben ſo in *geboten*, mit jetzigem langen *ô*, von *bieten*, und *geſotten*, mit kurzem *o*, von dem gleichgebauten *ſieden*; dagegen zeigt *blieb*, von *bleiben*, und *ſchied*, von *ſcheiden*, nicht mehr den Unterſchied der Conjugation in *bileib*, von *bilîban*, und *ſciad*, von *ſceidan* etc. — Aber auch eine Menge anderer Verirrungen, deren Berichtigung in vorliegendem Werke zu finden iſt, zeigen ſich in unſern grammatiſchen Lehren. So wird in *Geſinde*, *Bote*, *lange* etc. das End-*e* als ein *e* angegeben, das man den Wörtern *Geſinde* etc. als mildernd angehängt hat, da es doch eine Abſchwächung anderer bedeutender, organiſcher Vocale iſt, des *i*, als Zeichens der ſtarken *I*-Declination in *giſindi* (IV. 18, 8.), des *o*, als Zeichens der ſchwachen männlichen Declination in *boto* (I. 5, 3.), des *o*, als Adverbialzeichens in *lango* (I. 15, 49.) etc., und umgekehrt wird *Gerüſte* getadelt und in *Gerüſt* gebeſzert, obgleich das End-*e* in *Gerüſte* der Stellvertreter des organiſchen *i* in *giruſti* (V. 1, 15.) iſt. — Die Ableitungsſylbe *ig* ſoll, verſchieden von *ing*, Subſtantiva bilden, wie z. B. in *Kön-ig*; *König* iſt aber *kun-ing* (I. 1, 93.). — *Feier* wird zu den Wörtern gezählt, die mit der Ableitungsſylbe *er* gebildet ſind; das Wort heiſzt aber *fira* (III. 4, 33.) und ſein Stamm iſt *fir* und nicht *fi*. — Unſre Orthographie lehrt,

daſz in der Mitte des Worts nach kurzem Vocal *ſſ* und nicht *ſz* geſchrieben werden ſoll; die Schreibung *ſſ* (doppelt *ſ*) oder *ſz* (althochdeutſch *z*, wie es in *waz*, *haz* gehört wird) hängt aber nicht von dem vorhergehenden Vocal ab, ſondern jeder dieſer beiden Buchſtaben gehört zur Natur des Worts, in dem er erſcheint; es heiſzt die *Eſſe* und ich *eſze*, obgleich in beiden Wörtern ein kurzes *e* iſt. Daher iſt *laſzen* (*lazan* IV. 37, 7.) eben ſo wie *ſaſzen* (*ſazun* I. 27, 44.) zu ſchreiben, und *wiſzen* (*wizan* I. 4, 55.), *müſzen* (*muozan* I. 28, 11.) mit *ſz*, dagegen *gewiſſe* (*giwiſſe* I. 15, 30.) und *miſſen* (*miſſan* II. 5, 18.) mit *ſſ*. — Man ſieht *e* nach *i*, und *h* nach andern Vocalen immer als Dehnungszeichen an; aber in vielen Wörtern ſind ſie dieſes keinesweges, ſondern gehören zum Stamme, wie *e* in *Dieb* (IV. 2, 29.), *lieb* (I. 9, 16.), *Miete* (III. 14, 99.), *riet* (I. 17, 49.) etc., und *h* in *zehn* (IV. 7, 63.), *Zähre* (I. 20, 9.), *Gemahl* (I. 8, 1.) etc. *)

Endlich als das älteſte, nahe an 15,000 mit Accenten verſehene Reimverſe enthaltende, poetiſche Denkmal unſrer Sprache bietet Otfrids Werk, wie Lachmanns hoffentlich bald erſcheinende altdeutſche Metrik auf das überraſchendſte darthun wird, eine unſchätzbare Fundgrube für deutſche Proſodie und Verskunſt dar. So ergiebt ſich aus ihm: daſz der urſprüngliche Vers deutſcher Lieder 4 Hebungen enthalte, z. B.:

Lúdowíg ther ſnélló. thes uuísdúames fóllo.
er óſtarríchi ríhtit ál. ſo fránkóno kúning ſcál;

daſz der ſtumpfe Reim der älteſte, der klingende der ſpätern Zeit aber nur durch die Abſchwächung des Accents, der früher noch auf der 2ten Sylbe langſtämmiger Wörter ruhte, entſtanden ſei; daſz zweiſylbige Wörter mit kurzer Stammſylbe auf den Hebungen einſylbig geſprochen werden können, z. B. *ſagen* wie *ſagn* in

thaz ſágen ih thír in ála uuár,

woraus ſich die Tauglichkeit dieſer Wörter zu ſtumpfen Reimen in den alt- **) und mittelhochdeutſchen Gedichten erklärt, z. B. *klagen* und *ſagen* in Nibelung. v. 3. 4.:

– – – – – – – von weinen und von klagen
– – – – – – – muget ir nu wunder hœren ſagen;

daſz in zwei- und mehrſylbigen Wörtern die Haupttonſylbe, nur wenn ſie, durch den Vocal oder durch Poſition, lang iſt, die nächſtfolgende auch zur Arſis erheben kann, z. B. in zweiſylbigen Wörtern in der Mitte des Verſes, wenn auf dies zweiſylbige Wort eine tonloſe Sylbe folgt, wie *tódes* in

thíz iſt tódes giwált.

---

*) Die hier nur in einigen Beiſpielen flüchtig nachgewieſenen Irthümer unſrer Sprachlehren laſzen ſich ins Hundertfache vermehren; man ſehe Grimms Grammatik und mein Buch über die Praepoſitionen; eine noch gröſzere Menge wird mein althochdeutſcher Sprachſchatz, wenn mir ſeine Vollendung und Herausgabe möglich gemacht wird, aufdecken.

**) Auch in Otfrid II. 12, 31.

und immer am Ende des Verſes, wie *drúhtin* in

thára léiti drúhtin,

ein zweiſylbiges Wort daher, wenn ſeine Stammſylbe kurz iſt, nicht die beiden letzten aneinanderſtoſzenden Hebungen eines Verſes bilden dürfe, z. B. nicht: *thára léiti fátér*, alſo auch nicht in der ſpäteren Zeit zum klingenden Reime ſich eigne, woraus die wichtige Bemerkung folgt, daſz zwar Accentuation das Princip des deutſchen Versmaaſzes, aber auch die Quantität der Sylben nicht ohne Einfluſz darauf ſei.

Dieſe Bemerkungen werden hinreichend ſein, von dem Intereſſe zu überzeugen, welches, ganz abgeſehen von „*der gelehrten und gemüthlichen Ausführung, den poetiſchen Stellen, der Anwendung auf die Sitten der Zeit* etc.", auf die ſchon Grimm in der Einleitung zur 1ſten Ausgabe ſeiner Grammatik aufmerkſam gemacht hat, nicht nur für Lehrer und Sprachforſcher, ſondern auch für jeden gebildeten Deutſchen, dem deutſcher Geiſt und deutſches Wort nicht gleichgültig iſt *), der Lectüre des otfridiſchen Werkes beiwohnt, und daraus die Nothwendigkeit erkennen zu laſzen, die Leſung und Erklärung dieſes Werkes zu *einer ſtehenden Lection auf der Univerſität und den obern Claſſen der Gymnaſien und höhern Bürgerſchulen zu machen.*

Die beiden bisherigen Ausgaben, die älteſte von Flacius **) aus dem Jahre 1571, und die 2te von Scherz aus dem Jahre 1726 ſind aber durch die Fehler und Entſtellungen, mit denen ſie angefüllt ſind, unbrauchbar; auſzerdem iſt die erſte kaum mehr zu haben, und die 2te in dem groſzen, aus 3 Folianten beſtehenden, ſchilterſchen *theſaurus antiquitatum teutonicarum* enthalten, auch fehlen in beiden Ausgaben die Accente Otfrids. Daher hat ſchon vor 10 Jahren Grimm („*daz Hauptwerk unſrer alten Sprache ſollte in recht reiner Geſtalt erscheinen*" und „*eine kritiſche Ausgabe deſſelben bleibt wahres Bedürfnis*" Einl.

*) „Wann gleich kein andere urſach were, warumb die freye undt ehrliebende Teutſchen ſolten das Buch lieb haben undt hochachten, ſo iſt dieſe wichtig und groſs genung, daſs nachdem alle Menſchen gern von ihren Eltern undt Vorfarn viel wiſſen wöllen, ouch alles ſo bey inen gewohnlich undt gebreuchlich hochhalten, weil auch alle Menſchen gern etwas beydes von den uralten undt von frembden Sprachen wiſſen: ſo mus einer ihe gar ein Stock undt ſo zu reden kein rechter Teutſcher ſeyn, der nit auch gern etwas wiſſen wolt von der alten Sprach ſeiner Vorfarn und Eltern, welches man dann aufs beſt undt leichteſt aus dieſem Buch haben und vernemmen kan." Vorrede des Flacius zu ſeiner Ausgabe des Otfrid.

**) Otfridi evangeliorum liber: veterum germanorum grammaticae, poeſeos, theologiae praeclarum monimentum. *Evangelienbuch, in altfrenckiſchen reimen, durch Otfriden von Weiſſenburg, Münch zu S. Gallen, vor ſibenhundert jaren beſchriben: jetz aber mit gunſt deſs geſtrengen ehrenveſten herrn Adolphen Herman Riedeſel, Erbmarſchalck zu Heſſen, der alten Teutſchen ſpraach und gottsforcht zu erlernen, in truck verfertiget.* Baſileae MDLXXI. In der Vorrede nennt ſich der Herausgeber (Matthias Flacius Illyricus). — Die Abſchrift des Codex iſt von Achilles Gaſſarus.

zur 1ſten Ausg. d. deutſchen Gramm.) zu einer kritiſchen Ausgabe dieſes Werkes aufgefordert und der Drang meiner lexicographiſchen Arbeiten mich nicht abhalten dürfen, dieſer Aufforderung zu genügen.

Drei Handſchriften, alle beinahe gleichzeitig und nicht viel jünger als das Gedicht ſelbſt *) (ſ. das fac ſimile), ſind uns von Otfrids Werke aufbehalten worden, deren eine, aus Freiſingen herſtammend, jetzt zu München (cod. germ. M.), die andere zu Heidelberg (nr. 52.) und die dritte zu Wien (ſ. Diutisca III, 2.) ſich befindet. Die erſte bezeichne ich mit F., die 2te mit P. (cod. palatin.), die 3te mit V.

Von dieſen Handſchriften iſt nur V., welche Scherz bei ſeiner Ausgabe Otfrids im ſchilterſchen theſaurus mit benutzt hat, vollſtändig; in F., von der bisher nichts weiter als die wenigen Proben in Beati rhenani inſtitut. rer. german. bekannt war, fehlen alle 3 Zueignungsgedichte und der 2te Geſang des 1ſten Buches; in P., die den beiden Ausgaben von Flacius und Scherz zum Grunde liegt, fehlen die erſten 75 Verſe des Zueignungsgedichts an den König Ludwig, die erſten 141 Verſe des Zueignungsgedichts an Hartmuat und Werinbraht, und im 5ten Buche die letzten 34 Verſe des 23ſten Geſanges und der 24ſte und 25ſte Geſang.

In allen 3 Handſchriften ſind, wie in der vorliegenden Ausgabe, immer je 2 Verſe (Halbverſe) in Einer Zeile (Langzeile) geſchrieben und durch einen Punct hinter dem Reimworte von einander abgeſondert; je 2 ſolcher Langzeilen bilden eine Strophe, die immer durch einen groſzen rothen Anfangsbuchſtaben bezeichnet iſt (ſ. fac ſimile). In der Handſchrift F. ſind von der 3ten Seite des Codex an die beiden Hälften der Langzeilen in 2 Columnen gebracht und alle einzelne Halbverſe haben einen groſzen Anfangsbuchſtaben (der aber kleiner als der Anfangsbuchſtabe der Strophen iſt), z. B.:

---

*) Aus den am Schluſze des Codex F. ſtehenden Worten: Ualdo epiſcopus evangelium fieri iuſſit. Ego ſigihardus indignus presbyter ſcripſi, ergiebt ſich, daſz dieſer Codex zwiſchen 883 — 906, in welchen Jahren Waldo Biſchof zu Freiſingen war, geſchrieben worden iſt. Manche Alterthümlichkeit dieſer Handſchrift, wie die alten Formen des *a* und *rt*, und die ungeregelte Abtheilung der Wörter, z. B. *themoſ erbi zeinit*, *nugi cherit*, *drofni zuui uolo thuthes*, *nimin notun*, *thiero zegemo*, die in den beiden andern Handſchriften nicht vorkommen, könnten zu der Annahme veranlaſzen, daſz dieſe beiden jünger ſeyen; allein der Umſtand, daſz in dieſen die otfridiſchen Synalöphen nur noch durch die Punctierung des Vocals angezeigt, in jener aber ſchon überall vollzogen ſind, z. B. *neigi* ſtatt *ni eigi*, *ſih* ſtatt *ſo ih*, *uuanter* ſtatt *uſanta er*, *ſauur* ſtatt *ſi auur*, ſcheint mir, ſo wie die Entſtellungen der Handſchrift F. in den 3 letzten Verſen des 27ſten und dem 1ſten Verſe des 28ſten Geſanges des 4ten Buches, ihr häufiger Auslaut *ch* ſtatt *h*, ihre abgeſchwächten Vocale (z. B. frideſam ſtatt friduſam), das von ihr in *ir* – und *ur* ſelten, im Stamme ſtatt *u* gar nicht gebrauchte *y*, dagegen zu ſprechen: oder man müſzte annehmen, daſz V. und P. zwar jünger, aber treue Abſchriften eines älteren und correcteren Codex ſind, als F. iſt, wodurch die oben im Text aufgeſtellte Annahme ihrer ungefähren Gleichzeitigkeit mit dem Gedichte ſelbſt wenig alteriert würde.

Theiſt ſúazi ióh oúh nuzzi. Inti lérit únſih uuizzi.
Himilis gamacha. Bi diú iſt thaz ander racha.
Zíú ſoulun fráncon ſo ih quád. Zi thiu éinen uúeſan úngimach.
Thie liutes uúilt ni dultun. Thia uúir hiar oba zaltun.

Alle 3 Handſchriften ſind mit Accenten verſehen; doch nur in V. und P. ſind dieſe Accente regelmäſzig angewandt und haben theils eine metriſche Bedeutung, theils ſichern ſie in den Sylben *ia*, *io*, *iu*, *ua* dem Anfangs-*i* und *u* ſeine vocaliſche Ausſprache, wie z. B. *íó*, *íámer*, *úában* unterſchieden von *ioh* (joh), *iamar* (jamar), *uaz* (faz) *). Trift auf ſolche Sylben der metrische Accent, ſo ſtehen auf ihnen 3 Striche, von denen der eine etwas gröſzer iſt; ich habe in dieſem Falle nur 2 Striche, einen gröſzeren und einen kleineren, drucken laſzen. Die metriſchen Accente ſind in der Regel ſo vertheilt, daſz in jedem Halbverſe der Langzeilen 2 ſtattfinden, oder in einem Halbverſe 2, im andern 1; ſeltener enthält ein Halbvers 3 und der andre 2 oder 1; höchſt ſelten finden ſich alle 4 Hebungen des Halbverſes durch einen Accent bezeichnet. In Cod. F. läſzt ſich nur den Accenten in den erſten und einigen andern Geſängen eine metriſche Bedeutung abgewinnen; in den mehrſten Stellen ſtehen ſie ganz ungeregelt, oder nur über *óú*, *úú*, *éí*, *íó* etc., oder auch, namentlich im 5ten — 10ten Geſange des 1ſten Buches, faſt über jeder Sylbe, ja ſogar auf jedem einzelnen Vocalzeichen, wie z. B.: ióh héſlág íntí gúátér.

In V. und P. ſind die Synalöphen, auf die zu achten Otfrid in der lateiniſchen Zueignungsſchrift an Liutbert ermahnt, zwar nicht immer (auch nicht in beiden Handſchriften übereinſtimmend), aber doch häufig dadurch bezeichnet, daſz der zu elidierende Vocal über- und unterpunctiert iſt **); in F. iſt ein ſolcher Vocal gleich beim Schreiben fortgelaſzen.

An jeder der 3 Handſchriften haben mehrere Hände geſchrieben, wie ſowohl die oft ſchwer zu erkennende Verſchiedenheit der Schriftzüge als auch der Wechſel der Orthographie zeigt. Am correcteſten iſt die Handſchrift V., welche auch, ſelbſt bis auf die Accente, durchcorrigiert iſt, am flüchtigſten und ungleichförmigſten die Handſchrift F., in welcher ſogar im 11ten Geſange des 1ſten Buches der 14te Vers, und im 3ten Geſange des 3ten Buches der halbe 8te, der 9te und der halbe 10te Vers ausgelaſzen, im 9ten Geſange des 2ten Buches die 2te Hälfte des 89ſten Verſes als 2te Hälfte des 90ſten Verſes wiederholt, im 14ten Geſange des 3ten Buches der 1ſte Halbvers des 27ſten Verſes zum 2ten und der 2te zum 1ſten gemacht, im 8ten Geſange des 3ten Buches v. 3 — 44. ausgelaſzen und fälſchlich hinter v. 14. des 10ten Ge-

*) In V. zeigen ſich an einigen Stellen auch noch, auſzer dieſen Accenten, kleinere Striche und Häkchen, die ich in den Anmerkungen angezeigt habe.

**) Die Unterpunctierung eines Buchſtaben iſt in alten Handſchriften ein gewöhnliches Zeichen für die Tilgung deſſelben.

ſanges und ebenſo in demſelben Buche v. 16 — 57. des 13ten Geſanges ſchon hinter v. 18. des 12ten Geſanges geſchrieben iſt. Doch iſt auch Einzelnes richtiger als in V. und P.

Die Schreibweiſe jeder Handſchrift iſt von der der andern verſchieden. V. und P. weichen darin am wenigſten von einander ab; ſehr bedeutend aber von beiden die Handſchrift F., die, obgleich ſie mit V. Eine Quelle zu haben ſcheint, in einem Nebendialect geſchrieben iſt, wie ſich nicht nur aus den abweichenden Formen *werolt* ſtatt *worolt*, *ar* ſtatt *ir*, *enti* ſtatt *inti* etc., ſondern auch aus der in mehreren Stellen hervortretenden Annäherung an den ſtreng-althochdeutſchen Conſonantismus ergiebt. So braucht ſie bisweilen neben der vom otfridiſchen Dialect bewahrten gothiſchen media die tenuis (z. B. keba) und ſehr häufig die media *d* ſtatt der gothiſch-otfridischen *th.* (z. B. denkan) u. ſ. w.

In allen 3 Handſchriften ſtehen bei einigen Stellen die Worte des Evangeliums am Rande mit rother Tinte beigeſchrieben. In der ſcherziſchen Ausgabe ſind dieſe Citate mit abgedruckt; ich habe ſie als unnütz und den Druck nur erſchwerend und entſtellend weggelaſzen.

Auſzer dieſen Handſchriften des ganzen Werkes exiſtiren noch folgende eben ſo alte Bruchſtücke aus dem 1ſten, 2ten und 3ten Buche deſſelben:

1) die von *Knittel* in: *Ulphilae verſ. goth. nonnull. cap. epiſt. Pauli* etc. 1762, mitgetheilten, aus dem 20ſten, 23ſten und 24ſten Geſange des 3ten Buches;
2) die von *v. d. Hagen* bekannt gemachten *kinderlingſchen*, aus dem 14ten, 15ten, 16ten 18ten, 19ten und 20ſten Geſange des 1ſten Buches *);
3) die auch von *v. d. Hagen* herausgegebenen *diezſchen*, aus dem 1ſten, 2ten und 6ten Geſange des 2ten Buches;
4) die von *Hoffmann* herausgegebenen *bonner Bruchſtücke* aus dem 22ſten, 23ſten, 27ſten, 28ſten Geſ. des 1ſten, und dem 2ten, 3ten, 4ten, 5ten u. 6ten Geſ. des 2ten Buches.

Ich bezeichne nr. 1. mit Kn., nr. 2. mit K., nr. 3. mit D., nr. 4. mit H.

Nach dieſen in ſich ſelbſt und untereinander abweichenden Handſchriften Otfrids Werk, nicht als ein althochdeutſches Sprachdenkmal überhaupt, ſondern als ein althochdeutsches des 9ten Jahrhunderts, mit allen bereits hervorbrechenden Uebergängen zu der ſpätern Sprache, und wieder nicht als allgemeinalthochdeutſches Sprachdenkmal dieſer Zeit, ſondern eben als ein otfridiſches mit allen Eigenthümlichkeiten und Schwankungen ſeines Dialects, gereinigt von den Entſtellungen der Abſchreiber, herauszugeben, habe ich für meine Aufgabe angeſehen. Vieles, wie z. B. das Schwanken des Geſchlechts einiger Subſtantiva, die doppelten Formen von *unſer* und *iuer* etc., gab ſich leicht und unbezweifelt als otfridisch zu erkennen; aber bei weitem Mehreres konnte erſt nach aufmerkſamer Unterſuchung aus den Abweichungen und Eigenthümlichkeiten der Abſchreiber als otfridiſche Eigenthümlichkeit ausgeſchieden werden. Die Hauptſchwierigkeit war, die Ungleichförmigkeit des Conſonant- Vocal- und Flexionsſyſtems, die

*) Jetzt in Meuſebachs Beſitz.

nicht nur in jeder einzelnen Handſchrift ſich zeigt, ſondern in der auch die Handſchriften untereinander abweichen, mit Schonung der otfridiſchen Spracheigenthümlichkeiten zu tilgen. Hätte ich hiezu den ziemlich gebahnten und leichten Weg einſchlagen und die Abweichungen der Handſchrift nach althochd. Sprachgeſetzen umgeſtalten wollen, ſo würde nicht nur das Versmaſz verletzt, ja vernichtet worden, ſondern in den hierdurch erzielten Sprachformen das Werk auch nicht mehr für ein otfridiſches zu erkennen geweſen ſeyn. Um es als ſolches hervortreten zu laſzen, habe ich auf mühſamerem Wege vorſchreiten und ausmitteln müſzen, zuerſt, welche Abweichungen der Sprache in dem correcteſten und durchcorrigierten Codex (Cod. V.) nur als Irrungen der Abſchreiber, und welche als Spracheigenthümlichkeiten der einzelnen Individuen, die an dieſem Codex geſchrieben haben, anzuſehen ſind, ſodann, worin die andern Codices mit dieſem, Irrungen ausgenommen, übereinſtimmen, und worin ſie nach der Spracheigenthümlichkeit ihrer Abſchreiber von ihm abweichen, um hiernach die Eigenthümlichkeit der otfridiſchen Sprache, ihre Uebereinſtimmung mit der gemeinalthochdeutſchen und ihre Abweichungen von derſelben, mit Abſonderung des Feſtſteheuden und Schwankenden, feſtſtellen zu können. Von den Reſultaten, die ich dieſen Unterſuchungen verdanke und die ich in einen ſpäter erſcheinenden Anhang vollſtändig niederlegen werde, theile ich hier bei der Angabe der Regeln, die ich mir für die Ausgabe Otfrids vorgeſchrieben habe, vorläufig so viel mit, als ich zur Rechtferdigung dieſer Regeln für nöthig halte.

Irrungen der Abſchreiber und einzelne, nur in Einem Codex, oder nur hie und da vorkommende Abweichungen abgerechnet, erſcheint in der otfridiſchen Sprache der *Conſonantismus* geregelt und zwar auf folgende vom gemeinalthochdeutſchen Lautſyſtem abweichende und dem gothiſchen treuer gebliebene Weiſe.

p entſpricht im Anlaut dem gothiſchen p. Nur in Cod. F. lauten die Wörter: *palinza*, *pending*, *porzicha*, *pluagi* immer auf gemeinalthochdeutſche Weiſe mit *ph* an.

Als Inlaut kommt *p* nur dem Wort: *Joſepe* zu.

Als Auslaut gebührt *p* nur den Wörtern: *korp*, *dreip*, *lamp*, *dump*, die niemals mit *b* auslauten; in den übrigen Wörtern, bei denen es in den Handſchriften mit *b* wechſelt, iſt der Auslaut *b* als der regelmäſzige anzunehmen, nicht nur, weil das otfridiſche Lautſyſtem gerne dem gothiſchen treu bleibt, ſondern auch weil unter den wechſelnden *b* und *p* Auslauten *b* häufiger vorkommt.

b entſpricht als An- In- und Auslaut dem goth. *b*, cf. *p*. (In *hebig* u. *gabiſſa* ſteht es ſtatt *v*).

f (*ph*) iſt kein otfridiſcher Anlaut, cf. *p*.

Als In- und Auslaut ſtimmt es mit dem gemeinalthochdentſchen *f* (*ph*) überein *); nur wechſelt die Bezeichnung zwiſchen *f* und *ph*, auſzer in *greifon*, *houſe*, *drof*, *ſcif*, *ſcafan*, welche immer *f*, und in *harpha*, *ſarphir*, *gelpher*, *kuphar*, *limphit*, *ſcepheri*, *ſcephe* (neben dem auch *ſcepſe* und *ſceſphe* vorkommt), in welchen niemals *f* ſteht. Unter den wechſelnden *f* und *ph* läſzt ſich aber *f* als eigentliche Schreibweiſe Otfrids erkennen und daher iſt auſzer in *harpha* etc. immer *f* für *ph* zu ſetzen.

*) In *biſcapha* des Cod. F. erſcheint fälſchlich die 1ſte aſpirata (ph) ſtatt der 2ten (v).

Die (untheoretiſche) Gemination des f (ph) iſt bei Otfrid ſchwankend; ich geminiere nur in den Wörtern, in denen V. und P. immer geminieren. Die vom Versmaſze geforderte Länge der Sylbe wird dadurch nicht gefährdet, weil ſchon das einzeln ſtehende *f* (*ph*) ein doppelter Buchſtab iſt; cf. *z* und die Anmerkung zu *k*. — Auſzer *ff* zeigt ſich auch ein *pf*, welches mit *pph*, *fph* und *ph* wechſelt. Die Bezeichung *fph* kommt nur ein Mal bei V. vor, daher iſt nur *pph* und *pf* beizubehalten; *pph* in *uuipphe*, *geſcepphes*, (welche nicht anders geſchrieben werden, in *opphoron*, *oppher*, welche nur, und nicht überall mit *ph* wechſeln,) *krippha* (neben welchem auch *krippa* vorkommt), *gilepphes* (nur F. hat gilephes) und *pf* in *kapfen*, *inſlupfe* (immer ſo geſchrieben) und *ſlipfit* (F. hat *ſliphit*).

f (*v*, *u*) ſtimmt durchweg mit dem gemeinalthochdeutſchen *f* (*v*); nur wechſelt die Bezeichnung im An- und Inlaut zwiſchen *f* und *u* *), (im Auslaut wird immer F. geſchrieben). Im Anlaut wechſeln nur die Wörter: *falt*, *feigi*, *filu*, *fultun*, *fers* in allen 3 Codd. zwiſchen *f* und *u*, in einigen andern Wörtern ſetzen nur höchſtens 2 codd. bisweilen *u* ſtatt *f*, das einzige Wort *uina* zeigt nirgends f; daher iſt nur *uina* und das lat. Wort *uers* mit *u* zu ſchreiben; allen übrigen Wörtern gebührt aber, weil die Schreibung *f* die häufigere, auch in Cod. V. *u* oft in *f* corrigiert iſt, der Anlaut *f*. Als Inlaut hat *diufal* immer *f*, *reue*, *liuol*, *frauili*, *zuiual*, *brieuenti* immer *u*, in *auur* wechſeln zwar alle codd. mit *afur* und *auur* ab, aber *auur* iſt häufiger, in *auaron* findet ſich nur in V. und P. Wechſel zwiſchen *u* und *f*; ſtatt *uuolua* hat nur Cod. F. *uuolfa*, neben *finfi* nur Cod. F. *finui*, neben *zueliſi* nur P. und F. *zueliui*, ſtatt *einlifo* nur F. *einliuo*; daher iſt die Schreibung *auur*, *auaron*, *uuolua*, und *afolon*, *finfi*, *einlifo*, *zueliſi* als otfridiſch anzunehmen.

w wird durch *uu* bezeichnet.

Im Anlaut bleibt dieſes *uu* immer, auch wenn *u* darauf folgt (nur in F. ſtehen, wenn *uu* mit *u* zuſammenſtöſzt, gewöhnlich nur 2 *u*, folgt aber hinter dem *u* noch *a*, ſo läſzt F. nur bisweilen ein *u* aus). — Als Inlaut aber wechſelt, auſzer in *riuag* und *ſpiuan*, die nie anders als ſo wie hier geſchrieben werden, in allen Codd., ſowohl vor allen Vocalen als auch hinter *u*, die Schreibung *uu* und *u*; doch nur in einigen Wörtern iſt dieſer Wechſel ſo ſchwankend, daſz weder auf ein regelmäſziges *uu*, noch auf ein regelmäſziges *u* zu ſchlieſzen iſt und dieſes Schwanken als otfridiſch unangetaſtet bleiben muſz **). In den mehrſten Fällen iſt *uu* als Regel zu erkennen und zu befolgen.

bt wechſelt, auſzer in *gidruabt-*, *firthuesbt-*, *irfurbt-*, welche immer *bt* haben, zwar mit *pt*, aber da *p* nicht otfridiſcher Inlaut iſt, ſo nehme ich *bt* als Regel an, auſzer in *uuarpt-*, *zorpt-*, *gikrumpt-*, die nie mit *bt* vorkommen.

pt ſ. *bt*.

ſt ſteht immer ſowohl für *pht* als *vt*.

dw (*thw*) iſt immer *du* (*thu*), ſtatt des bisweilen vorkommenden *duu* (*thuu*) zu ſchreiben.

ſw iſt immer mit *ſu* ſtatt mit dem auch bisweilen vorkommenden *ſuu* zu bezeichnen. Nur F. hat, auſzer *ſuillit*, *ſueih*, *ſuigar*, faſt immer *ſuu*.

zw. Auch hiefür gilt die Schreibung *zu*, da nur bisweilen *zuu* vorkommt. F. hat, auſzer *zueinzug*, *zuiuolt*, *zuig*, *zuisgen*, gewöhnlich *zuu*.

---

*) Das Zeichen *v* kommt nur in Cod. F. bisweilen vor.

**) Daſz Otfrid ſelbſt mit der Schreibung *uu* nicht ganz im Reinen war, ſcheint die Art, wie er ſich in ſeinem Schreiben an Liutbert darüber ausdrückt, zu beweiſen: interdum tria u u u ut puto quaerit (ling. theot.) in ſono. priores duo conſonantes ut mihi videtur. tertium vocali ſono manente.

t wird auſzer in *tunicha* und dem Subſtantiv: *tod*, unterſchieden vom adject. *dot*, von Otfrid nicht als Anlaut gebraucht (obgleich die Abſchreiber es bisweilen geſetzt haben). Nur F. hat, ſchon im Anfange des Codex bisweilen, vom 22ſten Geſange des 1ſten Buches an gewöhnlich, *t*-Anlaut ſtatt *d*-Anlaut; auch das adj. *dot* bleibt hier *tot*.

Als Inlaut entſpricht *t* dem gothiſchen *d* (und *th*), und giebt ſich als Regel kund in der Participialendung *nt*, in den Flexionsſylben der ſchwachen Praeterita (auſzer *bigonda* und *onda*, welche immer mit *d* geſchrieben ſind), in *funti*, *funtun*, *funtan*, *uuurti*, *uuurtun*, *uuortan*, *quati*, *quatun*, in *altar*, *arunti*, *bittan*, *bîtan*, *beitan*, *bintan*, *biutan*, *boto*, *geltan*, *thultan*, *enton*, *fater*, *haltan*, *hintar*, *ital*, *itis*, *leitan*, *luten*, *milti*, *muater*, *gimunton*, *namiti*, *rotan*, *rinta*, *ſcritan*, *ſtantan*, *ſtunta*, *ſentan*, *ſita*, *ſitu*, *ſlintan*, *ſunta*, *ſuntar*, *untar*, *uualtan*, *uuanta*, *uuartan*, *uuintan*, *uuentan*, *uuintar*, *uuunta*, *uuuntar*, *zetan* und in allen Wörtern, deren Auslaut *t* iſt. Auch als Auslaut entſpricht *t* der gothiſchen *d* und gothiſchen *th* und gilt in der 3ten perſ. ſing. und plur. praeſ., in *thu ſoalt*, *maht*, in *alt*, *bant*, *blint*, *bluat*, *breit*, *brot*, *brut*, *giburt*, *kalt*, *got*, *guat*, *kurt*, *grunt*, *thiot*, *drut*, *githult*, *fart*, *fiant*, *friunt*, *fruat*, *hant*, *heilant*, *lant*, *leidunt*, *lioht*, *liut*, *lut*, *mit*, *muat*, *munt* (Schutz), *not*, *otmuati*, *rat*, *ſcilt*, *ſat*, *giſunt*, *ſtrit*, *uuat*, *uuort*, *worolt*; (auſzerdem auch in *kurt*).

d entſpricht als Anlaut dem gothiſchen *d* und althochd. *t*; auſzerdem erſcheint es auch, ungeachtet der Abweichungen, als odfridiſcher Anlaut in *droſt* und *druhtin* (ſtatt *th*) und in *driwa* und *dretan* (ſtatt *t*). Schwanken zwiſchen *d* und *t* zeigt ſich im Anlaut von *dihton*; weil aber im Allgemeinen die otfridiſche Sprache den *t*-Anlaut vermeidet, auch *dihton* häufiger mit *d* als mit *t* geſchrieben iſt, ſo ſetze ich immer *dihton*; *drubo*, welches nur einmal vorkommt, ſchreibt nur F. mit *d*, V. und P. mit *th*; da ihm ſtrengalthochdeutſch *t* zukommt, ſo befolge ich nach otfridiſchem Lautſyſtem, in welchem *d* dem ſtrengalthochdeutſchen *t* entſpricht, F's Schreibweiſe *drubo*; *duzta* (kommt auch nur Ein Mal vor) lautet in P. mit *d*, in V. nud F. mit *t* an; ich ſchreibe, übereinſtimmend mit P., *duzta*, weil ich es für ſtrengalthochdeutſches *tuzta* halte.

Als Inlaut entſpricht Otfrids *d* dem gothiſchen *th* (und *d*). Es gilt in folgenden Wörtern: *adal*, *edil*, *ander*, *endin*, *badan*, *balden*, *bede*, *blidan*, *burdi*, *pending*, *bruader*, *gadum*, *kundan*, *erda*, *fandon*, *findan*, *fridu*, *fordoron*, *heidin*, *huldi*, *ladon*, *manod-*, *meldan*, *mendan*, *midan*, *muad-*, *ginad-*, *nard-*, *nendan*, *nidar*, *od-*, *ordo*, *quedan*, *red-*, *ſedal*, *ſceidan*, *ſnidan*, *unda*, *uuedar*, *uuerdan*, *uuidaron* und allen Wörtern, die *d* zum Auslaut haben; auſzerdem *bigonda*, *onda* (ſ. *t*) und *fiardo*.

Im Auslaut entſpricht *d* theils dem gothiſchen *d*, theils dem goth. *th* und gilt in *bald*, *pad*, *kind*, *gold*, *gund*, *hald*, *hold*, *iugund*, *lind*, *magad*, *manod*, *mund*, *nid*, *od*, *rad*, *ſand*, *ſtad*, *ſculd*, *ſid*, *ſind*, *uuegod*.

th entſpricht als Anlaut dem gothiſchen *th* und althochd. *d* (auſzer in *droſt* und *druhtin* ſ. *d*). Der cod. F. hat ſchon bisweilen im Anfange und vom 13ten Geſange des 3ten Buches an gewöhnlich (auſzer in IV. 29—32.) *d*-Anlaut ſtatt des otfridiſchen *th*-Anlauts. Auch in V. und P. findet ſich häufig *d*-Anlaut in *der*, *dar*, *do*: *danne*, *deſer*, *du*, *din*, der jedoch bei V. oft in *th* corrigiert iſt.

Als Inlaut kommt *th* nur in *ethes* und *mithont* vor. Als Auslaut iſt *th* der otfridiſchen Sprache fremd (wiewohl auch die Schreibung *oth* und in V. und F. *irbonth* ſich zeigt).

z, als *z* und *zſ* *), ſteht wie im Anlaut, ſo auch im In- und Auslaut feſt; auſzer in der Aſſimi-

*) Mangel eines beſondern Schriftzeichens für das unſerm ſz in der Ausſprache gleichkommende 2te alt-

lation des *ſo uuas ſo* (ſtatt ſo uuaz ſo). Der ſich bisweilen zeigende Wechſel zwiſchen *z* und *c* iſt ſo ſelten, daſz er an gar keine Unentſchiedenheit der Schreibweiſe denken läſzt. Nur in dem Worte *kruzi* ſchwankt V. und P. (F. hat immer *kruci*) zwiſchen *z* und *c*, V. hat mehrentheils *c*, P. mehrentheils *z*; nach der Analogie aller übrigen *z*-Inlaute iſt aber *kruzi* als otfridiſche Schreibweiſe anzunehmen.

Die (untheoretiſche) Gemination des *z* iſt bei Otfrid ſchwankend; ich geminiere es nur in den Wörtern, die nie anders als mit *zz* geſchrieben ſind. [Poſition macht auch das einfach geſchriebene *z* ſchon ſeiner Natur nach; cf. *f* (*ph*)].

k entſpricht als Anlaut dem gothiſchen *k* und althochd. *ch*. Die Schreibung wechſelt in den Handſchriften zwiſchen *k* und *c*; doch iſt *k* die regelmäſzig otfridiſche, auſzer in *incloub*, *corona*, *crut*, die immer nur mit *c* geſchrieben ſind.

Im In- und Auslaut ſteht es 1) nur nach *l*, *n*, *r*, wenn ihm gothiſch *k*, althochd. *ch* entſpricht, und 2) hinter kurzen Vocalen, wenn der Inlaut *k* oder *h* (z. B. in quek), für den Otfrid (auch hinter langen Vocalen) *ch* braucht, bei Otfrid zur Gemination übergeht. Daſz dieſes *k* nur noch einen Uebergang zur Gemination anzeigt, ergiebt ſich nicht nur daraus, daſz es noch neben der (durch ck, hkk, gk, gch) bezeichneten entſchiedenen Gemination vorkommt, ſondern auch neben der Nichtgemination (in *lokon* und *lochon*, *nakot* und *nachot*, *rekan* und *rechan*, *ſekil* und *ſechil*) erſcheint. Ich wähle in beiden Fällen, eben um dieſen Uebergang zur Gemination anzuzeigen, die Bezeichnung *k*, um ſo mehr, da in vielen Wörtern dieſer Uebergang zur Gemination nie anders als mit *k* bezeichnet wird, wie in *akus*, *bekin*, *klekan*, *ekord*, *ſakol*, *ſmekan*, *wekan* *). Nur *ſcrikkan* ſchreibe ich mit *kk*, weil in dieſer Schreibart alle Handſchriften übereinſtimmen. — Ueber *gilechont*, *luchun*, *uuachar*, *erachar* ſiehe *ch*.

g ſteht als An- In- und Auslaut überall, wo gothiſch *g*, althochd. *k* hingehört, und in *ſuigar*, *thagen* (ſtatt goth. *h*) und in *gener*, *bigiht* und allen Formen von *gehan*, in denen nicht *a* auf den Anlaut folgt [ſtatt *i* (*j*)].

ch iſt weder otfridiſcher Anlaut, noch otfridiſcher Auslaut. Nur als Abweichung vom *k*-Anlaut zeigt es ſich hie und da in allen Handſchriften im Anlaut, und als Abweichung vom *k*-, *g*-, *h*-Auslaut bei F. in *abuch*, *brach*, *gianch*, *inganch*, *chuninch*, *thinch*, *thoch*, *dranch*, *truach*, *thuruch*, *ferach*, *ſtanch*, *ſtoch*, *ioch*, *lanch*, *lich*, *mach*, *gimach*, *manach*, *noch*, *ſprach*, *ſcalch*, *unſich*, *uuerch* etc.

Als Inlaut entſpricht es dem gothiſchen *k* **) (und *h*) zwiſchen Vocalen, auſzer wenn Gemination hervortritt [in welchem Falle *k* ſteht (ſ. *k*)]; [nur *gilechont*, dem nach dem nordiſchen *ck* in dieſem Worte Gemination zukommt (doch könnte auch *h* ihm gebühren, des gothiſchen *laigon* wegen, nach Analogie von *zahar*, deſſen *h* auch goth. *k* iſt), habe ich, weil alle Handſchriften ſo ſchreiben,

---

hochdeutſche *z* nöthigt mich zu der Bezeichnung, die in der althochdeutſchen Ueberſetzung des iſidoriſchen Tractats de nativitate Chriſti gebraucht iſt.

*) Daſz dieſes *k* die Kraft eines doppelten Conſonanten habe, zeigt das otfridiſche Versmaaſz, welches die Stammſylben dieſer Wörter als lang (durch Poſition) braucht, z. B.:

iz uuard tho ziklekit.

Aber ſchon entſchiedene Gemination wird dadurch nicht bewieſen; denn auch offenbares *ch* = einfachem goth. *k*, macht bei Otfrid die Sylbe lang, z. B.:

thaz uuir ſa ni brechen.

Es verhält ſich mit dieſem *k* wie mit dem *th* in *mithont*, welches, obgleich nur F. bisweilen Gemination (*dd* oder *tth*) zeigt, doch Poſition macht; conf. *f* (*ph*).

**) *michil* iſt zwar bei weitem häufiger mit *h* als mit *ch* geſchrieben; aber da in allen übrigen Wörtern, die gothiſch *k* zwiſchen zwei Vocalen haben, Otfrids *ch* eintritt, ſo iſt auch *michil* mit *ch* zu ſchreiben.

luchun, weil nur in P. *luckun*, in V., F., H. aber *luchun* ſteht,
uuachar (welches alle Handſchriften bald *uuakar*, bald *uuachar* ſchreiben) *), um es mit *uuachorot*, welches nie mit *k* vorkommt, gleichförmig zu machen, und
erachar (welches von V. mit *c*, von F. mit *k*, von P. mit *ch* geſchrieben wird) **), weil ich nicht für ein dem gothiſchen *k* entſprechendes *ch* in dieſem Worte mich entſcheiden konnte, und, beim Schwanken der Handſchriften, den Reim auf *uuachar*, das ich mit *ch* ſchreibe, den Ausſchlag geben ließ,
mit *ch* geſchrieben].

h entſpricht als An- In- und Auslaut dem gothiſchen *h*; als Inlaut auch dem goth. *g* in *zahar* (und dem goth. *k* in *abahon*?) und als Auslaut auch dem goth. *k* nach Vocalen. Folgenden Wörtern kommt es inlautend zu: *abahon* ***), *buhil*, *gah-*, *krahan*, *fahan*, *feh-*, *ferah-*, *fihu*, *fliuhan*, *hohan*, *hoh-*, *lihan*, *mahal*, *malaha*, *rihan*, *rouh-*, *ſpiohon*, *ſpihari*, *ſciuhan*, *giſcuahi*, *ſehan*, *ſlahan*, *ſmah-*, *uuah-*, *uuih-* (ſacer), *zahar*, *zihan*, *ziuhan*, *herizoho*.

x ſteht nur in *ſextari* und *ſexta* (*giuuunxſti* iſt in *giuuunſgti* aufzulöſen).

kt gehört den Wörtern, die *k* im Inlaut haben (F. hat oft *ct*).

gt kommt den Wörtern zu, die *g* im Inlaut haben.

ht, *hs* } behauptet ſich als Regel unter den wechſelnden *ht*, *hs*, und *cht*, *chs*.

ſc behauptet ſich als regelmäßiger Anlaut unter den wechſelnden *ſc*, *ſk*, *ſg*, *ſch*.

ſg iſt, außer in *biſcof*, *eiſcon* und *fleiſclich*, von denen das erſte und letzte nie mit *ſg*, und *eiſcon* nur 2 mal mit *ſg* geſchrieben ſteht, als der regelmäßige In- und Auslaut unter den wechſelnden *ſk*, *ſc*, *ſg*, *ſch* anzunehmen; daher ſchreibe ich auch *giuuunſgti* ſtatt *giuuunxſti*.

Nach dieſem otfridiſchen Conſonantſyſtem, das durch die abwechſelnde und ſich widerſprechende Schreibweiſe der Handſchriften zwar verdunkelt, aber doch nicht unkennbar geworden iſt, habe ich Gleichförmigkeit und Geſetzmäßigkeit in die Anſetzung der Conſonanten bringen können. Nur dann bin ich von dieſer Regelmäßigkeit abgewichen, wenn das Acroſtichon dazu nöthigte. Was in den Handſchriften als Abweichung von dieſem otfridiſchen Conſonantismus erſcheint, habe ich in das Variantenverzeichnis geſetzt, mit Ausnahme des unbedeutenden Wechſels zwiſchen *c* und *k*, *ct* und *kt*, *ſc* und *ſk*, *u* und *f* in Cod. F., der im Cod. F. gewöhnlich vorkommenden *uu* ſtatt *uuu*, *ſuu* und *zuu* ſtatt *ſu* und *zu* (die Wörter, in denen auch F. *ſu* und *zu* ſchreibt, ſind oben angezeigt), *t* ſtatt *d*, *d* ſtatt *th*, *ſch* ſtatt *ſc*, des in F. regelmäßig erſcheinenden *ch* ſtatt *k*, *g*, *h* im Auslaut der bei *ch*, und *ph* ſtatt *p* im Anlaut der bei *p* verzeichneten Wörter, des oft in V. und P. ſich zeigenden *d*-Anlauts ſtatt *th* in *der*, *dar*, *do*, *danne*, *deſer*, *du*, *diu*, und der in allen Codd. gewöhnlichen Form *mihil*, für die ich *michil* im Text aufgenommen habe.

Dieſe gewöhnlichen Abweichungen habe ich lieber ein für alle Mal hier in der Vorrede anzeigen, als in den Varianten immer wiederholen wollen. Schwankend bleibt blos die Schrei-

*) In allen althochdeutſchen Sprachdenkmälern kommt auch nur Ein Mal, bei Notker, *wacchar* neben dem allgemeingültigen *wachar* vor, und gl. pariſ. (Diutiſca I.) zeigen ſogar *uuahari*, vigilantia.

**) Auch *erachar* zeigt in allen übrigen althochdeutſchen Sprachdenkmälern nur Ein Mal ein *cch*.

***) Iſt *abuh* = gothiſch *ibuks*, ſo ſteht in *abahon* unregelmäßig *h* ſtatt *ch*.

bung *uu* und *u* in einigen Wörtern; dieſe Schwankung muſz auch in der Ausgabe des Werks ſichtbar bleiben; um mich aber für die Anſetzung des *uu* oder *u* zu entſcheiden, habe ich da, wo alle Codd. von einander abweichen nach V., und da, wo 2 Codd. übereinſtimmen, nach dieſen beiden mich gerichtet.

Die Geſetzmäſzigkeit, die ſich für den otfridiſchen Conſonantismus ausmitteln läſzt, iſt für die Vocalanſetzung nicht zu erreichen, ſelbſt nicht einmal die gleichförmige Schreibung eines und deſſelben Worts kann in Rückſicht der Vocale ſo durchgeführt werden, wie in Rückſicht der Conſonanten, man müſzte denn, um dieſe Geſetzmäſzigkeit und Gleichförmigkeit hervorzubringen, den otfridiſchen Wörtern das Gepräge des ſtrengalthochdeutſchen Vocalismus (der auch nicht durchaus entſchieden und gleichförmig iſt) gewaltſam aufdrücken und dadurch die eigenthümliche Form der otfridiſchen Sprache entſtellen und vertilgen wollen. Ueberall zeigt ſich ſchon in den althochdeutſchen Bildungen Schwanken der Vocale, ja dieſes Schwanken liegt in der Natur dieſer Laute; auſzerdem ſind die otfridiſchen Schwankungen die Vorgänger ſpäterer Abweichungen vom urſprünglichen Vocalismus; Otfrid ſelbſt war über die Verwendung der einzelnen Vocale in Zweifel, wie die Stelle in dem Schreiben an Liutbert zeigt: interdum uero nec a. nec e. nec i. nec u. uocalium ſonos praecanere potui: ibi y grecum mihi uidebatur adſcribi. Et etiam hoc elementum lingua haec horreſcit interdum. nulli ſe characteri aliquotiens in quodam ſono niſi difficile iungens; endlich die Aſſimilation der Vocale, die eben auch durch die Unentſchiedenheit der Vocallaute, wenn auch nicht erzeugt, ſo doch befördert ward, widerſetzt ſich der Gleichförmigkeit des Vocalifierens. Daher muſz nach vollendeter Zuſammenſtellung und Abſonderung des Gleichförmigen noch ein beträchtliches Reſiduum von Schwankendem übrig bleiben.

Die Vocalabweichungen, die der Unterſuchung und Regulierung bedürfen, ſind der Wechſel der Vocale in den Ableitungsſylben, der Wechſel zwiſchen *iu*, *io*, *ia*, *ie* im Stamme und in den Ablauten und zwiſchen *ua*, *uo*, *ue* (und *oa*) im Stamme (der Ablaut *ua* ſteht feſt), der Wechſel zwiſchen *y*, und *u* oder *i*, im Stamme und in der Vorſylbe *ir*.

Um bei dem vielfachen Wechſel der Vocale in den *Ableitungs- und andern Bildungsſylben* die Ungleichförmigkeit der Schreibweiſen ſoviel es die otfridiſche Sprache erlaubt, aufzuheben, ohne das Schwanken der Vocale ganz zu verdunkeln, habe ich den Vocal, der am häufigſten in einer und derſelben Ableitungsſylbe deſſelben Wortes erſcheint, als Regel angenommen, von der ich nur bei einſtimmiger Aſſimilation der codd. abweiche; in den Fällen aber, wo ein Vocal faſt eben ſo oft wie ein andrer vorkommt, den Vocal nach der jedesmaligen Uebereinſtimmung aller oder der beiden Codd. V. P. angeſetzt. Die Abweichungen von den im Text befolgten Schreibweiſen ſind unter die Varianten geſetzt; nur *nalas*, welches eine beſtändige Abweichung des Cod. F. von *nales* der andern Codd. iſt, zeige ich hier, um es nicht immerfort in den Varianten zu wiederholen, ein für alle Mal an. — Hieher gehört auch der Wechſel des Ableitungsvocals beim nomen, wenn dieſes als erſtes Glied eines Compoſiti vorkommt. Der Ableitungsvocal *a* wechſelt in dieſer Stellung nur in der Sylbe *-lih*, und in *betahus* und *eragrehti*. Von den Wörtern mit *-lih* ſind *miſſilih* und *ſumilih* (wahrſcheinlich Aſſimilationen) ſtatt *miſſalih* und *ſumalih* zu ſchreiben, weil ſie nur ſo in allen Codd. vorkommen; *ſuma-*

lih iſt überall zu laſzen, weil es nur Ein Mal abweichend als *ſamilih* erſcheint; *armalih*, welches häufig mit *armilih* wechſelt, iſt, um dieſe ſchwankende Schreibung wiederzugeben, nach der jedesmaligen Uebereinſtimmung der Codd. entweder als *armalih* oder *armilih* zu ſchreiben (*manno* in *mannolih* iſt als gen. pl. zu erklären und die einmal vorkommende Form *mannalih* der in allen andern Stellen geltenden *mannelih* gleichzumachen); *betahus* (das Wort kommt nur einmal vor) ſteht als *betahus* in V. F., als *betohus* in P., alſo ſchreibe ich nach der Uebereinſtimmung zweier Codd. *betahus* (dagegen *betoman*, weil dieſes die Schreibweiſe aller Codd. iſt); *eragrehti* nur einmal in V. und P., ſonſt immer durch Aſſimilation als *eregrehti*, welche Schreibung ich daher durchführe. Der Ableitungsvocal *o* wechſelt nur in *botoſcaf*; einmal ſteht in allen 3 Codd. *botoſcaf;* dieſes entſchiedene Schwanken gebe ich auch wieder (dagegen zeigt ſich nur die Form *gomaheit*). Der Ableitungsvocal *u* wechſelt in *uuituuina*, welches in P. als *uuituuina*, in V. und F. als *uuitauina* erſcheint; ich folge der gemeinſchaftlichen Schreibweiſe zweier Codd. (Der Wechſel des *u* und *o* in *friduſam* und *fridoſam* zeigt ſich ſchon beim ſimplex *fridu*, *frido*; *fride* in *frideſam* iſt Abſchwächung des Vocals.) — Läſzt man Grimms Compoſitionsvocal *a* gelten, ſo ſcheinen noch andre Vocalwechſel ſtatt zu finden; aber ſie ſind nicht als ſolche anzunehmen, ſondern ſie geben ſich als die organiſchen Ableitungsbuchſtaben kund, wie z. B. in *redihaft*, *huguluſt*.

Als Regel für die abwechſelnden *ia*, *io*, *iu*, *ie im Stamme* hat die Unterſuchung folgendes ergeben.

Alle ſtarken Verba mit *iu* im Stamme bewahren dies *iu* im ſing. praeſ., in allen übrigen Theilen der Conjugation tritt *ia* oder *ie* ein, doch iſt das bei weitem häufigere *ia* als Regel anzuſehen und daher *ie* nur dann zu ſetzen, wenn alle 3 Codd. darin übereinſtimmen; *ſciuhan* hat überall nur *iu*.

Von den übrigen Wörtern mit *iu* haben beſtändig

ia: *kriach-*, *driagari*, *fiant*, *fiara*, *hiar*, *hiafon*, *uuiari*.
iu: *thiu*, *diufal*, *diur-githiuto*, *fiur*, *friunt*, *hiutu*, *liut*, *niun*, *giriuno*, *ſpriu*, *giſiuni*, *ſliumo*, *ſtiura*, *giziugi*.
io: *knio*, *thio-*, *thion-*, (F. hat auch *theon-*), *niot-*, *ſpiohon*, *uuio* (*uuia* F.)
ie: *biet*, *lied*.

Alle andern Wörter wechſeln in den Vocalen *iu*, *ia* etc., doch ſo, daſz folgende Schreibart als die häufigere und regelmäſzige erſcheint: *briaf*, *thiob* und *githiuban*, *thiot*, *diuf*, *thiarna*, *fiora*, *liubi*, *liub*, *liuban*, *liublih*, *liobo*, *lioboſt*, *liobemo*, *liobon*, *liaba*, *liaban*, *liabera*, *liaber*, *liabes*, *liabu*, *liabun*, *liabun*, *liabe*, *liaben*, *lioht* und *liuthan*, *miata*, *riomon*, *ſcioro* und *geſciaran*, *ſciura*, *fiach-* und *fiuchi*, *uuialih*, *zior-* und *zioro*. Nur im Falle noch andere Aſſimilationen als ich ſchon hierunter aufgenommen habe, oder, wenn alle 3 Codd. an derſelben Stelle gleichmäſzig einen andern Vocal haben, weiche ich von dieſer Schreibart ab.

Der *Ablaut ia* iſt auch bei Otfrid Regel, die ich nur in dem Falle, daſz alle 3 Codd. an derſelben Stelle gleichmäſzig abweichen, nicht befolge.

Von den im Stamme miteinander wechſelnden *ua*, *uo*, *ue* (*oa* hat nur F. bisweilen) behauptet ſich *ua* als Regel, von der ich nur dann abweiche, wenn Aſſimilation dazu nöthigt oder alle 3 Codd. gleichmäſzig eine andere Schreibart befolgen.

In den *Vorſylben ir* oder *ur* haben alle 3 Codd. bisweilen *y*, F. am ſeltenſten, P. am häufigſten; V. und P. zeigen dieſes *y* auch bisweilen im Stamme ſtatt *u* (in *gimyat-*, *ubarmyat-*, *ſyazo*, *blyent*). Die oben angeführte Stelle: — — — ibi y graecum mihi videbatur adſcribi — —, hat mich genöthigt dieſes *y* auch bisweilen in den Text aufzunehmen und zwar da, wo V. und P. darin übereinſtimmen.

Der Wechſel der übrigen Vocale im Stamme der Wörter iſt unbedeutend und leicht zu behandeln. Eine beſtändige Abweichung von den andern Codd. zeigt der Cod. F. in dem Worte *uuerolt*, welches die andern Codd. *uuorolt* ſchreiben (in F. kommt nur Ein Mal uuorolt im 12ten Geſang des 3ten Buches vor). Dieſe beſtändige Abweichung F.'s führe ich daher in den Varianten nicht auf.

Die mehrſten *Flexionen* der Declination und Conjugation ſtehen feſt; einige zeigen neben der regelmäſzigen otfridiſchen Form auch Abweichungen (wie z. B. *-era* neben *-eru* im dat. ſing. der ſtarken adj. fem., *-is* und *-iſt* in der 2ten perſ. ſing. praeſ. etc.). Dieſe Abweichungen finden ſich entweder nur in Einem Codex (wie z. B. *-on* als dat. ſing. des ſchwachen ſubſt. maſc. neben *-en* in Cod. F.), oder in 2 Codd. (wie z. B. *-un* als acc. ſing. der ſchwachen adj. maſc. neben *-on* in V. und F.) oder, welches der häufigſte Fall iſt, in allen 3 Codd. (wie z. B. *theru* oder *thero* neben *thera* im gen. ſing.). In den beiden erſten Fällen ſind dieſe Abweichungen in die Varianten zu bringen; im letzten Fall nur dann, wenn ſie nicht auf dieſelbe Stelle treffen; zeigen ſie ſich aber an Einer Stelle zugleich, ſo iſt dieſe gemeinſchaftliche gleiche Abweichung, um das Schwanken der Form erkennen zu laſzen, in den Text aufzunehmen. So z. B. iſt *iru* im dat. ſing. Regel bei Otfrid; nur in F. kommt (einmal) die Abweichung *ira*, in V. und F. (1 oder 2 mal) die Abweichung *iro* vor, daher kommt dieſes *ira* und *iro* nie in den Text, ſondern nur in die Varianten; neben *ira*, den regelmäſzigen otfriediſchen gen. ſing. haben alle Codd. bisweilen *iro* und *iru*; finden ſich dieſe Abweichungen *iro* oder *iru* in allen 3 Codd. an derſelben Stelle, ſo wird nicht das regelmäſzige *ira*, ſondern die übereinſtimmende Abweichung *iro* oder *iru* in den Text aufgenommen; ſteht aber an einer und derſelben Stelle in einem Cod. *iro*, in den beiden andern *iru*, oder umgekehrt, ſo wird die regelmäſzige Form *ira*, obgleich ſie kein Cod. an dieſer Stelle hat, in den Text geſetzt.

Bei allen andern Verſchiedenheiten der Form habe ich mich immer nach der Mehrheit der Fälle gerichtet und nur dann den ſeltneren Fall in den Text aufgenommen, wenn alle 3 Codd. darin übereinſtimmen. So habe ich z. B. *an* als regelmäſzige Infinitivendung der ſtarken Verba, *en* als regelmäſzige Infinitivendung der ſchwachen Verba erſter Conjugation angenommen, *ekord* der Form *ekrod*, *anan* dem *ana*, *emmizigen* dem *emmizen* vorgezogen. Wo ein ſolches Schwanken zweier von einander abweichenden Formen ſtatt findet, daſz keine von ihnen als Regel gelten kann, habe ich mich jedesmal nach der Uebereinſtimmung der Codd. V. und P. gerichtet, wie z. B. bei dem Wechſel der 3 ſchwachen Conjugationen in denſelben Verben. Bei einzelnen Abweichungen, in denen kein Cod. mit dem andern ſtimmt, habe ich mich, wenn kein Entſcheidungsgrund in Analogien oder allgemeinen Geſetzen der otfridiſchen Sprache zu finden war, nach dem Cod. V. gerichtet. Stimmten V. und P., ſo bin ich immer dieſen beiden gefolgt; in *andremo* habe ich bisweilen gegen V. und P. die Schreibung F's: *anderemo* mir erlaubt,

um dem Metriker die Wahl zwiſchen *ándéremó* und *ándrémó* zu laſzen, und erlauben dürfen, da gewöhnlich die Zuſammenziehung der Sylben in den Handſchriften nicht vollzogen iſt.

Das Wort *kriſt* ſchreibt P. immer $\overline{\chi\varrho\varsigma}$, V. wechſelt zwiſchen $\overline{\chi\varrho\varsigma}$ und *kriſt*, F. hat gewöhnlich *kriſt*, bisweilen *chriſt*. Ich habe die Schreibung *kriſt* aufgenommen, und die hier angezeigten Abweichungen der Codd. nicht weiter bei den Varianten angemerkt.

Die oben bei der Schilderung der Handſchriften erwähnten Puncte, die V. und P. unter und über den zu elidierenden Vocal ſetzen, habe ich, um die ſchon mit Accenten beſchwerten Zeilen nicht noch mehr mit Nebenzeichen anzufüllen, durch einen Punct unter dem Vocal wiedergegeben, nicht allein da, wo in beiden Codd., ſondern auch, um nicht Synaereſis oder Aphaereſis vermuthen zu laſzen, wo Synalöphe oder Apocope ſtatt findet, ſelbſt da, wo nur in einem Cod. dieſe Bezeichnung ſich findet und der andre Cod. die Eliſion nicht vollzogen hat; iſt aber der in einem Cod. punctierte Vocal im andern gar nicht geſchrieben, ſo habe ich auch den Vocal nicht unterpunctiert, ſondern weggelaſzen.

In der Anſetzung der metriſchen Accente bin ich immer der Handſchrift V. gefolgt, nur in den wenigen, in den Anmerkungen angezeigten, Verſen, wo die Accente in V. nicht zu erkennen ſind, habe ich mich nach der Handſchrift P. gerichtet. Die Accente über *io* habe ich immer geſetzt, wenn auch nur eine der beiden Handſchriften V. und P. ſie zeigte.

In die Varianten ſind, mit Ausnahme
der durchgängigen oder ganz gleichgültigen Abweichungen, die ich hier in der Vorrede S. XVIII fgg. namentlich aufgeführt habe,
der Accente der Handſchrift F. und
offenbarer Schreibfehler der Handſchriften,
durchaus alle, auch die kleinſten Verſchiedenheiten der Codd. V. P. F., (ſelbſt alle von V. abweichenden Accente des Cod. P.) aufgenommen, um dem Sprachforſcher ſowohl überhaupt für das Studium unſrer noch mancher Unterſuchung bedürfenden alten Sprache, als auch insbeſondre für die Berichtigung der Irthümer, in die ich vielleicht verfallen bin, mit dieſer Ausgabe zugleich in den Varianten den unveränderten urkundlichen Text der Codd. vorzulegen. Aus den Bruchſtücken habe ich, da ſie gedruckt zur Benutzung und Vergleichung vorliegen, nur das der Variantenſammlung beigefügt, was mir für die Lesart, die ich in den Text aufgenommen habe, beſtätigend oder ſonſt bedeutend ſchien.

Die vollſtändige Darlegung und Zuſammenſtellung der von jeder Handſchrift eigenthümlich befolgten, und die Begründung aller einzelnen von mir aufgenommenen Schreibweiſen, bei denen ich bisweilen aus einer und der andern Nebenrückſicht von den hier aufgeſtellten Grundſätzen habe abweichen müſzen, ſo wie die Rechtfertigung und Erklärung einiger Textberichtigungen, behalte ich mir für den Anhang zu dieſem Werke vor, der auſzer dem Glossar eine Grammatik der otfridiſchen Sprache und eine Darſtellung der otfridiſchen Proſodie, Verſification und Accentuation enthalten, und, ſobald ich den althochdeutſchen Sprachſchatz beendigt haben werde, von mir herausgegeben werden wird.

E. G. Graff.

DIGNITATIS CULMINE GRATIA DIUINA PRAECELSO

LIUTBERTO

MOGONTIACENSIS URBIS ARCHIEPISCOPO OTFRIDUS QUAMUIS INDIGNUS TAMEN DEUOTIONE MONACHUS PRESBYTERQUE EXIGUUS AETERNAE VITAE GAUDIUM OPTAT SEMPER IN CHRISTO.

Ueſtrae excellentiſſimae prudentiae praeſentis libri ſtilum comprobare transmittens. in capite cauſam qua illum dictare preſumpſi. primitus uobis enarrare curaui. ne ullorum fidelium mentes ſi uileſcet. uilitatis meae praesumtioni deputare procurent. Dum rerum quondam ſonus inutilium pulſaret aures quorundam probatiſſimorum uirorum. eorumque ſanctitatem laicorum cantus inquietaret obſcoenus. a quibusdam memoriae dignis fratribus rogatus maximeque cuiusdam uenerandae matronae uerbis nimium flagitantis nomine iudith. partem euangeliorum eis theotisce conſcriberem. ut aliquantulum huius cantus lectionis ludum ſecularium uocum deleret. et in euangeliorum propria lingua occupati dulcedine. ſonum inutilium rerum nouerint declinare. petitioni quoque iungentes queremoniam. quod gentilium uates. ut uirgilius. lucanus. ouidius. caeterique quam plurimi ſuorum facta decorarent lingua natiua. quorum iam uoluminum dictis fluctuare cognoſcimus mundum. noſtrae etiam ſectae probatiſſimorum uirorum facta laudabant iuuenci. aratoris. prudentii. caeterorumque multorum. qui ſua lingua dicta et miracula Chriſti decenter ornabant. nos uero quamuis eadem

fide. eademque gratia inſtructi. diuinorum uerborum ſplendorem clariſſimum proferre propria lingua dicebant pigreſcere. Hoc dum eorum caritati importune mihi inſtanti negare nequiui. feci non quaſi peritus. ſed fraterna petitione coactus. Scripſi namque eorum precum ſuffultus iuuamine euangeliorum partem franciſce compoſitam. interdum ſpiritualia moraliaque uerba permiſcens. ut qui in illis alienae linguae difficultatem horreſcit. hic propria lingua cognoſcat ſanctiſſima uerba. Deique legem ſua lingua intelligens inde ſe uel parum quid deuiare. mente propria pertimeſcat. Scripſi itaque in primis et in ultimis huius libri partibus inter quatuor euangeliſtas incedens medius. ut modo quid iſte quidue alius caeterique ſcriberent. inter illos ordinatim prout potui penitus pene dictaui. In medio uero ne grauiter forte pro ſuperfluitate uerborum ferrent legentes. multa et parabolarum Chriſti. et miraculorum eiusque doctrinae. quamuis iam feſſus. *) ob neceſſitatem tamen praedictam pretermiſi inuitus. et non iam ordinatim ut ceperam procuraui dictare. ſed qualiter meae paruae occurrerunt memoriae. Volumen namque iſtud in quinque libros diſtinxi. quorum primus natiuitatem Chriſti memorat. finem facit baptismo doctrinaque iohannis. Secundus iam accerſitis eius diſcipulis refert. quomodo et quibusdam ſignis et doctrina ſua praeclara mundo innotuit. Tertius ſignorum claritudinem et doctrinam ad iudaeos aliquantulum narrat. Quartus iam qualiter ſuae paſſioni propinquans pro nobis mortem ſponte pertulerit dicit. Quintus eius reſur-

*) *In* cod. palat. *ſteht zwiſchen* feſſus *und* ob: hoc enim nouiſſime edidi.

rectionem. cum diſcipulis ſuam poſtea conlocutionem. aſcenſionem et diem iudicii memorat. Hos ut dixi in quinque. quamuis euangeliorum libri quatuor ſint. ideo diſtinxi. quia eorum quadrata aequalitas ſancta noſtrorum quinque ſenſuum inaequalitatem ornat. et ſuperflua in nobis quaeque non ſolum actuum. uerum etiam cogitationum uertunt in eleuationem caeleſtium. Quidquid uiſu. olfactu. tactu. guſtu. audituque delinquimus. in eorum lectionis memoria. prauitatem ipſam purgamus. Uiſus obſcuretur inutilis. inluminatus euangelicis uerbis. auditus prauus non ſit cordi noſtro obnoxius. olfactus et guſtus ſeſe a prauitate conſtringant. Chriſtique dulcedine iungant. cordisque praecordia lectiones has theotiſce conſcriptas ſemper memoria tangent. Huius enim linguae barbaries. ut eſt inculta et indiſciplinabilis atque inſueta capi regulari freno grammaticae artis. ſic etiam in multis dictis ſcriptu eſt propter litterarum. aut congeriem. aut incognitam ſonoritatem difficilis. Nam interdum tria. u u u. ut puto quaerit in ſono. priores duo conſonantes ut mihi uidetur. tertium uocali ſono manente. Interdum uero. nec. a. nec. e. nec. i. nec. u. uocalium ſonos praecanere potui. ibi. y. grecum mihi uidebatur adſcribi. Et etiam hoc elementum lingua haec horreſcit interdum. nulli ſe caracteri aliquotiens in quodam ſono niſi difficile iungens. k. et. z. ſepius haec lingua extra uſum latinitatis utitur. quae grammatici inter litteras dicunt eſſe ſuperfluas. Ob ſtridorem autem dentium interdum ut puto in hac lingua. z. utuntur. k. autem ob faucium ſonoritatem. Patitur quoque metaplasmi figuram nimium. non tamen aſſidue quam doctores grammaticae artis uocant ſynali-

pham. et hoc niſi legentes praeuideant. rationis dicta deformius ſonant. litteras interdum ſcriptione ſeruantes. interdum uero ebraicae linguae more uitantes. quibus ipſas litteras ratione ſynaliphae in lineis ut quidam dicunt penitus amittere et tranſilire moris habetur. non quo ſeries ſcriptionis huius metrica ſit ſubtilitate conſtricta. ſed ſchema. omoeoteleuton aſſidue quaerit. Aptam enim in hac lectione et priori decentem et consimilem quaerunt uerba in fine ſonoritatem. et non tantum per hanc inter duas uocales. ſed etiam inter alias litteras ſaepiſſime patitur conliſionem ſynaliphae. et hoc niſi fiat extenſio ſepius litterarum inepte ſonat dicta uerborum. Quod in communi quoque noſtra locutione ſi ſolerter intendimus nos agere nimium inuenimus. Quaerit enim linguae huius ornatus. et a legentibus ſynaliphae lenem et conliſionem lubricam praecauere. et a dictantibus omoeoteleuton id eſt conſimilem uerborum terminationem obſeruare. Senſus enim hic interdum ultra duo uel tres uerſus uel etiam quatuor in lectione debet eſſe ſuſpenſus. ut legentibus quod lectio ſignat. apertior fiat. Hic ſepius. i. et. o. ceteraeque ſimiliter cum illo uocales ſimul inueniuntur inſcriptae. interdum in ſono diuiſae uocales manentes. interdum coniunctae priore transeunte in conſonantium poteſtatem. Duo etiam negatiui dum in latinitate rationis dicta confirmant. in huius linguae usu pene aſſidue negant. et quamuis hoc interdum praecauere ualerem. ob uſum tamen cottidianum ut morum ſe locutio praebuit dictare curaui. Huius enim linguae proprietas. nec numerum. nec genera me conſeruare ſinebat. Interdum enim maſculinum latinae linguae in hac feminino pro-

tuli. et caetera genera neceſſarie ſimili modo permiſcui. Numerum pluralem ſingulari. ſingularem plurali uariaui. et tali modo in barbarismum et ſoloecismum ſepius coactus incidi. Horum ſupra ſcriptorum omninm uitiorum exempla de hoc libro theotiſce ponerem. niſi inriſionem legentium deuitarem. Nam dum agreſtis linguae inculta uerba inferuntur latinitatis planitiae. cachinnum legentibus praebent. Lingua enim haec uelut agreſtis habetur. dum a propriis nec ſcriptura nec arte aliqua ullis eſt temporibus expolita. quippe qui nec hiſtorias ſuorum anteceſſorum. ut multae gentes caeterae commendant memoriae. nec eorum geſta uel uitam ornant dignitatis amore. Quod ſi raro contigit aliarum gentium lingua. id eſt latinorum uel graecorum potius explanant. cauent aliarum et deformitatem non uerecundant ſuarum. Stupent in aliis uel litterula parua artem transgredi. et pene propria lingua vitium generat per ſingula uerba. Res mira tam magnos uiros prudentia deditos. cautela praecipuos. agilitate ſuffultos. ſapientia latos. ſanctitate praeclaros cuncta haec in alienae linguae gloriam transferre. et uſum ſcripturae in propria lingua non habere. Eſt tamcn conueniens ut qualicunque modo. ſiue corrupta. ſiue lingua integrae artis humanum genus auctorem omnium laudent. qui plectrum eis dederat linguae uerbum in eis ſuae laudis ſonare. qui non uerborum adulationem politorum. ſed quaerit in nobis pium cogitationis affectum operumque pio labore congeriem. non laborum inanem ſeruitiem. Hunc igitur librum ueſtrae ſagaci prudentiae probandum curaui transmittere. et quia a rhabano uenerandae memoriae digno ueſtrae ſedis quon-

dam praeſule educata parum mea paruitas eſt. praeſulatus ueſtrae dignitati ſapientiaeque in uobis pari commendare curaui. Qui ſi ſanctitatis ueſtrae placet optutibus et non deiciendum iudicauerit uti licenter fidelibus ueſtra auctoritas concedat. ſin uero minus aptus parque meae negligentiae paret eadem ueneranda ſanctaque contemnet auctoritas. Utriusque enim facti cauſam arbitrio ueſtro decernendam mea parua commendat humilitas. Trinitas ſumma. unitasque perfecta cunctorum uos utilitati multa tempora incolomem rectaque uita manentem conſeruare dignetur. Amen.

LUDOUUICO ORIENTALIUM REGNORUM REGI SIT SALUS AETERNA. *)

Lúdouuig ther ſnéllo. thes uuísduames fóllo.
er óſtarrîchi rîhtit ál. ſo fránkono kúning ſca L.
Ubar fránkono lant. ſo gengit éllu ſin giuualt.
thaz rîhtit ſo ih thir zéllu. thiu ſin giuuált ell U.
Thémo ſi íámer héili. ioh ſálida giméini.
druhtin hóhe mo thaz gúat. ioh freuue mo émmizen thaz múa T.
Hóhe mo gimúato. íó allo zîti guato.
er állo ſtunta fréuue ſih. thes thîgge io mánnogili H.
Óba ih thaz iruuéllu. theih ſinaz lób zellu.
zi thiú due ſtúmta mino. theih ſcribe dáti ſin O.
Úbar mino máhti. ſo íſt al thaz gidráhti.
hóh ſint ſo ih thir zéllu. thiu ſinu thîng ell U.
Uuanta er iſt édil franko. uuíſero githánko.
uuíſera rédinu. thaz dúit er al mit ébin U.
In ſînes ſelbes brúſti. íſt hérza filu féſti.
mánagfalto gúati. bi thiu iſt ſînen er gimúat I.
Cléinero githánko. ſo íſt ther ſelbo fránko.
ſo íſt ther ſelbo édiling. ther héizit auur lúdouui C.

v. 18. édilinc.

*) *In* cod. frif. *fehlt dieſe ganze Dedikation; in* cod. pal. *ſtehen nur die* v. 75 — 96.

Ofto in nóti er uuas in uuár. thaz biuuánkota er ſár.
mit gótes ſcirmu ſcioro. ioh hárto filu zior O.
Óba iz uuard íóuuánne. in not zi féhtanne.
ſo uuas er ió thero rédino. mit gótes kreftin óbor O.
Riat gót imo oſto in nótin. in ſuaren árabeitin.
gigiang er in zála uuergin thár. druhtin hálf imo ſá R.
In nótlichen uuérkon. thes ſcal er góte thankon.
thes thánke ouh ſin githígini. ioh únſu ſmahu nídir I.
Er uns ginádon ſinen riat. thaz ſúlichan kúning uns gihíalt.
then ſpár er nu zi líbe. uns állen ió zi liab E.
Nu niazen uuir thio gúati. ioh fridoſamo zíti.
ſines ſelbes uuérkon. thes ſculun uuir góte thanko N.
Thes mánnilih nu gérno. gináda ſina férgo.
fon gót er múazi haben múnt. ioh uueſan lángo giſun T.
Állo ziti gúato. ſo léb er ió gimúato.
ioh bimíde ió zála. thero fianto ſár A.
Lángo liobo druhtin mín. láz imo thie dága ſin.
ſúaz imo ſin líb al. ſo man gúatemo ſca L.
In imo irhugg ih thráto. daníes ſelbes dáto.
er ſelbo thúlta ouh nóti. iu manago árabeit I.
Uuant ér uuolta mán ſin. thaz uuard ſíd filu ſcín.
thégan ſin in uuáru. in mánageru zál U.

---

v. 26. gidígini. io.
v. 36. gúetemo.
v. 40. mánegeru.

Manag léid er thúlta. unz thaz tho gót gihángta.
ubaruuánt er ſid thaz frám. ſo gotes thégane giza M.
Ríat imo ió gimúato. ſélbo druhtin gúato.
thaz ſágen ih thir in ala uuár. ſélbo maht iz léſan tha R.
Éigun uuir thia gúati. gilicha théganheiti.
in théſſes ſelben múate. zi mánagemo gúat E.
Giuuíſſo thaz ni híluh thih. thúlta therer ſámalih.
árabeito ginúag. mit thulti ſáma iz ouh firdrúa G.
Ni liaz er ímo thuruh tház. in themo múate then ház.
er mit thúlti ſo er bigán. al thie fíanta ubaruuá N.
Oba es íaman bigan. tház er uuidar ímo uuan.
ſcírmta imo ió gilícho. druhtin líublich O.
Ríat imo ió in nótin. in ſuaren árabeitin.
gilihta imo éllu ſinu iár. thiu nan thúhtun filu ſuá R.
Únz er nan giléitta. ſin richimo gibréitta.
bithiu mág er ſin in áhtu. théra dauídes ſlaht U.
Mit ſo ſámaliche. ſo quám er ouh zi ríche.
uuas gotes drút er filu frám. ſo uuard ouh thérer ſo gizá M.
Ríhta gener ſcóno. thie gótes liuti in fróno.
ſo duit ouh thérer ubar iár. ſo iz gote zímit thaz iſt uuá R.
Émmizen zi gúate. ió héilemo múate.
fon iáre zi iáre. thaz ſagen ih thir zi uuár E.

---

v. 50. uberuuán.
v. 52. líoblicho.
v. 53. ſuuaren.
v. 57. ſámeliche.

Gihialt dauíd thuruh nót. thaz imo drúhtin gibót.
ioh gifáſta ſinu thíng. ouh ſelb thaz rícht al umbirín G.
In théſemo iſt ouh ſcínhaft. ſo fram ſo inan lázit thiu kraft.
thaz ér iſt íó in nóti. gote thionont I.
Selbaz rícht ſinaz ál. rihtit ſcóno ſo ſo er ſcál.
iſt éllenes gúates. ioh uuola quékes muate S.
Ia farent uuánkonti. in ánderen bi nóti.
thiſu kúningrichi. ioh iro gúallich I.
Thoh habet thérer thuruh nót. ſo druhtin ſélbo gibót.
thaz fíant uns ni gáginit. thiz fáſto binágili T.
Símbolon biſpérrit. uns uuídaruuert ni mérrit.
ſichur múgun ſin uuir thés. lángo niaz er líbe S.
Állo zíti thio the ſín. kriſt lókomo thaz múat ſin.
bimídę ouh allo pína. got freuue ſéla ſin A.
Lang ſin dága ſine. zi themo éuuinigen líbe.
bimídę ouh zálono fál. thaz uuir ſin ſíchur ubará L.
Uuánta thaz iſt fúntan. unz uuir háben han giſúntan.
thaz lében úuir ſo ih méinu. mit fréuui ioh mit héil U.
Símbolon gimúato. ioh eigun zíti guato.
niaz ér ouh mámmuntes. ni breſtę in éuuon imo thé S.
Állen ſinen kíndon. ſi rídhiduam mit mínnon
ſi zi góte ouh mínna. thera ſelbun kúninginn A.

---

v. 64. rſhi.
v. 65. craft.
v. 71. toh.
v. 74. ſichor.
v. 76. bimíde. állo. P.
v. 77. themo. P.
v. 78. bimíde. V. ſichor. V. P. úbaral. P.
v. 80. leben. P.
v. 81. gúato. P.
v. 82. niazer. P. thes. P.
v. 83. kindon. P. rích duam *mit ausgekratztem Buchſtaben zwiſchen* rich *und* duam. P.

Éuuiniga drútſcaf. niazen ſę íámer ſo ſǫ ih quád.
in hímile zi uuáre. mit lúdouuige thár E.
Themo díhton ih thiz búah. oba er hábet iro rúah.
ódǫ er thaz giuuéizit. thaz er ſa léſan heizi T.
Er híar in theſen rédion. mag hóren euangélion.
uuaz kríſt in then gibíate. fránkono thíot E.
Régula therero búachi. uns zeigot hímilrichi.
thaz niaze lúdouuig íó thar. thiu éuuinigun gótes ia R.
Níazan múazi thaz ſin múat. íó thaz éuuiniga gúat
thár ouh íámer druhtin mín. láz mih mit ímo ſi N.
Állo ziti gúato. léb er thar gimúato.
inliuhtę imǫ íó thar uuunna. thiu éuuiniga ſúnn A.

---

v. 85. Euuiniga. P. ſé. P. quad. P.
v. 87. tíhton. P. buah. P.
v. 88. ódo. V. odo. P.
v. 90. gibíete. V. P. thíete. V. P.
v. 91. thero. P. zéigot. P.
v. 92. nieze. V. thár. P. gotes. P.
v. 93. io. P.
v. 94. thar. P. íámer. P. imo. P.
v. 96. ímo. P. imo. V. uuúnna. P.

SALOMONI EPISCOPO OTFRIDUS. *)

Si ſálida gimúati. ſálomones gúati
  ther bíſcof iſt nu édiles. koſtinzero ſédale S.
Allo gúati gidúe thio ſín. thio bíſcofa er thar hábetin.
  ther ínan zi thiu giládota. in hóubit ſinaz zuífalt A.
Lékza ih therera búachi. íú ſentu in ſuáborichi.
  thaz ir irkíaſet ubar ál. oba ſíu frúma uueſan ſca L.
Oba ir hiar findet íá uuiht thés. thaz uuírdig iſt thes léſannes.
  iz íúer húgu iruuállo. uuísduames fóll O.
Mir uuárun thio íó uuízzi. íú ófto filu núzzi.
  íúeraz uuísduam. thes duan ih míchilan rua M.
Ófto irhugg ih múates. thes mánagfalten gúates.
  thaz ír mih lértut hárto. íúes ſelbes uuórt O.
Ni thaz míno dohti. giuuérkon thaz íó móhti.
  odo in thén thingon. thio húldi ſo gilángo N.
Iz datun gómaheiti. thiu íúes ſelbes gúati.
  íúeraz giráti. nales míno dat I.
Émmizen nu ubar ál. ih druhtin férgon ſcal.
  mit lón er íú iz firgélte. ioh ſínes ſelbes uuórt E.

---

v. 4. zuſualta. V. P.
v. 5. ſuáborihi. V.
v. 6. ſíh. P.
v. 17. Emmizigen ubaral. P.

---

*) *In* cod. frif. *fehlt dieſe Dedikation; in* cod. pal. *ſtehen auſser über* íá, íó, íú *keine Accente.*

Páradyſes réſti. gebe íú zi gilúſti.
ungilónot ni biléib. ther gotes uuízode klei P.
In hímilriches ſcone. ſo uuérde iz íú zi lóne
mit géltes ginúhti. thaz ír mir datut zúht I.
Sínt in theſemo búache. thes gómo thehein rúache.
uuórtes odo gúates. thaz lích iu íúes múate S.
Chéret thaz in múate. bi thia zúhti íú zi gúate.
ioh zellet tház ana uuánk. al in íúuueran than C.
Ofto uuírdit oba gúat. thes mannes iúngoro giduat.
thaz es líuuit thráto. ther zúhtari gúat O.
Pétrus ther rícho. lono íú es blídlicho.
themo zi rómu druhtin gráb. ioh hús inti hóf ga P.
Óbana fon hímile. ſént iú íó zi gámane.
ſálida gimýato. ſelbo kríſt ther gúat O.
Oba ih irbálden es gidár. ni ſcal ih firlázan iz ouh ál.
nub ih íó bí íúih gerno. gináda ſina férg O.
Thaz hóh er íúo uuírdi. mit ſínes ſelbes húldi.
ioh íú féſtino in thaz múat. thaz ſínaz mánagfalta gúa T.
Firlíhe íú ſines ríches. thes hohen hímilriches.
bi thaz ther gúato hiar íó uuíaf. ioh émmizen zi góte ria F.
Rihte íúe pédi thara frúa. ioh mih gifúage thara zúa.
tház uuir unſih fréuuen thar. thaz gotes éuuiniga iá R.

---

v. 19. feſti. P.
v. 20. biléip. V. P. uuízzode. V. P.
v. 23. theheiner. V.
v. 26. uuanc. V. P.
v. 28. leuuet. P.
v. 30. gráp. V. P.
v. 33. ni ſcal ih iz firlazan ouh al. P.
v. 34. ni ih biuih íó gerno. P.
v. 37. Firliche. P.
v. 38. emmizigen. P.

In hímile unſih blíden. thaz uuízi uuir bimíden.
ioh dúe uns thaz gimúati. thúruh thio ſíno guat I.
Dúe uns thaz zi gúate. blídemo múate.
mit héilu er gibóran uuard. ther íó thia ſálida thar fan D.
Uuanta es ni bríſtit furdir. thes gilóube man mír.
nirfréuue ſih mit múatu. íámer thar mit gúat U.
Sélbo kriſt ther guato. firlihe uns hiar gimúato.
uuir íámer fro ſin muates. thes éuuinigen gúate S.

---

v. 44. ther thia ſalida fand. P.
v. 47. firliache. P. firliche. V.
v. 48. myates. P.

OTFRIDUS WIZANBURGENSIS MONACHUS HARTMUATE ET WERINBERTO SANCTI GALLI MONASTERII MONACHIS. *)

Oba íh thero búacho gúati. hiar íáuuiht miſſikérti.
gikrúmpti thera rédino. thera quít ther euangéli O.
Thuruh kríſtes kruzi. bimíde ih hiar thaz uuízi.
thuruh ſína gibúrt. es íſt mir drúhtin thanne thúrf T.
Firdílo hiar thio dáti. ioh drúhtin mih giléiti.
thaz ih ni mángolo thes dróf. in himilriches frítho F.
Rihti pédi mine. thar ſin thie drúta thine.
ioh minaz múat gifréuui mir. in euuon drúhtin mit thí R.
In himilriches ſcóni. dúa mir thaz gizámi.
ioh mih íó thára uuiſi. thoh ih es uuírdig ni ſ I.
Drúhtin dúaz thuruh thíh. firdanan uuéiz ih filu míh.
thin gibót ih ofto méid. bithiu thúlta ih thráto mánag lei D.
Uueiz ih thaz giuuíſſo. thaz íh thes uuírdig uuas ouh ſó.
thiu uuérk firdilo mínu. gináda druhtin thín U.
Sar íó nú giuuaro. thaz ih thir thíono zioro.
ellu iár innan thés. ioh dága mines líbe S.

v. 2. thero. v. 13. uuírthig.

*) *In* cod. frif. *fehlt dieſe ganze Zuſchrift an die beiden Mönche; in* cod. pal. *ſtehen nur die* v. 142—168.

10

Uuanta unſer líb ſcal uueſan tház. uuir thíonoſt duen ió thínaz.
thaz húggen thera uuúnnu. mit kríſtes ſelbes mínn U.
Uuóla ſies ió ginúzzun. thie uuíllen ſines flízun
ioh ſínt ſie nu mit rédinu. in hímilriches fréuuid U.
In hímiles gikámare. mit míchilemo gámane.
mit míchileru líubi. thes uuórtes mir gilóub I.
Zi héllu ſint gifíarit. ioh thie ándere gikérit.
thar thultent béh filu héiz. ſo ih iz álles uuio ni uuéi Z.
Alla uuórolt zeli thu ál. ſo man in búachon ſcál.
thiz ſíndiſtu ana duála. thaz ſágen ih thir in uuár A.
Nim góuma in ála thrati. uuio ábel dati.
uuior húgu rihti ſinan. in ſelb drúhtina N.
Bigonda er góte thankon. mit ſínes ſelbes uuérkon.
ſínen uuerkon er ió kléib. uuiht ungidánes ni bilei B.
Uuio ther ánder miſſigíang. ioh harto híntorort gifíang.
thaz líſiſt thu ouh zi uuáru. ioh fon theru ſélbun far U.
Ríat er thes ginúagi. uuio er abélan ſluagi.
uuio er gidáti filu ſér. themo éinegen brúade R.
Gifréuuit iſt ther gúato. nu in hímilriche thráto.
thaz deta thero uuérko githig. ther ánder niſt es uuírdi G.
Er iſt gilóbot harto. ſelben kríſtes uuorto.
in búachon zi uuare. maht ſélbo iz leſan thár E.

---

v. 19. flizzun.
v. 34. brúather.
v. 36. uuírthig.

Ni brístit ni thu hórtist. uuio leid ther ánderer íst.
niſt thér ſin habe rúachon. thaz lísistu ouh in búacho N.
Sih laméch ouh firlós. ioh zua quénun erist kós.
deta ander úbīl ubar tház. uuant er gúater ni uua S.
In ímo íst uns thiu fórahta. thia úns caín ouh uuórahta.
lis uuío er then quénon zéinti. ioh ſélbemo imo irdéilt I.
Súntar uuard enóch in uuar. drúhtines drút ſar.
uuanta ér uuialt múates ſines. nu níuzit páradyſe S.
Mánagfalta léra. duat drúhtin uns in uuára.
in theſa uuíſun untar ín. theih híar thir zélle thaz firní M.
Oba thu es uuóla drahtos. in múate thir iz áhtos.
maht thánne thu giuuáro. giniazan béder O.
Ni láz thir in muat thín. thio dát thio gúoto ni ſín.
ioh láz thir zi bílidin. thie auur bézirun ſí N.
Allo zíti thanne. úábiz untar mánne.
ſo niuzis thú theih zálta. thia fruma mánagfalt A.
Chéri ouh thir in thráti. in muat thió uuóladati.
uuio noé bi guat githíg. uuard drúhtine uuírdi C.
Hína uuard thiu uuórolt funs. theiſt allen kúnd hiar untar úns.
in ſúnton uuard ſiu míſſilih. giuuíſſo thaz ni híluh thi H.
Uuas er éino ſcono. in liutin únhono.
deta éino er tho zi uuáru. uuerk ála uuar U.

---

v. 46. paradiſes.
v. 52. bézzirun.
v. 56. githíc. uuírthic.

Sih kérta er zi góte ana uuánk. tho ellu uuórolt thar irdránk.
er éino ther intflóh thaz. thiu uuorolt uuírdig thes ni uua S.
Hóher oba mánnon. fuébeta in then úndon.
uuánt er uuas gótes fumirih. drút thaz ni híluh thi H.
Allaz mán kunni. thúlta thar tho grúnni.
uuas uuírdig er in uuára. zi bimídanne thia zál A.
Réhtor er iz ánafiang. tho iz zi nóti gigíang.
thanne thie mézzon in uuár. felbo léfen uuir iz thá R.
Thó fie thes bigúnnun. zi hímile gifúnnun.
uuanta íz uuas únredihaft. bi thiu zigíang in thiu kráf T.
Múatun fie fih thráto. thero íro felbon dáto.
giuuiffo fágen ih thir éin. fie quámun filu fcánt hei M.
Uuanta íz zi thíu ió irgéngit. ther uuidar góte ringit.
ift er ió in uuaru. in hónlicheru zál U.
Ábraham ther máro. uuas gótes drut giuuáro.
thoh thúlt er oftо in uuára. mánagfalta zál A.
Thoh riat imo ió druhtin. mit fínes felbes máhtin.
fof er ió thémo duat. ther thíonoft finaz uuóla dua T.
Érata er nan filu frám. tho ér zen alten dágon quam.
far bi thémo finde. zi díuremo kínd E.
Er ouh iácobe ni fuéih. tho er themo brúader infléih.
uuas ió mit ímo thanne. in themo fliahann E.

---

v. 71. felbun.

Thaz íoſepe ouh gibúrita. tho er thie dróuma ſageta.
ther ſelbo níd inan firuuánt. rumo in ánderaz lan T.
Uuárun thar in lánte. thie liuti ſuíntante.
in fólgetun ſie in uuáru. mit míchileru pín U.
Uuio ſie auur gót thar dróſta. ioh móyſes irlóſta.
thaz ſagent búah zi uuáru. in ſínes ſelbes lér U.
Éigun ouh thio buáh thaz. then iro míchilan ház.
then drúagun ſie íó in uuáre. unz themo fíarzeguſten iár E.
Riatun íó ubar thaz. in thaz férah ſinaz.
ther in dróſt uuas íó ſár. then uuóltun ſe oſto irſláhan tha R.
In dauídes dati. nim bílidi zi nóti.
uuio er thuruh ſíno guati. firdruag thaz hérot I.
Ni mág ih thoh ih uuólle. thie ſelbun líuoli alle.
thóh uuir thaz iruuéllen. ſo mámmonto gizélle N.
Bi thiu iſt nu báz zi uuare. thaz uuír gigruazen híare.
thaz ouh tház ni bileib. thaz íohanne ouh hiar léid klei B.
Eriſt áhtun ſie ſín. thaz ſágen ih thir in uuár min.
fiangun thó mit nide. zi ſelb drúhtin E.
Ríatun tho ginúagi. uuío man nan irſlúagi.
giuuiſſo ſágen ih thir uuár. thaz irfúltun ſe ſá R.
Thó ſie thaz gifrúmitun. thie iúngoron firiágotun.
ſo uuar ſunna líoht leitit. ſo uuúrtun ſie ziſpréiti T.

---

v. 98. ióhane.

Óba thu es bíginnis. in búachon thu iz findis.
thaz uuír nu niazen thráto. thero drúhtines drút O.
Sus in théſa uuiſun. ſo ſléif thiu uuorolt héraſun.
íó ahta uuíziſt thu tház. thes gúaten ther thar úbil uua S.
Aller líut ginoto. áhta tho thero drúto.
noh dages hiutu in uuara. ſo uuónet íó thiu fár A.
Nim góuma nu gimúato. thero ſelbon gótes druto.
dráht es nu mit uuíllen. in félben ſancti gálle N.
Chórota er ofto thráto. thero ſelbon árabeito.
thes er nú ana uuánk. hábet fora góte than C.
Thénkemes in múate. uns állen nu zi gúate.
ioh uns hárto queme in múat. thiz ſelba drúhtines gua T.
ſt uns hiar gizéinot. in béden íó thuruh nót.
in úbili inti in gúati. unſerero zúhto dat I.
Giuuár thu uuis íó thráto. thero béziron dato.
biſcóuuo thir íó umbiríng. éllu thiſu uuórolt thin G.
Álle thie firdánun. the únſitig uuárun.
thie mid thu íó in uuára. ioh állero iro fár A.
Láz thir in múat thin. thie thar bézirun ſin.
ſo bíſtu ſo ih thir ſágen ſcal. gotes drút ubar á L.
Lís thir in then liuolon. thaz ſélba theih thir rédinon.
fon álten zitin hina fórn. ſo ſint thio búah al théſſes ſo L.

---

v. 111. góumo. ſelbun.
v. 113. ſelbun.
v. 114. uuanc.
v. 117. béthen.
v. 119. bézirun.
v. 126. thie. théſes.

In ín uuir leſen tháre. thaz uuízun uuir zi uuáre.
thera mínna gimúati. ioh mánagfalto gúat I.
Mínna thiu díura. theiſt káritas in uuára.
brúaderſcaf ih ſágen thir éin. thiu giléitit únſih héi M.
Óba uuir unſih mínnon. ſo birun uuir uuérd mannon.
ioh mínnot unſih thráto. ſelb drúhtin unſer gúat O.
Ni duen uuir ſó ih ſagen thir éin. ſero químit uns iz héim.
ſérag uuir es uuérden. in thiú uuir iz ni uuólle N.
Altan níd theih rédota. then caín íó hábeta.
ther ſi uns léid in uuara. er íſt uns michil zál A.
Simes íó mit guate. ziſámane gifúagte.
ioh fólgemes thes uuáres. uuir kind ſin ábrahame S.
Thia mílti thia dauíd druag. duemes hárto uns in thaz múat.
thia móyſes unſih lérit. thiu boſa iſt éllu niuuih T.
Euangélion in uuár. thie zéigont uns ſo ſáma thar.
gibíatent uns zi uuáre. uuir unſih mínnon hiar E.
Rédinot er ſúntar. then ſelbon iúngoron thar.
fon theru mínnu managaz ér. ſélbo druhtin únſe R.
In náht tho er uuolta in mórgan. bi unſih ſelbo irſtérban.
dúat uns thaz gimúati. bi ſínes ſelbes gúat I.
Ín gibot er hárto. ſínes ſelbes uuórto.
thaz man ſih mínnoti. ſo er uns iz bílidot I.

---

v. 130. thi.
v. 131. óbo.
v. 134. uuérthen.
v. 142. gibſetent. V. P.

Mit káritate ih férgon. ſo brúaderſcaf iſt giuuón.
thi unſih ſcóno ſo gizám. fon ſelben ſatanaſe na M.
Ofono thio gúati. ioh dúet mir thaz gimúati.
in gibéte thráto. íúes ſelbes dát O.
Ni lázet ni ir gihúgget. ioh mir gináda thigget.
mit mínnon filu fóllen. zi ſélben ſancti gálle N.
Auur thára uuidiri. thiu mínes ſelbes nídiri.
duat íú gihúgt in uuara. thaz ír bimidet zál A.
Ci ſélben ſancte pétre. ther ſo giang in then ſé.
thaz ér ſi uns ginádig. thoh íh es ni ſi uuírdi C.
Hóhi er uns thes hímiles. ioh muazin fréuuen unſih thés.
inſpérre thára giléite míh. ioh thár gifreuue ouh íúi H.
In hímilisgo ſcóni. thaz uuir thaz ſéltſani.
ſcóuuon thar in uuári. ioh thio éuuinigun zíar I.
Símbolon in éuuon. thes ſint thie ſíne thar giuuon.
uuir muazin fréuuen unſih thés. íámer ſínes thanke S.
Kriſt hálte hártmuatan. ioh uuérinbrahtan gúatan.
mit in ſí ouh mir giméini. thiu éuuiniga heili.
Ioh állen íó zi gámane. themo héilegen giſámane.
thie dáges ioh náhtes thuruh nót. thar ſancte gállen thíonont.

---

v. 149. brúederſcaf. V.
v. 155. afur. V. P. uuidari. P.
v. 158. ginúthic. V. uuírthic. V.

ERSTES BUCH.

Incipiunt capitula primi libri.

I. Cur scriptor hunc librum theotisce dictaverit.
II. Inuocatio scriptoris ad deum.
III. Liber generationis Iesu Christi.
IV. Fuit in diebus Herodis regis sacerdos nomine Zacharias.
V. Missus est Gabrihel angelus ad Mariam virginem.
VI. Exsurgens autem Maria abiit in montana.
VII. De cantico sanctae Mariae.
VIII. Cur esset desponsata mater Iesu Maria.
IX. Elisabeth autem impletum est tempus pariendi.
X. Canticum Zachariae.
XI. Exiit edictum a Caesare Augusto.
XII. Pastores erant in regione eadem.
XIII. Pastores loquebantur ad inuicem.
XIV. De circumcisione pueri et purificatione scae Mariae.
XV. De obviatione et benedictione Symeonis.
XVI. De Anna prophetissa.
XVII. De stella et adventu magorum.
XVIII. Mystice de reversione magorum ad patriam.
XIX. De fuga Ioseph cum matre in Aegyptum.
XX. De occisione infantum.
XXI. De morte Herodis et reversione Ioseph cum matre et puero.
XXII. Cum factus esset Iesus XII annorum.
XXIII. De predicatione Iohannis et baptisma eius.
XXIV. Interrogabant Iohannem turbae quid faciemus.
XXV. Venit Iesus a Galilea ad Iohannem ut baptizaretur ab eo.
XXVI. Moraliter.
XXVII. Miserunt Iudaei ab hierosolymis sacerdotes et levitas ad Iohannem.
XXVIII. Spiritaliter.

Expliciunt capitula libri primi.

ERSTES BUCH.

I.

CUR SCRIPTOR HUNC LIBRUM THEOTISCE DICTAVERIT.

Vuas líuto filu in flíze. in managemo ágaleize.
ſie thaz in ſcríb gikleibtin. thaz ſię iro námon breittin.
Sie thés in íó gilícho. flizun gúallicho.
in búachon man giméinti. thio iro kúanheiti.
Tharána dátun ſię ouh thaz dúam. óugtun iro uuísduam.
óugtun iro kléini. in thes díhtonnes reini.
Iz iſt ál thuruh nót. ſo kléino girédinot.
iz dúnkal eigun fúntan. ziſámane gibúntan.
Sie ouh in thíu giſagetin. thaz then thio búah nirſmáhetin.
ioh uuól er ſih firuuéſti. then léſan iz gilúſti.
Zi thiu mág man ouh ginóto. mánagero thióto.
hiar námon nu gizéllen. ioh fúntar ginénnen.

v. 1. filo. F.
v. 2. ſcrip. V. P. F. gicleiptin. V. F. gikleiptin. P. ſe iro. P. ſiro. F. bréittin. P. breitin. F.
v. 3. flizzun. V. F.
v. 4. chúanheiti. V. P. F.
v. 5. tharana. P. ſie. V. F. óugdun. V. F.
v. 6. óugdun. V. F. cléini. V. F. tíhtonnes. V. P. réini. P.
v. 8. fundan. F. ziſamene. F.
v. 9. Sie. F. V. giſágetin. P.
v. 10. firuuíſſi. F.
v. 11. théoto. F. thioto. P.
v. 12. gicellen. F.

Sar kríachi ioh románi. iz máchont ſo gizámi.
iz máchont ſię al girúſtit. ſo thíh es uuola lúſtit.
Sie máchont iz ſo réhtaz. ioh ſo fílu ſléhtaz.
iz iſt gifúagit al in éin. ſelb ſo hélphantes béin.
Thie dáti man giſcríbe. theiſt mannes lúſt zi líbe.
nim góuma thera díhta. thaz húrſgit thina dráhta.
Iſt iz próſun ſlihti. thaz drénkit thih in ríhti.
odo métres kléini. theiſt góuma filu réini.
Sie dúent iz filu ſúazi. ioh mézent ſie thie fúazi.
thie léngi ioh thie kúrti. theiz gilúſtlichaz uuúrti.
Éigun ſie iz bithénkit. thaz ſíllaba in ni uuénkit.
ſies álles uuio ni rúachent. ni ſo thie fúazi ſuachent.
Ioh állo thio zíti. ſo záltun ſie bi nóti.
iz mízit ana bága. al íó ſúlih uuaga.
Yrfúrbent ſie iz réino. ioh hárto filu kléino.
ſelb ſo mán thuruh nót. ſínaz kórn reinot.
Ouh ſelbun búah frono. irréinont ſie ſo ſcóno.
thar liſiſt ſcóna giluſt. ána theheiniga ákuſt.
Nu iz fílu manno inthíhit. in ſína zungun ſcribit.
ioh ílit er gigáhe. thaz ſínaz íó gihóhe.
Uuánana ſculun fránkon. éinon thaz biuuánkon.
ni ſie in frénkiſgon bigínnen. ſie gotes lób ſingen.

---

v. 14. ſe. P. ſie. F. thi. F.
v. 15. Si. P. F. ſlehtaz. P.
v. 16. ſelp. F. V.
v. 17. mánnes. P. luſt. P. ci. F.
v. 18. díhtta. V.
v. 21. io. V. mézzent. F.
v. 22. gilúſtichaz. V. P. F.
v. 23. uénkit. F.
v. 24. fuázzi. F. ſúachent. P.
v. 25. alle thie. F.
v. 26. mizzit. F. ſolih. F.
v. 27. Urfurbent. F.
v. 28. réinot. P.
v. 30. líſiſt. P. liſit. F. gilúſt. P. ana. P. thehéiniga. P. ácuſt. F.
v. 31. filo. F.
v. 32. ſínaz. P.
v. 34. frenkiſkun. F.

Níſt ſi ſo giſúngan. mit régulu bithuúngan.
ſi hábet thoh thia ríhti. in ſcóneru ſlíhti.
Íli thu zi nóte. theiz ſcóno thoh gilute.
ioh gótes uuizod thánne. tharána ſcono hélle.
Tház tharana ſínge. iz ſcóno man gineme.
in themo firſtántniſſe. uuir giháltan ſin giuuíſſe.
Thaz láz thir uueſan ſúazi. ſo mézent iz thie fúazi.
zít ioh thiu régula. ſo íſt gótes ſelbes brédiga.
Uuil thú thes uuola dráhton. thu métar uuolles áhton.
in thína zungun uuirken dúam. ioh ſconu uérs uuolles dúan.
Il io gótes uuillen. állo ziti irfúllen.
ſo ſcribent gótes thegana. in frénkiſgon thia regula.
In gótes gibotes ſúazi. laz gángan thine fúazi.
ni laz thir zít thes ingán. theiſt ſconi uérs ſar gidán.
Díhtọ íó thaz zi nóti. theſo ſéhs ziti.
thaz thú thih ſo girúſtes. in theru ſíbuntun giréſtes.
Thaz kríſtes uuort uns ſágetum. ioh drúta ſínẹ uns zélitun.
bifora lázu ih iz ál. ſọ íh bi réhtemen ſcal.
Uuánta ſie iz giſúngun. hártọ in édil zungun.
mit góte iz allaz ríatun. in uuérkon ouh giziartun.
Theiſt ſúazi ioh ouh núzzi. inti lérit unſih uuízzi.
hímiles gimácha. bi thiu íſt thaz ánder racha.

---

v. 35. regula. F.
v. 36. flíhtti. V.
v. 37. giláte. P.
v. 38. uuizzod. F.
v. 39. Thaz. P. ſcono. P. ginénne. P.
v. 40. thémo. P. firſtanniſſe. F.
v. 41. mezzént. F.
v. 42. ſoſt. F.
v. 43. uuóla. P. drahton. P. uuoles. F.
v. 44. zúngun. P., ſcóni. P. ſcóniu. F. núoles. F.
v. 45. Ili. F. Il. P. irfuallen. F.
v. 46. frenkiſkun. F. thie. P. V. régula. P.
v. 47. thína. F.
v. 48. férs. V. F.
v. 49. Diht. F.
v. 50. geruſtes. F. thero. F.
v. 51. thrúta. F. ſine. V.
v. 52. bifóra. P. laz. F. lazu. P. ſo. V. F.
v. 53. Uuanta. P. harto. P. hárto. V.
v. 55. lerit. P.
v. 56. hímilis. P. V. gamacha. F. taz. F.

Ziu ſculun fránkon ſo ih quád. zi thiu éinen uueſan úngimah.
thie líutes uuiht ni duáltun. thie uuir hiar óba zaltun.
Sie ſint ſo ſáma kuani. ſélb ſo thie román̄i.
ni thárf man thaz ouh rédinon. thaz kríachi in thes giuuídaron.
Sie éigun in zi núzzi. ſo ſámalicho uuízzi.
in félde ioh in uuálde. ſo ſint ſie ſáma balde.
Richiduam ginúagi. ioh ſint ouh fílu kuani.
zi uuáfane ſnelle. ſo ſint thie théganą alle.
Sie búent mit gizíugon. ioh uuarun íó thes giuuón.
in gúatemo lánte. bi thíu ſint ſię únſcante.
Iz iſt fílu feizit. hártǫ iſt iz giuuéizit.
mit mánagfalten éhtin. níſt iz bi unſen fréhtin.
Zi núzze grébit man ouh thár. ér inti kúphar.
ioh bi thía meina. íſine ſteina.
Ouh thára zua fúagi. ſílabar ginúagi.
ioh léſent thar in lánte. góld in iro ſante.
Sie ſint fáſtmuaṭe. zi mánagemo guate.
zi mánageru núzzi. thaz dúent in iro úuízzi.
Sie ſint fílu redie. ſih fíanton zirrettinne.
ni gidúrrun ſies biginnan. ſie éigun ſę ubaruuúnnan.
Líut ſih in nintfúarit. thaz iro lánt ruarit.
ni ſie bíro gúati. in thíonon íó zi noti.

---

v. 57. quúad. F.
v. 58. dultun. F. thia. F.
v. 59. chuani. V. chúani. P. ſelp. F. thio. F.
v. 60. kríahi. P. kríachi. V. es (ſt. thes). P. V. giuuíderon. P. uuídaron. F.
v. 61. nuzi. F.
v. 63. Ríhiduam. V. P. F. ſin. F. filo. F. chuani. P.
v. 64. ſnélle. P. ſint. P. thegan. F. théganа. V.
v. 66. thiu. P. ſie. F. ſe. P.
v. 67. feizzit. P. F. hárto. V. F. harto. P. is (ſt. iz). F. giuuéizzit. P. F.
v. 68. niſt. F. P. únſen. F. P. frehtin. P.
v. 70. ſtéina. P.
v. 71. ſilábar. P. ſilibar. F.
v. 72. ſánte. P. F.
v. 73. manegemo. F. gúate. P.
v. 74. managero. F.
v. 75. zirréttinne. P. zi retinne. F.
v. 76. ubaruunnan. V.
v. 77. nintfoarit. F. rúarit. P.
v. 78. ſe. P. bi íro. V. guati. P. nóti. P.

Ioh ménniſgon álle. ther ſé iz ni untarfálle.
ih uueiz iz gót uuorahta. al éigun ſę iro forahta.
Niſt líut thaz es biginne. thaz uuidar ín ringe.
in éigun ſie iz firméinit. mit uuáfanon gizéinit.
Sie lértun ſię iz mit ſuérton. náles mit then uuórton.
mit ſpéron filu uuáſſo. bi thiu ſórahten ſie ſe nóh ſo.
Ni ſi thíot thaz thes gidráhte. in thiu iz mit ín fehte.
thoh médį iz ſin ioh pérſi. núbin es thiuuírs ſi.
Lás ih íú in ala uuár. in einen búachon ih uueiz uuár.
ſie in ſíbbu ioh in áhtu. ſin alexándres ſlahtu.
Ther uuórolti ſo githréuuita. mit ſuértu ſią al giſtréuuita.
úntar ſinen hánton. mit fílu herten bánton.
Ioh ſánd in theru rédinu. tház ſon macedóniu.
ther líut in gibúrti. giſcéidiner uuúrti.
Niſt untar ín thaz thúlte. thaz kúning iro uuálte.
in uuórolti nihéine. ni ſi thíe ſie zugun héime.
Odo in érdringe. ánder es biginne.
in thihéinigemo thíote. thaz ubar ſie gibíate.
Thes éigun ſię io núzzi. in ſnélli ioh in uuízzi.
nintrátent ſie nihéinan. unz ſínan eigun héilan.
Er iſt gizál ubar ál. íó ſo édil thegan ſcál.
uuíſer inti kúani. thero éigun ſę íó ginúagi.

---

v. 79. ſé. F.
v. 80. vuorahta. F. ſe. V. fórahta. P.
v. 83. ſiez. F. ſie iz. P. ſuuérton. V. nálas. V.
v. 84. filo. F. fortent. F.
v. 86. medi. F. núbi nes thi uuírſi. V. nubínés thí uuírſi. F.
v. 89. ſi. F.
v. 90. untar. P. únthar. F. ſínen. P. ſinan. F. filo. F.
v. 91. thaz. P. fonne Macediu. F.
v. 92. liut. P. giſceidener. F.
v. 93. úntar. P. thulte. P.
v. 95. thes. F. V.
v. 96. thiheiningemo. F. thíete. V. F. gibiete. V. P.
v. 97. eigun. P. ſie. P. ſie. F. V. io *fehlt in* F. íó. P. nuzzi. P.
v. 98. ni intrátent. V. ſe inan. V.
v. 99. thégan. P. ſkál. V.
v. 100. ſie *ſt.* ſe io. F. ſie ió. V.

Uuéltit er githíuto. mánagero líuto.
ioh zíuhit er ſe réine. ſelb ſo ſíne heime.
Ni ſínt thie ímo ouh derien. in thiu nan fránkon uuerien.
thie ſnélli ſinę irbiten. thaz ſíe nan umbiriten.
Uuanta állaz thaz ſies thénkent. ſiez al mit góte uuirkent.
ni dúent ſies uuíht in noti. ána ſin girati.
Sie ſint gótes uuorto. flízig filu hárto.
tház ſie thaz gilérnen. thaz in thia búah zellen.
Tház ſie thes biginnen. iz úzana giſíngen.
ioh ſíę iz ouh irfúllen. mit míchilemo uuíllen.
Gidán iſt es nu rédina. thaz ſie ſint gúate thegana.
ouh góte thionontę álle. ioh uuísduames ſolle.
Nu uuill ih ſcríban unſer héil. euangéliono deil.
ſo uuír nu hiar bigúnnun. in frénkisga zungun.
Thaz ſié ni uueſen éino. thes ſelben ádeilo.
ni man in íro gizungi. kriſtes lób ſungi.
Ioh er ouh íro uuorto. gilóbot uuerde hárto.
ther ſie zímo holota. zi gilóubon ſinen ládota.
Iſt ther in íro lante. iz álles uuio nintſtánte.
in ánder gizúngi. firnéman iz ni kúnni.
Hiar hor er ió zi gúate. uuaz gót imo gibíete.
thaz uuír imo hiar giſúngun. in frénkiſga zúngun.

---

v. 102. héime. P.
v. 103. ímo. V. dérien. P. inán. F. uuétrien. P.
v. 104. ſine. F. V. irbíten. F. P. umbiríten. P.
v. 105. al. F. ſie iz. V.
v. 106. uuiht. P. nóti. P. ana. P. ſín. P. kírati. F.
v. 108. thaz (*ſt.* tház). P.
v. 110. ióh. P. ſie. P. ſíe. V. uuillen. P.
v. 111. ſíe. P. thégana. P.
v. 112. thionont. F. thiononti. V. tólle. P.
v. 113. déil. P.
v. 114. bigunnon. F. zúngun. P.
v. 117. ér. P.
v. 118. thér. P. hóleta. P. holeta. V.
v. 121. hór. P. es (*ſt.* er). F. ió. P. F. ío. V.
v. 122. ſungun. F.

Nu fréuuen ſih es álle. ſo uuer ſo uuóla uuolle.
ioh ſo uuér ſi hold in múate. fránkono thíote.
Thaz uuir kríſte ſungun. in únſera zungun.
ioh uuír ouh thaz gilébetun. in frénkiſgon nan lóbotun.

---

v. 124. thiéte. F.
v. 125. zúngun. P.
v. 126. gelebetun. F.

II. *)
INVOCATIO SCRIPTORIS AD DOMINUM.

Vuola drúhtin mín. iá bin ih ſcálk thin.
thiu arma múater min. eigan thíu iſt ſi thin.
Fíngar thínan. dua anan múnd minan.
then ouh hánt thina. in thia zúngun mina.
Thaz ih lób thinaz. ſi lútentaz.
giburt ſúnes thines. drúhtines mines.
Ioh íh biginne rédinon. uuio ér bigonda brédigon.
thaz íh giuuar ſi hárto. thero ſínero uuorto.
Ioh zeíchan thiu er déta tho. thes uuir bírun nu ſo fró.
ioh uuío thiu ſelba héili. nuſt uuórolti giméini.
Thaz íh ouh hiar giſcríbe. uns zi réhtemo líbe.
uuio firdán er unſih fánd. thọ er ſelbo tódes ginand.
Ioh uuío er fuar ouh thánne. ubar hímila alle.
ubar ſúnnun lioht. ioh állan theſan uuórolt thiot.
Thaz ih drúhtin thanne. in theru ſágu ni firſpúrne.
nóh in themo uuáhen. thiu uuórt ni miſſifáhen.
Thaz ih ni ſcríbu thuruh rúam. ſúntar bi thin lóbduam.
thaz mír iz íóuuanne. zi uuíze nirgange.

---

v. 1. ia. P. ſcalc. V. P. F.
v. 2. mín. P. éigan. P. thín. P.
v. 3. ana. F. P.
v. 4. theni. V.
v. 5. lúdentaz. P.
v. 6. mínes. P.
v. 8. uuórto. P.
v. 9. thó. P.
v. 10. nu iſt. V.
v. 12. tho. P. dóthes. P. tóthes. V. ginánd. P.
v. 14. thíot. P.
v. 15. Tház. P. druhtin. P. thánne. P. firſpírne. V. P.
v. 16. noh. P.
v. 17. ſuntar. P.
v. 18. íóuuánne. P. nirgánge. P.

---

*) *Dieſes 2te Capitel fehlt in* cod. friſ.

Ob iz zi thíu thoh gigéit. thúruh mina dúmpheit.
thia ſúnta druhtin míno. ginádlicho dílo.
Uuanta ih zéllu thir in uuán. iz niſt bi bálauue gidán.
ioh íh iz ouh bimíde. bi nihéinigemo níde.
Then uuan zéll ih bi tház. thaz hérza uuéiſt thu filu báz.
thoh iz búe innan mír. iſt harto kúndera thir.
Bi thíu thu íó druhtin. ginado fóllicho mín.
húgi in mir mit kréfti. thera thínera giſcefti.
Hiar húgi mines uuórtes. tház thu iz harto háltes.
gizáuua mo firlíhe. ginada thín theiz thíhe.
Ouh ther uuídaruuerto thín. ni quém er innan múat min.
thaz ér mir hiar ni dérre. ouh uuíht mih ni gimérre.
Únkuſt rumo ſínu. ioh nah gináda thinu.
irfírrit uuerde bálo ſin. thu drúhtin rihti uuórt min.
Al gizúngilo thaz íſt. thu drúhtin éin es alles bíſt.
uuéltis thu thes líutes. ioh alles uuórolt thiotes.
Mit thíneru giuuélti. ſie datı al ſpréchenti.
ioh ſálida ín gilúngun. thiu uuórt in iro zúngun.
Thaz ſíe thin íó gihógetin. in éuuon íámer lóbotin.
ióh ſie thih irknátin. inti thíonoſt thinaz dátin.
Sar thuzar théru menigi. ſcéidiſt thin githígini.
ſo laz mih drúhtin min. mit druton thínen íámer ſin.

---

v. 19. thuruh. P.
v. 21. Uuánta. P. gidán. P.
v. 24. hárto kundera thír. P.
v. 25. drúhtin. P. ginádo. P. min. P.
v. 26. giſcéfti. P. giſceifti. V.
v. 27. thaz. P. dú. P.
v. 28. gináda. P. thin. P.
v. 33. druhtin. P. éino. P.
v. 34. thíotes. P.
v. 35. dáti. P.
v. 39. thú uzar theru ménigi. P. ſceithiſt. P. gidígini. V.
v. 40. mín. P. ſín. P.

Ioh theih thir híar nu ziaro. in mína zungun thíono.
ouh in ál gizungi. in thíu thaz ih iz kúnni.
Thaz ih in hímilriche. thir drúhtin íámer líche.
ioh íámer freuue in ríhti. in thíneru giſíhti.
Mit éngilon thínen. thaz niſt bi uuérkon minen.
ſuntar réhto in uuaru. bi thíneru ginadu.
Thu hilfis íó mit krefti. theru thíneru giſcefti.
dua húldi thino ubar míh. thaz íh thanne íámer lóbo thih.
Thaz íh ouh nu giſíto thaz. thaz mir es íámer ſi thiu baz.
theih thíonoſt thínaz fúlle. uuiht álles íó ni uuólle.
Ioh mír íó hiar zi líbe. uuiht álles íó ni klíbe.
ni ſi drúhtin thaz thin uuíllo iſt. thu íó ginádiger biſt.
Thih bíttu ih mines múates. thaz mír queme alles gúates.
in éuuon ginuagi. ioh zi drúton thinen fúagi.
Thaz ih íámer druhtin mín. mit themo dróſte megi ſín.
mit themo gúate ih frauuo thár. mína dága inti ellu iár.
Fon iáre zi iáre. ih íámer frauuo tháre.
fon éuuon unz in éuuon. mit then ſáligen ſélon.
Amen.

---

v. 41. thé. P. hiar. P. zíaro. P.
v. 43. íh. P.
v. 44. giſíhti. P.
v. 45. mínen. P.
v. 46. ſúntar. P. uuáru. P. ginádu. P.
v. 47. hílphis íó. P. kréfti. P. thínera. V.
v. 48. thíno. P.
v. 49. giſído. V. ſomer. V. íámer. P. báz. P.
v. 50. uuolle. P.
v. 52. bíſt. P.
v. 53. bittu. P. queme. P.
v. 54. ginúagi. P.
v. 56. inti. P. éllu. P. iar. P.
v. 57. íámer. P.

III.

LIBER GENERATIONIS IESU CHRISTI FILII DAVID.

Thiz ſint búah ſrono. ſio zéigont filu ſcóno.
uns zéllent ſę ana bága. thie kriſtes áltmaga.
Zéllent ſię úns filu frám. uuio ſélbo er hera in uuórolt quam.
ioh michilo uuúnni. thaz ſin adalkunni.
Ádam thero gómono. uuas manno ériſto.
áltfater márer. ſon drúhtine gidáner.
Bi énterin uuórolti. uuas er liut béranti.
kúnn er ió gibréitta. unz kriſt ſih uns yróugta.
Ni uuas noé ih ſagen thir éin. in then thaz minniſta deil.
ſon themo thie liuti thes uuas nót. uuúrtun auur gáuarot.
Ther thia árka ſinen kindon. rihta in then úndon.
thes uuáges er ſie uuiſta. thera fréiſun ouh irlóſta.
Sih ábraham giguatta. ioh drúhtine ouh giliubta.
uuánt er uuas gihórſam. bi thiu iſt er giéret nu ſo frám.
Thio búah duent unſih uuiſi. er kriſtes áltano ſi.
ioh zéllent uns ouh mári. ſin ſún ſin fáter uuari.
Thaz uuas dauid thero gomono éin. ther zi kúninge giréim.
er quam mit théganheiti. zi ſúlicheru guati.

---

v. 2. zellent. P. ane. V.
v. 3. zellent. P. uns. P. úns hiar filu. F. félbo. V.
v. 4. io. V. míhilo. P.
v. 5. Adam. P.
v. 6. altfater. P.
v. 7. beranti. P.
v. 8. kunni. V. yrougda. F.
v. 10. thémo. P. giáuarot. P.
v. 11. tha. P. tharca. F. arca. V. P.
v. 12. yrlófta. P. irluſta. F.
v. 13. Si. F. giguata. F. giliupta. F.
v. 14. uuanta. V. gêrét. F. giéret. V.
v. 15. boah. F.
v. 16. ſun. P. uuári. P.
v. 17. gomono. V. giréin. P.
v. 18. ér. P. théganheitti. V.

Thaz lérta nan ſin mílti. thaz er ſúlih uuurti.
tház er uuard githíuto. kúning thero líuto.
Niſt mán thoh er uuólle. thaz gumisgi al gizélle.
thoh ſint théſe noti. fúriſta thera gúati.
In thríu deil ana zuíual. ſo íſt iz giſcéidan.
thaz édil ingibúrti. fon in uuáhſenti.
Thie hohun áltfatera. éntont anan kúninga.
thiu thrítta zuahtá thánana. thaz uuarun édil thegana.
Thie uuarun uuúrzelun. thera ſáligun blúomun.
múater thera márun. thera gotes drút thiarnun.
Húgi uueih thir ſágeti. ni uuis zi dúmpmuati.
firnim theſa léra. ſo zéllu ih thir es méra.
Ih méinu ſcā máriun. kúningin thia richun.
ſia iſt éngilo ménigi. in himile érenti.
So uuer ſo in érdriche. ouh ſálida ſuache.
irbíat er ira gúati. michilo ótmuati.
Fon ánagenge uuórolti. unz anan íra ziti.
zéli thu thaz kúnni. ſo iſt éinlif ſtunton ſibini.
Iro dágo uuard giuuágo. fon alten uuízagon.
tház ſi uns béran ſcolti. thér unſih gihéilti.
Giuuíhtan in éuuon. ginádot er uns then ſélon.
ioh állero uuórolti. ſo nu mánnilih iſt ſéhenti.

---

v. 19. uuúrti. P. uurti. V.
v. 21. gúmisgi. P.
v. 22. thóh. P. theſa. F. thero. P. F.
v. 25. éndont. P. ana. F.
v. 26. thégana. P.
v. 27. theru. P.
v. 28. thiarnum. P.
v. 31. meino. F.
v. 32. iſt. P. himile. V.
v. 33. uuér. P. ſo. P. ſúache. P.
v. 34. iro. P. mihilo. V.
v. 35. aña. F.
v. 36. ſíbini. P.
v. 37. alton. P. alt. F.
v. 38. thaz. F. ſi uns. V. ther. P. únſih. P.

Sih thaz héroti. theiſt imo thíomuati.
ſo uuíto ſo ſo uuórolt iſt. uuant er ther drúhtin iſt.
Er iſt giuuéltig filu frám. ioh héra in uuorolt zi úns quam.
uuúntarlichen thíngon. hera untar ménnisgon.
Thaz uuíll ih hiar gizéllen. gidríuuen ſinen állen.
ſo uuír nu hiar biginnen. uuorton frénkisgen.
Thoh ſcríb ih hiar nu zi ériſt. ſo in euangélion iz íſt.
uuio gibóran uuard ouh ér. iohánnes thégan ſiner.
Ther ímo ingegin gárota. thaz uuórolt miſſiuuórahta.
thie uuega ríht er imo ubar ál. ſo man héreren ſcal.

---

v. 41. thíohmuati. P.
v. 43. héra. V. zuns. F.
v. 45. zellen. F.
v. 47. ſcríbu. P. zi érift. V. zeris. F. in. P. iſt. P.
v. 48. iohannes. P.
v. 49. gareta. F.
v. 50. uuéga. P. riht. P. imo. P. mo. F.

IV.

FUIT IN DIEBUS HERODIS REGIS SACERDOS NOMINE ZACHARIAS. LUC. 1.

In dágon eines kúninges. ioh hárto firdánes.
úuas ein éuuarto. zi gúate ſi er ginánto.
Zi híun er mo quénun las. ſo thár in lante ſítu uuas.
uuanta uuarun thánne. thie biſcofa éinkunne.
Uuárun ſiu bédu. góte filu drútu.
ioh íógiuuar ſínaz. gibot fúllentaz.
Uuízod ſínan. íó uuírkendan.
ioh reht mínnonti. ana méindati.
Unbera uuas thiu quéna. kindo zéizero.
ſo uuárun ſe unz in élti. thaz lib léitenti.
Zít uuard tho giréiſot. thaz er giángi furi gót.
ópphoron er ſcólta. bi thie ſíno ſúnta.
Zi góte ouh thanne thígiti. thaz er giſcóuuoti.
then líut ther gináda. thar uze béitota.
Thiu hériſcaf thes líutes. ſtuant thar úzuuertes.
ſie uuárun iro hénti. zi gote héffenti.

---

v. 1. firdanes. P.
v. 2. guete. F. ſi. P. ginamto. F.
v. 3. hion. F. ſito. F.
v. 4. uuánta. P. biſcofa. V. biſkofa. F.
v. 5. bédiu. P. béthiu. V. bedu. F. gote. P. drudiu. P. drudiu. V. thiuru (*ſt.* drudiu). F.
v. 6. íó. P. goto uuar *ſt.* io giuuar. F. fullentez. F.
v. 7. uuizzod. V. P. ſinan. P. íó. P. uuirkendan. P.
v. 8. íó. F. reth. F.
v. 10. unz an. V. unz un. F. léindendi. P. leitendi. V. leitanti. F.
v. 12. ophoron. F. thie. V. de (*ſt.* thie). F. ſina. F. ſunta. P.
v. 16. uuáron íru. F.

Sinero éregrehti. uuarun thíggenti.
tház er ouh gihórti. thaz ther éuuarto báti.
Íngiang er tho ſcíoro. góldo garo zíaro.
mit zínſeru in hénti. thaz hus róuhenti.
Thár giſah er ſtántan. gótes boton ſconan.
zí thes álteres zéſauui. uuas ſin béitonti.
Hintarquam tho hárto. ther gotes éuuarto.
intríat er thaz giſíuni. uuant íz uuas filu ſcóni.
Er irbléicheta. ioh fárauuun er uuánta.
ther éngil imo zúa ſprah. tho er nan ſciuhen giſah.
Ni fórihti thir bíſcof. ih ni dérru thir drof.
uuanta iſt gibét thinaz. ſon drúhtine gihórtaz.
Ioh álter quéna thinu. iſt thir kind berantu.
ſún filu zéizan. iohánnes ſcal er héizan.
Er iſt thir hérzblidi. ouh uuírdit filu mári.
iſt ſínera gibúrti. ſih uuorolt méndenti.
Gúati ſo íſt er hóher. ioh góte filu líuber.
íſt er ouh fon iúgendi. filu fáſtenti.
Ni fúllit er ſih uuínes. ouh líides nihéines.
fon réue thera múater. ſo íſt er íó giuuíhter.
Fílu theſſes líutes. in abuh írrentes.
iſt er zi gótes henti. uuola kérenti.

---

v. 17. ſin. F.
v. 19. ſkíoro. V. P. ſcíaro. F.
v. 21. ſcónan. P.
v. 24. uuánt iz. P. uuanta. F.
v. 27. térru. V. P. F. dróf. P.
v. 28. uuánta. P.
v. 29. quena. P. thínu. P. bérantiu. P.
v. 32. ſíneru. V. P. ſinero. F. uuórolt. P.
v. 33. ſo iſt. P. foſt. F. lióber. F.
v. 34. iúngendi. P. fona iugenti. F.
v. 37. ábuh. P. irrontes. F.
v. 38. chérenti. V. P. F.

Er férit fora kríſte. mit ſélbomo géiſte.
then íú in álte uuorolti. helías uuas ouh hábenti.
Gikérit er ſcóno. thaz herza fórdrono.
in kindo ínbruſti. zi gotes ánaluſti.
Thie ungiloúbige. gikérit er zi líbe.
thie dúmbon duat ouh thánne. zi uuíſemo manne.
Zi thíu thaz er gigárauue. thie liuti uuírdige.
ſelb drúhtine. ſtráza zi drétanne.
Thó ſprah ther biſcof. harto fórahta er mo thoh.
ni uuas imo ánauuani. thaz árunti ſconi.
Kúmíg bin ih iáro. iu filu mánegero.
ioh thiu quéna minu. iſt kindes úrminnu.
Uns ſint kind zi béranne. íú dága furifárane.
áltduam ſuáraz. duit uns iz úruuanaz.
Iz hábet ubarſtígana. in uns iúgund mánaga.
ni gíbit uns thaz álta. thaz thiu iúgund ſcolta.
Uuio meg ih uuízan thanne. thaz uns kind uuerde.
int uns íſt iz in ther élti. binóman unz in énti.
Sprah ther gótes boto thó. ni thoh irbólgono.
uuás er mo auur ſágenti. thaz ſelba árunti.
Íh bin ein thero ſíbino. thero gotes drút botono.
thie in ſíneru giſíhti. ſint íó ſtántenti.

---

v. 39. ſelbemo keiſte. F.
v. 40. iu. P. íó. F.
v. 41. ſkóno. P.
v. 42. kindo. P.
v. 47. biſkof. F. fórahta. V. foraht. F. thóh. P.
v. 48. mo. P. imo in anauúani. F.
v. 49. Chumig. V. P. F. binn ih. F.
v. 50. mínu. P. kinthes. V.
v. 51. iu. P. furiuarene. F.
v. 53. ubarſtigina. F.
v. 54. ſcólta. P.
v. 55. mág. P. uuizan. P. uuízzan. V. F. thánne. P.
v. 57. ní. P. doh. V.
v. 58. ſelba. V.
v. 59. bótono. P.
v. 60. in. P. íó ſint (*ſt.* ſint íó). F.

Thi er héra in uuorolt ſéntit. thann er kráft uuirkit.
ioh uuérk filu hébigu. íſt iru kúndentu.
Sánt er mih fon hímile. thiz ſélba thir zi ſáganne.
fon hímilriches hóhi. the ih thir iz uuís dati.
Nu thu thaz árunti. ſo hárto biſt firmónanti.
nu uuird thu ſtúmmer ſar. unz thúz giſehes ála uuar.
Uuanta thu ábahonti. biſt goteș árunti.
int óuh thaz biſt firſágenti. thaz ſélbo got iſt gébanti.
Iz uuírdit thoh irfúllit. ſo got giſázta thia zít.
unz tház tharbe hárto. thero thínero uuórto.
Úze ſtuant ther líut thar. uuás ſie filu uuúntar.
ziu ther éuuarto. duáleti ſo hárto.
Gibetes ántfangi. fon góte ni giſágeti.
mit ſíneru hénti. ſie ouh uuari uuíhenti.
Giang er uz tho ſpáto. hintarqueman thráto.
theru ſprácha er bilémit uuas. uuant er gilóubig ni uuas.
Tho uuas er bóuhnenti. nales ſpréchenti.
thaz ménigi thes líutes. fuari héimortes.
Sie fuarun drúrenti. ioh ouh tho áhtonti.
uuant er uuíht zin ni ſpráh. thaz er thar uuúntar giſah.
Thes óppheres zíti. uuarun éntonti.
fúar er ouh tho ſáre. zi ſinemo gifúare.

---

v. 61. cráft. V. uuírkit. P.
v. 62. iro. F.
v. 63. thaz. F.
v. 65. formónanti. V. F.
v. 66. uuirdu. V. F. ſár. P. thu iz. V.
v. 68. ferſágenti. V. F. iz. F. gébenti. V. P.
v. 69. zit. P.
v. 71. uuúndar. V.
v. 74. ſinero. F.
v. 75. Gieng. F.
v. 76. ſpráha. V. ſprácha. P. F. kiloubig. F.
v. 79. tho *fehlt in* F.
v. 80. uuith. F. giſáh. P.
v. 81. ópheres. V. F.
v. 82. ſínemo. P.

Thera ſprácha mórnenti. thes uuánes uuas ſih fréuuenti.
gilóubt er filu ſpáto. bi thiu béitota er ſo nóto.
Thiu quena ſún uuas drágenti. ióh ſih harto ſcámenti.
tház ſiu ſcolta in élti. mit kínde gan in hénti.

---

v. 83. ſpráha. V.
v. 85. quéna. P. tragenti. F.
v. 86. ſeólto. F.

V.

MISSUS EST GABRIHEL ANGELUS AD MARIAM VIRGINEM. LUC. 1.

Uuard áfter thiu irſcrítan ſár. ſo móht es ſin ein hálb iar.
mánodo after ríme. thría ſtunta zuéne.
Tho quam bóto ſona góte. éngil ir hímile.
bráht er therera uuórolti. diurį árunti.
Floug er ſúnnun pad. ſtérrono ſtráza.
uuega uuólkono. zi theru ítis frono.
Zį édiles fróuuun. ſélbun ſcā máriun.
thie fórdoron bi bárne. uuarun kúningą alle.
Gíang er in thia pálinza. fand ſia drúrenta.
mit pſálteru in hénti. then ſáng ſį unz in énti.
Uuáhero dúacho. uuerk uuírkento.
díurero gárno. thaz déta ſiu ío gérno.
Tho ſprah er érlichọ ubarál. ſo man zi fróuuun ſcal.
ſo bóto ſcal ío gúater. zi druhtines muater.
Heil mágad zieri. thíarna ſo ſcóni.
állero uuíbo. gote zéizoſta.

---

v. 1. ſar. P. mohthes. F. hálp. V. P.
v. 3 u. 4 *ſind in* P. *mit Singnoten überſchrieben.*
v. 3. quám. P. fóna. P.
v. 4. théra. F. therera. V. P. díuri. P. diuri. V.
v. 5. phád. F.
v. 6. ſtins. P.
v. 7. frouuon. P. fróuun. V. F.
v. 8. kuning. F.
v. 10. ſálteru. V. F. ſi. P. únz ún éntí. F.
v. 11. Uuáchero. P. uuírkendo. P.
v. 12. tíureró. F. déda. V. ſiu. P.
v. 13. ſprach. V. érlicho. P. fróuuru. P. F.
v. 14. drúhtines. P. múater. P.
v. 15. zíeri. P.
v. 16. uuibo. P. zéizaſto. P. zéizoſto. V.

Ni brútti thih múates. noh thines ánluzzes.
fárauua ni uuenti. fol biſtu gótes enſti.
Fóraſagon ſúngun. fon thir ſáligun.
uuárun ſę allo uuórolti. zi thir zéigonti.
Gímma thiu uuíza. magad ſcínenta.
múater thiu díura. ſcált thu uueſan éina.
Thú ſcalt beran éinan. ala uuáltentan.
érdun ioh hímiles. int alles líbhaftes.
Scépheri uuórolti. theiſt min árunti.
fátere gibóranan. eban éuuigan.
Got gíbit imo uuíha. ioh éra filu hóha.
drof ni zuíuolo thu thés. dauídes ſez thes kúninges.
Er ríchiſot githíuto. kúning therero líuto.
thaz ſteit in gótes henti. ána theheinig énti.
Állera uuórolti. iſt er líb gebanti.
tház er ouh inſpérre. hímilrichi mánne.
Thiu thíarna filu ſcóno. ſprah zi bóten frono.
gab ſimǫ ántuuurti. mit ſúazeru giuuurti.
Uuánaṇa iſt iz fró min. thaz ih es uuírdig bin.
thaz ih drúhtine. ſinan fún ſouge.
Uuio meg iz ío uuerdan uuár. tház ih uuerde ſuángar.
mih ío gómman nihein. in min múat ni birein.

---

v. 18. uuénti. P. fól. P.
v. 19. fórálágún. F. fóroſagon. V. fón. P.
v. 20. ſie. F.
v. 21. uuízza. F.
v. 22. ſcalt. P. uuéſan. P. eina. P.
v. 23. uuáltenthan. F. uuáltendan. V.
v. 24. líphaftes. V. P. F.
v. 26. gibóronan. P.
v. 29. thero. F.
v. 30. theheining enti. P.
v. 31. uuorolti. P. gebenti. V. P.
v. 32. hímilríché. F. manne. P.
v. 33. bótón. F.
v. 34. ſi imo. V. ántuurti. V. P. ſúazera. V. F. giuurti. V. P.
v. 36. ſinén. F.
v. 37. mag. P. ío. P. thaz. P.
v. 38. nihéin. P. bérém. F. birein. P.

Háben ih giméinit. in múate bikléibit.
thaz ih éinluzzo. mina uuórolt nuzzo.
Zi iru ſpráh tho ubarlút. ther ſelbo drúhtines drút.
árunti gáhaz. ioh hárto filu uuáhaz.
Ih ſcál thir ſagen thíarna. rácha filu dóugna.
ſálida iſt in éuuu. mit thíneru ſélu.
Ságen ih thir éinaz. thaz ſelba kínd thinaz.
héizit iz ſcóno. gótes ſún frono.
Iſt ſédal ſínaz. in hímile giſtáttaz.
kúning niſt in uuórolti. niſi imo thíononti.
Noh kéiſor untar mánne. nimo géba bringe.
fuaz fállonti. int inan érenti.
Ér ſcal ſinen drúton. thráto gimúnton.
then altan ſátanaſan. uuílit er giſáhan.
Niſt in érdriche. thár er imo íó inſtríche.
noh uuínkil untar hímile. thár er ſih ginérie.
Fliuhit er in then ſé. thar gidúat er imo uué.
gidúat er imo frémidi. thaz hoha hímilrichi.
Thoh hábet er mo irdéilit. ioh ſélbo giméinit.
tház er nan in béche. mit kétinu zibréche.
Iſt éin thin giſíbba. reues úmberenta.
iú mánageru zíti. iſt daga léitenti.

---

v. 39. Haben. P. bieléibit. V. P. F.
v. 40. núzzo. P.
v. 41. zírú. F. ubarlut. P. drut. P.
v. 42. gahaz. P. uuahaz. P.
v. 44. éuu. V. F. ſelu. P.
v. 45. Ságáh. F.
v. 46. héizzit. V. F. ſcono. P. gotes. P.
v. 47. ſínéz. F. giſtattaz. P. giſtátaz. V. giſtátotaz. F.
v. 48. niſi. V. F. mo. F.
v. 49. kéiſér. F. ni imo. V. ní ímo kéba. F.
v. 51. trátó gímándón. F.
v. 52. alten. V. P.
v. 53. thar. P. ér mó. F. imo. P.
v. 54. undar. V. F. ginerie. P.
v. 55. dúát. F. mo. F. uue. P.
v. 56. frémédí. F.
v. 57. hér. F. imo. P. irdeilit. P. F.
v. 59. únbérénta. F.
v. 60. iu. P. mánegeru. P. leidenti. P.

Nuſt ſíu gibúrdinot. kíndes ſo díures.
ſo fúrira bi uuórolti. niſt quéna beranti.
Niſt uuíht ſuntar uuérde. in thiu íz gót uuolle.
nóh thaz uuidarſtánte. drúhtines uuórte.
Íh bin quad ſíu gótes thiu. zí erbe gibóraniu.
ſí uuort ſínaz. in mir uuáhſentaz.
Uuolagą ótmuati. ſo gúat biſtu íó in nóti.
thu uuári in ira uuórte. zi follemo ántuuurte.
Drúhtin kos ſia gúater. zi éigeneru múater.
ſí quad ſi uuári ſin thíu. zi thíonoſte gárauuu.
Éngil floŭg zi hímile. zi ſelb drúhtine.
ſágatą er in fróno. thaz árunti ſcóno.

---

v. 61. Nu iſt. P.
v. 62. berenti. V. P.
v. 63. iz. P.
v. 64. uuorte. P.
v. 65. ſi. V. érbe. P.
v. 66. uuórt. P. ſinaz. P. uuáhéntáz. F.
v. 67. Uuólaga. P. noti. P.
v. 68. ántuurte. V. P.
v. 69. eigineru. P. eigenero. F.
v. 70. díónóſté. F. gárauuiu. P. gáráui. F.
v. 71. Ein éngſl. F. ſelbemo. F.
v. 72. ſcono. P.

VI.

EXURGENS AUTEM MARIA ABIIT IN MONTANA CUM FESTINATIONE. Luc. 1.

Fúar tho ſcā mária. thíarna thiu mára.
mit íu ioh mit mínnu. zi ther iru máginnu.
So ſi in ira hús giang. thiu uuirtun ſia érlicho intfiang.
ioh ſpílota in theru múater. ther ira ſún gúater.
Spráh thiu ſin múater. héil uuih dóhter.
uuóla uuard thih lébenti. ioh giloubenti.
Giuuíhit biſtu in uuíbon. ioh untar uuórolt magadon.
iſt fúriſt alles uuíhes. uuáhsmo réues thínes.
Uuio uuárd ih íó ſo uuírdig. fora drúhtine.
thaz ſelba múater ſín. giangi innan hús min.
So ſliumo ſo ih gihórta. thia ſtímmun thína.
ſo blídta ſih ingégin thir. thaz min kínd innan mír.
Állo uuihi in uuórolti. thir gótes boto ſageti.
ſie quément ſo giméinit. ubar thín houbit.
Nu ſingemes álle. mánnolih bi bárne.
uuola kínd diuri. fóraſago mári.

---

v. 2. ze. V. F. thériru. P. théró. F.
v. 3. Só. P. ſi. P. ſia. P. intfíang. P.
v. 4. thera ira. F. guater. P.
v. 5. heil uuíh dohter. P.
v. 7. mágadon. P.
v. 8. fúriſta. P. uuahsmo. P. thines. P.
v. 10. giangi. P. giang. F.
v. 11. thina. P. tíná. F.
v. 12. ingegin thír. P. ínnár. F. mir. P.
v. 14. úbar thin hóubit. P.
v. 15. ſíngémús. F. mánnólích. F.
v. 16. díuri. P. mari. P.

Uuolá kínd diuri. fórafago mári.
ia kúndt er uns thia héili. er er gibóran uuari.

---

v. 17. díuri. P. mari. P. v. 18. ér er. P.

VII.

DE CANTICO SCAE MARIAE. LUC. 1.

Thó ſprah ſcā mária. thaz ſiu zi húge hábeta.
ſi uuas ſih blídenti. bi thaz árunti.
Nu ſcal géiſt miner. mit ſélu gifúagter.
mit lidin líchamen. drúhtinan díuren.
Ih frauuon drúhtine. alle dága mine.
fréuu ih mih in múate. gote héilante.
Uuant er ótmuati. in mir uuas ſcóuuonti.
nu ſáligont mih álle. uuórolt íó bi mánne.
Máhtig drúhtin. uuih námo ſin.
det er uuérk maru. in mir ármeru.
Fon ánagenge uuórolti. iſt er ginádonti.
fon kúnne zi kúnne. in thíu man nan irkénne.
Dét er mit giuuélti. ſíneru hénti.
thaz er úbarmuati. giſcíad fon theru gúati.
Fona hóh ſedale. ziſtíaz er thie ríche.
giſídalt er in hímile. thie ótmúatige.
Thie húngorogon múadon. gilábot er in éuuon.
thie ódegun álle. firliaz er ítale.

---

v. 3. géis. F.
v. 4. drúhtínén. F.
v. 5. alla. F.
v. 6. fréúuí. F. héílénté. F.
v. 8. alle. P. bimanne. P.
v. 9. máhtíh. F. ſínér. F.
v. 10. uuerk. P. máru. P. mariu. V.
v. 12. ín thú. F. erkénne. V. F.
v. 13. henti. P.
v. 14. úbarmúati. P. ther. V. P.
v. 17. húngorogun. V. F.
v. 18. alle. P.

Nú intfiang drúhtin. drut líut ſinan.
nu uuílit er ginádon. then unſen áltmagon.
Tház er allo uuórolti. zín uuas ſpréchenti.
ioh íó gihéizenti. nu hábent ſie íz in hénti.
Uuas ſíu áfter thíu mit íru ſar. thri mánodo thár.
ſo fúar ſi ziro ſélidon. mit allen ſálidon.
Nu férgomes thia thíarnun. ſélbun ſca máriun.
thaz ſí uns allo uuórolti. ſi ziru fúme uuegonti.
Iohannes drúhtines drut. uuílit es bíthíhan.
tház er uns firdánen. giuuérdo ginádon.

---

v. 21. zi in. V.
v. 22. fiéz (*ſt.* ſie iz). F.
v. 23. ſi. P. ſi. F. mánotho. P. mánódá. F. thar. P.
v. 24. zi iro. V. ziro. P. F.
v. 26. tház. P. ſi. P. zi iru. V. uuégonti. P.
v. 27. Iohánnes. P. druhtines. P. drúht. P. bíthíán. F.

VIII.

CUM ESSET DESPONSATA MATER IESU. MATH. 1.

Ther mán theih noh ni ſágeta. ther thaz uuíb mahalta.
uuas ímo iz harto úngimah. tho er ſia háfta giſah.
Ih ſágen thir in uuar mín. ſí ni mohta inbéran ſin.
in flúhti ioh in zúhti. theiz álles uueſan móhti.
Ouh ſo iz zi thíſu uuurti. iz díufal ni bifínti.
ioh thiu rácha ſus gidán. nam thes húares thana uuán.
Ér ſia érlicho zóh. in aegýptum miti flóh.
ioh bráhta ſa afur thánne. zi themo ira héiminge.
Gidar ih lóbon inan frám. er uuas ſúlih ſo er gizám.
er uuas in ſítin fruater. ioh héilag inti gúater.
Iz uuas imo úngimuati. thúruh ſino gúati.
ioh tháhta iz imo ſázi. ób er ſia firlíazi.
Er tháhta imo ouh in gáhi. thia mánagfaltun uuíhi.
ioh thia hóhun uuirdi. ni uuólta thaz iz uuúrti.
Er nam góuma líbes. thes héilegen uuíbes.
ioh híntarquam bi nóti. thera míchilun gúati.
Tháht er bi thia gúati. er ſih fon íru dati.
ioh theiz gidóugno uuurti. er ſih fon iru irfírti.

---

v. 1. Thér. P.
v. 2. ſa. V. F.
v. 3. máhtá ínbérén. F.
v. 4. nóh. F.
v. 5. Ouh. P. ſo. P. íz. P. diufal. P.
v. 6. thána uuan. P.
v. 7. Er. P.
v. 8. ſa. P. ſafur. F. híéímíngé. F.
v. 9. ínnán. F. ſo. P.
v. 10. frúater. P.
v. 11. thuruh. P.
v. 12. thahta. V. iz *fehlt in* F. ob. P.
v. 13. ímo. P. úh. F.
v. 14. ióh. P. hohun. P. uuírdi. P. éz. F. uuurdi. V. P. F.
v. 15. uuibes. P.
v. 16. guati. P.
v. 17. Tháhta. P.
v. 18. gídóúgúnó uúrtdí. F. ſih. P. íru. P. irfirti. P.

Unz er thára thahta. ther éngil imo náhta.
kúndt er imo in droume. er thes uuíbes uuola góume.
Ér quad thes ni tháhti. ni ér fih iru náhti.
ioh thára zua ouh hógeti. mit thíonoftu iru fágoti.
Quad állaz thaz gizámi. fon felben góte quami.
ioh ther héilego géift. fon imo uuéhfit iz meift.
Si birit fún zeizan. ther ófto ift íú gihéizan.
thio búah fon imo fingent. uuioz fórafagon zéllent.
Er gihéilit thiz lant. héiz inan ouh héilant.
gihéilit thiu fin gúati. allo uuórolt liuti.

---

v. 19. nahta. P.
v. 20. hér, F. dróume. P.
v. 21. Er. P. quád. P. er. P. íru. P. nahti. P.
v. 22. thíonoftu. P.
v. 24. héiligo. P. F. héilogo. V. keift. F.
v. 25. zéizan. P. iu. P.
v. 26. thie. V. P. uuio iz. P. uúia iz. F. zellent. F.
v. 27. gihélit. V. thaz. F. heiland. V. P.

IX.

ELISABETH AUTEM IMPLETUM EST TEMPUS PARIENDI. LUC. 1.

Thes ér íú uuard giuuáhinit. ío uuard irfúllit thiu zít.
thaz ſáliga thiu álta. thaz kind tho béran ſcolta.
Gihórt iz filu mánag friunt. ioh áller ouh ther lántliut.
uuárun ſie ſih fréuuenti. thera drúhtines gífti.
Tho géiſcotun thie mága. thia drúhtines gináda.
tho zemo ántdagen ſár. ſo uuárun ſe alle ſámant thar.
Sie quámun al ziſámane. thaz kíndilin zi ſéhanne.
tház ſie íz ouh giquáttin. ioh imo námon ſcáftin.
Stúant tho thár umbiríng. fílu manag édiling.
ſih uuarun ſíę éinonti. uuio man thaz kínd nanti.
Sie ſpráchun thuruh mínna. al éinera ſtimna.
theiz uuari giáuaronti. then fáter in ther élti.
Quátun iz ſo zámi. er ſinan námon nami.
tház man in ther námiti. thes álten íó gihógeti.
Tho ſprah thiu múater ubarlut. uuas iru ther ſún drut.
thiz iſt líub kind mín. iohánnes ſcal ther námo ſin.

---

v. 1. iu. P. giúſahanit. F.
v. 2. kínd. P.
v. 3. Gihórta iz. P. Gihorthaz. F.
v. 4. ſi. P. thera. V. P. dero. F.
v. 5. giéiſgotun. P. thruhtines. F.
v. 6. ze demo. F. ſar. P. ſie (*ſt.* ſe). F. al. P.
v. 7. quamun. P. ál. P. ziſamene. F. chindilin. F. ſehenne. F.
v. 8. iz. P. qualtin. F. ſcaptin. P.
v. 9. thar. P. managh. F.
v. 10. uuárun. P. ſehonte. F. khind. F.
v. 11. ſtímma. F. (*in* V. *iſt* ſtimma *in* ſtimna *korrigiert*).
v. 12. giáforónti. P. giáfaronti. V.
v. 13. quádun. V. P. F.
v. 15. ubarlát. P. obarlut. V. uuás. P.

Thes ſater námon in min uuár. then firſágen ih íú ſar.
ir ſculut ſpréchan thaz mín. ſús ſcal íó ther námo ſin.
Sie ſpráchun filu blíde. zi themo ſáligen uuíbe.
quátun iz ni zámi. ni uuas in ther námo námi.
In thínemo kúnne. zéliz al bi mánne.
ſo níſt ther gihógeti. thaz íó then namon hábeti.
Giſtúantun ſie tho ſcóuuon. in then ſáter ſtúmmon.
ſie uuarun bóuhnenti. uuio ér then namon uuólti.
Nám er in thaz zuúual. thana ſár ubar ál.
tho ſcréib er theiz ther líut ſah. ſo thiu múater giſprah.
Uuúntar uuas thia ménigi. áuur thara ingégini.
thaz zúnga ſin uuas ſtúmmu. thoh uuarun éinſtimmu.
Tho uuard múnd ſiner. ſar ſpréchanter.
ioh uuas ſih lóſenti. theru zúngun gibenti.
Then drúhtin uuas er lóbonti. ther thaz uuas máchonti.
thes man nihéin íó gimáh. in uuorolti ér ni giſah.
Yrfórahtun tho thie líuti. thio uuúntarlichun dáti.
ioh ſie gidatun mári. thaz ſcona ſéltſani.
Állaz thaz gibírgi. inti allo thio búrgi.
ioh dales ébonoti. ſo uués iz allaz lóbonti.
Ioh álle thie iz gihórtun. ih ſágen thir uuio ſie dátun.
ſie gikléibtun ſar thaz gúat. filu fáſto in iro múat.

---

v. 17. fáter. P. ferſagen. F.
v. 19. Si. P. uilu. V.
v. 20. quádun. P. nami. P.
v. 22. íó. P. habeti. P.
v. 23. ſi. P. ſtummon. P.
v. 24. er. P. námon. P. uuolti. P.
v. 25. cuúiual. F. ubar al. P.
v. 29. Thó. P.
v. 31. lóbenti. P. thér. P.
v. 32. gimah. P. uuórolti er. P.
v. 33. Erfóráhtún. F. (*in* V. *iſt* E *in* Y *korrigiert*). thie. F. dati. P.
v. 35. inti. V. thia. V. F.
v. 36. ebénoti. F.
v. 37. thiz (*ſt.* thie iz). F.
v. 38. ſi. P. giclêiptun. V. F. gikléiptun. P. uáflo. V. muat. P.

Sie ſpráchun filu balde. uuaz uuániſt thaz er uuérde.
thiu zúht uuas uuáhſenti. in drúhtines hénti.

v. 39. bálde. P. uuerde. P.

v. 40. henti. P.

X.

CANTICUM ZACHARIAE. LUC. 1.

Tho uuard ther fáter alter. gótes uuihi irfúlter.
  ſpráh er thaz uns thię áltun. fóraſagon záltun.
Si drúhtin got gidíurto. therero lántliuto.
  ther únſih irlóſta. ioh ſelbo uuíſota.
Zi uns ríht er horn héiles. nales féhtannes.
  in kúnnę eines kúninges. ſines drút theganes.
Sóſ er thuruh álle. thie ſóraſagon ſíne.
  theru góregun uuórolti. uuas íó gihéizenti.
Ríht er zi uns ouh héilant. thaz únſih miti fíant.
  ioh álle thie líuti. thie ſint unſer áhtenti.
Nu uuílit er ginádon. then unſen áltmagon.
  gihúgit thaz er hér iz liaz. thaz er in ósto gihiaz.
Soſ ér gihiaz íú uuánne. themo drútmanne.
  thaz ér uns ſin giſíuni. in líchamen gábi.
Tház uuir ſo gidróſte. fon fíanton irlóſte.
  únfórahtenti. ſin imo thíononti.
In uuíhi inti in ríhti. fora ſíneru giſíhti.
  álle daga fríſti. thi er úns iſt líhenti.

---

v. 1. uuihi. V. irfulter. P.
v. 2. thie. P. zaltun. P.
v. 4. thér unſih irloſta. P. ſélbo. P.
v. 5. zuns. F.
v. 6. kúnne. P. drúht. P.
v. 7. ſine. P.
v. 8. thera. F. góregon. P. gorugun. F.
v. 9. zuns. F. zi uns. P. midi. V.
v. 10. thíe ſint. P.
v. 12. ér in. P. gihíaz. P.
v. 13. Soſo. P. iu. P.
v. 14. líchámón. F. gabi. P.
v. 15. fonna. F. irloſte. P.
v. 16. unfórahtenti. P.
v. 17. inti. P.
v. 18. alle. P. allá. F. thi er. P. ther (*ſt.* thi er). F. líchéntí. F.

Int ih ſcál thir ſagen kínd min. thu biſt fóraſago ſín.
thu ſcalt drúhtine. rihten uuéga ſine.
Thaz uuízin theſe líuti. thaz er iſt héil gebenti.
inti ſę́ óuh iruuénte. ſon díufeles gibénte.
Gináda ſino uuárun. thaz uuír nan harto rúuuun.
bi thiu íſt er ſelbǫ in nóti. nu unſer uuíſonti.
Mit dróſtu ouh thie giſpréche. thie ſízent innan béche.
únſe fuazį ouh ríhte. in ſíne uuega réhte.
Uuúahs thaz kind in édili. mit gote thíhenti.
ioh fáſtota ió zi nóte. in uualdes éinote.

---

v. 19. chínd. V. ſin. P.
v. 22. ínti. P. ſie. F. ouh. P. gibente. P.
v. 24. ſelbo. P.
v. 25. ſízzent. V. P. F.
v. 26. unſe. P. fuazî. V. fúazi. P. fuazzi. F. in ſine uuéga rehte. P.
v. 28. faſteta. F.

XI.

EXIIT EDICTUM A CESARE AUGUSTO. Luc. 2.

Uuúntar uuard tho máraz. ioh filu ſéltſanaz.
gibót iz ouh zi uuáru. ther kéiſor ſona rúmu.
Sánt er filu uuíſe. ſelbes bóton ſine.
ſo uuíto ſoſo in uuórolti. man uuári búenti.
Thaz ſie érdrichi záltin. óuh uuíht es íó nirdúaltin.
in bríaf iz al ginámin. ínt imo es zála irgábin.
Thaz ſi gómmán ióh uuíb. in thíu ſe uuóllen haben líb.
in thíu ſe tház giliazen. thaz ſe érdriches níazen.
Iúnger ióh álter. thárana ſi er gizálter.
ni ſi mán nihein ſo féigi. ni ſinan zíns eigi.
Héime quad zi uuáre. zi ſinemo álter gilare.
ſo uuíto ſo giſíge. ther himil ínnan then ſe.
Búrg ni ſi thes uuénke. noh bárn thes íó githénke.
in félde noh in uuálde. thaz es íó irbálde.
Ellu uuórolt enti. zi míneru henti.
ſo uuár man ſehe in uuaron. ſtérron odo mánon.
So uuara ſo in érd ente. ſúnna ſih biuuénte.
al ſit iz bríeuenti. zi míneru henti.

---

v. 1. Uunthar. F.
v. 2. rumu. P.
v. 4. uuari. P.
v. 5. ſíe erdrichi. P. ouh. P.
v. 6. int. P. irgabin. P.
v. 7. gómman ioh. P. thiu. P.
v. 8. ſi thaz. P. gilíezen. V. érdrihes. V. niezen. V. P.
v. 9. ioh. P. tharána. P.
v. 10. néigi. V. P. F.
v. 12. ſé. P.
v. 13. niſt (*ſt.* ni ſi). V.
v. 14. *fehlt in* F. irbalde. P.
v. 15. énti. P.
v. 16. ſehe. P. uuáron. P. manon. P.
v. 17. uuára. P. ſo. P.
v. 18. ál. P.

Tho fuarun líuti thuruh nót. ſo ther kéiſor gibot.
zi éigenemo lánte. filu ſúorgente.
Ouh uuídorort ni uuántin. er ſiro zíns gultin.
zi nóti thar man uuéſti. thero fórdorono féſti.
Ein búrg iſt thar in lánte. thar uuarun íó ginánte.
hús inti uuénti. zi édilingo hénti.
Bi thíu uuard thih nu ſágeta. thaz ióſeph ſih irbúrita.
zi théru ſteti fúart er. thia drúhtines múater.
Uuant ira ánon uuarun thánana. gotes drút thegana.
fórdoron alte. zi ſálidon gizálte.
Unz ſíu tho thar giſtúltun. thio zíti ſih irfúltun.
thaz ſi kínd bari. zi uuoroltí éinmari.
Sún bar ſi tho zéizan. ther uuás uns íó gihéizan.
ſin uuás man allo uuórolti. zi gote uuúnſgenti.
Uuár ſinan gibádoti. ioh uuár ſinan gilégiti.
ni uuánu thaz ſiz uuéſſi. bi theru gáſtuuiſſi.
Biuuánt ſinan thoh tháre. mit láchonon ſáre.
in thia krippha ſinan légita. bi nóte thih nu ſágeta.
Tho bót ſi mit gilúſti. thio kíndisgun brúſti.
ni méid ſih ſuntar ſíe óugti. then gotes ſún ſougti.
Uuóla uuard thio brúſti. thio kríſt íó gikúſti.
ioh múater thiu nan quátta. inti émmizigen thákta.

---

v. 20. zi. P. éiginemo. P. zeigenemo. F. ſuuórgente. F.
v. 21. uuírdorort. F. uuídorot. V. cíns. F.
v. 22. fordróno. F. feſti. P. uéſti. V. F.
v. 23. uuárun. P.
v. 24. henti. P.
v. 25. the ih. F. thi ih. V. ſágata. V.
v. 26. muater. P.
v. 27. uuanta. P. uuánta. F. iro. F.
v. 28. Thie fordoron. F. gizalte. P.
v. 29. irfultun. P. iruáltun. V. F.
v. 30. chínd. V. uuorolti. P. uuoralti. V.
v. 32. uúnſgenti. V.
v. 33. giléiti. F.
v. 34. ſí iz. V.
v. 35. lachonen. F. ſare. P.
v. 36. krippa. F. theſh. F.
v. 37. kíndiſcun. F.
v. 38. ſie. P. ſi. F.
v. 40. thagta. V. P. F.

Uuóla thiu nan dúzta. intị in ira bárm ſazta.
ſcóno nan inſuébita. inti bị íru nan gilégita.
Sálig thiu nan uuátta. inti nan fándota.
ioh thiu in bétte liget ínne. mit ſúlichemo kínde.
Sálig thiu nan uuérita. thạn imo fróſt derita.
árma ioh hénti. inan hélſenti.
Er niſt in érdringe. ther ira lób irſinge.
noh mán íó ſo gimúati. ther irzéllẹ ira gúati.
Dág inan ni rínit. ouh ſúnna ni biſcínit.
ther iz íó bibringe, thóh er es biginne.
Uuanta ira ſún guato. díurit ſia gimúato.
iſt ira lób ioh giuuáht. thaz thụ irrímen ni máht.
Múater iſt ſiu máru. ioh thiárna thoh zi uuáru.
ſi bar uns thúruh nahtin. then hímilisgon drúhtin.

Myſtice.

Drúhtin queman uuólta. tho man alla uuórolt zalta.
thaz uuír ſin al gilíche. gibriafte in hímilriche.
In krippha man nan légita. thar man thaz fíhu nerita.
uuant er uuílit unſih ſcóuuon. zí then éuuinigen góumon.
Ni uuari thó thiu giburt. tho uuurti uuórolt firuuúrt.
ſia ſátanas ginámi. ób er tho ni quámi.

---

v. 41. túzta. V. F. inti. P.
v. 42. ínnan. F. bí iru. P.
v. 43. ínan. F.
v. 48. irzélle. P.
v. 50. íó. P. bibríngе. P. bigíune. P.
v. 51. gúato. P. gimýato. P.
v. 52. thu. V. irrímen. V. maht. P.
v. 53. ſi. V. F.
v. 54. drnhtin. P.
v. 55. quéman uuolta. P.
v. 56. gibríafte. P. gibriefte. V.
v. 58. zi. P. goumon. P.
v. 59. gibúrt. P. uurti. V. uuórolti. V. firuuurt. P.

Uuir uuárun in gibéntin. in uuídaruuerten héntin.
thu uns hélfa druhtin dáti. zi therv óberoftun noti.

---

v. 61. hentin. P.

v. 62. thu. P. hélpha. V. P. F. ze. F. ze thero. V. óbóroftún. F.

XII.

PASTORES ERANT IN REGIONE EADEM. Luc. 2.

Tho uuárun thar in lánte. hirta háltente.
thes féhes datun uuárta. uuidar fianta.
Zi in quam bóto fconi. engil fcinenti.
ioh uuúrtun fie inliuhte. fon himilisgen liohte.
Fórahtun fie in tho gáhun. fo finan ánafahun.
ioh hintarquamun hárto. thes gotes bóten uuorto.
Sprah ther gótes boto fár. ih fcal íú fagen uuúntar.
íú fcal fin fon góte heil. nales fórahta nihéin.
Ih fcál íú fagen imbot. gibot ther himilisgo got.
ouh níft ther er gihórti. fo fronisg árunti.
Thes uuirdit uuórolt finu. zi éuuidon blidu.
ioh ál gifcaft thiu in uuórolti. thefa érdun ift ouh drétenti.
Niuuui boran habet thiz lánt. then himilisgon héilant.
theift drúhtin krift gúater. fon iúngeru múater.
In béthleem thiue kúninga. thie uuárun alle thánana.
fon in uuard ouh gibóran íú. fin múater magad fcónu.
Ságen ih íú gúate man. uuio ir nan fculut findan.
zéichan ouh gizámi. thuruh thaz féltfani.

---

v. 1. hírti. F.
v. 2. uuirdar. F.
v. 3. zi in. P. zín. F.
v. 4. uúrtun. V. uúrton. F. hímilesgen. F. líahte. V. F.
v. 6. boton. F.
v. 7. ter. F. fcál. P.
v. 8. nihein. P.
v. 9. inbot. F. der. F.
v. 10. er *fehlt in* F.
v. 11. finu. P. zi. P.
v. 12. gifcáf. F. ouh ift. F.
v. 13. nfuui. F. tiz. F.
v. 15. béthlem. V. thie. F.
v. 16. in. P. mágad fconu. P. fcóniu. V. F.

Zi theru búrgi faret hínana. ir findet ſo ih íú ſágeta.
kínd níuuui boranaz. in kripphun gilégitaz.
Thó quam unz er zín tho ſprah. éngilo hériſcaf.
hímilisgu ménigi. ſus alle ſíngenti.
In hímilriches hóhi. ſi gote gúallichi.
ſi in érdu fridu ouh állen. thie ſól ſin guates uuíllen.

Myſtice.

Sie kúndtun uns thia frúma frúa. ioh lértun ouh thar ſáng zua.
in hérzen hugi thu ínne. uuáz thaz uers ſínge.
Ni láz thir innan thina brúſt. arges uuíllen gilúſt.
thaz er fon thír nirſtríche. then fridu in hímilriche.
Uuir ſculun úáben thaz ſáng. theiſt ſcóni gotes ántfang.
uuantą éngila uns zi bílide. bráhtun iz fon hímile.
Bíſcof ther ſih uuáchorot. ubar kríſtinaz thíot.
ther íſt ouh uuirdig ſcónes. éngilo giſíunes.
Thię éngila zi himile. flugun ſíngante.
in giſíht frono. thar zámun ſe ſcono.

---

v. 19. ſo. P. in. V. P.
v. 20. kind. P.
v. 21. heriſcaf. P.
v. 22. menigi. P.
v. 24. ſin (*ſt.* ſi in). F. fol. P. gúates uuillen. P.
v. 25. frua. P. lerdun. F.
v. 26. thu. P. uuaz. P. férs ſinge. P. fers. V. P.
v. 27. uuíllán. F. giluſt. P.
v. 28. ér. P. thir. P.
v. 31. kriſtaniz. F. thiot. P.
v. 33. Thie. P. hímile. P. ſíngente. V. P.
v. 34. zamyn. F.

XIII.

PASTORES LOQUEBANTUR AD INUICEM. Luc. 2.

Sprách un tho thie hírta. thie ſelbun féheuuárta.
ſie áhtotun thaz ímbot. thiu ſelbun éngiles uuort.
Ílemes nu álle. zi themo káſtelle.
thaz uuír ouh mit then góuuon. thaz gotes uuórt ſcouuon.
Thaz drúhtin dúan uuolta. int iz héra in uuorolt ſánta.
ia óugta uns zi érift thaz gibót. ther ginádigo got.
Tho fuarun ſie ílenti. ioh filu gáhonti.
irhúabun ſie ſih fílu frua. ſie thahtun hárto thar zua.
So ſie tho thára quamun. thia múater giſáhun.
in ira bárm ſi ſazta. barno béziſta.
Ioh ther ſiu thára fuarta. thar íro zueio húatta.
thaz ſcólta ſin bi nóti. thaz er in thionoti.
Giſáhun ſie thaz uuórt thar. ioh irkántun iz ſar.
thaz thie éngila in iróugtun. thar ſie thes féhes goumtun.
Álle thie iz gihórtun. hárto ſie iz intríetun.
ioh fórahtun mér ouh habetun. ſo thie hírta thiz giſágetun.
Thiu múater barg mit féſti. thiu uuórt in iru brúſti.
in hérzen mit githáhti. thiz ébono ahtonti.

---

v. 1. féheuuarta. P.
v. 2. ahtoton. F. ínbót. F.
v. 3. Ilímes. F. cáſtelle. F.
v. 5. druhtin. P. hera. P. uuórolt ſanta. P.
v. 6. ſá. F. ougt. F. ougta. P. zi. V.
v. 7. ſie. P. ilinti. F.
v. 8. filu frúa. P. thahton. F. thara zua. V. thara zua. F.
v. 9. giſahun. P.
v. 10. ſiu. F.
v. 11. thér. P. thara fúarta. P. thaz. F.
v. 14. ſi. P. F. goumptun. P.
v. 15. thie iz. P. thiez. F. harto. P. ſiez. F.
v. 16. mer. P. hábetun. P. giſagetun. P.
v. 18. ébono. P. ébéno. F. ahtonti. P.

Uuio thiu uuórt hiar gágantin. thiu er fóraſagon ſágetin.
ioh thíz al mit gizámi. ouh thára zua biquámi.
Fúarun ſar thes ſíndes. thie hirta héimortes.
thero uuárono uuorto. blídtun ſie ſih hárto.
Sie íz állaz thar irkántun. ſo thię éngila in gizáltun.
thes lóbotun ſię íó gilicho. drúhtin gúallicho.

---

v. 19. foraſagun. F.
v. 21. ſindes. P. ſínthes. V.
v. 22. harto. P.
v. 23. Siez. F. thie. P.
v. 24. ſie. V. *ió fehlt in* V. druhtin. P.

XIV.

DE CIRCUMCISIONE PUERI ET PURIFICATIONE SCAE MARIAE. LUC. 2.

So ther ántdag ſih tho óugta. thaz ſiu thaz kínd ſougta.
tho ſcóltun ſiu mit uuíllen. then uuízod irfúllen.
Then ſítu ouh then íó thie áltun. fórdoron irfúltun.
thes namen uuéſtun ſie ouh giuuánt. híazun nan héilant.
So ther éngil iz gizálta. int in iz zéigota.
er ſí zi theru gibúrti. thes kindes háft uuurti.
Iſt uuóla ſo giméinit. uuantą er then líut heilit.
ther engil kúndt iz er tho ſár. ioh giſpúnot iſt ther námo thar.
Uuízod thero líuto. gibót in filu nóto.
thaz uuír ouh nu mit uuíllen. íó émmiziġen fúllen.
So uuelih uuíb ſo uuari. thaz théġan kind gibári.
thaz ſį úmreini thera gibúrti. fíarzug dago uuurti.
Sih ínnan thes inthábeti. in themo gótes hus ni bétoti.
after thíu thanne ſár. gióugti thaz kínd thar.
Tház kind ouh thaz uuurti. ſon gómmánnes gibúrti.
bi thíu ni drafun thárafun. thiu thíarna noh ther íra ſun.

---

v. 1. ándag. P.
v. 2. uuillon. F. uuízzod. P. irfullen. P.
v. 3. ſítu. V. io *fehlt in* V. thie. V. thi. F. iruúltun. V. irfultun. P.
v. 4. uueſſun. F. ſe. P. F. inan. V. F.
. 5. inti. P. inaz (*ſt.* in iz). F.
v. 7. uuanta. V. uuant. F.
v. 8. éngil. P. kundta. P. ér. P.
v. 9. uuízzod. V.
v. 10. fullen. P.
v. 12. ſi. P.
v. 15. uuúrti. P. fonne gommanes. F.

Si quám thoh ſo ſi ſcólta. ſo ther uuízod iz gizálta.
ſo thia fárt iru ni uuéritun. thie dága thie uuir nu ſágetun.
Siu fúarun fon theru búrg úz. zi themo drúhtines hús.
thes gibótes ſiu githáhtun. thaz kind ouh thára brahtun.
Uuánta uuas iz thégan kind. thes uuibes ériſta kind.
íh ſcál íú ſagen uuúntar. iz uuas gótes ſuntar.
Thaz ſíu ouh furi thaz kind ſar. ópphorotin góte thar.
ſo ther uuízod hiaz iz máchon. zua dúbono gimáchon.

---

v. 17. uuízzod. F. V.
v. 18. iru *fehlt in* F. the dága. F. ſageton. F.
v. 19. thero. F. burg. P. hus. P.
v. 23. ophórotín. F.
v. 24. uuízzod. V. F. hiazziz. F.

XV.

DE OBVIATIONE ET BENEDICTIONE SYMEONIS. Luc. 2.

Thar uuas ein mán alter. zi ſálidon gizálter.
er uuas thíononti thár. góte filu mánag iar.
Er uuas góte forahtal. ioh rehtǫ er lébetą ubáral.
béitota er thar ſúazo. thero drúhtines gihéizo.
Ther gótes geiſt ther mǫ ána uuas. ther gihíaz imo tház.
thaz kríſt er druagi in hénti. er ſines dáges enti.
Er todes ió ni kóreti. er er then dróſt habeti.
thiu uuíhi gotes géiſtes. giuuérotą inan thes gihéizes.
Tho quam ther ſáligo man. in ſinen dágon uuas iz frám.
in hús thaz ih nu ſágeta. thar er émmizigen bétota.
Múater thiu gúata. thaz kind ouh thára fuarta.
thar gáganta in gimúato. ſymeón ther gúato.
Ginéig er imo filu frám. ioh húab inan in ſinan árm.
tho ſpráh ouh filu blíder. ther alto ſcálk ſíner.
Nu láziſt thu mit frídu ſín. ſo gihíaz mir ió thaz uuórt thin.
mit dágon ioh ginúhtin. thinan ſcálk druhtin.
Uuánta thiu min óugun. nu thaz giſcóuuotun.
thia héili thia thǫ uns gárotos. er thu uuórolt uuorahtos.

---

v. 1. gizalter. P.
v. 3. forahtar. F. ió. F. réhto. P. rehto. V. lébeta. V. lebeta. P.
v. 4. ſuazzo. F.
v. 5. kéiſt. F. imo. P. F. mo. K. thaz. P.
v. 7. tóthes. P. tothes. V. dothes. K. coreti. K. chóreti. V. P. F.
v. 8. uuihi gótes geiſtes. P. giuuérota. V. gíuuéreta. F. ínnán. F.
v. 9. Thó. P. fram. P.
v. 12. thara. F. gimýato. P. Simeon. F.
v. 13. ſinén. F.
v. 14. ſcálc. V. P.
v. 15. io. V. uuort. P.
v. 16. ſcalc. V. P.
v. 17. tház. P. giſcouuotun. P. giſcóuuuótun. F.
v. 18. thuns. F. er du. K. F. uuórohtos. F. uuarahtos. K.

Lioht thaz thar ſcinit. inti alla uuorolt rinit.
ioh guallichi githiuto. therero lantliuto.
Uuuntorota ſih tho harto. thiu muater thero uuorto.
thiu in allen then ſtunton. giſprochanu uuurtun.
Ioh ther thar uuas in uuani. thes kindes fater uuari.
bithaht er ſiu io gilicho. filu forahtlicho.
Tho uuihta ſiu ther alto. thar forna iu ginanto.
ioh ſprah ouh zi theru muater. ther foraſago guater.
Nim nu uuort minaz. in herza magad thinaz.
ioh huges harto ubar al. thu thiarna theih thir ſagen ſcal.
Thiz kind iſt untar manne. zi managero falle.
ioh then zirſtantniſſe. thie zi libe ſint giuuiſſe.
In zeichan filu hebigaz. thoh firſprichit man thaz.
thiu fruma iſt hiar irougit. ſo uuemo iz ni giloubit.
Druhtin iſt er guater. ioh thiarna iſt ouh ſin muater.
er tod ſih anauuentit. in themo thritten dage irſtentit.
Ferit er ouh thanne. ubar himila alle.
ubar ſunnun lioht. ioh allan theſan uuorolt thiot.
Er quimit mit giuuelti. ſar ſo iſt uuorolt enti.
in uuolkon filu hohô. ſo ſcouuon uuir nan ſcono.
Mit imo iſt ſin githigini. ioh engilo menigi.
er habet thar ih ſagen thir thaz. thing filu hebigaz.

---

v. 19. inti. V. alla *fehlt in* K. rinit. P.
v. 21. Uuuntoroto. V. P.
v. 22. in. P. ſtuntun. V. giſprohanu. F.
v. 27. hérza. P.
v. 28. ubar al. P.
v. 29. manegero. V. P. K.
v. 31. céichan. P.
v. 32. uuémo iz. P. uuémoz. F.
v. 34. énauuentit. P. dage. V.
v. 35. himil. F. alle. P.
v. 36. lioht. P.
v. 37. uuorolti. K.
v. 38. ſcono. P.
v. 39. imo. P.
v. 40. hábet. P. ſagan. P. thaz. P. ting. F.

Ófan duat er tháre. thaz uuir nu hélen híare.
ift iz úbil odo uuar. unfirhólan ift iz thár.
Thie ungiloúbige. thie ábahont iz álle.
firſpréchent íó zi nóti. thio uuúntarlichun dati.
Ioh uuuntot férah thinaz. uuáfan filu uuáſſaz.
bítturu pina. thia ſelbun ſéla thina.
Thu ſihis ſún liaban. zi mártolonne zíahan.
ſo ríuzit thir thaz hérza. thuruh míchila ſmerza.
Thar ſprichit filu manno. thaz ſę ér íú halun lángo.
giborgan níd in mánne. al óúgit er ſih thanne.

---

v. 41. Óffan. V. P. F. uuír. P. helen. P.
v. 42. uuár. P. únforholan. P. unforhólon. F. unfarholan. K.
v. 43. alle. P.
v. 44. thie. P.
v. 46. pína. P.
v. 47. liuban. F. zihan. F. ziachan. K.
v. 49. ſe ér. P. K. ſer. F. iu. P.

XVI.

DE ANNA PROPHETISSA. LUC. 2.

Ánna hiaz ein uuíb thar. ſi thíonota thar mánag iar.
ált uuas ſi iáro. ioh filu mánagero.
Si uuas fóraſagin gúat. zi gote rihta ſira múat.
uuítua gimúati. gihíalt ſi fram thio gúati.
Sid ſi thárben bigan. thes líobes ziro gómman.
ſo hábeta ſi in githáhti. uuar ſi then dróſt ſuahti.
Zi themo gotes hús fuar ſi ſár. ioh léitta ſira dága thar.
kúmta thár thaz ira ſér. ni ruahta gómmannes mér.
Déta ſi tho then githánk. zi gotes thíonoſte ana uuánk.
ioh thíonota íó gilícho. thar gote drúlicho.
Si állo ſtunta bétota. ioh filu ouh fáſteta.
gótes uuillen húatta. ioh thíonoſt ſínaz úabta.
Dáges inti náhtes. fléiz ſi thar thes réhtes.
in iúgundi uuard ſi uuítua. mit thíſu irálteta.
Tho quam ſi in théſen ſtunton. thih zálta bi then álton.
thaz kíndilin ſi thar giſáh. ioh lob ouh drúhtines ſpráh.
Si kundta thár ſoſíz uuás. thaz ín thiu fruma quéman uuas.
ſálida zi líbe. gómmanne ioh uuíbe.

---

v. 1. thianota. F.
v. 2. mánegero. V. P. mánagero. K.
v. 3. firu. P. ſi iru. K. ſi ira. F. ſi iru. V.
v. 4. gimýati. P. gihialt. P. frám. P.
v. 5. zi iro. V.
v. 6. habata. V. ſi. P. K.
v. 7. léita. V. F. K. ſiro. P. ſi iru. K. ſi ira. V. F. dar. F.
v. 8. thar. P. gommanes. V. K. gómménes. F. mer. P.
v. 9. Deda. P. thó. P. githánc. V. P. F. uánc. V. P.
v. 10. io (*ſt.* ió). V. gilicho. P.
v. 11. ſtúnto. F. filu. V. fílu. P.
v. 13. enti. F.
v. 14. iúngúndi. F. aralteta. F.
v. 15. theſan. K. thi ih. V. thi ih. K. den. F.
v. 16. ſprah.
v. 17. kúndta. P. thar. P. diu. F. frúma queman. P.
v. 18. gommane. K.

Álte ioh iúnge. in thíu er thar zua githínge.
niotot er ſih líbes. ioh éuuiniges liobes.
So ſíu tho thar irfúltun. ſo in thio búah gizaltun.
ſie flízun ſar thes ſíndes. thes iro héiminges.
Thaz kínd uuuahs untar mánnon. ſo lília untar thórnon.
ſo blúama thar in krúte. ſo ſcóno theh zi gúate.
Uuízzi theh imo ana ſár. thaz uuas gilúmflih in uuar.
ſih uuísduames irfúlta. ſo gotes ſún ſcolta.
Gótes geiſt imo ána uuas. ni tharſt thu uuúntoron thaz.
uuant iz uuás imo anan hénti. zi ſíneru giuuelti.

---

v. 19. er. P. thinge. F.
v. 21. thiu. K. gizáltun. P.
v. 22. flizzun. V. P. F. ſinthes. V. P. F. thes *vor* iro *fehlt in* F.
v. 23. uuhas. F.
v. 24. crúte. V. P. F.
v. 25. Uuizzi. P. théh. P. gílúmphlíh. F. gilúmplih. V. uuár. P.
v. 27. Gotes. P. kéíſt. F. géiſt. P. anauuas. P. tharſtu. P. tharſthu. F.
v. 28. uuanta. P. F. imo. P. ana. F. giuuélti. P.

XVII.

DE STELLA ET ADVENTU MAGORUM. MATH. 2.

Niſt mán nihein in uuórolti. thaz ſáman al irſageti.
uuio manag uuúntar uuurti. zi theru drúhtines gibúrti.
Bi thíu thaz ih irduálta. thar fórna ni gizálta.
ſcál ih iz mit uuíllen. nu ſúmaz hiar irzéllen.
Tho drúhtin kriſt gibóran uuard. thes méra ih ſágen nu ni thárf.
thaz blidi uuórolt uuurti. thera ſáligun gibúrti.
Thaz ouh gidán uuurti. ſi in éuuon ni firuuúrti.
iz uuás iru anan hénti. tho dét es druhtin énti.
Tho quamun óſtana in thaz lánt. thie irkantun ſúnnun fart.
ſtérrono girúſti. thaz uuárun iro líſti.
Sie éiscotun thes kíndes. ſar íó thés ſindes.
ioh kúndtun ouh tho mári. thaz er ther kúning uuari.
Uuarun frágenti. uuar er gibóran uuurti.
ioh bátun íó zi nóti. man in iz zéigoti.
Sie zaltun ſéltſani. ioh zéichan filu uuáhi.
uuúntar filu hébigaz. uuanta er ni hórta man thaz.
Thaz íó fon mágad burti. man gibóran uuurti.
inti ouh zéichan ſin ſcónaz. in hímile ſo ſcínaz.

---

v. 2. giburti. P.
v. 5. mera. P. tharf. P.
v. 6. blídi. P. uuorolt. P. theru. V. P. giburti. P.
v. 9. thí érkántín. F. irkántun. P.
v. 10. liſti. P.
v. 11. éiskotun. P. ſinthes. V. F.
v. 14. ín. P.
v. 15. záltun. P.
v. 16. ér. P.
v. 18. int. F. ſcinaz. P.

Ságetun thaz ſie gáhun. ſtérron einan ſáhun.
ioh dátun filu mári. thaz er ſín uuari.
Uuir ſáhun ſinan ſtérron. thoh uuir thera búrgi irron.
ioh quámun thaz uuir bétotin. gináda ſinò thígitin.
Óftar filu férro. ſo ſcéin uns ouh ther ſtérro.
iſt íaman hiar in lánte. es íauuiht thoh firſtánte.
Giſtirri záltun uuir íó. ni ſáhun uuir nan ér íó.
bi thiu bírun uuir nu giéinot. er niuuan kúning zeinot.
So ſcríbun uns in lánte. man in uuórolti alte.
thaz ír uns ouh gizéllet. uuio íz íuuo buah ſinget.
So thíſu uuort tho gáhun. then kúning anaquámun.
hintarquam er hárto. thero ſélbero uuorto.
Ioh mánniliches hóubit. uuárd es thar gidrúabit.
gihórtun úngerno. thaz uuír nu niazen gérno.
Thie búacharą ouh tho tháre. giſámanotą er ſare.
ſie uuas er frágenti. uuar kríſt giboran uuurti.
Er ſprah zen éuuarton. ſélben theſen uuórton.
gab ármer ioh ther rícho. ántuuurti gilícho.
Thia burg nántun ſie ſár. in féſtiz datun álauuar.
mit uuórton then ér thie áltun. fóraſagon záltun.
So er giuuíſſo thar bifánd. uuar drúhtin kriſt gibóran uuard.
tháht er ſar in féſti. michilo únkuſti.

---

v. 21. thera. V.
v. 22. ſíná. F.
v. 24. firſtante. P.
v. 25. Giſtírri. P. er. P.
v. 26. géínót. F. kuninc. F. zéinot. P. zeigot. F.
v. 28. gícéllét. F. iz. P. iuuo *fehlt in* F.
v. 29. kunínc. F. anaquamun. P.
v. 32. Gihortun. P. Gihórton. V. níazen. P. gerno. P. kérnó. F.
v. 33. buachara. P. gíſámánót. F. ſáre. P.
v. 34. kriſt gibóran. P. uurti. V.
v. 35. uuorton. P.
v. 36. ántuurti. V. gilicho. P.
v. 37. búrg. P. nantun. P. ſe. V. F.
v. 38. uuortún. F. er. P. zaltun. P.

Zi ímo er ouh tho ládota. thie uuíſun man thih ſágeta.
mit ín giſtuant er thíngon. ioh filu hálingon.
Thia zít éiſcota er fon ín. ſo ther ſtérro giuuon uuas quéman zin.
bat ſíe iz ouh birúahtin. bi thaz ſelba kínd irſúahtin.
Giduét mih quad er ánauuart. bi thes ſtérren fart.
ſo fáret eiſcot tháre. bi thaz kínd ſáre.
Sin éiſcot íó gilícho. ioh filu giuuáralicho.
ſlíumo duet ouh thánne. iz mir zi uuízanne.
Ih uuíllu ſaran béton nan. ſo ríat mir filu mánag man.
thaz íh thar zúa githinge. ioh imo ouh géba bringe.
Lóug ther uuénego mán. er uuánkota thar filu frám.
er uuólta nan irthuésben. ioh uns thia frúma irlesgen.
Thaz ímbot ſie gihórtun. ioh iro férti íltun.
yrſcéin in ſar tho férro. ther ſéltſano ſterro.
Sie blídtun ſih es gáhun. ſár ſie nan giſáhun.
ioh filu fráuualicho. ſin uuártetun gilicho.
Léit er ſie tho ſcóno. thar uuas thaz kínd frono.
mit ſíneru ferti. uuas er iz zéigonti.
Thaz hús ſie tho giſáhun. ioh ſar thara ín quamun.
thar uuas ther ſún guater. mit ſíneru muater.
Fíalun ſie tho frám hald. thes guates uuárun ſie báld.
thaz kínd ſie thar tho bétotun. ioh húldi ſíno thígitun.

---

v. 41. the ih. V. thíé ſh. F.
v. 42. giſtuat. P. giſtuand. V. hálíngun. F.
v. 43. zit. P. éisgota. P. giuuón. P. queman. P. zi in. V.
v. 44. bát ſie. P. arſúáhtín. F.
v. 45. anauuárt. P.
v. 46. eiskot. P. F. ſare. P.
v. 47. éiskot. P. F. guuárſlíchó. F.
v. 48. uuízzénné. F. uuízzanne. V. P.
v. 49. uuíllá. F. beton nán. P. ríet. V. F.
v. 50. thar zua thínge. P. ímo. P.
v. 51. man. P. fram. P.
v. 53. ínbot. F. férti. V. iltun. P.
v. 55. ſar. P. ſíe. P. giſahun. P.
v. 56. uuárteton. F.
v. 58. ér. P. ís. F.
v. 59. ſár thara. P.
v. 60. thár. P. máater. P.
v. 61. bald. P.
v. 62. thígithun. F.

Indátun ſie tho tháre. thaz iro dréſo ſare.
réhtes ſie githáhtun. thaz ſimo géba brahtun.
Mýrrun inti uuírouh. ioh gold ſcínàntaz ouh.
géba filu mára. ſie ſúahtun ſine uuára.
Ih ſágen thir thaz in uuára. ſie móhtun bringan méra.
thiz uuás ſus gibari. theiz géiſtlichaz uuári.
Kúndtun ſie uns thánne. ſo uuir firnémen alle.
gilóuba in giríhti. in theru uuúntarlichun gífti.
Thaz er úrmari. uns éuuarto uuari.
ouh kúning in gibúrti. ioh bunſih dót uuurti.
Sie uuurtun ſláfente. ſon éngilon gimánote.
in dróume ſie in zélitun. then uueg ſie fáran ſcoltun.
Thaz ſíe ouh thes ni tháhtin. themo kúninge ſih náhtin.
noh gikúndtin thanne. thia frúma themo mánne.
Tho fúarun thie ginóza. ándara ſtráza.
hárto ílente. zi éiginemo lánte.

---

v. 63. tríſſó. F.
v. 64. ſi ímó. F. ſie imo. V.
v. 65. kóld. F. ſchínántáz. F. ſcínentaz. P.
v. 66. uuara. P.
v. 67. mera. P.
v. 68. thíz. P. uuas. P. gibári. P. géíslích. F. uuari. P.
v. 69. uuír firnemen. P.
v. 70. gifti. P.
v. 72. bi unſih. V. bi unſih. F.
v. 73. fláfénti. F. fónné. F.
v. 74. uuég. P.
v. 75. nahtin. P.
v. 76. manne. P.
v. 77. thia. V. F. ſtraza. P.
v. 78. harto. P. lante. P.

XVIII.

MYSTICE DE REVERSIONE MAGORUM AD PATRIAM.

Mánot unſih thiſu fárt. thaz uuír es uueſen ánauuart.
uuir únſih ouh birúachen. int eigan lánt ſuachen.
Thu ni bíſt es uuan ih uuís. thaz lánt thaz heizit páradys.
ih meg iz lóbon hárto. ni girínnit mih thero uuórto.
Thóh mir megi lídolih. ſprechan uuórto gilíh.
ni mag ih thóh mit uuorte. thes lóbes queman zi énte.
Ni biſt es ió giloubo. ſélbo thu iz ni ſcóuuo.
ni mahtu iz óuh noh thanne. irzellen iómanne.
Thar iſt líb ana tód. líoht ana fínſtri.
éngillichaz kúnni. ioh éuuinigo uuúnni.
Uuir éigun iz firlázan. thaz mugun uuir ió riazan.
ioh zen inheimon. ió émmizigen uuéinon.
Uuir fúarun thanana nóti. thúruh úbarmuati.
irſpúan unſih ſo ſtíllo. ther unſer múatuuillo.
Ni uuóltun uuir gilós ſin. harto uuégen uuir es ſcin.
nu riazen élilente. in frémidemo lante.
Nu ligit uns úmbitherbi. thaz unſer ádal erbi.
ni niazen ſino gúati. ſo duat uns úbarmuati.

---

v. 1. thíú. F.
v. 2. húnſih. F. enti. F. inti. V.
v. 3. páradis. V. F.
v. 4. mág. P. lobon. P. girimit. K. uuorto. P.
v. 5. uuórtó lih. F.
v. 6. mág. P. thoh. P. zi. V.
v. 7. gilóubo. P. iz. P.
v. 8. máhtu. P. mahthu. F. iz. P. ouh. P. thánne. P. ircellen. F.
v. 9. lióth. V.
v. 10. engilo. K. uuunni. P.
v. 11. ríazan. P. ríazen. F.
v. 12. ze. F. émizigen. F.
v. 14. yrſpúan. P.
v. 15. ſcin. P. ſchín. F.
v. 16. ríazen. P.
v. 17. unbitherbi. K.

Thárben tuir nu léuues. líebes filu mánages.
ioh thúlten hiar nu nóti. bíttero ziti.
Nu birun uuir mórnente. mit ſéru hiar in lánte.
in mánagfalten uuúnton. bi únſeren ſunton.
Árabeiti mánago. ſint uns hiar íó gárauuo.
ni uuollen héim uuiſon. uuir uuénegon uuéiſon.
Uuolaga élilenti. hárto biſtu hérti.
thu biſt hárto filu ſuár. thaz ſágen ih thir in ála uuar.
Mit árabeitin uuérbent. thie héiminges thárbent.
ih haben iz fúntan in mír. ni fand ih líabes uuiht in thír.
Ni fand in thír ih ander gúat. ſuntar rózagaz muat.
ſéragaz herza. ioh mánagfalta ſmérza.
Ob uns in múat gigange. thaz unſih héim lange.
zi thémo lante in gáhe. ouh iámar gifáhe.
Farames ſo thíe ginoza. ouh ándera ſtraza.
then uuég ther unſih uuénte. zi éigenemo lánte.
Thes ſelben pádes ſuazi. ſuachit réine fuazi.
ſi thérer ſitu in mánne. ther thar ána gange.
Thu ſcalt haben gúati. ioh michílo ótmuati.
in hérzen íó zi nóti. uuaro káritati.
Dua thir zi giuuúrti. ſcono fúriburti.
uuis hórſam íó zi gúate. ni hóri themo muate.

---

v. 19. leuues. P. máneges. P. K.
v. 20. hía. F.
v. 21. Ná. P.
v. 23. mánego. V. ſínt. P. hiar. P.
v. 25. Uuólaga. P. herti. P.
v. 26. ſagen. P.
v. 27. tharbent. P.
v. 28. im mir. P. líobes. P. liebes. K. líebes. V. F.
v. 29. fánd. P. thir. P. ánder guat. P. rózzagaz. P.
v. 30. ſmerza. P.
v. 31. gigánge. P.
v. 32. ingahe. P. gifahe. P.
v. 33. Fárames. P. ándara. V.
v. 34. zi. P. éiginemo. V. P. lante. P.
v. 35. ſelbun. F. fuazzi. F.
v. 37. Thá. P.
v. 39. Dúa. P. Tua. F.
v. 40. ouh (*ſt.* íó). P. múate. P.

Ínnan thines hérzen kuſt, ni láz thir theſa uuórolt luſt.
fliuh thia géginuuerti. ſo quimit thir frúma in henti.
Húgi uuio ih thar fóra quad. thiz iſt ther ánder pad.
gang théſan uueg ih ſagen thir éin. er giléitit thih héim.
So thú thera héimuuiſti. níuziſt mit gilúſti.
ſo biſtu góte liaber. nintratiſt ſcádon niamer.

---

v. 41. la. F.
v. 44. gáng. P. ein. P. heim. P.
v. 45. thu. P. thera. P. heimuueſti. P.
v. 46. liober. P. V. ni intratiſt. V.

XIX.

DE FUGA IOSEPH CUM MATRE IN AEGYPTUM. MATH. 2.

Iósęph íó thes ſíndes. er húatta thes kíndes.
uuas thíonoſtman gúater. biſúorgeta ouh thia múater.
Ther engil ſpráh imo zúa. thu ſcalt thih héffen filu frúa.
fliuh in ánderaz lánt. bimíd ouh theſan fíant.
In aegýpto uuis thu ſár. unz ih thir zéigo auur thár.
uuanne thu bigínnes. thes thines héiminges.
Ni laz iz nu úntar muari. thia muater thára fuari.
thaz kínd ouh íó gilicho. biſuorge hérlicho.
Ther kúning uuilit ſlíumo. inan ſuachen ín giriuno.
mit bízenten ſuérton. náles mit then uuórton.
Húgi filu hárto. thero mínero uuórto.
in hérzen giuuaro uuártes. thaz thúns thia frúma haltes.
Er fuar ſar théra ferti. náhtes mit giuuúrti.
thaz íz ni uuurti mári. ioh baz firhólan uuari.
Er ouh baz ingíangi. ſiu uuáfan ni bifíangi.
bi thiu uuas er ſo érachar. ioh hárto filu uuáchar.
Siu fúart er noh ni duálta. in lánt thaz ih nu zálta.
thar uuas ther ſún guato. unz ſtarb ther góteuuuóto.

---

v. 1. Ioſeph. P. ſínthes. V. P. F.
v. 2. theonoſt. F. biſúorgata. V. biſorketa. F. thie. P.
v. 3. zua. P. frua. P.
v. 4. Flíuh. P. ántheraz. V. F. anderez. K. lant. P. fiant. P.
v. 5. aegyptu. F. ſar. P. thar. P.
v. 6. uuánne. P.
v. 7. láz. P. lazziz. F. untar. P. núari. P. múater. P. thara. P.
v. 8. érlicho. F.
v. 9. kuninc. F. ſniumo. F. innan. F. ſúachen. P. grſuno. F.
v. 10. nalas. V. F. uuortun. F.
v. 11. harto. P. uuorto. P.
v. 12. thu úns. V. thú úns. F.
v. 13. giuúrti. V. –
v. 14. tház iz. P. uurti. V.
v. 15. Ér. P.
v. 16. ſo. P. éracar. V. érákér. F. uuachar. P.
v. 17. íh. P. zalta. P.
v. 18. gúato. P. góteuuuoto. P. F.

Thó uuard thar irfúllit. thaz fóraſago ſíngit.
fon gote ſéltſanaz. ioh uuúntar filu uuáraz.
Er quád er uuolti héraſun. ſinan éinigan ſún.
ladon thánanạ ir lante. er ſinan líut halte.
In búachon duat man mári. er fiar iar thár uuari.
ſúme quédent ouh in uuár. tház es uuarin zuéi iar.
Thia gilóubạ ih ſagen thir uuár. thia láz ih themọ iz líſit thar.
ni ſcríb ih hiar in úrheiz. thaz ih giuuíſſo ni uueiz.
Ob ih giuuíſſo iz uuéſti. ih ſcríb iz hiar in féſti.
thoh mag man uuízan thiu iár. uuío man ſiu zélit thar.

---

v. 19. Tho uuárd. P. uuart. K. ſingit. P.
v. 21. eiganan. K. ſun. P.
v. 22. ládon thanana. P. thánana. V. lánte. P.
v. 23. fíar. P.
v. 24. quedent. P. thaz. P.
v. 25. gilóuba. P. themo. V. líſit. P.
v. 26. ſcribu ih. V. uuiſſi. F.
v. 27. ſcríbi. V.
v. 28. uuízzan. P. iar. P.

XX.

DE OCCISIONE INFANTUM.

So heród ther kúning tho bifánd. thaz ér ſon in bidrógan uuard.
inbrán er ſar zi nóti. in michil héizmuati.
Er ſanta mán mánage. mit uuáſanon garauue.
ioh dátun ſę ana féhta. michila ſláhta.
Thiu kind giſtuantun ſtéchan. thiu uuíht ni mohtun ſpréchan.
ioh uuúrtun al firlóranu. míthont gibóranu.
So ſih thaz áltar druag in uuar. thánan unz in zuéi iar.
ſo uuit thaz géuuimez uuás. ni firlíazun ſie nihéinaz.
Thie múater thie rúzun. ioh zahari úz fluzun.
thaz uuéinon uuas in léngi. hímilo gizéngi.
Thie brúſti ſie in óugtun. thaz ſahs thána rouſtun.
niſt ther ío in gahi. then iámar giſáhi.
Siu zalatun ſiu ío ubar dág. thár iz in theru uuágun lag.
ioh anan themo bárme. theru múater zi hárme.
Niſt uuíb thaz ío gigíangi. in merun góringi.
odo merun grúnni. mit kíndu ío giuuúnni.
Inklóub man mit then ſuérton. thaz kínd ir then hánton.
ioh ziro léidluſti.ném iz ſon ther brúſti.

---

v. 2. inbránn. F.
v. 3. manege. P. F. uuáfónón. F. gárauue. P.
v. 4. ſe. P. ſie. F. fehta. P. flahta. P.
v. 5. giſtuatun. V. ſtéhán. F.
v. 6. fillóriniu. P. firloraniu. F. fillorinu. V. mítthont. P. mithon. F. gibóriniu. F. gibóraniu. P. gibórinu. K. V.
v. 7. uuár. P. thanan. P. thanana. F. unzun. F.
v. 8. uuít. P. géíuuímez. F. uuas. P.
v. 9. zachari. P. fluzzun. P. F. fluzun. K.
v. 10. gizengi. P.
v. 12. níſt. P. nis. F. ío. P. gáhi. P. gifahi. P.
v. 13. zálatun. P. thar. P.
v. 14. ánan. P. thera. V.
v. 16. giuúnni. V.
v. 17. Inclóub. V. P. F. ſuuérton. V. hanton. P.
v. 18. zi iro. V. F. nim. F. der. V. F. brufti. P.

Ira férah bot thaz uuíb. thaz iz múaſi haben líb.
ni funtun thía meina. gináda niheina.
Uuíg uuas ofto mánagaz. ioh filu mánagſaltaz.
ni ſáh man íó ih ſagen thir tház. théſemo gilíchaz.
Iz ni habent líuola. noh iz ni leſent ſcribara.
thaz iúngera uuórolti. ſulih mórd uuurti.
In then álten éuuon. ſo ſáget theſan uuéuuon.
thar zaltaz ér ubarlut. ther ſelbo drúhtines drút.
Ér quad man gihórti. uuéinon theſo dáti.
fílu hohen ſtímmon. uuíb mit iro kíndon.
Quád ſie thaz ni uuóltin. ſúntar ſiu ſih quáltin.
noh dróſt gifahan líndo. ſo mánagero kíndo.
Ther iro kúning iungo. ni míd iz íó ſo lángo.
thaz uuíg er ni firbári. in thiu ſin zít uuari.
Er giſcéintaz filu frám. ſo ér zi ſinen dágon quam.
tho goz er búnſih ſinaz blúat. thaz kuning ánder ni duat.
Nu folget ímo thuruh tház. githígini ſo mánagaz.
thaz thér niſt hiar in líbe. ther thia zála irſcribe.

---

v. 19. lib. P.
v. 21. manegaz. V. P.
v. 22. ſah. P. gílíchiz. F.
v. 23. ſcríbora. P.
v. 24. iungero. F. uuorolti. P.
v. 25. euuon. P. theſen. F.
v. 26. drut. P.
v. 27. dati. P.
v. 28. ſtimmon. P.
v. 30. mánegero. P. F. mánagoro. V. kindo. P.
v. 31. mít. P. midit. F.
v. 32. fárbari. F.
v. 33. giſchein thaz. F. er. P.
v. 34. góz. P. bi únſih. V. F.
v. 35. fólget. P. imo. P. mánegaz. P.

XXI.

DE MORTE HERODIS ET REVERSIONE IOSEPH CUM MATRE ET PUERO. MATH. 2.

Tho irſtarb ther kúning heród. ioh hina fúarta nan tod.
mit tódu er dága fulta. ther íó in ábuh uuolta.
Thar iósęph uuas in lánte. hina in élilente.
quam ímbot imo in dróume. er thes kíndes uuola góume.
Thia múater ouh bibríngę. ziro héiminge.
ioh uuiſon héimortes. éiganes lantes.
Ni ſi thír es quad er nót. ther iro fíant ther iſt dót.
bithiu ili íó thés ſindes. thes iro héiminges.
Fuar er ſár heimort. firnam ouh gérnó thiu uuort.
ſáman mit theru múater. ſo fuar ther ſún guater.
Tho gihort er mári. thar ander kúning uuari.
ioh ouh théro uuorto. hintarquam er hárto.
Kért er tho in fíara. in eina búrg ziara.
thaz kínd er ſcóno thar irzóh. ioh then fíanton intfloh.
Uuúahs er filu zíoro. in uuízzin uuola ſcíoro.
in uuísduam theh íó thánne. mit góte ioh mit mánne.

---

v. 1. Thorſtarp. F. erſtarp. V. P. inan. V. F.
v. 2. tóthu. P.
v. 5. zi iro. V.
v. 7. dot. P.
v. 8. ſinthes. V. P.
v. 9. Fúar. P. far. P. héimort. P. kerno. F.
v. 10. ſamant. F. ther. V. F. thera. P.
v. 12. harto. P.
v. 13. Khert. F.
v. 14. ſcono. P. iz zoh (*ſt.* irzoh). F.
v. 15. Uúahs. V. P. F. uuízzén. F. ſkíoro. V. P. ſchíaro. F.
v. 16. uuístuam. F. manne. P.

XXII.

CUM FACTUS ESSET IESUS XII ANNORUM. Luc. 2.

So er thó uuard áltero. zuiro ſéhs iaro.
ſie flízun thaz ſie gíltin. zen hóhen gizítin.
Thie zíti ſínt ſo héilag. thaz man irzéllen ni mag.
uuir fórahtlicho iz uuéizen. ioh óſtoron héizen.
Zen uuíhen zitin fúarun. ſo ſiu giuuón uuarun.
thes uuízodes gihúgitun. thaz kind mit ín frumitun.
So ſíe tho thar gibétotun. thia fira giéntotun.
ſo íltun ſie héim far. drof ni duáletun thar.
Thaz kínd giduálta thia fart. ni uuurtun ſiu es ánauuart.
ioh then éinegon ſun. góumiloſan líazun.
Ióſeph uuanta frúater. er uuári mit theru múater.
ſi uuanta in ála uuari. thaz er mit ímo uuari.
Ni ſi thih thés uuuntar. thiu uuib thiu giangun ſúntar.
thie gómman fuarun thánne. in themo áfteren gange.
Thiu kind thiu fólgetun. ſo uuédar ſo ſiu uuóltun.
líafun miti ſtíllo. ſo ſín uuas múatuùillo.
Sus mit únredinu. ſo uuurtun ſiu bidrógimu.
gigíangun ſi es in érnuſt. in thráta michila ánguſt,

---

v. 1. So. P. zuuiror. F.
v. 2. ſi. V. P. flizzun. V. P. F. giiltin. V. F. gizitin. P.
v. 3. ircellen. F.
v. 4. fórahtlicho iz. P. heizen. P.
v. 6. uuízzodes. P. guhugitun. F.
v. 7. thie. V. P. fíra. P. giéntotun. V. gientotun. P.
v. 8. duélétun. F.
v. 9. kind. P. gituuálta. F. fárt. P. uuártun. P. F.
v. 10. einegen. F. liazun. P.
v. 11. thera. F. ther. V. P.
v. 12. ſiu. F. uuanta. V.
v. 13. ſí. P. thes. P. uuántar. P. uuſb. P. giangun. P. ſuntar. P.
v. 14. themo. P.
v. 15. kínd. P. uuérdár. F. uuoltun. P.
v. 16. liufun. F. ſtillo. P. ſo ſí in. P.
v. 17. uuártun. P. bidróginiu. P.
v. 18. dráta. V. F. mihila. V. mihil. F.

So ſiu tho héim quamun. ſih úmbibiſáhun.
ſar ió thés ſindes. ſo míſtun ſiu thes kíndes.
Sie ſúahtun untar kúndon. ioh untar gátilingon.
ni fúntun ſie nan uuergin thár. ſie ni bráhtun nan ſar.
Tho hintarquam thiu múater. ther ſún ther iſt ſo gúater.
ioh rúartun thio ira brúſti. tho managǫ ánguſti.
Thio ſlúag ſi mit then hánton. bigan iz hártǫ anton.
kumta ſéro then grun. iz uuas irą éinego ſun.
Siu uuuntun érnuſtin. mit grozen ánguſtin.
ſar ió thia uuila. hébig uuas in thiu íla.
Theru muater uuás es filu not. bi thiu íltun ſiu ſar uuídorort.
rúarta ſia thiu ſmérza. innan ira hérza.
Siu fúarun filu gáhun. zi theru búrg thar ſiu uuárun.
tho thes thritten dages ſár. ſo fúntun ſiu thaz kind thar.
Er uuas thár er giang ſar in. mit then brédigarin.
ſih fuagt er ió zi nóte. zi themo hérote.
Er lóſetą iro uuórto. ioh giuuáro hárto.
in mitten ſaz er éino. inti frágeta ſie kléino.
Uuúntar uuas ſie hárto. thes iúngen kindes uuórto.
ioh lóſetun mit giuuúrti. thero ſinerǫ ántuuurti.
In lánte uuarun mánage. uuisduámes biládane.
ni uuas er ió ſo mari. ni thiz biſóra uuari.

---

v. 19. ſíu. P. úmbiſahun. P.
v. 20. ió. P. ſinthes. V. P. F.
v. 21. ſiu. F. unthar kindon. F. unthar katilíngon. F.
v. 22. funtan. F.
v. 24. roartun. F. thi. F. iro. V. P. iru. F. mánego. P.
v. 25. Thio^{h}. V. hárto. V.
v. 26. ira. P.
v. 28. ſa. F. hebich. F. ila. P.
v. 29. múater. P. nót. P. thiu. V. hiltun. F. uuídarort. V. uuídorot. P.
v. 30. herza. P.
v. 31. burk. F.
v. 32. far. P. kind. P.
v. 34. fúagt. P. note. P.
v. 35. lóſota. P. lóſota. V. uuorto. P. harto. P.
v. 36. im mítten. P.
v. 37. uuúntar. F.
v. 38. there. F. ſinero. V. ántuurti. V.

So ſíu giſah then líobon man. int iru thaz hérza biquam.
tho ſpráh ſi zi themo kínde. mit gidróſtemo ſinne.
Uuio uuárd thaz ih ni uuéſta. manno líoboſta.
tház thu hiar iruuúnti. mir úntar theru hénti.
Ioh tház thu hiar giduáltos. min múat mir ſo irfáltos.
min ſún guater. thera éinigun muater.
Ruarta míh ouh thes thiu mér. in min hérza thaz ſér.
thaz ih iz ér ni uueſta. ſo gáhun thin firmíſta.
So ih eriſt míſta thin ſún. ſo ílt ih ſar héraſun.
ioh hintarquám ih ſar thín. thu biſt éinego min.
Uuir uuarun ſúorgenti. thera thínera giſúnti.
uuaz mág ih quedan méra. min éinega ſéla.
Uuaz íſt quad er ſo hébigaz. thaz ir mih ſúahtut bi thaz.
ia límphit mir theih uuérbe. in mines fáter erbe.
Siu ſo héim quamun. es uuíht ni firnámun.
zi nihéineru héiti. uuaz ér mit thiu méinti.
Untarthío uuas er ín. ni uuas er drúhtin thes thiu mín.
noh ſin giuuált ſih uuánota. thaz er in thíonota.
Er uuóltą unſih léren. uuir unſan fáter eren.
ioh thia múater thar mít. bi thiu íſt iz hiar gibílidit.
Tház kind théh íó filu fram. ſo ſélben gotes ſúne zam.
in uuáhsmen ioh giuuízze. uns állen íó zi núzze.

---

v. 41. líoban. V. erza. F.
v. 43. uuíſſa. F.
v. 44. unthar. F. ther. P. henti. P.
v. 45. gituuáltos. F.
v. 46. múater. P.
v. 48. uuiſſa. F. gahon. F. firmiſta. P.
v. 49. ſun. P. heraſun. P.
v. 50. thin. P.
v. 51. ſorgenti. F. theru thíneru. P. ther thíneru. V. H. ther thinera. F. giſunti. P.
v. 52. meg. F. mín. P. einega ſela. P.
v. 56. er. P. thíu. P. meinti. P.
v. 57. Untarthioh. P. Untarthío. H. min. P.
v. 58. ſín. P. giuualt. P.
v. 59. uuólta. V.
v. 60. mit. P. bi thíu. P. iſt. P.
v. 61. kínd. P.
v. 62. ſó (*ſt.* ioh). F. nuzze. P.

XXIII.

DE PREDICATIONE IOHANNIS ET BAPTISMA EIUS.

Tho thiſu uuórolt ellu. quám zi theru ſtúllu.
ouh zi theru zíti. thaz kríſt ſih iru iróugti.
So quam thiu gótes ſtimna. in thia uuúaſtinna.
in themo éinote ínne. zi thes éuuarten kinde.
Thaz er fúari thanan frám. úz untar uuórolt man.
then líutin ouh gikúndti. thio drúhtines kúnſti.
Thaz er thie uuénege. ni finde ſo firdáne.
ioh mánnilih thes gáhe. zi búazu gifahe.
Fúar er tho in thia uuórolt in. liaz thaz uuúaſtuueldi ſín.
ioh fuar er kúndenti tház. ſo uuíto ſo thaz lánt uuas.
Zi gilóubu gifiangin. in ríuua gigiangin.
ſih mánnolih bitháhti. quad himilrichi náhti.
Mit uuérkon ſih gigárotin. ioh érlicho imo gágantin.
ellu uuórolt ubar ál. ſo man drúhtine ſcál.
Er fuar brédigonti. ioh dóuſta thie líuti.
ſcóno er iz giſúazta. thar ſih ther líut buazta.
Lis fóraſagon áltan. thar findist inan gizáltan.
thar uuard ſus ér ſin giuuáht. ſo thú thir thar léſan maht.

---

v. 1. Tho *fehlt in* F. quam. P. ſtulto. F.
v. 3. ſtimma. F. uuáſtinna. F. H.
v. 4. themo. P. inne. P. *In* zithes *iſt* i *und* th *unterpunktirt, alſo* zes *zu leſen.* V.
v. 6. líuten. V. kunſti. P.
v. 7. uuénage. F. firdane. P. F.
v. 9. thia *fehlt in* F. uuúaſtuuelde. P. uuaſtuuélde. H. uuuaſtuúaldi. F. ſin. P.
v. 10. kúndinti. V. F. H. thaz. P.
v. 12. nahti. P.
v. 13. gagarotin. F. ingágantin. H.
v. 14. elliu. V. P. ubar al. P. ſcal. P.
v. 15. thio. P. V. H.
v. 16. giſúuazta. F.
v. 17. findistu. F.
v. 18. uuárd. P.

Stimma rúafentes. in uuúaſtinnu uuáldes.
ſus théſen uuorton. ingegin uuídaruuerton.
Gibot man áfoloti. thie uuéga gote gároti.
thia hériſtraza in ſcíere. ouh ſcóno giziere.
Bérga ſculun ſuínan. ther nol then dál rinan.
irfúllent ſih zi nóti. thes dales ébonoti. *)
Íſt thár uuiht ſó ſárphes. odo íauuiht ouh ſo gélphes.
iz uuírdit in girihti. zi ſcóneru ſlihti.
Thíę uuéga rihtet álle. thie zi hérzen íú gigánge.
mit uuérkon filu réhten. ſo ílet ſie giſlíhten.
Ób iz uuerde uuánne. thaz er thar ána gange.
thaz er íú zi grúnne. thar ána ni firſpúrne.
Ni uuárd er íó zi mánne. ni ér giſehe uuánne.
ouh ellu uuórolt ubar lánt. then drúhtines héilant.
Fúar er mit theru brédigu. mit míchileru rédinu.
ioh ráffta ſię íó gilícho. filu kráftlicho.
Er ſpráh zi thén és rúahtun. thíe ſinan dóuf ſúahtun.
zi líutin filu mánagen. ioh uuórton filu hébigen.
Uuer óugta íú quað firlórane. fón nátaron gibórane.
thaz ír intfliahet héile. themo gotes úrdeile.
Ni thárf es man biginnan. ſo er ſíh biginnit bélgan.
er uuérgin ſih gibérge. ſon ſínemo ábulge.

v. 20. uuídaruuárton. F.
v. 21. thia. F. uuega. P. góte. P. garoti. P.
v. 22. thie. V. F. ſkíere. P. V. ſchiere. P.
v. 24. yrfúllent. P.
v. 25. thar. P. ſo. P. od. F.
v. 26. girihti. P. ſlihti. P.
v. 27. Thie. P. the zi. V. F. giganne. F.
v. 28. rehten. P. ſie. P.
v. 30. firſpyrne. P.
v. 32. hellu. F. heilant. P.
v. 33. mit. P. ther. V. P.
v. 34. ſie. P. io. V. ſio (*ſt.* ſie io). F.
v. 35. es. P. thie. P. ſuahtun. P.
v. 36. líutin. P. mánegen. P.
v. 37. Uuér ougta. P. óugta. F. fillorane. V. P. fon. P. natoron. F.
v. 38. ir. P. intfliahet. P.
v. 39. biginnit. P.
v. 40. ſinemo. P.

*) *Von* v. 24 — 51 *iſt in* V. *über folgende Sylben ein* o *gesetzt:* v. 24. dales. v. 25. odo. v. 26. (ſco)neru. v. 27. uuega. v. 28. il(et). v. 34. (kraft)licho. v. 35. then. v. 36. (man)egen. v. 38. themo gotes (ur)deil(e). v. 40. (ſin)e(mo) (a)bulge. v. 51. (uuurz)elun.

Biginnet góte thankon. thaz mégit ir biuuánkon.
theſo égislichun grúnni. ir nátarono kúnni.
Thu ſcált thih íó mit drîuuon. fora góte riuuon.
theiz thîr ſi uuáhſenti. in ſîneru giſîhti.
Ni dróſtet íúih in thiu thîng. thaz îágilih iſt édiling.
odo fórdorono gúati. biſcîrmen thiuuo dáti.
Gót mag theſe kîſila. ioh álle theſe félisa.
ioh theſe ſtéina alle. irquîken io zi manne.
Thaz ſîe ſint ouh in áhta. ther îuuuera ſláhta.
ioh béziron zi nóti. theru íúuuéru gúati.
Iſt thiu ákus íú giuuézzit. zi theru uuúrzelun giſézzit.
ouh hárto giſlîmit. thémo then ſi rînit.
Niſt bóum nihein in uuórolti. niſt er frúma beranti.
ſuntar ſiu nan ſuénte. inti fiur ánauuente.
Bi thiu búazet íúih ſlîumo. ouh mánnilih ſih rîuuo.
ioh hárto nemet góuma. thaz îr ni ſît thie bóuma.
Húgget therero uuórto. thúrfti ſint es hárto.
thaz îágilih bimîde. inan thiu ákus ni ſnide.
Ioh mánnilih ſin góume. thaz ſinan ni hóuuue.
thaz thu thes uuáldes alles. zi áltere ni falles.
Thaz thih thaz fîur uuanne. íámer ni brénne.
noh thih dáti thino. in éuuon ni pino.

---

v. 41. thanchon. F.
v. 42. Theſo. P. natorono. F. nátorun. P. kunni. P.
v. 43. ſcaltih. F. ouh (*ſt.* íó). P. fore. V.
v. 44. thir. P. giſihti. P.
v. 45. íágilih. P.
v. 46. fordrono. F. thi uuólatati. F. dati. P.
v. 47. mag alla theſe. F.
v. 48. ſtéina. V. yrquícken. P. irquígken. V. irquichen. F. io *fehlt in* F. *und* V. mánne. P.
v. 49. thera. V. therra. F. ſlahta. P.
v. 50. iúuuero. P. íúúnera. F.
v. 51. thiu. P. thakus. F. uúrzulun. F.
v. 52. giſlimit. P. rinit. P.
v. 53. ther (*ſt.* er). P.
v. 55. iuih. V. riuuo. P.
v. 56. ſit. P.
v. 57. thero. F.
v. 58. íágilih. P.
v. 59. Ioh *fehlt in* F. mannilich. F. tház. P.
v. 60. thu *fehlt in* F. zi. V.
v. 61. thíh. P.

Thiz iſt giſpróchan allaz ſús. thir ſágen ih fon ther ákus.
ni uuánne theih thir gélbo. drúhtin iſt iz ſélbo.

---

v. 63. Thaz. F. ſus. P. thero. F. v. 64. ſelbo. P.

XXIV.

INTERROGABANT IOHANNEM TURBAE, QUID FACIEMUS. Luc. 3.

Tho bátun nan thie líuti. er in ſon góte riati.
uuío ſie ingíangin álle. themo égislichen fálle.
Német quad er hárto. góuma thero uuórto.
thiu íh íú nu gizélle. ioh iágilih ſiu irfulle.
Ni ſi mán nihein ſo féigi. ther zuei gifáng eigi.
ſuntar in réht deila. giſpénto thaz éina.
So uuer ſo ouh múas eigi. gébe themo ni éigi.
thaz mit minnu gidúa. ioh gib thaz drínkan thar zua.
Uuírket óuh thaz thar mít. thaz uuízod íúih lérit.
noh úngidan bilíbe. thaz ther fóraſago ſcribe.
Mit thíu gidúet ir uuidar gót. tház er íú ginádot.
ioh ób ir es bigínnet. thio húldi giuuinnet.
Uuir ſcúlun thiu uuórt ahton. thara hárto ouh zúa drahton.
ioh ſcúlumes ſiu irfúllen. mit míchilemo uuíllen.
Thaz er ſe híar lérit. theiſt zúns nu gikérit.
ni múgun uuir thar uuénken. uuir ſcúlun iz bithénken.

---

v. 2. ſe. P. alle. P. egislichan. F. falle. P.
v. 3. góumo. V. uuorto. P.
v. 4. iu. P. ſágilih. P. irfúlle. P.
v. 6. rehta. F. eina. P.
v. 7. uuér. P. neigi. F.
v. 9. ouh. P. uuizzod. V. P. F. iuih. V.
v. 10. ſorſbe. P.
v. 11. thiu. P. thaz. P. iu. V.
v. 12. giuuínnet. P.
v. 13. ſculun. P. hárto. V. zua dráhton. P.
v. 14. uuillen. P.
v. 15. ér. P. hiar. P. zi úns. V.

So uuer mánno ſo ſih búazit. ioh ſúnta ſino ríuzit.
thaz thanne uuárlicho dúat. gihóufot er mo mánag guat.
Ouh thanne irfúllit ana nót. thaz got hiar óbana gibót.
ther iſt ih ſágen thir ubarlút. félben druhtines drút.

---

v. 18. gihuofot. F.
v. 19. gibot. P.
v. 20. iſt. P. ſagen. P. ſelben drúhtines drut. P. thruhtines. F.

XXV.

VENIT IESUS A GALILEA AD IOHANNEM UT BAPTIZARETUR AB EO. MATH. 3. MARC. 1. LUC. 3.

Fon themo héiminge. quam kríſt zi themo thínge.
thaz iohánnes thar ingágenti. mit dóufu inan gibádoti.
Hintarquam tho ſlíumo. ther fóraſago díuro.
al fol ſprah er uuórto. ioh uuídorotą iz hárto.
Drúhtin quád er uuio mag ſín. ia bín ih ſmaher ſcálk thin.
thaz thih hénti mine. zi dóufenne birine.
Zi thiu ſcalt thú mih rinan. ioh doufen ſcálk thinan.
uuio meg ih biuuánen thanne míh. theiz ſi min ámbaht ubar thíh.
Zi ímo ſprah tho líndo. ther gotes ſún ſelbo.
kúndtą imo er iz uuólta. iz ouh ſo uuéſan ſcolta.
Laz iz ſús thuruh gán. ſo uuir éigun nu giſpróchan.
uns límphit uuir mit uuíllen. gúatalih irfúllen.
Slíum er iz irfúlta. ſo drúhtin kriſt uuólta.
tho doufta er ínan thuruh nót. ſo ſo er mo ſélbo gibot.
Tho uuard hímil ofan. then fáter hort er ſpréchan.
ioh zált er thar gimúati. thes ſelben ſúnes guati.

---

v. 2. ingáginti. F. inan. V.
v. 4. ſpráh. P. uuorto. P. uuídorotiz. F. harto. P.
v. 5. quad. P. binn. V. ſcalg. V. ſcalc. P. F.
v. 6. dóufene. V. toufe. F. biríne. P.
v. 7. thíu. P. rinan. P. dóufen. P. ſcálc. V. ſcalg. P. thínan. P.
v. 8. mág. P. biuuánin. F. mih. P. thih. P.
v. 9. ter gótes ſun. P.
v. 10. kundta. P. kundt. F. ér. P. uuolta. P.
v. 12. mir (ſt. uuir). P.
v. 13. Slíumo. V. Sliumo. F. ſó ſo. F. uuolta. P.
v. 14. dóuſta. P. doufta. V. inán. P. ſo er mo. P. ſofermo. F.
v. 15. offan. V. P. F.
v. 16. ſelbes. F. gúati. P.

Thiz íſt min ſún diurer. in hérzen mir ouh líuber.
in imo líchen ih mir ál. theih inan ſúlichan gibár.
Ádam er firkós mih. ioh ſélbon ouh firlós ſih.
ih uuanu thérer fulle. állaz thaz ih uuílle.
Gifúar er ſo er ni fcólta. ioh déta ſo ih ni uuólta.
therer uuílit auur ál. ſo ſun min éinigo ſcal.
Giſáh er queman gótes geiſt. fon hímilríche ſo thu uuéiſt.
in kríſt er ſih giſídalta. ſo ſlíum er nan gibádota.
Er uuas dúbun gilíh. tház uuas ſo gilúmflih.
thuruh thia íra guati. ioh thaz mámmunti.
Thar niſt gállun ana uuíht. ouh bítteres níauuiht.
mit ſnábulu ni uuínnit. ouh fúazin ni krímmit.
So iſt ther héilego géiſt. thiu ſconi iſt al in ímo meiſt.
ſúazniſſi inti gúati. ioh mámmunti gimúati.

---

v. 17. iſt. P. díurer. P.
v. 18. ímo. P. lichen. P.
v. 19. ſelben. F.
v. 20. uuanne. P. V. thér irfulle. P. uuólle. P. uuólle. F.
v. 21. ſo. P. deta. P. ſih (*ſt.* ſo ih). F. ſh. P.
v. 22. al. P. ſún. P.
v. 23. fonne. F. hímilrichc. P.
v. 24. krifte. P. criſt. F. giſídolta. P. flíumo. P.
v. 25. gilih. P. gilúmplih. P.
v. 26. ira gúati. P.
v. 27. biteres. F.
v. 28. fuazzin. F. krimmit. P.
v. 29. heiligo. F. ſcóni. P. al *fehlt in* F. imo méiſt. P.
v. 30. ſúazniſſi. V.

XXVI.

MORALITER.

Ther dóuf uns allen thíhit. thaz uuázar theiſt giuuíhit.
ſid druhtin kríſt quam uns héim. int iz mit ſinen lídin rein.
Sid ér thar inne bádota. then brunnon réinota.
ſid uuáchèta allen mánnon. thiu ſálida in then úndon.
So uuer mánno ſo gilóufe. zi themo héilegen dóufe.
hiar mag er lérnen ubar ál. uuio er gilóuben ſcal.
Thu liſiſt híar in ala uuár. then ſun then dóufta man thar.
thar ſprah ther fáter ſo thu uuéiſt. thiu duba uuas ther gótes geiſt.
In dóufe thiu unſih réinot. ther ginádigo got.
ſo íſt thiſu kráft ellu. zir héilegun undu.
Thaz ſcúlun uuir gilouben. ioh hárto iz uns giliuben.
thaz uns in gótes uuihe. ther douf íó uuóla thihe.
Tház uuir gangen héile. fon thémo bade réine.
thiu gilouba unſih ouh réhte. in thionoſt ſinaz ríhte.

---

v. 1. uuázzer. F.
v. 2. dráhtin. P. kriſt. P. inti. V.
v. 3. brunnun. F.
v. 4. ſih (*ſt.* ſid). P. ſálida. P.
v. 6. mág. P. lirnen. F. al. P.
v. 7. líſiſt. P. hiar. P.
v. 8. ter. F. dúba. P. thes. F.
v. 9. thi. F. the. V.
v. 10. iſt. P. allu. V. P. heiligun. F.
v. 11. gilóuben. P. hárto. V.
v. 12. dóuf. P. uuola thſhe. P.
v. 13. Thaz. P. uuír. P. kangen. F.
v. 14. gilóuba. P. gilouba. V. uns. V. P.

XXVII.

COGITANTIBUS TURBIS NE FORTE IOHANNES ESSET CHRISTUS ET QUOMODO MISERUNT PRINCIPES AD EUM. Luc. 3. Ioh. 1.

Thie líuti datun mári. thaz iohannes kríſt uuari.
ioh uuarun áhtonti. theiz uuóla uueſan móhti.
Sie áhtotun thia gúati. ioh ſina gómaheiti.
ouh híntarquamun méra. theru kréftigun léra.
Uuantą ér ni uuas ſo hébiger. thaz er mo líbi thes thiu mér.
in uuísduame ſo uuáhi. ther ímo iz untarſáhi.
Alle thie fúriſtun. ioh thie iúngiſtun.
árme ioh ríche. giángun imo al giliche.
Tho ſántun in then ſtúnton. thie richun lántuualton.
ſélbun ouh thie fúriſton. ioh thie uuíſoſton.
Uuánu ſie įz intríatin. int iz bi thíu datin.
ther mán uuas filu mári. irfrágen uuer er uuári.
Sie thaz árunti giríatun. ioh iro férti iltun.
tho ſpráchun ſie bi hérton. ſus théſen uuorton.
Biſtu kríſt guato. ſágę uns iz gimúato.
tház uuir hiar ni duéllen. thaz árunti ni mérren.

---

v. 2. thaz (*ſt.* theiz). F.
v. 3. ſine. V.
v. 4. ioh (*ſt.* ouh). F. mera. P. lera. P.
v. 5. Uuant. F.
v. 6. ímo iz. P.
v. 7. Álle. P.
v. 8. giangun. P. ál. P. giliche. P.
v. 9. richun. P. F.
v. 11. iz. P. ſiez. F. indríatin. V.
v. 13. Si. P. F. iru. F.
v. 15. gúato. P. ſágę. P. ſag. F.
v. 16. thaz. P.

Iáh er tho ſof iz uuás. ni giang in ſtrít umbi tház.
in lóugna noh in bága. ſúlichera frága.
Ni bín ih kríſt quad er zi ín. noh ih es uuírdig ni bín.
ni giduant iz mán alle. theih ſo hóhan mih gizélle.
Ni uuánu iz uuola intfíangin. ioh náhor ouh gigíangin.
fragetun ſie áuur thuruh nót. ſo man in héime gibot.
Oba thu helías auur bíſt. ther uns kúnftiger iſt.
thaz gizéli thu uns nu ſár. thaz uuír iz auur ſágen thar.
Then námon er irkánta. ſó man nan ginánta.
tho gab er zi ántuuurte tház. thaz ér ther ſelbo mán ni uuas.
Ther gómo then ir záltut. ioh námahafto nántut.
ni bin ih thér ih ſagen íú éin. bi iaron químit er íú héim.
Gidua únſih quátun thoh nu uuís. oba thu fóraſago ſís.
uns záltun ſie ofto uuáhaz. ioh manag ſéltſanaz.
Gúates er in ónda. ſóf er uuola kónda.
bi thiu gáb er mit giuuúrti. ſuazaz ántuuurti.
Ni bín ih thero manno. the ir éiſcot nu ſo gérno.
noh then námon in min uuár. then ni félgu ih mir ſár.
Sprachun ſie áuur ſliumo. ioh thrato in giriuno.
gáhero uuórto. frágetun nan hárto.
Thes gidúa thu nu unſih uuís. uuer thoh mánno thu ſís.
thaz uuír iz thén gizaltin. thie unſih héra ſantin.

---

v. 17. tho. P. thaz. P.
v. 18. fraga. P.
v. 19. bin. P. bin. P.
v. 21. uuánu. V. uuan. F.
v. 22. frágetun. P. fragotun. V. F. ſie. P. ſauur. F. auur. P.
v. 24. thúns. F. ſagen. P.
v. 25. irchanta. F.
v. 26. zu. F. ántuurte. V. man. P.
v. 28. bín. P. binn. F. ther. P.
v. 29. quadun. P. quádun. V.
v. 30. ſie. V.
v. 31. unda. F. ſof. P. konda. P. kunda. F.
v. 32. ſuazzaz. F. ántuurti. V.
v. 33. binn. F. mánno. P. the ir. P. thir. F. éisgot. P. kerno. F.
v. 34. félgu. V.
v. 35. Spráchun. P. ſe. V. auur ſlíumo. P. drato. V. griuno. F. V.
v. 36. harto. P.
v. 37. nu unſih. P. nunſih. F. ſis. P.
v. 38. then gizáltin. P.

Gáb er mit giuuurti. in áuur ántuuurti.
thaz dét er íó gilícho. filu báldlicho.
Ih bin uuúaſtuualdes. ſtimma rúafentes.
rihtet góte ſinan pád. ſo ther fóraſago quad.
Ni firnámun ſie thia léra. bi thiu fragetun ſię áuur mera.
nirthróz ſe thero uuórto. ſie inſázun iz hárto.
Ziu féris thu inti dóufiſt. nu thu ther héilant ni biſt.
noh théro manno ouh thánne. in therǫ ámbaht iz gigange.
Gab er gómilicho. in ántuuurti íó gilícho.
ófonotą in ſar thaz. theiz ſin ámbaht uuas.
So uuér ſo uuilit mánno. ſo dóufų ih inan gérno.
ouh íágilichan uuíhu. ther úndono nirzíhu.
Ir ni thúrfut thoh bi thíu. ther man iſt nú untar íú.
thaz ſínu uuort giméinent. uuaz thiſu uuérk zeinent.
Uuiht ni uuízut ir ſín. thaz iſt thoh árunti min.
tház ih íú gizálti. uuáz er hera uuólti.
Áfter mír ſo químit er. intį allo zíti uuas er ér.
ſo uuér ſǫ in lantę iſt fúriſto. thes iſt er héroſto.
So hoh iſt gǫmaheit ſín. thaz mih ni thúnkit megi ſín.
theih ſcúah riomon ſíne. zinbíntanne birine.
Odǫ íh gikneuue ſúazo. fóra ſinen fúazon.
zi thíu thaz ih inklénke. thie ríomon thi er giſcrénke.

---

v. 39. giuuúrti. P. giuurti. V. auur. P. ántuurti. V.
v. 41. Íh. P.
v. 42. pad. P.
v. 43. thie. F. frágetun. P. ſe áuur. P. ſauur. F.
v. 44. nirdróz. V. harto. P.
v. 45. férift. P. fériftu. V.
v. 46. thero ámbaht. P. gigánge. P.
v. 47. gómelicho. F. ántuurti. V. gilicho. P.
v. 48. offonota. P. óffonota. V. offonot. F.
v. 49. doufu. P. toufi. F. nan. F.
v. 50. íágilichan. P. ni irzíhu. V.
v. 53. Uuſht. P. uuízzut. F. uuizut. P. íſt. P.
v. 54. thaz ſh. P. iu. V. uuaz. P. héra uuolti. P.
v. 55. mir. P. inti. V. uuáſſer ér. F.
v. 56. ſo uuer ſo. P. ſo uuerſ in. F. lante iſt. V. thés. P.
v. 57. hóh. P. gómeheit. P. ſin. P. riumon. P. H.
v. 59. Oda. V. F. H. fuázzon. F.
v. 60. thio (*ſt.* thie). V. giſchrénke. V. giſkrénke. P. H.

Er doufit thíh ſo thu iz ni uuéiſt. thuruh then héilegan géiſt.
ioh réinot iuih ſáre. in ſcínentemo fíure.
Hábet er in hánton. ſina uuíntuuanton,
tház er filu kléino. thaz ſin kórn reino.
Sin dénni gikérre. thiu ſpríu thána uuerre.
thaz thaz kórn ſcine. int iz gábiſſa ni ríne.
Thaz ér iz filu gárauuo. in ſinu gádum ſámano.
ioh thiu ſpríu thanne. in fíure firbrénne.
Ih uueiz thie boton ríetun. ſo thaz árunti gidátun.
thaz ſie ſih irhúabin. inti héimortes fuarin.

---

v. 61. dóufit. P. heiligon. F.
v. 62. ſkínentemo. V. F.
v. 64. ſín korn réino. P.
v. 65. denne. F. thana. P.
v. 67. ſamano. P.
v. 68. thánne. P.
v. 69. uuéiz. P. ioh (ſt. ſo). P. H.
v. 70. ſíe. P. fúarin. P.

XXVIII.
SPIRITUALITER.

Mit állen unſen kréftin. bíttemes nu drúhtin.
er únſih uns zi léide. fon then gúaten ni giſcéide.
Tház uuir fon then blíden. mit léidu ni giſcéiden.
uuir únſih in then ríuuon. ni múazin íó biſcóuuon.
Thaz ſi uns thiu uuíntuuorfa. in themo úrdeile hélfa.
iz únſih mit giuuélti. ni firuuáhe unz in énti.
Ioh in fíure after thíu. thar ni brínnen íó ſo ſpríu.
uuir mit ginádon ſinen. then uuéuuon bimíden.
Thaz hírta ſine uns uuárten. inti únſih íó gihálten.
ioh únſih ouh niruuánnon. uzar then gótes kornon.
Uuir únſih muazin ſámanon. zen gotes drút théganon.
mit uuérkon filu riche. zi themo hohen hímilriche.
In hoho gúallichi. theiſt auur thaz hímilrichi.
bimíden theſo grúnni. thuruh thio éuuinigun uuunni.
Ioh múazin mit then drúton. thes hímilriches níoton.
then ſpíhari íámer ſúazan. mit ſálidon níazan.
Thaz héilega kórnhus. thaz uuir ni fáren furdir úz.
mit ſínen unſih fáſto. fréuuen thero réſto.

---

v. 1. bittemus. F.
v. 2. ci. F. fonne. F. gúathen. F. gíſkeíde. F.
v. 4. ríuon. V. muazzin. F. ſo. P. biſcouuon. P.
v. 5. ſi uns. P. H. élfa. V.
v. 6. firuuée. V. P. H.
v. 7. brinen. F. io. V.
v. 8. ſínen. P.
v. 9. ſine. V. inti. V.
v. 10. ouh *fehlt in* P. *und* H.
v. 11. múazin. P. theganon. P.
v. 12. uuérchon. F. ríche. P.
v. 13. áuur. P.
v. 14. theo (*ſt.* thio). F. éuuinigon. V. H. éuuinigo. P. éúuigon. F. uuúnni. P.
v. 15. muazzin. F.
v. 16. ſpíchari. F. ſpíhiri. V. P. H. ſuazen. F. niázen. F.
v. 17. héiliga. P. H. uuir *fehlt in* F.

Ioh uuir thar múazin untar ín. blíde fora góte ſín.
fon éuuon unz in éuuon. mit then héilegon ſélon.
Amen.

Explicit liber evangeliorum primus theotiſce conſcriptus.

---

v. 19. uuſr. P. v. 20. héiligon. F.

ZWEITES BUCH.

Incipiunt capitula libri ſecundi.

De verbo ſine principio et quibusdam ſignis et doctrina eius.

I. In principio erat verbum.
II. Fuit homo miſſus a deo.
III. Recapitulatio ſignorum in nativitate Chriſti.
IV. Ductus eſt Ieſus in deſertum a ſpiritu.
V. Spiritaliter.
VI. Item de eodem.
VII. Stabat Iohannes et ex diſcipulis eius duo.
VIII. Nuptiae factae ſunt in Cana Galileae.
IX. Spiritaliter.
X. Cur ex aqua et non ex nihilo vinum feciſſet.
XI. Prope erat paſcha Iudaeorum.
XII. Erat homo ex phariſaeis Nichodemus nomine.
XIII. De queſtu diſcipulorum Iohannis. cur Ieſus baptizaret.
XIV. Ieſus fatigatus ex itinere.
XV. Fama exiit quod in Galilaeam venit.
XVI. De octo beatitudinibus.
XVII. Vos eſtis ſal terrae et lux mundi.
XVIII. Nolite putare quia veni ſolvere legem.
XIX. De eo qui viderit mulierem et non iurare et inimicum diligere.
XX. Attendite ne iuſtitiam veſtram faciatis coram hominibus.
XXI. Quomodo ſit orandum et de oratione dominica.
XXII. Nemo poteſt duobus dominis ſervire.
XXIII. Omnia quaecunque vultis ut faciant vobis homines.
XXIV. Concluſio libri ſecundi.

Expliciunt capitula libri ſecundi.

ZWEITES BUCH.

I.

IN PRINCIPIO ERAT VERBUM ET VERBUM ERAT APUD DEUM ET DEUS ERAT VERBUM. Ioh. 1.

Er allen uuórolt kreftin. ioh éngilo giſcéftin.
ſo rúmo ouh ſo in áhton. mán ni mag gidráhton.
Er ſé ioh himil uuurti. ioh érda ouh ſo hérti.
ouh uuíht in thiu gifúarit. thaz ſíu éllu thriu rúarit.
So uuas ió uuórt uuonanti. er állen zitin uuórolti.
thaz uuír nu ſehen ófan. thaz uuas thanne úngiſcafan.
Er alleru ánagifti. theru drúhtines giſcéfti.
ſo uués iz mit gilúſti. in theru drúhtines brúſti.
Iz uuas mit drúhtine ſar. ni bráſt imos ió thar.
ioh iſt ouh drúhtin ubar ál. uuanta ér iz fon hérzen gibar.
Then ánagin ni fúarit. ouh énti ni biruarit.
ioh quam fon himile óbana. uuaz mág ih ſagen thánana.

---

v. 2. rúmo. V. gidrahton. P.
v. 3. uurti. P. herda (*ſt.* erda). F.
v. 4. féllú (*ſt.* fiu ellu). F.
v. 6. óffan. V. P. F. ungeſchaffen. F.
v. 7. alle. F. giſceſti. P.
v. 8. uuás. P. bruſti. P.
v. 9. thrúhtíne. F. ſár. P. imo es. P. ió. P.
v. 10. ióh. P. thrutin. F. uuanta. V. er. P.
v. 11. ánaginni ni. P.
v. 12. danna. F.

Er máno ríhti thia náht. ioh uuurti ouh ſúnna ſo glát.
ódo ouh himil ſo er gibót. mit ſtérron gimâlot.
So uuas er íó mit ímo ſar. mit imo uuóraht er iz thar.
ſo uuás ſes íó gidátun. ſie iz allaz ſáman rietun.
Er ther hímil umbi. ſus émmizigen uuúrbi.
odo uuólkan ouh in nóti. then liutin régonoti.
So uuas er íó mit ímo ſar. mit imo uuóraht er iz thar.
ſo uuás ſes íó gidátun. ſie iz allaz ſáman rietun.
Tho er déta thaz ſih zárpta. ther hímil ſus íó uuárpta.
thaz fúndament zi hóufe. thar thiu érda ligit úfe.
So uuás er íó mit ímo ſar. mit imo uuóraht er iz thar.
ſo uuás ſes íó gidatun. ſie iz allaz ſáman rietun.
Ouh himilrichi hóhaz. ioh páradys ſo ſcónaz.
éngilon ioh mánne. thiu zuei zi búanne.
So uuas er íó mit ímo ſar. mit imo uuóraht er iz thar.
ſo uuás ſes íó gidatun. ſie iz allaz ſáman rietun.
So er thára iz tho giſíarta. er theſa uuórolt ziarta.
thar ménniſgon giſtátti. er thíonoſt ſinaz dáti.
So uuas èr íó mit ímo ſar. mit imo uuóraht er iz thar.
ſo uuás ſes íó gidatun. ſie iz allaz ſáman rietun.
Sin uuórt iz al giméinta. ſus mánagfalto déilta.
al íó in théſa uuiſun. thuruh ſinan éinegan ſun.

---

v. 13. mano. P. manſó. F. uurti. V. ſúnna ouh. F.
v. 14. ódo. V. odo. P. gimalot. P.
v. 15. íó. P. imo. P. ſár. P. uuorht. F.
v. 17. emizigen. F.
v. 19. imo ſár. P. thár. P.
v. 20. ſamant. F. ríetun. P.
v. 23. uuas. P. imo ſár. P.
v. 24. gidátun. P. ſamant. F. ríetun. P.
v. 25. paradyſi ſo. P. paradíſó. F. ſconaz. P.
v. 26. zí buenne. P. zi *fehlt in* F. buanne. F.
v. 27. imo ſár. P.
v. 28. gidátun. P. ſamant. F. ríetun. P.
v. 29. thaz (*ſt.* thara iz). F. zíarta. P.
v. 30. dati. P.
v. 31. uuás. P. imo ſár. P.
v. 32. gidátun. P. ſamant. F. ríetun. P.
v. 34. ál. P. éinigan. P. éinagan. F.

So uuaz ſo himil fuarit. ioh érdun ouh biruárit.
ioh in ſéuue ubar ál. got détaz thuruh inan al.
Thés niſt uuiht in uuórolti. thaz got an inan uuorahti.
thaz drúhtin ió gidáti. ána ſin giráti.
Iz uuard állaz ió ſár. ſo ſo er iz gibót thar.
ioh man iz állaz ſar giſáh. ſoſ er iz ériſt giſprah.
Tház thar nu gidán iſt. thaz uuas ió in góte ſoſ iz iſt.
uuas giáhtot ió zi gúate. in themo éuuinigen múate.
Iz uuas in imo ió quékaz. ioh ſilu líbhaftaz.
uuíalih ouh ioh uuánne. er iz uuolti iróugen manne.
Thaz lib uuas líoht gerno. ſímtigero mánno.
zi thíu thaz ſie iz intfíangin. int írri ni giangin.
In fínſteremo iz ſcínit. thie ſúmtigon rínit.
ſint thie mán al fardán. ni múgun iz bifáhan.
Sie bifíang iz alla fárt. thoh ſíes ni uuurtin ánauuart.
ſo iz blíntan man birínit. then ſúnna biſcínit.

---

v. 35. uuas. P. fúarit. P. herdun. F.
v. 36. detaz. P.
v. 37. ana. V.
v. 38. druhtin. P. thruhtin. F.
v. 39. ſo ſo er. V. ſoſ er. F.
v. 40. giſpráh. P.
v. 41. ió. P. fóf. P.
v. 42. éunigen. F.
v. 43. in *fehlt in* F. ímo. P. imo. V. quegchaz. F. quégkaz. V. P. libhaftez. F. liphaftaz. D.
v. 44. uuíelih. P. ioh *fehlt in* F. yróugen. P. mánne. P.
v. 45. líb. P. lioth. F.
v. 46. ſíe. P. inti. P. F.
v. 47. fínſteremo. V. finſtremo. F. ſuntigun. F.
v. 48. magun. F.

II.

FUIT HOMO MISSUS A DEO. Ioh. 1.

Tho ſánta got giuuáran. gómon filu máran.
mán mit uns gimeinan. ſinan drút einan.
Íz uuas ther hiar fórna. thie liuti brédigota.
ioh ſinero uuórto. ſie ráffta thar ſo hárto.
Zi themo ouh thie éuuarton. thie iro bóton ſantun.
iz ungidán ni bileib. ſoſo ih hiar fórna giſcreib.
Ér quam untar uuórolt thiot. thaz er in kúndti thaz lioht.
ioh gizálta in ſar tház. thiu ſálida untar in uuas.
Er lérta thie liuti. thaz mánnilih gilóubti.
thaz ſágilih inſtúanti. thes ſélben liohtes gúati.
Ni uuas ér thaz lioht ih ſagen thir éin. thaz thar then liutin irſcéin.
ſuntar quam ſie mánoti. ioh thánana in giſágeti.
Thaz lioht iſt filu uuár thing. inliuhtit theſan uuórolt ring.
ioh ménniſgon ouh álle. ther hera in uuórolt ſinne.
Ih ſágen thir uuer thaz lioht iſt. thaz thu iz báz uuiziſt.
ioh zéllu iz hiar gimúato. iſt drúhtin kriſt ther gúato.
Ér quam in girihti. in theſa uuórolt ſlihti.
in thiz lánt breita. ál ſo ſo er gimeinta.

---

v. 3. Iz. P. thér. P. forna. P. liuti. P.
v. 4. ſínero. P. harto. P.
v. 5. thémo. V. thie. P.
v. 6. úngidan. P. bileip. V. P. F. ſof. F. ſo. P. giſcréip. P. giſcreip. V. F.
v. 7. lioth. F.
v. 8. gizálta. V.
v. 9. thia. F.
v. 10. ſágilih. P. ſelben liohtes. P.
v. 11. lioth. F. irſkéin. V. irſcein. P.
v. 12. ſúntar. P. thánana. V. thanna. F.
v. 13. lioth. F.
v. 14. héra. P. hera. V.
v. 15. lioth. F. tház. P. thu iz. P. thuz. F. uuiziſt. P.
v. 16. zelluz. F. iz. V. thruhtin. F.
v. 18. thíz lant. P. bréita. P. ſo er. P. ſer. F.

Theiſt al giuuís nalas uuán. theiz thuruh ínan iſt gidán.
thaz uuas nu uuórolt ſcanta. tház ſinan nirkánta.
Er quám ſoſ er ſcólta. ioh uuíſota tho er uuólta.
in éigan ioh in érbi. thaz lag al úmbitherbi.
Thie ſine lántſidilon. ſie dátun ſo ih thir rédinon.
ni uuás ther nan intfíangi. in gilóuba gigiangi.
Zi gilóubu ſih giuuánti. thaz ínan ouh irkánti.
odo inan éreti ubar ál. ſo man gotes ſún ſcal.
Thie ínan thoh irkántun. ioh múates ſih biunántun.
giéreta er ſe in thén ſind. tház ſie uuarin gótes kind.
Ni quámun ſie fon blúate. noh fon fléiſclichemo múate.
ſie uuárun er firlórane. nu ſint fon góte erbórane.
In búachon iſt nu fúntan. thaz uuort theiſt mán uuortan.
iz uuard héra in uuorolt fúns. ioh nu búit in úns.
Uuir ſáhun ſinaz richi. ioh ſina gúallichi.
thaz uuas ſcóni al ſo frám. ſo ſélben gotes ſúne zam.
Iſt ſin gúati ubar ál. ſo in kinde zéizemo ſcál.
then fater éinegan innót. drútlicho minnot.
Follan gótes enſti. félb ſo iz man giuuúnſgti.
uuáres inti gúates. ioh drúhtines gimúates.

---

v. 19. kiuuis. F.
v. 21. Ér quam. P. ſkolta. V. thi (ſt. tho). F.
v. 22. érbe. F. úmbitherbe. F.
v. 24. gigíangi. P.
v. 25. giloubo. F. erkanti. F.
v. 26. odo. V. ſkal. V.
v. 27. nan. F.
v. 28. giéreta. V. giéret. F.
v. 29. fléislichemo. V. F.
v. 31. uuórt. P.
v. 32. uuórolt funs. P.
v. 34. tház. P. ſcóni. V. ſconi. P. ſune. P.
v. 35. ſcal. P.
v. 36. einagan. F. éinigan. V. P. H. minnot. P.
v. 37. ſo iz. V. ſiz. F. giuuúnxſti. V. P. F. H.

III.

RECAPITULATIO SIGNORUM IN NATIVITATE CHRISTI.

Er quam uns ſúlih hera héim. thes niſt lóugna nihéin.
thaz duent búah feſti. nu názet mit gilúſti.
Tharána ſint giſcríbene. úrkundon mánage.
drúta ſíne in ala uuár. ſélbo maht thu íz léſan thar.
Uuúntar filu mánagaz. thaz uuir iz bithénken thes thiu báz.
thaz uuard állaz mari. theiz únfirholan uuari.
Uuío mag ſín méra uuuntar. thanne in théru íſt thiu nan bár.
thaz ſí iſt ekord éina. múater inti thíarna.
Ni uuárd ſi ió in gibúrti. thiu ió ſúlih uuurti.
in érdu noh in hímile. thiu ſámer ſia irbílide.
Maht léſan uuio íz uuúrti. zi theru drúhtines gibúrti.
thaz éngil mit giuuúrtin. iz kúndta ſar then hírtin.
Ioh theiz ni uuás ouh bóra láng. thaz hériſcaf mit ímo ſang.
uuio éngilo ménigi. ſúar thar al ingégini.
Thie hírta irhúabun ſih ſár. ioh fúntun ſie thaz kind thar.
giſíuni iz ni duálta. ſo ther éngil in gizalta.
Thie mági quamun gáhun. thaz kíndilin ſie ſáhun.
ſie bráhtun imo in hánton. dréſo ir iro lánton.

---

v. 1. quám. P.
v. 2. tuant. F. nſazent. P. gilufti. P.
v. 3. manege. F.
v. 4. ſine. P. ſina. F. éla. P. uuar. P. mahtu. P. iz. V. thír (*ſt.* thar). F.
v. 5. Uuúntar. F.
v. 6. tház. P. allaz mári. P. únfarholan. V. F. H.
v. 7. *) Uuio. P. ſin. P. uuntar. V. iſt. V.
v. 8. ſiu. F. ekard. V. F.
v. 9. uuard. P. ió. P. thiu ſómer. F.
v. 10. erdo nohc. F.
v. 13. lang. P. heriſkaf. V.
v. 15. far. P.
v. 16. giſíuni. V. tuuálta. F.
v. 18. ſe. F. imo. V. tréſo. P.

*) *In* V. *ſteht auſser den gröſseren Accenten auch noch über folgenden Sylben in dieſem Capitel ein kleinerer Accent:* v. 7. mag. than(ne). v. 11. uuio. ther(u). v. 12. far. then. v. 13. the. v. 14. al. v. 15. thie. (gi)zal(ta). v. 16. in. v. 17. quam(un). v. 18. ir. v. 19. ther. v. 20. ſin. v. 21. thaz. al(a). v. 24. (in)geg(in). them(o). hus. v. 25. tho. v. 26. uuas quem(an). v. 27. fluag. v. 28. uuas.

Sie quámun filu férro. iz zéigotą in ther ſtérro.
uuio mág thaz ſin firlóugnit. thaz himil theru uuórolti ougit.
Er kúndtą uns thaz in ala nót. thaz ándereę uns ni zéinont.
thaz góuma man es námi. bi thiu uuas er féltſani.
Symeón ther gúato. ioh ánna quam gimúato.
ſie giangun kúsgo ingegin úz. thár zi themo gótes hus.
Sie kúndtun thar then liutin. thóh ſies tho ni rúahtin.
thaz in uuas queman héraſun. ther gotes éinigo ſun.
Ther euangélioę ouh giuuúag. uuio man thiu kindilin irſluag.
uuio kúrt in uuás thes libes friſt. tho ſiu irſtúrbun thuruh kriſt.
Maht léſan ouh hiar fórna. uuio er kóſon bigonda.
uuíslichen uuórton. mit then éuuarton.
Thiu uuórt thiu uuurtun mári. thoh er tho kind uuári.
theru múater ſágeta er ouh tho thaz. théiz állaz ſines fáter uuas.
Thie liuti irquamun hárto. iohánnis ſelbes uuórto.
ther lántliut al githágeta. thar er fon imo ſageta.
Sie uuúrtun ál giruarit. in múate gidrúabit.
uuánt er deta mári. thaz druhtin quéman uuari.
Thaz ſie zi imo ouh giangin. ſin ni miſſifiangin.
then fingar thénitą er ouh ſár. quad thérer iſt iz thaz iſt uuár.
Thérer iſt iúer héili. ioh ſálida giméini.
ſit ió uuáchar filu frúa. ioh thara gihábet iúih zua.

v. 19. Si. V. zéigota. V.
v. 20. thero. P.
v. 21. kundt. F. ánder. P. F. zéinot. P.
v. 22. mannes. V. P. F.
v. 24. gigiangun. F.
v. 25. Si. F.
v. 27. euangélio. V. giuuág. F.
v. 28. friſt. P. kriſt. P.
v. 30. uuíslichon. V. F.
v. 31. uurtun. V. uuari. P.
v. 32. thero. F. ſagat. F. tház. P. the iz. P.
v. 33. líuti. P. uuorto. P.
v. 35. al. P. giruárit. P.
v. 37. zi. V.
v. 38. thénita. V. thenit. F. uuar. P.
v. 40. uuákar. V. P. dara. F.

v. 33. (ir) quam (un). v. 36. de (ta). v. 38. fing (ar). v. 50. uuir (es). *Auch ſteht hier in* V. *das ſchon im* 23*ſten Cap. des* 1*ſten Buchs vorkommende* c *über folgenden Sylben:* v. 24. kusk (o). (in) geg (in). them (o). v. 29. kof (on). v. 36. de (ta).

Ni uuárd íó ubar uuórolt ring. uns giuuíſſara thing.
thaz iz íó ſus uuari. in érdu ſo mári.
Thoh thiſu uuúntar ellu. uuárin filu ſtíllu.
ther búachari iz firlíazi. inti ſcríban ni híazi.
Thaz ther fáter ougta. thar man then ſún doufta.
thaz éina uuarı uns núzzi. hábetin uuir thie uuízzi.
In thiu uuari uns ál ginuagi. iz drági uns ni bilúagi.
fon hérzen iz nı intfúarti. thiu unſer úbarmuati.
Sin ſelbes ſtímma ſprah uns tház. theiz ſun ſin éinego uuas.
uuir eigun ſíne lera. uuaz éiscon uuir es méra.
Ther ſelbo héilego geiſt. er óugtą iz after ímo meiſt.
er quam in ínan thaz man ſáh. thar ther fáter zimo ſprah.
Nu iſt drúhtin kriſt gidóufit. thiu ſúnta in uns biſóufit.
thaz unſih íó ſankta. er ál iz thar irdránkta.
Nu gárauuemes unſih álle. zi themo féhtanne.
ingegin uuidaruuínnon. ſo ſcúlun uuir unſih uuárnon.
Thaz íſt uns hiar gibílidot. in kríſte girédinot.
gibádoſt thu thar ínne. er uuidar thír íó uuinne.
Er fuar in éinoti. ni détą er iz bi nóti.
thar kórata ſin ſar hárto. ther ſelbo uuídaruuerto.
Thaz dét er thaz thu ız uuéſſis. thih thára ingegin rúſtis.
uuant er híar in libe. thin áhtit íó zi nide.

---

v. 41. uuorolt ríng. P.
v. 42. tház. P.
v. 43. thíſu uuuntar éllu. P. uúntar. V. uuárun. P.
v. 45. óugta. P.
v. 46. uuari. V. hebetin. F.
v. 47. uuári. P. al ginúagi. P.
v. 48. nintfuarti. F.
v. 49. éinigo. P. éinogo. V.
v. 50. léra. P. eiskon. V. P. F. mera. P.
v. 51. heilogo. V. F. géiſt. P. óugta. V. aftar. V.
v. 52. tho (*ſt.* thar). F. zi imo. V. F.
v. 53. kríſt druhtin. F.
v. 54. únſih. P. ſangta. P. irdrángta. V. P. F.
v. 56. uuírdaruuinnon. F. uuídaruuinnon. P. ſkúlun. V. F.
v. 58. uuínne. H.
v. 59. déta. V.
v. 60. koróta. F.
v. 61. tu. F. iz. V. uuíſſis. F.
v. 62. líbe. H. níde. P.

Bi thiu ílemes ió gigáhon. zi then drúhtines ginádon.
er unſe uuéga iruuénte. fon themo fíante.
Er únſih ni biſoufe. áfter themo dóufe.
ioh ſágilih biuuénke. thaz ér nan ni firfénke.
Thes ginádą uns ſcírmen. ioh uuir nan ouh irbarmen.
ther nan ſélbo ubaruuánt. ſo thu thir hiar nu leſan ſcalt.

---

v. 64. iruuénte. P.
v. 65. biſóufe. P.
v. 66. ſágilih. P.
v. 67. ginádа. V. uuír. P. irbármen. P. H.
v. 68. thú. P. léſan. P. H.

IV.

DUCTUS EST IESUS IN DESERTUM. MATH. 4. MARC. 1. LUC. 4.

Giléitit uuard tho druhtin kríſt. thar ein einotị íſt.
in ſtéti filu uuúaſte. fon themo gótes geiſte.
Er faſteta únnoto. thar niun húnt zíto.
ſéhszug ouh thar mítị in uuár. ſo rúarta nan tho húngar.
Tho ſleih ther fárari. irfíndan uuer er uuári.
thaz zirſúachenne ubar ál. ſélber ther díufal.
Er tháhta odouuila tház. thaz er ther dúriuuart uuás.
er íngang therera uuórolti. biſperrit ſélbó habeti.
Er thar niheina ſtígilla. ni firliaz ouh únfirſlagana.
then íngang ouh ni ríne. ni ſi ékordi thiè ſíne.
Thier in themo ériſten man. mit ſinen lúginon giuuan.
mit ſpénſtin ſies gibéitta. ioh zị áltere firléitta.
Uuar imo ſúlih man thihéin. ſo quami uuísheiti héim.
thia lúchun uuolt er fíndan. ioh gérno nan giuuínnan.
Er uuolta in ála uuari. thaz ér ouh ſín uuari.
tho ni uuárd imo ther ſánd. ouh uuiht thar ſínes ni fand.

---

v. 1. éinotị. P. einoti. V.
v. 3. fáſteta. P. niuuan. V. F. H. zito. P.
v. 4. míti. V. uuar. P.
v. 5. ſléih. H.
v. 6. zirſúahenne. P. zi irſuahénne. F. zi irſúachenne. V. H.
v. 7. uuas. P.
v. 8. thera. H. biſpérrit ſelbo hábeti. P.
v. 9. thár. P.
v. 10. ingánk. F.
v. 11. Thiér. P. mán. P. giuuán. H.
v. 12. zi. V. firléita. F.
v. 13. heim. P.
v. 14. lúckun. P.
v. 15. er. P.
v. 16. uuard ímo. H. uuíht. P.

Uuíoz íó mohti uuérdan. thaz uuólt er gerno irfíndan.
thaz mán íó ſo gizámi. in theſa uuórolt quami.
Uuio ér thar untar ſínen. móhti thaz irlíden.
thaz ér ekord éino. lebeti ſo réino.
Odo ouh únhono. ſih drágeti ſo ſcóno.
ſpráh er odo déta uuaz. tház uuas al githíganaz.
Fon uuélicheru gibúrti. er íó ſúlih uuurti.
uuar uuórolt íó giuuúnni. ſulih ádal kunni.
Thoh ér ni uuari gúater. thoh giéiſcota er thia múater.
ni hórt er uuergin mári. uuer ther fáter uuari.
Uuanta ér nan harto fórahta. in álla uuiſun kórata.
bi thiu móht er odo dráhton. in théſa uuiſun áhton.
Oba thíz iſt thés ſun. ther líuti fuarta héraſun.
thuruh thaz éinoti. in mánageru nóti.
Mit uuáti ſi thar uuérita. fon hímile ſie ouh nérita.
bi mánagemo iáre. ſie prúantota tháre.
Nu ſcephe er ímo hiar brót. ther hungar dúit imo es nót.
bílido nu in nóti. thes ſines fáter guati.
Untar théſen ahton. ioh mánagen gidráhton.
ni uuán ih imo brúſti. grozara ángufti.
Thoh er ſi úbiles ſo báld. tház imo íó zi ſcáden uuard.
thoh uuán ih blúgo er rúarti. thia míchilun gúati.

---

v. 17. Uuío iz. P. uuólta. P. gerno. V.
v. 20. ekordi. H. V. P. lébetí. P.
v. 22. thaz. P. ál. P.
v. 23. uuélichero. F.
v. 24. giuúnni. V.
v. 25. Tho er. F. giéiskota. V. H. giéiskota P. gieisoót. F. ér. H.
v. 26. no. F.
v. 27. Uuanta. V.
v. 30. tháruh. P.
v. 31. ſi er thar. P. H. ſie. V.
v. 32. manegemo. F. prúontota. P. H. phrúantota. F.
v. 33. ſkefphe. V. ſcepfe. P. ér. P. imo. P. not. P. H.
v. 34. bílida. P. H.
v. 35. theſen áhton. H.
v. 36. grózara. P. grozara. V. anguſti. P.
v. 37. thaz. P.
v. 38. bláogo. P. thio. P.

Tho ſprah er zi ímo in théſa uuis. óba thu gotes ſún ſis.
quid theſe ſtéina thanne. zi bróte uuerden álle.
Nim góuma uuaz er uuólti. uuaz ſulih béta ſcolti.
uuaz kriſte ſcólti thaz brot. ni uuás imo es nihein nót.
Uns érrent ſine plúagi. bi iáron ió ginúagi.
thoh bát er nan zi nóte. thie ſtéina duan zi bróte.
Iz déta imo thiu fáſta. thaz ínan es gilúſta.
thoh uuólt er in theru fári. irfíndan uuer er uuári.
Thó quad kriſt giſcríban iſt. in bróte ginúag niſt.
noh in thíu ginuhti. zi thes ménniſgen zúhti.
Thiu prúanta ſíino méra. theru drúhtines léra.
thiu uuórt thiu er irfínde. fon themo gótes munde.
Thánana er nan fúarta. in eina búrg guata.
fon then ſtétin thanana úz. zi themo drúhtines hús.
Er ínan in thíe uuénti. ſazta in óbanenti.
thar ríaf er ímo filu frúa. thrato rúmana zúa.
Oba thu ſís quad gótes ſun. laz thih nídar héraſun.
in lúfte filu ſcóno. ſo ſcal ſún frono.
Iz iſt giſcríban fona thír. thaz faren éngila mit thír.
ſie thih biſcírmen állan. ioh thíh ni lazen fállan.
Sie thín giuuaro uuárten. ióh thih harto hálten.
thaz thin fúaz ió uuánne. in-ſtéine ni firſpúrne.

---

v. 39. ſpráh. P. er *fehlt in* F. zi. P. H.
v. 41. ſkolti. V.
v. 42. brót. P. és io. F. nihéin not. P.
v. 44. tho bat her nán. F. thia. V. P.
v. 45. déta. V. H.
v. 46. thera. F. ther. V. P. H.
v. 47. kríſt. P.
v. 48. ginúhti. P. zuhti. P.
v. 50. finde. F.
v. 51. gúata. P. *)
v. 52. thanana. V. hus. P.
v. 53. fazta. V.
v. 54. riaf. P. zua. P.
v. 58. thíh. P. biſcirmen. P. fallan. P. fállen. F.

---

*) *In* V. *finden ſich auch in dieſem Capitel folgende Sylben mit einem kleinern Nebenaccent verſehen:* v. 51. guat(a). v. 63. them(o). iz. v. 66. uuoll(e). v. 68. bi (tharf). fuar(a). ſtiur(a). v. 69. nim. v. 80. ioh. v. 84. quam(i). v. 98. ſi.

Er ſpúnota ſoſ er uuás. thaz giſcríb thaz er lás.
er kérta iz íó gilícho. zi kriſte lúgilicho.
Iz méinit híar then gotes drút. in themo uérſę iſt iz lút.
then éngila íó gilícho. haltent blídlicho.
Thaz imo uuíht ni dérre. thes uuéges ouh ni mérre.
odo ouh uuíht ni duélle. then uueg ther fáran uuolle.
Kriſt ther drúhtin unſer íſt. er ríhtit thaz in uuórolt iſt.
ni bitharf thiu ſín fuara. thero éngilo-ſtiura.
Nim nu gouma hárto. thes ſátanaſes uuórto.
uuialicha únredina. er zi ímo ſprah hiar óbana.
Ob er ſpráchi ubar ál. ſo man zi gótes ſune ſcál.
ſpráchi thanne in théſa uuis. thaz uuári ſo gizámlih.
Oba thu ſis gótes ſun. far thamme héimortſun.
hina ubar hímila alle. ſo irkénnit man thih thánne.
Thó ſprah kríſt zimo ſár. giſcríban iſt in ála uuar.
thaz mánnilih giuuéreti. ſelb drúhtines ni kóroti.
Ih mag iz uuóla midan. mag hiar nídarſtigan.
ziu ſcal ih íóuuanne. gótes koron thánne.
haz ih mih híar irréke. inti hina nídar ſcrikke.
ioh farę in lúfte thara zi thír. ſulih únthurft iſt es mír.
Tho fúar er thuruh ſuórga. mit ímo hohe bérga.
thar óugta in ánalichi. imo ellu uuórolt richi.

---

v. 61. ſoſo. V. giſcríp. P. F. H.
v. 62. cherta. F.
v. 63. meinit. P. gótes. P. ferſe. V. F. H. férſę. P. lut. P.
v. 66. odo. V. uuélle. F.
v. 67. Kríſt. P. unſer trúhtin. F. uuórolti. P.
v. 68. éngila. V. P. ſtíura. P.
v. 69. Ním. P.
v. 70. cimo. F.
v. 71. ſkál. V. ſcal. P.
v. 73. *) ſís gotes ſún. P.
v. 74. himil. F. irchennit. F.
v. 75. zi imo. V.
v. 76. giuuériti. F.
v. 79. hiar mich irréche. F. hinana. F.
v. 80. fare. V. únthurf. V. undúrſt. F. mir. P.
v. 81. ſuuórga. F.
v. 82. álalichi. P. (*in* V. *iſt* álalichi *in* ánalichi *korrigiert*).

*) *In* V. *findet ſich hier wieder* e *über folgenden Sylben:* v. 73. (heim) ort (ſun). v. 80. far (e). v. 96. for (ahtlicho).

Éra ioh thiu richi. inti manag guállichi.
theiz uuár imo gizámi. int imo in múat quami.
Thiz lázu ih quad zi hénti. zi thíneru giuuélti.
in thiu thu nidarfalles. ioh mih béton uuolles.
Er ſpénit unſih álle. zi michilemo fálle.
in uuórton ioh in uuérkon. thaz múazin uuir biuuánkon.
Then ſálidon ſie intfállent. thie inan béton uuóllent.
ioh thúltent ſie in éuuon. then mánagfalton uuéuuon.
Tho gab er imo ántuuurti. thoh uuírdig er es ni uuúrti.
ioh dét er thaz hiar ófto. filu mézhafto.
Far hína uuídaruuerto. ni rúah ih thero uuórto.
in búachon iſt irdéilit. ioh álles uuio giméinit.
Thar íſt gibotan hárto. ſélben gotes uuórto.
thaz mán imo ió gilícho. thiono fórahtlicho.
Man óuh bidráhtoti. er ánderan ni bétoti.
in uuórolti nihéinan. niſi ſelbon drúhtin einan.
Fuar ther díufal thana ſár. tho uuarun éngila thár.
ni bráſt iro ió uuánne. imo zi thíononne.
Ther díufal ſin ni kóroti. furi mán er nan ni hábeti.
thie engila quámun thuruh tház. uuant er drúhtin iro uuás.
Éllu thiſu rédina. uuir hiar nu ſcribun óbana.
thaz ínan ther uuídaruuerto. grúazta thero uuórto.

---

v. 83. rihi. F.
v. 84. uuári. P. uuári. F. imo. V.
v. 85. lázu. V. lázzu. P. laz. F.
v. 86. níthar. V. uuélles. F.
v. 88. uuérchon. F.
v. 89. uuollent. P. uuellént. F.
v. 90. *In* V. *ſcheint* mánagfaltan *aus* mánagfalten *korrigiert.*
v. 93. uuidaruuérto. P. rúachu. P. ruah thih. F.
v. 95. gótes uuorto. P.
v. 96. man. P. imo. V. gilicho. P.
v. 97. bitráhtoti. P. bithráhtoti. F. ánderen. F.
v. 98. ſi *fehlt in* F.
v. 99. thanaua. F. thána far. P. thar. P.
v. 101. kórati. V. chóroti. F.
v. 102. uuas. P.
v. 104. uuorto. P.

Ni quám iz in ſin múat in uuar. thaz ni mohta uuéſan ſar-
odo óuh thes hérzen guati. uuiht innana birúarti.
Ni móht er nan birúaren. noh uuérgin ouh gifúaren.
ouh ſélbun theſo férti. ni uuúrtin er ni uuólti.

v. 105. tház. P.
v. 106. odo. V. gúati. P.
v. 107. her. F. uuérgi. F.

V.

SPIRITUALITER.

Uuir ſcúlun uns zi gúate. nu kéren thaz zi múate.
mit uuiu ther díufal ſo fram. biſueih then ériſton man.
Uuir ſculun dráhton bi tház. thaz uuir giuuárten uns thiu báz.
ioh uuir iz giuuárilicho. bimíden íó gilícho.
Ádaman then álton. biſuéih er mit then uuórton.
ther iúngo ioh ther gúato. giráh inan gimúato.
Spúan er íó zi nóti. génan zi úbarmuati.
zi gíri ioh zi rúame. zi ſuaremo richiduame.
Niazan ſáh er inan tház. thaz ímo íú giſuás uuas.
tho irbónd er imo io thés ſindes. thes ſconen héiminges.
Fiang er thó ſo er then giuuán. mit thíu zi themo ándremo man.
er bifánd theiz uuas niuuíht. ni záuueta ímo es niauuiht.
Er uuolta in thémo ana uuánk. duan ſo ſámalichan ſcránk.
génan ſo bifált er. hiar uuárd er filu ſcánter.
Themo álten det er ſúazi. thaz er thaz óbaz azi.
giſpuan thaz ér ouh thaz firlíaz. thaz drúhtin inan dúan hiaz.
Gilih quad góton uuarin. in thíu ſiu iz ni firbárin.
quad gúat ioh úbil uueſſin. thes gúates thoh ni míſſin.

---

v. 2. biſuéih. P.
v. 3. tráhton. P.
v. 4. bimideṅ. P. gilicho. P.
v. 6. giréh. V. H. girech. F. gimýato. P.
v. 7. ienan. P. iénan. V. F. ínan. H. úbarmyati. P.
v. 8. rúome. F.
v. 9. ſah. P.
v. 10. irbóuth. V. F. H. irbonda. P. ſinthes. F. ſkonen. V.
v. 11. ánderemo. H. mán. H.
v. 12. imo. V.
v. 13. uuolta. V. thémo. V. ſámilichan. P. ſkráng. F. ſkrank. P. ſkránk. V. H.
v. 14. ienan. P. yénan. H. ſcanter. P.
v. 15. Themo. V.
v. 16. giſpúan. P. óuh. P. duan. P.
v. 17. Gilſh. P. gotón. P. ſie. V. F. H.

Bat thésan ouh zi nóti. thóh er mes ni hórti.
ni dét er iz bi gúate. thie ſtéina duan zi bróte.
Er ſíh ouh fon ther hóhi. thes huſes nídarliazi.
quad hérduames irfúlti. in thiu er nan béton uuolti.
In ſelben uuórton er then mán. tho then ériſton giuuán.
ſo uuard er híar thes uuas nót. fon thésemo firdámnot.
Thaz ér theru ſélbun ferti. fon uns firdríban uuurti.
ther unſih ériſt biſuéih. ioh zi hérzen giſléih.
In thémo padę ouh fíali. ioh ſálidon ingíangi.
ther únſih iu biſçránkta. fon himilriche iruuánta.

---

v. 19. mos. H. imo es *ſt.* mes. P.
v. 20. déta. P. thia. V. H.
v. 21. líazi. P.
v. 24. er *fehlt in* F. firdamnot. P.
v. 25. uurti. V.
v. 26. erif. F.
v. 27. pade. V.
v. 28. iú. P. biſkránkta. V. H. bikrankata. F.

VI.

ITEM DE EODEM.

Ih állaz ſoſo ih uuólta. thar fórna ni gizálta.
thaz unſer mánagfalta ſér. bi thiu zéllu ih íú nu iz hiar mer.
Tho drúhtin themo mán luag. thes ih hiar óbana giuuúag.
óbaz theih hiar fóra quad. thaz er mo hárto firſpráh.
Hárto ſagetą er imo tház. thaz er mo bórgeti thiu baz.
ioh mit thráuuon thuruh nót. iz filu uuáſſo firbot.
Quád ob er iz ázi. imo úbilo iz giſázi.
ioh ób er iz firſlúnti. fon tóde niruuúnti.
Tház imo ouh ni uuári. thaz gibót zi filu ſuári.
ióh iz mohti irfúllen. mit giluſtlichemo uuíllen.
Liaz ínan uualtan álles. thes uuúnniſamen féldes.
núzzi thera gúati. zi thiu er thíz gihialti.
Thiu nátara íó gilícho, ſpuan ſiu drúgilicho.
tház ſies uuíht nintſázin. ioh thaz óbaz azin.
In tód quad ni gigíangin. thoh ſiu thara zúa fiangin.
noh bi thía meina. in fréiſa niheina.
Thaz ér iz ouh nintríati. zalta imo thia gúati.
quad thánana in quami uuízzi. ioh mánagfalto núzzi.

---

v. 1. ſoſo ih. V. ſoſ ih. F.
v. 2. unſar. P. zéllu. V. iu. V. F. nu iz. V. nuz. F.
v. 4. firſprah. P.
v. 5. Harto. P. ſágeta. P. ſageta. V. ſaget. F. imo. V. báz. P.
v. 7. úbilo. V.
v. 8. firſlúndi. P. dóthe. V. H. tóthe. P. thode. F. ni iruuúnti. V.
v. 10. luſtlichemo. F.
v. 11. Hiaz. H.
v. 12. gihíalti. P.
v. 16. nihéina. P.
v. 17. ni intríati. V. nintrieti. F.

Quad uuúrtin thanne indániu. thiu óugun iro ſcóniu.
ioh giſáhin thanne tház. thaz nóh tho ſiu firhólan uuas.
Gilíh quad uuurtin thánne. góton nales mánne.
ioh tháṇne in iro brúſtin. gúat ioh ubil uuéſtin.
Er uuas thes áphules fróu. ioh uns zi léide er nan kóu.
ioh uns zi ſére er nan nám. uuaz uuan ther uuénego man.
Zi uuéuuen uuárd uns iz kund. thaz er nan ſcóub in ſinan múnd.
uuant er nan kóu ioh firſlánt. nu buen ánderaz lánt.
Uuard tho ménnisgen uué. thaz er nan úz thoh ni ſpe.
iz uuídorort niruuánta. inti únſih ſo firſánkta.
Inti ér er iz firſlúnti. theiz uuídorort iruuúnti.
ioh tház er es firléibti. iz auur thára kleibti.
In then bóum thar ſi iz nám. ni miſſigíangin uuir ſo frám.
harto uuégen uuir es ſcín. thaz ér iz ni liaz in zít ſin.
Óba er iz firlíazi. ódo iz got biliazi.
ouh uuórolt ni gigíangi. in theſa góringi.
Ér giſtuant uns méron. then mánagfaltan uuéuuon.
bálo ther uns klíbit. ioh léidor nu ni líbit.
Thia frúma er uns intfúarta. uuánt er nan biruarta.
deta unſih úruuiſe. fon themo páradyſe.
Fon ſcínenteru uuúnni. uuáz er leuues uuúnni.
tho irfirta uns mér ouh thaz gúat. thaz er lóugnen giſtúant.

---

v. 19. uártin. V.
v. 21. uurtin. V.
v. 22. úbil uueſtin. P.
v. 23. frou. P. ir. P.
v. 24. ci. F. uuán. P.
v. 25. kánd. P. ſchóub in then mund. F. mund. P.
v. 26. ér. P. chou. F. lant. P.
v. 27. ſpé. P.
v. 28. ni uuánta. F. firſánkta. P. firſchánta. F.
v. 30. firléipti. V. P. F. kleipti. V. P. cleipti, F.
v. 32. uuége. F. cít. F.
v. 33. Óba. V. odo. P. ódo. V. gót. P.
v. 35. mánagfaltun. V. managfalton. F. mánagfaltan. D.
v. 36. bilſbit (*ſt.* ni líbit). V. D.
v. 38. únſih uruuſſe. P.
v. 39. ſcínenderu. V. F. D. uúnni. V. uúnni. V.
v. 40. irfírta. P. louginén. F. giſtúat. V. P.

Thaz ér gigiang in bága. thera gótes fraga.
ioh fon ímo iz uuanta. thaz uuíb iz anazálta.
Ob ér ſih thoh biknáti. iáhi ſoſ er dáti.
zaltiz állaz ufan ſíh. ni uuúrtiz alles ſo égislih.
Íz irgiangi thánne. zi béziremo thínge.
got ginádoti ſin. léidor thaz ni ſcólta ſin.
Uuant er es thó ni uuard biknát. nu iſt es béziro rat.
tho ſanta drúhtin ſinan ſún. fon hímilriche héraſun.
Ér íó man ni giſáh. thera mínna gimáh.
thero uuérko er uns irbót. tho uns uuas hárto ſo not.
Then gáb er ana uuanka. bi únſih muadun ſcálka.
thaz ſin líaba houbit. bi unſih mánahoubit.
Thoh ádam ouh bi nóti. zi thiu éinen miſſi dáti.
thaz ſulih úrloſi. fora góte unſih firuúaſi.
Nu birun uuir gihúrſgte. zi gotes thionoſte.
uuir uuízun uuaz ther ſcádo uuas. thaz uuír got mínnon thes thiu báz.
Ioh bírumes mit rédinu. in zuífalteru fréuuidu.
nu uuir thaz uuízi miden. ioh hímilriches bliden.

---

v. 43. dati. P.
v. 44. uúrtiz. V. allaz. P.
v. 45. bézziremo. P. bezéremo. F.
v. 46. ſín. P.
v. 47. Uúanta. F. ér. P. tho. P. bézziro. P. H.
v. 49. *) gimah. P.
v. 50. uuérko. V. uuercho. F.
v. 51. uuáncha. F. uuánka. P. bi. V. múadun. P. muaden. D. ſcalka. P. ſcalcha. F.
v. 52. líoba. P. H. líuba. F. houbit. P. bi. V. máno. V. P. hobit. V.
v. 55. bírun. P. ci. F.
v. 56. uuízzun. V. P. F. baz. P.
v. 57. biremes. F. zuíuáltero. F.
v. 58. blíden. P.

*) *Auch hier wieder in* V. *über* man (v. 49.) *und* got(e) (v. 54.) *ein kleiner Nebenaccent.*

VII.

STABAT IOHANNES ET EX DISCIPULIS EIUS DUO. Ioh. 1.

Bigínnu ih hiar nu rédinon. uuio ér bigonda brédigon.
ioh méiſtera ther uns ónda. ſámanon bigónda.
Mit zúhtin ſier mo húldta. ioh uuísduames irfúlta.
ſant er thíe tho in alla hánt. ſo himil thékit thaz lant.
Stuant iohánnes gomonǫ éin. mit ſinen iúngoron zuein.
giſáh er gangan tháraſun. then ſelben drúhtines ſún.
Uuás iz ouh giuuáro. gótes drut ther máro.
ther gote ríhta filu frám. ſine uuéga ſoſ iz zám.
Er fíngar ſinan thénita. then iúngoron ſar tho zélita.
ioh ſár in tho giſágeta. thia ſálida in thar gáganta.
Séhet quad er héraſun. uuar geit ther drúhtines ſun.
ſin lámp thaz er íó méinta. ther uuízod ouh bizéinta.
Oba tház thiu liuti nérita. ioh húngeres biuuérita.
irrétit thiz mit uuórton. thia uuórolt fon then ſúnton.
Thiu uuórt ſie ſar intfíangun. ioh after ímo giangun.
er kérta ſih ſar uuidar zín. quad gúate man uuaz ſcel iz ſín.
Sprách un ſie tho zimo ſár. meiſtar zéllen uuir thir uuár.
uuir uuoltun uuízan in giuuís. uuar thu émmizigen bíruuuis.

---

v. 1. Bigínnu. V. er bigónda. P.
v. 2. meſtera. F. bigonda. P.
v. 3. húlta. P.
v. 4. théchit. F.
v. 5. gomono. V. zuéin. P. F.
v. 7. gotes drút. P. maro. P.
v. 8. zám. P.
v. 10. goſageta. F. ſálida. V.
v. 12. uuízzod. V. P. F. bicéínta. F.
v. 13. thie. F.
v. 15. gíangun. P.
v. 16. cherta. F. cin. F. ſkel. V. F. ſcal. P. ſin. P.
v. 17. zi imo. V. ímo ſar. P. meiſter. F. cellen. F. dir. V. F.
v. 18. uuízzan. V. P. F. emizigen. F. biruuuis. P.

Ih dúan es quad er rédina. intị óúg iu mina ſélida.
ioh íúih únfarholan dúan. állan minan ſuásduam.
So ſie tho thára quamun. thaz héimingi giſáhun.
ſie núzzun thera héimuuiſti. then dág tho mit gilúſti.
Théro zueio ánder. uuas pétruſe gilánger.
brúader ſin gimúater. nu iſt gótes thegan gúater.
Imọ ílt er ſar giſágen thaz. uuant er imo líoboſto uuas.
thaz ér ni uuurti héilo. thero frumono ádeilo.
Éigun quad er líobo man. thia fruma uns fúntan filu fram.
uuízun ouh theiz uuár iſt. ſelbon drúhtinan kriſt.
Bruader zéllu ih thir uuár. ni móht ih mih inthában ſar.
nih hera giílti zi thír. thaz thú tharạ giangis mit mír.
Thaz íh thih thes gibéitti. thara zi ímo leitti.
thaz thu giſáhis then man. er ſcal thir líchen filu fram.
Ér imo ịz gizéinta. ioh ſár zímo leitta.
bruader ſín ſo ih zálta. dróf her es ni duálta.
Druhtin kríſt ſar zimo ſprah. ſo er nan érift giſah.
ſýmon biſtu muates lind. ioh biſtu ouh dúbun kind.
Pétrus ſcalt thu héizen. mit giłóubu iz ouh giuuéizen.
in thiu ſis ſtárk ió ſo ſtéin. thaz thú ſis miner drút ein.
Tho uuólt er ſar in morgan. in galiléa ſinnan.
gibot er philippuſe thár. thaz er mo fólgeti ſar.

---

v. 19. óugiu. V. F. óúgu. P. mino. F.
v. 21. ſíe. P. heiminga. F.
v. 24. iſt. V. gotes thégan. P.
v. 25. Imo. V. giſagen tház. P. uuanta. F.
v. 26. uurti. V. frúmono. P.
v. 27. er *fehlt in* F.
v. 28. uuízzun. P. thaz (*ſt.* the iz). F. ſelbun. V. P.
v. 29. Brúader. P.
v. 30. thir. P. tu. F. thara. P. thar. F. mir. P.
v. 31. cimo. F.
v. 32. mán. P.
v. 33. iz. P. ſar. P. zi ímo. V. F.
v. 34. brúader. P.
v. 35. Drúhtin. P. kriſt. P. zímo. P. zi imo. V. F.
v. 36. múates lind. P. bíſtu. P.
v. 37. héizen *aus* héizan *korrigiert.* V. P. giúúeizan. F.
v. 38. thar (*ſt.* ſtark). F.
v. 39. mórgan. P. mórgen. F. ſínnén. F.
v. 40. imo. P.

Er fand brúader ſinan. ni móht er iz bimídan.
nub ér iz imo zéliti. ioh ſlíumo ſar giſágeti.
Then móyſes quad íó ſágeta. ioh alt giſcríb uns zelita.
thiu ſálida iſt uns uuórtan. thaz uuír nan eigun fúntan.
Fon názareth then gótes ſun. nu íſt er queman héraſun.
tho ſprah er auur zímo ſar. quad uuio mag íó thaz uueſan uuár.
Mag íáuuiht queman thánana. thaz ſí thiheining rédina.
gúati giliches. fon lúzili thes uuíches.
Iz nág thoh ſin in uuáni. ther námo iſt filu ſcóni.
iz heizit blúama ſo thu uuéiſt. thaz mag thes uuánes uueſan méiſt.
Biſcóuuo quad er inan ſár. ioh kius thir ſélbo thaz uuár.
ſélbo thenki thánne. ob ih thir uuár zelle.
So er nan zímo brahta. kríſt inan irknáta.
tho ſpráh er zimo ſcióro. ioh lóbota nan zíoro.
In thir háben ih mir fúntan. thegan éinfaltan.
ther ouh únkuſti. ni hábet in theru brúſti.
Gab er mo ántuuurti. mit ſúazeru giuuúrti.
uuan iz quámi imo in ſin múat. thaz er nan zálta ſo guat.
Meiſtar ſáge mir in uuár. uuío bin ih thir kúnd ſar.
niſí nu in thereru gáhi. mih ér íó ni giſáhi.
Sliumo ſágeta er mo tház. tház er mo er kúnd uuas.
ioh zéichan er mo zálta. thaz er uuóla irkanta.

---

v. 41. moht. P.
v. 42. nob. F. er. P.
v. 43. íó. F. zélita. P.
v. 45. názaret. V. P.
v. 46. ſprach. V. er *fehlt in* P. afur. V. P. F. zi imo. V. F. íó. P. uuar. P.
v. 47. íáuuiht. P. ſauuiht. V. ſi. P.
v. 48. guataliches. F. gilíches. P. lucili. F. uuiches. P.
v. 49. námo. V.
v. 50. bluma. F. meiſt. P.
v. 51. chius. F.
v. 52. ténki tanne. F.
v. 53. zi ímo. V. F. kriſt. P.
v. 54. zi imo. V. F. ſkióro. V. P.
v. 55. éinfalten. F.
v. 57. erm (*ſt.* er mo). F. er mo. V. ſúazlicheru. P.
v. 60. ſi. P. tu (*ſt.* nu). F. ná. P. théreru. P.
v. 61. Slíumo. P. imo tház. P.
v. 62. zéihan. V.

Ih ſáh thih er thih hóloti. ioh phílippus giladoti.
úntar themo lóube. zi themo fígboume.
Irkánta ih thino gúati. iú mánageru zíti.
er ér thih thes gibéitti. thaz er thih héra leitti.
Thú biſt quad er héraſun. queman drúhtines ſun.
biſt kúning ouh githíuto. therero lántliuto.
Uuanta íh thir quad er zálta. thaz ih thih ér irkanta.
nu háhes thu thuruh thie bóuma. féſtirun gilóuba.
Ih zéll iu hiar ſus ſúntar. ir ſehet méra uuuntar.
himil ſéhet ir indán. thie éngila ouh hera nídar gan.
Ni múgut iz bimídan. ſéhet ir ſe ſtígan.
hérot inti tháraſun. ubar then ménnisgen ſun.
Lis ſélbo uuio er gihólota. ioh ſume ouh zí imo ladota.
zi zúhti ioh zi uuízze. fon themo físgizze.

---

v. 63. giládoti. P.
v. 65. iu. P. managero. F. ziti. P.
v. 66. thaz ér thih héra. P.
v. 67. Thu. P.
v. 68. thérrero. F.
v. 69. Uuanta. V.
v. 70. tu. F.
v. 72. hímil. P.
v. 75. ſúme. P. zimo. P. ládota. P.

VIII.

NUPTIAE FACTAE SUNT. Ioh. 2.

After thíu in uuar mín. ſo mohtun thrí daga ſín.
ſo thes thrítten dages ſár. ſo uuárd thiz thaz íh ſágen thar.
Úabtun thar thie líuti. eino brútloufti.
themo uuírte ioh theru brúti. in ſáligeru zíti.
Ni uuard íó in uuórolt zitin. thiu ziſámane gihítin.
thaz ſih géſto guati. ſúlichero rúamti.
Thar uuas kríſt guater. ioh ſélba ouh thiu ſin múater.
óuh man thara ládota. thie iúngoron thi er tho hábeta.
Thiu hiun uuárun filu fró. giuuerdan móhta ſiu es thó.
ſie habetun thár ſelbon kríſt. ther álles blides fúriſta iſt.
Thó zigiang thes lídes. ioh bráft in thar thes uuínes.
maría thaz bihúgita. ioh kríſte ſi iz giſágeta.
Ih ſcal thir ſágen min kínd. then híon filu hébig thing.
the ih míthont ouh nu uuéſta. thes uuínes iſt in bréſta.
Spráh tho ziru ſúazo. ther ira ſún zeizo.
ſconen uuórton ubar ál. ſo ſun zi múater ſcal.
Uuib ih zéllu thir ein. uuaz drífit fulih zi úns zuein.
ni quam min zít noh ſo frám. theih óuge uueih fon thír nam.

---

v. 1. móhtun. P.
v. 2. thrittan. F. ſuárd. F. ih thir ſagen thar. F.
v. 3. Úaptun. V. P. F.
v. 4. ſaligero. F. ziti. P.
v. 5. uuárd. P. ziſamene. F.
v. 6. tház. P. fúlihhero. V. P. fulihéro. F.
v. 7. gúater. P. félba. V.
v. 9. híhun. P. uuarun. P. giuuérden. F.
v. 10. fúriſta. V.
v. 11. zigianc. P. F.
v. 13. thinc. F.
v. 14. then ih mithunt. F. míthon. V. P. ni (*ſt.* nu). F.
v. 15. zi iru. V. zí íro. F. zéizo. P.
v. 17. éin. P. thaz (*ſt.* fulih). F. zi. V.

Sar ſo tház irſcínit. uuaz mih fon thír rinit.
ſo iſt thir állan then dag. thaz hérza filu ríuuag.
Thaz thu zi mír nu quáti. inti eina klágą es dati.
mit gótkundlichen ráchon. ſcal man ſúlih machon.
Thiu muater hórta thaz tho thár. ſi uuéſſa thoh in ála uuar.
thaz íru thiu ſin gúati. nirzígi thes ſiu báti.
Gibót ſi then ſar gáhun. then thes lídes ſahun.
ſo uuás ſo er in giquáti. iz ígilicher dati.
Thar ſtuantun uuázarfaz. ſo thár in lante ſítu uuas.
then mánnon ſus íóuuánne. ſih zi uuáſganne.
Thaz uuarun ſéhs kruagi. zi thíu uuas thar ginúagi.
tho zi thén rachon. thio drúhtin uuolta máchon.
Thaz méz uuir ofto zéllen. ioh ſéxtarį iz nénnen.
nam ígilih in redinu. thrízug ſtunton zéhinu.
Odo zuíro zéhanzug. thes duent búah thar gihúgt.
uuarun ſtéininu thiu fáz. ſiu mohtun uuéren thes thiu báz.
Gibót tho ſelbo drúhtin. ſiu uuázares irfúltin.
thaz dátun ſie giuuurtig. unz in óbanentig.
Tho quád er thaz ſie ſcánktin. zi themo héreſten ſih uuántin.
ther thero thrío ſezzo. uuas fúriſto gimazzo.
Drank ér tho ſo nan lúſta. er uuíht es thoh ni uuéſta.
es uuiht ni quám imo ouh in uuán. theiz uuas fon uuázare gidan.

---

v. 19. irſcinit. P. uuáz. P.
v. 20. allen. V. P. dág. P.
v. 21. quati. P. klága. V. dáti. P. F.
v. 23. ſiu. V.
v. 26. quati. F. ígilicher. P. ígiliher. V. dáti. P.
v. 27. thar. P.
v. 31. ſéxtari. V. iz *fehlt in* F. nennen. P.
v. 32. ígilih. P. rédinu. P. thrízzug. P.
v. 33. Ódo. P. zuiro. P. cehanzug. F. gihúct. P.
v. 34. ſtéininiu. V. faz. P. baz. P.
v. 35. irfultin. P.
v. 36. giuúrtig. P.
v. 37. ſkánctin. V. ſcánctin. P.
v. 38. fúriſta gimázzo. P.
v. 40. iz (*ſt.* es). P. fónne uuázzere. F.

Thie mán thoh thie thar ſcánktun. iz fílu uuola irkántun.
theiz uuazar lútaraz uuas. tho ſie fúltun thiu faz.
Then uuírt er thara ládota. ioh zímo nan gihólota.
ſih harto uuúntorota ſin. bi then frónisgan uuin.
Ságe mir nu friunt mín. uuio dati ſó bi then uuin.
thih ſus es nu inthábetos. ſo lángo nan giſpáratos.
Gíbit giuuelih mánno. ther fríunta freuuit gérno.
ih uueiz thu es ínnana biſt. then fúriſton íó ſar zi ériſt.
So thie mán ſih thanne iruuínnent. ioh drúnkanen biginnent.
ſo ſcenkit állan then dag. ſúlih ſoſ iz uuéſan mag.
Ia giſpáratos auur thú. then guaton uuín unz in nú.
ih ſcál thir ouh nu ráchon. ni drénk ih thes gimáchon.
Thiz zéichan deta druhtin kríſt. ménnisgon zi ériſt.
ſíd er hera in uuórolt quam. ioh mannes líchamon nam.
Er óugta ſina kráft thar. ioh ſina gúallichi theiſt uuár.
tho giloubtun ekord éine. thie iúngoron ſíne.

---

v. 42. nuazer. F. núltun. P. uaz. V.
v. 43. zi ímo. V. F.
v. 44. den fronisgon. F.
v. 45. tate. F. nuín. P.
v. 46. fús. P. inhabetos. F.
v. 48. far íó. P. zí. P. eriſt. P.
v. 49. drúnkenen. P. drúkanen. V. drunkane. F.
v. 50. ſkenkit. V.
v. 51. gúaton. P. nu. P.
v. 53. drúhtin kriſt. P. zi. V.
v. 56. ekordi. V. F. ſine. P.

IX.

SPIRITUALITER.

Thíſu ſelba rédina. theih zálta nu hiar óbana.
bréitit ſiu ſih hárto. géiſtlichero uuórto.
Thoh uuíll ih es mit uuíllen. hiar éthesuuaz irzéllen.
thaz uuír ni uuerden éinon. thero goumono ádeilon.
Thes uuázares giſméken. ioh uuir then ſéns intheken.
thaz frouuon lídi thine. fon themo héilegen uuine.
Fernémet ſar in ríhti. thaz kriſt ther brútigomo ſi.
ioh drúta ſine in lánte. zi theru brúti ginante.
Thier in hímil kamaru. irfúllit íó mit gámanu.
blídliches múates. ioh éuuiniges gúates.
Zéllu ih thir ouh hiar tház. bi thiu ſtéininun fáz.
hérza iz ſint githigano. thero gotes drút thegano.
Siu ſint ínnana hól. héileges giſcríbes fol.
mit thiu ſie únſih íágilícho. drenkent fráuualicho.
Lútaran brúnnon. ſo ſcénkent ſie uns mit uuúnnon.
ſcal iz géiſtlichaz ſín. ſo ſcénkent ſie uns then gúatan uuin.
Uuidar thiu ouh thánne. thie man firnément alle.
ſo múgun ſie mit rúachon. uns ſágen in then búachon.

---

v. 1. Thiſi. F.
v. 2. uuorto. P.
v. 3. uuílluh (*ſt.* uuill ih). P.
v. 4. góumono. P. goumano. V. gómónó. F.
v. 5. uuázeres. F. inthéken. P.
v. 7. thar (*ſt.* thaz). V.
v. 8. ginánte. P.
v. 11. faz. P.
v. 12. gidígano. V. F.
v. 14. ſie. V.
v. 15. ſkénkent. V. ſuns. F.
v. 16. ſkal. V. ſkénkent. V. gúátón. F.
v. 17. Uuídar. P. mán. P. firnement. P. firnemen. F. álle. P.

Séhſu ſint thero fázzo. tház thu es uueſes uuízo.
thaz uuórolt iſt gídeilit. in ſéhſu gimeinit.
Irſúachiſt thu thiu uuúntar. inti ellu uuóroltaltar.
erzéliſt thu ouh thia gúati. uuaz íágilicher dáti.
Thar ana maht thu irthénken. mit brúnnen thih gidrénken.
gifréuuen ouh thie thíne. mit géiſtlichemo uuíne.
Ih zéllu thir in ala uuár. luzil dránk ih es thar.
lúzil ih es móhta. ioh górages giſmákta.
Ni thúhta mih theih quámi. thar ſulih uuín uuari.
odo ió in ínheimon. zi ſúazeren goumon.
Nu uuíll ih hiar gizéllen. ein bílidi ginénnen.
thaz thaz firſtántniſſi. uns allen líhtera ſi.
Druhtin kós imo einan uuíni. untar uuórolt menigi.
mán filu mári. thaz er ſin drút uuari.
Gibót thaz er irflúagi. in thiu uuás imo ginúagi.
in óppheres uuíſun. ſinan éinegan ſun.
In bérge ther mo zéinti. thaz er nan thára leitti.
es ílti ſar in gáhi. thera líubi ni ſáhi.
In ímo er ſuazo lébeta. zi hérzen er mo klébeta.
uuárd er mo ouh zi rúame. in ſinemo áltduame.
Uuárd imo ouh thaz uuúntar. zi ſconen éron gidan.
theiz uuurti ubar uuórolt lut. thaz er bi réhte uuas ſin drút.

---

v. 19. thaz. P. thú. P. uuízzo. P. F.
v. 21. Irſuihiſt. F. úntar. F. inti. V. int. F. alter. F.
v. 23. Tharána. P. mahtu. P.
v. 25. íla. P.
v. 27. thaz (*ſt.* thar). V. F.
v. 28. góumon. P.
v. 29. hiar *fehlt in* F.
v. 30. íllen. P.
v. 31. Drúhtin. P. kos. P. ménigi. P.
v. 32. ér. P.
v. 34. ópheres. V. P. F. éinigan. V. P. einagan. F.
v. 35. the ermo. V. ér. P. léitti. P.
v. 36. ſahi. P.
v. 37. ſuazzo. F. chlébéta. F.
v. 39. uúntar. V. ſkonen. V.
v. 40. uuúrti. P. drut. P.

Fúart er ſar tho tháraſun. then ſélbon ſinan drút ſun.
uuólt er ſar mit uuíllen. thaz ſin gibót irfullen.
Thaz kínd thaz druag thaz uuítu mit. ioh er iz hábeta furi niuuíht.
er fon thes fáter henti. tho thar dót uuurti.
Er auur uuídorort ni uuánt. er er nan fáſto gibant.
er ſúorgata thero uuórto. bi thiu ſcéint er iz ſo hárto.
In then álteri er nan légita. ſo drúhtin imo ſágeta.
thia liabun ſéla ſina. ufan thia uuítauina.
Ióh es ouh ni dualti. ſuntar nan firbránti.
er al irfúlti thuruh nót. ſo druhtin ſélbo gibot.
So er thaz ſuért thenita. ther éngil imo háreta.
er híaz inan iruuíntan. thaz kínd lag thar gibúntan.
Quád er ſih inthábeti. ouh uuíht imo ni dároti.
íoh thaz er iz firbári. quad thar ginúag uuari.
In thíu quad uuari fóllon. zi erkénnenne mánnon.
thaz er gót forahta. tho er ſúlih uuerk uuórahta.
Ioh ſínero uuórto. er hórta filu hárto.
tho er in ſúlih thing gigíang. ſo nah zi hérzen gifiang.
Ein ſcaf er ſtántan giſah. thaz uuas zem ópphere gimah.
er ſáh iz thar uuérnon. in brámon mit then hórnon.
Thaz gifíang er tho ſár. inti ópphorota iz góte thar.
uuéhſal gimúati. bi ſines ſúnes guati.

---

v. 41. ſelben. E.
v. 42. irfúllen. P. irfuállen. F.
v. 44. thó. P. tót. P.
v. 45. afur. P.
v. 46. ſuórgeta. F. uuorto. P. ſkeint. V.
v. 48. liubun. F. ufin. V. P. uuítu. P.
v. 49. duálti. P.
v. 54. ioh. P. tház. P.
v. 56. ſulih uuérk uuorahta. P. uuérh. F.
v. 57. uuorto. P.
v. 59. zemo ophére gímách. F.
v. 60. ſah. P. ten (ſt. then). F.
v. 61. in (ſt. inti). F. ópphorota. V. óphérota. F.
v. 62. gimýati. P.

So uuer thiz firnéman uuolle. héra loſen ſie álle.
ioh héra zua thénke. thaz ſúazo er ſih gidrénke.
Drahto íó zi gúate. ſo uuaz thir gót gibiate.
il iz íó irfúllen. mit míchilemo uuíllen.
Bilido íó filu frám. theſan héilegon man.
ſo drínkiſt thu íó mit uuíllen. thes lúteren brunnen.
Uuil thu iz kléinor reken. in uuíne giſméken.
fon kríſte ſcalt thu iz zéllen. giſteiſt thu tház iruuellen.
Lis ſélbo theih thir rédion. in ſínen euangélion.
thar líſiſt thu íó zi nóti. ſo ſámalicho dáti.
Láng iſt iz zi ſáganne. uuio iz químit al ziſámane.
iz mág man thoh irrénton. mit kúrzlichen uuórton.
Firnim in ála uuari. thaz got ther fáter uuari.
ioh thaz kínd eino. kríſtan bizéino.
Then er zi tóde ſalta. bi únſih ſoſ er uuólta.
noh themo éinegen ni leib. íó ſo páulus giſcréib.
Uuio er ſélbo druag thaz krúzi. tho er thúlta thaz uuízi.
ioh irſtarb tháre. in thes kruzes áltare.
Ther líchamo iz thúlta. thaz gótniſſi ni uuólta.
ſélb ſo untar génen thár. uuard thaz uuéhſal gidan.
Háftetun thie ármon. in thes krúzes hórnon.
thie líuti inan thar námun. ſo ſélb thie ſelbun brámun.

---

v. 64. ſuazzo. F. gitrénke. P. gidrenhe. F.
v. 65. Dráhto. P. gibiete. P. F.
v. 66. ili. V.
v. 67. íó. P. mán. P.
v. 68. trinkhiſt. F. lútteren. P. brunnon. F. brúnnen. P.
v. 69. duz (*ſt.* du iz). F. rechen. F.
v. 70. fonne. F. ſcaltu. F. giſtéiſt thu. P. V. giſteiſthu. F.
v. 71. redinon. F.
v. 72. liſiſt. P. noti. P. ſamſlicho. F.
v. 73. ſagane. F.
v. 74. churtlichen uuórten. F.
v. 77. tóthe. P. dóde. V.
v. 78. einigen. P. V. leip. V. P. F. giſcréip. V. P. F.
v. 79. crúci. P. F. unízzi. F.
v. 80. irſtarp. V. P. F. cruces. V. P. F.
v. 82. ſelbo (*ſt.* ſelb ſo). F. géinen. P. gienen. F. thar. P.
v. 83. Haftetun. P. crúces. V. P. F. hornon. P.
v. 84. namón. F. bramon. F.

Sie háftun nan mit uuúnton. bi únſen ſuaren ſúnton.
ioh hóntun nan bi hérton. mit iro ſcéltuuorton.
Firnim in théſa uuiſun. thaz ih thir zálta bi then ſún.
ni drunki thu ió in uuar mín. ala béziron uuin.
Ni tharft es dróf duellen. uuil thu alla uuórolt zellen.
ſus máht thih al bithénken. in zuá uuiſun drénken.
Thaz giſcríb in ríhti. irfúlli thu ió mit máhti.
ſo kúaliſt thu thih ófto. mit brunnen rédihafto.
Ioh húgi filu hárto. thero géiſtlichero uuórto.
ſo drenkiſt dráhta thine. mit fróniſgemo uuine.
Thiu fáz thiu namun líides. zuéi odo thríu mez.
thaz thu námis in thin múat. uuio thie héilegon duent.
Sie ſcribent fáter ioh then ſún. zi héilegeru uuíſun.
ſumes óuh ſo thu uuéiſt. then ſelbon héilegon géiſt.

---

v. 88. ió. P. beiziron. F. uuín. P.
v. 89. zellén. P.
v. 90. math. F. bidénchen. F. *Der zweite Halbvers fehlt in* F., *ſtatt deſſen iſt der zweite Halbvers von* v. 89. *wiederholt.*
v. 91. giſcríp. V. P. F.
v. 92. chúáliſt. F. dih. V. brúnnen. P.
v. 93. keiſtlichero. F.
v. 94. trenchiſt. P. thrahta. P. uuíne. P.
v. 96. heilegen. F. héilegun. V. P. dúent. P.
v. 97. ſcríbent. P. héiligeru. V. P.
v. 98. ſúmes. P. héiligon. V. F.

X.

CUR EX AQUA ET NON EX NIHILO VINUM FECISSET.

Ni uuolt ér fon níauuihti. thoh er ſo dúan mohti.
ob ér thes uuolti thénken. then ſelbon uuín uuirken.
Suntar hiaz mit uuíllen. thiu ſehs fáz gifullen.
uuázares thie ſíne. thaz uuóraht er thar zi uuíne.
Thaz man thés íó koroti. thie ſéhs ziti uuórolti.
in gúates nio ni uuánkta. mit uuísduamu dránkta.
Thọ uns uuard thiu ſálida ſo frám. er ſélbo in theſa uuórolt quam.
thaz thiu ſin géginuuerti. zi ſálidon uns uuúrti.
Thaz ſie láſun er in ríhti. in thero búahſtabo ſlíhti.
ioh núzzun tho thie ſíne. ſo nu uuázar iſt bi uuíne.
Deta er iz ſcónara alſo zám. ioh zíarara ouh ſo fílu fram.
uuir góum es néman uuollen. ſo uuín iſt uuidar brúnnen.
Thie zi thíu giuuizzent. zi héroſt ouh nu ſízent.
iz óuh nu uuola uuéizent. ioh bíſcofa héizent.
Sie kíeſent uns mit rúachon. then uuín in then búachon.
ioh ínan íó gilícho. uns lobont géiſtlicho.
Sie lóbont inan hárto. frónifgero uuórto.
ioh thánkont es mit uuórte. kriſte themo uuírte.

---

v. 1. máhti. F.
v. 2. thénchén. F. uuírchen. F.
v. 3. Súntar. P.
v. 5. kóroti. P. goroti. F.
v. 6. uuángta. V. P. uuíſtuame. F.
v. 7. Tho. P.
v. 8. thíu. P. geginuuárti. F. úrti. V.
v. 10. nuzun. F.
v. 12. góuma. P. nemen. V. P.
v. 13. giuuízzent. P. ízzent. V. P. F.
v. 14. uueizzent. F.
v. 15. chieſent. F.
v. 17. uuorto. P.
v. 18. danchont. F. kríſte. P.

Uuant ér unſih fréuuita. then gúaton uuin uns ſpáreta.
ther fúrdir uns ni uuénkit. ioh géiſtlicho drénkit.
Thaz únſih es gilúſte. thera fréuuida ni bréſte.
ioh uuír zi theme gúate. íó uueſen fáſtmuate.

---

v. 19. Uuánt er. P. ſpárota. V. P.
v. 20. uuénchit. F.
v. 22. uueſan. F.

XI.

PROPE ERAT PASCHA IUDAEORUM. Ioh. 2.

Tho fuar ther ſún guater. thar ínan zoh ſin múater.
in ſíneru iúngi. zi theru héimingi.
Thar tho théro gango. ni uuás er bóra lángo.
ſo fúar er fon theru búrg uz. zi themo drúhtines hus.
Er tho ſár thara íngiang. ioh filu hébigo iz intfíang.
thaz ſíe iz zugun ófto. ſo unrédihafto.
Ih ſágen thir in uuára. er fand thar mézalara.
ioh ouh múnizara in uuár. ſo fand er ſízente thar.
Só thiu ſelben kríſtes kráft. eina géiſlun thar giſláht.
uzſtíaz er ſie íó gilícho. ioh filu kráftlicho.
Er giang ínnan thaz hús. ioh uuarf ſę álle thanana úz.
ziuuarf állaz thaz girúſti. ni uuás iz íó ſo féſti.
Thie dísgi thie thar ſtúantun. thár ſie tho múnizotun.
thie ſtúala ouh thar ſie ſázun. inti iro kóuf mazun.
Thaz uuarf er állaz ſar in hóuf. thaz ſie firmídin thar then kóuf.
thiu ſcáf ioh thiu rindir. ni hángta er in iz fúrdir.
Ziſtíaz er thie ſcránnon. then ſelben kóufmannon.
ioh állaz thaz giſídili. ſo dét er filu nídiri.

---

v. 2. thero. F.
v. 3. Thár. P.
v. 5. Ér. P. ſar. P.
v. 7. fánd. P. ſízzente. V. P. F.
v. 9. So. P. ſélben. P. kriſtes. P. géíſilun. F.
v. 10. úzſtiaz. P. ſe. V. P. ſá. V.
v. 11. gianc. F. hus. P. uuarpf. P. ſe. P. *fehlt in* F. thanna. F.
v. 12. *Ueber* uuarf *in* ziuuarf *ſteht in* V. *ein kleiner Nebenaccent.* ziuuárf. P. allaz. P. uuas. P.
v. 13. ſíe. P.
v. 14. inti ouh iro. P. int iro. F.
v. 15. firmitíu dar. F. firmíden. V. P. kouf. P.
v. 16. rinder. F. hancta. F.
v. 17. dia. F. ſkránnon. V. P. ſelbon. F.
v. 18. níderi. F.

Er uuarf iz állaz thanana úz. réinota thaz gótes hus.
irfúrbta thiu ſin gúati. iro allero úndati.
Uuérfet quad er thíz hina uz. iz ſcólta uueſan bétahus.
ioh man drúhtin thanne. íó lóboti thar ínne.
Nu dúent iz man ginúage. zi ſcáchero lúage.
zi thíobo ánauuelti. thoh mán es íó nintgúlti.
Intérent iz ouh fílu fram. álle theſe kóufman.
ioh theſe mézalara. thaz ſágen ih íú in uuára.
Ni uuárd ther thar tho fúntan. ther uuólti uuidar ſtántan.
thaz zi thíu gigiangi. zi uuéri thoh gifíangi.
In imo ſáhun ſe odo uuán. gótes kraft ſcínan.
tház ſie thar irfórahtun. bi thíu ſih ouh ni uuéritun.
Sprách un tho thie líuti. ioh uuarun frágenti.
uuaz zéichono er in óugti. ingégin theru dáti.
Thiz hús quad er ziuuérfet. ioh ſcíoro ouh thes gihélfet.
irſézz ih iz mit lúſti. in thrío dágo friſti.
Slíumo tho thie líuti. gabun ántuuurti.
álle thie fúriſton. ioh thie héroſton.
Thero iáro uuas íú uuánne. in themo zímboronne.
thiu zála iſt uns giuuíſſu. fíarzug inti ſéhſu.
Bihéiziſt thih ni uuíhtes. thaz thú thaz irríhtes.
ſar in théru noti. in thrío dágo zíti.

---

v. 19. uuerf. P. thannana. F.
v. 20. yrfúrbta. P.
v. 21. Uuerfet quád. P. thiz. P. hinan. F. hina. P. úz. P. bétohus. P.
v. 22. thánne. P.
v. 23. ſchache. F. ſcáhero. V. P.
v. 24. anauuélti. P. ni intgúlti. V.
v. 25. filu frám. P.
v. 26. mézelara. V. F. iu. V.
v. 27. uuidor. F.
v. 28. gigíangi. P.
v. 30. fórahtun. P.
v. 32. dero. F. thera. V. P. dati. P.
v. 34. thrio. P.
v. 35. ántuurti. V.
v. 37. iu. P.
v. 38. fiarzeg. F.
v. 40. dero. F. trio. F. drío. V. thrio dágo ziti. P.

Thaz uuír ni miſſifíangin. ouh ſó ni miſſigíangin.
rihta úns then ſín hiar filu frám. thérer gotes drútman.
Er lérta unſih ioh zéinta. thaz drúhtin unſer méinta.
thaz uuir ni kértin thanana úz. thaz ſines líchamen hús.
Thaz drúhtin habet fúriſta. ioh uuíhes líhoboſta.
ouh uuísduames thánne. thaz búit al thar ínne.
Thaz ziuuúrfun ſe lés. mit bíttiri tódes.
mit uuáfanu ana rédina. zilóſtun ſie thia ſélida.
Er yrríht iz ſcíoro. ioh hárto filu zíoro.
thes thrítten dáges ſo er gihíaz. ioh then tód ouh ziſtíaz.
Er ál iz umbithähta. ioh fáſtor giſtátta.
giuuáro iſt thaz bithénkit. theiz élichor ni uuénkit.
Tho er then tód ubaruuán. thes thrítten dages thánan quam.
braht uns ſálida ioh gúat. tho er úf fon themo grábe irſtuant.
Tho irhógtun filu blíde. thie iúngoron ſíne.
thaz er iz ér hiar méinta. ioh thiz giſcríb iz zeinta.
Gilóubtun ſie tho ſcóno. themo giſcríbe frono.
ioh állero thero uuórto. thier híar giſprah ſo hárto.
Ioh fílu ouh in then líutin. zi then óſtrigen gizítin.
gilóubtun thar tho gáhun. ſo ſie thíz giſahun.
Ni firlíaz ſih kriſt in uuára. in thero líuto fara.
tho zi thémo ſinde. ſie uuárun imo kunde.

---

v. 42. ríhta uns. P.
v. 44. chertin. F. hus. P.
v. 46. ioh (*ſt.* ouh). F. tar. F.
v. 47. ziuúrfun. V. P. F. dóthes. V. F.
v. 49. irriht. F. ſcíaro. V. zíaro. V.
v. 50. dages. P. dód. V. F.
v. 51. alliz. F.
v. 53. dód. P. tritten. F. drítten. V.
v. 54. bráht. P. yrſtuant. P.
v. 55. irhougtun. F. ſine. P.
v. 56. thaz ér. P. giſcrip. F. zéinta. P.
v. 58. ther (*ſt.* thier). F. hiar giſpráh. P.
v. 59. zitín. F.
v. 60. ſíe thiz giſáhun. P.
v. 62. ſínde. P. kúnde. P.

Ér irkanta fóllon. in ín then iro uuíllon.
ioh thio húguluſti. thie in uuárun in theru brúſti.
Uuízift ana baga. ni uuas ímo thurft thera frága.
thaz imo íáman zalti. uuaz mánnes herza uuólti.
Uuanta ímo ift al inthékit. thaz mánnes hugu rékit.
ioh tház er mit gilúſtin. drégit in then brúſtin.

---

v. 63. yrkanta. P. irchanta. F.
v. 64. thie hugiluſti. F. ín uuarun. P.
v. 65. bága. P. uuás. P. imo. P.
v. 66. ímo. P. zálti. P. uuolti. P.
v. 67. ímo. V. réchit. F.
v. 68. thaz ér. P.

XII.

ERAT HOMO EX PHARISAEIS NICODEMUS. Ioh. 3.

Thar uuas ein mán fruater. ioh édil thegan gúater.
uuás ouh ther gidíurto. fúriſto thero líuto.
Ih uuán er therero dáto. híntarquami thráto.
ioh ouh thaz ſéltſani. zi hérzen imo quámi.
Quám er zimo náhtes. thar tháht er filu réhtes.
ſie thíngotun bi hérton. ſus tho théſen uuorton.
Meiſtar zélluh thir éin. niſt es zuíual nihein.
uuir uuízun thaz gizámi. thaz thu fon góte quami.
Níſt ther thes bigínne. thaz ſúlih ió bibringe.
gilih ſar thémo uuerke. mit gót er iz ni uuirke.
Drúhtin kriſt irkánta. thaz er mo uuár zalta.
uuant er gilóubig zimo quám. bi thiu zalt er ál thaz imo zám.
Nálas thaz er firnámi. er gotes ſún uuari.
firnam er ſús thia ſina máht. thaz bizéinot thiu náht.
Ih ſágen thir in uuára. racha ſéltſana.
thiu mánnilichan rúarit. ther líchamon fuarit.
Ér ni uuerde uuánne. irbóran auur thánne.
núb er thaz bimíde. ſih hímilriches blíde.

---

v. 1. Thár. P. einán (*ſt.* ein mán). V. frúater. P. tegan. F.
v. 2. gitíurto. V.
v. 4. quami. P.
v. 5. zi imo. V.
v. 6. tho *fehlt in* F.
v. 7. Méiſtar. P. zellu ih. V. F. thes (*ſt.* es). V. nihhein. V. nihéin. P.
v. 8. uuízzun. F. fón gote. P.
v. 9. er (*ſt.* ther). P. bibríngе. P.
v. 10. giliſh. P. uuérehe. F. uuirehe. F. uuíske. P.
v. 11. irchanta. F.
v. 12. zi imo. V. quam. P. zált. P. zam. P.
v. 14. firnám. P. naht. P.
v. 15. *zwiſchen* thir *und* in *ſteht* quad. F.
v. 16. fúarit. P.
v. 17. yrbóran. P. afur. P.

Then íngang er ni rúarit. nóh ſih thes ni rúamit.
thaz ér ſih freuue múates. thes éuuinigen gúates.
Híntarquam tho hárto. ther gúato man thero uuórto.
quad uuío iz íó mohti uuérdan. er uuólt iz gerno irfíndan.
Uuio mag ther mán quad thuruh nót. queman auur uuídorort.
álter inti frúater. in uuámba thera múater.
Thaz er zi théru uuiſun. bimíde ſo thia fréiſun.
ioh er thaz biuuérbe. er ſúlih eś ni thárbe.
Gab er mọ ántuuurti. mit míchileru mílti.
ioh ér mọ iz al giſúazta. ſo uués ſoſọ er nan grúazta.
Ih ſágen thir in uuára. ni thárft es eiscon méra.
nị intuuirkit uuórolt ellu. thes uuíht thes ih thir zéllu.
Niſt ther in hímilrichi quéme. géiſt ioh uuázar nan nirbére.
ther ſcóni ſina irlúage. thaz er ſih thára fuage.
Thaz hera in uuórolt íó giſán. fon themo brúzigen man.
theiſt allaz fléisg ſo thu uuéiſt. bitharf thera réinida méiſt.
Uuázar ioh ther gótes geiſt. ſcal ſiu irbéran auur méiſt.
in thíu ſie thes ginénden. ſih hímilriches ménden.
Ni uuúntoro thu thih friunt mín. nubiz uuóla megi ſin.
núbiz uuerde uuánne. thaz ſih es uuórolt mende.
Ióh ſi iz ni bimíde. ſúntar ſih es blíde.
mit ſcóneru giuuúrti. thera zuísgun gibúrti.

---

v. 19. ióh. V. F.
v. 21. Hinthar. F. er tho. P.
v. 22. uuólta. V. uuolt. P. gérno. P. irfindan. P.
v. 23. Uuío. P. thuruht. V. quéman. P. afur. P.
v. 25. Tház. P. ſo *fehlt in* F.
v. 26. ioh ér. P.
v. 27. mo. V. ántuurti. V. mihilero. F.
v. 28. mo. V. ſoſo. V.
v. 29. darft. V. éiskon. P. eiskon. V. mera. P.
v. 30. nintuuírchit. F. intuuírkit. P.
v. 31. Níft. P. queme. P. *vor* geiſt *ſteht* ther. V. P. nirbere. P.
v. 32. ér. P. thara. P. fúage. P.
v. 34. fléisc. P. tu. F. bithárf. P. meiſt. P.
v. 35. uuázzar. F. ſcál. P. auur *fehlt in* P. meiſt. P.
v. 36. menden. P.
v. 37. dih. V. fríunt. P. nobiz. F.
v. 38. nobiz. F. uuérde. P.
v. 39. Ioh. P.

Ther géiſt ther blaſit ſtíllo. thara imo iſt múatuuillo.
er thánana ni uuénkit. ſoſo imo rát thunkit.
Ferit óuh ſo thu iz ni uuéiſt. ther ſelbo héilego géiſt.
ſin kúnft iſt íá gilícho. ungiſéuuanlicho.
Ni firnímiſt thu ouh thánne. uuar er fáran uuolle.
ioh uuánana thih ríne. thie ſelbun kúnfti ſine.
Al íó ſúlicha giuuúrt. ſo duat thes géiſtes giburt.
thén zi thiu gigángent. fon imo irbóran uuerdent.
Tho frágeta ther guato mán. uuio tház íó mohti uuérdan.
ioh uuío man óúh firnámi. ſo michil ſéltſani.
Scono zált er imo tház. ſo drúhtin íó giuuón uuas.
ioh tház er tho méinta. er ſcóno imo iz gizéinta.
Thú biſt hiar githíuto. méiſtar therero líuto.
húgi thoh nu héra méiſt. thu theſſes uuíht ſar ni uuéiſt.
Zéllen uuir íú ubar iár. tház uuir uuizun ála uuar.
tház uuir ſehen réhtaz. thiu hált nintfáhet ir thaz.
Ób ih thaz iruuéllu. thiz írdiſga íú gizéllu.
noh nihéin niruuelit tház. thaz thoh gilóube bi thaz.
Uuio mín giloubet thánne. ób iz uuirdit uuánne.
thaz íh biginne brédigon. fon hímilriche rédinon.
Niſt mán nihein ſo rícht. ther ſtige in hímilrichi.
ni ſi ther ménniſgen ſun. ther thánana quam ouh héraſun.

---

v. 41. keiſt. F.
v. 42. thanna. F. uuénchit. F. ſof. F. thúnchit. F.
v. 43. tu. F. geiſt. P.
v. 49. gúato. P. guotó. F. man. P. dáz. V. uuerdan. P.
v. 50. ouh *fehlt in* F. ouh. P.
v. 51. thráhtin. F. giuuon. P.
v. 52. thaz. P. thé meinta. P.
v. 54. meiſt. P.
v. 55. Zellen. P. uuír. P. uuizzun. P. F.
v. 56. halt. P. nintfáhent. P. ni intfáhet. V.
v. 57. thaz irdíſga. P. írtiſga. F. zellú. F.
v. 58. thaz. P.

So móyſes íu zi thiu gifíang. thaz er thia nátarun irhíang.
in théru uuúaſti thuruh nót. ſo druhtin ſélbo gibót.
Then éitar thar bifíangi. thaz er thára giangi.
in thes tódes gahi. thara zíru ſahi.
So límphit thaz man fáhe. ioh hóho nan irháhe.
zi ſúlichera uuíſun. then ſelbon ménnisgen ſun.
So uuér ſo thes bigínne. thaz thára zua githínge.
ſih nioto fráuues muates. ioh éuuiniges guates.
Drúhtin déta ſo ſo zám. thia uuorolt mínnotạ er ſo frám.
bi thía ſo ſant er héraſun. then ſinan éinegon ſun.
Tház ſi ſih bitháhti. gináda ſina ſúahti.
ióh ouh thes giflízi. thaz ſị íámer ſin ginúzzi.
Ni ſánt er nan zi uuaru bi nihéinigeru fáru.
thaz thiu ſin félbes gúati. thia uuorolt pínoti.
Odo ínan thes gilúſti. er ménnisgon firthuásbti.
thaz kráft ſin thaz giméinti. thaz ér in ſar irdéilti.
Suntar ſe zímo leitti. ioh álle giheilti.
in thíu ſe thes bigínnen. thaz ſie zímo thingen.
Ther mit gilóubu thaz gidúat. thaz zimo gikérit ſinaz múat.
niſt themo ſér bizeinit. noh léides uuiht giméinit.
Ther auur thés ni uuartet. in theru úngiloubụ irhártet.
théiſt iu ſar giméinit. thaz thémo iſt giuuiſſo irdéilit.

---

v. 63. iu. P.
v. 64. uuúiſti. F. gibot. P.
v. 65. éittar. V. P. F. gigíangi. F.
v. 66. tóthes. V. P. ziro. F. zi iru. V.
v. 69. thínge. F.
v. 70. níoto. P. gúates. P.
v. 71. Druhtin. P. mínnota. V.
v. 72. thíu. P. einogon. V. F. éinigon. P.
v. 74. giflízzi. V. P. F. ſị *iſt in* P. *mit Accent verſehen*; *in* F. *fehlt* ſi. íámer. P.
v. 75. uuáru. P. níheinigeru. P. niheiníngeru. F.
v. 76. uuórolt pinoti. P.
v. 78. er ín. P. irdeilti. P.
v. 79. Súntar. P. zị ímo. V. gihéilti. P.
v. 80. zị ímo. V.
v. 81. zị imo. V. zímo. P. gicherit. F. muat. P.
v. 82. bizéinit. P.
v. 83. afur. P. uuártet. P.

Bi thíu ſie ni gilóubtun. in then gotes éinogon ſun.
in ſinan éinboronon. in múate iz uuoltun uuídoron.
Noh ni mínnotun ſo fram. thaz líoht thaz hera in uuórolt quam.
ſo ſíe duent in giuuíſſi. thaz ſelba fínſtarniſſi.
Sie ſint úbil thrato. uuérko ioh thero dáto.
míchil iſt ir úbili. thuruh thaz hérza fráuili.
Ther ni thuíngit ſinaz múat. ioh thaz úbil al gidúat.
zélluh thir in ala uuár. ther házzot ió thaz líoht ſar.
Bi thíu thaz ſíner ſcímo. ni meldo dáti ſino.
thaz er iz zímo ió fuage. thes ſcáden uuiht ni lúage.
Ther auur uuóla uuirkit. er álles uuio iz bithénkit.
er lazit ſcínan ſiu ana uuán. ſiu ſint mit drúhtine gidan.

---

v. 85. gilóuptun. V. P. F.
v. 87. frám. P.
v. 90. frauili. P.
v. 92. zéllu ih. V. F. ála uuar. P. líóth. F.
v. 93. méldon. P. meldon. V.
v. 94. zi imo. V. zi *fehlt in* F. io *fehlt in* P. fúage. P.
v. 95. afur. P. uuírchit. F. bíthénchít. F.

XIII.

DE QUESTU DISCIPULORUM IOHANNIS. CUR IESUS BAPTIZARET ET DE RESPONSIS EIUS. Ioh. 3.

Fuar druhtin brédigonti. ioh dóuſtą ouh tho thie líuti.
gizáltun thaz iohánne. thie iúngoron ſelbon ſíne.
Méiſtar ther zi thír ſoſ iz zám. thuruh ámbaht thinaz quám.
ther liut nu zímo loufit. ioh ér ſe alle doufit.
Ih gíhu quad er in iúih. tház ir hortut quédan mih.
ni ſágen iz nu ouh thes thiu mín. tház ih ſelbo kríſt ni bin.
Ih bin ſelbes bóto ſin. fora imo iſt bótoſcaf ouh mín.
tház ih fon niuuíhte. then liut zi uuége rihte.
Ther brút habet in uuar mín. ther ſcal ther brútigomo ſin.
ioh héltit er thia mínna. bi ſína drútinna.
Sin fríunt thar thés fartes. ſteit lóſet ſines uuórtes.
ioh hórit er mit mínnu. thes brútigomen ſtimnu.
Er uuíhtes ni firſéchit. thes ér mo zua giſprichit.
húgit íó gilicho. zi theru ſtímmu fráuualicho.
Theiſt thaz mínaz heila múat. ioh óuh min fréuuida ſo gúat.
in ímo ſint mir fóllo. thia mina fréuuida allo.

---

v. 1. tóuſta. P. tóuſta. V. tho *fehlt in* F.
v. 2. ſélbon. P.
v. 3. ſo. V. F. iz. V. zam. P. quam. P.
v. 4. líut. P. zi ímo. V. toufit. V. dóufit. P.
v. 5. ſáih. P. thaz ír. P.
v. 6. thaz. P.
v. 7. Íh. P. min. P.
v. 8. Thaz. P. íh. P. ſone. F.
v. 9. ſín. P.
v. 12. ſtimmu. P. F.
v. 13. zuo ſprichit. F.
v. 14. gilícho. P.
v. 15. Théiſt. P. héila muat. P. ouh. P.
v. 16. fréuuida. V.

Er ſcal uuáhſan thrato. ſínes ſelbes dáto.
thaz mínu uuerk ſuínen. ingegin kréftin ſinen.
Ther fon ther érdu hinana íſt. ther ſcal ſpréchan thanana er iſt.
er ſcál giuuiſſo ráchon. fon írdisgen ſáchon.
Ther áuur ni ferit thánana. ioh quam fon hímile óbana.
giſtentit hárto ſin giuuált. ubar ellu uuórolt lant.
Min brédiga thiu níſt. niſi tház mir ſus gibótan iſt.
thaz ér auur lérit. thaz ſíhit er al ioh hórit.
Thóh ni uuóllent líuti. intfáhan thaz gimúati.
in hérzen thaz ouh úáben. thaz ſíe mo thoh gilóuben.
Thie thoh zi thíu gigahent. gilóuba ſina intfáhent.
giduent ſie lútmari. thaz ér íó drúhtin uuari.
Ther fater mínnot ſinan ſún. then ſánt er ſelbo héraſun.
ioh gáb imo al zi hénti. zi ſíneru giuuélti.
Ni mízit er ímo ſinaz gúat. ſo er uns ſúntigon duat.
er ímo thaz giméine. then ſinan géiſt deile.
Uuant ér ſin ſelbes kínd iſt. thaz imo al líebeſten iſt.
giuuíſſo ſágen ih íú tház. thaz gíbit er imo allaz álangaz.
Ther mán ſih thaz gilérit. thia gilóuba in ínan kerit.
giduat er húgu ſinan. in éuuon filu blídan.
Themo auur tház ni gidúat. quimit ſéragaz muat.
ioh uuónot inan úbari. gotes ábulgi.

---

v. 17. Ér. P. drato. V. dato. P.
v. 19. erdo himana. F. thánana. P.
v. 20. írthisgen. V.
v. 21. áfur. P.
v. 22. giſténtit harto. P.
v. 24. ſihit. P. ál. P.
v. 25. uuollent. P. intfahen. F.
v. 26. úáben. P.
v. 27. gigáhent. P.
v. 28. gidáent. P. er. P.
v. 30. géb. V.
v. 31. mízzít. F. ſuntigen. F.
v. 32. ſinen keiſt. F.
v. 33. Uuánt er. P. líobeſten. P.
v. 34. iu. P.
v. 35. inan. P. kérit. P. chérit. F.
v. 36. gidáat. P.
v. 37. afur. P.
v. 38. íó. F.

Ni lag iohánnes noh tho in uuár. in themo kárkare thar.
tho thíz uuard ſus gibrédigot. fón ímo al ſo girédinot.

---

v. 39. to. V. kárkere. P. charkare. F.

XIV.

IESUS FATIGATUS EX ITINERE. Ioh. 4.

Sid tho théſen thingon. fuar kriſt zen héimingon.
in ſelbaz géuui ſinaz. thio buah nénnent uns tház.
Thera férti er uuard irmúait. ſo ofto fárantemo duit.
ni lazent thię árabeit es fríſt. themo uuárlicho mán iſt.
Fúar er thuruh ſamáriam. zi einera búrg er thar tho quám.
in themo ágaleize. zi éinemo giſáze.
Tho giſaz er múader. ſo uuir gizáltun hiar nu ér.
bi einemo brúnnen. thaz uuir ouh púzzi nennen.
Ther euangélio thar quit. theiz móhti uueſan ſéxta zit.
theiſt dages héiziſta. ioh árabeito méiſta.
Thie iúngoron iro zílotun. in kóufe in múas tho hólotun.
tház ſie thes giflízin. mit ſelben kríſte inbizzin.
Unz drúhtin thar ſaz éino. ſo quam ein uuíb thara thó.
tház ſi thes giziloti. thes uuázares gihóloti.
Uuíb quad er innan thés. gib mir thes drínkannes.
uuírd mir zi giúare. thaz íh mih nu gikúale.
Uuio mág thaz quad ſi uuérdan. thu biſt iúdeisger mán.
inti ih bin théſſes thiotes. thaz thú mir ſo gibíotes.

---

v. 2. ſélbaz. P. thaz. P.
v. 3. írmúit. F. yrmúait. P. fárentemo. F. dúit. P.
v. 4. thíe. P. thie. V. arabeiti. P. man. P.
v. 5. ſámariam. P. zi. P. zeinera. F. thara. F.
v. 6. ágileize. V. F. zeinemo. F.
v. 7. Thó. P. giſazz. F. nu hiar er. P.
v. 8. éinemo. P. enemo. F. uuir. P.
v. 9. quít. P.
v. 10. thaz iſt. P. héizeſta. V. F.
v. 11. choufe. F. muas. P. holetun. V. P.
v. 12. giflízzin. V. P. F. inbízzin. P.
v. 13. quám. P.
v. 15. ér. P. mír. P. trínchannes. F.
v. 16. gichúale. F.
v. 17. thu. P. man. P.
v. 18. thíotes. P. theotes. F. thietes. V. gibíetes. V. F.

Thaz ófonot iohannes thár. bi hiu ſi ſó quad in uuár.
bi uuíu ſi thaz ſo zélita. thaz drínkan ſo firſágeta.
Uuánta thio zua líuti. ni eigun múas gimúati.
uuérgin ziro mázze. in éinemo fázze.
Óba thu quad er dátiſt. thia gotes gíft irknátiſt.
ioh uuér thih bitit thánne. ouh hiar zi drínkanne.
Thu batis ínan odo ſár. er gábi thir in ala uuár.
zi líebe ioh zi uuúnnon. ſpríngentan brúnnon.
Ni hábes quad ſi fró min. fazzes uuíht zi thíu herą ín.
thu hera zúa gilepphes. uuiht théſſes ſar giſcépphes.
Uuaz mag ih zéllen thir ouh mér. ther púzz iſt filu díufer.
uuar nimiſt thu thánne ubar tház. uuazar fliazantaz.
Fúrira uuán ih thu ni bíſt. thanné únſer fater iácob iſt.
er dránk es ſo ih thir zéllu. ioh ſinu kínd ellu.
Er uuóla iz al bitháhta. thaz er mit thíu nan uuihta.
ioh gáb uns ouh zi núzzi. théſan ſelbon púzzi.
Quad unſer drúhtin ziru thó. firnim nu uuíb theih rédino.
firnim thiu uuórt ellu. thiu ih thir hiar nu zéllu.
Ther thuruh thúrſt githénkit. thaz théſſes brunnen drínkit.
niſt láng zi themo thínge. nub áuur nan thúrſt githuínge.
Ther áuur untar mánnon. niuzit mínan brunnon.
then ih imo thánne. gibu zi drínkanne.

---

v. 19. iohánnes. P. bi híu. P. uuar. P.
v. 20. tríuchán. F.
v. 22. zi iro. V. F. fazze. P.
v. 23. gótes. P. gift. P. irknátis. F.
v. 25. bátis. P. far. P.
v. 27. hera. V.
v. 28. héra zua. P. gilépphes. P. gilephes. F.
v. 29. mág. P. zellen. P. díofer. V.
v. 30. nímiſt. P. fliazzantaz. F.
v. 32. fih (*ſt.* ſo ih). F.
v. 33. iz. V. ér. P. uuíhta. P.
v. 35. thruhtin. F. zí iru. V. F. redinon. F.
v. 36. firnim. P.
v. 37. githenchit. F. brunnon. V. P. F. trinchit. F.
v. 38. áfur. P.
v. 39. áfur. P. nſuzit. P. nſuizſt. F.
v. 40. tríuchanne. F.

Thúrſt then mer ni thuíngit. uuant er in ímo ſpríngit.
iſt imo kúali thrato. in éuuon mámmonto.
Thu mohtis quád ſiu einan rúam. ioh ein gifúari mir giduán.
mit themo brúnnen thu nu quíſt. mih uuénegun gidránktiſt.
Theih zes púzzes diufi. ſus émmizen ni líafi.
theih thuruh thíno guati. bimidi thio árabeiti.
Hólo quad er ſar zi ériſt. thinan gomman thar er íſt.
ſo zílot íúer héra ſar. ih zellu íú béden thaz uuar.
Ih ni háben quad ſiu in uuár. uuiht gómmannes ſár.
gab ántuuurti gimúati. ſines ſelbes gúati.
Thu ſprachi in uuár nu ſo zám. thú ni habes gómman.
giuuiſſo zéllu ih thir nú. finfi hábotoſt thu iu.
Then thu auur nú úabis. ioh thir zi thíu liubis.
uuant ér giuuiſſo thín niſt. bi thiu ſpráchi thu ſo iz uuár iſt.
Min múat quad ſi dúat mih uuís. thaz thu fóraſago ſís.
thinu uuórt nu zelitun. thaz mán thir er ni ſágetun.
Unſere áltfordoron. thie bétotun hiar in bérgon.
giuuiſſo uuán ih nu thés. thaz thú hiar bita ouh ſúaches.
Quédet ir ouh iúdeon nu. thaz ſí zi hieroſólimu.
ſtát filu ríchu. zi thiu gilúmflichu.
Uuíb quad er ih ſágen thir. thaz gilóubi thu mir.
quément noh thio zíti. ménniſgon bi nóti.

---

v. 41. Turſt. F. mér. P. ſpringit. P.
v. 42. mánmonto. P.
v. 43. móhtis. P. ſi. F.
v. 44. gitránchtíſt. F.
v. 45. Thé ih zi thes. P. díufi. P. émmizigen. P. émizen. F. liafe. F.
v. 46. gúati. P. bimíti. P.
v. 47. ér. P. zi. V. zeriſt. F. gómman thár. P.
v. 48. zilet. F. íú er. V. ſár. P. zéllu. P. iu. P. béthen. V. P. F.
v. 49. ſi. F. ſar. P.
v. 50. ántuurti. V.
v. 51. ſpráchi. P. thu. P.
v. 52. fínfi. P. habotoſt. P. habétoſt. F. iu. P.
v. 53. afur. V. P. úábis. P. íſubis. P.
v. 55. duat. P. ſis. P.
v. 56. thini. F. zélitun. P.
v. 58. bíta. P. bita. V.
v. 59. no. F. hieruſolimo. F.
v. 60. gilimphlicu. F. gilúmpfiichu. V. P.
v. 61. ér. P. ſagen. P. tház. P. mír. P.
v. 62. thío ziti. P.

Thaz ir noh hiar noh ouh thár. ni betot then fáter thaz iſt uuár.
giuuiſſo ir bétot alla fríſt. thaz íú únkundaz íſt.
Uuir ſelbe béton auur thár. tház uuir uuizun ála uuar.
uuanta héil ſo ih rédinon. thaz quimit fon then iúdeon.
Thoh quimit noh thera ziti fríſt. ioh ſi óuh nu géginuuertig íſt.
thaz bétont uuare bétoman. then fater géiſtlicho frám.
Uuant er ſúachit filu frám. thráto rehte bétoman.
thaz ſie nan géiſtlicho. béton íó gilicho.
Ther géiſt ther iſt drúhtin. mit fílu hohen máhtin.
mit uuáru uuilit ther gótes geiſt. tház man inan béto meiſt.
Si nam gouma hárto. thero drúhtines uuórto.
ioh kérta tho mit uuórte. zi diafemo ántuuurte.
Ein mán iſt uns gihéizan. ioh ſcal ouh kríſt heizan.
uns duit ſin kúnft noh uuánne. thaz al zi uuizanne.
Irrékit uns ſin gúati. allo théſo dati.
ouh ſcóno ioh giringo. mánagero thingo.
Gáb iru mit milti. tho druhtin ántuuurti.
thaz bin ih giloubi mir. ih hiar ſprichu mit thir.
Tho quamun thie iúngoron innan thes. ſie uuuntar uuas thes thinges.
ſih uuúntorotun harto. iro zueio uuórto.
Thaz ſih liaz thiu ſin diuri. mit ótmuati ſo nidiri.
thaz thaz éuuiniga lib. lérta thar ein armaz uuib.

---

v. 63. ír. P. ir hiar. F. bétot. P.
v. 64. unchundaz. F.
v. 65. ſélbun. F. afur. P. uuizzun. P. F.
v. 66. rédion. V.
v. 67. óuh (*ſt.* fi ouh). V. ſouh. F.
v. 68. keiſtlicho. F. fram. P.
v. 69. her. F.
v. 70. gilicho. P.
v. 73. uuorto. P.
v. 74. charta. F. díafemo. P. tíáfomo. F. ántuurte. V.
v. 75. gíhéízzán. F.
v. 76. uuanne. P. ál, P. uuízzanne. F.
v. 77. Irréchit. V. F. állo theſo dáti. P. deſa. F.
v. 78. manakero. F. mánegero. P.
v. 79. thruhtin. F. ántuurti. V.
v. 81. quámun. P. thés. P. uuántar. P.
v. 82. íro. P.
v. 84. líb. P. ármaz uuib. P.

So ſliumo ſiu gihorta tház. firuuarf ſi ſár íó thaz fáz.
ílta in thia búrg in. zen liutin ſágeta thiz al in.
Quémet quad ſi ſéhet then mán. ther mir thaz állaz brahta frám.
mit uuórton mir al zélita. ſo uuás ſih mit uuérkon ſitota.
Scal iz kríſt ſin•fro min. ih ſprichu bi then uuánin.
thaz ſelba ſprích ih bi thiu. iz iſt gilih filu thiu.
Bi then gidóugnen ſéginin. ſo thúnkit mih theiz megi ſin.
er ál iz untaruuéſta. thes mih noh íó gilúſta.
Sie íltun tho bi mánne. fon theru búrg alle.
íltun al bi gáhin. tház ſie nan giſáhin.
Innan thés batun thár. thie iúngoron then méiſtar.
tház er thar giſázi. zi dágamuaſe inti ázi.
Er quad er múas habeti. ſoſ ér in thar tho ſágeti.
mit ſúazlichen gilúſtin. thóh ſies uuiht ni uuéſtin.
In quam tho in githáhti. tház man imo iz bráhti.
unz ſe odo uuárun zi theru búrg. koufen iro nótthurft.
Min múas iſt quad er fóllo. mines fáter uuillo.
theih émmizen irfúlle. ſo uuás ſo er ſelbo uuólle.
Ir quedet in ála uuari. thaz mánodo ſin noh fiari.
thaz thanne ſi ſo man quit. reht árno gizit.
Nu ſehet mit then óugon. biginnet úmbi ſcouuon.
niſt ákar hiar in ríche. nub ér zi thiu nu bléiche.

---

v. 86. al in. P.
v. 87. mír. P. allaz bráhta fram. P.
v. 88. uuorten. F. ſo uuáz ſih. P. F. uuérohon. F. ſítota. P.
v. 89. mín. P.
v. 90. ſpríchu. V. F.
v. 91. thén gidougnen. P. dunkit. P. thunchit. F. míh. P.
v. 92. alliz uuntar. F.
v. 95. Ínnan. P.
v. 96. inti. V.
v. 97. tho thar. F.
v. 98. thoh ſí. P. uuíſſin. F.
v. 99. In quám. P. imo. V.
v. 100. ſe. V. nótthurf. P.
v. 102. émmizigen. P. yrfálle. P. ſo uuáz ſo. V. ſo uuáz ſer. F. ſo uuas ſo. P. ſélbo uuolle. P.
v. 103. quédet. P. uuári. P. noh ſin. P.
v. 104. thánne. P.
v. 105. ſéhet. P. óugun. F. bigínnet umbi ſcóuuon. P.
v. 106. áckar. P. áchár. F. nu *fehlt in* F. bliche. F.

Ni ſíe zi thiu ſih máchon. ſoſ íh íú hiar nu ráchon.
thaz frúma thie gibúra. fuaren in thia ſcíura.
Íh ſanta íúih árnon. ir ni ſátut thoh thaz kórn.
giangut ir bi nóti. in ánderero árabeiti.
Giloubta thero líuto. fílu thar tho thráto.
thie thara zi ímo quamun. thia léra firnámun.
Gimuatfágota er tho ín. uuas zuene dága thar mit ín.
mílti ſino íz dátun. ſó ſíe nan thar tho bátun.
Giloubta iro ouh thó in uuára. fílu harto méra.
uuanta ſin félbes lera. thiu uuás in harto méra.
Sprachun ſie tho blíde. zi thémo ſelben uuíbe.
thiu eriſt thára in thia búrg. déta ſina kúnft kund.
Ni giloúben uuir in uuára. thuruh thia thína lera.
nu uns thiu frúma irreimta. thaz ér uns ſelbo zéinta.
Nu uuízun in ala uuari. thaz er iſt héilari.
thaz ér quam hera zi uuórolti. er ménnisgon ginériti.

---

v. 107. ſo. F.
v. 108. fúaren. P. ſcúra. F.
v. 109. Ih ſánta. P. iuih. V. tho. V.
v. 110. ánderero. P.
v. 111. Gilóúpta. F. dráto. V.
v. 113. Gimuatfagota. P.
v. 114. iz. P.
v. 115. tho. V.
v. 118. ériſt. P.
v. 120. irréimta. P. irréinta. F.
v. 121. uuízzun. V. P. F. úla. P. ér. P.

XV.

FAMA EXIIT QUOD IN GALILAEAM VENIT. MATH. IV, 23. MARC. VI. FIN. LUC. IV, 14. IOH. IV, 43.

Fúar tho druhtin thánana. ſid tho thérera redina.
ſid tho thémo thinge. zi themo héiminge.
Es máru uuort tho quámun. ſo uuit ſo ſýri uuarun.
ſo uuít ſo galiléa bifiang. ther liut ingégin aller giang.
Thaz mári uuard ouh mánagfalt. ubar iúdeono lant.
ubar líuti manage. thie fúarun al ziſámane.
Sie gérotun al bi mánne. inan zi rínanne.
ioh ſih zen ſínen guatin. íó éthesuuaz gifúagtin.
Thie bráhtun imo ingégini. ſiechero manno ménigi.
bifangan mit úmmahtin. ioh míſſilichen ſúhtin.
Sie héilt er ſoſ er móhta. thio ſúnta ouh thána fluhta.
leh in líb ínti gúat. ioh harto fráuualichaz múat.
So er thó giſah thia ménigi. al quéman imo ingégini.
mit ougon blíden er ſie intfíang. ioh úfan einan bérg giang.
So druhtin ſélbo thar giſáz. thes uns íámer iſt thiu báz.
uuir íámer blíde in uuara. ſúlichera léra.

---

v. 3. uuſht. F. ſiri. F.
v. 4. uuſht. F. biffang. P.
v. 6. zíſáméné. F.
v. 8. gúatin. P. étthesuuaz. P.
v. 10. bifángan. P.
v. 11. flúhta. P.
v. 14. óugon. P. ſie. V. ſe. F.
v. 15. ſámer. P.
v. 16. uuára. P. lera. P.

Tho giangun thie giſuáſon. náhor ſo ſie múaſun.
liob héreron mine. thie iúngoron ſine.
Indét er tho then ſinan mund. theiſt iámer ubar uuórolt kund.
thar inne lag ſo er uuéſta. dreſo diuriſta.
Bigónd er thaz tho ſpénton. ſines ſelbes uuórton.
det er then liutin mit thiu dróſt. then iúngoron thoh zi héroſt.
Sié bigan er ſcóuuon. fráuualichen óugon.
grúazt er ſie zi gúate. ſus ſuáslichemo múate.

---

v. 18. míne. P.
v. 19. thes iſt. F. iámer. V.
v. 20. ſof er. F. díuroſta. F.
v. 22. ér. P. droſt. P.
v. 24. her. F.

XVI.

DE VIII BEATITUDINIBUS. MATH. 5.

Sálig birut ir árme. in thiu thaz múat iz uuolle.
in thiu ir thio ármuati. githúltet íó mit gúati.
Uuanta íúer iſt ih ſagen íú tház. thaz himilrichi hóhaz.
thiu uuúnna ioh ouh mánag guat. bi thiu mag ſih fréuuen íúer múat.
Sálige thie mílte. ioh muates mámmunte.
thie iro múates uualtent. ioh brúaderſcaf giháltent.
Búent ſie in uuára. érda filu mára.
ther hiar then bú biuuirbit. er íámer thar nirſtirbit.
Sálig ſint zi gúate. thie rózegemo múate.
uuanta in firdílot thaz ſér. dróſt filu mánager.
Ioh gifreuuit in thaz múat. hárto filu mánag guat.
firdílot in thia ſmérza. ioh rózagaz hérza.
Gúataliches uuáltent. thie thúrſt ioh húngar thultent.
thie íó thes réhtes gingent. ioh thára zua githingent.
Sie uuerdent éthesuuanne. mit ſétı es filu fólle.
thaz gúates ſie ginúagon. éigun unz in éuuon.
Salig thie ármherze. ioh thie ármu uuihti ſmérze.
then múat zi thiu gigánge. thaz iro léid ſie irbarme.

---

v. 1. iz *fehlt in* F. uuólle. P.
v. 2. in thín. P. thie. V. P.
v. 3. íuer. V. uuer. F.
v. 6. uuáltent. P.
v. 8. biuuírbit. P. íámer. P. hirſtírbit. P. nſ ſtirbit. F.
v. 10. firtílot. V. F. manáker. F.
v. 11. gifrouuit. F.
v. 12. firtílot. V. P. F. herza. P.
v. 15. étthesuuanne. P. ſéto. P. ſet. F.
v. 17. Sálig. P. ármun. P.
v. 18. giganne. F. ſe. F. irbárme. P.

Sie quement ſcíoro ana nót. thár man in ginádot.
thar man gihéilit iro múat. ioh filu liébes giduat.
Íú iſt ſálida giméinit. in thiu ir hèrza réinaz eigit.
ir ſculut mit ſúlichen óugon. ſelbon drúhtinan ſcouuon.
Ir ſcúlut íó thes gigáhen. mit ſúlichu íúih náhen.
mit réinidon ginuagen. zi drúhtine íúih fúagen.
Thie fríduſame ouh ſálig. thié in herzen ni éigun niheinaz uuíg.
mit thíu ſie thaz giuueizent. ſie gotes kínd heizent.
Got gíbit in zi lónon. thenſelbon námon ſconon.
ioh dúit in thaz gimúati. mit thes námen guati.
Sálig thie in nóti. thultent árabeiti.
then man bíro guati. duit ofto uuídarmuati.
Sie uuérdent filu riche. in themo hohen hímilriche.
in thíu ſie iz íó gilícho. firdragen fráuualicho.
Ni dúet íú iz ouh zi rúachon. oba íú thie líuti flúachon.
íú quimit ſálida thiu mer. thaz ſíe ſo ahtent íúer.
Thanne ſie zéllent thuruh mih. al úbil anan íúih.
thaz ni híluh íúih. thaz líagent ſę ál thuruh mih.
Blídet íúih múates. ioh harto fréuuet íúih thes.
íú iſt in hímile thuruh tház. michil lón garauuaz.
Iro ánon ouh ſo dátun. thero fóraſagono áhtun.
bi thiu ni lázet íú iz in uuár. uueſan hárto filu ſuar.

v. 20. gidúat. P.
v. 21. éigit. P.
v. 22. óúgon. P. drúhtin. V. tráhtin. F.
v. 23. íúih. P.
v. 24. redinon (ſt. reinidon). F.
v. 25. frideſame. F. ni. V. éigen. P. F. nihéinaz. P.
v. 26. giuuéizzen. F. heizen. F.
v. 30. bi íro. V.
v. 33. íuz. F.
v. 34. íú. P. mér. P. ſie. P. áhteut. P. íúer. P.
v. 35. ſe. V. P. zellen. F. mſh. P. íúih. P.
v. 36. ní hiluh íúih. P. liegent. P. líegent. V. ſie. V. ſie. F.
v. 37. Blíthet. V. íúih. P. íúih. P. thés. P.
v. 38. íú. P.
v. 39. Iro. V.

XVII.

VOS ESTIS SAL TERRAE ET VOS ESTIS LUX MUNDI.

MATH. 5.

Ir bírut michil uuérda. ſalz therera érda.
íúeraz giráti. ſcal ſalzan uuórolt dati.
Tház ſie mit then uuúnton. nirfúlen in then ſúnton.
noh mit thémo meine. ni uuerden zi áz eine.
Ir ſíe ſo ih íúih héize. gidúet mir filu ſúaze.
ioh íó mír in múate. ſie líubet zi gúate.
Oba iz zi thíu uuirdit. thaz thaz ſálz firuuirdit.
uuer findit untar mánne. mit uuiu man giſálze iz thanne.
Zi uuíhtu iz ſid ni hílfit. ni ſi tház man iz firuuírfit.
zi thíu iſt iz thoh gimúati. theiz dréten thar thie líuti.
Ir birut óuh ubar thaz. in lioht ſcínantaz.
in theſemo érdringe. thaz uuorolt írri ni ge.
Niſt búrg thaz ſih gibérge. thiu ſténtit ufan bérge.
in hóhemo nólle. thoh ſiz gérno uuolle.
Ni brénnit man ouh thuruh tház. giuuíſſo ſinaz líohtfaz.
tház er iz biuuélze. mit múttu biſtúrze.

---

v. 1. ſálz. P. erda. P.
v. 2. íúeraz. P.
v. 3. Thaz. P. ni fúlent. F.
v. 4. uuérdent. F.
v. 5. ſo. P. ſih (*ſt.* ſo ih). F. íúih. P. iuh. F.
v. 6. íámer (*ſt.* íó mir). F. mir. P.
v. 7. Oba. V.
v. 8. tház (*ſt.* iz). F.
v. 9. íid. P. hílphit. P. firuuírphit. P.
v. 11. ubur. F. lioth ſchinántaz. F. ſcíneutaz. V. P.
v. 13. berge. P.
v. 14. thóh. P. kerno. F.
v. 15. óuh. P. liothfaz. F.
v. 17. Sántar thes gihélfe. P. tház. P.
v. 18. chérzíſtal. F. líuhte. V.

Suntar thés gihelfe. thaz er iz irhéffe.
úfan hohaz kérziſtal. thaz iz líuhtę ubar al.
Sáma ni mag iz uuérdan. tház ir ſit gibórgan.
ófan uueſet thrato. íúes ſelbes dáto.
Ni liuhte líoht íuer. man íúih lóbon thes thiu mér.
odo man thío mehti. zéllen íú zi krépfti.
Suntar thie ſiu ſcóuuon. ſih fora góte frouuon.
ioh góte thero uuérko. mánnilih githánko.

---

v. 20. drato. V. thráto. P. íúes. P. ſélbes. P. dato. P.
v. 21. lioth. F. íúer. P. íúih. P.
v. 22. ódo. P. zellen. P. íú. P.
v. 23. Sánthar. F. Súntar. P.
v. 24. ío. F. uuerko. P. uuercho. F. gidancho. F.

XVIII.

NOLITE PUTARE QUIA VENI SOLVERE. MATH. 5.

Ni uuánet thaz gizámi. thaz ih zi thíu quami.
ih mih in thíu rachi. then uuízod firbrachi.
Ódo ſo ih nu rédino. theheinan thero fóraſagono.
ſúntar ih mit thúlti. ſiu bédiu uuola irfúlti.
Giuuíſſo ih ſagen íú in ála uuar. thaz ni híluh íúih ſar.
ni éigut ir merun gúati. thanne thiz héroti.
Ni gifáhit íúih íó thaz héil. thaz eigit hímilriches deil.
zi themo ſcónen lante. íó íúer fúaz giuuente.
Uuízut ir thia rédina. thio búah thio ſagent thánana.
uuio ther uuízod thuruh nót. alten líutin gibot.
Sie quédent er giuuúagi. thaz mán mán ni ſluagi.
quit gót ſih belge thráto. ſúlichero dáto.
Íh zell íu auur thánana. mínes ſelbes rédina.
ſelbon bán minan. then íh heizu auur ſcríban.
Thaz mánnilih gibórge. ſih zi íámanne ni bélge.
ioh ouh thaz bimíde. er mán nihein ni níde.
Thaz ſelba uuérk uueltit. er génaz baz gihéltit.
mit giháltniſſu giuuéizit. thaz uuízod inan héizit.

---

v. 2. uuizzod. V. P. firbráchi. P.
v. 3. theih ein. F. thehein. V. thehéinan. P.
v. 4. ſunthar. F.
v. 5. íú. P. hilu ih. F. íúih. P.
v. 6. éigúnt. F. thánne. P.
v. 7. gifagit. F. íúih íó. P. déil. P.
v. 8. thémo. P. ſconen. P. íó íúer. P. fuaz. P. giuuénte. P.
v. 9. uuizzut. V. P. thie. P. thie ſagent. P. thannana. F.
v. 10. uuizzod. P. V.
v. 11. giuuági. F. man mán. P.
v. 12. dráto. V. dato. P.
v. 13. zellu. P. F. afur. V. P. F.
v. 14. heizu. V. afur. V. P. F.
v. 15. mannilich. F. zi ſamanne. P. zi niamenne. F.
v. 16. tház bimide. P.
v. 17. iénaz. P.
v. 18. uúizzod. V. P. heizit. P.

Óba thu thes biginnes. thaz thu géba bringes.
gífti gimuate. zi themo gótes biete.
Yrhugis thar thoh éines man. ther thir ſi irbólgan.
thoh iz ſo lúzil uuári. in muat thir ér ni quami.
Ni biut iz fúrdir thara mér. far biſúani thih er.
iz iſt ér ih ſagen thir tház. góte filu léidaz.

---

v. 20. gimúate. P. demo. V.
v. 21. yrhúgis. P. ſí irbolgan. P.
v. 22. uuari. P. múat. P. er. P.
v. 23. bíut. P. ér. P.

XIX.

QUI VIDERIT MULIEREM. ET NON IURARE ET DILIGERE INIMICOS. MATH. 5.

Zalt er óuh tho thuruh nót. uuio ther uuízod gibot.
giuuíſſo thar gifúaro. thaz mán nihein ni húoro.
Íh quad auur ſágen íú. ther uuib biſcóuuot zi thíu.
thaz ſar in thémo friſte. zi thíu nan es gilúſte.
Er húarot ſia giuuáro. ín herzen íu ſar ſuáro.
mit únreinemo múate. nirgéit imo iz zi gúate.
Thaz mán ſih ni firſuérie. thaz uuan ih uuízod uuerie.
mínu uuort thiu uuérrent. tház ir ſar ni ſuérrent.
Thaz iſt giuuára mera. thaz ſágen ih íú in uuára.
man báz in ſo giuuártent. ióh ſih baz giháltent.
Ther uuízod gibiutit grázzo. man ſínan fíant hazzo.
ioh íágilicher mánno. ſínan fríunt minno.
Uuio íh íu hiar gibíate. thaz hóret íó zi gúate.
ih íúih nu ni hílu thaz. harto ſízit íú iz baz.
Íuan fíant minnot. ſo gibíutit druhtin gót.
mínnot íó thie grázzo. ſo uuér ſoſo íúih házzo.

---

v. 1. uuízzod. V. P. gibót. P.
v. 3. afur. P. ſagen. P.
v. 4. friſto. F. giluſte. P.
v. 5. huorot. V. P. hérzen. P. iu. P.
v. 7. uuizzod. P.
v. 9. íú. P.
v. 10. giuuárten. F. ioh. P. báz. P. gihaltent. P. giháltén. F.
v. 11. uuizzod. P.
v. 12. íágilicher. P. minnu. F.
v. 13. ih. P. híar. P. íó. P.
v. 14. íú. P. báz. P.
v. 15. Íúan. P.
v. 16. ſo uuér ſo ſo. P. ſo uuer ſo. F. íúih. P. hazzo. P.

Betot gérno íó bi thíe. ſo uuer ſo íú úbilo gidue.
thaz ir gót íó thuruh nót. in théſen datin bílidot.
Sit íó in dátin filu lind. tház ir uueſet gótes kind.
ſi drúhtin íú zi bílide. ther búit ufan himile.
Er lazit ſúnnun ſina. ſcínan filu blída.
ioh régana giliche. allemo érdriche.
Giuuíſſo thaz ni híluh thih. thoh ſint thie liuti míſſilih.
féhemo muate. úbile ioh gúate.
Oba íú thio minna ſint nu héiz. zi then ir bírut filu zéiz.
ziu ſcal íú lón ſin thanana gúat. thaz ouh héidiner duat.
Thaz fullent óuh filu frám. ſelb thie ſúntigon man.
ſie lazent in ió then in múat. ſo uuer ſo in líobes filu duat.

---

v. 17. kerno. F. ſo uuer ſo. V. íú. P.
v. 19. Sít. P. thaz. P. ír. P.
v. 23. ſint. P. líuti. P.
v. 24. múate. P.
v. 25. Oba. V. ſu. P. zeiz. P.
v. 26. zíu. P. íu. P. héithiner. V. P. F.
v. 27. ſuntigun. V. P.
v. 28. lázent. P. in. P. thén. P. muat. P. líobes. P.

XX.

ATTENDITE NE IUSTITIAM VESTRAM FACIATIS CORAM HOMINIBUS. MATH. 6.

Oba thu ármen uuihtin. dueſt droſt mit éregrehtin.
ioh thir uuólles ana rúam. elemóſyna giduan.
Odo uuérk guatu. ioh drúhtine gimúatu.
uuólles íó mit uuíllen. fora góte irfúllen.
Dúa ſo ih thir zéllu. thiu ſelbun thíng ellu.
gibórgenero uuerko. thaz thir es gót githanko.
Ni duas thu ſó ih ſagen thir éin. lon ni hábes thu es nihéin.
ouh fona góte ana uuánk. ſo ni químit thir es thank.
Oba thu in réht redina. thir uuírkes elemóſyna.
thir zéllu ih ein gizámi. ni duaz zi lútmari.
Líchizera in uuara. thie duent ſia lútmara.
ófono untar mánne. thaz ſie ſe lóbon thanne.
Sie eigun uuízit ir thaz. thár thaz lon állaz.
ih ſagen iú in ála uuara. ni uuírdit in es méra.

---

v. 1. thu óúh. F.
v. 2. elémoſina. F.
v. 3. guatiu. P. guati. F. gimuatiu. P. gímúáti. F.
v. 4. irfullen. P.
v. 5. Dúa. F. *Ueber* thiu *und* ſelb (un) *ſteht in* V. *ein kleiner Nebenaccent.*
v. 6. uuérko. P. uuérchó. F. githánchо. F.
v. 7. duaſt. P. duaſtu. F. nihein. P.
v. 8. fora. P.
v. 9. reth. F. elemoſyna. P. elémóſina. F.
v. 10. zélluh. P. zellſh. F. dua iz. P.
v. 11. Líchicera. V. P. F. uuára. P. ſie. P.
v. 12. óffono. P.
v. 14. ſu. P. mera. P.

XXI.

QUOMODO SIT ORANDUM ET DE ORATIONE DOMINICA. MATH. 6.

Óba thu ouh biginnes. thaz thu zi góte thinges.
inti thu githénkes. thaz thin gibét uuirkes.
Thaz ſi in hérzen thanne. thaz thír es uuiht nintfálle.
gidóugno in themo múate. theiz thír irge zi gúate.
In hérzen ſi iz ſcono. thaz íú es gót gilono.
ſi ther githánk íú feſti. innan theru brúſti.
Thaz íó bi themo méine. thaz múat ſi faſto héime.
then húgu in then githánkon. ni lázet uuergin uuánkon.
Ni lazet fáran íú thaz múat. ſo then driagarin duat.
úmbikérit ſih thaz múat. ſélb ſo mo ther háls duat.
Thaz duent ſe állaz zi thíu. ther liut ſe lóbo bi thíu.
ioh ſie ſe éren thuruh tház. bithiu niſt es uuíht in thiu baz.
Uuéiſt thu uueih thir rédinon. thaz ſelba lób theiſt thaz lón.
giuuiſſo uuízíſt thu thaz. in thíu gíſteit iz állaz.
Thanne ir bétot uuizit tház. duet iz kúrzlichaz.
ni rúachit druhtin hárto. thero mánagfalton uuórto.

---

v. 1. thu. V.
v. 2. inti. P. githenches. F.
v. 3. ni intfálle. V. F. nintfalle. P.
v. 4. gitóúgono. F. thaz thír iz. P. thaz thir (iz *fehlt*). F.
v. 5. ſcóno. P.
v. 6. githáng. V. P. brufti. P.
v. 7. thémo. P. meine. P.
v. 8. githánchon. F. uuanchón. F.
v. 9. lázet. P. íu. P.
v. 10. úmbikerit. P. umbicherit. F. ſelb. P.
v. 11. ſie. V. F.
v. 12. uuith. F.
v. 14. giuuſſo. P. uuízziſt. F. tház. P.
v. 15. kurzilicház. F.
v. 16. uuorto. P.

In hérzen betot hárto. kúrzero uuórto.
ioh lútoro tháre. thaz iz gót gihore.
Thaz lón laz imo állaz. thaz thes gibétes ſi thiu báz.
thaz thu in théru dati. ni firlíaſeſt thio árabeiti.
Ir ni thúrfut bi thíu. got irkénnit in íú.
ér ir imo iz zéllet. állaz thaz ir uuóllet.
Gináda ſina grúazet. ſo minu uuórt íú iz ſúazent.
mines ſélbes lera. ni thárf es uueſan méra.
Soſ ih íuih ubar ál. hiar nu léren ſcal.
firfáhent íó gilícho. thiu iz allaz gáralicho.
Fáter unſer gúato. biſt drúhtin thu gimúato.
in hímilon íó hóher. uuíh ſi námo thiner.
Biquéme uns thinaz ríchi. thaz hoha hímilrichi.
thára uuir zua ió gíngen. ioh émmizigen thíngen.
Si uuíllo thin hiar nídare. ſoſ ér iſt ufan hímile.
in érdu hilf uns híare. ſo thu éngīlon duiſt nu tháre.
Thia dágalichun zúhti. gib híutu úns mit ginúhti.
ioh fóllon ouh theiſt méra. thínes ſelbes lera.
Scúld bilaz uns állen. ſo uuír ouh duan uuóllen.
ſúnta thia uuir thénken. ioh émmizigen uuírken.
Ni firláze unſih thin uuára. in thes uuídaruuerten fára.
thaz uuír ni miſſigángen. thar ána ni gifállen.

---

v. 17. uuorto. P.
v. 18. thare. P.
v. 19. allaz. P. baz. P.
v. 20. théra. V. P. der. F. thie. V. P. thia. F.
v. 21. írchénnít. F.
v. 22. imo. V. uuéllet. F.
v. 23. mínu uuort. P. fúezent. V. fúazzent. F.
v. 24. mínes felbes. P. mera. P.
v. 25. iúh. F.
v. 26. garalicho. P.
v. 28. hoher. P.
v. 30. thingen. P.
v. 31. nidáre. P. ufin. V.
v. 33. uns. V.
v. 35. uuollen. P.
v. 36. denchen. F. uuirken. P. uuírchén. F.
v. 37. fara. P.
v. 38. gangen. P. thara. V. F. bifallen. P.

Lóſi unſih ió thánana. thaz uuir ſin thíne thegana.
ioh mit ginádon thinen. then uuéuuon ió bimíden.
Ob ir in múat íú lazet. thaz ſúnta ir ió bilázet.
ſo dilont ſíno guati. thio íúó míſſidati.
Ther thar auur ſo ni dúat. lazet quéman íú iz in múat.
gizélit ſint themo in thráti. allo thio úndati.

---

v. 39. thégana. P.
v. 41. lázet. P. ſunta. V.
v. 42. díſont. P. ſino gúati. P. thio. V.
v. 43. afur. V. P. F. ſó. P. íu. P. íz. P.
v. 44. dráti. V. P. F. állo. P. thúndati (*ſtatt* thio úndati). F. undati. P.

XXII.

NEMO POTEST DUOBUS DOMINIS SERVIRE. MATH. 6.

Ni mag thaz mán duan nihéin. thaz thiono héreren zuein.
thaz er irfúlle íó follon. bédero uuillon.
Ni thúrfut ir biginnan. thaz ír ouh megit bringan.
thaz ir góte thionot. ioh thóh thia uuórolt minnot.
In múate ſi íú giféſtit. thaz múaſes íú ni briſtit.
mit ſuórgon ouh ni rátet. mit uuíu ir íúih uuátet.
Fúrira iſt thiu ſéla. thaz múas ni ſi íú méra.
thes líchamen dati. thánne ſin giuuáti.
Séhet theſe fógala. thie hiar fliagent óbana.
zi ákare ſie ni gángent. ioh ouh uuíht ni ſpínnent.
Thoh ni briſtit in thes. zi uuáru thoh ginúages.
ní ſie ſih ginérien. ioh ſcóno giuuerien.
Biginnet ána ſcouuon. thie frónisgon blúomon.
thar líuti after uuége gent. thie in themo ákare ſtent.
Sálomon ther rícho. ni uuátta ſih gilícho.
thaz ſágen ih íú in ala uuár. ſo ein thero blúomono thar.
Nu er tház ſo uuilit uuérren. thaz míthont ſcal irthórren.
thie fógala ouh zi uuáre. thie íú ſint úndiure.

v. 1. mag man thaz. F. zuein. F.
v. 2. ér irfulle. P. fóllon. P.
v. 3. thurfut. P.
v. 4. thoh. P.
v. 5. iu. P. briſtit. P.
v. 6. ſuórgen. F. íúih. P. uuatet. P.
v. 7. mera. P.
v. 8. dáti. P.
v. 10. akere. F. uuíth. F. ſpinnent. P.
v. 11. thés. P.
v. 12. giuuérien. P.
v. 13. Bigínnet. P. froniskon. F. bluamon. F.
v. 14. kent. F. achére. F.
v. 15. Salamon. F. uuáta. P.
v. 16. iu. V. éin. P. thár. P.
v. 17. mitthon. F.
v. 18. fógala. V.

Uuio harto míchiles mer. ſuórget druhtin íúer.
thu mo líabara biſt. thanne al gifúgiles thaz iſt.
Er giduít thaz thu uuéiſt. thaz thu nákot ni geiſt.
ioh ouh gíbit thir thia uuíſt. thu húngiru nirſtírbiſt.
Giduán ni mahtu in uuára. thih mínnoron noh méra.
hár nihéin hugi ouh thés. thu iz álles uuio gifárauues.
Bi thiu laz thia ſuórga theiſt es gúat. themo thih ſúlichan giduat.
mit uuáti er thih íó uuérie. ioh émmizigen nérie.
Er uuéiz ana zuíual. thaz ir es bithúrfut ubar ál.
ni múgut ouh firlázan. nir ſúlih ſculit níazan.
Súachet íó mit máhti. thes hímilriches ríhti.
íú biquímit ih ſagen íú tház. thaz ándaraz állaz.
Niſt íúer nihéin thaz iſt uuár. ſo hárto ſulih dúfar.
thin kínd thih bitte brótes. thaz thu mo ſtéina bietes.
Ouh gibórges thu thés. bítit er thih fíſges.
ni biutiſt thía meina. nátarun nihéina.
Ni bíutiſt ouh in uuára. ſcórpion thia zála.
harto bórgeſt thu thés. bítit er thih éies.
Nu ir bírut thes giuuón. ir frúma gebet kíndon.
ioh ál thaz in líchet. thaz ír ſe ni biſuíchet.
Uuio harto míchiles mer. gíbit druhtin íuer.
gúat ob ir mo fólget. ioh inan bíttan uuollet.

---

v. 19. mér. P. ſórgot. F. thruhtin. F. íúer. P.
v. 22. nirſtirbiſt. P.
v. 23. mínniron. V. mera. P.
v. 24. har. P. hugu. V. P. óuh. P. gifarauues. P.
v. 25. láz. P. thémo. P.
v. 26. émizigen. F.
v. 27. al. P.
v. 28. ni ir. V. ſcúlet ſulih. P. niazen. F.
v. 29. Suachet. P. íó. P. mahti. P. rihti. P.
v. 30. íu. P.
v. 31. nihhein. F. dufar. P.
v. 32. chind. F. bíetes. P.
v. 33. thes. P.
v. 34. bíutiſt. P.
v. 37. kindon. P.
v. 38. ir. P. biſuikhet. F.
v. 39. íúer. P.
v. 40. imo. F. bítten. V. P.

Bittet ágaleizo. ioh hárto filu héizo.
thaz ſágen ih íú in ala uuár. thia fruma gíbit er íú ſar.

---

v. 41. heizo. P.

v. 42. ála uuar. P. fráma gibit. P. íú. P.

XXIII.

OMNIA QUAECUNQUE VULTIS UT FACIANT VOBIS HOMINES. ET CAVENDUM A FALSIS PROPHETIS. MATH. 7.

Nu lér ih íúih hárto. kúrzero uuórto.
uuio ír giduet fóllon. then drúhtines uuíllon.
Ni dúa zéllu ih thir éin. uuidar mánno nihein.
uuíht in uuorolti álles. ni ſo thu thír uuolles.
Mit thíu ir thanne írfúllet. thaz fóraſagon ſíngent.
ioh uuírket íó gilícho. then uuizod fóllicho.
Uuártet íú íó hárto. fon drí̀agero uuórto.
fon fóraſagon lúggen. thes ſcúlut ir íó gihúggen.
Sie ſínt íú in ánaratin. in ſcáfinen giuuátin.
thar buent ínne in uuáre. uuólfa filu ſúare.
Ni múgun ſie íú uuánkon. ſéhet ziro uuérkon.
ioh in ála thrati. ſcóuuot iro dáti.
Ni dúit man untar mánnon. thaz drúbon leſę ir thórnon.
in hiafon fígun thanne. thóh man es bigínne.
Úbil boum birit tház. thaz ímo iſt íó giſſáhtaz.
ſo dúat ouh ther gúato. iz límphit ſo gimúato.

---

v. 1. léru. V. F. íúih. P. uuorto. P.
v. 2. follon. P. uuillon. P.
v. 3. dua. P.
v. 4. uuiht. P. uuórolti alles. P.
v. 7. uuorto. P.
v. 8. luggen. P.
v. 10. uuare. P. uuólua. V. P.
v. 11. uuánchón. F. zi iro. V. F. uuerkon. P.
v. 12. drati. V. dati. P.
v. 13. drubon. F. thrúbon. V. P. leſe. V.
v. 14. fígon. V. mann. F.
v. 15. Ubil. P. bóum. P.
v. 16. límpit. V. gimuato. P.

Then úbilon ſie brénnent. iz mán ouh al ſo uuóllent.
then gúaton áuur ana uuan. lázent ſie mit frídu ſtan.
In hímil al ni géngit. ioh iz gót ni hengit.
iz uuírdit noh giuuéizit. thaz mih drúhtin heizit.
Giuuiſſo uuízit ana uuan. thie lázit man thar íngan.
thie híar giuuirkent fóllon. mines fáter uuillon.
Ih ſágen íú in ala uuár. klagont mánage ſih thár.
mit ſéren mánagfalton. ioh léidlichen uuórton.
Quit íógilih in thráti. thaz er zéichan dati.
in mínes namen námiti. thaz ih thoh thés gihogeti.
Ih zéll in thanne in gáhun. thaz ſie mir kúnd ni uuarun.
theih er ſie hál íu langō. ni rúachuh iro thíngo.
Fare in ála thrati. ſo uuer ſo íó úbil dati.
fon mír in ala gáhe. ioh ſih mir ni náhe.

---

v. 18. áfur. V. afur. P. uuán. P. ſtán. P.
v. 21. uuán. P.
v. 22. hiar giuuírkent. P. giuuirchen. F. follon. P.
v. 23. iu. V. mánege. P. thar. P.
v. 24. ſeren. P. uuorton. P.
v. 25. íó. P. gilicho. F. dráti. V.
v. 26. námati. V. P.
v. 27. zellu. P. thánne. P. gahun. P. ſíe. P. kund. P.
v. 28. ér. P. hal. P. lángo. P. rúach ih. V. F. thingo. P.
v. 29. drati. V. ſo uuér íó. F.
v. 30. mir. P. ála gahe. P. mír. P. nahe. P.

XXIV.

CONCLUSIO LIBRI SECUNDI.

Thiz lerta kríſt in uuara. ioh mánagfalto méra.
ih ſágen thir zi uuáre. maht ſélbo iz leſan tháre.
Sina mánunga álla. ioh léra filu fólla.
thráuua ouh filu ſuára. thaz ſágen ih thir in uuára.
Ni mág man thaz irzéllen. thóh uuir es biginnen.
thera léra guati. uuas hárto thiu gimuati.
So er zi thíu tho gifíang. fon themo bérge er nídargiang.
fólgeta mo githíuto. al ménigi thero líuto.
Er ſélbo tho giméinta. thar hórngibruader héilta.
mit ſinen uuórton gahun. thar al thie líut iz ſahun.
Tház ſies uuola lúſti. thiu léra in uuari féſti.
thia ſe thár innan thés. hortun míthontes.
Thaz ſíe iruuáchetin frúa. ioh hogtin hárto thara zua.
ióh iz uuari féſti. ínnan iro brúſti.
Thaz ín thiu múat ni uuánkon. ſin fáſto in then githánkon.
in húge ioh in múate. zi allemo ánaguate.
Dua drúhtin uns zi núzze. thaz uns iz uuóla ſize.
biſcírmi unſih thes léides. fon thínen ni giſcéides.

---

v. 1. lérta krift. P. uuára. P. mera. P.
v. 2. uuare. P. thare. P.
v. 3. alla. P. folla. P.
v. 4. ſuara. F. ſuuára. P.
v. 6. gimúati. P.
v. 7. gifianc. F. fonne. F. nidar. P.
v. 9. heilda. F.
v. 10. líuti. V.
v. 11. feſti. P.
v. 13. Tház. P. ſie. P. frua. P.
v. 14. bruſti. P.
v. 15. ín. P. uuánchon. F. faſto. P. gídánchóu. F.
v. 16. állemo. P.
v. 17. thaz úns. P. ſizze. V. P. F.
v. 18. giſceides. P.

Tház uuir ni bifállen. fon thinen liobon allen.
fon ſelben drúton thinen. thia zála uuir bimíden.
Giréino uns thia githánka. uuir bírun thine ſcálka.
mit ginádono ginúhti. fon ſúntono ſúhti.
Hált unſih in nótin. fon allen uuídarmuatin.
thaz múazin uuir biuuánkon. then ábahon githánkon.
Biſcírmi unſih in thráti. fon allerū úndati.
fon égislichen ſúhtin. mit thínes ſelbes máhtin.
Thinu uuórt hiar óbana. thi uns zéllent alla rédina.
tharą zúa firlih uns múates. ioh húges filu gúates.
Firlíh uns druhtin állen. thaz uuir thaz thín íó uuollen.
mit uuérkon íó irfúllen. thaz thínu uuort uns zéllen.
Thaz uuir thar zúa húggen. in hérzen uns iz léggen.
uuíht es ni firléiben. ni uuir ìz thár gikleiben.
Firdríb fon ùns in thráti. allo míſſidati.
thiz féſtino uns in múate. theiz úns irge zi gúate.
Thaz uuír thar ana uuérkon. mit uuácharen githánkon.
ioh uuír thaz íó áhton. mit lúteren gidráhton.
Ther ſcádo fliahe in gáhe. ioh thíz ſih uns íó náhe.
ioh mit thíu giuuerkon. thaz thu úns es muazis thánkon.
Thaz uuir mánahoubit. zi thínen ſin gifúagit.
thie thíonoſt thin hiar dátun. ſo ſíe thih druhtin bátun.

---

v. 19. liobon. P.
v. 20. drúten. V.
v. 21. gidáncha. F. dine. F. ſcalka. P. ſcálcha. F.
v. 22. ſuhti. P.
v. 24. bíuuánchon. F. githankon. P. gidánchón. F.
v. 25. drati. V.
v. 26. hegislichen. F. ſuhtin. P. thínen. F. mahtin. P.
v. 27. thiu uns. V.
v. 28. thara. P. firlíh. P. firli. F.
v. 29. drúthtin. F.
v. 30. uuérchon. F. irfullen. P. thinu. P. uuort. P. zellen. P.
v. 31. uuír. P. zua huggen. P. leggen. P.
v. 33. dráti. V. míſſodati. V. miſſotati. F.
v. 35. uuérchon. F. uuákaren. V. uuácheren. P. F. gídánchón. F.
v. 36. ahton. P. gitrahton. P.
v. 37. fliehe. P. flihe. F. gahe. P. gáge. F. io. V. nahe. P.
v. 38. thu *fehlt in* F. thankon. P. thánchón. F.
v. 40. batun. P.

Ióh uuir uueſen blíde. in themo éuuinigen líbe.
mit ſcalkon thínen íámer. uuir ni géron uuihtes mér.
Mit éngilon thínen. thaz uuir then uuéuuon miden.
in hímilriche in ríhti. in thíneru giſíhti.
Fon éuuon unz in éuuon. mit then drúht ſelon.
fon uuórolti zi uuórolti. ſín thih íámer lóbonti.
Amen.

---

v. 41. Ioh. P. uuéſen blide. P. libe. P.
v. 42. ſcálkon. P. ſchalchon. F. thinen. P. mer. P.
v. 43. thinen. P.
v. 44. in himilrſchti (*ſt.* in hímilriche in ríhti). F.

DRITTES BUCH.

Incipiunt capitula libri tertii de miraculis domini et de doctrina ad iudaeos.

I. Praefatio libri tertii.
II. Erat quidam regulus.
III. Moraliter.
IV. Prope erat pascha Iudaeorum.
V. Moraliter.
VI. Abiit Iesus trans mare Galilaeae.
VII. Spiritaliter.
VIII. Voluit eum populus regem facere. et quomodo ambulabat super mare.
IX. Obtulerunt ei omnes male habentes.
X. De muliere chananea.
XI. Moraliter.
XII. Venit Iesus in partes Caesareae Philippi.
XIII. Precepit ne cui dicerent quia ipse esset Christus. et increpatio Petri. et de visione in monte.
XIV. Brevis ammonitio de signis.
XV. Ambulabat Iesus in Galilaeam. non enim volebat in Iudaeam ambulare.
XVI. Iam die festo mediante ascendit.
XVII. Perrexit Iesus in montem oliveti.
XVIII. Quis ex vobis arguet me de peccato.
XIX. Moraliter.
XX. De coeco nato.
XXI. Spiritaliter.
XXII. Facta sunt encoenia hierosolimis.
XXIII. Erat quidam languens Lazarus a Bethania.
XXIV. Venit ergo Iesus et invenit eum iam quatuor dies in monumento habentem.
XXV. Colligerunt ergo pontifices et pharisaei concilium.
XXVI. Moraliter.

Expliciunt capitula libri tertii.

DRITTES BUCH.

I.

PRAEFATIO LIBRI TERTII.

Mit ſelben kríſtes ſegenon. uuíll ih hiar nu rédinon.
in einan líuol ſuntar. thiu ſéltſanun uuuntar.
Fon themo uuúntarliche. thiu er déta hiar in ríche.
unz ér uuas hiar in uuórolti. er tódes bi unſih kóroti.
Thiu zéichan ſéltſanu. ſúmu thoh zi uuáru.
uuanta thoh er uuólle. niſt mán ther ſiu al irzélle.
Ni ſcríbu ih nu in ala uuár. ſo ſih ther órdo dregit thár.
ſúntar ſo thie dáti. mir quément in githáhti.
Gináda ih ſina férgon. mit fórahtlichen ſúorgon.
er ouh in théſemo uuerke. zéichan ſinaz uuírke.
In theſen búachon uuanne. ih áuuiggon ni gánge.
ih réhto ioh hiar ſcóno. giſcribe dáti frono.

---

v. 4. uuorolti. P. tóthes. V. P. bi. V. koroti. P.
v. 5. zeichan. P.
v. 6. uuánta. P. ſiu. V.
v. 7. ſcribu. P. ná. P. thar. P.
v. 8. ſunthar. F. githahti. F.
v. 10. uuirke. P.
v. 11. théſen. P. buachon uuánne. P. gange. P.

Er déta thaz hálze líafun. ioh ſtúmme man ouh ríafun.
er dúe theih hiar ni hínke. thes ſénſes ouh ni uuénke.
Hórngibruader heile. er míh ouh hiar giréine.
fon éitere ioh fon uuúnton. fon mínen ſuaren ſúnton.
In ín irhuggu ih léuues. léides filu ſéres.
ríuzit mir thaz hérza. thaz dúat mir iro ſmérza.
Drúhtin fon then ſtánkon. thaz muaz ih ſér biuuánkon.
mih ním ni dua iz zi ſpáti. ſo lázarum thu dáti.
Fon tóde inan irquíktos. then líchamon iruuáktos.
irquiki in mír theiſt méra. thia mína muadun ſéla.
Theih híar in libe iruuízze. zi thinemo díſge ouh ſize.
ſo er déta after thíu. ih muazi thíngen zi thiu.
Tház ih íó mit rúachon. zi góumon ſi in then búachon.
tharana húgge ouh fóllon. thínes ſelbes uuíllon.
Ioh tház ih hiar nu zéllu. thin gíft iſt iz mit állu.
thie uuízzi dua mir méron. zi thínes ſelbes éron.
Ni rih ſúnta druhtin mino ín thíu. ſuntar mir uuízzi lih zi thíu.
ni fréuuit uuiht hiar unſer múat. ſo thin áblazi dúat.
Líndo liobo druhtin mín. laz thia kéſtiga ſín.
gilóko mir thaz minaz múat. ſo muater kíndiline dúat.
Thóh ſi iz ſero fílle. míſt niſi áuur uuolle.
ſúntar ſi imo múnto. theiz íáman thoh ni uuúnto.

---

v. 13. deta. P. halza. F. liafun. P.
v. 15. héile. P.
v. 16. ſuáren. F. ſunton. P.
v. 17. írhúgg. F. ſeres. P.
v. 18. ſmerza. P.
v. 19. múaz. P. ſer. P. biuuankon. P.
v. 20. dati. P.
v. 21. dóthe. V. tóthe. P. irquíctos. V. P. F. iruuágtos. V. iruuagtos. P. iruuactos. F.
v. 22. irquicki. V. irquícki. P. irquichi. F. mera. P. ſela. P.
v. 23. ſizze. V. P. F.
v. 24. thiu. P.
v. 26. ána. P. hugge. P. uuillon. P.
v. 27. allu. P.
v. 28. eron. P.
v. 29. mina. F.
v. 30. freuuit. P. duat. P.
v. 32. duat. P.
v. 33. niſt *fehlt in* F. afur. P. uuólle. P.
v. 34. ſúnthár. F.

Thia hánt duat ſi fúri ſar. ob íáman rámet es thar.
gihúgit ſar thés ſindes. thes íra liaben kíndes.
Mit hénti ſiu mo ſcírmit. mit theru ſi iz míthont fiHit.
ni mag giſéhan ira muat. thaz imo fíant giduat.
Ther ſelbo fáter ouh ſo dúat. thoh er mo ſére ſinaz múat.
thoh dúat er mo auur bithérbi. thaz ſinaz ádal erbi.
Scírmi druhtin mir ouh ſó. theih ſí thin ſcálk giuuiſſo.
thin hánt mih ouh biuuérre. thaz fíant mir ni dérre.
Firlíh ouh mir githínges. thes mines héiminges.
uuis fáter mir ioh múater. thu biſt min drúhtin guater.

---

v. 35. íámen. F.
v. 36. ſinthes. V. P. lioben. P. lieben. V. kindes. P.
v. 37. middónt. F.
v. 39. duat. P. muat. P.
v. 40. afur. P. ſínaz adal. P.
v. 41. Scirmi. P. drúhtin. P.
v. 42. biuuére. P. derre. P.
v. 44. gúater. P.

II.

ERAT QUIDAM REGULUS CUIUS FILIUS INFIRMABATUR. Ioh. 4.

Tho kríſt in galiléa quam. uuard thaz tho mári ſoſ iz zám.
ioh uuard gikúndit ſin giuuált. ubar állaz thaz lant.
Ein kuning giéiſcot iz in uuár. ioh fúar ingegin ímo ſar.
uuaz mag ih zéllen thir es mér. ſin ſún uuas filu ſiecher.
Bat ér ſih ſar irhúabi. mit imo héim fuari.
thaz er thár gimeinti. then ſún imo gihéilti.
Quad er ió bi nóti. lagi dáuualonti.
ioh uuári in theru ſúhti. mit grozeru úmmahti.
Gab er mo ántuuurti. mit míchileru mílti.
mit uuórton uuolt er ſúazen. thia gilóuba in imo búazen.
Ir zéichan ni giſcóuuot. thanne íú uuírdit ſo nót.
uuuntar ſéltſanu. ni gilóubet ir zi uuáru.
Uuanta ob er gilóubti ubar ál. ſó íz bi rehte uuéſan ſcal.
in hérzą imo quámi. ſo iz fora góte zami.
Gilóubt er ſelbo thánne. ſo zimit gótes manne.
thaz íágiuuar iſt drúhtin. mit ſínes ſelbes máhtin.

---

v. 3. kúning. P. imo. P.
v. 4. mág. P. zellen. P. ſiecher. P.
v. 7. Quád. P.
v. 8. únmahti. V.
v. 9. ántuurti. V. milti. P.
v. 10. uuórten. F.
v. 11. ſchóuuót. F.
v. 12. uúnthár. F.
v. 13. ób. P. ſo iz. P.
v. 14. hérza. V. quami. P.
v. 16. mahtin. P.

Thaz thén ni tharf man béiten. after ſtétin leiten.
ther ſo kréftiger íſt. bihábet thaz in uuórolti iſt.
Drúhtin quad er zilo thín. oba thu ginádon uuili mín.
thin gúatiz er biuuérbe. er mir ther ſún irſterbe.
Sprah druhtin zímo ſinaz uuórt. tház er fuari héimort.
tház er fuari tháraſun. quad ſumti gánzan ſinan ſún.
Gilóubt er themo uuórte. ioh kérta ſih zi lánte.
ſar bi thémo thinge. zi themo héiminge.
Unz ér fuar áhtonti. thes ſélben uuortes máhti.
gágantun imo blíde. thie holdun ſcálka ſine.
Záltun imo ouh innan thés. thráto filu líabes.
thaz rehto in ála uuari. ſin ſun ginéran uuari.
Thia zít er éiſcota tho. uuas er es hárto filu fró.
thia ſtúnta ouh mit giuuúrti. uuanne imo báz uuurti.
Hérero zéllen uuir thir tház. tho ſíbunta zit thes dáges uuas.
géſteren ſo ſie ſáhun. tho uuard er gánzer gahun.
Ni zuiuolo múat thinaz. ſus findiſt thu iz gidánaz.
findiſt zí ala uuare. then liobon dróſt ſus tháre.
Irkánta tho ther fater ſár. theiz thiu zít uuas in uuár.
thaz imo iz drúhtin ſo gilíaz. thia ſelbun gánzida gihíaz.
Gilóubta ſar tho ſélbo. ther kuning írdisgo tho.
mit ſínemo githígine. themo hímilisgen kúninge.

v. 18. iſt. P.
v. 19. zile. F.
v. 20. ér mir. P.
v. 21. drúhtin zimo. P. zi ímo. V. F.
v. 22. thaz. P. fáari. P. ſun. P.
v. 23. chérta. F. lante. P.
v. 27. llobes. P. líebes. V. F.
v. 29. thó. P. fro. P.
v. 30. uuánne. P. uuan. F.
v. 32. gáncér. F.
v. 33. zuíuolo. P. F.
v. 34. líobon droſt. P.
v. 35. Yrkanta. F. fáter far. P.
v. 36. ímo. P. thie. P.
v. 37. Giloupta. F. káning. P. kuninc. F.
v. 38. thigine. F.

III.

MORALITER.

Thiz íſt uns úngizami. ſo íh iz nu firnámi.
noh ni químit uns thiz gúat. in unſer ármilichaz múat.
Thoh hábet er uns gizéigot. ioh ouh mit bílide gibót.
uuio uuir thoh dúan ſcoltin. óba uuir iz uuóltin.
Iu quam ein ſcúldheizo. bi nótthurfti héizo.
bat ér ſin uuórt gimeinti. er ſinan ſcálk heilti.
Er quad er ſélbo quami. then úmmahtin binámi.
thoh géner thara ni géroti. *) ſin ſelbes géginuuerti.
Ther kúning bat er quámi. ni uuas kríſte thaz gizámi.
ther ſcúldheizo es ni géroti. er thara thoh fáran uuolti.
Hiar ſtréuuit thiu ſin gúati. in uns thio úbarmuati.
thia únſera dúmpheit. ſo uuár ſo iz íó zi thíu gigeit.
Uuir lázemes uns líchan. mán then filu ríchan.
firmónames zi nóti. anderero ármuati.
In ín íſt uns gimúati. góld ioh diuro uuáti.
ni némen in thía ahta. manno ſcálkſlahta.
Ni bidráhtot unſer ſúmilih. thaz uuir bírun al gilih.
éinera gibúrti. thoh íz ſid ſúlih uuurti.

v. 1. ungizámi. P. ih. P.
v. 2. ármalichaz. P. muat. P.
v. 3. gibot. P.
v. 4. uuír. P.
v. 5. quám. P. ſcúldhéizo. F.
v. 8. félbes. P.
v. 9. quami. P.
v. 10. thára. P.
v. 11. úns. P.
v. 12. thie. F. dumpheit. P.
v. 13. lazemus. F.
v. 14. firmánémes. F. noti. P. ánderero. P. áramuati. P.
v. 15. uns íſt iz (*ſt.* íſt uns). P.
v. 16. thia áhta. P. mánno. P.
v. 17. ál. P.
v. 18. giburti. P. iz. P. uurti. V.

*) *Von* ſin *bis* géroti v. 10. *fehlt in* F.

In ſúmen duen zi nídiri. thera giſcéfti ebini.
in ſúmen thuruh thia éra. iſt uns ther ſcáz mera.
Bi thiu hábet unz iz ſelbo gót. hiar fórna nu gibílidot.
natúra in uns ni flíahen. ioh zi ébine gizíahen.
Er uuolta ſínes thankes. uuíſon thar thes ſcálkes.
zemo ſúne ſih nu zálta. giládoter ni uuólta.
Ob únſih auur ladot héim. man ármer thehéin.
thuruh úbarmuati in uuár. ſo fuíllit uns thaz múat ſar.
Thes uuizun thánk thanne. richemo manne.
githankon uuórton ſinen. ioh díofo imo ouh ginígen.

---

v. 19. ſchéfti. F.
v. 22. flihen. F. flíehen. V. P. gizíehen. V. P. gizihen. F.
v. 24. uuolta. P.
v. 25. afur. P. thehein. P.
v. 28. githanchon. F. díofo imo. V. ginigen. P.

IV.

PROPE ERAT PASCHA IUDAEORUM. Ioh. 5.

Thio zíti ſih bibráhtun. thaz óſtoron tho náhtun.
fúar tho druhtin héilant. in hieroſólimono lant.
Thar quád man thaz tho uuári. fihu uuíari.
ſo iz thio búah thar zéllent. in kríachisgon nan nénnent.
Uuánta man ſus uuánne. uuuaſg thaz fléisg tharinne.
thánne man ſo uuólta. zemo ópphere ſcolta.
Thén bifiangun úmbi. pórzicha finfi.
thie lagun fól al mannes. ſíaches inti hámmes.
Thie ſelbon béitotun thár. uuíziſt thaz in ála uuar.
thes uuarun fárenti. thaz ſih thaz uuázar ruarti.
Engil gótes guato. fuar thar ín gimuato.
thaz uuázar er yrſcútita. ioh in zi héilę iz gárota.
Ther thánne thaz giſítota. thar ériſt inne bádota.
ſo uuard er ſar íó gánzer. fon ſo uuíu ſo er er uuas hálzer.
Thar zi thén gizaltan. giſáh er einan áltan.
kúmigan ſuaro. iu mánagero iáro.
Uuankta zuéin ih ſagen thir tház. thero iaro fíarzug ni uuas.
tház er lag zi uuáre. in thémo ſelben ſére.

---

v. 1. nahtun. P.
v. 2. thruhtin. F.
v. 3. fíhu. P.
v. 4. zéllent. P. kríahhifgon. V. P. F.
v. 6. óphere. V.
v. 7. finfi. P.
v. 8. fíeches. P. hammes. P. hálces. F.
v. 9. ſelbun. V. P. béitoton. P. thar. P.
v. 10. tház ſih. P. rúarti. P.
v. 11. Engil gotes gúato. P. fúar. P.
v. 12. irſchútita. F. zí. P. héile. V. heile. P. garota. P.
v. 13. thanne tház giſítota. P.
v. 14. fár. P. ganzer. P. fon uuíu ſo er. P. fon ſo uuíu ſo er. V. fón ſo úuſú ſér. F. er ér. P. halzer. P.
v. 15. einen. F. altan. P.
v. 16. gumigan. F. ſuaro. F.
v. 17. Uuangta. V. P.
v. 18. ſere. P.

Thie langun zíti kriſt giſáh. ióh ouh ſelbo zi ímo ſprah.
ób inan giuuúrti. thaz er héil uuurti.
Ódo er uuanta méinti. zi themo uuázare imo zéinti.
tho kúmt er ſina fréiſun. ſus in théſa uuiſun.
Drúhtin quad er gúato. niſt níaman thero fríunto.
thaz mír zi thiu gihélfe. in thaz uuázar mih firuuérfe.
Ih ílu thara in thráti. min úmmaht duit iz ſpáti.
thara ándere er gigáhent. thaz bád mir untarfáhent.
Stant úf quad er gihori mír. ioh nim thin bétti mit thir.
thes ſár nu thu ginéndes. ioh gáng ouh thines ſíndes.
So er ériſt ſinu uuórt inſuab. er thaz bétti ſar irhúab.
ioh ſar iz thána fuarta. ſo ſlíumo er thiu gihórta.
Irſtuant er úf tho ſnello. ſo uuas kríſtes uuillo.
er ſar zi thíu tho giſíang. mit themo bétte thana giang.
Thes dáges uuas in uuára. ſámbazdages fíra.
*) tho drúhtin thio únganzi nám. fon themo kúmigen man.
Quátun tho thie líuti. er únrehto dati.
thaz er únnotag. intéreta then díuran dag.
Ther míh quad er héilta. er ſús iz al giméinta.
giuuiſſo ſágen ih iz íú. er hiaz mih gángan mit thiu.
Frágetun ſe thuruh nót. uuer ther uuári the iz gibót.
er ſar zi théru friſti. quad es uuíht ni uueſti.

---

v. 20. oba nan. F.
v. 22. kúmpt. P. kund. F.
v. 25. dráti. V. úmmáth. F.
v. 27. ér. P. ním. P.
v. 28. du *fehlt in* F. ouh *fehlt in* F. ſínthes. P.
v. 29. irhuab. P.
v. 30. ſár. P.
v. 31. Erſtuant. V. P. Yrſtuant. F. ſnéllo. P.
v. 32. thánna. F.
v. 33. uuara. P. fira. P.
v. 34. thrúhtin. F.
v. 35. Quádun. V. P. F.
v. 36. tíuron. F. díuren. V. P.
v. 38. híaz. P. gangan. P. thíu. P.
v. 39. nót. uuér. P. gibot. P.
v. 40. théra. V. F. uuíth. F. uuífti. F.

---

*) *In* V. *ſind* v. 34 — 37. *faſt ganz ausgekratzt und nur Accente in* kúmigen. dág. giméinta *zu erkennen; daher ſetze ich hier die Accente des* cod. pal. *an.*

Drúhtin ſelbo in uuára. giang ſár in eina fíara.
ér ioh ſin githígini. ſúntar fon theru ménigi.
Fand er áfter thiu then mán. thó er in thaz hús quam.
thar ther líut íó bétota. gináda gotes thígita.
Ia bíſtu quad er héiler. nu ni ſúnto thu mér.
mit thiu thin múat ſih uuérie. thir uuírs ni gibúrie.
Er tho in ála uuari. then líutin deta mári.
tház iz uuas ther héilant. ther inan thes ſéres inbant.

---

v. 42. ther. P. der. V.
v. 45. mer. P.
v. 46. thíu. P.
v. 47. mari. P.

V.

MORALITER.

Hiar múgun uuir inſtántan. thaz éigun uuir ouh fúntan.
thaz quement úmmahti. fon ſúntono ſuhti.
Tho er mo firbót thio dáti. thaz er ni fúntoti.
thes giuuárteti. thaz uuírs imo ni uuúrti.
Tho ríht unſih thiu rédina. thaz uuír uns uuarten thánana.
thaz ſúht ni derre uns méra. then lídîn ioh theru ſéla.
Bi ſúslicho dáti. ſo áhtun ſin thie líuti.
ioh íagilih in imo ráh. thaz er then ſámbazdag firbrah.
Er uuialt thera fíra ſo iz gizám. thaz iro nihéin ni firnám.
thaz ér mit ſinen máhtin. uuas thes dáges druhtin.
Sie ahtun óuh bi thiu ſin mér. uuanta in thaz uuás filu ſér.
quátun dati mari. thaz got ſin fáter uuari.
Ióh er íó bi nóti. ſih druhtine ébonoti.
in uuérkon íó gilíchan. noh uuergin míſſilichan.
Iz íſt ſo giuuíſſo. thoh ſie iz ábahotin ſó.
thoh iro múates herti. iz émmizigen zúrnti.
Ioh íó in ábuh kerti. thio drúhtines dati.
thiu zéichan filu máru. thaz uuízíſt thu zi uuáru.

v. 4. uúrti. V.
v. 5. rith. F. thánnána. F.
v. 6. líden. F.
v. 7. dəti. P.
v. 8. íágilih. P.
v. 9. uuíalt. P. firnaan. P.
v. 10. ſínen. P. mahtin. P.
v. 11. uuás thaz. F. ſer. P.
v. 12. quádun. V. P. gót. P. fater. P.
v. 13. Ioh. P. ſo. V. drúhtine. P. ebenoti. F.
v. 14. uuérgin miſſilichan. P.
v. 15. abohótín. F. ſo. P.
v. 16. emizigen. F. zurnti. P.
v. 17. chérti. F.
v. 18. uuízzis. F.

Giuuerdo únſih druhtin héilen. mit líaben drúton thinen.
ioh uns gidua thu ſýazo. thio unſe thúrfti grozo.
Thaz uns ni uuéſe thaz zi ſuár. uuir únſih íó firdrágen hiar.
ioh ſcóno untar mánnon. íó émmizigen minnon.

---

v. 19. Giuuérdo. P. Giuuerdo. V. liobon. P. lieben. F. líoben. V. thínen. P.
v. 20. úns. P. ſúazo. F.
v. 21. ſuár. F.
v. 22. émizigen. F.

VI.

ABIIT IESUS TRANS MARE GALILAEAE. Ioh. 6.

Tház ih hiar nu zéllu. thaz uueiz thiu uuórolt ellu.
uuúntar filu máraz. ioh thrato féltſanaz.
Uuio kriſt nam ſínf leiba. ioh zuene fíſga thara zua.
fon thén gab follon múaſes. finf thúſonton mánnes.
Fuar drúhtin inti ſíne. úbar einan lántſe.
thio búah iz thar zéllent. ioh galiléa iz nennent.
Bi managemo féltſane. ioh uuúntoron zi uuáre.
fuar ímo thar ingégini. michil uuórolt menigi.
Unfirflagan héri in uuar. fúar ingegin ímo thar.
uuorolt míchil ſo gizám. uuíb inti gómman.
Nam drúhtin ſine thégana. inti giang mit in tho thánana.
in einan bérg hoho. mit ín giſaz thar ſcóno.
Uuás iz ouh giuuíſſo. fora einen óſtoron ſo.
théſo ſelbun dáti. fóra theru uuihun zíti.
So er thó mit ſinen óugon. then líut bigonda ſcóuuon.
thia ſelbun ménigi giſáh. zi phílippuſer ſús ſprah.
Uuar múgun uuir nu bíginnan. mit kóufu brót giuuinnan.
thaz ther líut giſazi. únz er hiar nu gázi.

---

v. 1. cellu. F.
v. 2. maraz. P. drato. V.
v. 3. kríſt. P. físka. V. fisca. F. zúa. P.
v. 4. duſonton. V. mannes. P.
v. 6. ióh. P.
v. 7. manegemo. V. F. mánagemo. P.
v. 9. uuár. P.
v. 10. gomman. P.
v. 12. ſcono. P.
v. 13. éinen. P. oſtoron. P. ſó. P.
v. 14. theſe. F. fora. P. uuſhun ziti. P.
v. 15. ougun. F. bigunda. F.
v. 16. thie. P. giſah. P.
v. 17. bigínnan. P.
v. 18. unz. P. híar. P. gazi. P.

Korata er thía uuarba. thera uuéichun gilouba.
thoh uuéſt er ſoſ er ſcólta. uuaz er es dúan uuolta.
Er quád ni mohti uuérdan. mit kóufu ſie biuuérban.
mit míchilemo ſcázze. ther líut zi thiu giſízze.
Thaz íágilichen thánne. thoh foller múnd uuerde.
then múnd zi thiu irréken. thes brótes uuiht giſméken.
Andréas ſprah tho éiner. pétruſe gilánger.
brúader ſin gimýato. ther kriſtes thégan guato.
Hiar iſt knéht einer. ni uuéiz ih uuiht es híar mer.
ther drégit hiar in ſinan nót. finf gírſtinu brot.
Ouh zuene fisga thar mit. the iſt zi thíu thoh niuuíht.
thaz man ſúlih biete. themo mánagfalten thíete.
Dúet quad ér tho ubarlút. thaz hiar giſíza ther líut.
unz er hiar giréſtit. thes brótes in ni bríſtit.
Thar uuas in ála uuari. gráſes ouh gifúari.
mámmunti ginúagaz. thia buah zéllent uns tház.
So thaz héri tho giſáz. thaz brot giſégonotaz áz.
iz uuúahs thar théra ferti. in múnde ioh in hénti.
Iz uuúahs in ala gáhun. thar ſie alle zúaſahun.
ſih mérota iz ginóto. zi ſéti thero líuto.
Zi fúazeru gilúſti. thaz ín es thar ni brúſti.
álten inti iúngen. ioh ſelb then uuíbon allen.

---

v. 19. Korota. F. gilóuba. P.
v. 20. tho. V. P. uueſſ. F. ſoolta. P. uuáz. P. duan. P.
v. 22. ſcazze. P. giſízze. V. P. F.
v. 23. íágilichen. P.
v. 24. gíſméken. F.
v. 25. gilauker. F.
v. 26. gimúato. F. kríſtes thegan. P.
v. 27. knét. V. P. knéth. F. uuíht. P. hiar. P.
v. 28. trégit. P. trékit. F.
v. 29. fisca. F. niuuiht. P.
v. 30. manácfaltén. F.
v. 31. giſizze. V. P. F.
v. 32. únz. P.
v. 33. thár. P.
v. 34. buah. P. buch. F. zellent. P. thaz. P.
v. 35. giſégenotaz. P. az. P.
v. 37. uuuahs. P. ála gahun. P. álle. P. al. F.
v. 38. mérata. V. merat. F.
v. 40. enti. F. ſélb. P.

Er ſélbo ouh tho gimḗinta. thie físga in thar gideilta.
thie uuuahſun óuh thuruh nót. íó ſo ſélbaz thaz brot.
Só ſie thar tho gázun. thie in themo gráſe ſazun.
ioh mánnilih thar ſát uuard. ſo ſie thes brótes giuuard.
Gibót tho druhtin ſínen. thaz uuóla ſie thes gílen.
thie líuti thes firuuáſin. thie bróſmun thar giláſin.
Thaz ſie giháltan uuurtin. ióh ouh ni firuuúrtin.
thar láſun ſie tho álle. zuélif korbi fólle.
Thie líuti thar in gáhun. thiz zéichan tho giſáhun.
bigóndun mit githánkon. tho drúhtine thánkon.
Thiz quátun iſt giuuáro. ther fóraſago máro.
mit íáuuihtu álles uuio iz níſt. ther kúnftig héra in uuórolt iſt.
Er múaſes ſid gab fóllon. fiar thúſonton mánnon.
ſeti ſíbun broto. mit físgon ouh gimúato.
Ioh uuard thero áleibo. thero físgo ioh thero léibo.
ni frázun ſie iz állaz. ſibun kórbi ubar tház.

---

v. 41. fisga. V. fisca. F.
v. 42. uuúahſun. P.
v. 45. giſlen. V. F. gilen. P.
v. 47. ſíe. P.
v. 48. zueliſ kórbi folle. P.
v. 50. thẽkon. P.
v. 51. quádun. V. P. F. maro. P.
v. 52. hera. P.
v. 54. ſéti. P. fiſchon. F. gimýato. P.

VII.

SPIRITUALITER.

Drúhtin min ther gúato. nu ríhti mih gimúato.
zi thíſu mir then húgu dua. ioh thaz hérza thar zua.
Tház ih hiar gizéine. uuaz thiu thin góuma méine.
mit géiſtlichen rédinon. then thínen liobon théganon.
Giuuiſſo uuízun uuir tház. theiz fora then óſtoron uuás.
tho drúhtin uuoltes uuáltan. fon themo grábe irſtántan.
Símes ouh giuuíſſe. fora themo irſtántniſſe.
mit mínnon íó ginúagen. ziſámanę unſih fúagen.
Scóuuomes ouh thánne. uuára druhtin gánge.
uuir únſih imo íó náhen. thąz uuír ni miſſifáhen.
Ni ſi uns uuíht méra. thánne thiu ſin léra.
ni mínno uuiht ſo ſúazo. íó ſo ſpór thero fúazo.
Galiléa thaz ih quád. theiſt in frénkisgon rád.
thaz ſih íó úmbizerbit. ioh émmizigen uuérbit.
Ther ſé iſt zéſſonti. ſih ſélbon miſſiháběnti.
ſtózot ſih íó in thráti. mit michileru únſtati.
Thiu méinent uuio ſih zérbit. ioh thiſu uuórolt uuerbit.
mit úngimachu thuruh nót. ſih émmizigen ſtózot.

---

v. 1. gimýato. P.
v. 2. thara. F.
v. 3. thíu. P.
v. 4. thégenon. V. P.
v. 5. uuízzun. V. F. fóra. P. uuas. P.
v. 6. irſtantan. P.
v. 7. irſtánniſſe. V.
v. 8. ziſámane. V.
v. 9. uuara drúhtin gange. P.
v. 10. ímo. P.
v. 11. ſí. P. uuſth. F. mera. P. thanne. P. dénne. F. thíu. P. lera. P.
v. 12. minno. P. uuſht. P. uuſth. F.
v. 13. rad. P.
v. 14. ſíh. P. umbizérbit. P. emizigen. F.
v. 18. úngumachu. V. emizigen. F.

Tho ſelben drúhtines máht. ſúlih untar fúaz drat.
mit ſínes ſelbes tódu. úbarfuar thiu bédu.
Tho folgeta ímo thuruh tház. ſo er ufan hímile giſaz.
gilóubtun ſino gúati. manogo uuórolt liuti.
Thes ſarphen uuízodes nót. bizéinot thiſu fínf brot.
mit thíu er íó in nóti. thuángta thie líuti.
Gidar ih zéllen ubarlút. hért iſt gerſtun kórnes hut.
iſt óuh ſo ih forn iu uuéſta. ſínes léibes kruſta.
Thoh findu ih mélo thar ínne. in thíu ih es biginne.
ioh bróſmun ſúaza in ala uuár. thes ſenſes léib indue ih thár.
So iſt ther uuízod alter. úzana hérter.
thar iſt ínne manag gúat. thaz géiſtlicho uns íó uuóla duat.
*) Thaz deta drúhtin thaz man uuéiz. tho er thia krúſtun firſléiz.
thaz mán thia fruma thar giſáh. tho ér thia rintun firbrah.
Thie ſelbun físga zeinent. uuaz fóraſagon méinent.
thiu góuma loſget tháre. ſo físg in themo uuáge.
Óba thura rúachis. thu thar ſía díofo ſuachis.
ioh thar irfísgot thinaz múat. harto mánagfaltaz gúat.
Ther knéht ther thaz allaz drúag. er es uuíht ni giuuúag.
er ímo iz ni ginúzta. furi ándere ouh ni ſázta.
So duent thie iúdeon in uuár. ſie drágent iro búah thar.
noh ín thia fruma níazent. noh ándere ni lázent.

---

v. 19. máth. F. fuaz drát. P.
v. 20. ſin. F. todu. P. ubarfúar. P. bedíu. P.
v. 21. fólgeta. P. húfan. F.
v. 22. gilouptun. F. líuti. P.
v. 23. uuízzodes. F.
v. 24. thuánota. F.
v. 26. ſines. P.
v. 27. fíndu. P.
v. 28. broſmun. P. ſuuaza. F. leibi. F.
v. 29. íſt. P. uuízzod. V. P. herter. P.
v. 33. félbun. P. zéinent. P.
v. 35. thu ira. P. dura. F. thár. P.
v. 36. thár. P.
v. 37. kneth. F. uuith. F. giuúag. F.

---

*) v. 31 *und* 32 *ſind in* cod. vind. *faſt ganz ausradiert; Accente ſind nur über* kruſt(un) *und* rint(un) *zu ſehen; daher accentuire ich in dieſen beiden Verſen nach* cod. pal.

Thaz ſpéntot druhtin híare. thaz ſágen ih thir zi uuáre.
nim es hárto gouma. thiz ſínt thio ſelbun góuma.
Thaz ſpéntot er in múate. uns zi allemo ánaguate.
ioh ouh uuórolti ubarál. er unſih uuíhtes ni hál.
Uuaz fóraſagon zéllent. ioh uns thie ſélmi ſingent.
ouh gibót thaz álta. er géiſtlicho uns iz zálta.
Thaz ſpéntot er nu líutin. mit géiſtlichen dátin.
mit géiſtlicheru léru. thaz ſágen ih thir zi uuáru.
Ob iz uuar zi thíu gigat. thaz man thia díufi ni firſtát.
thero bróſmono kléini. ioh thes brótes reini.
Léſent zi ín thia rédina. thie hóhun gotes thégana.
in giſcríb iz kléibent. thaz míne gilichon léibent.
So uuár ſo iz íó zi thíu gigeit. thaz míno gilícho iz ni firſtéit.
in búah ſie iz duent ziſámane. giháltan thar zi hábanne.
Thaz man iz léſe tháre. giháltan íó bi iáre.
thaz ſie uns ſcono zélitun. inti in thie kórbi legitun.
Sie éigun thaz giuuéizit. bi hiu man ſie kórbi heizit.
uuanta thiu íro guati. hiar thultit ármuati.
Kórp theiſt ſcálklichaz fáz. thoh ni rúachent ſie bi tház.
ni mán ſie ſus íó uuánne. zi kórbin ginenne.
Uuánta ſie ſint álle. thera kríſtes lera fólle.
thia ſelba kléinun uuizzi. thia ſcríbent ſie uns zi núzzi.

---

v. 42. ním. P. harto góuma. P.
v. 43. állemo. P.
v. 44. ubural. F. uuíthtes. F.
v. 45. ſíngent. P.
v. 47. keiſtlichen. F.
v. 48. keiſtlicheru F.
v. 49. Ób. P. gigát. P. thio. P.
v. 50. broſomono. F.
v. 51. in. P. hohun gótes thegana. P.
v. 52. ſcrip. F. míne. P.
v. 53. íó. P. gilícho. V.
v. 55. mán. P. leſe. P. io. V.
v. 56. tház ſie. P.
v. 57. bi thíu. F. bi híu. P.
v. 58. uuantha. F.
v. 59. Korp. P. ba (*ſt.* bi). F.
v. 60. io. V. ginénne. P.
v. 61. Uuante. F.
v. 62. uuízzi. P. ſie. V.

Thaz gras ſint ákuſti. thes líchamen lúſti.
ſie blýent hiar in mánne. ſar zirthórrenne.
Uuir ſcúlun thes biginnan. ſúlih gras ió thuíngan.
ióh thio ſíno ſúazi. al drétan untar fúazi.
Thaz ſiu mit thémo uuerke. al untar úns iruuélke.
ioh ſíh ouh uuidar réhte. fúrdir zi úns ni irríhte.
Ni múgun uuir thoh uuir uuóllen. thoh uuír es ouh biginnen.
zi then kriſtes góumon ſizen. uuir ſélbon ni giuuizzen.
Firdrít ſo ih quád thia ſúazi. al úntar thine fúazi.
thaz ſiu thir uuíht ni derre. thera góuma ni gimérre.
*) So thu thaz thánne giduas. ſo uuehſit thir thaz kriſtes múas.
in múnde ioh in múate. zi thínes ſelbes gúate.
Lís thir mit giuuúrti. in thero búahſtabo hérti.
grúbilo in girihti. in thes giſcríbes ſlihti.
Thar findiſt thu ió thuruh nót. filu géiſtlichaz brót.
úntar themo gikrúſte. in thiu thih es uuóla luſte.
Oba thu iz thíko filu dúas. ſo uuéhſit thir thaz kriſtes múas.
émmizigen thanne. ſo quimit iz uuola manne.
So thú ió in thía redina. thar lángor ſizis óbana.
ſo thir ther ábaho githank. uuelket mér ana uuank.
Ioh ſih thaz grás thar untar thír. min irríhtit uuidar thír.
thio argun gilúſti. gébent thir furdir fríſti.

v. 63. grás. P. luſti. P.
v. 64. blúent. F. zi thórrenne. P. zerthórrenne. V. F.
v. 67. unthar. F. ſruuélché. F.
v. 68. furdir. P. nirríhte. F.
v. 70. kríſtes goumon ſízzen. P. ſizzen. V. F. giuuízzen. P.
v. 71. Furdrít. F. quad. P. thio. P. thino. V. P.
v. 72. uuith. F. dérre. P. thero. V.
v. 73. kríſtes. P.
v. 74. din (*ſt.* thines). F.
v. 76. grihti. F.
v. 77. fíndiſtu. P. findis thu. F. ió. P. keiſtlichaz. F.
v. 78. krúſte. F.
v. 79. thicho. F. kríſtes muas. P.
v. 80. thánne. P. uuóla. P.
v. 81. ſizzis. P.
v. 82. githánk. P. uuéſket mer. P. uuánk. P.
v. 84. árgun. P.

*) *Die erſte Hälfte von* v. 73 *iſt in* V. *faſt ganz ausradiert; daher iſt hier im Text der Accent aus* P. *aufgenommen.*

Ioh findiſt thu óuh ana tház. thar dréſo filu díuraz.
then fóraſagon máron. ther ſih thiu brót hiaz meron.
Thie líuti datun mári. thaz fóraſago er uuári.
quam úns gilóuba héraſun. thaz ér iſt ſelbo gótes ſun.
Er uuérd unſih giblíden. ió zen góumon ſinen.
húngere biuuérien. ioh ouh fon tóde nerien.

---

v. 85. findiſtu. P. findiſt du. F. tréſo. P.
v. 89. uuérdo. P. F.
v. 90. dode. V.

VIII.

VOLUIT EUM POPULUS REGEM FACERE. ET QUOMODO AMBULABAT SUPER MARE. Ioh. 6.

Uuóltun tho thie líuti. fáhan nan bi nóti.
giuuíſſo thaz ni híluh thih. duan zi kúninge ubar ſíh.
Er flóh in thaz gibírgi. thaz ér ſih thar gibúrgi. *)
giuuiſſo er détaz thuruh tház. bi thiu ſin zít noh tho ni uuas.
Thaz er nóh tho uuolti. ſin kúning mit giuuélti.
ófono zi uuáre. bi thiu flóh er ſie tho tháre.
Er tho then iúngoron gibot. tház ſie fuarin uuídorort.
thaz ſie ouh giuuár uuarin. ioh ubar thaz fár fuarin.
Sie ouh tho ſo dátun. ioh ánguſti ſie rúartun.
michil úngiuuitiri. uuás in harto uuídari.
So ſie in thaz ſcíf gigiangun. ſie uuétar ſar bifiangun.
ioh féritun ſie giuuáro. in then úndon filu ſuáro.
Ther uuint thaz ſcíf fcar iágonti. thio undun bliúenti.
uuás in thrato hérti. thaz uuétar in theru férti.
Druhtin after ín tho giang. ſo ther líut tho zigiang.
ioh thié nah firliazun. thie thar zen góumon ſazun.

---

v. 2. hílu ih thih. V. F. ſih. P.
v. 3. gibirigi. F.
v. 4. uuás. P.
v. 5. kúnig. V. chúninch. F.
v. 7. Ér. P. gibót. P. thaz. P. fúarin. P. uuídorot. P.
v. 11. ſchef. F. gigíangun. P.
v. 13. uuínt. P. ſchéf. F. thie. V. P. úndon. P. undon. V.
v. 14. drato. V. thráto. F. ferti. P.
v. 15. Drúhtin. P. in. P. gíang. P. zigíang. P.

---

*) v. 3—44 *fehlen in* cod. F. *und ſtehen dort im* 10*ten Capitel hinter* v. 14.

Giang er after in tho ſar oba themo uuázare thar.
fáſto oba ther úndu. ſo uuír duen hiar in érdu.
Giang er uuégerihti. ſúahta ſin giknihti.
ſine líabun thégana. in then úndon thar tho óbana.
Bizóh ſe tho iz zi dáge uuant. er ſie quámin in lant.
unz ſie in ála thrati. uuárun in ther nóti.
Sie mér ouh hintarquámun. ſo ſie nan thar giſáhun.
firnámun in giuuári. the iz ein gidróg uuari.
Sie tho lúto irháretun. thuruh thia ſuárun fórahtun.
thuruh thaz míchila úngimah. uuanta ér man ſúlih ni giſáh.
Thaz mán ió thes githáhti. thaz ſúlih io bibráhti.
ódo ouh thaz gidáti. thaz uuazar er ſo drati.
Sprah tho drúhtin innan thíu. quad uuiht ni fórahtet ir iú.
gihábet íúih báldo. bin ih giuuiſſo iz ſélbo.
So petrus tház tho giſáh. fon themo ſcíf er zimo ſpráh.
gruazta báldo ih ſagen thir tház. then méiſtar ſo er giuuón uuas.
Drúhtin quád er oba thu iz bíſt. ioh ſélbo thu thar géngiſt.
thanne quad gibíut mir. thaz ih quéme thar zi thir.
Quím quad druhtin zimo in uuár. uuiht ni duálta er es ſar.
nub er zi gánne in thrati. ſih fon themo ſcífe dati.
Er eriſt uuóla ſih gifnah. ſo er auur then uuínt tho giſah.
ioh uuaz thio úndun uuorahtun. ſo rúartun inan fórahtun.

---

v. 18. hérdu. F.
v. 19. uuéra rihti (*ſt.* uuege rihti). F.
v. 20. líebun. V. P. thegana. P.
v. 22. drati. V.
v. 25. Síe. P. luto. P. thúruh. P.
v. 26. er. P. giſah. P.
v. 27. io. V.
v. 28. odo. P. uuázar. P. dráti. P.
v. 29. thrutin. F. ni uuíht (*ſt.* uuiht ni). P.
v. 30. iuih. P. ih. P. íz giuuíſſo (*ſt.* giuuiſſo iz). F. giuuíſſo. P.
v. 31. pétrus thaz. P. ſcíff. V. P. ſcheffe. F. zi imo. V. F.
v. 32. grúazta baldo. P.
v. 33. iz. P.
v. 34. thánne. P. thír. P.
v. 35. drúhtin. P. thruhtin. F. zi imo. V. F. ſár. P.
v. 36. gange. F. drati. V. dráti. P. ſcheffe. F.
v. 37. giſnáh. P. afur. P. giſáh. P.
v. 38. uuáz. P.

Ther ſe nan ſár tho ſankta. ſo imo ther hugu uuankta.
ni drúag inan thaz zuíual. ſo thiu gilóuba ubar ál.
Drúhtin quad er hílf mir. theih thuruh quéme thara zi thír.
theih híar nu ni firuuérde. firlóran ouh ni uuérde.
Er ſína hant tho thénita. then ſinan knéht thar nerita.
ráfſta nan tho uuórto. thera úngilouba hárto.
Ziu er ſcólti íó thes githénken. ioh múates íó giuuénken.
ouh forahten tódes ſuari. unz er mit ímo uuari.
In thaz ſcíf er giang tho zín. ni fórahtun ſíe in thes thiu mín.
tho uuard in théru ſtulli. thaz uuétar filu ſtílli.
Inan ál tho betota. thi er fón then fréiſon retita.
quátun ouh ſoſ iz íſt. thu ſélben gotes ſun biſt.

---

v. 39. ſé. P. ſancta. P. húgu. P.
v. 43. ſina hánt. P. nérita. P.
v. 44. úngalouba. V. F.
v. 45. giđenchen. F.
v. 46. tothes. P.
v. 47. zi ín. V. F.
v. 48. uuárd. P. theru ſtúlli. P.
v. 49. Ínan al. P. bétota. P.
v. 50. Quádun. V. Quadun. P. óuh. P. ſún. P.

IX.

OBTULERUNT EI OMNES MALE HABENTES. MATH. 14.

Ther líut tho géiſcota thaz. thaz drúhtin thara quéman uuas.
ingégin fuarun fólkon. zen ſéltſanen uuérkon.
Sie quamun ál ziſamane. thiu zéichan thar zi ſéhanne.
manag ſéltſani. bithiu uuérd iz thar ſo mári.
Sie brahtun úmmahti. ioh ellu krúmbu uuihti.
ouh hórngibruader ſuáre. thaz ſágen ih thir zi uuáre.
Blínte ioh ouh dóube. thaz mánnilih gilóube.
ouh thara zímo quamun. thie in únuuizzin uuarun.
Sie uuúnſgtun muaſin rínan. thoh ſinan drádon einan.
in ſínen giuuátin. thaz méra ſie ni bátin.
So uuér ſo nan birúarta. er fruma thána fuarta.
ſálida inti héili. thaz uuás in thar giméini.
Sie héili thar ió ſcúafun. thie mit gilóubu riafun.
álles guates ió ginúht. uuanta ér iſt thiſu uuórolt zuht.
Uuanta ér giſcuaf theſa érda. ioh hímilisga uuúnna.
ouh then ſé hiar nídana. bi thiu gíang er thar ſo óbana.
Thaz uuas bi thíu in uuar mín. ther ſelbo uuág ther uuas ſín.
ther ſelbo ſé thaz iſt uuar. bi thiu nintuuéih er mo thár.

---

v. 1. giéiſcota. P. giéiſchota. F. tház. P. thar. F.
v. 2. fólchon. F. uuerkon. P. uuérchón. F.
v. 3. ziſámane. P. ziſámene. F.
v. 4. mánag. P. uuard. F. mari. P.
v. 5. unmahti. F.
v. 8. zi ímo. V. F. únuuizin. F. únuuizzi. P. uuárun. P.
v. 9. traron. F. trádon. V. P.
v. 14. alles gúates. P.
v. 15. er giſcúaf. P. theſa. V.
v. 18. uuár. P. her. F. thar. P.

Er uuas íó in théru friſti. zi ſinen fúazon féſti.
nintuueih imo íó uuanne. zi ſínes ſelbes gánge.

---

v. 19. théra. V. F. ſínen fuazon feſti. P. v. 20. imo. P.

X.

DE MULIERE CHANANAEA. MATH. 15.

Sus in uuége quam ein uuíb. uuéinota thaz íra lib.
fólgeta in then lóuftin. mit grozen ánaruaftin.
Ni quam er drúhtine. fon héidinemo uuibe.
in gánge odo in lóufti. fulih ánaruafti.
Si quam rúafenti. kúmta thio ira thúrfti.
klágota ira uuéuua. bira dóhter liaba.
Mit míchilon ríuuuon. ió fo uuíb fint giuuón.
ió mér inti mér. zálta imo thaz ira fér.
Ginádo druhtin quad fi mír. bi thiu rúafu ih zi thir.
hélfá thino uns ráten. dauídes fun thes gúaten.
Min dóhter ift mit féru. in únuuizzin zi uuáru.
ther díufal ift iru ínne. ther fíant ift ió mánne.
Thaz fuar fi rédinonti. after ímo harenti.
klágota ió gilícho. thia dohter uuénaglicho. *)
Thiu drúhtines míltí. ni gab es ántuuurti.
thaz uuíb ió fuslih rédota. félbo druhtin thágeta.
Tho fprachun thár fo gizám. thie uuola uuílligun man.
thie felbun drúta fine. húlfun themo uuíbe.

v. 1. ira líb. P.
v. 3. ér druhtine. P. heidemo. F. uuíbe. P.
v. 4. odo. V. fulihc. F.
v. 5. kumpta. P. thio. V. íro. P. iro. V. F.
v. 6. klágota. V. iro. F. bi ira. V. F.
v. 7. riuuuon. P.
v. 8. íra fer. P.
v. 11. uuaru. P.
v. 12. inne. P. manne. P.
v. 13. fúar. P. imo háreuti. P.
v. 15. ántuurti. V.
v. 16. thruhtin. F.
v. 18. uuibe. P.

*) *Zwifchen* v. 14 *und* 15 *ftehen in* cod. freif. *die Verfe* 3 — 44 *des* 8*ten Capitels.*

Frumi drúhtin thaz uuib. thaz ſi unſih láze haben líb.
ſi héra ſus ni lóufe. ioh after úns ni ruafe.
Ia hilfiſt thu íó mit uuillen. theſen líutin allen.
ríchen ioh ármen. laz ſía thih ouh irbármen.
Ih ni bín quad er tho zín. giſéntit hera in uuórolt in.
niſi théih gidue githíuti. thie mines fáter liuti.
Íro iſt filu irúuórtan. ni ſínt ouh noh nu fúntan.
ih quam bi théru noti. theih thie giſámanoti.
Si uuas es ágaleizi. ioh fíal in ſine fúazi.
klagota íó thaz ira ſér. thaz iz irbármeti inan mér.
Drúhtin quad ſi hílf mir. then droſt uuéiz ih in thir.
ginádo in thereru ríùuui. thinera múadun thiuuui.
Heili dóhter mina. thuruh gináda thina.
dúa mir thaz gimúati. thuruh thin ſélbes guati.
Níſt quad er tho fruma tház. thaz man zúke thaz maz.
then kíndon ir then hánton. inti uuérfez úz then húnton.
Drúhtin quad ſi al iſt iz ſó. thaz uuízun uuir giuuíſſo.
álle man nintnéinent. thaz thínu uuort giméinent.
Giléchont thoh thie uuélfa. theiſt lába in ioh ouh hélfa.
thero bróſmono ſih fúllent. thie fon then dísgin fallént.
Thar héreron thie uuíſe. ſízent ziro múaſe.
giſmékent thoh thía méina. thera ſelbun áleiba.

---

v. 19. lib. P.
v. 20. loufe. P.
v. 23. zi ín. V. F.
v. 26. thíe giſamanoti. P.
v. 29. hílpf. V. dróſt uueiz. P. thír. P.
v. 30. diuui. F. thínuui. P.
v. 33. zúkke. V. P. zuhkke. F. máz. P.
v. 34. uuérpfez. V. húz. F.
v. 35. ſiu. P. uuízzun. V. P. F.
v. 37. uuélpfa. V. uuélpha. F. lába. V. hélpfa. V. helpha. F.
v. 39. herereron. F. ſízzent. V. P. F. zi iro. V.
v. 40. meina. P.

Thera gilóubun féſti. irkánt er in theru brúſti.
uuas drúhtine iz gimúati. ioh lóbota ſus thio gúati.
In thiu uuérk minu. ſo íſt ſtárk gilóuba thinu.
nu uuérden al thio dáti. ſo thú mih hiar nu báti.
Tho uuard bi théru uuilu. thiu dóhter ſar íó héilu.
gibot iz kríſt guater. thes bát iru thiu múater.

---

v. 41. in ther. V. P.

v. 43. uuérg. V. P. F. míniu. F. ſtark. P. thiniu. F.

XI.
MORALITER.

Si hábeta ſo er uuéſta. gilóuba ſilu féſta.
thaz giſcéinta ſi thár. thaz ſágen ih thir in ála uuar.
Fúar ſi thérero dato. rédihaftor thráto.
ioh báz in thereru nóti. thanne ther kúning dati.
Er bát thaz druhtin fúari. thar ther ſún uuari.
ioh er thar giméinti. tház er nan thár gihéilti.
Ni deta ſíu es auur mér. giklágota ekrodo ira ſér.
thaz ira mánagfalta léid. ioh ſih es uuiht thar ni méid.
Ni bat ſi thés thaz iſt uuár. thaz er fuari thára ſar.
ni uuánu ſi ouh thes tháhti. thaz ſiu ſia thára brahti.
Suntar ſús betota. gináda ſíno thígita.
gilóubta er ſia gihéilti. ób er iz thár giméinti.
Ioh ób er thaz gidáti. thaz er ſin uuórt giquati.
thaz ſár íó ſin gizámi. theru dóhter biquámi.
Giuuiſſo uuíziſt thu tház. bi thiu giſcéinta ſiu thaz.
ſliumo fúar ſi ſar héim. ſo ér giſprah ſin uuórt ein.
Hábeta ſiu óuh in thia ſtúnt. filu míchila thult.
thúltigaz hérza. úbar ira ſmérza.

---

v. 1. feſta. P.
v. 3. therero. P. dáto. P. thrato. P.
v. 4. therero. P.
v. 6. thár gimeinti. P. thaz ér. P. thár *fehlt in* P.
v. 7. afur. P. giklagota. P. ekrodo. F.
v. 8. meid. P.
v. 9. hes (*ſt.* thes). F. ſár. P.
v. 12. giloupta. F. obo. F.
v. 13. ér ſin. P.
v. 15. uuízziſt. F.
v. 16. ſlíumo. P.
v. 17. ouh. P.
v. 18. herza. P. ſmerza. P.

Selbo kríſt ſo er uuólta. zi húnton er ſia zálta.
ni gab ſi thóh ubar ál. íó thes rúafennes ſtal.
Sih uuíht ouh thes ni ſcámeta. thaz er thaz rédinota.
ni firlíaz ouh in theru nóti. ni ſi imo fólgeti.
Ni ſi áuur thaz iruuéliti. then nót imo gizéliti.
thia thúrfti mo giklágoti. íó after rúafenti.
Selbon kríſt thar bétota. ioh ſinaz uuórt ouh lóbota.
intfíang iruz zi gúate. mámmuntemo múate.
Bi thiu gihólota ſiu thár. uuízíſt thaz in ala uuár.
uuanta ſiu hábeta ſulih múat. theru dóhter thaz gúat.
Giuuan mit ágaleize. mit míchilemo flize.
ſar íó thía uuila. thia héilida ana duála.
Ioh fúar ſi ſines uuórtes. fro tho héimortes.
ioh ſi ſár githageta. gilóubta thaz er ſágeta.

---

v. 20. rúaffennes. V. P.
v. 21. ér. P.
v. 22. thera. P. ther. V. ſi. V. ímo. P. folgeti. P.
v. 23. *In* áuur *iſt* a *unterpunktiert*. P. giceliti. F.
v. 24. thúrfti imo. P. F. áfter ruafenti. P.
v. 25. Sélbon kriſt. P.
v. 27. ála uuar. P.
v. 28. ſi. V. guat. P.
v. 29. Giuuán. P. flíze. P.
v. 30. tuuála. F.
v. 32. githágeta. P. giloupta. F.

XII.

VENIT IESUS IN PARTES CAESAREAE. MATH. 16.

Bigan drúhtin eines rédinon. giſuáſo mit then théganon.
frágeta ſie mit mínnon. fon then uuórolt mannon.
Éiſcota ſie in thráti. uuaz thiu uuórolt quati.
uuaz ſie fon ímo redotin. ioh uuío fon imo zélitin.
Uuíht quad er ni hélet mih. thes ih nu frágen íúih.
giuuíſſo ſáget mir iz ál. thes íúih éiſcon hiar nu ſcal.
Uuaz quít fon mir ther líutſtam. thaz gizéllet mir nu frám.
uuer quédent ſie theih ſculi ſín. odo ouh rácha uueſe mín.
Sie imo rédinotun. uuáz ſies alle hórtun.
zaltun míſſilih gimáh. uuío ther liut fon ímo ſprah.
Súme quatun duent ſie uuís. tház thu hieremías ſis.
iohánnem ſume ouh nénnent. ioh thih zi thíu gizellent.
Quedent ſúm giuuaro. helías ſis ther máro.
ther thiz lánt ſo tharta. then hímil ſo biſpárta.
Ther iú ni liaz in nótin. régonon then líutin.
thuángta ſie giuuáro. hárto filu ſuáro.
Ioh ſpréchent hiar in ríche. thie liut ouh ſúmiliche.
thu ſís giuuiſſo héiler. thero fóraſagono éiner. *)

---

v. 1. giſuuáſo. P.
v. 3. dráti. V.
v. 5. Uuith. F. íh. P.
v. 6. ſaget. P. eiſchon. F.
v. 9. Siemo. F. uuaz. P.
v. 10. uuio. P.
v. 11. quadun. V. P. thaz. P.
v. 14. lant. P. thárta. P.
v. 15. reginon. F.
v. 16. duancta. F. ſuaro. P.
v. 17. riche. P.

*) *Zwiſchen* v. 18 *und* 19 *ſtehen in* F. *die Verſe* 16 — 57 *des* 18*ten Capitels.*

Thie iú bi alten uuóroltin. then liutin uuúntar zelitin.
kúnftigo dáti. ioh drúhtines girati.
Nú quad er ni hélet mih. uuio ír firnoman eigit mih.
nu ſie bi mih ſo zéllent. ſo hárto miſſihéllent.
Deta éiner thes tho rédina. firſpráh thie ſelbun thégana.
pétrus ſpráh thar ubar lút. ther furiſto drúhtines drut.
Uns állen thaz giuuís iſt. tház thu ſelbo kríſt biſt.
fon góte uns quami héraſun. ſelbo drúhtines ſun.
Githánkota er mo hárto. théro ſelbon uuórto.
ioh géreta inan uuiziſt tház. ouh filu hóho ubar thaz.
Thir gáb nu quad zi gúate. min fáter thaz zi múate.
ni theiz man gidati. thaz thu nu ſúlih quati.
Nu uuíllu ih thir gihéizan. pétrus ſcalt thu héizan.
thaz thu in giloubu ih ſagen thir éin. ſis ſo féſti ió ſo ſtéin.
Thar ih óba uuille. thie mine líobon alle.
gizímboron thaz min hús. thaz ſie nirgángen thanan úz.
Nirméginot ſih uuiziſt tház. thiu hellipórta ubar thaz.
díufeles giruſti. iz ſténtit in theru féſti.
Thir uuilluh géban innan thés. flúzila hímiles.
tház thu uualtes álles. thes ſelben ínganges.
Thaz then thio dúri ſin bidán. thie thar ín ni ſculin gán.
ioh ouh thén inſlíazes. thie thú thar zua gilázes.

---

v. 19. bi. V.
v. 20. dati. P.
v. 21. Nu. P.
v. 23. Deta. V.
v. 24. fúriſto. P.
v. 27. Githankota. V. ſélbónó. F. uuorto. P.
v. 28. giéreta. P. gerota. F. géreta. V. ínan. P. ioh (*ſt.* ouh). F.
v. 29. gap. F.
v. 30. thú. P.
v. 31. uuill. F. ih. V.
v. 32. ſis feſti. F.
v. 33. uuélle. F. míne liobon. P.
v. 35. uuizziſt. F. héllaporta. F. tház. P.
v. 36. ſteit. F. ther. V. P.
v. 37. uuillu ih. V. F. ſluzila. P.
v. 38. thaz. P. uuáltes. P. ſelbon. F.
v. 39. thén. P. ſculun. V.
v. 40. gilíazes. V.

Gibínt then man mit uuórton. ther ſtánte ſo in then bánton.
ni uuíll ih themo ouh uuídoron. then thú gifteiſt intrédinon.
So uuás ſo thu es bizéines. in érda hiar giméines.
ſo uueſez ál in hímile. thir níaman thes ni uuídire.

---

v. 42. thémo. P.
v. 43. uuaz. F. herdn. F.
v. 44. himile. P. uuidere. F.

XIII.

PRAECEPIT NE CUI DICERENT QUIA IPSE ESSET CHRISTUS. ET INCREPAT PETRUM. ET DE VISIONE IN MONTE. MATH. 16. 17.

Er tho then iúngoron gibót. thaz ſie iz hálin thuruh nót.
théiz ni uuurti mári. thaz er kríſt uuari.
Zált er in tho fóllon. then ſinan múatuuillon.
ioh ouh hárto filu frám. bi híu er herạ in uuórolt quam.
Mih ſcál man quad gifáhan. ufan krúzi hahan.
biſpíuuan ioh bifíltan. ioh héiſtigo biſcóltan.
Dúent thaz theſe fúriſton. ioh thie héreſton.
irgébent mih zi nóte. frémidemo thíote.
Ih irſtán after thíu. drof ni fórahtet ir íú.
niſt iz láng zi uuare. thes thrítten dages ſare.
So pétrus thaz tho uuéſta. er inan ſúntar raffta.
ioh ouh fílu harto. ſúlichero uuorto.
Ni giuuáhines druhtin fúrdir. ginado ſélbo thu thoh thir.
thaz uuórolt ni bifinde. thaz thir íó ſúlih uuerde.
Drúhtin thu iz ni uuólles. thaz thú ſo íó bifálles.
*) ioh thu iz ſélbo firbíut. thaz thir ni dúe ſo ther liut.

---

v. 2. uurti. V.
v. 4. hera. V.
v. 5. crúzi. P. krúci. F.
v. 6. biſpſuan. V. biſpian. F.
v. 8. thiote. V. F.
v. 9. forrehtet. F. iu. V.
v. 10. tritten. F. dritten. V.
v. 11. uuiſſa. F.
v. 14. bifínde. P.

---

*) v. 16 — 57 *ſtehen in* F. *zwiſchen* v. 18 *und* 19 *des* 12*ten Capitels.*

Thu únſih ſo biſuíches. thaz thu uns íó giſuiches.
gót iz ni giuuérde. thaz thir íó ſúlih uuerde.
Gab ér tho ántuuurti. thaz pétrum thuhta hérti.
thaz ínan tho giuuíſſo. rúarta filu uuáſſo.
Far after mír thanne. thu ſátanas zi mánne.
thu thes girátes uuiht ni uuéiſt. thaz ſelbo drúhtin uuilit méiſt.
Hábet er giméinit. mit mir thia uuórolt heilit.
ni még iz uuerdan álles. thu quíſt thaz thu iz ni uuólles.
Sint mer thir mánnes dati. thanne ſín girati.
ſoſ iz thíh githunkit. nales ſo ér githenkit.
So uuér ſo uuolle mánno. gán after mír íó gerno.
firlóugner filu fóllon. then ſinan múatuuillon.
Ioh neme krúzi ſinaz. thara zúa ouh ubar tház.
fólge mir íó thánne. thar ih fora ímo gange.
Uuaz hílfit nu then muadon mán. ther hiar gihéret ſo frám.
thaz ſínt imo untar hénti. ellu uuórolt enti.
Ob er in thía uuila. firhúſit ſina ſéla.
ioh ſih ſélbon thuruh nót. mit ſúnton firdámnot.
Ni mág er thaz iſt al niuuíht. findan uuéhſeles uuiht.
in allen ríchin thaz iſt uuár. er ſélbo ſcal iz uueſan thár.
Uuanta drúhtin giltit. ſo er ſin úrdeili duit.
állen ſo ſie dátun. iob hiar giuuérkotun.

---

v. 17. biſcuſches. P. giſcuſches. P.
v. 19. ántuurti. V.
v. 22. meiſt. P.
v. 23. mír. P. heilet. F.
v. 25. mér. P.
v. 26. githunchit. F. githenchit. F.
v. 29. kruci. F. crúzi. P. óuli. P. *fehlt in* F. thaz. P.
v. 30. thanne. P.
v. 31. hilphit. F. múadon. P. hſar. P.
v. 32. ſint ímo. P.
v. 33. Oba. V. F.
v. 35. fíndan. P. uuéhſales. F. uuíht. P.
v. 36. uuéſan thar. P.
v. 37. thrutin. F. gíltit. P. dúit. P.
v. 38. giuuérchotun. F.

Hiar ſtantent ſúme untar íú. giuuiſſo ſágen ih iz íú.
thie tódes ni koront ér. noh ni thúltent thaz ſér.
Ér ſie ſehent ſcóno. then gotes ſún frono.
in ſunnun ánaliche. in ſínemo riche.
Er ahto dágon after thíu. thaz zelluh híar nu bi thíu.
thaz thu thir ſélbo leſes thár. thaz ſéltſana uuuntar.
Zi hiu er ſár tho giſíang. er úfan einan bérg giang.
thar liſiſt thu ouh ana uuán. thaz thrí er hiaz mit ímo gan.
Ioh ſie thar in gahun. ſcóni ſino ſáhun.
uuio ſie ouh mit únredinon. in uuóltun thar giſélidon.
Ther fater iz giſúazta. then ſinan líobon grúazta.
quad er uuári uueiſt es mér. éinego ſíner.
Moyſes giuuaro. helías ouh ther máro.
fon heilegero ménigi. quámun thara ingégini.
Zélit thir ouh lúcas. uuaz iro thing thar tho uuás.
uuaz ſine ſcálka in feſte. thar kóſotun mit kríſte.
Thie iúngoron thar tho gáhun. thera ſcóni hintarquámun.
ioh ſie tho théro dato. irfórahtun ſih thráto.
Er in ſélbo gibot. thaz ſie iz hálin thuruh nót.
unz thiu ſín guati. uf fon tóde irſtuanti.

---

v. 39. ſtánten. F. ſtántent ſume untar iú. P.
v. 40. tóthes. V. P. chorent. F. kóront er. P. ſer. P.
v. 43. áhto. P. zellu ih. V. F. v. 43—51 *iſt in* V. *beinahe ausgekratzt.*
v. 46. líſiſt. P.
v. 47. Ióh. P. gáhun. P.
v. 48. uuſo. P.
v. 49. fáter. P. lioban. F. gruazta. P.
v. 50. mer. P. éinigo. P. ſiner. P.
v. 51. Móyſes giuuáro. P. helia. F. ouh *fehlt in* F.
v. 52. héilegero. P. heiligero. F. thara. V.
v. 54. ſchalcha. F. féſte. P. choſotun. F.
v. 56. ſíe. P. dráto. V.
v. 57. gibót. P.
v. 58. tóthe irſtúanti. P.

XIV.
BREVIS ADMONITIO DE SIGNIS.

Thes niſt zála noh ouh rím. uuio manag uuúntar iſt ſín.
uuio manag ſéltſani. iſt ubar uuórolt mari.
Thaz duent lútmari. thie ſcríptora fiari.
thie ſcríbent euangélion. lis ſélbo theih thir redion.
Thar máhtu anafíndan. uuío er ouh einan gómman.
irquíkta in theru báru. thaz ſágen ih thir zi uuáru.
Irquíkt er ouh ſo móhter: thes héroſten dóhter.
in themo hús zi libe. then híon zi liabe.
Unz drúhtin ſelbo thára giang. ein uuib er iz untarfíang.
ſi ganz ſih thámna fuarta. ſo ſlíumo ſiu nan rúarta.
Thoh ni uuás giuuiſſo ér. árzat nihéiner.
thoh ſi íra al ſpéntoti. ther húlfi iru in theru nóti.
So druhtin tháraſun tho fúar. ſo ínan ira fáter ſpuan.
bi thia dóhter dati. ſo ér nan thar tho báti.
Thráng inan thiu ménigi. thiu thár uuas tho ingégini.
thár thie ſelbon líuti. drúhtin kriſt zi nóti.
Bigonda génu dráhton. in íra múatę ouh áhton.
ſi ſih zi thíu gifiarti. tház ſiu ínan biruarti.

---

v. 3. fíari. P.
v. 4. redinón. F. thir *fehlt in* V.
v. 6. irquícta. V. P. F.
v. 7. Irquíct. V. P. F. héreſten. V. P.
v. 8. líebe. P. F.
v. 9. thara gíang. P. uuíb. P. íz er. P. F.
v. 10. gánz. P. thana. P. F. fúarta. P.
v. 12. ſí. P. ira al. V. ſpéntonti. V. P. F. hulfi. V. théru noti. P.
v. 15. Tránk. P.
v. 16. ſelbun. V. P.
v. 17. Bigónda. P. genu. P. thráhton. P. múate. V. ahton. P.
v. 18. gifiarti. P. thaz fíu inan. P. ſi. F.

Thoh bi thía meina. thia drádun ekord éina.
ſi iz zi thíu giſítoti. thaż méra uuiht ni géroti.
Thaz ſár íó mit giuuúrti. ſi uuola gánz uuurti.
ioh ób iz zi thíu uuurti. thaz blúat iru firſtúlti.
Si iż zi thíu bibrahta. ioh drúhtine ſilf náhta.
ioh iz zi thíu gifiarta. thes giuuates drádon ruarta.
Mit míchileru ílu. ſo uuárd ſi ſár íó heilu.
ſar íó thía uuarba. in allen ánahalba.
Sar gab ſtál thaz iſt uuár. mer zi rínnanne thár.
brúnno thes blúates. ſi fúalta ſar thes gúates.
Sih drúhtin kerta uuídorort. ther thia héili thar gibót.
ioh frágeta bi nóti. uuér nan thar tho rúarti.
Ziu iſt drúhtin quad tho pétrus. thaz thu es éiſcos nu ſús.
ioh thu therero dáto. fráges nu ſo thráto.
Thih thringit mán bi mánne. in théſemo ſelben gánge.
álle theſe líuti. thu fráges uuer thih rúarti.
Íh quad er infúalta. thaz éthesuuer mih rúarta.
ih irkánta ih ſágen thir. thia kraft hiar fáran ſona mir.
So ſíu tho thaz gihórta. thaz er iz ántota.
ioh thiu ſelba dát ſin. ni móhta tho firhólan ſin.
Ioh er tho ſpráh ubar ál. bi frúma thía ſi thar firſtál.
tho míthont in theru fríſti. thaz uuánta ſi er ni uuéſti.

---

v. 19. traun. F.
v. 20. ſar. P.
v. 23. bibráhta. P. nahta. P.
v. 24. giſíarta. P. trádon. V. P. trarun. F.
v. 25. héilu. P.
v. 26. allahalba. F.
v. 27. rinnenne. F. thar. P.
v. 31. ſus. P.
v. 32. thu. P. dráto. V.
v. 35. íntfúalta. F.
v. 36. kráft. P. fone. F.
v. 37. thaz tho. P.
v. 38. ſélba dat. P.
v. 39. ér. P.
v. 40. middont. F. theru. V.

Quam ſi fórahtalu ſár. ioh zálta mo thiu uuérk thar.
iáh tho thar gimúato. ſines ſelbes dáto.
Thero drúhtines uuérko. ioh óuh iro githánko.
bi hiu ſi irbáldota ſo frám. ióh zi thiu ſi thára quam.
Ioh ziu ſi fáreta. thaz ſi thia drádun ruarta.
gilóuba iz deta in uuára. ni gidórſt es ruaren méra.
Fár quad er tho innan thés. dohter héimortes.
mit frídu ioh mit gúatu. mit gilóubu ſo gihéiltu.
Gilóuba thin in uuára. thiu déta thih hiar héila.
thiu déta thaz gizámi. thu hiar thia fruma nami.
Maht léſan in theru rédinu. zéichan filu mánágu.
giuuíſſo ſo ih thir zéllu. thiu er deta ſáman ellu.
Uuio fuarun thiu díufilir úz. thar zi pétruſes hus.
tho drúhtin thaz giméinta. er ſina ſuígar heilta.
Thie ſíechun quamun álle. tho zemo ábande.
firdreib er ál thio ſuhti. ioh iro úmmahti.
Ér gibot then uuínton. then undon zéſſonton.
ſo ſlíum er es giuuúag thar. ſie giſtíltun in ſar.
Tho ſin githígini zimo ríaf. tho ér in themo ſcífe ſliaf.
iruuágtun thuruh fórahta. tho er thaz zéichan uuorahta.
Héilt er ouh iu blínte. thie uuárun mórnente.
thie ſus in uuége gahun. míthont zímo quamun.

---

v. 41. Quám. P. ſiu forahtiliu. F. imo. F.
v. 42. gimýato. P. dato. P.
v. 44. híu. P. diu (*ſt.* hiu). F. irbaldota. P.
v. 45. Ióh. P. zi hiu. V. zi diu. F. trádun. V. thrádon. P. trárun. F. rúarta. P.
v. 46. gilóuba. V. gidórſta. P.
v. 47. thóhter. P.
v. 50. frúma. P.
v. 52. ſo. V. ſh. P.
v. 53. fúarun. P.
v. 56. firdréib. P. al. P. ſúhti. P.
v. 57. gibót. P. céſſonton. P. F.
v. 58. ſlíumo. P. giſtúltun. P.
v. 59. Thó. P. zi imo. V. F. ſkífe. V. ſchiffe. F. ſlíef. F.
v. 61. uuarun. P.
v. 62. middont. F. zi ímo. V. F.

Thíe ouh zimo ſúnnun. thie mit díufele uuúnnun.
hórngibruader thánne. thie héilt er ſár íó alle.
Lis thir mátheuſes déil. uuio uuard ein hórngibruader héil.
in lúcaſes deile. uuio zéhini uuurtun héile.
Thár ſint ouh gizálte. béttiriſon álte.
úmmahtige mán. thie heilt er ál ſo gizam.
Firdílota er in ſúntar. thia ſúnta thaz uuas uuúntar.
firgáb in thiu ſin gúati. thio iro míſſidati.
Thara ouh zúa gifuagi. blíntero ginúagi.
hálzero ménigi. ioh krúmbero giſámani.
Thie ih al irzéllen ni mag. thoh ih thar zúa due then dág.
ouh thaz iár allaz. ioh minaz líb ubar thaz.
Thaz uuas in ínouuon. ioh úze in then góuuon.
ſo uuár ſo ſie ſih klágotun. ioh míthont imo gágantun.
So heilt er ſe álle druhtin ſár. thaz ſágen ih thir in ala uuár.
er blíder thána uuanta. ſo uuér ſo zimo nándta.
So uuer ſo thés ruahta. thaz frúma zimo ſúahta.
uuízift iz in ala uuár. es ni bráft imo thár.
Uuant ér ift ſelbo brúnno. ioh alles gúates uuunno.
állaz guat zi uuáre. ſo flóz fon imo tháre.
Allen líutin íó ginúag. ſo uuér ſo es thanne thar giuuúag.
ther thara in thíu giliafi. thaz thara zímo riafi.

---

v. 63. Thie óuh. P. zi imo. V. F.
v. 66. déile. P. uurtun. V.
v. 67. ſin. F.
v. 68. ummáhtige. P. héilt. P.
v. 69. Firdílota. V.
v. 70. míſſodati. V.
v. 72. menigi. P. giſamini. F.
v. 73. The ih. P. mág. P.
v. 75. inin óuón. F. in ínouon. V. P.
v. 76. middont. F.
v. 77. héilter. P. heilte. V. F. alle. P. ála uuar. P.
v. 78. thàna uuánta. P. zi imo. V. F.
v. 79. zi imo. V. F.
v. 80. ála uuar. P. er (*ſt.* es). P. F. thar. P.
v. 81. Uuanta. F. Uuánt er. P.
v. 82. allaz gúat. P. thare. P.
v. 83. ſo uuér ſo es. V. ſo uuer ſes. F.
v. 84. thára. P. thiu. P. giliſafi. P. zi ímo. V.

In ſúslicha rédina. ſo ſánt er zuelif thégana.
ni thoh zi uuórolt ruame. zeíchan ouh zi dúanne.
Thaz ſie díufal fluhtin. in ármilichen ſúhtin.
ioh in állen nótin. húlfin io then líutin.
Gibót thaz ſie firnámin. ouh uuíht mit ín ni namin.
tho zi thémo friſte. in zi úuégeneſte.
Sékil noh thia málaha. thaz ſús ſie fuarin thánana.
noh óuh ni fúartin in thiu thíng. mit ín niheinan pénding.
Thaz ſie zi thíu gifiangin. ſus mit ſtábon giangin.
mit gértun in henti. harto ílenti.
Thaz ſié ouh thes ni rúahtin. zua dúnichun in ſúahtin.
noh ouh in théra gahi. mánagfalt giſcúahi.
Déta in thaz zi núzze. thaz fuarin ſie éinluzze.
untar uuórolt mannon. zi ſúslichen thingon.
Uuíht quad ſágen ih íú thaz. ni nemet ſcázzes umbi tház.
íú lazet únthrata. thero uuórolt liuto míata.
Éra theſſes uuérkes. gab ih íú mínes thankes.
ir mir uuízut ir thaz. ni gabut dróf umbi thaz.
Ír ouh thaz ni uuóllet. thaz ir zi thíu giganget.
odo ouh zi thíu giloufet. thaz ír es uuíht firkóufet.
Bi ſúslicho dáti. ſo áhtun ſín thie líuti.
fáretun thes férahes. ſine fíanta innan thés.

---

v. 85. ſant. P. zuélif. P. thegana. P.
v. 86. ní. P. uuérort. F.
v. 87. ſuhtin. P.
v. 88. notin. P. húlphin. P. F. húlpfin. V.
v. 89. uuíth. F.
v. 91. Séchil. V. P. F.
v. 92. fuartin. P. dúo. F. in. P. péthing. P. phendinch. F.
v. 93. giffangin. P.
v. 94. hénti. P.
v. 97. Déta. V.
v. 99. ſagen. P. tház. P. thaz. P.
v. 100. úndrata. V.
v. 101. gáb. P.
v. 102. uuízzut. F.
v. 103. Ir óuh. P.
v. 104. odo. V. ódo. P. ir. P. uníht. P.
v. 105. dati. P. thio. V. P.
v. 106. fíanta. V.

Ióh ſie datun mári. thaz er firnóman uuari.
ioh er then díufal habeti. bi thíu thiż allaz ſítoti.
Tház firdruag er állaz. ioh ouh méra ubar tház.
al thiz úngimuati. thúruh ſino gúati.
Thuruh ſino mílti. uuas er in mámmunti.
óugta in ió in giuuíſſi. michil ſúazniſſi.
Er ougta in ió filu frám. bi híu er hera in uuórolt quam.
mit uuérkon in girihti. bi ſinera éregrehti.
Mit uuérkon filu fóllon. thoh ſie óugtin argan uuíllon.
émmizen thiu ménigi. áuur thára ingegini.
Níd fihu hébigan. then firdrúag er allan.
uuanta nídigaz muat. hazzot émmizen thaz gúat.
Hazzot ió thio gúati. thuruh úbarmuati.
nintfáhent thés gilúſti. thio ármilichun brúſti.

---

v. 108. ér. P.
v. 109. Thaz firdrúag. P. allaz. P. thaz. P.
v. 110. thuruh ſíno guati. P.
v. 111. Thúruh. P. milti. P. ér. P.
v. 112. óugta. V. *Das zweite* in *fehlt in* P.
v. 113. óugta. P. ió. P. bi uuiu. F.
v. 114. uuerchon. F. giríhti. P.
v. 115. ſollen. F.
v. 116. afur. P. ingégini. P.
v. 117. then. P.
v. 118. múat. P.
v. 120. thes. P. brufti. P.

XV.

AMBULABAT IESUS IN GALILAEAM. Ioh. 7.

Thie iúdeon méid er tho bi tház. thuruh then michilan haz.
uuanta ſie uuárun thuruh nót. ſines tódes giéinot.
In gálilea er uuóneta. ni thóh thuruh thia fórahta.
er áltaz ſoſ er ſcólta. unz er thia zít uuolta.
Sih náhtun eino zíti. thaz man tho fíroti.
eina uuéchun thuruh nót. ſo ther uuízod gibot.
Thaz ther liút zi flíze. ſazi uuéchun úze.
mit ſpíſono ginúhtin. ſo ín gibot iú druhtin.
Iz uuard ér iu ana uuán. zi einen gihúgtin gidan.
thera ſámanungu. zi eíneru mánungu.
Tház ſie thes irhógetin. ioh iro múat íó manotin.
uuio fon egýpto fuarun. thie fórdoron iro uuárun.
Uuio ſie in théſa redina. uuarun ana ſélida.
in hútton giuuaro. ſazun fiárzug iaro.
Tho bátun ſine ſíbbon. ſo ofto mága ſint giuuon.
thén iſt íó gimúati. thero náhiſtono gúati.
Lértun ſie nan einan rúam. tház er gidáti imo einan dúam.
ímo ein gizámi. thaz er zeru fíru quami.

---

v. 1. iúdeon. V. míhilon. P.
v. 2. tóthes. V. giéinot. V.
v. 3. galiléa. P. ní thoh. P.
v. 4. allaz. F.
v. 6. uuéchu. F. uuízzod. V. P. gibót. P.
v. 7. uuéhun. P. F. uze. P.
v. 8. in gibót. P. iu. P.
v. 9. uuan. P. éinen. P.
v. 10. manungu. P.
v. 11. ouh (*ſt.* io). P. mánotiu. P.
v. 12. Égypto. P. fúarun. P. uuarun. P.
v. 13. ſe. P. uuárun. P.
v. 15. batun. P. ſin (*ſt.* ſint). F.
v. 16. guati. P.

Tház er thar giſcéinti. thia ſína gómaheiti.
mit zéichonon gidáti. thaz inan ther líut irknati.
Ioh ouh thaz fólk inſtúanti. ſínes ſelbes gúati.
thie iúngoron ouh irknátin. bi théſen ſelben dátin.
Ni dúit thaz quatun níoman. ther ſih ófonon ſcál.
ér ſár thes githénke. gidóugno ſulih uuírke.
Ni gilóubtun ſo ſie ſcóltun. thie tház fon imo uuóltun.
in ímo uuas in méra. thiſu uuóroltera.
Firſágeter in thaz gizámi. ſín zít quad noh ni quámi.
er ſih mit gúalliche. iróugti in themo ríche.
Ni mag thiu uuórolt uuizit tház. haben in iú theheinan ház.
in ábuh kéren zíú thaz múat. ſó ther liut zi mír duat.
Uuantą ih zellų in nóti. iro ármilichun dáti.
thia míſſidat ſo ſágen ih. bi thiu inkúnnun ſie mih.
Quad thaz ſíe thara fúarin. ioh iro zítiz uuarin.
ſie ſíh tho ſar irhúabun. zen uuíhen zitin fúarun.
Er áfter thiu gidóugno. nales ófono tho.
fuar thára mit then ſínen. zen ſtétin filu uuíhen.
Thie iúdeon ágaleizo. ſúahtun nan thar héizo.
ſie uuarun éiſconti. uuar er uuéſan ſcolti.
Thar uuard thó ih ſágen thir. múrmulunga míchil.
ſprách un thar tho hérton. míſſilichen ųuórton.

---

v. 19. thar *fehlt in* F.
v. 20. -ínan. P.
v. 21. Ióh. P. fólc. P.
v. 22. datin. P.
v. 23. tuat. F. quadun. V. P. F. *Das Anfangs-*n *von* nioman *iſt in* V. *unterpunktiert.* óffonon. P. ofanon F. ſcal. P.
v. 24. ſar. P. uuirke. P.
v. 25. gilóuptun. V. F. ſe. V. P. dia. F. thaz. P. ímo uuoltun. P.
v. 28. ſíh. P.
v. 29. théinan. F.
v. 30. abuh. P. zi ſú. V.
v. 31. Uuánta. P. Uuanta. V. Uanta. F. ih. P. zellu. V. dati. P.
v. 32. thio. V. P. ſe (*ſt.* ſie). P.
v. 33. ſie thára fuarin. P.
v. 35. óffono. V. P.
v. 37. iudon. F.
v. 38. eiſchónti. F.
v. 39. Thár. P. tho. P.
v. 40. uuorton. P.

Súm fon imo záltun. thie thar uuóla uuoltun.
mit uuórton ioh mit múate. lóbotun nan zi gúate.
Ándere thaz in záltun. thie in ábuh uuoltun.
quátun ni gifuíchi. nub er then líut bifuichi.
Ioh ér fe thes gibéitti. zi áltere firléitti.
zi áltemo uuéuuen. oba fíe mo uuollent hóren.
Ni fpráchun thie thaz zaltun. thie fino gúati nantun.
uuorton ófonoro. bi fórahtun thero iúdeono.
Ioh thaz héroti. fulih ni ábahoti.
thaz ín iz ni uuari zála. thaz fágen ih thir in uuára.
Ioh iágilih thes uuánkti. in fiántfcaf ni giángti.
in fúlichemo nóte. fon themo hérote.

---

v. 41. dia. F.
v. 44. quádun. V. P. F.
v. 45. Ióh er. P. thés. P.
v. 46. uuéllent. F.
v. 48. óffonoro. V. P.
v. 51. uuángti. V. P. F. gihánсti. F.
v. 52. note. P.

XVI.

IAM DIE FESTO MEDIANTE. Ioh. 7.

Tho thiu uuécha ſo got gibót. uuas hálbu gifírot.
in thaz hús tho druhtin giáng. ioh thar zi léru gifiang.
Thar brédigota ſcóno. ther gotes ſún frono.
thie líuti íó thar bi nóti. ioh ſelb thaz héroti.
Sie tho uuúntar gifiang. ſo iz zi thíu tho gigíang.
hintarquámun innan thés. thes ſines uuísduames.
Ioh sinera kúnſti. uuio er thio búah konſti.
hintarquámun thes ouh mér. uuantą er ni lérneta ſiǫ er.
Ni ſáhun ſio nan ſízen. untar ſcúalarin ér.
noh klíban themo mánne. ther ſe inan lérti uuanne.
Drúhtin ſprah tho zį ín ſar. ioh iróugtą in thaz uuár.
yróugter in thár filu frám. uuánana thiu frúma quam.
Thiſú léra minu. uuízit niſt ſi mínu.
er thera léra uueltit. fon thémo ih bin giſéntit.
So uuér ſo uuolle thénken. then gótes uuillon uuírken.
ioh húggen íó thuruh nót. thaz er ſélbo gibót.
Yrkénn er thesa léra. ioh ſéhe tharána in uuára.
ſi fon góte queme thír. od ih ſia éigene mir.

---

v. 1. halbiu. F.
v. 3. ſcono. P.
v. 5. Síe. P. giffíang. P.
v. 6. híntarquamun. P.
v. 7. ſíneru. P. ſinero. V. F. kunſti. P.
v. 8. uuanta. V. ſio. V.
v. 9. ſculárin. F.
v. 10. ſia. P.
v. 11. zi. V. iróugta. V. uuar. P.
v. 12. uuanna. F.
v. 13. uuiziſt. F.
v. 14. théra lera. P.
v. 15. denchen. F. uuirchen. F.
v. 16. huggen. P. gibot. P.
v. 17. lera. P. thar ana. P. uuara. P.
v. 18. thir. P. odo. P. F. éigine. V. P.

Ther fon ímo ſaget uuáz. ther ſuáchit íó thaz ſínaz.
uuílit thes gigáhen. thaz ſínaz íó gihóhen.
Ther auur thára iz uuéntit. ſúachit thes nan ſéntit.
ther férit íó gilícho. in thiu giuuáralicho.
Móyſes gab íú uuízod. thes ni uuírket ir drof.
ſuntar get ziſámane. inti rátet mih zirſláhanne.
Giuuiſſo uuízit ir thaz. móyſes er ni déta thaz.
mit dátin odo mit uuórton. mir uuolti uuídaruuerton.
Thó ſprah thara ingégini. áuur thiu ſelba ménigi.
liazun úz in uuaron. thes ſelben múates uueuuon.
Thu habes then díufal in thir. giuuíſſo thaz firnémen uuir.
uuér iſt thes hiar thénke. thaz thir tód giuuirke.
Gab ántuuurti er then líutin. thoh ſíe nan ni éretin.
er zálta bi hiu ſi es flízun. ioh uuáz ſie imo alle uuízun.
Ih deta ein uuérk maraz. giuuiſſo uuízit ir thaz.
theih bi einan mán gimeinta. in ſámbazdag giheílta.
Gibot móyſes ir ni mídet. nir íú kínd biſnidet.
thaz gibót uuas thoh mér. bi alten fórdoron er.
Uuirdit tház ouh ana uuán. ofto in ſámbazdag gidán.
zi thíu thaz ſie giflízen. thaz ſin gibót ni ſlizen.
Ioh thaz ouh heíli thanne. quéme themo mánne.
ioh ouh ſálida ginúag. uuant es ther uuízod giuuuag.

---

v. 21. thára. V. thés. P. inan. F. ſentit. P.
v. 23. uuízzod. V. P.
v. 24. ſúntar. P. zirflahénne. F.
v. 25. tház. P. deta tház. P.
v. 28. líazun uz. P. uuáron. P.
v. 29. hábes. P. thír. P.
v. 30. denche. F. giuuirche. F.
v. 31. ántuurti. V.
v. 32. ſi. V. imo. V. mo. F.
v. 33. giuuíſſo. P.
v. 35. midit. F. ni ir. F.
v. 36. bi. V. ér. P.
v. 37. Uuírdit. P. thaz óúh. P.
v. 38. flízen. P.
v. 39. óuh. P. *fehlt in* F.
v. 40. uuízzod. V. P.

Nu ir ſámbazdag ni mídet. nir íú kínd biſnídet.
thaz man irfúlle thuruh nót. ſo ther uuízod gibót.
Ziu iſt thánne íú uuidarmuati. thíſu ſelba gúati.
theih einan mán allan. in thén dag deta héilan.
Nirdeilet únrehto. thaz íáman ádal ahto.
duet rehtaz úrdeili. úns zuein hiar giméini.
Zi ímo thih ni bílgis. oba thu in ſámbazdag thaz dúis.
ouh ni bélget uuidar. míh. óba ih duan ſo ſámalih.
Quatun ſúmiliche. fon thémo ſelben ríche.
thíz iſt then ſie zéllent. ioh then ſie ſláhan uuollent.
Er ſprichit ófono hiar nu zi ín. ioh filu báldo untar in.
er dúit hiar untar ín then ſtrít. inti iro nihéin es uuiht ni quít.
Sie thaz ábahotun. thaz ſie then héime habetun.
then ſę er irſláhan uuoltun. inti in nú ſus giſtiltun.
Firſteit thaz héroti. thaz er ſi kríſt zi noti.
thaz michil únredina íſt. uuir uuizun uuóla uuanan er iſt.
Uuir uuizun in thía ahta. álla ſine ſláhta.
fáter inti múater. ſcolt ér ſin kríſt guater.
Thanne úns kríſt quimit héim. ni uueiz iz mánno nihein.
thes kúnnes gizami. uuánana er ſelbo quámi.
Riaf er thó ubarlút. thar iz hórta ther líut.
quad inan irknátin untar ín. ioh uuizut uuóla uuanana ih bín.

---

v. 41. íu. P. biſnidet. P.
v. 42. uuízzod. V.
v. 43. thanne. P. iu. V.
v. 45. nirdéilet. P. unréhto. P.
v. 46. rehthaz. F.
v. 48. óba. V. oba. P. ſh. P.
v. 49. Quadun. V. P. F.
v. 51. ín. P.
v. 52. ſtrit. P.
v. 54. ſe. V. ſę *mit Accent*. P. ín nu. P. giſtíltun. P.
v. 55. ér. P.
v. 56. uúánana. F.
v. 57. uuízun. P. thia áhta. P. ſlahta. P.
v. 59. heim. P.
v. 60. quami. P.
v. 61. Ríaf. P. liut. P.
v. 62. ínan. P. irknatin. P. irknáti. F. uuanana. V. bin. P.

Uuizit tház ouh filu frám. theih fon mir félbemo ni quám.
ift uuárhaft ther mih fánta. ni uuízut fin giuuánta.
Ni uuéiz ih inan thes thiu mín. uuánta ih ouh fon ímo bin.
ioh er mih fánta hera zíu. ir ni gilóubet thoh bithíu.
Fáhan fie nan uuóltun. ioh thóh in thes giftúltun.
iz ouh uuóla fo gizám. bi thiu fin zít noh ni quam.
Fílu thero líuto. giloubta in drúhtinan tho.
ioh fpráchun ouh in ríhti. uuio thaz uuéfan mohti.
Thaz felben kriftes guati. mera uuúntar dati.
méra gizami. far fo er félbo quami.
*)Thie fúrifton thaz gihórtun. ioh ein giráti datun.
mit uuórton tho ginúagi. tház man nan gifíangi.

---

v. 63. Uuízit. P. felbomo. F. quam. P.
v. 65. uueiz íh. P. innan. F. uuánta. V.
v. 67. fi. F.
v. 68. gizam. P.
v. 69. gílóápta. F. giloubta. V. gilóubta. P. druhtinan thó. P. truhtínín. F.
v. 71. félben. P.
v. 72. gizámi. P. fár. P.
v. 73. hortun. F. grati. F.

*) *In* v. 73, 74. *und dem erften Halbverfe von* v. 1. *des folgenden Capitels habe ich die Accente nach* cod. P. *angefetzt, weil diefe Verfe in* V. *halb ausgekratzt find und nur über* fur(ifton), (gi)rat(i) *und* (gi)fiang(i) *die Accente erkennen laffen.*

XVII.

PERREXIT IESUS IN MONTEM OLIUETI. Ioh. 8.

Er áfter uuórton managen. ioh léron filu hébigen.
thaz uuas kráftlichaz uuérk. ſo giang er in then óliberg.
Er filu frua in thaz hús quam. ioh lerta ſę áuur ſo imo zám.
ſcónero uuórto. ioh mánagfalten hárto.
Zi then héroſton állen. ſo ſprah er uuórton follen.
ſcónera brediga. hort ál ther liut thia rédia.
Sie thára tho in fárun. ſo ſię úbil uuillig uuárun.
eina húarrun brahtun. ſo ſíó in ábuh thahtun.
Brahtun ſia tho in thaz thing. tharą in mitten then ring.
in mitte thie liuti. tház man iru irdéilti.
Frágetun zi uuáre. unſan drúhtin ſare.
thérera ſelbun dáti. ioh uuaz er es giquati.
Meiſtar uuízift thaz thiz uuíb. firuuoraht hábet ira lib.
bifángan iſt ſi in dráti. in huares úndati.
Selbo móyſes er quit. thaz uuíb thaz hiar ſúlih duit.
es mán nihein ni hélfe. mit ſtéinon ſia biuuerfe.
Nu zéli uns auur fóllon. hiar then thinan uuillon.
thaz thinaz girati. uuáz iz theſſes quáti.

---

v. 1. hebigen. P.
v. 3. lérta. P. ſe. V. imo. V.
v. 4. uuorto. P. harto. P.
v. 5. allen. P. ſprách. P. ſprach. V. F.
v. 6. horta. F. redina. F.
v. 7. ſie. V.
v. 8. ſio. P.
v. 9. thara. V.
v. 12. uuáz. P. giquáti. P.
v. 13. Méiſtar. P. uuízziſt. F. firuuóraht. P. foruuórath. F. lſb. P.
v. 14. in. V.
v. 16. helfe. P. biuuérfe. P.
v. 18. giráti. P. théſſes. P. theſes. V. quati. P.

Thaz uuir uuízin ana uuánk. then thínes muates githánk.
thu unſih ni héles uuiht thes. ioh únſih es giríhtes.
Sie ſpráchun thaz in uuáru. bi éineru fáru.
ſie uuóltun thar gifúagen. thaz ſíe nan mohtin rúagen.
Ioh thia ſína guati. giláſtoron bi nóti.
ſinu uuórt uuiſu. ſus zi théreru uuiſu.
Uuanta unſer drúhtin zalta. ginada íó mánagfalta.
ginádigero uuórto. fúalen uuir es hárto.
Quáti er man ſia liází. uuanta iſt gináda ſuazi.
thes úrdeiles inbúnti. iz álles uuio ni uuúrti.
Sie zígin nan in uuára. thaz er thia áltun lera.
then uuízod ſo man hórti. in abuh rédinoti.
Quát er ouh bi nóti. thaz man ſia ſtéinoti.
ſo uuídorit er in uuáru. ſines ſélbes leru.
Ódo ſprachin bi thaz. ther er ginádiger uuas.
thaz ſúazes er gilérti. zi ſárphidu iz bikérti.
Sélbo druhtin nídarſah. tho man zímo thiz giſpráh.
in érdu thó ſo man uuéiz. mit themo fíngare reiz.
Sie frágetun thó héizo. ioh auur ágaleizo.
irríhter ſih mit thúltin. mit thesen ántuuurtin.
So uuér quad untar íu ſi. thaz er ſúntiloſer ſí.
ther uuerfe zélluh íú ein. in ſia then ériſton ſtein.

---

v. 19. Tház. P.
v. 20. uns. V. uuith. F. thés. P.
v. 21. bi. V. faru. P.
v. 23. Ióh. P. ſina gúati. P.
v. 25. Uuanta. V. únſer druhtin zálta. P. gináda. P.
v. 27. Quáti. V. uuanta. V.
v. 28. uuurti. P.
v. 30. uuízzod. V. ábuh redinoti. P.
v. 32. ſínes ſelbes. P.
v. 33. Odo. P. uuás. P.
v. 34. ſárphidu. V. bichérti. F.
v. 35. zí ímo. F.
v. 38. ántuurtin. V.
v. 40. uuérfe. P. zellu ih. F. zelluh. P. ſía. P.

Er ſih ſar nídarneigta. ſo ſlíumo er thiz giméinta.
mit themo fíngare auur réiz. ioh íagilih ſar úzſmeiz.
Nihein thar ínne ni bileib. unz er thar nídare tho ſcréib.
ſágilih ſin zílota. unz er ſo nídarſtareta.
Ioh íágilih zi thiu gifíang. ein after ánderemo giang.
ſih thanana úz tho fíartun. ſó ſie thaz gihórtun.
Uuanta íágilih tho thar instúant. thaz thér man scólta uuesan gúat.
zi gúaten ſih gizéliti. ther ſúntigan ſo quéliti.
Tház ni uuarun ſie in uuar. bi thiu ſo ſciuhtun ſe thár.
ſar íó thés ſindes. intzúgun ſih thes thínges.
Uuard drúhtin thar zi léibu. ioh ſí ekrodo éinu.
uuas iru ſér thaz ira múat. noh thar in míttemen ſtuant.
Uuíb quad er nu zéli mir. uuar ſínt thie uuídorotun thir.
thie ſih zi thíu hiar fuagtun. ſo leidlícho nu rúagtun.
Firmónet thih hiar nu íáman. ſi gab ántuuurti ſo zám.
níaman quad ſi drúhtin. theiſt al mit thínen mahtin.
Noh íh quad er firmónen thih. nu gang thu frámmort inti ſíh.
thaz thu bigóumes íámer thír. thaz thu ni ſúntos furdir.
Ginádo druhtin thu óúh mín. íh bin ſuntig ſcálk thin.
bin ſúntig in githánkon. ioh léidlichen uuérkon.
Uuaz uuarí rácha minu. ni uuari gináda thinu.
thuruh thio míno ubili. ioh mánagfalto fráuili.

---

v. 41. ſíh. P. nidar néigta. P.
v. 42. íágilih. P.
v. 43. Nihéin. P. biléip. P. F. ér. P.
v. 44. ér. P.
v. 45. áfter. P.
v. 46. thánana. P. ſo. P. tház gihortun. P.
v. 47. Uuanta. V. iágilih. P. ſcolta. P.
v. 49. Thaz. P. uuár. P. ſkíulitun. V. P.
v. 50. ſár. P. inzugun. F.
v. 51. ſi ékrodo. P.
v. 52. iru múat. V. P.
v. 53. ſint. P.
v. 54. ſíh. P. fúagtun. P. léidlicho. P.
v. 55. hiár. P. íámen. F. ántuurti. V.
v. 57. gánk. P. gank. V. kang. F.
v. 58. thú. P.
v. 59. thrutin. F. ouh. V. ih. P. fántig. P.
v. 60. gidanchon. F. uuerchon. F.
v. 62. thúruh. P. mino úbili. P.

Hilf drúhtin mir in nóti. ſo thu hiár nu dati.
théſemo armen uuíbe. thaz húarluſt mir ní klíbe.
Thaz íh ni miſſigánge. ioh zi thír íó thinge.
ioh ih ſi drúhtin íó mín. émmiziger ſcálk thin.
Auur zalta in drúhtin tház. thaz er iſt líoht iruuélitaz.
ioh ſínero dato. unláſtarbarig thráto.
Yróugt er in thar mánag guat. uuiht ni giang in es in múat.
thera frónisgun léra. ni giang in uuiht in óra.

---

v. 65. ío. P. thínge. P.
v. 66. íh. P. drúhtiu. P. emiziger. F. ſcalk. P.
v. 67. Afur. V. P. F. zalt. F. líoth. F. iruuelitaz. P.
v. 68. unlaſtarbarih. F. thrato. P.
v. 70. frónisknn. F. lera. P.

XVIII.

QUIS EX VOBIS ARGUET ME DE PECCATO. Ioh. 8.

Untar uuórton mánagen. ioh thíngon filu hébigen.
mit fínes felbes máhtin. zi ín tho fprah fus drúhtin.
Uuer íft quad híar untar íu. thaz mih ginénne zi thíu.
ther untar íu thaz uuolle. thaz fúnta in mih gizélle.
Oba ih iu fágen hiar thaz uuár. bi híu ni giloubet ir mir fár.
bi hiu nintdúat fih íuer múat. thar ih íú zéllu thaz guat.
Ther fon góte ift uuizit tház. ther horit uuórt finaz.
ioh rihtit íú filu frúa. fin felbes hérza thar zua.
Ni bírut ir fon imo in uuár. bi thiu ni hóret ir iz far.
noh ni químit íú in múat. thaz finaz mánagfalta guat.
Bigondun fie ántuuurten. uuórton filu hérten.
uuorton úngiringon. mit ímo thar tho thíngon.
Uuaz quátun miffiquéden uuir. oba ther díufal ift in thir.
uuir zéllen thír es ouh mér. bift élibenzo frémider.
Uuízit quad er ubar ál. ni háben ih then díufal.
gibórgen ih thes réino. thaz ér nift min gimeino.
Suntar éren ubar ál. minan fáter fo ih fcál.
thaz ni híluh íúih. ir intéret auur mih.

---

v. 1. managen. P. hebigen. P.
v. 2. mahtin. P. zi. V. druhtin. P.
v. 3. ift. P.
v. 4. íú. P.
v. 5. íu. P. bi hi ungiloubet F. far. P.
v. 6. fh. P. iu. P.
v. 9. imo. V.
v. 10. iu. P.
v. 11. ántuurten. V. P. herten. P.
v. 12. uuórton. P.
v. 13. quádun. V. P. F. miffiquédan. V. P.
v. 14. elebenzo. F. fremider. P.
v. 16. giborgan. F. giteilo. F.
v. 17. Sunthar. F.
v. 18. iuih. P. míh. P.

Ni fúah ih hiar nu ríchi. noh mino gúallichi.
min fáter thaz giméinit. ioh er ouh félbo irdeilit.
Giuuiſſo uuízit ir thaz. thie haltent uuórt minaz.
mit uuíllen thaz irfúllent. thaz minu uuórt in zellent.
Ni fórahten ſie then uuéuuon. nirſtérbent ſie in éuuon.
ni uuírdit in thaz úngimah. ſo ih hiar míthont giſprah.
Sie gabun ántuuurti. mit grozeru úngiuuurti.
mit míchilemo níde. ſo uuurtun ſię úmblide.
Nu uuízun uuir uuaz iz íſt. thaz thu in únuuizzin bíſt.
thaz uuéltit thin ubar ál. félber ther díufal.
Ábraham ther máro. ther iſt dót giuuaro.
thie fóraſagon gúate. thie ſínt ouh alle dóte.
Thanne quíſtu ther giduít. thaz thínaz uuort giméinit.
ſo uuér ſo thaz biuuérbe. er íamer ſar nirſtérbe.
Biſtú nu zi uuáre. furira ábrahame?
ouh thén man hiar nu zálta. ioh ſię alle tod bifalta.
Nu bigín uns rédinon. uuémo thih uuolles ébonon.
uuénan thih zélles ana uuán. nu genę al éigun ſus gidán.
Er gáb in thes mit thúlti. ſuazaz ántuuurti.
ríhta ſi es in uuar mín. thoh uuíht ſies ni firnámin.
Óba ih mih mit rúachon. biginnu éino gúallichon.
mit ſúorgon dúan ouh thanne tház. thaz iſt ni uuíht allaz.

---

v. 21. tház. P.
v. 22. uuíllon. F.
v. 23. forahtent. F.
v. 24. middont. F.
v. 25. ántuurti. V. úngiuurti. V. P.
v. 26. ſie. V.
v. 27. uuizun. P. uuír. P. únuuizín. F. biſt. P.
v. 29. maro. P.
v. 31. thinaz uuórt. P.
v. 32. íámer. P. nſ ſterbe. F.
v. 33. Biſthu. F. fúrira. P. habrahame. F.
v. 34. ſie. V. ſi. F. álle. P. bifálta. P.
v. 35. Ná. P. bigin. P.
v. 36. géne. P. gene. V. eigun. P. fús gidan. P.
v. 37. fúazzat. P. ſuázza. F. ántuurti. V. P.
v. 38. uuith. F. farnamin. F.
v. 39. biginnu. V.
v. 40. forgon. F. thanne *fehlt in* F. thánne. P.

Min fáter iſt ther tház giduat. ther mir giſórdorot thaz gúat.
giſórdorot er fóllon. then minan múatuuillon.
Then quedet ír uueiſt es mér. thaz er ſi drúhtin unſer.
zi thíu ir inan nénnet. ioh uuíhtes tho nirkénnet.
Íh irkennu inan ío. ſprichu ih auur álles uuio.
bin ih thanne in lúginon. gilicher íúen redinon.
Ih uuéiz inan giuuíſſo. thaz niſt álles ſuntar ſó.
ioh ih in uuára mina. gihaltu léra ſina.
Ábraham ther álto. er blídta ſih thes hárto.
er thés ſih muaſi fróuuon. then mínon dag biſcóuuon.
Giſah er dág minan. thes fréuuita er húgu ſinan.
thes blidt er hérza ſinaz. giuuiſſo uuízit ir tház.
Sie namun thía meina. thes líchamen góuma.
ſáhun ſinaz áltar. bi thiu uuás ſies filu uuuúntar.
Thú ni biſt giuuáro. noh alter fínfzug iaro.
hiar untar uuórolt manne. uuar ſáhi thu inan thánne.
Gab druhtin ántuuurti. mit ſúazlicheru mílti.
uuólta thes biginnan. thaz muat zi uuége bringan.
Er huab in úf tho thaz múat. ſo er uns émmizigen dúat.
zi thes gótniſſes gúati. thaz uuas in úngimuati.
Ih ſágen quad íú in uuar mín. er ímo ſo íſt thaz uuéſan min.
íh bin mit giuuúrti. er thanne ér íó uuurti.

---

v. 41. tuat. F. fordorot. F. guat. P.
v. 42. uóllon. V. follon. P.
v. 43. ér. P. thruhtin. F.
v. 44. nennent. F.
v. 45. Ih. P. irkénnu. P. íó. P. ſprícho. V.
v. 46. bín. P. gilícher. P. íúen rédinon. P.
v. 47. ſo. P.
v. 49. harto. P.
v. 51. freuuita. P. freuuſt. F.
v. 52. blídt. P. uuízzit. F. thaz. P
v. 53. námun. P. thia méina. P. gouma. P.
v. 54. uuntar. P.
v. 55. álter. P.
v. 56. ínan. P. nan. F. thanne. P.
v. 57. ántuurti. V. P. milti. P.
v. 59. húab. P. tho *fehlt in* F. duat. P.
v. 60. guati. P.
v. 61. uuár min. P. iſt. P.
v. 62. er íó. P.

Uuarun zíti mino. er uuúrtin íó thio ſíno.
min uuéſan uuízit ir tház. er ímo filu rúmaz.
Mi móhta thó thaz iro múat. firdragan thaz éuuiniga gúat.
thia éuuinigun léra. uuíziſt thaz in uuára.
Thaz ſtéinina hérza. rúarta tho thiu ſmérza.
ruarta thó thiz ſelba léid. thaz émmizigen frúma meid.
Námun ſie tho ſtéina. ſar íó thía meina.
thaz ſliúmo ſies gihúlfin. ioh inan ánauuurfin.
Thaz ſie gikúaltin in thaz múat. ſo man in fíante duat.
in thiu girách in iro zórn. ſie thahtun ér thes filu fórn.
Gibárg er ſih zi uuáre. ioh giang ouh úz tho ſáre.
úzar iro hánton. fon ſinen fíanton.

---

v. 63. ſino. P.
v. 64. uuizit. P. rumaz. P.
v. 65. muat. P. firdrágan. P. guat. P.
v. 66. uuizziſt. F.
v. 67. herza. P.
v. 68. rúarta. P. tho. P. félba. P. emizigen. F.
v. 69. ſár. P.
v. 73. ſare. P.
v. 74. uzer. F.

XIX.

MORALITER.

Hiar mánot unſih druhtin kríſt. ſo ſin giuuónaheit íſt.
hiar lérit unſih dát ſin. thaz uuir thúltige ſin.
Niſt untar úns theiz thúlte. thaz únſih íaman ſcélte.
theiſt ſar fílu redi thaz uuír thar ſprechen uuídari.
Ni uuollen óuh ubar tház. firdragan zórn nihéinaz.
uns thúnkit in giuuíſſi. thaz iz hónida ſi.
tház uuir thes biginnen. uuir hónida gihéngen.
odo in thes uuórtes uuige. uuiht íamanne firſuige.
Thaz duat unſ úbarmuati. nálas unſu gúati.
michilu gélfheit. ioh unſer hérza gimeit.
Lérne hiar thia gúati. uuio unſer drúhtin dati.
ſínes ſelbes mílti. ioh muates mámmunti.
Hiár iſt ana fúntan. thaz ér hiar uuard biſcóltan.
ioh er íro uuorto. intéret uuard hiar hárto.
Sie quátun íó zi nóti. thaz er then díufal hábeti.
thaz firdrúag er allaz. ſelbo líſiſt thu thir tház.
Dét er ouh tho méra. óugt in ſina léra.
Giuuíſſo thara ingégini. thár thera ſelbun ménigi.

---

v. 1. iſt. P.
v. 3. unter. F. íáman. P. ſkélte. V. ſkelte. P.
v. 4. ſár. P. filu rédii. P.
v. 5. niheinaz. P.
v. 8. oda. V. óda. P. uuith. F. firſuíge. P.
v. 9. únſu guati. P.
v. 10. míhilu. P. gélpfheit. V. P.
v. 11. Lérna. F. P.
v. 12. múates. P.
v. 15. ér. P.
v. 16. ſélbo liſiſt. P.
v. 17. óúgt. P. ſine. P. F.
v. 18. thára. P. thara. V.

Sie iz allaz ábahotun. thie thár iz tho gihórtun.
er uuoltą in ió mit uuíllen. mámmonto giſtílſen.
Er zéigotą in in ala uuár. thio ſino éuuinigi thár.
thia ſina hóhun gibúrt. thaz uuás in allen úngiuuurt.
Sie líafun zi iro ſtéinon. ſar ió thén meinon,
mit then ió thén uuilon. ſo uuóltun ſie nan pínon.
Tho méid er ſie mit thúlti. theiz uns zi frúmu uuurti.
thaz émmizen in nótin. uuír ſo ſáma datin.
Ni uuólt er uuiht thes ſpréchan. thoh ér ſih mohti réchan.
ſie dúan ouh ob er uuólti. innan ábgrunti.
Uuír duen auur zą érift. ſó uuir mugun uuírſift.
bríſtit uns thera dáti. ſo thréuuen uuir zi nóti.
Fúrira iſt in uuára. thiu drúhtines lera.
ſo ih hiar fórna giuuúag. er ſine fíanta firdrúag.
Bílidon thaz óuh álle. ſo uuer ſo uuóla uuolle.
ſo uuér ſo thes githénke. then díufal biſcrénke.
Thaz iſt kúsgi ioh ouh gúat. habe mámmuntaz múat.
in thíu ni giuuánko. thaz thir es gót githanko.
Thaz er híar in libe. auur thír noh libe.
thu thuruh thiu ſínu bilidi. firdrégiſt thero manno fráuili.

---

v. 19. állaz. P.
v. 20. uuólta. P. uuolta. V. ió. P.
v. 21. zélgota. V. in *nur einmal in* F. thar. P.
v. 22. giburt. P. úngiuurt. P.
v. 24. middont ió. F. mit thén. P.
v. 25. uurti. V. P.
v. 26. emizen. F. uuir. P.
v. 27. thés. P. ſprechan. P.
v. 28. obar. V.
v. 29. zi. V.
v. 32. ſh. P. firdruag. P.
v. 34. gidenche. F. biſkrenke. V. P. biſkrénche. F.
v. 36. giuuancho. F. githánko. P. gidancho. F.
v. 38. thúruh. P.

XX.

DE COECO NATO. Ioh. 9.

Giſah tho drúhtin einan mán. blíntan gibóranan.
uuás er fon gibúrti. in thera ſelbun ungiuuurti.
Frágetun tho thánana. thie ſíne holdun thégana.
óba thiu ſelba blínti. fon ſúnton ſinen uuúrti.
Odo iz firuuórahtin ouh ér. fáter inti múater.
ſie fram ſo ſúntig uuarin. thaz ſúlih kind gibárin.
Gab er tho uuórton bliden. ántuuurti then ſínen.
zálta in thia úngimacha. thes félben mannes ſácha.
Ni ſint theſo úmmahti. tház er iz firuuórahti.
ni dátun ouh giuuáro. iz uuérk thero fórdorono.
Suntar uuárd iz bi thíu. giuuiſſo ſágen ih iz íú.
thaz uuurti in ímo thuruh tház. gótes uuerk íó ſcínaz.
Mir límphit thaz ih thénke. theih ſinu uuérk uuirke.
thes mih zi thíu uuanta. hera in uuórolt ſanta.
Unz ther dág ſcinit. ioh náht inan ni rínit.
noh mán ni thultit úmmaht. thera fínſterun naht.
Thiu naht thiu químit ubar tház. giuuiſſo uuízit ir thaz.
thaz mán niſt ther in gáhe. zi uuérke gifáhe.

---

v. 1. Giſáh. P. éinan. P. giboranan. P.
v. 2. uuas. P. úngiuuurti. P.
v. 3. ſine hóldun. P.
v. 5. Ódo. P.
v. 6. frám. P.
v. 7. ér. P. uuorton blíden. P. ántuurti. V. P.
v. 8. zalta. P. zálta. V. thia. P. thungimacha. F. ſacha. P.
v. 9. ſínt. P. theſo. V. ummáhti. P.
v. 12. uuúrti. P. ſcinaz. P.
v. 13. denche. F. ſiniu. F. uuirche. F.
v. 14. ther. P.
v. 15. rinit. P.
v. 16. man. P. thúltit. P. ummaht. P.
v. 17. náht. P.
v. 18. gifahe. P.

Ódouh thurfi thénken. thaz mégi er uuiht giuuírken.
in themo ſínſtarniſſe. thés ſin ſie íó giuuiſſe.
Unz íh bin hiar in uuórolti. ſo bin ih líoht beranti.
zi frónifgen thíngon. allen ménnifgon.
Uuóraht er tho ein hóro in uuar. mit ſineru ſpéichelu ſar.
thaz kléibt er ímo ſo er es ni bát. in thero óugono ſtat.
Nánt er ímo ein uuázar. hiaz faran uuaſgan iz thar.
mit uuáſgu ſo iz gizámi. thaz horo thána nami.
Er fuar ſár ſo er es giuuúag. ióh thaz horo thána thuag.
brahta imo ſélben guat gimáh. uuant er ſcóno giſah.
Tho hintarquamun gáhun. thie nan ér giſahun.
ni uuóltun nan irkénnen. ioh ſús giſtuantun zéllen.
Iſt thiz ther bétalari in uuar. ther hiar ſaz blínter ubar iár.
thér bi ſino thúrfti. hiar deta uns ánaruafti.
Quatun ſúme thero knéhto. iz iſt ther ſélbo rehto.
giuuiſſo uuízit ir tház. ther blínter untar úns ſaz.
Súme datun mári. thaz iz thér ni uuari.
quátun íó gilícho. theiz uuari ſín gilicho.
Ih bín iz quad er uuizit tház. ther blínt hiar bétolonti ſaz.
ih íó mit ſtábu noti. giang uueges gréifonti.
Zi mánniliches uuénti. íó brotes bétolonti.
klágota íó binóti. min ſelbes ármuati.

---

v. 19. Ódo ouh. P. F. denchen. F. giuuirchen. F.
v. 20. thes ſín. P. giuuíſſe. P.
v. 21. lioth. F.
v. 22. frónifgon. P. F.
v. 23. ſpeichulu. F.
v. 24. imo. P. na (*ſt.* ni). F.
v. 25. imo. P. nuaſkan. F.
v. 27. ioh. P. hóro thana. P.
v. 28. brahta. P. braht. F.
v. 29. inan. P.
v. 30. zellan. F.
v. 31. uuár. P.
v. 32. deta. V.
v. 33. Quadun. V. Quádun. P. ſume. P.
v. 34. uuízzit. P. thaz. P. unter. F. uns. P.
v. 36. quadun. V. P.
v. 37. blínt. P.
v. 39. mánuoliches. P. uuenti. P.
v. 40. ármmuati. V.

Thio ármilichun uuizzi. uuas thes tho fíriuuizzi.
uuas ſi es uuúntar thrato. ioh frágetun thero dáto.
Ságe uns nu giuuáro. uuio ſíhiſt thu ſo zíoró.
ioh uuer thir dáti thia máht. thaz thú ſo ſcono ſéhan maht.
Thes zelluh íu quad er giuuánt. then uuír thar heizen héilant.
íh uuiht zímo thes ni ſpráh. ſo er mih híar tho giſáh.
Sar íó thía uuarba. ſo ſpé er in thiá érda.
githuar ein hóro thar in uuár. inti kléibta mir thar ána ſar.
So ih thaz hóro thana thúag. thes er mir ſélbo giuuuag.
ſo quam giſíuni míner. theiſt gótes thank ioh ſíner.
Dua únſih quatun uuíſi. uuár ther ſelbo mán ſi.
er ſar zi théra friſti. quad es uuíht ni uueſti.
Leittun ſie nan ubar tház. thar thaz héroti uuas.
thára zi themo thínge. zi thero fúriſtono ríngę.
Thio búah duent thar mári. theiz ſámbazdag tho uuári.
tho kríſt thes uuolta thénken. thiz ſelba uuúntar uuirkeu.
Tho frágetun thie fúriſton. ioh thie héroſton.
uuío er in thera gáhi. ſo ſcóno giſáhi.
Ih ſagen íu quád er thaz iſt uuár. er kléibta mir ein hóro thar.
giſah ih ſár ſo iz gizám. ſo ſlíumo ſo ih iz thána nam.
Sum quad er dáti uuidar got. ioh er firbráchi ſin gibót.
thaz ſin únuuizzi ſo uuíalt. thaz er then ſámbazdag ni híalt.

---

v. 41. ármalichun. P. uuízi. P. F. firuuízi. F.
v. 42. uuás. P. ſie es. V. dato. P. tati. F.
v. 44. maht. P. thu. P.
v. 45. ér. P. heilant. P.
v. 46. ih. P. ſprah. P. giſah. P.
v. 47. Sár. P. thia uuárba. P.
v. 48. giduht er (*ſt.* githuar). F. kléipta. V.
v. 49. thána thuag. P.
v. 50. miner. P. thang. V. P.
v. 51. quadun. V. P. uuar. P.
v. 52. uuiſſi. F.
v. 53. Leitun. F.
v. 54. ringe. P.
v. 55. Thie. V. P. uuari. P.
v. 56. denchen. F. uúntar. P.
v. 57. héreſton. V. Kn. heroſtun. F.
v. 58. uui er. F. giſahi. P.
v. 59. íú. P. kleipta. V. Kn. horo. P.
v. 61. Súm. P. er *fehlt in* F. dati. P. gibot. P.
v. 62. uuialt. P. hialt. P. gihialt. F.

Thanne ouh fon ther ménigi. ſpráchun thara ingégini.
áhtotun iz réinor. ioh hárto filu kléinor.
Uuio ſúntig man thaz móhti. odouh zi thíu ſo dohti.
thaz er in thérera noti. ſúlih zeichan dáti.
Thar uuas ſtrít umbi tház. ioh giſlíz hébigaz.
thie úbile ioh thie dóhtun. ſih giéinon thar ni móhtun.
Bigóndun thes tho bágen. ioh genan áuur fragen.
ioh uuorton únſuazen. bigóndun inan grúazen.
Uuaz quis thú fon themo mán. ther thir giliubta ſo frám.
ther thir ſo múat ſagota. thaz lioht thir heim gihólota.
Er iſt quad gótes holdo. thes zíhuh inan báldo.
gihéizit mir thaz mínaz muat. thaz er iſt fóraſago guat.
Ni móhtun ſie gilóuben. thia ſelbun dát ubar thén.
thaz ér in theru gáhi. ſo níuuanes giſáhi.
Er thar zi ſtéti uuarun. thiu ſélbun thiu nan bárun.
fáter inti múater. thar ouh ther ſún guater.
Sie híazun thiu gan fúri ſar. thaz ſiu gizáltin thaz uuár.
thaz ſiu álles uuio ni dátin. in thíu ſie nan irknátin.
Biginnet quatun ſcóuuon. giuuáralichen óugon.
iſt thiz kínd ſúer. ther blínter uuard gibóraner.
Ir bédu datut mári. thaz er tho blínt uuari.
ioh ímo in thera fríſti. thes giſíunes gibrúſti.

---

v. 63. Thanne. V.
v. 64. filo. F.
v. 65. odo ouh. F.
v. 66. fulih zéichan dati. P.
v. 67. hebigaz. P.
v. 68. dia ubile. F. thohtun. F.
v. 69. frágen. P.
v. 71. quistu. Kn. giliupta. F.
v. 72. thír. P. lioth. F. héim. P. holota. F.
v. 74. minaz. P. múat. P. moat. F.
v. 75. then. P.
v. 76. níuuenes. F. giſahi. P.
v. 78. thár. P.
v. 79. uuar. P.
v. 80. ſie. V.
v. 81. quadun. V. P.
v. 82. gíboraner. P.
v. 83. bediu. F. mari. P. ér. P. blind. V. P.
v. 84. friſti. P. kibrusti. F.

Nu ſáget uns in thráti. uuer auur thíz dati.
thaz ér nu mag giſcóuuon. ſo lúteren óugon.
Bigóndun ſie tho rénton. fórahtelen uuórton.
ſíe in thar tho zélitun. uuio ſíez firnoman hábetun.
Uuir uuízun ſágen uuir íu éin. thes niſt lóugna nihein.
ſúlih ſo uuir uuárun. thaz uuir nan blíntan barun.
Niſt kúnd uns thaz giráti. uuer thíu óugun imo indáti.
thes léuuen ouh ni uuóllen. ſo uuír íu hiar nu zéllen.
Fraget ínan es in úuár. er hábet iu thaz áltar.
thaz er in théſen thingon. firſpréchan mag ſih ſélbon.
Thiu ſelbun ántuuurti. gábun ſie bi nóti.
ſie fórahtun in thráto. thérero ſelbun dáto.
Ther liut déta ſo man uuéiz. míchilan úrheiz.
in thémo uuarun féſte. uuídar ſelben kríſte.
So uuér ſo thaz iruuéliti. zi kríſte nan gizéliti.
er íámer ſar bi nóti. iro thárbeti.
Bi thiu uuúrfun ſíu in ínan ſar. thiu ſelbun ántuuurti thar.
uuánta ſie thaz fórahtun. thaz ſíe untar ín er uuórahtun.
Sie tho therero dáto. ánguſtitun thráto.
uuás in harto úngimah. thaz ther blínto giſah.
Ladotun áuur tho then man. ther thes giſíunes biquam.
quátun ſih thera dáti. noh tho báz biknati.

---

v. 85. dráti. V. P. F. Kn.
v. 87. ſe. F. uuorton. P.
v. 88. ſiez. P. ſíe iz. V. ſirnóman habetun. P.
v. 89. ſagen. P. iu. P. lougune. F.
v. 90. nen. F.
v. 91. thiu. V.
v. 92. uuellen. F. ſú. P.
v. 94. ér. P. theſen thángon. P.
v. 95. Thio. V. P. Kn. ſelbon. V. Kn. ántuurti. V. P. gabun. P. ſe. F.
v. 96. dráto. V. dato. P.
v. 97. michilen. F. urheiz. P.
v. 98. uuider. F.
v. 99. nen. F. gizeliti. P.
v. 101. ántuurti. V.
v. 102. ſiu thaz. F. ſie untar. V. F. Kn. uuorahthun. P.
v. 103. dato. P. angustotun. F. drato. P. F. Kn. dráto. V.
v. 104. uuas. P. hárto. P. ungimah. P.
v. 105. mán. P.
v. 106. quádun. V. P. Kn. dero. F.

Thank es góte filu frám. ni kér iz ufan théſan man.
unir uuízun inan dato. firdánan filu thráto.
Er gab tho ántuuurti. then liutin mit giuuúrti.
zálta uues er fúalta. ioh uuaz thar inan ruarta.
Sih thar tho báldo firſpráh. ther er íó mán ni giſah.
fóra themo liute. mit michilemo nóte.
Únkund iſt mir thráto. ob er ſi úbil dato.
rúarent mih in thráti. thio ſino uuóla dati.
Ih uuánt ih ſcolti nóti. ſin íámer mórnenti.
blintilingon hóno. nu ſihuh auur ſcóno.
Mir déta thaz gimúati. ſines ſelbes gúati.
nam mih fon úmmahtin. bi ſinen éregrehtin.
Sie áuur tho ginóto. éiſcotun thero dáto.
fon thémo ſelben uuérke. fóra themo fólke.
Uuío mo ſo gizámi. giſiuni ſin biquámi.
ioh ſéhenti auur uuúrti. ther blint uuas fon gibúrti.
Uuas uuollet ir nu quad er thés. ih riht es íúih álles.
uuaz ſcal es áuur thanne. nu ſo zi frágenne.
Ih zalta íú nú thaz uuára. uuaz uuóllet ir es méra.
zíu ſint íúó uuízzi. thes mera firuuuizzi.
Ir uuóllet odo in uuár mín. uuerdan iúngoron ſin.
thaz ir bi thaz ſo báget. ioh émmizigen fráget.

---

v. 107. gót. V. P. fram. P. deſen. F.
v. 108. dato. P. filo. F. dráto. V. drato. P. F. Kn.
v. 109. ántuurti. V.
v. 111. thár. P. firſprah. F. ér. P.
v. 112. michilero. F. note. P.
v. 113. drato. Kn. ér. P.
v. 114. rúerent. V. P. F. Kn. dráti V. P. F. Kn.
v. 115. iámer. P.
v. 116. ſíuh. P. ſſ ſh. F. afur. P.
v. 117. kimuati. F.
v. 118. ſínen. P.
v. 119. éiſchotun. F. dato. P.
v. 120. folke. P.
v. 121. Uuſo. V. imo. P.
v. 122. uúrti. V.
v. 123. uuóllet. P. ir. P. iuih. P.
v. 124. ſcál. P. ſchall. F. auur. P. thánne. P. ſo *fehlt in* F. Kn. fraganne. F.
v. 125. uuara. P.
v. 127. uuar. P.
v. 128. emizigen. F. fraget. P.

Inbrúſtun ſie zi nóti. tho ſar in héizmuati.
bigóndún imo thráto. flúachon tho ginóto.
Thú ſis iungoro ſín. thaz quéme ouh thir in múat thin.
bimídan thu ní uuólles. funtar thu ímo folges.
Fólgen uuir in uuára. móyſeſes léra.
fullen uuízod ſinan. ioh uuollen théſan midan.
Uuir uuizun álle thaz gimáh. thaz got zi móyſeſe ſprah.
ioh ougt er ímo follon. then ſinan múatuuillon.
Uuanana thérer auur íſt. thes uuíht uns ſar íó kúnd niſt.
ni uuízun uuir in uuára. ſínes ſelbes fúara.
Oba thu ſcóuuoſt thaz múat. thánne niſt thaz uuórt guat.
uuanta uuántun harto thés. thaz ſíe mo batin úbiles.
In réhtemo múate. erge úns iz íó zi gúate.
thaz uuír íó muazin blíde. uuesan ſcálka ſíne.
Bigónd er in tho rédion. ſélb theſe euangélion.
ioh mit théſen rédinon. ſie ófono bredigon.
Thaz íſt quad er nu uuúntar. thaz ir nirknáhet then man.
ther mir ſo frám giliubta. thiu óugun mir inlíuhta.
Uuer horta ér íó thaz gimáh. ih ſunnun ér ni giſah.
thoh ſcóuuot ir nu álle. theih ſíh al ſoſ ih uuílle.
Ninthéizit mir iz muat mín. ni ther fon góte ſculi ſín.
es álles uuio ni thénkit. ther ſúlih uuerk uuírkit.

---

v. 129. ſia. F. heizmoati. F.
v. 130. drátc. V. P. F. fluachen. F.
v. 131. iúngoro. P. quéme. V. moat. F.
v. 132. thu. P.
v. 133. lera. P.
v. 134. uuízzod. V. uuellen defen. F.
v. 136. óugt. P. imo fóllon. P.
v. 137. uuanna. F. theſer. Kn. iſt (*ſt.* niſt). F.
v. 138. uuizzun. F. fuara. P.
v. 139. Oba. P. ſcouuoſt. P. thanne. P.
v. 141. io *fehlt in* F. ſo. P.
v. 142. unéſan. P. uueſen. F. ſchalcka. F. ſcalka ſíne. P.
v. 144. redion. P. predigon. F.
v. 146. giliubta. P. giliupta. F.
v. 147. horta. V. giſáh. P.
v. 148. ſíhu. V. ſoſo. V. alſo ih uuillo. F.
v. 149. múat min. P. ſone. F. ſin. P.
v. 150. er. P. denchit. F. uuirkit. P. uurchit. F.

Giuuiſſo uuéiz thaz unſer múat. uuio got then ſúntigen duat.
thaz ér ſe ſar ni hórit. ouh uuiht ſih zi ín ni kerit.
Er auur thémo liubit. ther ſinan uullon úábit.
ioh thémo iſt íó gimúati. ther uuónet in theru gúati.
Leſet állo buah thio ſín. ni findet ir in uuar mín.
fon eriſteru uuórolti. ther er íó ſúlih uuorahti.
Er ouh mit hórouue iz biklán. ni giéiſcota er thaz uuórolt man.
thaz dét er ouh tho ſúntar. theiz uuari méra uuuntar.
Ih ſágen íú hiar ubar lút. ni uuári therer gótes drut.
fon ímo quami ouh ſúntar. ni dáti er fulih uuúntar.
Sie irbúlgun ſih in uuára. thera fróniſgun léra.
thero ſcónero uuórto. ſus ſpráchun zi imo ouh hárto.
Thú biſt al hóner. in súnton gibóraner.
mit allen únredinon. thu únſih thanne bredigon.
Sie nan ſliumo tho in uuár. uuúrfun fon in úz ſar.
er íro ſid zi nóti. iamer thárbeti.
Ioh er bi tház mari. firméinſamot uuári.
iamer giſcéidan. uuant er det in dágleidan.
Drúhtin tho gihórta. uuio er thar uuérnota.
ioh ér bifand iz állaz. thaz ſie firuuúrfun nan bi thaz.
So drúhtin inan tho giſáh. er ſélbo ſar tho zi ímo ſprah.
theru ſélu det er giméini. thes líchamen héili.

---

v. 151. uuia. F. ſuntigon. P.
v. 152. uuſht. P. zi. V. cherit. F.
v. 154. dero guati. F. ther gúati. V. P.
v. 155. álle. P. diu. F. uindet. F. uuár min. P.
v. 156. fon ériſtera. P. eriſtero. F. eriſtera. V. er. P. io. P. uuorachti. F.
v. 157. gieiſcot. F. ér. P.
v. 158. det. P. óuh. P. ſuntar. P. daz iz ouh. F.
v. 160. fone. F. ni that er. F.
v. 161. Síe. P. froniſkun. F. lera. P.
v. 162. uuorto. P. imo. V.
v. 163. Thu. P. ál. P. honer. P. ſunton. P.
v. 164. dane. F.
v. 165. Sia inan. F. inan. V. dar (*ſt.* far). F.
v. 166. noti. P. iámer. P.
v. 167. firmeinſamat. F. uuari. P.
v. 168. iámer. P. uuanta er in teta. F. deta. V.
v. 169. ér. P. uuerneta. F.
v. 170. inen firuurfun. F.
v. 172. dera. F. ther. V. P. teta. F. heili. P.

Gilóubiſtu in then gótes ſun. ther quam fon himile heraſun.
gab er ántuuurti thó. uuas thes giſiunes filu fró.
Uuer íſt iz quad er drúhtin. theih mit gilóubu uuerde ſin.
er ſélbo ſo ſo iz dóhta. ſcónones giríhta.
Iz iſt in ála nahi. tház thu nan giſáhi.
ióh iſt gilóubi thu mir. ther hiar ſprichit nu mit thir.
Iáh ih quad er druhtin dúan. giloub ih fáſto in thinan dúam.
frámhald fial tho tháraſun. ioh bétota then gótes ſun.
Si áhtun ſin zi nóti. bi ſúslicho dáti.
then níd gideta ouh méra. thiu fílu hoha lera.
Sar after thén meinon. ſo uuóltun ſie nan ſtéinon.
thaz uuard ál ió thuruh tház. uuant er in zálta uuer er uuás.
Mit uuórton iz giméinta. mit zéichonon giſcéinta.
ál thaz iro frúma uuas. ſie ni rúahtun bi thaz.

---

v. 173. quám. P.
v. 174. ántuurti. V. tho. P. fro. P.
v. 176. ſoſo. V. ſo. F.
v. 177. 'thaz thú. P. giſahi. P.
v. 178. ioh. P.
v. 179. dinen. F. duam. P.
v. 181. dati. P.
v. 182. gideta. V. filo. F.
v. 183. ſia nan. F.
v. 184. uuanta. F. uuas. P.
v. 185. kimeinta. F.
v. 186. ruohtun. F.

XXI.

SPIRITUALITER.

Firlíhe mir nu ſelbo kríſt. ther únſer liobo drúhtin iſt.
thaz íh nu hiar giméine. uuénan ther mán bizeine.
Ther blínter uuard gibóraner. ioh uuíht ni mohta ſéhan ér.
er ther ſúntiloſo mán. thaz hóro in thiu óugun giklan.
Er ér zi thíu iz gifiarta. mit hánton ſinen rúarta.
thes bétalares óugun. thaz ér ſid móhti ſcóuuon.
Allaz mán kunni. thaz thúlta grozo grúnni.
ouh ubar mánag úbilaz. fínſtarniſſi ſéraz.
Súnta filu ſuáro. thaz ſágen ih thir giuuáro.
ni líazun ſę unſih fróuuon. thaz rehtá líoht biſcouuon.
Thiu blínti uns uuan ih uuúrti. fon ádames gibúrti.
ouh ménniſgon állen. fon ſúnton then uuir fállen.
Giſáh tho druhtin nóti. thio unſero ármuati.
thio blíntun gibúrti. er uns ginádig uuurti.
Nót héiz ih hiar tház. uuant es rát tho ni uuás.
lába noh gizámi. fon ímo uns iz ni quámi.
Tho uuard thaz uuórt ſinaz. zi líchamen gidánaz.
zi fléiſges giſcéftin. mit állen ſinen kréftin.

v. 1. ſélbo kriſt. P. unſer líobo. P.
v. 3. kiſehan. F.
v. 4. ér. P. ſúntoloſo. V. horo. P. kiklan. F.
v. 5. thiu. P. kifiarta. P.
v. 6. óugon. V.
v. 7. grunni. P. krunni. F.
v. 8. ubilaz. P. feraz. P.
v. 9. filo. F.
v. 10. ſe. V. lioth. F.
v. 11. blínti. V. fonne. F.
v. 12. menniſkon. F. allen. P.
v. 13. drúhtin noti. P. dia. F. unſaro. F.
v. 14. giburti. P.
v. 15. uuanta rat. F. uuánt. P. uuas. P.
v. 16. ímę. V. quami. P.
v. 17. gidanaz. P.
v. 18. fleiſkes. F. kiſcheftin. F. giſcéiftin. P. khreftin. F.

Tho er zi thíuz gifiarta. mit ſúlichu unſih rúarta.
mit ſíneru gibúrti. theiz uns zi frúmu uuurti.
Thio dáti uns uuola dóhtun. ioh ſid giſéhan mohtun.
in líuhte giuuíſſe. fon themo alten fínſtarniſſe.
Mánnilih nu lóufe. zi thémo ſconen dóufe.
thara inan kríſt tho uuánta. ioh ſélbo thara ſánta.
Uuíziſt tház in ala uuár. thaz uuazar héizit ouh ſo thár.
uuanta kríſt es uueltit. ther héra uuard giſéntit.
Ni uuurti mán niheiner. fon ſúnton ſinen héiler.
ther fáter nan ni ſánti. ioh hera in uuórolt uuanti.
Inliuht er únſih filu frám. ióh er hera in uuórolt quam.
thaz uns thiu ſín guati. thiu óugun indáti.
Tház uuir thaz irkántin. uuara uuir gángan ſcoltin.
pédin in giríhti. zi ſineru éregrehti.
Ioh uuír nan muazin ſcóuuon. ófenen óugon.
indanemo ánnuzze. thaz uns iz uuóla ſize.
Ófenemo múate. theiz úns irge zi gúate.
mit thes hérzen ougon. muazin íámer ſcóuuon.
Amen.

---

v. 19. thíu iz. P. iz *fehlt in* F. giſíarta. P. kifiarta. F. ſúlichu. V. ſulicho. F.
v. 20. ſinero. F. giburti. P. fruma. F. uurti. V.
v. 21. Thie. V. P. dáti. V. tóhtun. V. tatun. F.
v. 22. giuuiſſe. P. themo. V. álten. P.
v. 24. ſelba. F.
v. 25. Uuizit. F. thaz. P. uuázar. P. thar. P. uuázar. P. thar. P.
v. 26. uualtit. F. giſentit. P.
v. 27. nichheiner. F. heiler. P.
v. 28. inan. F. ſanti. P.
v. 29. Inliuht. P. unſih. P. filo. F. ioh. P.
v. 30. úns. P. ſin gúati. P. indati. P.
v. 31. irknatin. F.
v. 32. ſiner. F.
v. 33. nen. F. óffenen. V. P. óugun. V.
v. 34. indánemo. P. indanemo. V. úns. P. uuola. P. ſizze. V. P. F.
v. 35. muate. P.
v. 36. óugon. P. múazin. P.

XXII.

FACTA SUNT ENCAENIA. Ioh. 10.

Giſtúantun in thera náhi. thes gótes huſes uuíhi.
thio ſélbun hoho zíti. fírotun thie líuti.
Ther euangélio thar quít. theiz uuari in uuíntiriga zít.
thiſu dát ubar ál. thia íh íú hiar nu ſágen ſcal.
Giang tho drúhtin innan thés. in pórziche thes húſes.
ther námo detaz mári. er ſálomones uuári.
Thaz móhta ſin in uuári. thúruh ſina zíari.
thaz man zi thíu nan zelita. then námon imo iruuélita.
Thie iúdeon nan biſtúantun. ni uuéſtun uuaz ſie fúartun.
ſprachun zi ímo in fárun. ſo ſie giuuón uuarun.
Uuio lángo ſo firdrágen uuir. thaz thu unſih ſpénis ſus zi thír.
ſus nimis éinizen. uuil thu íámer thes íruuizen.
Oba kriſt ſi námo thin. thaz laz thanne ófanaz ſin.
thaz gizél uns hiar nu ſár. thaz uuir uuízin thaz uuar.
Ob ih iz ſágen quad er íú. ir ni gilóubet thoh bi thíu.
ni firnímit íúar múat. thanne ih íú zéllu thaz gúat.
Thiu uuérk thiu ih uuírku innan thés. in namon fáter mines.
irgéhent íó gilícho. mih filu fóllicho.

---

v. 1. uuihi. P.
v. 2. ziti. P. liuti. P.
v. 3. zit. P. ziit. F.
v. 4. al. P.
v. 6. uuari. P.
v. 7. ziari. P.
v. 8. zélita. P.
v. 9. iudon. F. nen. F. uueſſun. F. uuas. V.
v. 10. ſpráchun. P. imo. P.
v. 11. thu *fehlt in* F. únſih. P. thir. P.
v. 12. éinizzen. P. einezen. F. du. P. du. V. iruuizen. P. ſruuizzen. V. giuuizzen. F.
v. 13. kríſt. P. namo thín. P. láz. P. thanne. V. denne. F.
v. 14. gizeli. F.
v. 15. oba ih iz qūad er ſagen íú. F. íú. P.
v. 16. íúer. P. iu. V. zello. F. guat. P.
v. 17. uuircho. F.
v. 18. mih *ſteht vor* íó. F.

Ir ni gilóubet thoh thiu hált. thaz iſt íú ófto gizált.
giuuíſſo ni bírut ir. thero ih iruuéllu zi mir.
Thie ih zi thíu gizellu. ioh ſúntar mir iruuéllu.
thie eigun mín íó mínna. ioh hórent mina ſtímma.
Íh ouh ſie irkénnu. ioh fólgent mir mit mínnu.
gíbuh ouh in uuar mín. thaz éuuiniga líb in.
Ni firuuérdent ſie in éuuon. firmídent ouh then uuéúuon.
ſint fáſto ana enti. in mínes ſelbes hénti.
Ni nímit ſe ménniſgen ház. giuuiſſo uuízit ir thaz.
unz anan uuórolt enti. fon mines fáter henti.
Thes fáter min mir giónſta. theiſt álles gerates fúriſta.
niſt tház ſih íó giébono. thera ſínera gifti frúmono.
Íh inti fáter min. ioh thiu éuuinigi ſín.
ni miduh íúer nihéin. iſt únker zueio uuéſan ein.
Ther liut thia ſprácha al firdrúag. unz ſin uuórt tho thés giuuuag.
tho íltun ſar bi nótin. thaz ſie nan ſtéinotin.
Ér gab tho mit thúlti. then liutin ántuuurti.
lerta ſie áuur tho thaz gúat. ioh kert in frámmort thaz múat.
Ih ougt íú quad gimúatu. manigu uuérk guatu.
fon mines fáter guati. ſúazlicho dáti.
Min áhtet ir mit nídu. thuruh thiu uuérk minu.
íágilih bi mánne. mit íúomo ſtéinonne.

---

v. 19. gizalt. P.
v. 20. birut. P. deru. F.
v. 21. ze. F. gizello. F. iruuellu. P. iruuello. F.
v. 22. eigun min. P. io. V. ſtimma. P.
v. 23. ſia. F.
v. 24. gibu ih. P. gib ih. F. lib. P. min (*ſt.* in). F.
v. 25. ſia. F. uueuuon. P.
v. 26. énti. P. henti. P.
v. 27. haz. P.
v. 28. mínes fater. P.
v. 29. fater mín. P. giónſta. V. gimſta. F. des iſt. F. gotes. F.
v. 30. gífti frumono. P.
v. 31. ſin. P.
v. 32. mithuh. V. P. F. uncher. F.
v. 33. líut. P. ál. P. thes giuuúag. P.
v. 34. ſíá ínen. F. ſíe. P.
v. 35. gidulti. F. ántuurti. V. P.
v. 36. lérta. P. ſie. V. frámmor. P, muat. P.
v. 37. óugt. P. ougta. F. V. iu. P. gimýatu. V. gimuatiu. F. manigiu. F. guatiu. F.
v. 38. ſuuazlicho. F. dati. P.
v. 40. íúuuemo. P.

Mit úbilemo uuíllen. ioh múaton filu fóllen.
bigóndun ſie ſih réchan. ioh áuur zi imo ſpréchan.
Ni dúen uuir bi thia gúati. thir thaz uuídarmuati.
uuir dúen iz mer thíu halt. uuanta ſprichiſt thaz ni ſcált.
Thu biſt mán éinfolt. thu quiſt thu uuéſes auur gót.
ebonot thin únfruati. ſih drúhtines gúati.
Unſer drúhtin ni thiu mín. ſprah thaz réhta thar tho zín.
er ſíe thar tho mánota. uuaz thes ther uuízod ſageta.
Iuo búah quad uuéizent. thaz mán ouh góta heizent.
giuuiſſo ſágen ih iz íú. thaz man ſie nénnit thar zi thíu.
Nu thie zi góte ſint ginánt. thie búent hiar thiz uuórolt lant.
then gótes uuort gizáltun. uuaz ſie íú íó ſágen ſcoltun.
Ouh mán nihein ni lóugnit. thaz giſcrib íú thar giquít.
niz allo uuórolt friſti. ſi íó filu féſti.
Then got uuíhan nanta. inti héra in uuórolt ſanta.
gab ſine ſégana alle. in ínan filu fólle.
Ir quédet thaz thiu uuórt min. uuidar drúhtine ſin.
tház ih thes ginéndu. mih gótes ſún nennu.
Ni dúan ih ſinu uuérk iu. ir ni gilóubet thoh bi thíu.
nóh ir thes ni fáret. ir íúih thára keret.
Ob íh auur thénku. theih ſinu uuérk uuirku.
ob íh ni bin íú thráti. gilóubet thoh thera dáti.

---

v. 41. uuillen. P. uuillon. F. múoton. V.
v. 42. auur. P. ímo ſprechan. P.
v. 44. ſcalt. P.
v. 45. einfolt. P. einuolt. F. quis thu. P. quiſt du. F. got. P.
v. 46. guati. P.
v. 47. zi ín. V.
v. 48. uuízzod. V.
v. 49. Iuuo. P. man. P.
v. 51. dia. F.
v. 52. ſe. P. *In íú iſt i unterpunktiert.* V. ſiu íó. F.
v. 53. lougunit. F. giſcríb. P. kiſcrip. F. giquit. P. quit. F.
v. 54. alle. F. ſí. P. filo. F. feſti. P.
v. 55. uihen. F. hera. P.
v. 56. ſégena. V. folle. P.
v. 58. thaz íh. P. ſun. P.
v. 59. ſiniu. F. uuerk. P. ſu. P. kiloubet. F.
v. 61. Ób ih. P. dencho. F. ſiniu. F. uuircho. F.
v. 62. drati. V. dati. P.

Tház ir thaz irkénnet. ioh ouh gilóuben uuollet.
thaz uuir eín ſculun ſín. íh inti fáter min.
Fáhan ſie nan uuóltun. tho ſinu uuórt thiz zaltun.
er giang far thén ſtunton. úzar iro hánton.
Tho thaz uuard állaz ſo gidán. ſo fúar er ubar iórdan.
ſie thar giſuáſo uuarin. unz ſino zíti quamin.

---

v. 64. ſchulun ein ſin. F. enti. F.
v. 65. ſiniu. F. ſínu. P. uuort. F. záltun. P.
v. 66. giang. P.
v. 67. tház. P.
v. 68. iarin (*ſt*. uuarin). F. unzi. F.

XXIII.

ERAT QUIDAM LANGUENS LAZARUS. Ioh. 11.

Ero iſt fílu thrato. thero drúhtines dato.
ioh mánagfalt ouh mánne. al zi zéllenne.
Thoh uuílluh hiar nu ſúntar. zéllen einaz uuúntar.
iz íſt thaz ni híluh thih. then ánderen allen úngilih.
Lázarus ther gúato. uuard kúmig filu thráto.
kréftigera ſúhti. ioh grozera úmmahti.
Thir zell ih híar ubar lút. er uuas kríſte filu drút.
er uuas ſíner liobo. thes ſíſt thu mir gilóubo.
Er uuas fon káſtelle. thaz uuízun uuir ouh álle.
thar mártha uuas ioh mária. ioh héizit ouh bethánia.
Thiz uuas uuíziſt thu thaz. thiu íu inbánt thaz ira fáhs.
ioh uuás iru thaz ſúazi. mit thiu ſuárb ſi kriſtes fúazi.
Uuaz mag ih zéllen thir es mér. thaz uuárun ſino ſuéſter.
habetun kríſtes minna. ſin ſelbes drútinna.
Sie ſántun bi then brúader. zi kriſte kúnden iro ſér.
uuás in thar ginúagi. man ékrod es giuuúagi.
Er ékrodi thaz uuéſti. ſar zi théru friſti.
thia úmmaht thi er thar thóleta. then er ſo mínnota.

---

v. 2. manne. P. zellanne. F.
v. 3. uuillih. F. ein. F.
v. 4. hílih. V. anneren. F.
v. 5. kumih. F. drato. V. P.
v. 6. ſuhti. P. grozera. V.
v. 7. zéll ih. P. zelloh. F.
v. 8. ér. P. ſiner líobo. P. ſiiſt. F.
v. 9. uuás. P.
v. 11. Thíz. P. Daz. F. tház. P. intbant. F. iru. F.
v. 12. ira. F. ſunazi. F. ſuarb. P. ſunarbi (*ſt.* ſuarb ſi). F. kríſtes fuazi. P.
v. 13. még. P. zellan. F.
v. 14. hábetun. P. minne. F. drúdinna. P.
v. 15. kúndan. F.
v. 17. Er er. F. uuiſſi. F.
v. 18. diu (*ſt.* thia). F. thia er (*ſt.* thier). V. thia er. Kn. dia er. F. ér. P.

Níſt quad er thiu úmmaht. ſo fram zi tód imo bráht.
íó ſo in ála uuari. zi drúhtines díuri.
Thaz in thera úmmahti. thes gótes ſunes máhti.
uuérden filu méro. thaz uuízit ir giuuáro.
Hábeta er in uuar mín. minna líublicho ſín.
ioh théro zueio uuíbo. thes ſíſt thu mir gilóubo.
So drúhtin tho gihórta. thaz er ſo zórkolota.
tho inthábet er ſih ſár. giuuíſſo zuene dága thar.
Er ſprah zen iúngoron thó. uuíſomes thero iúdono.
farámes áuur thara zi ín. hína in iro lánt in.
Spráchun tho mit mínnon. thie ſíne liobon hóldon.
ſi erquámun odo in thráti. thera érerun dáti.
Méiſtar quátun hugi thés. ſie fárent thines férahes.
mit ſelb ſtéinonne. nu ſúachiſt ſię auur thánne.
Ia ſínt quad er bi nóti. zuelif dágo ziti.
thio iro ſtúnta uuerbent. ioh themo dáge folgent.
So uuer ſo dáges gengit. giuuíſſo er ni firſpúrnit.
uuant ér ſih mit then óugon. fórna mag biſcóuuon.
Drof ni zuíuolot ir thés. bigínnit er es náhtes.
ni er blíntilingon uuérne. ioh féro firſpúrne.
Mír quad er ſo fólge. ther réhto gangan uuólle.
giuuiſſo íó in ála thrati. ſo ſcóuuer mín girati.

---

v. 19. ér. P. dod. V. dode. P. tode. Kn. F.
v. 20. ío. P. diuri. P.
v. 22. uuerthen. V. P.
v. 23. Habet. F.
v. 24. zuéiaſ. F.
v. 26. inthabeta. Kn. F. daga. P.
v. 27. ſpráh. P.
v. 28. uuir (*ſt.* auur). F.
v. 29. dia ſina. F. liobun. Kn.
v. 30. ſie irquamun. F. do (*ſt.* odo). F. drati. V. P. dati. P.
v. 31. Meiſtar. P. quadun. V. P. Kn. ferehes. V. P. Kn.
v. 32. ſteinone. F. ſuahiſt auur ſie. F. ſie. V. afur. V.
v. 34. ſtunto. F. folkemt. F.
v. 35. firſpirnit. V. F. Kn.
v. 37. ziuuiuolot. F. biginnet. F.
v. 38. firſpurne. P. biſpurne. F.
v. 39. gangen. F.
v. 40. ſcouu er. P. ſcouuo er. Kn.

Sprah tho drúhtin ubarlút. bi then ſínan ſiachan drút.
uuórton ouh tho blíden. zen iúngoron ſínen.
Ther unſer fríunt guato. ſláfit nu gimúato.
uuir ſcúlun nan iruuéken. fon themo ſláfe irréken.
Uuóla iſt druhtin quatun tház. thanne uuírdit imo báz.
nu quimit líhtida imon múat. ſo ofto ſíochemo dúat.
Sie uuántun druhtin méinti. er ſínan ſláf zeinti.
er ſelbo méinta auur tház. tház er tho bilíban uuas.
Det er ófan in tho ſár. uuio bi nan gilégan uuas thaz uuár.
ih uuille íú iz zéllen quad er ér. iſt lázarus bilíbaner.
Thoh uuillih fréuuen es nu míh. giuuíſſo thuruh íúih.
thaz ir gilóubet bi thíu. uuanta ih híar nu uuás mit íú.
Ioh uuéiz thoh thia gimácha. ſínes ſelbes ſácha.
uuio iz állaz fuar tháre. thaz ſágen ih íú zi uuáre.
Thóh er nu bilíban ſi. farames thóh thar er ſí.
zi thíuz nu far giligge. thoh er bigrában ligge.
Quad thómas ein thero knéhto. farames uuír ouh rehto.
nu er ſo uuílit ſelbo in uuár. irſtérbemes mit ímo thar.
Nu er then tód ſuachit. thes líbes ouh ni rúachit.
nu ſímes gárauue alle. mit ímo zi themo fálle.

---

v. 41. ſiuchon. F.
v. 42. ſinen. P.
v. 44. nen. F. iruuechen. F. irrechen. F.
v. 45. quadun. V. P. danna. F.
v. 46. líhtida. V. imo in. P. ſiuchemo. F.
v. 48. thaz. P.
v. 49. bi inan. Kn. kilegan. F.
v. 50. uuillo. F. uuílle. P. uuille. V. íú. P.
v. 51. unſſlih. P. íúuuih. F.
v. 52. uuas. P.
v. 53. uueiz ih. F.
v. 56. zi diu iz. F.
v. 57. fárames. P. uuir *fehlt in* F. rechto. F.
v. 58. ér. P.
v. 59. ér. P.
v. 60. garue. F. gárauue. V.

XXIV.

VENIT ERGO IESUS ET INUENIT EUM IAM IV DIES IN MONUMENTO HABENTEM.

Quám tho druhtin héilant. thara in iúdeono lant.
thar ther ſin fríunt uuas iu ér. lag fiardon dag bigrábaner.
Quam ménigi thero iúdeono ér. dróſtun thar thio ſuéſter.
bátun ſie in giſtúltin. fon then únthultin.
Mártha thiu gúata. ſo ſíu thia kúnft gihórta.
firliaz ſi ſár thia menigi. ioh ilta kríſte ingégini.
Heíme ſaz thiu ſuéſter. inti kúmta thaz ſér.
uuéinota íó gilícho. then bruader íamarlicho.
Giuuiſſo ſo thár untar ín. ſérlichen záharin.
ſéragemo múate. irgiáng iruz zi gúate.
Mártha ſih tho kúmta. ſo ſi zi kríſte giilta.
ſérlichero uuórto. ſia rúartaz filu hárto.
Drúhtin quad ſi quamiſt thu ér. uuir ni thúltin thiz ſér.
ginádaz thin ni hángti. thaz tód uns ſus íó giángti.
Theiz íó zi thíu irgiangi. ſus náher uns gifíangi.
ſus léides unſih fúlti. ioh ſerera únthulti.

---

v. 1. iudono. F.
v. 2. thér. P. fríunt. P. fó. F. fiordon. F. bigrabener. F.
v. 3. iudono. F. Kn. iudeono. P.
v. 5. ſíu. P. ſi. F. gihorta. P.
v. 6. firlíaz. P. far. P. ménigi. P. ílta. P. kriſte. P.
v. 7. enti kumpta. F. ſer. P.
v. 8. brúader iamarlicho. P.
v. 9. Giuuíſſo. P. ſerlichan. F.
v. 11. kumpta. F.
v. 12. uuorto. P. harto. P.
v. 13. quámiſt. P. thu. V.
v. 14. ginada iz. F. Kn. hancti. F. giángti. V.
v. 15. irgíangi. P. irgianki. F. kifiangi. F.

Uuéiz ih thoh in thráti. thoh ſi thin kúnſt nu ſpati.
thaz got iſt álles thir gilós. ſo uués ſo thu nan férgos.
Ioh állaz thin giráti. frúmit ſar zi ſtáti.
állaz ſo thir líub iſt. ioh ſo thu ſélbo giquíſt.
Ni láz thir iz quad er ſér. irſténtit ther thin brúader.
zi líb er ſo gikérit. thaz múat ſih thin ni ſérit.
Iz iſt drúhtin quad ſi ſó. gilóubu ih thaz giuuíſſo.
theiz ouh ínan ni firgéit. thann éllu uuorolt úfſteit.
Sprah tho drúhtin zi iru ſár. thaz uuír gilouben ála uuar.
ioh ellu uuórolt ubar ál. in hérzen thaz ió háben ſcal.
Ih bin irſtántniſſi. thaz uuíziſt thu in giuuíſſi.
bin líb ouh filu féſti. zi éuuinigeru fríſti.
So uuér ſo in mih gilóubit. theiſt álles guates hóubit.
zi líb er thoh biuuírbit. ſíd er hiar irſtírbit.
Inti álle thaz ni híluh thih. thie gilóubent in mih.
ni fórahti drof then uuéuuon. nirſtirbit er in euuon.
Gilóubiſt thu ſo ih zéllu. thiu minu uuórt ellu.
ſint drúhtin quad ſi féſti. in mines hérzen bruſti.
Gilóub ih thaz gimúato. thaz thu biſt kríſt ther gúato.
gótes ſun gizámi. thu hera in uuórolt quami.
So ſi tház gizelita. thia ſuéſter ſi ſar hólota.
ther méiſtar quad ſi híar iſt. gibót thir thaz thu quámiſt.

---

v. 17. ih iz. F. dráti. V P.
v. 18. gót. P. ínan. F. fergos. P.
v. 20. líob. V. P. giquiſt. P.
v. 21. libe. F. Kn.
v. 23. Íz. P.
v. 24. firget. F. thanne. F. P. elliu. F. ufſtet. F.
v. 25. kilouben. F.
v. 26. íó. P.
v. 27. uuiziſt du daz. F.
v. 28. ze euuigero. F. friſti. P.
v. 29. uuer. P. mſh. P. des iſt. F. goates. F.
v. 30. biuuerbit. F.
v. 32. nirſtírbit. P. éuuon. P.
v. 33. ſo. V. miniu. F. elliu. F.
v. 34. ſínt. P. mínas herzen brúſti. P.
v. 37. hóleta. V.

Úfirſtuant ſi ſnéllo. thaz détaru ther uuíllo.
ni déta ſi thes tho bíta. ſi ſliumo zi imo giílta.
Ni quám noh tho unſer drúhtin. ín thaz káſtel ín.
er noh ſih thár inthabeta. thar imo mártha gaganta.
Quam then iúdeon thaz in múat. thaz ſí ſo gahun úfirſtuant.
ſie ouh zi thíu giſiangun. ioh after íru giangun.
Quátun ſilti lóufan. zi themo grábe uuuafan.
tház ſi thes giflízi. ſih ſáta thar girúzi.
Si zi fúaze kriſte fial. unz thaz múat iru ſo uuíal.
mit záharin ſí thie bigóz. thar ſi then brúader liobon róz.
Iróugta ſi tho ſeraz múat. ſo uuib in ſúlichu ofto dúat.
irbéit ſi thes er kúmo. ioh ſprah zi drúhtine thó.
Uuáriſt thu híar druhtin kríſt. ni thúltin uuír nu theſa quíſt.
ther brúader min nu lébeti. íoh ih thiz léid ni habeti.
Intſúab er tho thaz úngimah. ſo er ſa ríazan giſah.
thie líuti ouh ruzun álle. thie quámun zemo thínge.
Thar ſtúantun thio giſuéſter. ſaman uuéinotun thaz ſér.
óugtun thar thia ſmérza. thaz íro ſera hérza.
Ther fúriſt iſt alles gúates. ſih drúabta tho thes múates.
ſih záharin er ninthábeta. thar man then brúader klagota.
Thaz drúhtin ouh giſcéinta. uuaz er mit thíu meinta.
thaz ínan ſo ginóto. irbármeta ther dóto.

---

v. 39. detaro. F.
v. 40. ſliumo. P. zí. P. giilta. P.
v. 41. káſtel in. P.
v. 42. nóh. P. thar inthábeta. P.
v. 43. indon. F. gahon ufarſtruant. F.
v. 45. Quádun. V. P. ſi ilti. P. F. uuufan. V.
v. 46. giſlízzi. V. P. F. giruzzi. V. F.
v. 47. Sí. P. fuaze. P. kriſtes. F.
v. 48. ſi. P. dia. F.
v. 49. Yróugta. P. ſéraz muat. P. ſulichiu. F.
v. 50. thrutine. F. tho. P.
v. 51. Uuariſt. P. uuír. P. nu *fehlt in* F. théſa quiſt. P.
v. 52. háběti. P.
v. 53. Intſueb. F. riozan. F. giſáh. P.
v. 54. ioh (*ſt.* ouh). F. ze demo. F.
v. 55. ſamant. F. ſer. P.
v. 56. herza. P.
v. 57. furiſto. F. doch. F.
v. 59. óuh. P. ér. P.

Gibót er ſiemo zélitin. uuára ſie nan légitin.
drúhtin quatun ſe ſár. ſélbo mahtuz ſéhan thar.
Quam tho drúhtin unſer. thara ríazanter.
thára zi themo lióben man. thár er lag bidólban.
Thár lag oba félifa. ſo nóh nu in lant iſt uuífa.
búrdin filu ſuáru. thaz ſágen ih thir zi uuáru.
Uuás tho thar ingégini. hárto michil ménigi.
líutes filu thráto. in mítten lag ther dóto.
Then iámar allan ſáhun. thie míthont quamun gáhun.
thaz úngimah ſo rúarta. thie ſíne ſelbes fríunta.
Tho áhtotun thie líuti. uuio er nan mínnoti.
tho ſie in ála gahun. thie záhari giſáhun.
Tho ſprachun ſúmiliche. óuh ir themo ríche.
in ábuh ſie iz kértun. ſo ſie thíz gihortun.
Sie áhtotuu thaz ſínaz ſér. bi hiu er ni bidráhtot iz ér.
bi híu er ſih thes léides. er ni uuárnoti les.
Bi híu er ni biuuúrbi. thaz ther ſin fríunt mirſtúrbi.
ther kreftig ér uuas ſo frám. then blínton deta ſéhentan.
Tho drúhtin mit then óugon. thaz gráb bigonda ſcóuuon.
uuorton blídlichen. ſpráh er tho zen ſínen.
Nemet thána ſar then ſtéin. ioh ſliumo dúet inan in éin.
inthéket mir thaz kétti. thes mines fríuntes betti.

---

v. 62. druhtin quádun. P. quadun. V. ſie. F. maht duz. F.
v. 63. Quám. P. druhtin únſer. P.
v. 64. liobon. F. mán. P. thar. P. hídolban. P.
v. 65. lante. V. F.
v. 66. giuuaru (*ſt.* zi uuaru). F.
v. 68. liuteſ fílu drato. P. drátho. V. mitthan. F.
v. 69. ſámer allen. F. middon. F.
v. 70. ſe. F. dia ſina. F. félbes friunta. P.
v. 72. giſahun. P.
v. 73. ſpráchun. P.
v. 74. kihortun. F.
v. 75. ſínaz. P. bi híu. P. bi diu. F.
v. 76. lés. P.
v. 78. kréftig. P. ſehanton. F.
v. 81. ſlíumo. P.
v. 82. daz (*ſt.* thes). F.

Drúhtin quad thiu ſuéſter. ther líchamo iſt iu fúler.
bi thiu zélluh thir iz ér. iſt fíardon dag bigrábaner.
Thih deta ih míthont quad er uuís. oba thu giloubis.
thaz thu giſíhis gotes kráft. ioh ſelben drúhtines máht.
Sie namun thána thuruh nót. then ſelbon ſtéin ſo er gibot.
thaz gráb ſie thar indátun. ſo ſinu uuórt giquatun.
Stúant er thar tho nídare. huab thiu óugun uf zi hímile.
zi thes fater bárme filu frám. thánana er hera in uuórolt quam.
Fáter quad thir thánkon. mit uuórton ioh mit uuérkon.
thaz thu émmizen ió fóllon. irfúllis minan uuíllon.
Ih hábet iz ió giuuíſſaz. fater ſágen ih thir tház.
thaz thu álles uuio ni dáti. niſi ál ſof ih thih báti.
Thoh zélluh thino gúati. thúruh theſo líuti.
ſie uuízin thu mih ſántos. ioh hera in uuórolt uuantos.
Er ſprah tho uuórton lúten. thára zi themo dóten.
zi themo fúlen thegane. erſtúanti ir themo légare.
Ioh er uuúrbi thuruh nót. fon béche hera uuídorort.
fon héllono thiote. auur zi théſemo liohte.
Quek uuard ſár imo thaz múat. ióh fon themo grábe irſtuant.
mit láchanon biuuúntan. ioh fúnon ſo gibúntan.
Inbintet ínan quad er ſár. tho zen iúngoron thár.
ſliumo irlóſet inan thés. thaz gé er ſines ſíndes.

---

v. 84. fiardo. F.
v. 85. déta. P. deta. V. middonti. F.
v. 86. thú giſihis gótes kraft. P. giſihift. F. maht. P.
v. 88. ſine. F. giquadun. P.
v. 89. thíú. P. do (*ſt.* uf). F.
v. 90. fáter. P.
v. 91. danchon. F.
v. 92. thu *fehlt in* F. emizen. F.
v. 93. hábeta iz. V. habetaz. F.
v. 94. thu. V. ní dati. P. bati. P.
v. 95. theſe. V.
v. 96. uuizun. F.
v. 97. ſpráh. P. luten. P.
v. 98. ar (*ſt.* ir). F.
v. 99. uuidarort. F.
v. 100. thíote. P.
v. 101. ioh. P. gráb erſtuant. P.
v. 103. Intbintet. P. inan. P. quad er inan. F. thar. P.

Mánage thie thar quámun. then uuibon dróſt ouh uuarun.
gilóubtun ſar íó gáhun. ſo ſie tho thíz giſahun.
Bigondun ſúmę iz zellen. mit úbilemo uuíllen.
then fúriſten éuuarton. zórnlichen uuórton.
Ioh themo hérote. állemo íó zi nóte.
ſo ſlíumo ſie iz gihórtun. iz allaz ábahotun.
Ánguſtitun thráto. thérero ſelbun dáto.
thir zéllih hiar nu ſúntar. uuas hárto in leid thaz uuúntar.

---

v. 105. dia. F.
v. 106. ſíe. P. giſáhun. P.
v. 107. ſúme. P. uuillen. P. uuillou. F.
v. 108. uuorton. P.
v. 109. ío. P. note. P.
v. 111. dráto. V. drato. P. dato. P.
v. 112. zélluh. F. híar. P. leidaz. F. uúntar. V. uuntar. P.

XXV.
COLLEGERUNT PONTIFICES ET PHARISAEI CONCILIUM.
Ioh. 11.

Thie biſcofa bi nóti. ioh al thaz héroti.
thuruh théſa rácha. dátun eina ſprácha.
Thára zi themo ringe. ioh zi thémo ſelben thinge.
quam michil uuórolt menigi. then héroſton ingégini.
Thie éuuarton alle. quámun zi themo thinge.
ſie ni duáltun es tho dróf. in káiphaſes frithof.
Uuaz mugun uuir quátun theſſes dúan. ther man ther máchot ſinan rúam.
mit zéichonon maren. ioh thrato ſéltſanen.
Álle these liuti. gilóubent ſó zi nóti.
ni ſi óba uuir biginnen. thaz ſúslih uuir ni héngen.
Irgeit iz zi ángufti. oba uuír mes duen thie fríſti.
thaz ér in themo múaze. then liutin ſih giſúaze.
Gifáhent ſih zímo thanne. thie gilóubigun álle.
uuóllent haben nóti. zi ímo thaz héroti.

---

v. 1. biſcopha. F.
v. 2. racha. P. ſpracha. P.
v. 3. ſelbin. F.
v. 4. héreſton. V. P. ingegini. P.
v. 6. caiphaſſes. F. frithof. P.
v. 7. quadun. V. P. ſie des (*ſt.* thesses). F. ruam. P.
v. 8. zechinon. F. drato. V.
v. 9. líuti. P. giłouben. F.
v. 10. uba. F.
v. 11. Irget. F. tuan dia. F. dia. F. alle. P.
v. 12. muate. F. giſuuazze. F.
v. 13. Gifahent. P. zi ímo. V. F. danna. F.
v. 14. zi. P. imo. P.

So quément románi ouh ubar tház. nement thaz lánt allaz.
ióh ouh thes giflízent. iz ítalaz lázent.
Mit uuáfanu unſih thuíngent. óba ſies biginnent.
mit kréftigera hénti. duent únſih élilenti.
Uuánent ſie bi nótin. thaz uuir then úrheiz dátin.
ióh uuir thes biginnen. thaz uuidar ín ringen.
Gab éiner tho giráti. thuruh thaz héroti.
bihíaz ſih ther thes uuáres. ther bíſcof uuas thes iáres.
Ni bithénket quad in uuára. únſerero állo zala.
ioh ír ouh uuiht thes ni áhtot. ouh dróf es ni bidráhtot.
Thaz báz iſt man biuuérbe. thaz éin man bi unſih ſtérbe.
ioh éiner bi unſih dóuue. ther líut ſih thes gifróuue.
Thaz ſi giſúnt ther ſelbo fólk. thuruh thes éinen mannes dólk.
thuruh ſino éino dóti. thaz thúnkit mih giráti.
Giuuiſſo uuízit thaz gimáh. fon ímo er ſúlih hiar ni ſpráh.
thiu ſprácha ouh ſo gizámi. fon ímo hiar biquámi.
Uuas bíſcof er thes iáres. thaz mánota nan thes uuáres.
thes ſelben ſtúales era. ſín ni uuas es mera.
Bi thiu uuas er fóraſago thár. thoh er ni uuéſti thaz uuar.
er únthankes in zálta. uuio iz allaz uuéſan ſcolta.
Thaz drúhtin ſelbo uuólta. bi unſih ſtérban ſcolta.
ioh ſines blúates rínnan. uns ſíchurheit giuuínnan.

---

v. 15. quement. P. rómani. P. óuh. P. diz. F.
v. 16. giflizzent. F. lazent. P.
v. 17. uuafano. F.
v. 18. henti. P. unſih. P.
v. 19. datin. P.
v. 23. unſerero. P. alle. F.
v. 24. des (*ſt.* es). F.
v. 25. *Zwiſchen* iſt *und* man *ſteht* doz. F.
v. 26. thouue. F.
v. 27. einan. F. dolk. P.
v. 28. ſino. V. doti. P. dunchit. F.
v. 29. er ſulich fon imo. F.
v. 30. ſpracha. V.
v. 31. nen. F.
v. 33. thíu. P. uuessi. F. uuár. P.
v. 34. undanches. F. zalta. P.
v. 35. uuolta. P.
v. 36. blúetes. V. P. ſíhurheit. V.

Fon thésſes dages frísti. ſo uuás in thaz ſíd fésti.
in múate ginúagi. tház man nan irſlúagi.
Inzóh ſih drúhtin tho fon ín. ni giang ſo ósono untar ín.
ioh fuar mit ſínen thanana. in eina uuúaſtinna.

---

v. 37. fristi. P. ſíd festi. P.
v. 39. giang er ſo. F.
v. 40. eine. F.

XXVI.
MORALITER.

Nu kríſt in therera rédinu. zéichan duit ſo ménigu.
ſo thię́ éuuarton quátun. iz al in úbil datun.
Nu duemes uuír thaz zuíual. thana ſár ubar ál.
gilóubemes thero dáto. iz ſízit uns ſo thráto.
Kéremes in múate. uns ſélben íó zi gúate.
frámmortes thia gotes dát. ſó ſiu thar giſcríban ſtat.
Sie ríetun uuas ſies uuóltin. ioh uuas ſię́s dúan ſcoltin.
hárto ginóto. thero ſelbun gótes dato.
Thoh ni ſpráchun ſie in uuár. thaz ſie gilóubtin gote ſár.
thaz ſíro hérzą iz lértin. ioh frámmortes iz gikértin.
Uuir ſcúlun unſíh ſámanon. zi réhteren rédinon.
uuir unſih góte líuben. ioh réhtor gilóuben.
Ioh quédemes in ríhti. thaz iz lóboſamaz ſí.
állo ſino dáti. thoh ſín ſi únthrati.
Sie quátun thes ginúagi. óba man nan nirflúagi.
tház ſie mit giuuélti. uuurtin élilenti.
Ioh thárbetin thes ſíndes. thes iro héiminges.
ſar íó thés fartes. thes éigenen lántes.

---

v. 1. tuat. F.
v. 2. thie. P. de. F.
v. 3. danana. F.
v. 4. dráto. V. P. F.
v. 6. ſo. P.
v. 7. ſies duan. P.
v. 8. ther. P. thera. V. dera. F.
v. 10. ſię iro. V. ſi iro. F. herza. V. daz (ſt. iz). F. chertin. F.
v. 11. rediuon. P.
v. 12. liuben. P. gilouben. P.
v. 13. ſi. P.
v. 14. ſi ín. V. F.
v. 15. quadun. V. P. nen. F.
v. 16. uúrtin. P. uurtin. V.
v. 17. thés. P.
v. 18. eiganin. F. lantes. P.

Uuir ſcúlun auur áhton. uuir uuóla iz ni bidráhton.
thaz uuir thiu uuérk érem. in múat uns ſiu gikéren.
Tház uuir ana énti. uuerden élilenti.
tharben ſcónes riches. thes hohen himilriches.
Ioh birun mórnente. in ſuaremo élilente.
in githuíngniſſe. thes ſín uuir ió giuuíſſe.
Thénkemes zi gúate. ouh héilemo múate.
ioh frámmortes iz kéren. thaz cáiphas uuolta léren.
Er ríat thaz man biuuúrbi. thaz ther man éino irſtúrbi.
thaz ſin éinen dóti. al then liut gihialti.
Ioh thuruh ſínan einan dólk. uuar al giháltan ther fólk.
mámmonto ſázi. ſid er thaz líb firliazi.
Giuuiſſo uuízun uuir tház. thaz úns iz harto uuóla ſaz.
ioh uns iz théh filu frám. thaz drúhtin hera in uuórolt quam.
Er bi únſih uuolta ſtérban. ioh éino thaz biuuérban.
thaz uuir niruuúrtin furdir ál. thuruh then ſínan einan fál.
Ioh únſih thiu ſin gúati. al giſámanoti.
uuir ió írri fuarun. ziſpréitite uuarun.
Thaz iſt nu uuúntarlichaz thing. úbar theſan uuórolt ring.
ubar állo dáti. uuúntarlih giráti.
Thanne uuórolt kuninga. ſtérbent biro thégana.
in uuíge ió gilícho. douuent théganlicho.

---

v. 19. bitrahton. F.
v. 20. gicheren. F.
v. 22. hohin. F.
v. 25. ioh (*ſt.* ouh). P. muate. P.
v. 27. tház ther. P.
v. 28. doti P. todi. F. allen den. F:
v. 29. uuari. V. F. gihaltán. F. ſolk. P.
v. 30. firliazi. P.
v. 31. uuir tház. P. uns. P.
v. 32. druhtin héra. P. uuorolt. P.
v. 34. niruúrtin. V. P. then *fehlt in* F.
v. 37. dino. F. ubar. P. defen. F.
v. 38. dati. P. uuúntarlich. P. girati. P.
v. 39. Thanna. F. ſterbent. P. bi iro. V. thégena. V.
v. 40. thouuent. F. dóuuent. P. thegánlicho. P.

So ſint ſe álle girrit. thes uuíges gimérrit.
thér in thera nóti. thar imo fólgeti.
Ioh fállent ſie ginóton. fora iro ſianton.
úntar iro hánton. ſpéron ioh mit ſuérton.
Sie ſint in ála thrati. flúhtig thera dáti.
irquéman thero uuérko. flúhtigero githánko.
Starb auur thérer noti. er unſih ſámanoti.
ioh ſines tódes guati. zìſámane gifúagti.
Ioh thuruh ſína ſmerza. uuir háhetin baldaz hérza.
ſianton íó thánne. zi uuidarſtántanne.
Thaz uuir fró thes tódes. faren héimortes.
in éiganaz githíngi. ſid thera góringi.
Sid man nan bifálta. ſo cáiphas uns zálta.
ióh man nan gidótta. ſo er thar rédinota.
Nu birun fró in múate. bi ſínemo einen gúate.
mit ſínemo einen fálle. ſo irlóſt er unſih álle.
Nu buuuen báldo thuruh tház. kúningrichi ſínaz.
blíde in girihti. in ſíneru giſihti.
Thaz ſelba mámmunti. thaz dúit uns thiu ſin gúati.
uuant er éino thaz biuuárb. thaz er bi únſih irſtárb.
Nu ílemes thes thenken. ioh émmizigen uuírken.
thaz imo íó liche. zemo hóhen himilriche.

---

v. 41. ſé alle. P. gimerrit. P.
v. 44. untar. P. ſro. P. ſperon. P.
v. 45. drati. V. P. dati. P.
v. 46. erquéman. V. F. uuercho. F. gidancho. F.
v. 47. Stárb. P. afur. V.
v. 48. tóthes. V. P.
v. 49. ſine. F. baldiz. F.
v. 50. ſtantinne. F.
v. 51. tóthes. V. P. faran. F.
v. 52. éiginaz. V. P.
v. 53. zalta. P.
v. 55. muate. P. éinen guate. P.
v. 56. ſinemo éinen falle. P.
v. 57. buuuen. P. buen. F.
v. 59. ſelba. P.
v. 60. uuanta. F.
v. 61. ilimes. F. emizigen. F.
v. 62. zi themo *mit unterpunktiertem* th. V.

Ioh unſih thára íó alle. bi námen druhtin zélle.
álle íó bi mánne. er unſih thára nenne.
Thaz ſin tód ubar ál. ni uuéſe in uns ſo ítal.
thúruh unſero úbili. ioh mánagfalto fráuili.
Suntar thés ginénden. mit ſínen íámer ménden.
mit ſínen íamer blíden. ióh iz ni bimíden.
Tház iſt in giféſtit. thaz in es mer ni bríſtit.
So ſíz ouh úns allen. mit kríſtes ſelbes uuíllen.
Amen.

Explicit tertius liber evangeliorum.

v. 63. únſih thara. P.
v. 64. álle. V.
v. 65. Tház. P. idal. V. P.
v. 66. thuruh únſero ubili. P.
v. 67. ginenden. P.
v. 68. íámer. P. bimíthen. P.
v. 69. ín es. P.
v. 70. uns állen. P.

VIERTES BUCH.

Incipiunt capitula libri quarti.

I. Praefatio libri quarti.
II. Ante ſex dies paſchae uenit Ieſus Bethaniam.
III. Cum audiſſet populus quia uenit Ieſus Hieroſolymam.
IV. Cum appropinquaſſent Hieroſolymis.
V. Spiritaliter.
VI. Abiit in Bethaniam et de doctrina eius in craſtinum.
VII. Item de doctrina domini in monte ad diſcipulos.
VIII. Appropinquabat dies feſtus azymorum.
IX. Venit dies azymorum et reliqua.
X. Deſiderio deſideraui hoc paſcha.
XI. Sciens Ieſus quia uenit eius hora.
XII. Contriſtatus eſt Ieſus ſpiritu et dixit eis de traditione eius.
XIII. Petrum dixit negaturum.
XIV. Iubet ut cui deſit gladium emat.
XV. Conſolatur diſcipulos de morte eius.
XVI. Egreſſus eſt Ieſus trans torrentem Cedron.
XVII. Quomodo Petrus abſcidit auriculam ſervi ſacerdotis.
XVIII. De negatione Petri.
XIX. Verba pontificis ad Ieſum et de falſis teſtibus.
XX. Duxerunt eum ad Caipham ubi erat et Pilatus.
XXI. Allocutio Pilati ad Chriſtum in praetorio.
XXII. Quomodo Pilatus voluit Chriſtum dimittere pro Barabba.
XXIII. Duxit Pilatus Ieſum deriſum ad populum.
XXIV. Uoluit. Pilatus Ieſum dimittere et quare tradidit eum eis.
XXV. Pauca ſpiritaliter.
XXVI. Duxerunt eum ut crucifigerent et lamentatio mulierum.
XXVII. Quomodo clavis eum fixerunt in crucem et titulus Pilati.
XXVIII. De ſpoliis diuiſis et tunicae ſorte.
XXIX. Myſtice.
XXX. De irriſionibus ſacerdotum et omnium praetereuntium.
XXXI. Id ipſum et latrones fecerunt.
XXXII. Stabat iuxta crucem Ieſu mater eius et diſcipulus quem diligebat haec videntes.
XXXIII. Sol obſcuratus eſt et tradidit ſpiritum Ieſus.
XXXIV. Terra mota eſt et petrae ſciſſae ſunt et reliqua.
XXXV. Quomodo Ioſeph et Nichodemus ſepelierunt Ieſum.
XXXVI. Quomodo ſacerdotes ſummi ſignaverunt ſepulchrum.
XXXVII. Moraliter.

VIERTES BUCH.

I.

PRAEFATIO LIBRI QUARTI.

Nu thie éuuarton bi nóti. máchont thaz giráti.
ioh kriſtes tódes thuruh nót. ther líut ſih habet giéinot.
Biginnent frammort uuíſen. uuío ſie nan firliaſen.
ioh thaz íó thénkit iro múat. uuío ſie firthuésben thaz gúat.
Nu uuíll ih ſcriban frámmort. er ſelbo ríhte mir thaz uuórt.
uuio druhtin ſélbo thaz biuuárb. er ſínes thankes bi únſih ſtárb.
Uuio ér ſih thara náhta. tho ſih thiu zít bibrahta.
thár er thaz tho uuólta. ioh iz uuéſan ſcolta.
Uuio er ſélbo giang zi hánton. ſinen fianton.
uuas únfluhtig thráto. thero iúdeono dáto.
Er ſínes thankes thára quam. ioh ſie thar lérta filu frám.
íó gidágo fora thíu. thaz ſie irkántin thoh bi thíu.

v. 1. *Der erſte Halbvers fehlt in* P.; *für ihn und den groſsen Anfangsbuchſtaben iſt leerer Raum gelaſſen.*
v. 2. kríſtes. P. giénot. V.
v. 3. uuia. F. ſia. F. inan. V. inen. F. firlioſen. F. firlſeſen. V. P.
v. 4. thaz. P. thenkit. P. denchit. F. firduésben. P. guat. P.
v. 6. danches. F. bi. V. ſtarb. P.
v. 7. er. P. rahta. P. bibrachta. F.
v. 8. daz (*ſt.* thár). F.
v. 10. dráto. V. drato. P. dato. P.
v. 11. danches. F. fram. P.

Thaz ér uuas druhtin héilant. ubar állaz thaz lánt.
ioh ſię álles uuio ni dátin. ni ſie inan minnotin.
Tház bigond er rédinon. mit fróniſgen bilidon.
tház ſie iz mer intríatin. zi íme ſih gikértin.
Er zált iz in ouh hárto. ófonoro uuórto.
thia ſálida íó gilícho. filu ſúazlicho.
Er zálta ouh dages uuúntar. then iúngoron ſus íó ſúntar.
thaz gihíalt er uuiziſt tház. harto míchiles baz.
Sie hórtun iz mit uuíllen. ioh uuóltun iz irfúllen.
thara zúa ſie harto tháhtun. mit uuérkon ouh bibráhtun.
Giuuiſſo uuíziſt thu tház. ni ſcríb ih thaz hiar állaz.
ioh híar ouh ni firláze. nub íh es uuaz gigrúaze.
Nub íh es thoh biginne. es éthesuuaz gizélle.
ióh oúh thanne giíle. zi thes krúzonnes héile.
Hiar ouh fórna biléib. thaz ih iz állaz ni giſcréib.
al ni gizálta. tház ih gerno uuólta.
Firliaz ih fílu thrato. ſínero dáto.
mánagfaltu uuúntar. ioh ſinu zéichan in uuár.
Bílidi thiu er zálta. then líutin thann er uuólta.
léra filu uuára. in alla uuórolt mara.
Thaz déta ih bi einen rúachon. theih líbi in theſen búachon.
thaz iz zi ſuár ni zálti. ther iz léſan uuolti.

---

v. 14. ſie. V.
v. 15. bigund. F.
v. 17. ofono. F. uuorto. P.
v. 18. funazlicho. F.
v. 19. zalta. P. dáges uuuntar. P. ſús. P. ſuntar. P.
v. 24. ioh ouh hiar. F. gruaze. F.
v. 26. ouh. P. dana. F. héile. P.
v. 27. houch. F. bilúp. V. P. ál. V. giſcrip. V. P. F.
v. 28. ál. P. thaz. P. górno. P. kerno. F. uuolta. P.
v. 29. drato. V. P. dato. P.
v. 30. managfaltiu. F. ſiniu. F. uuar. P.
v. 31. dan. F.
v. 32. al. F.
v. 33. déta. V. einan. F.
v. 34. íz.]

Bi thíu firliaz ih thráto. thero drúhtines dáto.
uuórto ioh uuérkes. mines únthankes.
Iz drúhtin ni bilíbe. thaz íh es thoh giſcríbe.
ni iz hiar in érdriche. fora thinen óugon liche.
Thaz ih giſcríbez hiar ſo frám. theiz thír íó uueſe lóboſam.
thínera kréfti. fon thínes ſelbes gífti.
Ih híar giſcribe fóllon. then thinan múatuuillon.
thínaz giráti. thaz thu ubar únſih dati.
Uuío thu thultos uuízi. thaz hónlicha krúzi.
in mánagfalten uuúnton. bi únſeren ſúnton.
Thuruh únſer ubili. ioh mánagfalto fráuili.
thár uuir analágun. ioh hartes ſcín uuagun.
Ni móhtun uuir in uuára. irthénken thio gináda.
thia thú in thera nóti. drúhtin bi únſih dati.
Thaz uuas íó ana uuánk. állaz druhtin thíner thank.
drúhtin allaz thín duam. thaz éuuiniga uuísduam.
Íz zi thiu ni uuúrti. ni uuárin thíno mílti.
al bi thínen mahtin. ioh hohen éregrehtin.
Thes múazin niazan íámer. ioh midan ſúntono fér.
fréuuen in giríhti. in thíneru giſíhti.
Amen.

---

v. 35. dráto. V. P. dato. P.
v. 36. uuerches. F. úndanches. F.
v. 37. kiſcribe. F.
v. 39. io. V.
v. 40. thines félbes gifti. P.
v. 42. girati. P. kirati. F.
v. 43. krúci. V. kruzi. P. cruci. F.
v. 44. ſunton. P.
v. 45. managfalta. F.
v. 46. harto (*ſt.* hart es). F.
v. 47. irdenchen. F.
v. 48. unſih dáti. P.
v. 49. uuás. P. uueno. F. danch. F.
v. 50. euuiga. F.
v. 51. milti. F.
v. 52. ál. P. hohe. F.
v. 53. miden. F. ſúntino. V. ſer. P.
v. 54. giſihti. P.

II.

ANTE SEX DIES PASCHAE VENIT IESUS BETHANIAM. Ioh: 12.

Tho drúhtin thaz giméinta. er theſa uuórolt heilta.
then ménniſgon in nóti. ouh tho ginádoti.
So er thára iz tho bibráhta. thaz ſih thiu zít náhta.
er únſih tho gidróſti. fon fianton irlóſti.
Séhs dagon fora thíu. quám er zi bethániu.
thar er fon tóde iruuákta. lázarum irquíkta.
Tho zemo ábande ſár. gáretun ſie ſin múas thar.
fró uuárun ſie ſín. ther uuíllo deta iz fílu ſcin.
Mártha thiu gúata. thar tho thíonota.
ſi ſcóno iz al bitháhta. thaz muas fúribrahta.
Ni uuáni ſi ouh thes uuánkti. ní ſi thar giſcánkti.
thaz iz ál gizámi. drúhtine biquámi.
Lázarus er uuas iro éin. then thiu ſálida giréim.
thaz thar zi díſge ſazin. mit imo ſáman azin.
Nám maria nárdon. fílu diurem uuérdon.
uuas íru thaz thíonoſt ſuazi. thia góz ſi in ſine fúazi.

---

v. 3. So. V. nahta. P.
v. 4. irloſti. P.
v. 6. dóthe. V. eruuagta. F. iruuágta. V. P. irquíckta. P. irquícta. V. F.
v. 7. abunde. F. ſar. P.
v. 8. fro. P. ſilu ſcín. P.
v. 10. iz. V. bidachta. F.
v. 11. ouh. V. uuancti. F. uuángti. V. P. ni. P.
v. 12. iſt (*ſt.* iz). F. gizami. P.
v. 13. er *fehlt in* F. iro. V. gireim. P. girein. F.
v. 14. ſament. F.
v. 16. ſuuazi. F.

So ſiu thaz ſálbon tho biuuárb. mit ira fáhſe ſie giſuárb.
thie ſelben fúazi frono. mit lókon ira ſcóno.
Thiu díuri thera ſálba. ſtank in ála halba.
irfúlta thiu ira gúati. thes ſelben húſes uuiti.
Tház biſprah tho iúdas. ther íó in themo árgeren uuas.
quad mán ſia mohti ſcíoro. firkóufen filu díuro.
In thíu man thaz iruuéliti. man árme miti nériti.
íóh man thes gihógti. ouh nákote githákti.
Ouh thén thar after lánte. farent uuállonte.
tház man then in nóti. mit thiu ginádoti.
Thóh er thaz tho quáti. ni dét er iz bi gúati.
odo ínan thiu ármuati. uuiht irbármeti.
Er uuas thíob hébiger. ioh ſékilari ſíner.
uuolt ér thar uuaz irſcáboron. bithiu bigán er ſúlih rédinon.
Láz ſia quad ther méiſtar duan. thiu uuérk thiu ſi bigán.
thaz ſiu iz nirfúlle nu thiu mín. ni múaz ſi ſih bigrában bin.
Mit íú éigut ir ginúhto. íó ármero uuíhto.
náles auur míh in uuar. ni éigut émmizigen hiar.

---

v. 17. ſíu. P. iru. V. P. iro. F.
v. 18. locon. V. P. F. iro. V. P. iru. F. ſcono. P.
v. 21. argerin. F.
v. 22. man *fehlt in* F. ſi. F. mohti. F. firchouſen. F.
v. 24. kihogti. F. nachote. F. gidachti. F. githágti. V. P.
v. 27. teta. F. thaz (*ſt.* iz). P.
v. 28. odo. V. inan. P. thie. V. P. armoti. F.
v. 29. diub. F. hebiger. P. ſechilari. F. ſíner. P.
v. 30. uuolta. F. irſcaberon. F. bigann. P. F. redinon. P.
v. 31. dúan. P. ana unan *ſchlieſst den erſten Halbvers, der zweite fängt mit* duan *an.* F. uuerk. P.
v. 33. eigit. F. uuihto. P.
v. 34. eigut. P. eigit. F. hemizigen. F.

III.

CUM AUDISSET POPULUS. Ioh. 12.

Gihórta tho ther líut thaz. thaz drúhtin kríſt thara quéman uuas.
quám tho thara ingégini. michil uuórolt menigi.
Nales thén meinon. bi drúhtinan éinon.
ſúntar ſie in then fértin. ouh lázarum irkántin.
Uuanta inan drúhtines uuort. fon tóde fuarta uuídorort.
tho quam ther líut mit drúuuon. thaz ſéltſani ſcouuon.
Thaz ſie giſáhin ouh tho tház. thaz thér man ther íú dót uuas.
in ſelben míchila giuuúrt. leben ándera ſtunt.
Thie furiſton éuuarton. gibútun iro uuórton.
es níáman ni giuuúagi. ér man nan irflúagi.
Uuanta mánag man in uuár. gilóubta thuruh ínan thar.
thuruh théſo dati. in ſelben gótes guati.
Bi híu ſe thes ni hógetin. óba ſie thaz gifrúmitin.
thaz er nan móhta ana uuán. heizan áuur úfſtan.
Ioh mit théru krefti. áuur nan irquíkti.
ther ér nan tóde binam. hiaz úzar themo grábe gan.
In mórgan tho ther líut ál. ther zen óſtoron quam.
thés uuas michil ménigi. fúar thara ál ingegini.

---

v. 3. einon. P.
v. 4. irchántin. F.
v. 5. inen. F. unórt. P.
v. 6. drſuon. V. P. tház. P. ſcouon. P.
v. 7. giſahin. P. iu. V.
v. 8. giuuurt. P.
v. 9. iru. F.
v. 11. manac. F.
v. 14. mohti. F. héizan. P. áfur. V. auur. P.
v. 15. chrefti. F. irquícti. V. irquicti. P. F.
v. 16. binám. P. úzer. V. P. uzzar. F.
v. 17. al. P.
v. 18. al ingégini. P.

Fuar thar ál ingegini. thes lántliutes ménigi.
ſo ther liut tho giéiſcota. thaz ér thara quéman ſcolta.
Sie drúagun in then hánton. pálmono gértun.
ingégin imo rúmo. zuig ouh óliboumo.
Mit thiu méintun thie mán. thaz ér in tode ſígu nam.
ioh er frides uuunnon. ſíd gab íámer mánnon.

---

v. 19. menigi. P.
v. 20. queman. P.
v. 21. gertun. P. gerton. F
v. 22. zuig. P.
v. 23. thíu meintun. P. dode. V. P.

IV.

CUM APPROPINQUASSET HIEROSOLIMIS. MATH. 21.

Uuólt er tho biginnan. zi hieruſalém ſinnan.
tház er thaz biuuúrbi. bi únſih thar irſtúrbi.
Thaz uuas ſínf dagon ér. er er thúlti thaz ſér.
er iz zi thíu irgíangi. tház man nan gifíangi.
Giſtúant er tho gibíatan. uuant ér thar uuolta rítan.
tház ſie thes gizílotin. imo einan éſil holotin.
Gibot er tház ih ſagen thir éin. ſinen iúngoron zuein.
tház ſie ſih irhúabin. zi themo káſtelle fúarin.
Thar uuírdit fon íú fúntan. ein éſilin gibúntan.
thia inbíntet ir thár. ioh bringet ouh thaz fúlin ſar.
Ob íáman thes bigínne. thaz ér iz íú ni hénge.
ſaget thio thúrfti imo in uuár. ſo lázit er iz uuéſan ſar.
Fúarun ſie thó iro pád. ioh funtun álſoſ er giquád.
ſie thara zúa tháhtun. ioh thaz fúlin bráhtun.
Namun ſíe tho iro uuát. legitun thar úf ingidát.
in mámmunti int in ſúazi. thaz er thar óba ſazi.
Thó fleiz thara ingégini. thiu míchila ménigi.
zi kúninge ſie nan quáttun. ioh imo then uuég thaktun.

---

v. 1. bigínnan. P.
v. 2. dar. F. bi. V.
v. 4. nen. F.
v. 5. gibiotan. F. uuanta. F.
v. 6. holetin. V. giholotin. F.
v. 7. zuéin. P.
v. 10. intbintet. F. bríngat. P.
v. 11. íaman. P.
v. 18. ſar. P. alſo. F.
v. 14. thára zua. P. brahtun. P.
v. 15. légitun. P. ingithad. F.
v. 16. int. P. inti. F. ſuazi. P. ſuuazi. F. ér. P.
v. 17. Tho fléiz. P.
v. 18. nen quatun. F. imo. P. thogtun. V. P. dactun. F.

Thaz dátun ſie bi nóti. thaz ros ni kránkoloti.
ioh iz ni firſpúrni. ſo ér thera réiſa bigunni.
Ioh dátun iz in uuáru. zi frónisgeru éru.
zi ſíneru héri. er uuás in filu díuri.
Níſt ther ío gihogeti. in álleru uuórolti.
thaz kúning thihein fúari. mit ſúlicheru zíari.
Then íó líuto dati. ſo ſcono gihéreti.
thaz thíonoti imo in uuáru. mit ſúlicheru fúarú.
Ther ſelbo líut thaz iſt uuár. bréitta ſina uuát thar.
thaz er then uuég mit uuáti. mámmuntan gidáti.
Tháktun ſie imo ſcíoro. then uuég thar filu zíoro.
thes íltun ſie íó zi nóti. thie mán mit iro uuáti.
Sie ſtréuuitun thaz uuas uuúntar. then uuég thar imo ſúntar.
ſéltſani racha. bréittun iro láchan.
Uuas thémo thes gibrúſti. ſo bráh er ſar íó thie éſti.
tház er in giríhti. then uueg mit thén giſlihti.
Námun ſie thes góuma. inti bráchun thar thie bóuma.
thaz ſíe ſih thes gifréuuitin. then uuég imo giſtréuuitin.
Thar fuarun mán manage. fóra themo kúninge.
héri ouh rédihafter. ſo fólgeta thar áfter.
Er reit in mítte ſo gizám. ſo iz thó zi theru réiſu biquam.
érlicho ſo er uuólta. ioh ſelbo kúning ſcólta.

---

v. 19. ſkrancoloti. F.
v. 20. íóh. P. er. P.
v. 21. fronıskeru. F.
v. 22. heri. P.
v. 23. Niſt. P. íó. P. gihógeti. P. allero. F. uuorolti. P.
v. 24. dichein. F. thihhein. V. P. ſulichero zieri. F.
v. 25. ſcóno. P. giéreti. P. giheriti. F.
v. 28. ér. P. mammunten. F.
v. 29. Thágtun. V. P. Thacton. F. thar *fehlt in* F.
v. 30. ci. F.
v. 31. ſuntar. P.
v. 32. breitton. F.
v. 33. Uuaz. F.
v. 34. uuég. P. then giſlíhti. P. ten. F.
v. 35. enti. F.
v. 36. gifréuuetin. V. gifronuitin. F. giſtrouuitin. F.
v. 38. heri. P. héri. V. óuh. P. fólgata. V.
v. 39. thero reiſo. F.
v. 40. ſo. V. ſcolta. P.

Húabun ſie tho hóhaz. ſáng filu ſcónaz.
ímo tho gimáchaz. ioh filu rédihaftaz.
Thu uueltis líutes manages. dauídes ſun thes kúninges.
biſt kúning ouh githíuto. therero lánt liuto.
Zi uuórolti ſimo héili. ioh ſálida giméini.
ioh frúma in gúallichi. ubar állaz ſinaz rîchi.
Giuuíhit ſí er filu frám. uuant er in gótes namen quám.
iſt kúning uns gimúato. ſelbo kríſt ther gúato.
Héili ouh thu thia hóhi. mit théru ſelbun uuíhi.
bréiti ouh thinaz rîchi. in thaz hoha hímilrichi.
Thaz thúnſih hiar gihéltes. ioh éngilo ouh giuuéltes.
ioh ſelben páradyſes. mit giuuélti thar irſcínes.
Ther ſelbo líut gúato. ſang giméinmuato.
théſſes liedes uuúnna al éinera ſtímna.
Thaz ſúngun íó zi nóti. thie fórdoron líuti.
thaz ſélba ingégin ouh inquád. thiu áftera heríſcaf.
Sie quámun mit githrénge. in thémo ſelben gánge.
ioh mit théru krefti. in thia búrg in girîhti.
Híntarquamun álle. thie bíruuun thar ínne.
in múat iz uuan ih rúarti. thie ſelbun búrgliuti.
Uuér iſt quatun therer mán. ther unſih drítit hiar ſo frám.
mit héri uns ſus hiar engit. ioh úzar ther búrg thringit.

---

v. 41. ſánk. V. P. ſanch. F. ſconaz. F.
v. 42. gimachchaz. F.
v. 43. uuéltis. P.
v. 46. richi. P.
v. 47. ſi. P. uuarta. F. quam. P.
v. 49. dineru (*ſt.* theru). F.
v. 50. bréiti. V. hóha. P.
v. 51. kihaltes. F. éngilo. V.
v. 52. kiuualtes. F. paradiſes. V, P. giuualti. F.
v. 53. guoto. P. guato. F. ſank. V. P. ſanch. F. kimein. F. muoto. V.
v. 54. theſſes líedes uuunna. P. ſtimma. P. F.
v. 55. thio. P. fórdorun. V. P. liuti. P.
v. 56. ſelba. P. heriſcaf. P.
v. 58. ióh. P. dero. F. girihti. P. girihctj. F.
v. 59. bíruun. V. P. biruuan. F.
v. 61. quadun. V. P. tritit unſih. F. fram. P.
v. 62. éngit. P. uzar. P. dringit. V. P. F.

Gab ántuuurti ther líut ſar. thiz iſt ther fóraſago in uuár.
fon názareth ther héilant. ther thanana héra quam in lánt.
Giang er in thaz gótes hús. dreib ſę ál thanan úz.
ziuuárf er al bi nóti. thio iro bósheiti.
Dáges er ſc lérta. ioh ſelbo brédigota.
náhtes uuas íó thánne. in themo óliberge.
Thaz uuas nu úngimacha. ioh égislichu rácha.
ſiemo innouuo ni óndun. ioh félidono irbóndun.
Thie fúriſton thiz giſáhun. es hárto hintarquámun.
ioh ouh théro dato. fílu ſprachun thráto.
Niſt únſer racha quatun uuíht. ſi frámmort uuiht ni thíhit.
ni múaz ſi thihan uuánne. fora themo ſelben mánne.
After ímo gengit. óba man thiz gihéngit.
bi éinera ſtúllu. thiſu uuórolt ellu.

---

v. 63. uuar. P.
v. 64. thánana. P. quam hera. F. lant. P.
v. 65. hus. P. dreip. V. P. F. ſe. V.
v. 67. predigota. F.
v. 69. racha. P.
v. 70. ſiemo. V. innóuuo. P.
v. 72. ióh. P. déro. V. P. dráto. P. F. drato. P. F.
v. 73. unſer rácha. P. quadun. V. P. uuiht quatun ni dihit. F.
v. 74. thíhan. P. manne. P.
v. 75. oba. P. obo. F. thíz gihengit. P.
v. 76. ſtullu. P. diſiu. F.

V.

SPIRITALITER.

Hiar ſcál mán zellen nóti. thie géiſtlichun dáti.
in férti intin gánge. ioh in thero líuto ſange.
Uuaz thaz fíhu meine. thiu uuát ouh hiar bizéine.
ioh thie éſti thie ſe zétitun. inti in then uuég legitun.
Thaz ſelba fíhu birun uuír. irkenn iz ſélbo bi thír.
thuruh dúmpheiti. ſo bírun uuir iz nóti.
Éſſil uuízun uuir tház. theiſt fíhu filu dúmbaz.
ni míduh mih thero uuórto. iſt húarilinaz hárto.
Íz mag ouh in uuára. búrdin dragan ſuára.
mag ſcádon harto lídan. ni kánn inan bimídan.
Uuir uuárun íó firlórane. ioh ſúntono biládane.
druagun bi únſen uuirdin. thero úmmezlicha búrdin.
Ioh uuárun uuir giſpánnan. mit ſéru bifángan.
mit úbilu gibúntan. ni múaſun unſer uuáltan.
Uuir uuarun úmbitherbe. ioh hárto filu dúmbe.
ſo thie ſar gót nirknaent. ouh ímo ſih ni náhent.
Uuárun uuir firhúarot. mit ábgoton thuruh nót.
mit míſſídatin mánagen. bigan úns iz harto gáganen.

---

v. 1. cellen. F. géiſſlichun. V. P. dati. P.
v. 2. enti in. F. derero. F.
v. 4. the. V. enti. F.
v. 5. thir. P.
v. 6. biron. F. noti. P.
v. 7. uuizun. P.
v. 8. huaralinaz. F. harto. P.
v. 9. tragen. F.
v. 12. burdin. P.
v. 13. ſero. F. bifangan. P.
v. 14. uualtan. P.
v. 15. dumbe. P.
v. 16. thíe. P. nirknáent. P. nahent. P.
v. 17. abgoten. F.
v. 18. mánegen. P. gaginen. F.

So ęr tház tho uuolta uuérkon. ginádon ſinen ſcálkon.
er unſih héilti thuruh nót. thaz ther óliberg bizéinot.
Er zeinot hóhi in uuára. thera ſínera gináda.
thaz ólei ouh thia ſlíhti. thera ſinera éregrehti.
Tho ſant er druta uns ſine héim. mit ſínen gibóton zuein.
thaz bizéinont thare. thie iúngoron zuéne.
Thaz ſie líuti lértin. untar in ſih mínnotin.
ouh álles uuio ni dátin. mit mínnu got irknátin.
Thaz ſię únſih muadon fúntin. fon úngiloubu inbúntin.
mit brédigu gibéittin. thaz ſię unſih zímo leittin.
Mit léru ſie unſih tháktin. fon úngiloubu iruuáktin.
thaz kríſte iz uuurti ſúazi. in hérzen unſen ſázi.
Giuuíſſo ſo firnémen uuir. thaz kriſt ni búit in thír.
thia uuát ſie in thih ni léggen. mit brédigu bithéken.
Sar ſo iro ſíto bilidi. ſie thíh gileggent úbari.
thes gilóubi thu mír. ſo buit drúhtin in thír.
Er léitit mit gilúſti. thih zer héimuuiſti.
ioh ríhtit unſih álle. zi themo káſtelle.
Zi fílu hohen múron. ioh zi éigenen gibúron.
zi féſti thes uuíches. thes hohen hímilriches.
Thaz ander ál theiſt ni uuíht. theiſt frides fúriſta giſíht.
ſélben gotes náhuuiſt. ſo uuóla nan ther thár iſt.

---

v. 19. er. V. ſchalchon. F.
v. 20. not. P. bizeinot. P.
v. 21. ginada. P.
v. 22. ſíneṛa eregrehti. P.
v. 23. drúta. V. giboton zuéin. P.
v. 24. zuéne. P.
v. 25. Tház. P. ín. P.
v. 26. irknatin. P.
v. 27. ſie. V. úngiloubu. V.
v. 28. gibreittin. F. ſie. V. únſih. P. zi ímo. P. F.
v. 29. thágtin. P. dagtin. F. iruuactin. F.
v. 30. kriſt. F. uurti. V. P. F. ſúazi *fehlt in* F. ſazi. P.
v. 31. ſo *fehlt in* F. thir. P.
v. 32. bidechen. F.
v. 33. íro ſito bilidi. P. gilegkent. F. uberi. F.
v. 34. thir. P.
v. 35. leit. F.
v. 37. éiginen. V. giburon. P.
v. 39. frídes furiſta. P.
v. 40. ſelben. P. nen. F.

Thiu míchila ménigi. thia uuát thar breitta ingégini.
mártyro hériſcaf. then uueg man fórahten ni thárf.
Sie uuurfun nídar ana uuánk. iro ſélono gifáng.
thes líchamen brúzi. thes gánges thih nirthrúzzi.
Sie ſturbun báldo ſo man uuéiz. ni dátun ſie iz in úrheiz.
ouh ni dátun ſulih dúam. thúruh theheinan uuórolt ruam.
Ther tód uuas in uuúnna. thuruh gótes minna.
iz kríſt in deta ſúazi. thaz in iz uuóla ſazi.
Simes uuír ouh bálde. ob es thúrft uuerde.
tház uuir thaz iruuéllen. thaz férah bi inan ſéllen.
Mag únſih thera férti. gilúſten mit giuuúrti.
nu uuir ſie híar zi guate. ſo ſehen gihérete.
Slíhtit uns ingégini. then uuég thiu ſelba ménigi.
mit éſtin thero uuáldo. tház uuir gangen báldo.
Theiſt giſcríb héilag. thaz uuir léſen ubar dág.
mit thiuns then uuég ſoſo zám. ſtréuuent thie gótes man.
Uuir múgun thero uuérko. ioh fúazi thero githánko.
then húgu uuir giuuézzen. thar báldo ánaſezzen.
Thar dúent ſe uns ió zi múate. ſítu filu gúate.
maht léſan ió in áhtu. uuérk filu réhtu.
Thaz ſélba thaz thie ſúngun. thie thar fóra giangun.
thaz ſélba inquad in uuára. thiu áftera fúara.

---

v. 41. menigi. P.
v. 42. heriſcaf. P. uuég. P. dárf. V. darf. P faran den ni daraf. F.
v. 43. uurfun. V. P. F. giſank. P. kiſanch. F.
v. 44. bruzi. P. kanges. F.
v. 45. ſiez. F.
v. 48. ſuuazi. F.
v. 49. Símes. P. balde. P.
v. 50. bi. V. ínan. P.
v. 51. giluſtan. F.
v. 52. nuuir. F. uuír. P.
v. 55. giſcrip. F. heilag. P. leſan. F. dag. P.
v. 56. thiu uns. P. F. then uueg *fehlt in* F. ſtreuent. P.
v. 57. dere uuercho. F. gidancho. F.
v. 58. ánaſizen. P.
v. 60. rehtu. P.
v. 61. dia dar. F.
v. 62. aftara. F. ſuara. P.

Sin drút thehein ther uuúrti. er ſíneru gibúrti.
farnám thaz ſcolti uuérdan thaz. thaz uuír nu eigun gárauuaz.
Firſáhun ſíh zi uuáru. zi ſíneru ginádu.
ſo uuír ouh iz firnámun. uuir thar ſídor quamun.

---

v. 63. ér ſineru giburti. P.
v. 64. uuírdan tház. P. uuerdan ſcolti thaz, F.
v. 66. ſidar. F.

VI.

ABIIT IESUS IN BETHANIAM ET DE DOCTRINA IN CRASTINUM.

Fúar tho druhtin thánana. zi ſélidon in bethánia.
in búachon thu iz léſan maht. thar uuas er thó thio fiar náht.
Giang íó in mórgan thanan úz. thára zi themo gótes hus.
maht léſan uuio er dáti. ioh uuío er ſe brédigoti.
Zi bílide er iro hárta. then fígboum irthárta.
uuánta ſie firbárun. thaz guatu uuérk ni barun.
Uuio thie ſcálka ſih irhúabun. ioh thie gótes boton ſlúagun.
ióh then adalérbon. ſid tho théſen uuarbon.
Thes héreren ſún in uuara. thoh ni hábet er iro méra.
ioh uuurfun úz ſo er eriſt quám. then éinegon ſinan.
Uuio óuh thio méindati. nihéin nirbármeti.
thes héreren fórahta. ſie uuíht nirégiſota.
Sie iz óuh tho giméintun. ioh in ſélbo irdéiltun.
thaz man thia frúmą in námi. intį ánderen gábi.
Ouh zálta in thiu ſin gúati. bi eino brútloufti.
uuio kúning ein thio ſítota. ioh zíoro máchota.

---

v. 2. uuás. P. tho. P. thia ſſar naht. P. fior. F.
v. 3. morgan. P. thannan. P. danana. F.
v. 4. uui. F. dati. P. ſo (*ſt.* ſe). F.
v. 6. guat. F.
v. 7. ſchalcha. F.
v. 8. ioh. P. adalherbon. F.
v. 9. ſun. P. uuára. P. hábat. V. P. méro. V.
v. 10. uuúrfun. P. uurfun. V. uz. P. éinigon. V. P. ſínan. P.
v. 11. nihein. P. nihhein. F.
v. 12. uuiht. P.
v. 13. irdeiltun. P.
v. 14. fráma. V. nami. P inti. V. in (*ſtatt* inti). F. gabi. P.
v. 15. eine. F.
v. 16. ſchono (*ſt.* zioro). F. machota. P.

Uuío er thaz allaz uuórahta. ioh ſcóno iz al biſórata.
ſínemo lieben mánne. themo éinigen kínde.
Uuio ſine bóton ſluagun. thie thara giládot uuarun.
uuánta ſie in iz ſágetun. zi góumon thara ládotun.
Tho man zímo thaz tho ſpráh. er ſlúag ſie ſár ioh ſie ráh.
ni uuás ther ſih firbúrgi. ioh brántą ouh iro búrgi.
Gibót thaz ſies gizílotin. ioh ármu uuihtir hólotin.
ſo uuar ſie thar úze ſazin. mit imo thíe thoh ázin.
Nihéin quad thoh thero mánno. thi ih héra nu bat ſo gérno.
thaz ſágen ih íú in ala uuár. ſo ninbízit es hiar.
Bédu thiſu bílidi. ſo méinit thio iro fráuili.
ſie ſlúagun thie ſie mánotun. zi hímilriche ládotun.
Sie uuoltun dúan in einan dúam. ioh gérno imo ánguſt giduan.
frágetun thes ſíndes. thes kéiſores zínſes.
Ioh frágetun zi uuáre. bi eina quénun thare.
thiu habeta íu uueiſt es mér. zi kárle ſíbun brúader.
Lis thar in ántreita. uuio ſcóno er thaz giméinta.
ioh uuío er in thar gizálta. uuio thaz al uuéſan ſcolta.
Er zalta in óuh tho in ala uuár. thaz iro rúamiſal thár.
thia míchilun giméitheit. ſiu uuas álles zi breit.
Uuío ſe mínnotun thár. thaz mán ſie hiazi méiſtar.
zi góumon thar ſie ouh ázin. zi héroſt íó giſázin.

---

v. 17. biforota. F.
v. 18. liebin. F. kinde. P. chinde. F.
v. 20. uuanta. P. ladotin. F.
v. 21. zi imo. F. fluag. P. fe far. F.
v. 22. bránta. V. ouh *fehlt in* F.
v. 24. thie. P. docht die. F.
v. 25. Nihhein. F. die. F. kerno. F.
v. 26. iu. P.
v. 29. heinan (*ſt.* in einan). F. imo. V.
v. 30. kéiferes. V. cheiferes. F.
v. 32. hábeta. P. des (*ſt.* es). F.
v. 34. zalta. F.
v. 35. rumifal. F. thar. P.
v. 36. fi. F.
v. 37. Uuio. P.
v. 38. gifazin. P.

Uuio íagilih ouh dáti. thaz zíarti ſin giuuáti.
ioh ſúahtin fon then líutiñ. thaz nígin ſię in bi nótin.
Mánota er ouh tho ſíętar. thie ſine iúngoron in uuar.
tház ſie thaz firbárin. ioh ſúliche ni uuárin.
Quad ſie mit ótmuati. ſuahtin héroti.
iz álles uuio ni dóhti. ioh uuérdan nį mohti.
Er uuíht es ouh tho ni álta. ioh manag uué in zalta.
thaz hórtun ſié íó thuruh nót. ſo mátheus iz rédinot.
Zált er in ſum ſíbun uue. in éinemo iſt zi fílu lé.
ſie hábetun áuur thuruh nót. iż ſus gimánagfaltot.
Ioh ſár in ouh gizálta. bi hiu ín iz uuéſan ſcolta.
uuanta ſie ál firliazun. thaz búah ſie dúan hiazun.
Ouh dátun ſo ſie uuóltun. ál thaz ſie ni ſcóltun.
uuidar gótes euuon. bi thiu zált er in then uuéuuon.
Firuuéiz in ouh tho tháre. bi fóraſagon ſíne.
uuío ſie thíe gidottun. ioh alle mártolotun.
Zalt er óuh then mannon. uuio ér ſe uuolti mínnon.
íó then ſelben líutin. oba ſíe iz ni uuídorotin.

---

v. 39. íágilih. P.
v. 40. ſe. V. ſie. F. notin. P.
v. 45. des (*ſt.* es). F. ni. V.
v. 46. ſie. P.
v. 47. ſiban. V. P. uílu. V. P.
v. 49. híu. P. in. P.
v. 50. firlíazun. P. duan. P. híazun. P. hiazzon. F.
v. 51. ſo ſe. F.
v. 54. uuio. P. gidóttun. P. gotetun. F. martorotun. F.
v. 55. ſie. F.
v. 56. ioh. F. íó. P. ſelbon. F. ſe. F.

VII.

DE DOCTRINA DOMINI IN MONTE AD DISCIPULOS. MATH. 24.

Giang tho drúhtin thánana. mit ímo ouh ſine thégana.
óugtun ſie ímo innan thés. gizímbri thes húſes.
Quad ér giuuiſſo ih ſágen íú. thie ſteina uuérdent noh zi thíu.
thaz ſie ſint ſo únthrate. hiar liggent al zi ſáte.
Er ſáz ſid thémo gánge. in themo óliberge.
frágetun ſie nan ſúntar. ſie uuás es filu uuúntar.
Ságe uns meiſtar thánne. uuío thiu zít gigánge.
zéichan uuio thu quéman ſcalt. ioh uuio thiu uuórolt ouh zigát.
Góumet quad ér thero dáto. ioh uueſet gláuue thrato.
thaz íú ni dáron in fára. thie mánagon lúginara.
Yruuéhſit íamarlichaz thing. úbar theſan uuórolt ring.
in húngere int in ſúhti. in uuénegeru flúhti.
Tho zált in thiu ſin gúati. thio ſelbun árabeiti.
thíe ſie ſcoltun rínan. thuruh námon ſinan.
Mánno haz ouh mánagan. ubar ſíe giléganan.
níd filu ſtréngan. ſo frám ſie iz múgun bríngan.

---

v. 1. druhtin. P. fina. F.
v. 2. gizímbiri. V.
v. 3. ſtéina. P.
v. 4. úndrate. V. P. F.
v. 5. themo. P.
v. 7. Ságe. V. uuio. P.
v. 8. zigat. P.
v. 9. gilauue. F. drato. P.
v. 10. íu. P. daron. P. tharon. F. mánegun. V. P.
v. 11. deſen. F.
v. 12. hungare inti. F. uuenegero. F. fluhti. P.
v. 14. thie ſie. P.
v. 15. managen. F. úbar ſie. P. gilégenan. V. P.
v. 16. ſtrengen. F. fram. P. bringan. P. bringen. F.

Uuío ſe ſcoltun fáhan. zi hérizohon zíahan.
gibúntan furi kúninga. thie ſíne liabun thégana.
Det ér in dróſt tho álles. thes íro tódes fálles.
quad théiz ni uuári bi álles uuaz. ni ſi thuruh ſínan éinan haz.
Ni ſórget fora themo líute. thár ir ſtet in nóte.
in fórahtun ni uuéntet. uuaz ir in ántuuurtet.
Ih uuíſero uuórto. giuuárnon íúih hárto.
réhtera rédina. ir birut míne thegana.
Ih bin ſélbo zi thíu. ioh thár ouh ſprichu uzar íu.
giuuárnon hérzen guates. ioh thráto feſtes múates.
Ságet in ouh zi uuáre. fon themo éndidagen tháre.
giuuúag in ouh ginóto. thes ántikriſten zíto.
Thes githuíngniſſes. thes uuórolt thúltit thanne lés.
giuuíſſo thaz ni híluh thih. theiſt zítin allen úngilih.
Sie ſínt thanne in uuéuuen. in árabeitin ſéren.
thaz ér ni uuard íó ſúlih fal. ouh íámer uuérdan ni ſcál.
Thaz kúrzit druhtin ſáre. thuruh thie drúta ſine.
thuruh then góteleidon. mit ſínen ginádon.
Duit máno ioh thiu ſúnna. mit fínſtere únuuunna.
ioh fállent ouh thie ſtérron. in érda filu férron.
Sih uueinot thánne thuruh thia quíſt. ál thaz hiar in érdu iſt.
thúruh thio ſelbun grúnni. al thiz uuórolt kunni.

---

v. 17. Uuio. P. ſcóltun. P. ziahan. P.
v. 18. ſine líobun. P. liobun. V. liebun. F.
v. 19. er. P. alles. P. dóthes. V. P. falles. P.
v. 20. theiz. P. bi. V. alles. P. ſinan. P. éinen. P.
v. 21. ſáorget. P. thar. P. noti. F.
v. 23. uuorta. P. giuuarnan. F.
v. 24. redina. P. bírut. P. mine. P. mina. F. thégana. P.
v. 25. thar. P. thar *ſteht hinter* ſprichu. F. ſú. P.
v. 26. herzen gúates. P.
v. 27. Ságeta. P. enditagon. F.
v. 28. giuúag. V. giuuahinin. F.
v. 29. uuorolt. P.
v. 31. ſeren. P.
v. 32. ió *ſteht zwiſchen* et *und* ni. F. ſcal. P.
v. 34. thúruh. P. ginadon. P.
v. 35. ouh (*ſt.* ioh). F. únuunna. V.
v. 36. ſternon. F.

So ſéhent ſe mit githuínge. quéman thara zi thínge.
fon uuólkonon héraſun. then ſelbon ménniſgen ſun.
Sine éngila ouh in ala uuár. ſie bláſent iro hórn thar.
thaz dúent ſie íó gilícho. filu kráftlicho.
Thaz ſíe thes thar giáfalon. ſine drúta al ſámanon.
thaz ſie quémen thara zi ín. ſo uuar in uuórolti ſie ſín.
Thaz íúer ſagilih nu quít. bi theſa iúngiſtun zít.
níſt ther thia gizéino. ni ſi min fáter eino.
Ódo iz uuizi uuórolt man. uuánne iz ſculi uuérdan.
uuanne iz gót uuolle. thaz uuórolt al zifálle.
Thoh uuírdit in giuuíſſi. ér michil ſtílniſſi.
ſo íu uuas untar líutin. bi alten nóes zítin.
So ſie thaz uuázar thar bifíang. ſo er ériſt thia árka ingigíang.
ſo gáhun quimit héraſun. ther ſelbo ménniſgen ſun.
Bi thíu ſit íó ginóto. uuáchar filu thráto.
uuanta iſt firhólan iuih ál. uuánne druhtin quéman ſcal.
Oba ther mán uueſti. ther héime iſt in ther féſti.
al thaz úngizami. uuio ther thíob quami.
Er uuácheti bi nóti. thanne in théru ziti.
dribi then thíob thanana úz. ni liazi irgrában ſinaz hús.
Bi thiu uuahtet álla thia náht. thoh er iz dúe ubar máht.
thaz er thaz ſín ginerie. ioh fianton biuuérie.

---

v. 39. queman. P.
v. 40. uuolkanun. F. mennisgon. F.
v. 41. ouh *fehlt in* F.
v. 42. ía. F.
v. 43. Tház ſie. P. giáualon. V. giafolon. P. giauolon. F. dráta. V.
v. 44. zi. P. ſin. P.
v. 45. iagalich. F. iunguſtun. F. zit. P.
v. 47. iz. V. uuánne. V. uuenne. F. ſcul. F.
v. 48. uuanne. V. zifalle. P.
v. 49. er. P.
v. 50. íú. P. zitin. P.
v. 51. ſíe. P. árcha. V. archa. P. F. íngigiang. P.
v. 53. uuákar. V. dráto. V. P.
v. 54. íúih. P. uuanne dráhtin. P. queman. P.
v. 55. uuéſti. P. uuiſſi. F. dera. F.
v. 56. ungizámi. P. diub. F.
v. 58. diub. F. liazi. V. hus. P.
v. 59. thíu. P. naht. P. maht. P.
v. 60. gineriae. F. biuueriae. F.

Duet ír ouh ſo ſo thér duit. uuanta ir ni uuízut thia zít.
ſit uuáchar ió ſo ih gibót. thaz ir bimídet then nót.
Ságeta er tho then líobon. fón then zehen thíarnon.
bílidi biquámi. ioh thára zua gizámi.
Uuio thio finfi fuarun. thie úngiuuare uuárun.
ni uuárun uuola uuáchar. bi thiu miſſigíangun ſie thar.
Uuio uuola iz thén gifuar ouh thár. thio híar ió uuarun uuáchar.
thes hérzen ſie hiar uuíaltun. ioh réino gihíaltun.
Er zálta ouh bilidi ánder. thaz ſie ſih uuárnotin thiu mér.
uuio fuar ein mán richi. in ander kúningrichi.
Uuio ér iz er giméinta. ſinaz dréſo deilta.
úntar ſinen ſcálkon. zi ſúorglichen uuérkon.
Gibót thaz ſie iz biſóratin. ióh thar ana uuórahtin.
uuúachar gizámi. únz er auur quámi.
Thie zuéne es uuola zílotun. ioh uuola iz mérotun.
ther thrítto uuas nihein héit. thúruh ſina zágaheit.
Er uuard firdámnot thuruh nót. thár man inan pínot.
giuuiſſo réhto thuruh tház. uuant er uuáchar ni uuas.
Thie ándere zuene ſíne. gidét er filu blíde.
gifreuuet in hárto iro múat. ſo guat hérero duat.
Giſázt er ſie tho ſcóno. ubar búrgi ſíno.
gideta ér ſe filu ríche. thaz in thaz thíonoſt liche.

---

v. 61. uuizzit. F. zit. P.
v. 62. uuákar. V. P.
v. 63. Ságeta. V. fon. P. then *fehlt in* F. zéhen. P. zehan. F. thíornon. V. P.
v. 65. die finfi. F. uuarun. P.
v. 66. uuákar. V. P.
v. 67. uuóla. P. then. P. dia. F. ió. P. uuákar. V. P.
v. 68. hiar *fehlt in* F.
v. 69. bilidi. V. uuárnetin. V.
v. 72. untar. P. ſchalchon. F. ſúorlichen. V. uuerchon. F.
v. 73. biforahtin. F. dara. F.
v. 74. unz ér. P. quami. P.
v. 76. *Zwiſchen* thritto *und* uuas *ſteht noch* der ni. F.
v. 78. rehcto. F. uuákar. V. P.
v. 80. gifreúueta. P. muat. P.
v. 82. fílu. P. riche. P.

Bi thíu ſit íó uuáchar. állaz íúer líb hiar.
dáges inti náhtes. ſo thénket íó thes réhtes.
Thaz ir thés íó giílet. thia zála bimídet.
ioh íó thes gigáhet. themo égiſen intfliahet.
Tház ir uuerdet uuírdig. ſar ſo químit minaz thíng.
thaz ir ſtét in ríhti. in míneru giſíhti.
Lert er dáges ubarlút. ofono állan then líut.
ſie quámun íó ginóto. zi ímo ſar gizítò.
Fuar thánne mit then knéhton. in then óliberg zen náhton.
uuas íó thár ubar náht. ſo hiar fóra uuard giuuáht.

---

v. 83. uuákar. V. P.
v. 84. enti. F. denchet. F.
v. 85. Tház. P. thes. P. íó. P.
v. 86. ióh íó. P. intflihet. F.
v. 89. Lért. P. dages. P. ófono. P. allen. F.
v. 91. oliberc. F.
v. 92. giuuaht. P.

VIII.

APPROPINQUABAT DIES FESTUS AZYMORUM. MATH. 26.

Náhtun ſih zi nóti. thio hóhun giziti.
thio uuir hiar fóra zaltun. inti óſtoron nántun.
Bigóndun thie éuuarton. áhton kléinen uuórton.
dátun ein githíngi. uuío man nan giuuúnni.
Gibútun fílu harto. ſélbero iro uuórto.
ſo uuár ſo er lántes giangi. tház man nan gifíangi.
So uuér ſo inan inſúabi. er uuíg er zi imo irhúabi.
ióh inan irſlúagi. er er imo ió ingíangi.
So uuár ſo er uuari thánne. tház er uuari in bánne.
ſus álles uuio ni tháhtin. ni ſi álle ſin ió áhtin.
Ríatun thes ginúagi. uuío man inan irſlúagi.
ſie fórahtun áuur innan thés. ménigi thes líutes.
Quátun iz ni dátin. in then hóhen gizítin.
tház ther ſelbo líutſtam. thar uuíg nirhuabi zi frám.
Uuir ſcúlun quatun húggen. thaz ſie nan uns nirzúken.
bi thiu ſcál iz uueſan nóti. in ándero giziti.
Iúdas iz ouh giſítota. mit in iz áhtota.
er uuolta dúan imo einan dúam. ſo ther díufal inan ſpúan.

---

v. 1. die. F.
v. 2. uuír. P. óſtorun. P. nantun. P.
v. 3. kleinen. P.
v. 4. nen. F.
v. 5. filu hárto. P. uuorto. P.
v. 6. lantes gíangi. P.
v. 7. er uuig zi. F.
v. 8. inen. F. ér er. P. io *fehlt in* F.
v. 10. ſies. V. ſi. V. io. P. io *fehlt in* F. ahtin. P.
v. 11. Ríetun. V. nan. P.
v. 12. thes. P. menigi. P.
v. 13. Quádun. V. P.
v. 14. nirhúabi. P. fram. P.
v. 15. quadun. V. P. nirzuchen. F.
v. 16. ſcél. V.
v. 17. ſſítota. P.
v. 18. imo tuan. F. ſpuan. P.

Mit ín uuas ſin giráti. thaz ſélbo er nan firláti:
mit iro bóton giangi. thár man nan gifíangi.
Gimáchon quad in uuára. thaz thar niſt mánno mera.
ni ſi ékordo in giríhti. ſin emmizig giknihti.
Sie imo ſár thuruh tház. gihíazun michilan ſcaz.
in thíu er thaz gidáti. ſo giſuáſo inan giláti.
Er iz fáſto gihíaz. ioh iz óuh ni firlíaz.
thára zua er húgita. ioh ál ouh ſo gifrúmita.
Sie tháhtun thes gifúares. ſíd tho frámmortes.
uuas ér ouh in ther fári. ther hút thar mít ni uuari.

---

v. 19. thíu (*ſt.* ín). P. inan (*ſt.* nan). V.
v. 22. ekrodo. F. érkordo. P. émmizig. P. emizig. F. giknehti. F.
v. 23. mihilan. P. michilun. F. ſcáz. P.
v. 24. giſúáſo. P.
v. 25. ióh. P. ouh. P.
v. 28. mit. P. uuári. P.

IX.

VENIT AUTEM DIES AZYMORUM IN QUA NECESSE ERAT OCCIDI PASCHA. Luc. 22.

Giſtúant thera zíti guati. thaz man ópphoroti.
ioh man zi thíu giſazi. thaz lamp thes náhtes azi.
Tho ſant er pétruſan ſár. iohánnem ouh thar míti in uuar.
gibót thaz ſies gizílotin. thie óſtoron in gigárotin.
Bigondun ſie ántuuurten. uuara múgun uuir unſih uuénten.
thaz uuír zi thiu gigángen. uuir ſúliches biginnen.
Uuir ni eigun ſár theiſt es méiſt. húſes uuíht ſo thu uuéiſt.
noh uuíht ſélidono. thaz uuír iz gimachon ſcóno.
Thes ni bríſtit quad er zi ín. fáret in thia burg ín.
uns duat ein man gilári. líhit ſinan ſólari.
Sin íágiuuedar zílota. ioh fúntun al ſo er ſágeta.
ther man biſúorgeta tház. ioh léh thaz gádum gárauuaz.
Iz uuas gáro zíoro. giſtréuuitero ſtúolo.
mit réinidu álſo filu frám. ſo géſtin ſúlichen gizám.
Íltun ſie tho hárto ſár. ſines thionoſtes thár.
thes zílotun ſę íó thuruh nót. ſie hogtun gérno uuio er gibót.

---

v. 1. tház. P.
v. 2. lámp. P. nahthes. F.
v. 3. far. P. míti. V.
v. 5. ántuurten. V. P.
v. 6. uuir. P. thíu. P. biginnen. P.
v. 7. huſes. P.
v. 8. uuiht. P. uuir. P. gimáchon ſcono. P.
v. 9. búrg in. P.
v. 11. ſágiuuedar. P. funtan. F. ſo. V.
v. 12. biſorgeta. F. gadam. F. garauuaz. P.
v. 13. zioro. P. cioro. F. ſtuolo. P. ſtualo. F.
v. 14. renidu. F. alſo. P. geſtin. P. gizam. P.
v. 15. harto. P. dar (*ſt.* far). F. far (*ſt.* thar). F. thar. P.
v. 16. ſe. V. ſie. F. io. P. kerno. F. gibot. P.

So ſie giríhtun allaz tház. ioh er zi múaſe giſaz.
gibót er thaz ſie ſázin. mit imọ al ſáman azin.
Uuóla thaz githígini. thaz nóz tho thaz giſídili.
thia ſúazi ſines múaſes. giuuerdạn móhta ſie thés.
Ni uuard íó nihéin ézan. mit ſúlichen biſézzan.
noh diſg in ála halbon. ni ſị áuur mit then ſélbon.
Thár ſaz michil uuúnna. thiu éuuiniga ſúnna.
ni fon ímo ouh ferron. einlif dágaſtérron.
Drúhtin ſelbo in uuára. uuaz zéllu ih thir es méra.
ioh thie mit ímo in nóte. uuarun uuállonte.
Sint ſie úntar ménnisgon. after góte fúriſton.
in himilríche ouh thaz iſt uuár. thaz githíonotun ſe thar.
Irthíonotun ſe hárto. fruma mánagfalto.
thia ſelbun éra thih nu quád. ioh éuuiniga drútſcaf.
Nu íſt uns thiu iro gómaheit. ſo iz zen thúrftin gigeit.
zi gote uuégod hárto. ioh thrato mánagfalto.
Ni múgun uuir thoh uuir uuóllen. iro lób irzellen.
bi thiu fáhemes mit fréuuidu. nu frámmort zi theru rédinu.

---

v. 17. giſáz. P.
v. 18. imo. V. ſamant. F.
v. 20. ſuuazi. F. thes. P.
v. 21. ezzan. P. ezzen. F. biſezzen. F.
v. 22. díſg. P. ſi. V.
v. 23. ſunna. P.
v. 24. ní. P. imo. P. férron. P. éinlif. P. ſterron. P.
v. 25. Druhtin ſélbo. P.
v. 26. thíe. P.
v. 27. furiſton. P.
v. 28. hímilriche. P. himilrichi. F. ouh *fehlt in* F.
v. 29. ſe *fehlt in* F. harto. P. manachfalto. F.
v. 30. dia ih. F. euuiga. F. drutſcaf. P.
v. 31. iſt úns. P. iru. F.
v. 32. harto. P. manachfalto. F.
v. 33. thoh uuollen. F.

X.

DESIDERIO DESIDERAUI HOC PASCHA. Luc. 22.

Bigán tho druhtin rédinon. then ſélben zuelif théganon.
then thár umbi ínan ſazun. mit imo ſáman azun.
Thes múaſes gérota ih bi thíu. thaz ih iz ázi mit íu.
er ih thaz uuízi thulti. ioh bíúih dót uuurti.
Ni drínku ih rehto in uuára. thes rébekunnes méra.
fon themo uuáhsmen fúrdir. thaz gilóubet ir mir.
Er íh iz ſo bithénku. mit íú ſáman auur drínku.
níuuuaz thaz íu iz líche. in mines fáter riche.
Nam èr tho ſélbo thaz brót. bót in iz giſéganot.
gibót thaz ſies ázin. álſo ſie thar ſázin.
Ir ezet quád er ana uuán. líchamon mínan.
allen zéllu ih iu tház. thaz éigit ir giuuíſſaz.
Nemet then kélih ouh nu zíu. thaz drinkan déilet untar íú.
thar drínket ir thaz minaz blúat. thaz íu in euuon uuóla duat.
Iz héilit liuto uuúnta. ioh mánagero ſúnta.
iz iſt mánagfaltaz thing. yrlóſit theſan uuórolt ring.

---

v. 1. Bigon. F.
v. 2. ſamant. F.
v. 3. ih kerota. F. íh iz ázi. P. íú. P.
v. 4. ér. P. bi íúih. V. F. bíuih. P. uurti. V. P.
v. 5. trinchu. F. mera. P.
v. 6. furdir. P.
v. 7. ſamant. F. drinku. P. trinchu. F.
v. 8. níuuuuaz. P. niúuaz. F. íú. P.
v. 9. ér. P. giſégenot. V. P.
v. 11. ézet. P. quad. P. ane. F.
v. 12. íú. P.
v. 13. Német. P. chelich. F. zi íu. V.
v. 14. íú. P. éuuon uuola. P.
v. 15. heilit líuto uuunta. P. manakero. F. ſunta. P.
v. 16. manachfaltaz. F. irloſit. F.

XI.

ANTE DIEM FESTUM PASCHAE SCIENS IESUS. Ioh. 13.

So ſíe tho thar gázun. noh tho zi díſge ſazun.
ſpíohota ther díufal. ſelbon iúdaſan thar.
Dét er ſoſer ió duat. uuárf iz hárto in ſinaz múat.
thes náhtes er giſítoti. er drúhtinan firſéliti.
Kriſt mínnota thie ſíne. unz in énti themo líbe.
thí er zi zúhti zi imo nám. tho er eriſt brédigon bigan.
Er uuéſſa thaz ſin fáter gab. ſo uuit ſo hímil umbiuuárb.
ál imo zi hénti. zi ſíneru giuuélti.
Uueſt er ſélbo ouh ſo iz zám. tház er uns fon góte quam.
ioh áuur ſoſ er uuólta. zi ímo faran ſcólta.
Er ſtúant ir themo múaſe. tho zi themo ábande.
légita ſin giuuáti. er in mandát dati.
Nám er einan ſában thar. umbigúrta ſih in uuár.
nam áfter thiu ein békin. goz er uuázar thar in.
Fíang tho zi iro fúazin. gibót ſie ſtíllo ſazin.
thio ſíno diurun hénti. uuúaſgun ſe unz in énti.
Druhtin ſélbo thaz biuuárb. mit themo ſábane ouh giſuárb.
thíu ſin hoha gúati. lerta ſie ótmuati.

---

v. 1. Só. P. ſie. P.
v. 2. ſpiota *und darüber geſchrieben:* ſpuan. F.
v. 3. uuarf. P.
v. 4. firfeleti. F.
v. 5. dia ſina. F.
v. 6. thier. P. nan. P.
v. 8. giuuelti. P.
v. 9. ſélbo. V. fone. F.
v. 10. zi. V. imo. P. fáran ſcolta. P.
v. 11. apande. F.
v. 12. mandatum. F. gitati. F.
v. 14. nam er. F.
v. 16. ſino. P. tiuren. F. ðíurun henti. P. uuúasg in. V. P.
v. 17. giſuarb. P.
v. 18. thiu. P. hóha. P.

So er es érist bigán. er sar zi pétruse quam.
yrscíuht er filu dráto. súlichero dáto.
Ist drúhtin quad gilúmflih. thaz thú nu uuásges mih.
inti íh bin eigan scálk thin. thu bist hérero min?
Thuruh thin héroti. nist mir iz gimúati.
thaz ió fúazi mine. zi thiu thin hánt birine.
Gab er mo ántuuurti. mit mámmenteru mílti.
thaz uuérk er thar tho sítota: iz súazo imo giságeta.
Thaz íh nu méinu mit thíu. unkund hárto ist iz íu.
iz uuirdit éthesuuanne, thoh íú zi uuízanne.
Firságen ih iz quad er frám. ouh ío ni meg iz uuérdan.
theiz ió zi thíu gigange. theih thíonost thir gihénge.
Ni uuasgu ih sie quad er thír. ni habest thu déiles uuiht mit mír.
ouh bi thía meina. giméinida nihéina.
Drúhtin quád er uuásg mih ál. ob iz súlih uuesan scál.
hóubit ioh thie fúazi. thin náhuuist ist mir súazi.
Thaz iz ío ni uuerde. thaz ih thín githarbe.
noh liobo drúhtin min. theih ió gimángolo thin.
Quad tho zi ímo druhtin krist. thér man ther githuágan ist.
thie fúazi reino in uuára. ni thárf er uuasgan méra.
So drúhtin tho gideta tház. mit ín er auur sáman saz.
slíumo er in tho zéinta. uuaz èr mit thíu meinta.

---

v. 19. bigan. P.
v. 20. irschiuht. F. drato. P. dato. P.
v. 21. gilimplih. F. gilúmplih. V. P. thu. P.
v. 22. ih. P.
v. 24. thiu. P.
v. 25. milti. P.
v. 26. fuuazo. F. imo. V. sageta. F.
v. 27. meinu. P. únkund. P. harto. P. fú. P.
v. 31. se. P. habestu. F.
v. 32. gimeinada. F.
v. 33. quad. P. uuasg. P. scal. P.
v. 34. fuuazi. F.
v. 35. githárbe. P.
v. 36. gimankolo. F.
v. 37. ther. P.
v. 38. mera. P.
v. 39. thruhtin. F. samant. F. saman sáz. P.
v. 40. gizeinta. F. ér. P.

Er nám er ſin giuuáti. tho zálta in ſar thio dáti.
thes ſelben uuérkes guati. thoh iúdas es ni hórti.
Uuízit quad er theſa dát. thaz ſi in íuih gigát.
thaz ír ni ſit zi fráuili. thaz zéigot íú thiz bílidi.
Ir héizet állaz thaz iár. mih drúhtin inti méiſtar.
rehto ſpréchet ir thár. ih bín ouh ſó thaz iſt uuár.
Nu ih ſúlih thultu. uuidar thíe thih uuáltu.
mit ſúslicheru rédinu. then mínen mih ſus nídiru.
Uuio harto mér zimit íú. ir ginozon bírut untar íu.
thaz ein ánderemo. fúazi uuaſge gérno.
Ioh untar íu mit gúati. irbiatet ótmuati.
mit míchilen mínnon. iz frámmort zeigot mánnon.

---

v. 41. drati. P.
v. 42. horti. P.
v. 43. gigat. P.
v. 45. heizet. P.
v. 46. ſo. P.
v. 48. nideru. F.
v. 49. ginózon. P. íú. P.
v. 50. éin. P. andremo. V. P. kerno. F.
v. 51. íú. P. irbietet. V. P.
v. 52. minnon. P.

XII.

CONTRISTATUS EST IESUS SPIRITU ET DIXIT EIS DE TRADITIONE EIUS. Ioh. 13.

So ér in gizéigota thár. ſo uuard er únfrauuer ſár.
ſih drúabta ſines múates. ther fréuuida iſt alles gúates.
Róu thio ſino gúati. thie uuénegon líuti.
thes óuh ni uuas tho duála. thero iúngorono zála.
Ih zéllu íú quad er ubarlút. alle uuárut ir mir drút.
ih zuélifi iuih zélita. ioh ſúntar mir iruuélita.
Uzar uuórolt menigi. ir uuárit min githígini.
thaz íh ouh min giráti. íú allaz kúnd dati.
Ioh ſo iz zi thíſu uuurti. thaz ír mir leiſtit húldi.
bi thiu méiſtig zóh ih íúih. ir mír ni datit áſuih.
Thoh habet ſúmilih thaz múat. mir hinaht ánarati duat.
ioh gíbit mih zi hánton. then minen fíanton.
Sah ein zi ánderemo. in hérzen uuas in ángo.
in múat irquamun hárto. thero drúhtines uuórto.
In múate uuas in thráti. thie égislichun dáti.
ioh fórſgotun zi nóti. fon uuémo er ſulih quáti.

---

v. 1. er ín. P. thar. P. far. P.
v. 4. tuuala. F. zala. P.
v. 5. iu. P. quád. P.
v. 8. gund. F.
v. 9. ſo. V. uurdi. V. P. uuurdi. F. ir. P. léiſtit. P. huldi. P.
v. 10. zóg. V. P. zo. F.
v. 11. ſumelich. F. muat. P. hinath. F.
v. 13. andremo. V. P.
v. 14. uuorto. P.
v. 15. dráti. V. P. F. dati. P.
v. 16. forſkotun. F. fórſpotun. V. P. fúlih quati. P.

Íó untar ín umbiríng. fon uuémo quami fúlih thing.
ſo uuélicho dáti. ioh ſulih ánarati.
Tho ſprachun ſie álle fon ín. ia íh iz drúhtin ni bín.
ia iz hérza min ni rúarit. noh ſúlih balo fúarit.
Thoh ſíe ſih uueſtin réinan. úzana then éinan.
giloubtun ſie mer hárto. thero ſínero uuorto.
Quad tho iúdas ther iz ríat. ioh állan theſan ſcádon bliant.
er ſprah mit únuuirdin. meiſtar ia íh iz ni bin.
Thaz quistú quad er ſár. thoh ſágen ih íu in ála uuar.
thér man thultit iámer. filu mánagfaltaz ſér.
So kráftlichan uuéuuon. ſo thúltit er in éuuon.
thaz ímo ſazi thánne. ni uuúrti er io zi mánne.
Pétrus bat iohánnan. thaz er iréiscoti then mán.
er zi imo irfrágeti. uuer ſúlih balo ríati.
Thaz bóuhnita er giuuíſſo. uuas náhiſto giſézzo.
thes méiſteres in uuára. hábetun ſie michila héra.
Uuánta thar ſaz thágeta. pétrus ſo ih nu ſágeta.
ni gidórſta ſprechan lúto. héroſto thero drúto.
Tho frágeta er thio dáti. ioh thaz ánarati.
bat ér in iz giſágeti. fon ſúorgon ſie al irrétiti.
Thaz ſítot quad er ana nót. themo ih bíutu thiz brót.
tho nám er eina ſnítun thar. inti bot ſa iúdaſe ſar.

---

v. 17. Íó. P. untar *fehlt in* F. uuemo quámi ſulih. P.
v. 18. dati. P.
v. 19. ſpráchun. P. druhtin. P.
v. 20. ſulih bálo ſuarit. P.
v. 21. uuiſſin. F.
v. 23. allen. F.
v. 24. ſpráh. P. bíu. P.
v. 25. quísdu. P. quisdú. V. íú. P.
v. 26. íámer. P. ſer. P.
v. 28. imo ſázi thanne. P. uúrti. V. P. uurt. F. íó. P.
v. 29. pat. F. ér. P. iréiskoti. V. P.
v. 30. ímo. P. ſulih bálo riati. P. rieti. F.
v. 31. giſezzo. P.
v. 32. mihile. F.
v. 33. Uuanta. P.
v. 36. ſageti. F. ſorgon. F. ſie. V.
v. 37. brot. P.
v. 38. enti. F. bót. P.

After thémo muaſe. ſo kleib er ſátanaſe.
ioh uuíalt ſin ſár ubar ál. ſélbo ther díufal.
So er zi thíu tho giuuánt. thaz er thia ſnítun thar firflánt.
úzgiang ſar tho líndo. ther díufeles giſíndo.
Spráh tho drúhtin zimo ſár. ni tház er iz gibúti in uuar.
thaz thu in múate fuaris. ſlíumo ſo giſcíaris.
Ni uuás thar ther firſtúanti. uuaz er mit thíu meinti.
ouh thia múatdati. thehéino mezzo irknáti.
Súme firnámun iz in tház. uuant er ſékilari uuás.
thaz híazi er íó then uuórton. uuaz ármen uuihtin ſpénton.
Ódo er thes giſúnni. zen óſtoron uuaz giuuúnni.
tház ſie thanne hábetin. thes dáges ſih gidrágotin.
So ſlíumo ſof er úzgiang. finſtar náht nàn intfíang.
fon themo líohte uuas ther mán. in éuuon giſcéidan.
Er fuar ílonto. zi fúriſten thero líuto.
máchota zi nóti. thaz kríſtes ánarati.
Bigán ſih freuuen líndo. ther kuning éuuinigo tho.
thóh er ſcoltí in mórgan. bi rîchi ſin irſtérban.
Ni hábat er in thía redina. ni ſi ékord einlif thégana.
ih meg iz báldo ſprechan. ther zuélifto uuas giſuíchan.
Ni ſtúant thiu maht thes uuíges. in ménigi thes héries.
iz uuas ál in rihti. in ſínes einen kréfti.

---

v. 39. kléib. P.
v. 40. al. P.
v. 41. firflant. P.
v. 42. tiufales. F.
v. 43. zi imo. V. F.
v. 44. tház. P. giſchiariz. F.
v. 47. Sume. P. uuanta. V. F. uuas. P.
v. 48. io. P.
v. 49. Ódo. V.
v. 52. giſkéidan. V.
v. 53. Er. P. ilento. F. ze. F.
v. 54. kriſtes. P.
v. 55. kúning. P.
v. 56. ſcolti. V.
v. 57. habat. P. habet. F.
v. 58. giſuuihohan. F.

Er quam ſo rísi hera in lánt. ioh kréftiger gígant.
in éinuuigi er nan ſtréuuita. ther rícht ſínaz dárota.
Then fúriſton therera uuórolti. nótagan gihóloti.
in bánt inan gilégiti. er fúrdir uns ni dériti.

---

v. 61. quám. P. risi. P.

XIII.

PETRUM DIXIT NEGATURUM. Luc. 22.

Zi ſineru ſpráchu druhtin fíang. ſo iúdas thanan úz gigiang.
thes náhtes er in zálta. reda mánagfalta.
Giuuiſſo quad er uuízit nú. kíndilin mínu.
theih bín mit íú in uuára. lúzila uuíla.
So ſúachet ir mih héizo. ioh harto ágaleizo.
ni hílfit íúih thiu íla. thanne in thía uuila.
Ih lazu ſágen ih íu tház. gibót ala níuuaz.
ir íúih mínnot untar íú. ſo ih iz bílidta fora íú.
Thaz mánnilih irkénne. in themo mínnonne.
ioh ellu uuórolt ouh in thíu. mih méiſtar habetut zi thíu.
Súntar gruazt er óuh in uuár. pétrum ſinan thégan thar.
ſprah ímo thero uuórto. in múat tho filu hárto.
Símon húg es ubar ál. thés ih thir nu ſágen ſcal.
ioh harto thénki thara zúa. thaz muat in fíara ni dua.
Gérota íuer hárto. ſelb thér uuídaruuerto.
thaz múaſi er rédan íú thaz múat. ſó man korn in ſíbe duat.
Iz uuas hárto égislih. tho betota ih ſélbo bi thíh.
in gilóubu ni giuuánktis. ioh múates thih gihártis.

---

v. 1. danana. F. uzgianch. F.
v. 3. Giuuíſſo. P. nu. P.
v. 4. iu. P. uuilla. P.
v. 7. lázu. P. iu. P.
v. 8. iuih. P. fóra. P.
v. 10. elliu. F. habetit. F.
v. 11. ouh. P.
v. 12. ſpráh. P. imo. P.
v. 13. Simon. P. ſagan. F.
v. 14. hárto. P. zua. P.
v. 15. iuer. P. ther. P. uuidaruuarto. F.
v. 16. muaſi. P. muat. P. ſo. P.
v. 17. egislih. P. egislihc. F. thih. P.
v. 18. giuuanctis. F. giuuángtis. V. P.

Uuis ouh dróſt ſéres. ſár thu thih bikéres.
bruádoron thínen. thaz ſcádon ſie firmíden.
Ér ſprah báldlicho. ioh harto théganlicho.
quad íó gihárteti. mit ímo in theru nóti.
Mit thír bin garo drúhtin. mit múatę ioh mit máhtin.
in kárkari zi fáranne. ioh tódes ouh zi kóronne.
Giſuíchen ſie thir álle. nub íh íó thíz uuolle.
nub íh giuuéizez ubar ál. ſo man méiſtere ſcal.
Ni ſí thir in githánke. thaz íh thir íó giuuénke.
drúhtin min líobo. thes dúan ih thih gilóubo.
Tho zálta kriſt thia hérti. theiz álles uuio uuúrti.
báldi ſines múates. ioh éllenes gúates.
Pétrus zellu ih thir tház. thaz uuíg thaz iſt ſo hébigaz.
thaz thú gilougnis hárto. noh hínaht thero uuórto.
Tház thu quis zi léziſt. thaz thú mih ſar ni uuíziſt.
ioh ſuéris filu héizo. ni ſís thero ginózo.
Thu lóugnis min zi uuáre. er hinaht háno krahe.
in nótlichemo thínge. er thaz húan ſinge.
Lóugnis thrín ſtunton. mit thínes ſelbes uuórton.
gihúgi uuórtes mines. thes héreren thines.
Zi ſpéri irquam er hárto. ſúlichero uuórto.
thoh ſpráh er uuórton héizen. thia kúanheit uuolt er uuéizen.

---

v. 19. Uuís. P. droſt. P.
v. 20. bruadron. F.
v. 21. Er. P.
v. 22. giherteti. F.
v. 23. garu. F.
v. 24. tóthes. V. P. chorone. F.
v. 25. io. P.
v. 26. giuueizzet. F. meiſtare. F.
v. 27. io. P.
v. 28. druhtin. P. mín liobo. P.
v. 29. uuurti. P.
v. 30. ellines. F.
v. 31. Petrus zéllu. P.
v. 32. thu. P. gilóugnis. P. gilouginis. F. harto. P.
v. 33. Thaz thú. P. quiſt. F.
v. 34. deru. F.
v. 37. Lougnis. P. Louginis. F. din. F. nuorton. P.
v. 38. gihugi. P.
v. 39. ſpéri. V. uuorto. P.
v. 40. do. F. ſprah. P. heizen. P. chuanheit. F.

Drúhtin min ginádig. thi íh es uuurti uuírdig.
mit thíonoſtu ih biuuúrbi. thaz ih mit thír irſturbi.
Thaz ſuért ni uuari in uuórolti. ſo harto bízenti.
odo ouh ſpér thehein ſo uuás. thaz ih rúahti bi tház.
Uuáfan ni uuári. thaz ih in thíu firbari.
ni ih gabi ſéla mina. in uuéhſal bi thia thína.
Ther fíant íó ſo hébiger. then ih intríati thiu mér.
thaz mih ío ginotti. theih thin firlóugneti.
Sie ſprachun álle ſo man uuéiz. ſo ſámalichan úrheiz.
bihíazun ſih zi nóti. thera ſelbun kúanheiti.
In ſélben thaz ni hángtin. thaz ſímo ío giuuanktin.
thehéin thes múate horti. in ſúlicheru nóti.
Níſt er quatun tháre. ther ío thih ſo irfáre.
giſúmten uns thir dérien. uuir uuóllen thih in uuérien.

---

v. 41. uuurdi. P.
v. 42. dionoſto. F. biuúrbi. P.
v. 44. thaz. P.
v. 47. io. P. inrieti. F. mer. P.
v. 48. íó. P. ginótti. P. firlougeneti. F.
v. 50. chuanheiti. F.
v. 51. hanctin. F. ſie mo. V. ſie imo. F. íó. P. giuuanctin. F. giuuangtin. V. P.
v. 52. noti. P.
v. 53. quadun. V. P.
v. 54. tergen. F. iruuerien (*ſt.* in uuerien). F.

XIV.

IUBET UT CUI DESIT GLADIUM EMAT. Luc. 22.

Thánne ih quad er ſánta. in min árunti íúih uuánta.
uuard iz íó uuánne. thaz brúſti íú uuihtes thánne.
Ni uuérd iz quatun drúhtin ni uuir fúarin mit ginúhtin.
thoh unſer nihéin uuiht drúagi. thoh hábetun uuir ginúagi.
So uuer ſékil quad er éigi. ni ſi imo in thiu ginúagi.
uuanta íú nu nót uuirdit. neme thia dásgun thar mit.
Gibót er tho in then nótin. thaz ſie ſih uuárnotin.
thaz nihéin thes fártes. tho thárbeti thar ſuértes.
So uuélih ſo iz ni hábeti. gibót er thes giziloti.
er úmbi thaz in gáhi. thia dúnichun gigábi.
Thaz héilege íó girédotun. ouh búah fon mir giſágetun.
ioh fóraſagon zéllent. thio ziti iz nu irfúllent.
Drúhtin quátun ſe ſár. uuir éigun zuei ſuért hiar.
nu zi ṭhérera friſti. in thina fólluſti.
Ginúag iſt thár quad er zín. thiu mugun úrkundon ſin.
thaz uuír in mugun uuérren. in thíu uuir tház uuollen.
Nóh ni tharf man zéllen. in thiu uuir tház iruuellen.
ni bunſih uuáfan nerien. giſtén uuir unſih uuérien.

---

v. 2. thanne. P.
v. 3. quadun. V. P.
v. 4. nihhein. F.
v. 5. ſechil. F. ſi ímo. P. thar (*ſt.* in thiu). F.
v. 6. nú. P. néme. P. mít. P.
v. 7. ſíe. P.
v. 8. nihhein. F.
v. 11. ſagetun. F.
v. 12. zellent. P.
v. 13. quadun. V. P.
v. 14. fríſti. P.
v. 15. Ginuagi. F. thar. P: zi ín. P. F.
v. 16. thiu. P. uuellen. F.
v. 18. bi únſih. P.

XV.

CONSOLATUR DISCIPULOS DE MORTE SUA. Ioh. 14.

Dróſt er ſie tho uuórto. ſines tódes harto.
er iz zi thíu uuurti. es uuárun in tho thúrfti.
Ni ſí iuz quad er ſmérza. ni ríaze óuh íúer hérza.
in got gilóubet ioh in mih. giuuíſſo theiſt gilúmflih.
Mines fáter hus iſt bréit. uuard uuóla then thar íngeit.
ther ſih thés muaz fróuuon. ioh ínnana biſcóuuon.
Thar iſt in ála uuari. mánagfalt gilári.
húgget therero uuórto. ioh ſelida mánagfalto.
Uuariz álles uuar in uuár. ſliumo ſáget ih íú iz ſár.
uuérgin thaz gizámi. ſih íúih iz ni háli.
Ih faru gárauuen íú ſár. frónisgo íú ſtát thar.
ir thés ni miſſidrúet. mit mír thar iamer búet.
Thaz thar min géginuuerti íſt. ſi íamer íúer náhuuiſt.
thaz ir uuízit mina fárt. thero uuégo ouh uueſet ánauuart.
Zi ímo ſprah tho thómas. er ein thero éinlifo uuas.
thes uuéges ni birun uuir ánauuart. ouh ni uuízun thina fárt.
Girihti unſih es álles. uuara thu fáran uuolles.
thaz uuára zált er imo ſár. ioh ſpráh ouh zimo ſús in uuar.

---

v. 1. tóthes. V. P.
v. 2. uurti. V.
v. 3. uz (*ſt.* iuz). V. ouh. P.
v. 4. gilumplih. V. P. gilimplich. F.
v. 5. iſt ſo breit. F.
v. 6. ſíh thes. P. inana. F.
v. 9. ſágeti. V. F. ſu. P. íz. P.
v. 10. uuerkin. F. ſo ih (*ſt.* ſih). V. iu (*ſt.* iuih). F.
v. 11. ſar. P. froniſco. F.
v. 12. miſſedrúet. V. íámer. P.
v. 13. thár. P. iuar. F.
v. 14. tház. P. uuizit. P. uuégo. V.
v. 15. éin. P.
v. 16. fart. P.
v. 17. uuára. P.
v. 18. ſar. P. ſprah. P. zi imo. V. ſus zi imo. F. zímo ſus. P. uuár. P.

Íh bin uueg réhtes. ioh alles rédihaftes.
bin ouh líb inti uuár. bi thiu ni gírrot ir thar.
Niſt mán nihein thaz iſt uuár. ther quéme zi themo fáter ſar.
thaz íaman inan gibéite. íh inan ni léite.
Ób ir mih irknátit. ir ſélbon thaz inſtúantit.
ana lánglicha fríſt. uuíolih ouh min fáter iſt.
Quad tho phílippus iro éin. thiz ſelba uuás imo untar zuéin.
giloubt er únredina. ther fáter uuari fúrira.
Then fáter druhtin éinon. then láz unſih biſcóuuon.
thin uuórt ſin ófto giuuúag. ſo iſt uns álles ginuag.
Nám tho druhtin thánana. thia ſelbun únredina.
uuant er in ábuh iz inſtúant. kert er mo álles uuio thaz múat.
So mánagfalto zíti. ih mit íú bin hiar in uuórolti.
mit múatu ir mir ni náhet. ioh mih nóh nirknáhet?
So uuér ſo thaz iruuélle. then fáter ſehan uuólle.
thánne thaz ni híluh thih. giuuaro ſcóuu er anan míh.
Thar ſíhit er thaz édili. ioh ſínes ſelbes bílidi.
giuuiſſo ſéh er anan míh. min fáter iſt ſo ſámalih.
Er zalt in óuh tho thar méiſt. uuio ther héilego géiſt.
thie uuízzi in ſcolta méron. mit ſínes ſelbes léron.
Nihéinemo ni brúſti. ni er alla frúma uueſti.
allaz uuár inti gúat. ſo ſélben gotes géiſt duat.

---

v. 22. des (*ſt.* thaz). F. ſáman. P.
v. 23. irknúatit. V. P.
v. 24. lanclicha. F.
v. 25. daz (*ſt.* thiz). F.
v. 26. gilóubt. P.
v. 28. allen (*ſt.* úns alles). F.
v. 30. uuanta. F. in muat. F.
v. 32. ióh. P. noh. P.
v. 33. unolle. P.
v. 34. mih. P.
v. 35. biludi. F.
v. 36. giuuíſſo. P.
v. 37. zált. P. zalta. F. ouh. P. heiligo. F. geiſt. P.
v. 38. leron. P.
v. 39. alle. F. uuiſſi. F.

Zálta in ouh uuára. uuóroltliuto fára.
árabeiti mánago. thio ín tho uuarun gárauuo.
Lért er ſie mit uuórton. uuio thaz firdrágan ſcoltun.
quad after théru thulti. zi mámmuntę in iz uuúrti.
Ir ni thúrfut quad bi thíu. fridu lázu ih mit íu.
mámmunti ginúagaz. drof ni ſúorget bi tház.
Ni lázu ih íúih uuéiſon. ih íúer áuur uuiſon.
gidróſtu ih íúih ſcíoro. mit fréuuidu ala zíoro.
Ir bírut thaz niſt uuúntar. fríunta mine ſúntar.
drúta mine in ála uuár. zi thiu ſo kós ih iuih ſár.
Theiſt gibót minaz zíu. ir íúih mínnot untar íú.
ioh íagilih thes thénke. thero mínnono ni uuénke.
Ín tho druhtin zélita. uuant ér ſe ſélbo uuélita.
mánota ſie thes náhtes. mánagfaltes réhtes.
Er hábet in thar gizáltan. dróſt mánagfaltan.
fon ſin ſélbes gúati. ſo ſlíumo ſo er irſtúanti.
Quad after théra friſti. in níamer ſin ni brúſti.
ioh ſię íámer ſar tház uuúrti. uuárin mit giuuúrti.
So er ſe lérta thó in thera náht. ſo thú thir thar léſan maht.
gizóh ſe thar tho fóllon. ſélbo in ſinan uuíllon.
Úf zi hímile er tho ſáh. ioh ſélben gotes lób ſprah.
bifálah tho thie thégana. in ſines fáter ſegana.

---

v. 41. zalt. F. in uuara. F.
v. 44. mámmunte. V. uurti. P.
v. 45. laz. F. íú. P.
v. 46. forget. F. thaz. P.
v. 47. iuih. P.
v. 49. mina. F.
v. 50. druta míne. P. mina. F. ala. P. íúih ſar. P.
v. 51. zi íu. V. F. íúih. P. íú. P.
v. 52. denche. F. uuenche. F.
v. 53. uuanta. F.
v. 55. droſt. P.
v. 58. ſie. V. ſia. F. ſamer. P. uurti. P. kiuurti. F.
v. 59. tho. P.
v. 60. uuillon. P.
v. 61. Uf. P.

Thaz ér mo ſie gihialti. unz er fon tóde irſtuanti.
ér ſie thanne ſánti. in thionoſt ſinaz uuánti.

---

v. 63. ér. P. dóthe. V. dothc. P. irſtúanti. P. v. 64. er. P. thánne ſanti. P.

XVI.

EGRESSUS EST POST HAEC TRANS TORRENTEM CEDRON. Ioh. 18.

Er after théſen uuorton. giang in einan gárton.
úbar einan klingon. ſid tho théſen thingon.
Sie ouh zi thiu gifiangun. mit imo ſáman giangun.
feſtes húges follon. thie nótigiſtallon.
Bidrahto iz állaz umbiring. thaz uuas nu iámarlichaz thing.
ther alla uuórolt nerita. tho méra ira ni hábeta.
Er déta al thaz gidán iſt. ioh gibit in álla thia uuiſt.
thoh ni hábeta er nu lés. méra thes githigines.
Thaz uuéſta ſelbo iúdas. thaz drúhtin thes giuuón uuas.
thaz er ófto thara in. giuuon uuas gángan mit in.
Er fliumo ſar tho zimo nam. thes ſelben hérizohen man.
ſcára filu bréita. ioh ſie thára leitta.
Ioh thie éuuarton réhto. liuuun filu knehto.
thie fárara ouh ginúage. zi thémo ſelben uuige.
Bigóndun ſie ſih fázzon. mit iro liohtfazzon.
mit fákolon mánagen. ioh uuáfanon gárauuen.

---

v. 1. garton. P.
v. 3. ſamant. F.
v. 5. Bidrahto. V. thing. P.
v. 6. allo. F. méra. V. iro. F.
v. 7. déta. V. gibit. P. allan in thia uuiſt. F. uuiſt. P.
v. 11. zi imo. P. F. ſelbon. F.
v. 12. ſkára. V. P. ſe. F. leita. P.
v. 13. rehto. P. iro. F.
v. 14. fárira. V. P. uuige. P.
v. 15. lioth. F.
v. 16. fakalon. F. managen. P. garúuuen. F.

Ingegin ímo fuar in uuár. únfirflagan héri thar.
mánno michil ménigi. fie uuárun einon zuélifi.
Mit fpéron ioh mit fuérton. bihíazun fih mit uuórton.
tház man nan gifíangi. mit níauuihtu er ningíangi.
Súmę ouh thie ginóza. druagun ftángun groza.
kólbon ouh in hénti. thaz fíes gidatin énti.
Zi ín fprah tho iúdas. ther iro léitari uuas.
fúrifta ouh in uuára. thera ármilichun fára.
Thaz ír ni miffifáhet. ni uuánu ir nan irknáhet.
féhet then ih kúffe. fo fít es far giuuíffe.
Ther íft iz fagen ih íu in uuár. then gifáhet ir fár.
far zi thémo uuipphe. tház er íú nintflúpfe.
Óda er horta gáhun. fon thén theiz gifáhun.
uuíolih er fih fárota. in themo bérge fih gibílodta.
Tho uuánt er in theru nóti. fih ánderlichan dáti.
tház man nan nirknáti. ioh thiz bi thíu quati.
Sin kráft ouh thi uns gifcríban ift. theiz uuari góugulares líft.
mit thíu fih in biuuériti. ioh fíh fon in ginériti.
Krift giang fórna fof iz zám. ióh ingegin ín quam.
er fliumo far tho zín fprah. uuenan fúachet ir quad.
Sie ímo far iz záltun. ioh ínan felbon nántun.
náles thaz fie iz dátin. thaz fíe nan thoh irknátin.

---

v. 17. heri thár. P.
v. 18. einin. F.
v. 20. niuuuihti. F. er in ningiangi. F.
v. 21. Sáme. V. truagan ftanga. F.
v. 23. leittari. F. leitiri. V. P.
v. 24. fara. P.
v. 26. fi des. F.
v. 27. fágen. P. fú. P. far. P.
v. 29. Odo. F.
v. 30. er fih gibilidta. F.
v. 31. ther. V. P. dera. F. dati. P.
v. 33. diu uns ouh. F. lift. P.
v. 34. fih. P. ín. P. gineriti. P.
v. 35. kríft. P.
v. 36. zi in. F.
v. 37. Síe imo. P. fár. P. zaltun. P. felbo. F. nantun. P.
v. 38. irknatin. P.

Zi in ſpráh er tho ſár. ih bin iz ſélbo thaz iſt uuár.
zi gúatu ir min ni rúachet. thoh bín ih then ir ſúachet.
So ſlíumo ſie iz gihórtun. ſie ſar biſkránkolotun.
uuídorort ſie fúarun. ioh alle nídarfialun.
Det er áuur fragun. ſó ſie tho biquámun.
er eiſcota áuur ſar tho zi ín. uuénan ſie thar ſúahtin.
Gábun ſie mit uuórte. thaz ſelba zi ántuuurte.
thaz ſélba ſie ímo ſágetun. ſie híar biſóra zelitun.
Ia ſáget ih íú quad er zi ín. thaz íh ther ſelbo mán bin.
bi thén ir rehto in uuára. irhúabut theſa fúara.
Iúdas ther ſie bráhta. ſih drúhtine tho náhta.
thaz ér irfulti állaz. ſo ér hiar fórna gihiaz.
Heil quad er méiſtar. inti kúſt inan ſár.
intfiang er nan mit thúlti. thúruh ſina mílti.
Thaz zéichan tho firnámun. thie thara mit ímo quamun.
ioh íágilih tho hógeta. uuio er in ér ſageta.
Stúantun ſie tho gáro thar. inti fíangun nan ſar.
datun thio iro hénti. drúhtin in gibénti.

---

v. 39. uuar. P.
v. 41. bikrankolotun. F.
v. 44. eiſchota. V. P.
v. 45. ántuurte. P.
v. 46. imo. V. hiar. P.
v. 47. fú. P.
v. 49. nahta. P.
v. 51. kúſta. V. F. ſar. P.
v. 52. milti. P.
v. 54. íágilih. P. ér in ér ſágeta. P.
v. 56. dátun. P. gibenti. P.

XVII.

QUOMODO PETRUS ABSCIDIT AURICULAM SERVO SACERDOTIS. MATH. 26.

Pétrus uuard es ánauuert. ioh bratt er ſlíumo thaz ſuért.
er hérzen ſih gihárta. inti éinan ſar iruuárta.
Ih uuéiz er thes ouh fárta. thes hóubites rámta.
tház er thaz giſítoti. then méiſtar irrétiti.
Giſtuant géner uuan ih thénken. tház er uuolti uuénken.
thoh ſlúag er imo in uuára. thana thaz zéſua ora.
Níſt ther uuidar hérie. ſo héreron ſinan uuérie.
ther úngiſaro in nóti. ſo báldlicho dáti.
Ther ana ſcílt inti ana ſpér. ſo fram firlíaſi in thaz giuuér.
in githréngi ſo ginóto. ſinero fíanto.
Uuérit er inan giuuíſſo. hárto filu uuáſſo.
unz imo drúhtin thuruh nót. thaz uuig félbo firbot.
So ſo éin man ſih ſcal uuérien. ioh héreron ſinan nérien.
ſo áht er íó ginóto. thero kriſtes fíanto.
Unz er ſélbo zimo ſpráh. ih mág giuuinnan hériſcaf.
éngilo giuuélti. ob ih iz dúan uuolti.

v. 1. anauuért. P.
v. 2. er *fehlt in* F.
v. 3. ramta. P.
v. 6. zeſauua. F.
v. 8. dati. P.
v. 9. giuuer. P.
v. 10. ſineru. F. ſínero fianto. P.
v. 11. Uuerita er nan. F.
v. 13. ſinen. F. nerien. P.
v. 15. zi imo. V. F. mag giuuínnan. P.
v. 16. ſh. P.

Hímilisge thégana. thúſunt filu mánaga.
ſih ſnéllo héra fuartin. ioh géginuuerte ſtúantin.
Thaz ſíe mih hiar firſpráchin. ióh mih ſar giráchin.
irrétitin mit ſuérton. úzar iro hánton.
Irkenni ſélbo thiſu uuórt. ioh dúa thaz ſuert uuídorort.
gilímphit theih thiz uuólle. ioh thaz giſcríb irfulle.
Thés ni uuas tho duála. ſo er rúarta imo thaz óra.
er ſáztaz uuídar héilaz. ni gilóubtun ſíe thoh bi tház.
Thie liuti ráchun tho iro zórn. thes thahtun ſie ér iu filu fórn.
ſie ínan ſar gibúntun. ſo ſlíumo ſie inan fúntum.
Thie iúngoron thiz giſáhun. inflúhun imo gáhun.
then méiſtar io méino. házun ſie thar éino.
Sie ſahun úngimacha. ioh égislicha ſácha.
drúhtin iro bíntan. ni gidórſtun zi imo iruuíntan.
Ánna híaz thar ein mán. káiphaſes ſuéhur uuan.
zi thémo leittun ſíe érift. ſelbon drúhtinan krift.

---

v. 19. hiar *fehlt in* F. ioh. P. ſár. P. girachin. P.
v. 20. uzar íro hanton. P.
v. 21. diſiu. F. dua. P. ſuért uuidorort. P. uuidarort. F.
v. 22. giſcrip. F.
v. 23. tuuala. F. rúarta. V. mo. F.
v. 24. uuidar. P. gilouptun. F. ſie. P.
v. 25. tháhtun. P. ſíe er. P. forn. P.
v. 26. inan ſár gibuntun. P.
v. 27. iungiron. F.
v. 28. íó. P.
v. 29. ekislicha. F. ſacha. P. racha. F.
v. 31. Anna. P. kaifaſes. F.
v. 32. léittun. P. ſie. V. truhtinin. F.

XVIII.

DE NEGATIONE PETRI. MATH. 26. MARC. 14. LUC. 22. IOH. 18.

Petrus fólgeta imo thó. rúmana ioh férro.
thaz er biſcóuuoti. uuáz man imo dáti.
Zi uuíu ſie iz ouh bibráhtin. ioh uuáz ſie bi inan tháhtin.
uuólt er in then ríuuon. thaz énti biſcouuon.
So ér tho zi einen dúron quam. ih uuanu er giángi zi fram.
zi imo hárto thar tho ſpráh. thaz uuíb thaz thero dúro ſah.
Ih uuánu thu ſis réhto. théſſes mannes knéhto.
thes ſínes giſíndes. thaz uuán ih thu nu findes.
Tho ſpráh er fora theru ménigi. ſlíumo thára ingégini.
lóugnit es álles. quad ni uuéſti uuiht thes mánnes.
Thar uuas fíur thuruh tház. uuánta iz filu kált uuas.
thar ſtuant pétrus untar ín. ſih uuarmta ſáman thar mit ín.
Sie quatun ſúme ſare. uuaz duas thú man hiare.
thú biſt rehto in uuára. théſſes mannes fúara.
Er ſuár tho filu gérno. quad ni uuári thero mánno.
mit éidu iz deta féſti. thaz ér then man ni uuéſti.

---

v. 2. dati. P.
v. 3. thahtin. P.
v. 4. ríuon. V. P.
v. 5. er thó. P. ze einan. F. gianch. F.
v. 7. knehto. P.
v. 9. dero. F.
v. 10. lougnith. F. uuiſſi. F.
v. 12. uuaramta. F. ſamant. F. in. P.
v. 13. quadun. V. quádun. P. ſume. P. ſáre. P. dúaſt thu. P. duaſt. V. tuas. F. hſare. P.
v. 15. kerno. F.
v. 16. uuiſſi. F.

Ih ſágen íú quad in uuára. ni bín ih thera fúara.
ni máchon ih then úrheiz. ih uuiht ouh ſúliches ni uueiz.
Dátun thie ginóza. imo ánguſt ouh tho gróza.
ſie quátun ſum zi nóti. thàz man nan irknáti.
Thes ſelben mág es thar giuuúag. themo er thaz óra thanne ſlúag.
quad ér nan in theru gáhi. in themo gárten giſáhi.
Thu dati ih ſágen thir in uuár. thaz ſelba uuértiſal thar.
uuanta íh giſtuant thin uuárten. thár in themo gárten.
Thaz uuíg thu thar irhúabi. ioh uuérreſal ginúagi.
ahtos únſer thuruh nót, ni ſcáltu queman uuídorort.
Ni thárft es quatun lóugnen. thin ſprácha ſcal thih óugen.
thinu uuórt nua. thiu méldont thih in drîuua.
Thó bigond er ſuérien. er uuólta ſih ginérien.
zált in in giuuiſſi. thaz ér then man ni uuéſſi.
Suár in io zi nóti. thaz ér nan ſar nirknáti.
noh er ánarati. mit ímo íó ni gidáti.
Uuárun tho thio zíti. thaz ther háno krati.
thaz ouh thaz húan gikúndti. thes ſelben dáges kúnfti.
So er ériſt tho irkráta. ſih pétrus ſar biknáta.
thaz múat brungun héimort. thiu ſelbun drúhtines uuort.
Irhógt er tho ginóto. théro ſelbun zíto.
thaz ímo iz hiar al gáganta. thaz drúhtin imo ſágeta.

---

v. 17. íú. P.
v. 18. uuíht. P. ouh *fehlt in* F.
v. 19. imo. V.
v. 20. quádun. V. P. tház. P.
v. 21. ſelbun. F. giuúag. V. P. ſluag. P.
v. 22. ther. V. P. dera. F. karten. F. giſahi. P.
v. 24. thar. P.
v. 25. uuertiſal. F.
v. 26. áhtos unſer thuruh not. P. ſchalt du. F.
v. 27. quadun. V. P. ougen. P.
v. 28. uuort. P. nuuúa. F. núa. P.
v. 30. uuiſſi. F.
v. 33. thie. V. die. F.
v. 34. óuh. P. gikundti. P. kunfti. P.
v. 36. brungan. F.
v. 37. Yrhógt. V. Erhogt. F.
v. 38. hiar *fehlt in* F.

Thó bigan er uuúafan. zi drúhtine rúafan.
uuéinonnes ſmérza. ſo rúarta mo thaz hérza.
Uuanta drúhtin in uuár. ér ſah ubar ínan ſar.
bigónda er inan ſcóuuon. ginádlichen óugon.

---

v. 39. bigann. F. ruafan. P. ruafen. F.
v. 40. uuéinnones. V. uuéinones. P. ſmerza. P. rúartomo. V. P.
v. 42. bígonda. P. bigond. F. óúgon. P.

XIX.

VERBA PONTIFICIS AD IESUM ET DE FALSIS TESTIBUS. Ioh. 18.

Stuant drúhtin innan thés in uuar. fora themo bíſcofe thar.
thaz éuuiniga uuíśduam. ſcolta réda thar tho dúan.
Stúant er thar tho nóton. untar fíanton.
in bánton iro ſéilo. thero fríunto uuas er éino.
Fráget er nan ſáre. bi iúngoron ſíne.
ioh éiſcota ouh tho méra. bi ſínes ſelbes léra.
Thánne ih quad er lérta. iz thiſu uuórolt hórta.
in míttemo iro ríinge. ſo ſpráh ih zi iro thínge.
Thar ih in zálta minu uuórt. thar uuárun ſie al giſámanot.
ófonóta in uuára. in álla mina léra.
Ziu thu fráges es míh. thie ſelbun ríhtent es thíh.
ioh uuís duent thih es álles. in thíu ſies frágen uuolles.
So druhtin tház tho giſpráh. ein thero mánno zimo ſah.
ſlúag inan hárto. ioh ráffta nan thero uuórto.
Sprih quad méz uuorte. zi theſemo éuuarte.
er iſt hiar héroſto. ni ántuuurti ſo fráuilo.

---

v. 1. bíſkofe. V. bicoffe. F.
v. 5. Frágat. V. Frágeta. P. F. iungiron. F. ſine. P.
v. 6. éiſkota. V. P. F.
v. 7. Thanne íh. P. diſiu. F. horta. P.
v. 9. miniu. F.
v. 10. óffonota. V. P. F. lera. P.
v. 11. Zíu. P. thih. P.
v. 12. thiu. P. du ſes (*ſt.* ſies). F. ſies. P.
v. 13. zi imo. F.
v. 14. ſluag nan. F. ráffta inan. V.
v. 15. Spríh. P. quad *fehlt in* F. théſemo. P.
v. 16. ántuurti. V. P.

Mit uuángon tho bifílten. bigám er ántuuurten.
mánota ſie thes náhtes. thes uuízodes réhtes.
Ob íh hiar úbilo giſpráh. zéli thu thaz úngimáh.
ſpráh ih auur ala uuár. ziu fíllíſt thu mih thanne ſár.
In mórgan ſar bi nóti. ſo quam thaz héroti.
álte ioh thie iúnge. zi thero bíſcofo thínge.
Thie ſelbun éuuarton. ioh thie héroſton.
ſúahtun íó innan thíu. úrkundon lúggu.
Thaz ſíe nan thoh mit lúginon. móhtin thar birédinon.
thaz ſie irflúagin inan ſár. ni fúntun ſies giuuára thar.
Thoh iro fílu uuari. ni uuárd in es gifúari.
thaz ſíe nan in theru fáru. bizélitin mit uuáru.
Zuene ſágen ih thir tház. thie zaltun ál thaz ni uuás.
quátun ſie iz gihórtin. thoh ſie ni uuíht fuartin.
Thaz kréfto er ſih bihíazi. thaz gótes hus ziſtíazi.
ioh mohti in thrín dagon ſár. irzímboron iz auur thár.
Lúgun ſie giuuíſſo. drúhtin er ni quád ſo.
er quad zilóſtin ſíe iz in uuar. thaz ér irquíktiz auur ſár.
Er zéinta thés ſie uuas ouh ód. ſines líchamen tód.
theſe méintun auur tház. mit ſtéinon gidánaz.
Éin iſt thaz man uuékit. fon tóde man irquíkit.
theiſt ánderlich gimácha. thaz man zímborot thia rácha.

---

v. 17. bigan. P. bigann. F.
v. 18. uuízzodes. V. rehtes. P.
v. 19. du. V. P. úngimah. P.
v. 20. ála uuar. P.
v. 22. althe. F. bíſkofo. V. P. bifcoffo. F.
v. 23. euuartun. F. héreſton. V. P. heroſtun. F.
v. 24. íó. P. luggu. P.
v. 25. thar *fehlt in* F.
v. 26. inan irfluagin. F.
v. 27. filo. F.
v. 28. ther. V. P.
v. 29. záltun al. P.
v. 30. quádun. V. P.
v. 34. ziloſtin. P. uuár. P. irquíoti iz. V. irquictiz. P. F. áuur far. P.
v. 35. thes. P. uuas ſie. F. óth. V. P. F. tót. V. tod. P.
v. 36. théſe meintun. P.
v. 37. dóde. P. dóthe. V. irquíckit. V. P. irquicquit. F.
v. 38. zimbrot. F.

Zi ímo ſprah ther bíſcof. gib es ántuuurti thoh.
thu hóris uuaz ſie nénnent. ioh thih ánazellent.
Ni gáb in thiu ſin thúlti. uuiht thes ántuuurti.
ingégin in ſo ih ſágeta. ſo ſtúant er inti thágeta.
Uf yrſcrikta hárto. ther furiſto éuuarto.
ſinan ſtúal in ala uuár. ſo liaz er ítalan thar.
Bizéinta thaz ſin uuírdi. zi ni uuíhti ſcioro uuúrti.
ioh ſcólti uuerdan ítal. thiu ſin éra ubar al.
Sís quad er bimúnigot. thuruh then hímilisgon got.
biſuóran thuruh thes fórahta. ther alla uuórolt uuorahta.
Thaz thu unſih nú gidua uuís. óba thu gotes ſún ſis.
zi kríſte er thih ginánti. ioh héra in uuórolt ſanti.
Ther gótes ſun fróno. gab ántuuurti imo ſcóno.
giduan ih thíh es quad er uuís. ih bin iz réhto ther thu quís.
Áfter thiſu ſéhet ir. thes gilóubet ir mir.
mih quéman filu hóho. in uuólkonon ſcóno.
Ouh ſizen hérlicho. ioh filu gúallicho.
after thérera redinu. zi ſelben gótes zeſauuu.
Ther éuuarto zi nóti. inbran in héizmuati.
ioh ſléiz er ſin giuuáti. ſin muat in kúnd gidati.
Thaz ther líut uueſti tház. theiz ímo filu zórn uuas.
in ábulgi ouh ſie uuúrtin. mit ímo iz ſáman zurntin.

---

v. 39. bíſchof. P. gabes. F. ántuurti. V. P.
v. 40. horiſt. F.
v. 41. uuíht. P. ántuurti. V.
v. 42. ingegin ín. P. enti. F.
v. 43. Ufforicta. F.
v. 44. liaz. P. italan thár. P.
v. 45. uuerdi (*ſt.* uuirdi). F. uuúrdi. V. uuurdi. P.
v. 47. gót. P.
v. 49. oba. P.
v. 50. hera. P.
v. 51. gotes ſún frono. P. ántuurti. V. ántuurti. P.
v. 52. gidúan. P. bín. P. rehte. F. quiſt. F.
v. 53. After. P. thíſu ſehet ír. P. mír. P.
v. 54. ſcono. P.
v. 55. ſizzen. F. erlicho. F.
v. 56. rédinu. P. ſélben gotes zéſauuu. P.
v. 58. múat. P.
v. 59. uueſſi. F. daz (*ſt.* theiz). F.
v. 60. iz. V. iz *fehlt in* F. ſamant. F. ſaman zúrntin. P.

Zéllu ih ana bága. bi théſa ſelbun frága.
irkénni in themo múate. ni dét er iz bi gúate.
Dét er iz then mánnon. zi einen fríſtfangon.
thaz ſíe nan ſo ih thir ráchon. mohtin giánabrechon.
Ir hórtut quad thaz úngimah. uuío er uuidar góte ſprah.
ni bithúrfun uuir in uuára. nu úrkundono méra.
Uuaz er ſélbo hiar nu quít. thaz éigut ir gihórit.
mánnilih nu thénke. uuaz ínan theſſes thúnke.
Ther líut tho ſar giméinta. zi tóde nan irdéilta.
quád thes uuari uuírdig. ioh hárto filu ſcúldig.
Tho ſpíun ſie ouh ubar thaz. in ánnuzzi ſínaz.
ſíh ouh thes ni mídun lés. ſines hálsſlagonnes.
Thiu óugun ſie imo búntun. thaz in zi ſpíle funtun.
ioh frágetun ginúagi. uuér nan thanne ſlúagi.
Thaz thúlt er in then ſtúnton. bi únſeren ſúnton.
ál íó theſo fráuili. thuruh thio únſero ubili.

---

v. 62. fraga. P.
v. 63. einan. F.
v. 64. móhtin. P. giánabrechchon. F.
v. 66. mera. P.
v. 67. eigit. F.
v. 68. denche. F. dunche. F.
v. 69. dóthe. V. dóde. P.
v. 71. ouh *fehlt in* F. ſinaz. P.
v. 73. mo. F.
v. 74. inan. V.
v. 75. funton. P.
v. 76. al. P. unforo. F.

XX.

DUXERUNT EUM AD CAIPHAM UBI ERAT ET PILATUS. Ioh. 18.

Tho léittun nan thie líuti. thar uuas thaz héroti.
ther biſcof káiphas uuas thár. ioh ther hérizoho in uuár.
Giang er ſélbo ingegin úz. thár zi themo pálinz hus.
ſie ni múaſun gan ſo frám. zi themo héidinen man.
Tház ſie in thén gizitin. biuuóllane ni uuúrtin.
mit réinidu giſémotin. thie óſtoron giféhotin.
Sie uuíht thoh thes nintríatun. ſie mánſlahta ríatun.
ni ſíe thes giuuúagin. ſie kríſtan irſlúagin.
Sprah ther hérizoho zi ín. ſo er úz gigíang ingegin ín.
uuelih rúagſtab ſo frám. zéllet ir in theſan mán.
Thes árgen uuillen hérti. gab imo ántuuurti.
oba ér quad uuóla thahti. zi thíſu er iz ni bráhti.
Ni fúer er in then líutin. mit grozen méindatin.
uuír ouh thes ni tháhtin. thaz uuir nan thír brahtin.
Uuórton tho ginúagen. bigóndun ſie nan rúagen.
thíngon filu hébigen. ioh ſúnton filu mánagen.
Quátun ſih bihíazi. er gotes ſún hiazi.
ióh ouh dati mári. er iro kúning uuari.

---

v. 1. thár. P.
v. 2. kaifas. F. uuar. P.
v. 3. Gíang. P.
v. 5. then gizítin. P.
v. 7. des doch. F. níntriatun. P. riatun. P.
v. 8. irfluagin. P.
v. 9. Spráh. P. zi ín. P.
v. 11. argen uufillen herti. P.
v. 12. oba. V.
v. 15. rúegen. V. P.
v. 16. dingun. F. managen. P.
v. 17. Quádun. V. P.

Zélle ouh in giuuíſſi. tház er ſelbo kríſt ſi.
in thia béldida gigánge. then námon imo félge.
Quátun er ni uuólti. thaz man zíns gulti.
thie líuti furdir méra. in thes kéiſeres éra.
Ioh er thie líuti alle. ſpúani zi giuuérre.
zi grozemo úrheize. in thíu man nan firláze.
Er es ér íó niruuánt. er er állaz thiz lánt.
gidruabta hárto in uuaru. mit ſínes ſelbes léru.
Niſt thes giſcéid noh giuuánt. uuio er gírrit thaz lánt.
uuio er iz állaz uuírrit. ioh theſa uuórolt merrit.
Bigan er ſúsliches. zi énte theſſes ríches.
mit thiu er thaz lánt al ubar giang. unz man híar nan nu gifíang.
Német inan quad er zíu. ziu bráhtut ir nan mír bi thiu.
irdéilet imo thára. ſo uuízod núer lére.
Findet ir thar álle. uuio er thaz réhta uuolle.
thaz gifrúmmet allaz ír. iz iſt iu kúnd nales mír.
Thaz quátun ſie in ni dóhti. ouh uuéſan thaz ni móhti.
uuanta in thio búah luagin. thaz ſie mán ſluagin.
Ther liut mit thíu bizeinta. thaz druhtin ér gimeinta.
thaz er ſin líb ſcolta énton. in héidinero hánton.
Thoh ſágen ih in uuar mín. ſie uuarun mánſlagon ſín.
zi tóde ſie nan brúngun. mit uuáſſidu íro zúngun.

---

v. 19. thaz. P.
v. 20. felge. P.
v. 21. Quádun. V. P.
v. 22. kéiſores. P. era. P.
v. 23. Ióh. P.
v. 24. firliaze. F.
v. 25. is. F. lant. P.
v. 26. gidráabta harto. P. uuáru. P. leru. P.
v. 27. thés. P. lant. P.
v. 28. uuírrit. P.
v. 29. Bigann. F. lantes (*ſt.* riches). F.
v. 30. al *fehlt in* F.
v. 31. zi íu. V. F.
v. 32. thare. P. uuízzod. V. *lúer* lere. P.
v. 34. mir. P.
v. 35. quádun. P. V. ſie. V.
v. 37. líut. P. thiu bizéinta. P. zeinta. F. drúhtin er giméinta. P.
v. 38. héithinero. V. P.
v. 39. íú (*ſt.* in). P. uuár min. P. ſin. P.
v. 40. tóthe. V. P. nen. F. brungun. P. uuaſſido. F. iro. V.

XXI.

ALLOCUTIO PILATI AD CHRISTUM IN PRAETORIO. Ioh. 18.

Giang pilatus uuídari. mit ímo tho in then ſólari.
ſpráh mit imo lángo. er ſúorgeta thero thíngo.
Zi eriſt frágeta er bi tház. thaz er es hárto inſáz.
giduá mih quád nu ſar íó uuís. óba thu iro kúning ſis.
Biſtú zi thiu giuuíhit. ſo thíh ther líut zihit.
in themo uuíllen giangis. thaz rídhi ſo bifiangis.
Tho quad drúhtin ſáge mir. ſprichis ſúlih thu fon thír.
odo ándere iz thir ſágetun. ioh thir fon mír iz zelitun.
Pilátus uuolta ſliumo ſár. fon imo némàn tho then uuán.
tház er thes ni uuánti. er iz fon ímo irthahti.
Thie liuti uuízun quad fon ín. thaz ih iúdeo ni bín.
thínes ſelbes lánt thiot. gab thih mír in theſan nót.
Ther líut ther thih mír irgab. zálta in thih then rúagſtab.
thie ſelbun záltun alle mír. theſa béldi fona thír.
Ob áuur thaz ſo uuár iſt. thaz thu iro kúning nu ni bíſt.
bi híu iſt thaz ſie thih námun. ſus háftan mir irgábun.
Thir zéllu ih quad er thánana. rídhi min niſt hínana.
iz níſt ſoſo ih thir ráchon. fon theſen uuórolt ſachon.

---

v. 1. Gíang. P.
v. 2. ſorgeta. F.
v. 3. hártos V. P. inſaz. P.
v. 4. gidúa. P. quad. P. ſár. P. io *fehlt in* F. uuís. P. oba. P. thu. V.
v. 5. Biſt du. F.
v. 6. thémo uuillen. P. bifiangis. P.
v. 7. dir. P.
v. 9. ſlſumo ſar. P. ímo. P.
v. 10. thaz ér. P.
v. 11. iúdaeo. V. bin. P.
v. 12. dioth. F. deſa. F. not. P.
v. 13. zalta. P. thíh. P.
v. 14. ſélbun zaltun. P. mir. P. thir. P.
v. 15. uuar íſt. P. nu *fehlt in* F.
v. 16. irgabun. P.
v. 17. rídhi. V.

Ób iz uuari hínana. giflízin mine thégana.
mit iro kúanheiti. min fíant ſus ni uuíalti.
Ioh in thérera nóti. mih ſus ni hántoloti.
mit théganheiti ſítotin. thaz ſie mih ín irretitin.
Ih duan es áuur redina. níſt min richi hínana.
thaz íh mih nu biuuérie. mit mínes ſelbes hérie.
Tho ſpráh pilatus áuur thaz. uuanta ímo uuas iz héizaz.
frageta áuur noti. bi ſínaz héroti.
So uuár ſo ſí thin rích. ioh thin gúallichi.
thoh biſtu zi ála uuaru. kúning ſo ih gihóru.
Thu quís quad er theih kúning bin. zi thiu quám ih hera in uuórolt in.
ioh uuard gibóran ouh zi thíu. theih ſuslih thúlti untar íú.
Theih úrkundi ſáre. gizálti fona uuáre.
thaz ih ouh uuárlichu thíng. gibréitti in theſan uuórolt ring.
So uuér ſo iſt fona uuáre. ther hórit mir íó ſáre.
hórit er mit mínnu. mínes ſelbes ſtímnu.
Sage thú mir quad er ſár. uuaz thu nénnes thaz uuár.
gidúa mih thes giuuíſſí. uuaz ſi thaz uuárniſſí.

---

v. 19. giſſízziu. P. F.
v. 21. derara. F. noti. P.
v. 22. ſſe. P. in irrétetin. P.
v. 24. biuuerrie. F. herie. P.
v. 25. ſprah pilátus auur tház. P.
v. 26. inan (*ſt.* auur). F.
v. 28. biſt du. F. ſo. V. gihoru. P.
v. 29. quiſt. F. kuninc. F.
v. 30. íú. P.
v. 31. ſare. P. fon uuara. F.
v. 32. gibreiti. F.
v. 33. ſo. V. horit mír. P.
v. 34. mir mit minnu. F. ſtímmu. P. F.
v. 35. uuar. P.
v. 36. ſí. P.

XXII.

QUOMODO PILATUS UOLUIT CHRISTUM PRO BARRABA DIMITTERE. Ioh. 18.

Giang er ſo er tház giquad. ih uueiz er uuírdig ni uuard.
tház er thaz gihórti. uuaz drúhtin thes giquáti.
Uuane óuh bi thíu ſo gahti. thes ſcáchares githáhti.
mit uuéhſelu er giſítoti. er ſelban kríſt irrétiti.
Spráh er tho zen líutin. ſiez álles uuio giríatin.
ni findu ih quad er theſan mán. in niheinen ſáchon firdán.
Ni bín ih ouh thes uuíſi. ob er thes líbes ſcolo ſí.
ſo irſúaht ih inan thráto. ſínes ſelbes dáto.
Iá íſt íú in theſa zíti. zi giuuónaheiti.
ih úzar themo uuíze. íú einan háft firlaze.
Nu áhtot uuio ir uuóllet. ioh uuéderan ir iruuéllet.
ir barrabáſan nemet zíu. odo ir nu kríſt iruuellet íú.
Thanne uuás imo auur thér. ſcachari hébiger.
bi théro dato ánton. ſo lág er thar in bánton.
Riaf imo ál ingégini. thes lántliutes ménigi.
quad uuár in líub ioh ſúazi. man barrabán inliazi.

---

v. 3. Uuáne ouh. P. díu. P. ſcháheres. V. ſkácheres. P.
v. 4. irretiti. P.
v. 5. ſie iz. V. F.
v. 6. firdan. P.
v. 7. oba. V. F. ſcola. F. ſi. P.
v. 8. yrſúaht. V. irſuahta. F. drato. P.
v. 9. Ia. P. iu. P.
v. 11. uuedaran. F.
v. 12. barabbáſan. V. zí iú. F. nu *fehlt in* P. íú. P.
v. 13. ſkahari. V. ſcáhari. P.
v. 15. Ríaf. P. al. P.
v. 16. quád. P. uuar. P. líob. V. P. F. barabbán. V. in fliazi. F.

Tho háſt er nan ſo er uuólta. ioh er nan ſélbo fílta.
ſelbon drúhtinan. uuaz uuan ther uuénago man.
Námun nan tho thánana. thes hérizohen thégana.
ſie flúhtun in zi gámane. thórna thar zi ſámane.
Ioh ſáztun ſie imo in hóubit. then ſelbon thúrninan ring.
zi hónidon gérno. coróna thero thórno.
Sie námun in thera dáti. kúninglih giuuáti.
fílu rotaz púrpurin. inti dátun nan ín.
Fialun thó in iro knío. zi hue hábetun nan ió.
zi bíſmere thráto. ſúslichero dáto.
Heil thu quátun ſe kríſt. thu thérero liuto kúning biſt.
biſt gár ouh thiu gilícho. ioh harto kúninglicho.
Zi hónidu imo iz dátun. thaz ſie ſúlih quatun.
ſie tháhtun ió bi nótin. uuío ſie nan gihóntin.
Sie ſlúagun ſar thén gangon. thiu héilegun uuángun.
ioh hérton in then fáron. ſo blúun ſie imo thiu órun.
Er thúlta ſo ih hiar fóra quad. bi únſih ſuslih úngimah.
in ſlégin ioh in uuórton. bi únſen ſuaren ſúnton.

---

v. 17. ſo. V. filta. P.
v. 18. ſélbon. P. uuénego. V. uuénogo. P.
v. 20. ci gamene. F.
v. 21. ſie. V. durninon. F. ring. P.
v. 22. gerno. P. io kerna. F.
v. 24. inan. V. F. in. P.
v. 25. Fíalun tho. P. inan. V. F. ió. P.
v. 26. bíſmero. P. dráto. P. dato. P.
v. 27. Héil. P. quádun. V. P. ſie. F.
v. 28. gáro. V. F.
v. 29. imo. V.
v. 30. ió. P. inan. V. F.
v. 31. heiligun. F.
v. 32. blíuun. V. ſie. V. ſie *fehlt in* F. thíu. V.

XXIII.

DUXIT PILATUS IESUM DERISUM AD POPULUM. Ioh. 19.

Pilátus giang zen líutin. ſíd tho théſen datin.
uuólt er in giſtíllen. thes ármilichen uuíllen.
Hera úz quad léitu ih inan íú. thaz ir irkénnet in thíu.
thaz ih úndato. ni fíndu in imo thráto.
Giang kríſt tho in themo gánge. mit rótemo gifánge.
bithúrnter ioh bifílter. ioh ſus gibíſmeroter.
Púrpurin giuuáti. drúag er tho bi nóti.
thúrnina coróna. gidán uuas thaz in hóna.
Séhet quad er nu then mán. fírdamnot íſt er filu frám.
ir ſéhet ſin únéra. uuaz uuóllet ir es méra.
Biſcóltan iſt er hárto. ioh hónlichero uuórto.
ouh ſinero úndato. giréffit filu thráto.
Ér iſt quad bifíllit. mit thórnon ouh biſtéllit.
nú man imo ſúlih dúat. nu lazet kúalen íú thaz múat.
So ſíe nan tho giſáhun. ſo ríafun ſíę alle gáhun.
ingegin ímo inbran thaz múat. ſo ofto fíanton dúat.
Bátun tho ginúagi. tház man nan irflúagi.
ioh ríafun filu héizo. krúzo les nan krúzo.

---

v. 1. oen. F. theſén. P. deſan, F.
v. 2. ármalichen. V. uuillen. P.
v. 3. leit. F. ir *fehlt in* F.
v. 4. thrato. P.
v. 5. gifange. P.
v. 9. Sehet. P. quád. P.
v. 10. únera. P. mera. P.
v. 11. uuorto. P.
v. 12. dráto. V. P.
v. 13. Er'íſt. P. dornun. F. biſtelit. F.
v. 14. duat. P. kulen. F. kúelen. V. P.
v. 15. nen. F. ſie. V. álle gahun. P.
v. 16. duat. P.
v. 17. inan. V.
v. 18. crúzo. V. P. F.

Német inan quad er zi íu. inti krúzot inan untar íú.
ni mág ih in imo irfíndan. oba er firdán ſi ſo frám.
Thero biſcofo hérti. gab imo ántuuurti.
mit alten nides uuillen. ni móhtun ſie in giſtillen.
Er ſcal irſtérban thuruh nót. ſo uuízod unſer zéinot.
ioh dóuuen ſinen uuórton. in thérero manno hánton.
Uuanta ér gikundta héraſun. tház er ſi ſelbo gótes ſun.
ioh ubar ál in uuari. ſo det er ſúlih mari.
Ther uuízod lerit tháre. in krúzi man then háhe.
ſo uuer ſo in úrheize. ſih ſúliches biheize.
Yrfórahta ſih tho hárto. pilátus thero uuórto.
giang mit kríſte er tho fon ín. in thaz ſpráhhus ín.
Gidua mih ſár nu quad er uuís. uuanana lántes thu ſís.
uuélichera gibúrti. thaz thu íó zi thíſu uuurti.
Er ſtuant ſuígeta. ioh mámmonto githágeta.
ſínes ſelbes thúlti. ni gab imo ántuuurti.
Ni uuildu ſpréchan quad er zi mír. ni uuéiſtu uuaz ih ſágen thir.
thaz ſtéit thaz thinaz énti. in mínes ſelbes hénti.
Ioh bín ih ouh giuuéltig. ubar éllu thinu thíng.
in líb ioh tód hiutu. ſo uuédar ſo ih gibíutu.
Ántuuurtita líndo. ther keiſor éuuinigo thó.
ther kuning himilisgo in uuár. themo hérizohen thar.

---

v. 19. ziu. F. crúzot. V. P. F. untar íú. P.
v. 20. oba. V. fram. P.
v. 21. biſcoffo. F. herti. P.
v. 22. uuillen. P. ſie. V.
v. 24. douuan. P. touuen. F. ſínen uuorton. P. hanton. P.
v. 25. kikundta. F. thaz ér. P.
v. 27. crúce. V. crúzi. P. F.
v. 28. ſúlihes. V.
v. 29. erforahta. F.
v. 30. ſpráhhus in. P.
v. 31. Gidúa. P. ſar. P. uuannana. F. ſis. P.
v. 32. giburti. P. io. P.
v. 33. Ér. P.
v. 35. uueiſt du. F.
v. 36. ſteit. P. thínaz enti. P.
v. 37. elliu diniu. F.
v. 38. dod. P. hſutu. P. hiuto. F. ſo ih. V. gibiuto. F.
v. 39. ántuurtita. V. P. antuurta do lindo. F. tho *fehlt und der folgende Vers fängt mit* do *an in* F.
v. 40. himilisco. F.

Ih ſágen thir thaz ni híluh thih. giuualt ni hábetiſt ubar míh.
óba thir thaz gizámi. fon hímile ni quámi.
Bi thíu iſt mit méren ſunton. ther míh gab thír zi hánton.
ioh ther iz zi thíu bibráhta. thaz híar man min ſus áhta.

---

v. 41. hábetiſtu ubar. V. habetiſt tu ubar. F.
v. 43. meren ſúnton. P. thir. P. dir gab. F.
v. 44. bibrahta. P. hiar *ſteht hinter* ſus.

XXIV.

VOLUIT PILATUS IESUM DIMITTERE ET QUIA TRADIDIT EUM EIS. Ioh. 18.

Pilátus uuas tho in flízi. tház er nan firlíazi.
tház er in ni hórti. ioh námi ir thera nóti.
Stímma ſie iro irhúabun. ſo ſíe tho thaz inſúabun.
ingégin ſcrei ginóto. al ménigi thero líuto.
Thih zihen únhuldi. bi míchileru ſcúldi.
thaz thú ſus laz in héila hant. thes kéiſores fíant.
Er uuar állaz thiz lant. bi thiu gábun uuir nan thír in hant.
then líut ſpuan úrheizes. thu ſús inan nu lázes.
Ther man thaz giágaleizit. thaz ſih kúning heizit.
ther uuídorot in ala uuár. themo kéiſore ſar.
Giang pilátus zi ín tho frám. ioh ſelbon kríſt mit imo nam.
uuaz mag ih zéllen quad er mér. hiar eggo kúning íúer.
Ingégin riaf tho lúto. hériſcaf thero líuto.
irſcrírun filu gáhun. ſo ſie inan ánaſahun.
Hína hina ním inan. inti krúzo then mán.
ſin giſíuni iſt uns in uuár. zi ſehanne úrgilo ſuar.

---

v. 1. Pilatus uuás. P.
v. 3. ſie. P. tház. P.
v. 4. ſkrei. V. P.
v. 5. zíhen. P. ſculdi. P.
v. 6. heilen. V. heilan. F. den keiferes. F. fiant. P.
v. 7. lánt. P.
v. 8. nu *fehlt in* F. lazes. P.
v. 9. mán. P.
v. 10. keiſere. F.
v. 11. in. P.
v. 12. mah. F. quader *fehlt in* F.
v. 14. ſíe. P. nan. F. anaſáhun. P.
v. 15. crúzo. V. P. F. man. P.

Quad pilátus uuio mag ſín. thaz quéme íó thaz in múat min.
theih ío zi thíu gifahe. ih íúan kúning hahe.
Thie bíſcofa zi nóti. firſpráchun tho thie líuti.
firſúachun ſino gúati. ioh ſelb thaz héroti.
Uuir eigun kúning einan. ánderan nihéinan.
ioh uuanen uuáltan uuolle. ther kéiſor ubar álle.
Ther líut mit thiſu imo ánalag. unz ſelban mítten then dág.
ni móht er ſie íó giuuéichen. thes uuillen ármalichen.
Tho uuúaſg er ſino hénti. er uuólt es duan tho énti.
ſih uuolt er réhto ubarlút. néman ir theru léidunt.
Ni uuíll ih quad in uuar mín. ſínes blúates ſcólo ſin.
noh ouh thérero dato. plégan bora thráto.
Ir ſélbo iz hiar nu ſcóuuot. tho riaf ther líut al thuruh nót.
in ſih ſélbon ana rúah. luadun míchilan flúah.
Nim thana gáralicho thíh. ſin blúat ſi ubar únſih.
iz fólgę ouh ſo uuir zéllen. unſen kíndon allen.
Ni uuéſt er thóh tho uuaz er uuán. firlíaz in then firdánan man.
thia fruma líazun ſie fon ín. ioh námun grozan ſcádon zin.
Tho irdéilt er thaz ſie dátin. ſó ſie thar tho bátin.
gibót thaz man nan námi. then líutin irgábi.
Irgáb er nan ſo ih zálta. ſíd er nan bifílta.
ioh uuórahtun ſie tho fóllon. then iro múatuuillon.

---

v. 17. io. P.
v. 18. iuan. P.
v. 19. noti. P.
v. 20. firſúahun. V.
v. 22. alle. P.
v. 23. thíſu. P. ſelben. F. dag. P.
v. 24. io. P. armilichen. F.
v. 26. thera. V. P. dero F.
v. 27. uuillu ih. F. ſines. P. blúotes. V. bluotes. P. ſcolo. P. ſchola. F.
v. 28. pora. F. dráto. V. P.
v. 29. Er. F.
v. 30. ſihc. F. fluah. P.
v. 31. mih (*ſt.* unſih). F.
v. 32. fólge. V.
v. 33. thoh. P. the firthanan. F.
v. 34. zi in. V. F.
v. 36. irgabi. P.

XXV.

PAUCA SPIRITUALITER.

Ih uuólta hiar gizéllen. er ſíe nan ſus nu quéllen.
tho man nan bíſmerota. uuio er únſih mit thiu nérita.
Uuio uuúntarlicho er uns gihálf. thó man thiz in ínan uuarf.
ginádlicho unſih rétita. tho thíz man imo ſítota.
Thio ſúnta thio unſih ſtéchent. ioh ſih in úns rechent.
bizéinont thaz thie thórna. thie uuír hiar laſun fórna.
Sie ſtéchent unſih ſéro. ioh uuúntont filu ſuáro.
duent ſe únſih únguate. mit ſúntlichemo blúate.
Zéinot ouh thio dáti. thaz púrpurin giuuáti.
ther ſelbo dúah roto. héidinero líuto.
Thie lúad er thó thar ufan ſíh. giuuíſſo thaz ni híluh thih.
mit ſínes ſelbes uuírdin. irlóſta unſih thera búrdin.
Er nágalta ſie in thaz krúzi. inti thúlta bi unſih uuízi.
ioh thólota bi únſih allaz tház. thaz uns es íamer ſi the báz.

---

v. 1. gicellen. F.
v. 3. uúntarlicho. V. tho. V. thíz. P. in inan diz. F. uuarpf. P.
v. 5. *Das zweite* thio *fehlt in* F.
v. 6. dia. F. dia. F.
v. 8. unſih. P.
v. 11. tho. P.
v. 13. nagalte. V. P. eruci. F. crúzi. V. P.
v. 14. doleta. F. íámer. P. di baz. F. baz. P.

XXVI.

DUXERUNT EUM UT CRUCIFIGERENT. ET LAMENTATIO MULIERUM. Luc. 23.

Tho námun nan ſo ih zálta. thie ſine fianta.
ioh léittun nan mit zórne. zi thes ſelben krúzes hórne.
Uuás tho thar ingégini. thes liutes michil ménigi.
thie fólgetun imo álle. zi ſin ſelbes tódes falle.
Thiu uuíb thero lántliuto. thiu iruuéinotun tho lúto.
uuánu ſiu ouh thaz rúzin. uuaz ſíe imo leuues uuízin.
Sie uuéinotun tho lúto. ioh ſcrírun filu thráto.
in hérzen rúarta ſiu tho thár. thaz góraglicha iámar.
Siu blúun iro brúſti. thuruh thio ánguſti.
ioh kúmtun íó zi nóti. thio uuénaglichun dáti.
Bigóndun odo zéllen. ziu thén ſie ſcoltin quéllen.
ther frúma in íó giméinta. ioh al thaz lánt heilta.
So uuér ſo nan birúarit. er gúat fon imo fúarit.
er fró fon imo géngit. ſo uuér ſo zi imo néndit.
Er hórngibruader héilta. ſo er ériſt iz giméinta.
ál mit ſinen máhtin. uuaz uuízent ſie imo drúhtin.

---

v. 1. dia. F.
v. 2. kruces. F. kruzes. P. crúces. V. horne. P.
v. 3. des ſelben liutes menigi. F.
v. 4. tóthes. V. P.
v. 6. ſie ouh. V. P. thaz *fehlt in* F: uuízzin. V.
v. 7. drato. V.
v. 8. ruarta. P. ſie. F. góriglicha. V. P. gorachlicha. F.
v. 9. iru. F.
v. 10. io. V.
v. 11. ouh do (*ſt.* odo). F.
v. 12. io. V.
v. 13. guat. P. ímo. P. fuarit. P.
v. 14. uuer. P. ímo nendit. P.
v. 16. uuízen. V. mo. F. thrúhtin. V.

Blínte man giſéhente. ioh krúmbe gángente.
ia uuúrtun dóte man ouh lés. quéke ſines uuórtes.
Ia ſáget man thaz zi uuáru. ſie ſcríktin fon theru báru.
thaz líb bigondun ſie áuaron. ioh ſtúantun ir then grébiron.
Niſt gúates uuiht in uuórolti. ni er untar úns hiar uuórahti.
nu ſcúlun nan ſúntiloſan. in gimeitun ſus firlíaſan.
Ziu ſíe nan ſus nu thuésben. thia frúma in imo irléſgen.
oba uuir ſín nu thárben. ia mag iz gót irbarmen.
In ímo habeta hárto. fruma mánagfalto.
álles gúates íó ginúag. ſo uuer ſo mánno ſo es giuuúag.
Uuéinotun ſe lángo. hímile gizángo.
ſelbo drúhtin zi in tho ſáh. ioh ſúslih ouh tho zi ín ſprah.
Hera hóret quad er uuíb. ni ríazet ir thaz minaz líb.
ni kúmet tód minan. ni ſcál ih inan mídan.
Ni klágot ir thaz minaz ſér. ander uuírdit íú mér.
íuih ſélbon uuéinot. harto uuírdit thes íú nót.
Uuéinot ouh ſo ih zéllu. íú kínd ellu.
thuruh ſulih úngimah. ſo úúorolt ér ni giſáh.
Uuanta químit noh thiu zít. thaz uuíbilih fon íru quit.
uuóla uuard thia lébenta. thiu kínde nio ni fágeta.
Thaz ſálig ſi in giuuíſſi. thiu kindes úmbera ſi.
fon réue iz íó ni iróugta. mit brúſtin ouh ni ſóugta.

---

v. 17. giſehante. F. krumbe. P.
v. 18. uuurtun. P. tote. V. F. dode. P. les. P.
v. 19. ſcrígtin. P. V. ſcrictin. F.
v. 20. ſie. V.
v. 22. in gimeiton. F. firlioſan. F.
v. 24. obá. P. ob auur ſin. F. ſin. P. irbaremen. F.
v. 25. imo hábeta. P.
v. 26. guates. P.
v. 28. tráhtin. V.
v. 29. ríezet. V. líb. V.
v. 30. tod. P. mínan. P.
v. 31. mer. P.
v. 32. Íúih ſelbon. P. F.
v. 33. ſo. V. iu. V. elliu. F.
v. 34. tháruh. P. uuorolt. P. giſah. P.
v. 35. zíit. V.
v. 38. nirougta. F.

Iu quément noh thio zíti. thera uuénaghéiti.
ſo iámarlih githíngi. thera góringi.
Súlih quément ſie íú noh héim. thaz ir ſuíntet innan bein.
thaz ſéla ioh thaz hérza. rúarit ſulih ſmérza.
Tház ir in then ſórgon. rúafet theſen bérgon.
bíttet ſie thaz ſágen ih. ſie fállen ubar íuih.
Ioh bíttet ouh thie búhila. thaz ſie íuih theken óbana.
biſcírmen in then nótin. fon ſúlichen gizítin.
Ir biginnet thanne rúafan. ioh innan érda ſliafan.
ioh ſuíntet filu thráto. ſúlichero dáto.
Nu ſíe iz in tház uuentent. then grúanan boum ſus ſuéntent.
mit thes krúzes fiure. ſus brénnent inan híare.
Uuaz uuánet uuerde thánne. themo úmbitherben uuálde.
ſo ſíe biginnent térren. bóume themo thúrren.

---

v. 39. thie. V. dero uuenachheiti. F. uuénegheiti. V. uuénegheiti. P.
v. 41. quement. P. ſuuintet. V. P.
v. 42. ſelba. F.
v. 43. Thaz ír. P. ſuorgon. P.
v. 45. dia. F.
v. 47. ruaſen. F. ſliuſan. F.
v. 48. dráto. V. ſulicheru. F. dato. P.
v. 49. thaz. P. gruannan. F. ſuuentent. V. P.
v. 50. kruces. F. cruces. V.

XXVII.

QUOMODO CLAVIS EUM FIXERUNT ET TITULUS PILATI.

MARC. 15. LUC. 23. IOH. 19.

Ni námun ſie thía meina. thero uuíbo klaga góuma.
nihéin thar zua ouh húgita. zi theru thráu thia er in zélita.
Léittun ſie ouh tho tháre. ſcachara úrmare.
zuéne zi themo uuíze. thie ſtálun er zi flize.
Ih uuéiz ſie thaz ouh uuóltun. mit ſúntigon nan záltun.
mit thén uuurti ouh firméinit. ſo alt giſcríb uns zéinit.
In thaz krúzi ſie nan nágaltun. ſo ſíe iz zi thiu giſítotun.
mit fúazin ioh bi hánton. mit thráto herten bánton.
Yrhúabun ſie úf in ala uuár. then kuning hímilisgan thár.
then kéiſor mit then máhtin. ſélbon unſan drúhtin.
Er uuás thar mit giuuélti. thóh er ſúlih thúlti.
bi únſih er iz thóleta. ſo ih hiar fóra zelita.
Mit théru diurun líchi. ſo loſt er uuórolt richi.
ménnisgon ouh álle. mit ſínes todes fálle.
Bi unſih góz er hiar ſin blúat. thaz íámer ánder ni dúat.
er détaz hiar nu féſti. thaz gúates uns ni brúſti.

---

v. 1. uuibo klága gouma. P.
v. 2. dara zua. F. zē. V.
v. 3. Léitun. V. ſcáchara. P.
v. 4. uuízze. P. flizze. F.
v. 6. giſoríp. V. P. F.
v. 7. crúci. V. F. nágultun. V. P. ſie. P. thíu. P.
v. 8. mit (*ſt.* bi). F. mithráto. P. dráto. V.
v. 9. uuar. P. káning. P. hímilisgon. P. himiliscon. F.
v. 10. trúhtin. V. P.
v. 11. uuas thár. P.
v. 15. duat. P.
v. 16. dédaz. V. P.

Sie dátun ſo ih zélita. in thaz krúzi man nan nágalta.
ſo ſie tho fáſtos móhtun. ioh thar nan úfirrihtun.
Tho zéintun uuórolt enti. ſínes ſelben hénti.
thaz hóubit húmilisga múnt. thie fúazi ouh theſan érdgrunt.
Thaz uuás ſin al in uuára. úmbikirg in fíara.
óbana ioh nídana. ſo uuóla thie ſine thégana.
Pilátus huab giſcríbana. ſínes ſelbes rédina,
úbar ſinaz hóubit. thaz uuórolt al gilóubit.
Héilant ther uuáro. fon názareth ther máro.
iſt kúning er githíuto. iúdisgero líuto.
Tho quatun thie éuuarton. ni ſcríb iz ſo then uuórton.
ſcríb thaz er iz quáti. ioh ſulíh ſélbo marti.
Tho gab er ántuuurti. quad álles uuio iz ni uuúrti.
thaz ih ſcréib in ala uuár. thaz ſtéit imo giſcríban thar. *)

---

v. 17. crúci. V.
v. 18. ſíe. P. faſtos. P.
v. 19. henti. P.
v. 20. munt. P.
v. 21. Tház uuas ſín. P. in ala uuara. F. uuara. P.
v. 26. iudiſkero. F.
v. 27. quádun. P. thén uuorton. P.
v. 30. tház. P. ſcreib. P. ála uuar. P.

*) *In* cod. friſ. *iſt das Ende der Verſe* 28 — 30. *ausgekratzt und ſtatt* ſelbo marti (v. 28.) *iſt* giuualt ni náti, *ſtatt* uuio iz ni uuurti (v. 29.) *iſt* giuuílti, *und ſtatt* thaz ſteit imo giſcriban thar (v. 30.) *iſt* daz leiſtit iuuuíh ímér *übergeſchrieben.*

XXVIII.

DE SPOLIIS ET TUNICA SORTE DIUISIS Ioh. 19.

Sie námun thaz giróubi. then búachon thar gilóubi. *)
ſih thés tho giéinotun. in fíeru ſię iz gidéiltun.
Uuanta íro uuarun fíari. thie in theru dáti uuari.
thaz ſie iz ſús gimeintin. inti ébono gidéiltin.
Tho uuárd in theru déilu. thiu túnicha zi léibu.
uuas uuérkes thiu gidánes. harto ſéltſanes.
Ni uuás thar uuiht ginátes. noh gibóſotes.
uuas ſi ubar ál mit rédinu. ziaro giuuébanu.
Tho ríetun thie ginóza. ſie uuúrfin iro lóza.
thaz ſie mit thíu gizami. uuelih ſa ímo nami.
Ni dúemes quátun ſe lés. uuértiſal thes uuérkes.
ther lóz ther ríhtit unſih ál. uuéliches ſiu uuéſan ſcal.
In thiu únſih ouh ni réchen. tház uuir ſia ni bréchen.
untar úns ni flízen. uuir ſulih uuérk ſlizen.
Uuanta íz iſt ſo gizámi. ioh hárto ſéltſani.
mit lózu thaz githúlten. uuir ſa álanga gihálten.
Sagen mág man thes ginúag. uuio alt giſcríb er thes giuuúag.
zi zéllenn iſt iz láng in uuár. lis thir ſélbo iz rehto thár.

v. 2. ſie. V. ſies teiltun. F.
v. 8. uuás. P. ſie. V. P. al. P. zíaro. P.
v. 9. uurfun. F.
v. 10. uuélih. P.
v. 11. quádun. V. quadun. P.
v. 13. thaz uuír. P. ſa. V. P.
v. 15. harto. P.
v. 16. githúlden. V. alunga. F.
v. 17. al giſcrip. F.
v. 18. zellenne iſt. F. lang. P.

*) *In* cod. frif. *iſt die* 2*te Hälfte des* 1*ſten Verſes ausgekratzt und* teiltun ſies in fieriu *übergeſchrieben.*

Zuéinzug ſelmo zéli thir. thaz gilóubi thu mír.
óba thu es ouh ſo géro biſt. thes ſálteres zi ériſt.
Nu dúan ih thih es uuíſi. ther ſíd thanne ériſto ſi.
niſt thés thehein duála. thar findiſt thu iz in uuára.
Thu findiſt fól then ſálmon. fon théſen ſelben thingon.
ſúslichera rédina. thaz zélit er allaz thánana.

---

v. 19. Zueinzug. P. Zueinzoch. F. ſélmo. P. ſalmo. F. celi. F. zeli. P. mir. P.

v. 20. óbo. V. F. thu. V. ſó gero biſt. P. ſaltares. F. eriſt. P.

v. 22. thes théhein duala. P. nihein tuuala. F.

v. 23. findiſt. P. ſelbon. F. dingon. V.

XXIX.

MYSTICE.

Bizéinot thiſu túnicha. racha díurlicha.
giuuár es uuis giuuíſſo. harto límphit iz ſo.
Bizéinot thiu ira rédina. thie ſélbun kriſtes thégana.
ſint ſie álang íó zi gúate. ioh harto fáſtmuate.
Sie ſínt al éinmúate. zi allemo ánaguate.
ioh ſínt íó mit ébine. mit mínnu al untaruuébane.
Uuólt er ſie giſámanon. mit fílu kleinen fádomon.
er ſélbo ſie biruáchit. bi thiu níſt thar uuiht gidúachit.
Ouh ſíh thar zua ni náhit. uuíht thes iſt gináit.
úngimaches múates. noh uuíht thes iſt gidúahtes.
Gilóubent ſie íó réhtes. in líchamon kríſtes.
in ſina ménnisgi. mit thiu thékent ſie nan úmbi.
Thie gotes drút thegana. thaz ſínt thie ſconun fáduma.
mit ín iſt íó mit ébinu. thiu túnicha giuuebinu.
Thiu túnicha thiu gúata. bi thia ther lóz ſuanta.
thaz ſi álang mit giuuúrti. giháltinu uuúrti.
Theiz uuári ſo giſpróchan. ni uuúrti uuiht firbróchan.
thaz iro nihéin ni uuari. thaz uuíht ira firzári.

---

v. 1. tunica. F.
v. 2. límpit. V.
v. 3. thiu. V. iro. F. ſelbun. P. kríſtes thegana. P.
v. 4. alunch. F.
v. 5. ſint. P. éinmuate. P.
v. 6. íóh ſint. P. io. V. ebene. F. untaruuébene. P.
v. 7. fadumon. F.
v. 8. níſtar. P.
v. 9. dara zua. F.
v. 10. giduachtes. P.
v. 11. kriſtes. P.
v. 12. thíu. P.
v. 13. ſcónun. P. fádama. V. F. faduma. P.
v. 14. dunicha. P. thunicha. F. giuuebanu. F.
v. 16. ſſ alang. P. alúnch. F.
v. 17. uuurti uuſht firbrochan. P.
v. 18. uuari. P.

Ioh ſie thés gizami. thaz ſia éinlicher námi.
thes uuúrti ouh thar giflízan. ni uuúrti uuiht firflízan.
Uuas ſí nu thero uuórto. unuuírdig filu hárto.
thaz íaman thaz thar ſpráchi. thaz uuíht ira firbráchi.
Uuánta ſia ſpan ſcóno. káritas in fróno.
ſie thie fáduma alle gáb. ioh ſia ſélbo giuuáb.
Giuuíſſo ſo ih thir zéllu. thiu uuérk biſíhit ſi éllu.
ſi iz allaz góte reiſot. ioh ſínen ió gizéigot.
Ni uuáne theih thir gélbo. thia túnichun ſpan ſi ſélbo.
ſélbo uuab ſi kríſte tház. bi thiu íſt iz allaz ſo álangaz.
Ioh ſi iz állaz gimáz. ſo kriſtes líchamen ſaz.
ſcóno ſi iz gifúagta. ſo drúhtin ſelbo ſúahta.
Giſcáfota ſía ſó ſo iz zám. ioh ſó ſiu béziſt biquam.
mit fílu kleinen fádumon. ioh únginaten rédinon.
Kléinero gárno. thaz déta ſi kríſte gerno.
uuas giuuéban ubar ál. ſo man éinegen ſcal.
Biſáh ſi iz ió gilícho. thrato líublicho.
giuuáralicho in thráti. thaz ſéltſana giuuáti.
Tház thar uuiht ni rómeti. ſo er ſih iz ána legiti.
biquami zíoro ana uuánk. thaz ſelba fróno gifang.
Ioh thár ſo ſo iz zámi. uuiht fúlteres ni uuári.
thaz ſih zi thíu gifíarti. thia kriſtes líh biruarti.

---

v. 19. Ióh. P. thes gizámi. P. ſie. F. ni nami. F.
v. 20. giflizzan. F. firflízzan. V.
v. 23. ſie. F.
v. 24. ſo (*ſt.* ſie). F. giuuab. P.
v. 28. kriſte. P. thíu iſt. P. ſo. V,
v. 29. lichamo. F.
v. 31. Giſchafota. F. ſia ſo. P.
v. 32. fádamon. V. ungitanen. F.
v. 33. deta. P.
v. 36. feltſani. F.
v. 38. félba frono gifáng. P. gifank. V. giuanch. F.
v. 40. giffarti. P. birúarti. P.

Biquámi ouh ſcóno ubar ál. ſo fadum zi ándremo ſcal.
ſih untar ín ruartin. ziſámane gifúagtin.
Sélbo ſí thaz uuólta. tho ſí kríſte ſcolta.
thaz ſí in théra nahi. ſélbo iz al biſáhi.
Theiz uuari in ála lichi. thera ſínera líchi.
uuíht ni miſſíhúlli. ſíd ſí ſia ſelbo ſpúnni.
Thaz níaman thar ni ríafi. ſíd ſí ſia ſelbo ſcúafi.
thaz uuíht thar miſſíhúlli. thes líchamen fólli.
Súntar ſelb ſí in gáhi. kriſtan ánaſahi.
ioh ſélbon ſcóuuoti ana uuánk. tho ſimo ſcúaf thaz gifáng.
Káritas thiu gúata. ſi ſélbo iz ſus gifúagta.
ſí noh híutu ana uuank. uuibit kríſte ſin gifang.
Niſt uuiht ſo rédihaftes. drof ni zuíuolo thu thés.
laz thir quéman iz in múat. ſo thaz káritas giduat.
Si híuzit iz al thanana uz. zi themo drúhtines hus.
ſí iſt álla zit íó uuánne. ſímbolon thar ínne.
Súmenes farent thánana. thio iro ſuéſter zuá.
auur thíſu in min uuár. iſt émmizigen íó thar.

---

v. 41. anderemo. F.
v. 42. zifamene. F. gifuactin. F.
v. 45. lichi. P.
v. 46. félbo ſpunni. P.
v. 48. folli. P.
v. 49. Sunthar. F.
v. 50. felbon. P. ſkúaf. V. gifank. V. P.
v. 51. félbo. V.
v. 52. gifank. V. gifánk. P.
v. 53. uuſht. P. uuith. F.
v. 54. gidúat. P.
v. 55. thanana. V. úz. P.
v. 56. allo ziti. F.
v. 57. zua. P.
v. 58. afur. V. émizigen. F.

XXX.

DE IRRISIONE SACERDOTUM ET OMNIUM PRAETEREUNTIUM. MATH. 27.

Sih fuarun thrángonti. umbi ínan tho thie líuti.
intéretun nan hérton. mit iro ſcéltuuorton.
Thar ſtúantun tho ginúage. inti hábetun nan zi húahe.
zi bíſmere hárto. mit íro ſelben uuórto.
Álle thie thar uuárun. ioh ouh thar fúri fuarun.
zúrntun thia gimácha. ſínes ſelbes rácha.
Sie uuégitun iro hóubit. ioh ſprachun úbilo thar mít.
ſpráchun tho zi nóti. thaz iro héizmuati.
Uuóla uueing zi zórne. bihíaz ſih ther iu uuánne.
thaz móht er thaz giflízan. thaz gótes hus ziflízan.
Ioh thaz er móhti auur thár. iz eino irzímboron ſár.
ioh dáti thiu ſin gúati. theiz thrítten dages ſtúanti.
Senú hánget er thár. nóh ni mag ni uuédar ſar.
thes húſes uuiht bithíhan. noh hera nídarſtigan.
Nu hélf er imo ſélben. úfan themo gálgen.
in ſcántu theſſes tódes. thaz uuízi mánot inan thes.

---

v. 2. ſkéltuuorton. V. P.
v. 5. Alla thia. F. ióh. P.
v. 6. racha. P. ſacha. P.
v. 9. uuologa uuénich. F.
v. 10. giflízan. V. F.
v. 11. ſár. P.
v. 12. thio. V. P. thages. F.
v. 13. Senu. P.
v. 14. bidíhan. V. P.
v. 16. ſcanto. F. dóthes. V. P. uuizi. P. unſizi. V. thés. P.

Óba thu ſis gótes ſun. ſtig nu nídar heraſun.
thes ſélben ouh giflízes. thih lóſes theſſes uuízes.
Thie ſelbon éuuarton. hóntun nan mit uuórton.
ſcúltun nan zi flíze. in thémo ſelben uuíze.
Thio ármilichun uuízzi. imo dátun ítuuizi.
ſiez állaz frám brahtun. ſo uuás ſies thó githáhtun.
Ingegin ímo uuás thar. fílu manag láſtar.
thaz ſcéltan hézun ſe allaz frám. thaz in zi múate tho biquam.
Ia héilt er quatun líuti. mit ſínes ſelbes dáti.
nú ni mag biuuérban. thaz ſíh giheile ſélban.
Dua noh híutu unſih uuís. óba thu unſer kúning ſis.
ſo ſtig nídar hera in uuár. uuir giloúben thir ſár.
Stíg fon themo bóume. tház man thir gilóube.
innágili thih thánana. uuir uuérden thine thégana.
Iá firſáh er ſih in gót. ſcirm er ímo nu iſt es nót.
thaz ſéhet ir hiar nu álle. nu hélf er mo ob er uuólle.
Niſt thiz álles uuanana. niſi ſínes ſelbes rédina.
thaz det er ſélbo mari. er gotes ſún uuari.
Thaz uuas nu iámarlichaz thíng. thaz fólk thaz ſtúant thar umbiríng.
ni uuárun in then liutin. thie ſulih ríuuetin.

---

v. 19. ſelbun. V. P.
v. 21. Thie. F. uuizi. F. datun. P. itiúúizi. F.
v. 22. allaz. P. tho. P. gidáhtun. V.
v. 23. uuas. P.
v. 24. ſceltan. P. liezan. F.
v. 25. quadun. V. P. dati. P.
v. 28. ſar. P.
v. 30. uuérthen. P. F.
v. 32. imo. F.
v. 33. ſin. F.
v. 35. uuás. P. díng. V. P. fiúand. P.
v. 36. uuarun. P. líutin. P. riúúotin. F.

XXXI.

ID IPSUM AUTEM ET LATRONES FECERUNT. Luc. 23.

Thero ſcáchoro ih ſagen thir éin. uuant er hángeta untar zuéin.
deta ímo ſo man uuízi. thia ſelbun ítuuizi.
Oba thu kríſt quad er bíſt. hílf thir nu thir thúrft iſt.
ioh dúa thar thina gúati. hilf úns ouh hiar in nóti.
Gab ántuuurti ther ánder. ther firſtúant ſih filu mér.
ráfft er nan hárto. thero dúfarlichun uuórto.
Uuazamo mánno thu nu bíſt. thaz thu thoh got ni fórahtiſt.
ia thúltiſt thu zi nóti. thio ſelbun árabeiti.
Unſu uuérk zi uuare. thiu gáganent uns híare.
ioh rúarent nu in thráti. thio unſo míſſidati.
Tház uuir ofto uuórahtun. ioh ſúslih er ni fórahtun.
leidor íh inti thú. thaz ſelba thúlten uuir nu.
Ni habet thérer ander uuórt. ni ſi gúat einfolt.
er uuas ió gimuati. ubar álle theſe líuti.
Er deta ió gúat uuergin. in thórfon ioh in búrgin.
gómmanne ioh uuíbe. unz ér uuas híar in libe.
Kért er tho ſo er móhta. ſines ſélbes drahta.
bi thero lído mahtin. ioh grúazta ouh unſan drúhtin.

---

v. 1. ſcacharo. F.
v. 2. uuízzi. V. P. ſtuuizzi. V. P. ituuuizi. F.
v. 3. kriſt. P. dúrſt. V.
v. 4. thino. P. ouh *fehlt in* F.
v. 6. tufirlichun. F.
v. 7. Uuazámo. P. manno. P. fórahtis. P.
v. 8. dáltiſt. V.
v. 9. Únſu uuerk zi uuáre. P.
v. 10. dráti. V. míſſodati. V.
v. 11. Thaz uuír. P. er *fehlt in* F.
v. 12. indi. V. P. nú. P.
v. 16. gómmane. V. P. er. P.
v. 17. ſínes ſelbes tráhta. P. thrachta. F.
v. 18. ouh *fehlt in* F. trúhtin. V. P.

Gihugi mit éregrehtin. thines ſcálkes druhtin.
ioh laz thaz líb minaz. in ſconi richi thinaz.
Sar thú ſis druhtin tháre. gihugi mín ouh hiare.
ioh thánne ouh thu githénkes. thes thínes armen ſcálkes.
Ih duan quad kríſt ſo thu quíſt. thoh thu es uuírdig ni ſíſt.
biſt hiutu thu zi uuáre. mit mír ſaman tháre.
Boton quément mine thír. thie thih léitent zi mír.
mínes ſelben uuíſi. in thaz ſcona páradýſi.
Thia gináda ouh drúhtin. dua in mír mit máhtin.
thia thu in thína guati. themo ſcáchare dati.
Ih bin drúhtin ana uuán. filu hárto firdan.
ih háben inan giáforot. ioh ſúntono ubarkóborot.
Minero míſſidato. iſt úngimezon thráto.
gináda thin in uuára. iſt hárto filu méra.
Thiu uuóla iz állaz ubarmág. ſó ſih ofto ſcín uuag.
mit ſcáden ſi íó intfúarta. thés ih ofto fúalta.
Dua drúhtin nu in féſte. era fúrdir mir ni bréſte.
zi uuórolti íó ginado mín. theih ſi émmiziger ſcálk thin.

---

v. 19. éragrehtin. V. P. ſcálches. V. truhtin. V. P.
v. 20. láz. P.
v. 21. thruhtin. F. truhtin. V. P.
v. 23. dúan. P. kriſt. P.
v. 24. mir ſáman thare. P. ſamant. F.
v. 26. ſelbes. F. paradiſi. V. P.
v. 27. ouh *fehlt in* F. thruhtin. F. trúhtin. V. P.
v. 28. ſchachari. F. ſcáchere. V.
v. 29. tráhtin. V. P. F.
v. 30. giaforat. F. ubar koborat. F.
v. 31. miſſodato. V. P. úngimezzon. V. P. F. dráto. V.
v. 33. ſo ſo ih. V.
v. 34. mit ſcadon. F. thes. P. ótto fualta. P.
v. 36. ginada. F. ſi. V. emiziger. F.

XXXII.

STABAT AUTEM IUXTA CRUCEM IESU MATER EIUS. Ioh. 19.

Múater ſin thiu gúata. thiz allaz ſcóuuota.
théſo ſelbun quíſti. thio rúartun iro brúſti.
Rózagemo múate. ioh uuárd uns iz zi gúate.
ni móht iz ſin in ánder. ni ſia rúarti thaz ſér.
Sin drút ouh ſtuant thar éiner. mit thíarnuduamu réiner.
er gibúrita ouh tho thár. ioh ſáh imo thaz iámar.
Thúruh thio ſino gúati. thó in therera nóti.
bifalah ther ſún guater. thémo ſina múater.
Thaz er ſia zi ímo nami. ſi dróſtolos ni uuári.
in ira kíndes uuehſal. ſia biſórgeti ubar ál.
Biſórgeta er thia múater. thar ſo hángenter.
uuir ſin gibót ouh uuírken. inti bi únſa muater thénken.

---

v. 1. thaz. F.
v. 2. brufti. P.
v. 5. thrut. F. diornutuamu. F.
v. 7. Thuruh. P. ſíno. P. thera. P.
v. 8. bifálah. P.
v. 9. ér. P.
v. 12. denchen. F.

XXXIII.

SOL OBSCURATUS. ET TRADIDIT SPIRITUM IESUS. MATH. 27.

Súnna irbalg ſih thráto. ſúſlichero dáto.
ni líaz ſi ſèhan uuórolt thiot. thaz ira frónisga lioht.
Hintarquam in thráti. ther ármilichun dáti.
ni uuólta ſi in then ríuuon. thara zín biſcouuon.
Ín ni liaz ſi núzzi. thaz ſconaz ánnuzzi.
ni liaz in ſcínan thuruh tház. ira giſíuni blídaz.
Thes ſcímen thi ih nu zélita. thes ſih íó uuórolt freuuita.
irzéh ſi in thes zi nóti. thrio dáges ziti.
Thaz uuas in ála uuara. fon ſéxtu unz in nóna.
thaz ſcólta in thoh in uuar mín. thes dages líohtoſta ſin.
Thaz ira líoht berahta. ſi gáro iz in intuuórahta.
ſi gikért in harto tház. in fínſtar égislichaz.
Uuanta ſah gifángan. ioh drúhtin ira irhángan.
then ſélbon ther ſia uuórahta. ioh hárto thaz irfórahta.
Riaf er thó filu frám. ſo nóna zít tho biquám.
ioh grúazta ouh thiu ſin ſtímna. ſines fáter minna.
Drúhtin min drúhtin min. ziu irgázi thu min.
ſus gáro mih firlíazi. ioh fíanton gilíazi.

---

v. 1. Súnna. V. irbalc. F. ſúlichero. P.
v. 2. lioth. F.
v. 3. thera. V. F.
v. 4. ríuon. V. zi ín. V. F. biſcouon. V.
v. 5. ſi zi nuzze. F. ſchona antluzze. F.
v. 7. ſkímen. P.
v. 10. ſcolta. V. doch (*ſt.* in thoh). F.
v. 11. lioth perahta. F.
v. 13. Uuánta. P. ira. V.
v. 15. Ríaf. P.
v. 16. ſtímma. P. F.
v. 17. Druhtin mín druhtin mín. P.

Sie nan ouh tho quáltun. mit ézzichu dránktun.
mit bítteremo líde. thaz dátun ſe al bi níde.
Riaf drúhtin auur ſáre. thu maht iz léſan thare.
in míchileru luti. thaz hórtun thar thie líuti.
In hant fáter thina. ſo gib ih ſéla mina.
bifíluhu thir óuh ſo thu uuéiſt. then minan éiginan géiſt.
Sar ió thía uuila. ſo liaz er ſéla ſina.
in ſínes ſélben fater hánt. ſo er quád hiar fóra theiſt gizált.
Ein thero knéhto thiz giſáh. ioh zi férehe er nan ſtáh.
mit ſpéru er thar zúa giilta. indéta mo thia ſita.
Indán uns uuard thar ana uuánk. thes himilriches íngang.
thia fílu langun bíta. indét uns tho thiu ſíta.
Sliumo floz thar úz ſar. blúat inti uuázar.
irloſit ſágen ih thir éin. uuúrtun uuir mit thén zuein.
Tho uuard ſár firbróchan. thaz gótes huſes láchan.
thaz man zi thíu íú thar gihíang. thiu zerubím untarfiang.
Áltari then diuron. ioh then dísg zi uuaron.
éllu thiu líohtfaz. ni uuas thes láchanes thiu baz.
Íz uuard tho ziklékit. ni liaz es uuiht bithékit.
uuanta uns in zéihnungu. ſiu ſcóltun uuerdan kúndu.
So uuaz ſo állaz thaz bizéinta. ioh uns zi gúate ió méinta.
thaz deta drúhtin thar tho kríſt. thaz uns iz ófanaz iſt.

---

v. 19. drángtun. V. P. F.
v. 21. trúhtin. P. thruhtin. F. áuur. P. afur. F. ſare. P.
v. 22. láti. P.
v. 23. hánt. P.
v. 24. bifíluhu. P. thír ouh. P. geiſt. P. keiſt. F.
v. 25. Sár. P. thia uuíla. P. líaz. P.
v. 26. ſelben. P. fáter hant. P. ér quad. P. fora *fehlt in* F.
v. 27. Éin. P. fereh. F.
v. 28. ſperu. P. ſíta. P.
v. 29. uuárd. P. uuáng. V.
v. 31. uuazzar. F.
v. 32. irlóſit. P.
v. 33. Thó. P. ſar. P.
v. 34. mán. P. cherubim. F. untarfíang. P.
v. 35. Altare. F. uuáron. P.
v. 36. elliu. F. liothfaz. F. thi. V. P. báz. P.
v. 37. uuas (*ſt.* uuard). F. bidéchit. F.
v. 38. úns. P.
v. 39. al. F.
v. 40. offanaz. F.

XXXIV.

TERRA MOTA EST. PETRAE SCISSAE SUNT. MATH. 27.

Érda bíbinota. thiu gótes kraft ſies nótta.
ioh in thía meina. ſo ſpíaltun ſih thie ſtéina.
Thiu grébir ſih indátun. ioh giangun úz thie dótun.
hera in uuórolt richi. thie ſáligun lichi.
Ih ſcal thir uuúntar redinon. ſie giángun ir then grébiron.
zen líutin in thia búrg in. ioh iróugtun ſih ín.
Thaz ouh ſúlih mari. únfirholan uuári.
ioh állo theſo dáti. ther ſelbo líut irknati.
Ih zellu híar ubarlút. irſtúant tho manag gótes drut.
mit ſelben drúhtine. liebe ſcálka ſine.
Thaz uuard állaz ſo gidán. tho ſelbo drúhtin uuolta irſtán.
thes uuír nu birun blídi. er uuas thaz frúmikídi.
Thaz zéllent euangélion. al ſo ih thir rédion.
iz ſágent filu ſcóno. thie ſelbun búah frono.
Ther ſelbo ſcúldheizo. irquám es filu héizo.
after théſen uuerkon. giſtuant er góte thankon.
Quad uuári er ana zuíual. thes giuuéltig ubar ál.
ioh deta lútmari. er gotes ſún uuari.

---

v. 2. ouh (ſt. ioh). V.
v. 7. unfarholan. V. P.
v. 10. trúhtine. V. P. ſchalcha. F.
v. 11. trúhtin. V. P. uuolta. V.
v. 13. ál. P. redinon. F.
v. 16. danchon. F.
v. 17. al. P.

Thie liuti kertun ſáre. mit michilemo ſére.
uuuntun héim thó ſpáto. thero armilichun dáto.
Thie dáti ſie tho rúun. ioh iro brúſti bluun.
íoh giangun ſar thés fartes. al ſerag héimortes.
Stúantun thar tho férron. álle ſine kúndon.
iámaragemo múate. iz irgiáng in thoh zi gúate.
Klágetun thó thiu ſelbun uuíb. thaz ira éigena lib.
thiu mit ímo uuarun. zen óſtoron quamun.

---

v. 21. ruuun. F. ryun. V.
v. 22. giangun. P.
v. 23. qunndun. F.
v. 25. Klágotun. P. einaga. F.

XXXV.

QUOMODO IOSEPH ET NICODEMUS SEPELIERUNT IESUM.

MARC. 27. IOH. 19.

Tho quam ein édiles man. baldlícho ſo imo zám.
er theſo dáti zurnta. ſo gúat thegan ſcólta.
Ni máchot er thio dáti. noh ſélbaz thaz giráti.
ni uuás in themo uuíllen. er ſúlih uuolti irfúllen.
Giang er báldo tho fon ín. zi themo hérizohen ín.
bat man gábi imo then mán. thóh tho ſo bilíbanan.
Thaz múaſi er thara uuíſen. then líchamon lóſen.
thára zua ouh húggen. in thaz gráb leggen.
Pilátus quad er dáti. ſó ſo er ſelbo báti.
híaz er imo irgéban ſar. then ſelbon líchamon thár.
Lis allo búah thio the ſín. ni findiſt iz in uuár min.
thaz mán io thaz gidáti. ſo diuran ſcáz irbati.
Thaz ér ioman in uuórolti. ſúlih dreſo légiti.
in ré odo in bára. thaz ſágen ih thir in uuára.
Thaz uuas éngilo uuérd. ioh himilriches álles.
érdun ioh thes ſéuues. thoh ſie tho dátin leuues.

---

v. 1. Thó. P. élides. P. gizám. P.
v. 2. théſo dati. P. zúrnta. P. guat thégan ſcolta. P.
v. 3. máchota. V. mahchota. F.
v. 6. man *fehlt in* F. bilibanon. F.
v. 7. loſen. P.
v. 10. ſár. P. thar. P.
v. 11. die (*ſt.* the). F.
v. 12. ſó. P. gitádi. V. díuran. P.
v. 13. ſóman. P. ſulih. P. treſo. V. F. tréſo. P. legiti. P.
v. 15. uuerd. P.
v. 16. ſíe. P. datin léuues. P.

Nichódemus ther gúato. er quám thar tho gimúato.
unz ér nan tho thána nam. ther náhtes er iu zi ímo quam.
Ther bráng mit imo in uuára. ſálbun filu díura.
kriſt zi ſálbonne. ſo thar uuas ſítu thanne.
Lóſtun nan tho thánana. thie zuéne richun thégana.
thie drúhtines gidríuuon. ioh ſélben kríſtes líobon.
Thiu uuíb gifuaro ſtúantun. thiz allaz ſcóuuotun.
ſie uuárun uuártenti. uuára man nan légiti.
Tház ſiu thes gifártin. oba ſie nan thána fuartin.
ódo thaz giſítotin. gifúaro thar gilégitin.
Thaz ſíe nan muaſin fúaren. giſuáslicho birúaren.
ioh in ála halbon. then líaban man giſálbon.
Ioh múaſin thes giflízan. giſuáslicho birízan.
ouh in then árumen. giſuáslicho bichúmen.
Biuuúntun ſie tho ſcóno. thia ſelbun líh frono.
mit líninemo dúache. ioh ſórglichemo rúache.
Mit líninemo ſábane. thár tho zi bigrábanne.
mit dúachon filu kléinen. ioh hárto filu réinen.
Légita nan tho ther éino. in ſínaz grab réino.
óuh in ala níuuuaz. in félíſon irgrábanaz.
Uuúllun ſe ér ſe fuarin héim. thara fúri míchilan ſtéin.
thaz dréſo thar gibúrgun. ioh héimortes uuúrbun.

---

v. 17. dara. F.
v. 18. ánz ér. P.
v. 20. thár. P.
v. 22. trúhtines. P. gitriuuon. F. gidríuon. V. P. ſelben. P.
v. 23. thíz. P. daz. F. ſcóuotun. V. P.
v. 24. uuarun. P.
v. 28. liubon. F.
v. 29. biriazen. F.
v. 30. ioh. F.
v. 32. dúeche. V. ſórgilechemo. V.
v. 33. bigrabenne. F.
v. 35. Legitan do. F. ſinaz gráb reino. P.
v. 36. níuaz. V. P. niuuaz. F.
v. 37. ſe. V. er. P. furi míhilan ſtein. P.
v. 38. giburgan. F. núrbun. P.

Thiu uuíb ſar thés fartes. giangun héimortes.
ouh zi thén rachon. ſálbun iro máchon.
Érda hialt uns tho in uuár. ſcazzo diuriſton thár.
dréſo thar gibórgan. unz ſúnnun dag in mórgan.
Tho giang uns úf uuunna. thiu éuuinigu ſúnna.
ioh ouh ſálida ubar ál. ſo mán hiar fora ſágen ſcal.

---

v. 39. giangun. P. heimmortes. F.
v. 41. Erda. P. dar (*ſt.* in uuar). F. ſcázzo. P. thiuriſthon. F. in uuar (*ſt.* thar). F.
v. 43. uf uúnna. P. uunna. V. F. euuiniga. F.

XXXVI.

QUOMODO SUMMI SACERDOTES SIGNAUERUNT SEPULCRUM. MATH. 27.

Ni móhtun noh bilínnen. thes ármilichen uuíllen.
thie ſelbun éuuarton. thaz óugtun tho mit uuórton.
Fúarun ſie tho blíde. mit themo álten nide.
folle bálauues in uuár. zi themo hérizohen ſár.
Ni hélen uuir quatun nóti. thaz thínaz héroti.
thaz ther firdáno íó ſágeta. thes unſer múat nu irhógeta.
Er zálta michil uuúntar. then líutin ſus íó ſúntar.
ih irſtántu quad er zi ín. ſo ih thrítten dages dóter bin.
Nu heiz thes grábes uualtan. fora iúngoron ſinen háltan.
thaz ſię únſih ni biſuíchen. thara zúa ni firflíchen.
Tház ſie thaz ninthéken. mit ſtálu nan nirzúken.
noh ínan thar githíuben. then líutin ſih giliuben.
So zéllent ſino gúati. thaz er fon tóde irſtuanti.
ioh girrent mér thie líuti. thanne ouh thérer dati.
Quad ér tho thaz ſie rietin. uuío ſie nan gihialtin.
quad ſíh in thaz giráti. fúrdir uuiht ni dáti.

---

v. 1. uuillen. P.
v. 4. far. P.
v. 5. quadun. V. P. thinaz. P.
v. 7. úúnthar. F. ío fus. F.
v. 8. dritten. V. tóter. V. P.
v. 9. héiz. P. iungiron. F.
v. 10. ſie. V.
v. 11. ninthenchen. F. nirzúchen. V. P. F.
v. 13. irſtúanti. P.
v. 16. uuith. F.

Sie ſliumo thes ſar zilotun. thaz grab gizeinotun.
ſar ió in théru friſti. mit michileru féſti.
ſo ſar thén gangon. mit giuuáfniten mánnon.
thaz mán nan ni firſtáli. mit méginu ouh ni náni.
So ſié ſin mer tho uualtun. thaz gráb ouh baz bihialtun.
ſo uuir ió mer giuuiſſe. in themo irſtántniſſe.
Uuánta tho iz mártun. thie then bálo dátun,
ioh thie thar húattun ouh tho ſin. tho móhta man es báld ſin.

---

v. 18. dera. F.
v. 19. uuafniten. F.
v. 20. menigi. F.
v. 21. So *fehlt in* F. do mer. F. gihialtun. F. bíhialtun. P.
v. 23. Uuanta thó. P. datun. P.
v. 24. thíe. P. mann. F.

XXXVII.

MORALITER.

Oba uuír uuollen uuáhten. mit gidráhton filu réhten.
mit githánkon gúaten. thes kríſtes grabes húaten.
Thanne ſcúlun uuir gigáhen. thaz uuir iz ánafahen.
mit ánderen girátin. thanne théſe datin.
Thaz uuír thia uuahta irfúllen. mit ánderemo uuíllen.
mit ánderemo múate. theiz úns irge zi gúate.
Uuir ſcúlun dragan uuáfan. ioh lazan ſín thaz ſláfan.
ioh húggen uuíer thaz biuuárb. thaz er bi únſih irſtarb.
Thaz ſín húguluſti. in réhteru kúſti.
gilóuba filu féſti. in thínes hérzen brúſti.
Mit thíu ſi kriſt bifángan. ni láz thír nan ingángan.
bigín tharazua húggen. ni láz thir nan irzúken.
Thes ſíh thaz thu es uuáltes. ioh uuóla nan giháltes.
mit réhtemo líbe. theiz thír irge zi líebe.
Gilóuba thin ſi kréftig. thaz thír ſín tód ſi githíg.
mit ſínemo uuíhe. iz frámmort thir íó thíhe.
Thaz únſih ſo irlóſte. ther gótes boto dróſte.
ioh únſih íó gilícho. giloko líublicho.

---

v. 1. Óba uuir. P. uuillen. F. gitráhton. P.
v. 2. gidanchon. F. kriſtes grábes hueten. P. húeten. V.
v. 4. deſen. F.
v. 5. uuáhta irfullen. P.
v. 7. lázan ſin. P. ſlafen. F.
v. 8. uuio er. P. F.
v. 9. húgoluſti. V. P. kuſti. P.
v. 10. thines hérzen bruſti. P.
v. 11. intgangan. F.
v. 12. lúggen, P. irzúchen. P. F.
v. 13. giuualtes. F. gihalthes. F.
v. 15. thín. P. githig. P.
v. 16. uuihe. P.
v. 17. gotes bóto droſte. P.
v. 18. gilócho. P. F. gilocko. V.

So er zen uuíbon thar tho ſáh. ioh líublicho zi ín ouh ſpráh.
líndemo múate. thaz dét er in zi gúate.
Thaz uns híar in libe. thiu fórahta ni klíbe.
ioh uuir ſín fáſtmuate. zi állemo guate.
Tház uns ſi giuuíſſi. thaz ſín irſtántniſſi.
thaz ſínaz líb níuuuaz. ther engil kúndta in tho tház.
Ni dúemes ſo thie ríetun. thie thie knéhta míattun.
mit ſcázzu ioh mit uuórton. thie ſelbun éuuarton.
Mit ſpénſtin ginúagin. tház ſies ni giuuúagin.
théiz ni uuurti irfúntan. thaz drúhtin uuas irſtántan.
Suntar fáhemes thara zúa. mit gilóubu filu frúa.
mit érnuſti ſnéllo. thaz dúe uns ther guato uuíllo.
Giduemes lútmari. ménnisgon in uuári.
thaz uuorolt uuízi thaz gúat. thaz kríſt fon themo grábe irſtuant.
Ioh uuír thaz mári bringen. then thára zua githíngen.
ioh thén thaz uuollen áhton. mit réhten gidrahton.
Thaz ſíe ouh thes ginénden. mit úns ſih ſaman ménden.
tház ouh ni bimíden. mit úns ſih ſaman blíden.
In éuuon zi gúate. mit héilemo múate.
mit rehten húguluſtin. in allen uuórolt friſtin.
In thíu ſín furdir uuónenti. ioh drúhtin íámer lóbonti.
ioh thánkon íó gimálon. then ſínen ginadon.

---

v. 19. ſprah. P.
v. 21. Tház. P. hiar. P. líbe. P. clibe. F.
v. 22. uuír. P.
v. 23. Thaz úns. P.
v. 24. níúaz. V. niuaz. P. kúndta. V.
v. 25. miattun. P.
v. 27. ſie es. V.
v. 28. trúhtin. P. irſtantin. F.
v. 30. gúoto. P. guoto. V. uuillo. P.
v. 32. uuízzi. V. P.
v. 34. gidráhton. P.
v. 35. uns. P. ſáman. P. ſamant. F. menden. P.
v. 36. ſamant. F. bliden. P.
v. 38. réhten. P. húguliſtin. P. hugiluſtin. F.
v. 39. tráhtin. P.
v. 40. danchon. F. thankon. P.

Sinera éregrehti. ioh ſínera mahti.
ther úns gab thaz gimúati. thúruh ſino gúati.
Tház uuir ſin giuuíſſe. fon themo irſtántniſſe.
uuanta drúhtin iſt ſo gúat. bi thiu éigin íámer fráuuaz muat.
Éigun íámer ſcóna. fréuuida gizáma.
thúruh ſino mílti. ána theheinig énti.
Amen.

Explicit liber quartus.

v. 42. thuruh ſíno guati. P.
v. 45. ſcona. P. froida. F.
v. 46. thuruh ſíno milti. P. enti. P.

FÜNFTES BUCH.

Incipiunt capitula libri quinti.

I. Cur dominus ignominiam crucis et non aliam pro nobis mortem pertulerit.
II. De utilitate crucis.
III. Signaculum crucis.
IV. De resurrectione domini uespere sabbati.
V. Una sabbati Maria Magdalena uenit ad monumentum.
VI. Spiritaliter.
VII. Maria stabat ad monumentum.
VIII. Spiritaliter.
IX. Duo ex discipulis Iesu ibant in castellum.
X. Adpropinquabant castello.
XI. Stetit Iesus in medio discipulorum suorum.
XII. Spiritaliter.
XIII. Manifestauit se Iesus ad mare Tiberiadis.
XIV. Mystice.
XV. Cum ergo prandissent dixit Iesus Petro. amas me.
XVI. De ascensione domini.
XVII. Igitur qui conuenerant interrogabant eum et reliqua.
XVIII. Cumque intuerentur in coelum.
XIX. De die iudicii.
XX. Quomodo iudicaturus est mundum.
XXI. Quam districtum sit tunc iudicium dei.
XXII. Ibunt iusti in uitam aeternam.
XXIII. De qualitate coelestis regni et inaequalitate terreni.
XXIV. Oratio.
XXV. Conclusio voluminis totius.

FÜNFTES BUCH.

DE RESURRECTIONE ET ASCENSIONE ET DE DIE IUDICII.

I.

CUR DOMINUS IGNOMINIAM CRUCIS ET NON ALIAM PRO NOBIS MORTEM PERTULERIT.

Iſt filu manno uuúntar. thaz zéll ih hiar nu ſúntar.
ziu drúhtin hiar in uuórolti. thes krúzes tod iruuéliti.
Tho er únſih hiar ſo nérita. fon fianton irrétita.
nam uzar hérten banton. fon fianto hánton.
Thaz ſines ſelben gúati. thaz éina uuas gimúati.
in ſúlicheru nóti. er uns ginádoti.
Uuir uuizun ana zuíual. thaz er thes uuíalt ubar ál.
er bi unſih tod thulti. ſo uuío ſo er ſelbo uuólti.
Ob áuur uuir iz áhton. ioh uuóla iz al bidráhton.
thanne iſt uns ouh thaz uuúntar. ein gináda ſuntar.

v. 1. zéllu. V. F.
v. 2. krúces. F. V.
v. 4. uzer. F. hanton. P.
v. 5. ſelbun. F.
v. 6. noti. P.
v. 7. uuízun. P. zuuíual. V. todes (*ſt.* thes). F. al: P.
v. 8. tód. P. uuio. P. félbo uuolti. P.
v. 9. ahton. P. bitráhton. V. bitrahton. P. F.
v. 10. ſt. P.

Mit fíuru ſie nan brántin. mit uuázaru ouh irquáltin.
odo óuh mit ſtéinonne. mit uuiu ſégenotis thu thih thánne.
Uns iſt frúma in thiu gizált. ioh ſégan filu mánagfalt.
ſálida zi líbe. thaz ſcádo uns hiar ni klíbe.
Íſt uns thaz girúſti. brúnia ala féſti.
ioh iſt uns hélm ouh ubar tház. ioh uuáfan ala uuáſſaz.
Niſt uuíht in themo bóume. thaz fríuntilih gilóube.
thes mánnilih giuuís ſi. thaz thar úbbigaz ſi.
Thes krúzes horn thar óbana. thaz zéigot uf in hímila.
thie árma ioh thie hénti. thie zeigont uuórolt enti.
Ther ſelbo míttilo bóum. ther ſcóuuot theſan uuórolt floum.
es iſt zi zéllenne ginúag. ther then líchamon druag.
Niſt uuíht in themo bóume. thaz fríuntilih gilóube.
thes mánnilih giuuís ſi. thaz thar úbbiges ſi.
Thaz ſíh es thára uuentit. theiz innan érdu ſtentit.
nim góuma uuaz thaz méinit. theiz untar érda zeinit.
Mit thíu iſt thar bizéinit. theiz ímo iſt al giméinit.
in érdu ioh in hímile. inti in ábgrunte ouh hiar nídare.
Bi thiu níſt in themo bóume. thaz mánnilih gilóube.
thes fríuntilih giuuís ſi. thaz thar úbbiges ſi.
Leg iz nídar haldaz. iz zeigot ímo iz allaz.
fiar hálbun umbiríng. állan theſan uuórolt ring.

---

v. 12. ouh. P.
v. 14. ze. F.
v. 17. poume. F.
v. 19. krúces. V. kruces. P. F. hórn. P. ufan. F.
v. 21. boum. P. mittilipoum. F. ſcóuot. P.
v. 22. zellanne. F.
v. 23. poume. F.
v. 24. ubbigaz. F.
v. 25. thaz (*ſt.* theiz). P.
v. 26. innan (*ſt.* untar). F. erdu. F.
v. 28. inti *fehlt in* F.
v. 29. Bi thíu niſt. P. póume. F.
v. 30. ubigaz. F.
v. 32. fíar. P.

Ellu zéllu ih thir thiu thíng. theiſt áuur therer uuórolt ring.
iſt íá uuiht mera ouh fúrdir. theiſt ſin gilóubi thu mir.
Niſt áuur in themo bóume. thaz fríuntilih gilóube.
thes mánnilih giuuís ſi. thaz thar úbbiges ſi.
Líggez ſágen ih thir tház. odo iſt iz úfhaldaz.
giuuiſſo uuíziſt thu tház. ió zeigot ímo iz allaz.
Éllu thiſu uuúntar. zeigot ímọ iz ſuntar.
iz rihtit uuórolt enti. zi ſínes ſelbes hénti.
Bi thiu níſt in themo bóume. thaz mánnilih gilóube.
thes fríuntilih giuuís ſi. thaz thar úbbiges ſi.
Uuara thénkiſtu lés. uuio még iz uueſan álles.
then rúarta mit theru líchi. ther rihtit hímilrichi.
Bigóz inan zi gúate. mit ſínes ſelbes blúate.
er ſálta uueiſt es méra. in thémo ſína ſéla.
Bi thiu níſt in themo bóume. thaz mánnilih gilóube.
thes fríuntilih giuuís ſi. thaz thar úbbigaz ſi.

---

v. 33. Éllu. P. Elliu. F.
v. 34. méra. P. ſín. P.
v. 36. ubbigaz. F.
v. 38. uuizziſt. F.
v. 39. ímo. V. iz *fehlt in* F.
v. 42. ubbigaz. F.
v. 43. thenchis du. F.
v. 45. ſin. F.
v. 47. póume. F.

II.

DE UTILITATE CRUCIS.

Nu ſcúlun uuir unſih rígilon. mit thes krúzes ſégonon.
mit kríſtes ſelben uuórton. uuidar fíanton.
Thaz ſcúlun uuir zi uuáron. in unſen éndin málon.
in unſemo ánnuzze. thaz uns iz uuóla ſize.
Zi thíu ouh in themo énde. thaz unſer múat ſih ménde.
ſúlichera rúſti. ingegin ákuſti.
Uuir duemes tház ih ſagen thir éin. mit unſen fíngoron zuein.
ſint zuéne ouh nim es góuma. thes ſelben krúzes bóuma.
Drag thú giloubi thu mir. then gúndfanon anan thír.
in hóubite inti in brúſtin. in thines hérzen lúſtin.
Niſt fíant hiar in ríche. nub ér hiar fora intuuíche.
ther diufal ſélbo thuruh nót. ſo ér thar ana ſcóuuot.
Mit thiu uuúrtun uuir giróchan. ioh kráft ſin thuruhſtóchan.
mit thiu uuárd er al birédinot. thaz íámer er nirkóborot.
Mit thíu uuard filu hárto. ſelb ther uuídaruuerto.
giuuúntot ioh firdámnot. rumo in éuuinigan not.
Dua theiz in thír ſcine. intiz dragen lídi thine.
giloubi mir in uuar mín. harto ſcíuhit er thin.

---

v. 1. kráces. V. F. ſeganon. F. ſegonon. P.
v. 3. malon. P.
v. 4. antluzze. F.
v. 5. Bi thiu. F. mende. P.
v. 7. fingaron. F.
v. 8. kráces. V. P. F. bouma. P.
v. 9. kundfanon. F.
v. 10. intin. F. luſtin. P.
v. 11. er. P. fóra intuuíche. P.
v. 14. al *fehlt in* F. nirkóborot. P. ni koborot. F.
v. 15. úúidaráúarto. F.
v. 16. éúúiniga. F.
v. 18. er fone din. F. thín. P.

III.

SIGNACULUM CRUCIS.

Gib druhtin ſégan ſinan. in líchamon mínan.
ioh theiz íó híar in libe. minera ſéla klibe.
Si drúhtin íó ther ſégan ſin. in allon ánahalbon mín.
thaz fíant íó zi uuare. min uuérgin ni gifáre.
Thaz ih mit thémo thuruh kriſt. ſi úmbikirg biféſtit.
in líchamen ioh múate. zi allemo ánaguate.
Biſcírmen ſino ſúazi. óugun ioh thie fúazi.
min hérza ouh mir biuuérre. thaz fíant mir ni dérre.
Mit thíu ſin mino brúſti. giſégonot in féſti.
hóubit ioh thio hénti. thie lídi al unz in énti.
Bifángan ſi ih mit réino. thanne ih in mír iz zeino.
ſar íó thía uuarba. in allan ánahalba.
Thaz ſcírme mih in brúſtin. fon ármalichen lúſtin.
in hérzen ioh in dátin. fon úbilen githáhtin.
Mit thiu ſi ih íó thuruh nót. al úmbizirg biſéganot.
thaz fíant ſih ni ménde. er ſtát in mir íó fínde.
Mit thiu ſi ih íó bifangan. ioh fíanton ingángan.
bifólahan ſinen ſéganon. ioh allen gótes theganon.

---

v. 1. dráhtin ſegan. P. minan. P.
v. 3. tráhtin. P.
v. 5. íh. P. duruh. V. kríſt. P. umbizirg. F.
v. 7. thio. P.
v. 9. giſeganot. F.
v. 10. thie. V. F. Hdi. V.
v. 11. in *fehlt in* F.
v. 12. io. V. alahalba. F.
v. 14. gidáhtin. V.
v. 17. thíu. P.

Thaz mih mit ſínu nide. ther fíant íó bimíde.
ioh mir híar zi libe. gúatalih íó klíbe.

---

v. 19. mſh. P. ſinu níde. P.

v. 20. hiar *fehlt in* F.

IV.

DE RESURRECTIONE DOMINI UESPERE SABBATI.

Thuruh thes krúzes krefti. ioh ſelben kriſtes mahti.
ſo quéme mir frámmort nu in múat. uuíer fon themo grábe irſtuant.
Ioh uuío nan fríuntilih giſáh. ouh mit then iúngoron ſprah.
uuio hárto er thie gifréuuita. ioh gúatilih in ſágeta.
Al thiz úngirati. ioh thie égislichun dáti.
thaz uuir hiar fóra quatun. in fríadag ſie iz dátun.
In mórgan uuas in uuára. thero óſtorono fíra.
uuas ouh thes dáges diuri. thar hárto filu mári.
Thes ſúnnun abandes ſár. irhúabun ſih thiu uuíb in uuar.
ni dátun ſies tho bítun. zi themo grábe ſe iltun.
Uuanu íagilih tho ílti. thuruh thio ſpatun zíti.
thaz thiu fíra irduálta. thiu minna iz in irfúlta.
Drúagun ſe iro ſálbun. mit in ſar thía uuarbun.
líobemo mánne. kriſt zi ſálbonne.
Ioh giangun áhtonti. thaz uuéſan thaz ni móhti.
thaz ſíe thes ſteines búrdin. fon themo grábe iruuullin.
Sie tháhtun thaz ſie irbátin. thie mán thie thaz gidátin.
uuas íro kraft zi nídiri. ingegin thes ſtéines hebigi.

---

v. 1. krúces. V. F. crúces. P. krefti. P.
v. 2. nu *fehlt in* F. uuſo er. P. F.
v. 3. uuio. P. giſah. P.
v. 4. guatalich. F.
v. 5. Al. P.
v. 6. frîtach. F. ſie. F. ſie. P.
v. 9. ſunnun ábandes. P. abundes. F.
v. 10. hiltun. V.
v. 11. ſpátun. P.
v. 12. irtuualta. F.
v. 13. Trúagun. F.
v. 14. lióbomo. F.
v. 16. ſie. P. ſtéines burdin. P. iruullin. V. P. F.
v. 18. nidari. F. hébigi. P.

Thes gánges ſie iltun gáhun. ioh thaz gráb giſáhun.
in míchilan únuuan. thaz ketti fúntun indan.
Tho uuard ſar thía uuila. michil érdbiba.
hárto michil égiſo. bi thiu hintarquámun ſe ſó.
Sih ſcútita ió gilícho. thiu erda kráftlicho.
ioh ſi ſlíumo thar irgáb. thaz dréſo thar in íru lag.
Quam éngil ein in gáhi. fon himilriches hóhi.
er uualzta thána ſar then ſtéin. ſo er nan ériſt biréin.
Ni thaz er thara giílti. thaz er then uuég girumti.
ſuntar man irknáti. thio ſéltſano dáti.
Ioh ouh mán thaz uuéſtin. thaz kríſt ſtuant ir then réſtin.
giſíunes árumi er gáb. in thaz ítala gráb.
Giſíuni ſin uuas uuúnna. ſo ſcónaz ió ſo ſúnna.
in uuizes ſnéuuen farauui. ſo uuás al ſin gigárauui.
Tho hintarquamun nóti. thár in ala thráti.
ioh fórahtun in tho gáhun. thie thes grábes ſahun.
Sie uuúrtun ſelb ſo dóte. in thémo ſelben nóte.
ther éngil bi einen líbon. ſpráh tho ſar zen uuíbon.
Uuib ih ſprichu thara zi ín. uuiht ni fórahtet ir íú.
drof nintuuérfet íúer múat. ir quamut héra thuruh gúat.
Uuio mag uuéſan thaz ió ſó. thaz únſer íúih égiſo.
ia bírum uuir in uuára. íú éigene gibúra.

---

v. 19. kanges. F. giſahun. P.
v. 20. kétti. P. fúndun. V. P. funtan. F.
v. 21. uuárd. P.
v. 22. ſo. P.
v. 24. ſih (ſt. ſi). V.
v. 26. birein. P.
v. 27. Ni tház. P.
v. 28. ſúntar. P. ſeltſani. F.
v. 29. uuiſſin. F. irſtuant. F.
v. 30. áraimi. P. gab. P. grab. P.
v. 32. allaz. F.
v. 37. fórehtet. V. P. ſu. P.
v. 38. dróf. P. íúar. F.
v. 39. Uuia. F. unſich. F. íúer. F. iuih. P.
v. 40. eigena. F.

Ih uueiz íúa hérafart. ir ſúachet unſan héilant.
then theſe líuti irſluagun. ioh híar nan ouh bigrúabun.
Thén ſie hiar gidóttun. mit kruze mártolotun.
in thémo ſie ſih ráchun. mit iro ſpéron ſtachun.
Ir ni thúrfut in uuár. ni éigut ir ſin uuíht hiar.
er uuihtes úngidan ni líaz. ſo ſo er ſélbo gihiaz.
Er iſt fon héllu iruuúntan. ioh úf fon tóde irſtantan.
ni thúrfut ir nan ríazan. íá uuás íúz er gihéizan.
Er nam in tódes riche. ſigi kráftliche.
mit ímo er mer ni fíhtit. ioh fúrdir ſih ni irríhtit.
Ih zéllu íú ouh ſcono líubi. thar nám er ſin giróubi.
ſid er nan thár ubaruuánt. ioh leitta in ánderaz lant.
In himil gúallichi. ſines ſélbes richi.
kráftlicho filu frám. ſo imo ſélben gizam.
So imo ſélben gizam. al thaz er tóde ginam.
giloubet uuórtes mines. ni liaz uuíht er thar thes ſínes.
ſagilih hiar ſéhan mag. uuar ther líchamo lag.
uuar ínan ouh gibúrgun. thie mán thie thaz biuuúrbun.
Nu ſcúlut ir ſar io giílen. zi then iúngoron ſínen.
mit blídlichemo uuíllen. thiu minu uuórt in zellen.
Ni due ouh pétrus nu thaz mín. ni er ſih fúage thara zín.
gifreuuet állen in thaz múat. uuant er fon tóde hiutu irſtúant.

---

v. 41. íua. P. f echet. V. P. unſen. F.
v. 42. irflúagun. P.
v. 43. kruce. V. F.
v. 44. ſie *fehlt in* F. ſtachon. F.
v. 45. dúrfut. V. uuith. F.
v. 46. uuiht ungidan des. F. ſo ſo. V.
v. 47. dóde. V. P. irſtántan. P.
v. 48. dúrfut. V. riazen. F. ia. P. iuz. P. iz (*ſt.* iuz). F.
v. 49. kraflicho. F.
v. 50. richtit. F.
v. 51. iu. P.
v. 55. ál. P. dóde. V.
v. 56. uuith. F.
v. 59. io *fehlt in* F. ſinen. F.
v. 60. uuillen. P.
v. 61. zi ín. V. F.
v. 62. uuanta. F. dóde. V.

In múat in iz ni lázen. ouh uuíht inan ni ríazen.
ni thúrfun ſie in uuar mín. er ſprichit ſcíoro mit in.

---

v. 64. dúrfun. V. ſkíoro. P. ín. P.

V.

UNA SABBATI MARIA MAGDALENA UENIT AD MONUMENTUM. Ioh. 20.

Quam maría ſliumo in uuár. tho zen iúngoron ſar.
déta ſi in ſar mári. thaz er firſtólan uuari.
Tho líafun ſár ſo thu uuéiſt. thie inan mínnotun méiſt.
ána theheina bítun. zi themo grábe ſię iltun.
Uueiz thémo ouh baz záuueta. ther thia iúgund hábeta.
then ginóz firliaf er frám. ioh ér zi themo grábe quam.
Ni giang er thiu halt thoh thar ín. ni half ther ánder thiu ſin mín.
liaf er náh in thrati. thóh iz uuari ſpáti.
Er ſar thia béldida gifiang. tház er in thaz gráb giang.
ſih ther ánder tho gifnáh. ioh giang themo ginóz nah.
Then ſábon ſie thar fúntun. mit thiu nan thie biuuúntun.
thie nan thára legitun. ſo uuir hiar fóra zelitun.
Ther ſuéizduah uuard thar fúntan. ziſámane al biuuúntan.
fon then ſábon ſuntar. tház bizeinot uuúntar.
Sie thaz al giſáhun. gilóubtun ſar tho gáhun.
thaz er firſtólan uuari. ſo thaz uuíb in deta mári.

---

v. 3. líefun. V. P. uan. F.
v. 4. ſe. V. F.
v. 5. zoúúeta. F. habeta. P.
v. 6. firliuf. F.
v. 7. thíu. P.
v. 8. drati. V.
v. 9. beldi. F.
v. 11. ſabun. F. biuúntun. P.
v. 13. ziſamene. F. al *fehlt in* F.
v. 14. demo ſabane. F. uúntar. P.
v. 15. gilouptun. F.
v. 16. teta. V.

Sie nirknátun noh tho tház. theiz ér ſus al giſcríban uuas.
theiz ſús al er uuas fúntan. tház er ſcolta irſtántan.
Thie drúta giangun gúate. mit ſéragemo múate.
zi ſélidon thiz áhton. mit rózagen gidráhton.
Er ſtúant fon theru ſteti frúa. uuir ſculun húggen thar zúa.
thár er lag gibórgan. in ſúnnun dag in mórgan.

---

v. 20. rozzegen. F. gitráhton. P.

v. 21. théru. P. ° dara. F. zúa. P.

VI.

SPIRITUALITER.

Thie iúngoron in uuárá. bizeinont rácha mara.
ioh íro zueio lóufa. dát filú díafa.
Théſo ſelbun dáti. bizéinont zuéne líuti.
thie iúdeon giuuáro. ioh folk ouh héidinero.
Uuio ſie dátun uuidar gót. híar iſt iz gibílidot.
gidóugno ſo ih thir rédion. in théſen euangélion.
Ioh uuío ſiez ouh firnámun. zi gilóubu ſid biquámun.
irlúegetun bi nóti. thie ſelbun kríſtes doti.
Bizéinot hiar thaz ſelba gráb. thar ther líchamo lág.
thes thie líuti uuas filu ód. ſelben drúhtines tod.
Iohánnes in giuuíſſi. thoh er iúngero ſi.
bizéinot in therera dáti. thero iúdeono liuti.
Pétrus ther álto. in thes giſcríbes uuorto.
thes thih mag uuéſan uuola níot. bizeinit héidinan thíot.
Liaf iohánnes harto mér. ioh quám zi themo grábe ouh er.
er ſtúant ſid themo flíze. in giméitun thoh thar úze.
So líazun in íó úmbiruah. thie ſelbun iúdeon gotes búah.
thár in anazálta. uuio kríſt in quéman ſcolta.

---

v. 1. iungiron. F. mára. P.
v. 2. tiúfa. F.
v. 3. Théſe. V. zuene. P.
v. 6. gitougono. F. redinon. F. euuangelion. F.
v. 7. ſie ez. F.
v. 8. félbun. P.
v. 9. lag. P.
v. 10. felbun. F.
v. 14. heidinero. F. thiot. P.
v. 15. zemo. F. ér. P.
v. 17. io. P.
v. 18. krift. P. quemen. F.

Zi uuízanne ſie áltun. thio búah thin frúma zaltun.
uuio unſan líchamon nam. ſelbo drúhtin ſo imo zám.
Ioh uuio er óuh thaz biuuárb. thaz er bi únſih irſtárb.
thio búah ouh thar giuuúagun. uuío ſie nan bigrúabun.
Iro nihéin zi thiu gifiang. ſo thérer in thaz gráb ni giang.
thaz thes góuma nami in uuár. irlúegeti thia frúma thar.
Ni quam tho pétrus thoh thiu mín. ioh giang er ſár íó thar in.
gilóubig ſar ouh uuúrtun. ſo iz héidene bifúntun.
Thó giang náh ther ánder. thaz ſelba méid er thar ér.
giang after ímo in then uuán. tho er ínan ſah thara íngan.
So uuérdent noh thio zíti. thaz méinent theſo dáti.
thaz herza iúdeono. gilóubit kriſte ſcóno.
Gilóubent ſie thaz krúzi. ioh ſelben kríſtes uuízi.
ioh éigun ouh giuuíſſi. thaz ſin irſtántniſſi.
Ioh íagilih ſih kúmit. ſar ſih thaz hérza rumit.
fon úngiloubon féſti. iruuéichent tho iro brúſti.
Ioh rúarit thanne ſmérza. thaz ſtéinina hérza.
biginnit thanne ſuízzen. mit záharin ſih nézen.
Biginnit thanne uuéichen. mit ríuuu ſih irbléichen.
ioh ílent íó in ríhti. zi kriſtes bígihti.
Sie thúnkit thaz giráti. thánne filu ſpáti.
iſt iúdeo mánag thanne in uuár. hárto filu iamar.

---

v. 19. uuízzanne. V. P. F.
v. 20. nám. P. ſo. V.
v. 23. nihhein. F.
v. 26. bifuntan. F.
v. 27. Tho. P.
v. 28. dar. F.
v. 30. kríſte. P.
v. 31. cruci. F. uuizi. P.
v. 33. iagalich. F.
v. 35. herza. P.
v. 36. záhirin. V.
v. 37. ríu. P. riúúi. F.
v. 38. io. P.
v. 40. iámar. P.

Sih kérent ſie zi gúate. rózagemo múate.
bigínnent thanne ríuuan. ioh iro brúſti bliuuan.
Ioh uuéinont íó zi nóti. thio langun míſſidati.
thaz ſie ſih ér ni klagotun. ſo uuénaglicho lébetun.
Nément ſie thanne góuma. thera langun úngilouba.
ioh klagont théra férti. thia fílu langun hérti.
Bigínnent thanne uúúafan. ioh zi góte ruafan.
mit míchilen ílon. thaz ſie thia ſúnta dilon.
Giuuíſſo iz uuirdit thánne. thaz ſie gilóubent álle.
thaz ſie after thémo gúate. ſint rózagemo múate.
Sar ſo zála noto. héidinero thioto.
irfúllit uuirdit uuánne. thara in zi gánganne.
Íó ſo thér zi thiu gifíang. ther after pétruſe giang.
thaz ér ouh thio dáti. mit imo ſcóuuoti.
Sie ſáhun thar tho uuúntar. thie dúacha liggan ſúntar.
ther ſelbo ſuéiz duah in uuar. lag giſúntorot thar.
Biuuúntan thar ziſámane. fon thémo ſelben ſábane.
fon then dúachon funtan. mit thén er lag biuuúntan.
Bizéinot in giuuíſſi. ther duah thaz gótniſſi.
thaz iſt in giuuélti. ána theheinig énti.
Ther dúah ther uuirdit fúntan. ziſámane biuuúntan.
ni mahtu irſéhan uuiziſt tház. ni uuédar enti ſínaz.

---

v. 42. ríuan. V. P. bliuan. V. P.
v. 43. io. P.
v. 45. ſe. F.
v. 49. uuirthit. P. alle. P.
v. 50. guate. P.
v. 51. thíoto. P.
v. 52. gangenne. F.
v. 53. Io. V. Ioh. F. giang. P.
v. 54. Tház er. P.
v. 55. thia. V. F. liggen. P.
v. 56. ſuuéiz duah. V. uuár. P.
v. 57. ziſamene. F.
v. 59. Bizeinit. F. dúah. P.
v. 60. Tház. P.
v. 62. ziſamene. F.

So iſt drúhtin in giuuélti. ána theheinig énti.
ioh iſt ana ánagengi. ni uuás thaz er bigúnni.
Iſt rúmo er in then gúatin. fon unſen árabeitin.
ſúntar biuuúntan. ſo thar ther dúah uuard funtan.
Gilóubent ſie thie dáti. thóh iz uueſe ſpáti.
ioh irkénnit thaz muat. uuio ſelbo drúhtin irſtuant.
Uuio ſin gináda thaz biuuárb. thaz er bi únſih irſtárb.
klágont thanne nóti. thio érerun ziti.
Tház ſie thero dáto. gifólgetun ſo ſpáto.
ioh in liazun úmbiruah. thaz in záltun thio búah.

---

v. 63. mahtun. F.
v. 66. der tuach dar. F. fúntan. P.
v. 68. múat. P.
v. 69. irflárp. V.
v. 70. thie. F.
v. 72. ióh. P.

VII.

MARIA AUTEM STABAT AD MONUMENTUM. Ioh. 20, 11.

Marîun thes thoh îó nirthróz. ſtuant úzana thes grábes roz.
zi ſtéti thar ginóto. ſi minnota inan thráto.
Hábeta ſi nu in uuar mîn. minna michilo ſîn.
michilo liubi. thes uuórtes mir giloubi.
Minna michilo ubar ál. ſo îh thir hiar nu lágen ſcal.
thie drúta giangun thana ſár. ſiu ſtuant thoh uuéinota thar.
Si thia ſtát noh tho nirgáb. ioh luagata áuur in thaz gráb.
ſi áuur thar tho ſúahta. ſo hárto ſiu ſîn rúahta.
Ther mán ther thaz ſúachit. thes er hárto ruachit.
thar er es míthont miſta in uuár. er kérit ſuachit áuur thar.
Thiz uuîb ouh thaz hiar ſítota. ſi iz al irſúachit habeta.
ni ſúahta ſiu thar thes thiu mîn. luageta áuur tho thar in.
Tho ſah ſi ſîzan ſcóne. thar éngila zuéne.
ſie uuarun fróniſg filu fram. ſo in kríſtes ſelben grábe zam.
Zi then fúazon ſaz ther éino. thar kríſt lag dóter eino.
zen hóubiton ther ánder. thar ther lîchamo lag er.
Sie ſpráchun thio únthulti. ioh uuáz ſi thara uuólti.
ira múat ſie ouh ſértun. thaz ſie thes frágetun.

---

v. 1. ſo. P.
v. 4. míhilo. V.
v. 5. al. P.
v. 6. ſi. F.
v. 7. doch (*ſt.* noh). F. luágeta. F.
v. 9. Thér man. P. ruahit. V. P.
v. 10. midon miſſa. F.
v. 12. des thar. F. luégeta. F.
v. 13. ſáh. P: ſizzen. P. F. ſízzan. V. zuene. P.
v. 14. frám. P.
v. 15. kriſt. P. toter lag. F.
v. 16. ér. P.
v. 17. úndulti. V.

Uuib ziu kúmiſtu thar. uuenan ſúachiſtu ſar.
uuaz úngifuaro thinaz íſt. ſo úngimacho ríuziſt.
Mág mih quad ſi zi in tho lés. giluſten uuéinonnes.
ſer ioh léid ubar uuan. iſt mir hárto gidan.
Háben ih zi klágonne. ioh léidilih zi ſágenne.
ni uuéiz ih les in gáhe. uuar ih iz ánafahe.
Thaz ſér thaz thar ruarit mih. theiſt léidon allen úngilih.
iz ubarſtigit noti. allo uuídarmuati.
Mir iſt ſér ubar ſér. ni ubaruuíntu ih iz mér.
ni uuán es untar manne. íámer dróſt giuuinne.
Sie éigun mir ginómanan. liabon drúhtin minan.
thaz min líaba herza. bi thiu rúarit mih thiu ſmérza.
Ni uuás in thar ginúagi. tház man nan irſlúagi.
ſúntar ſe ouh biuuúrbin. tház ſie nan gibúrgin.
Thaz fríunt nihein ni uuéſti. uuío man nan firquíſti.
ioh uuío man nan firthuásbti. mir zi léidluſti.
Bi thiu fró min ſo ih íú rédinon. ni még ih thaz irkóboron.
theih íámer fráuuo luſti. giláze in mino brúſti.
Ioh ſo íh íú hiar nu zéllu. uuárd mir uue mit mínnu.
theih ſino líubi in mih gilíaz. ob ih ſia níazan ni muaz.
Oba íáman thoh giquáti. uuára man nan dáti.
ódo mir gizéliti. uuára man nan légiti.

---

v. 19. kumiſt du. F. thár. P. fuachis thu. F. ſár. P.
v. 21. Mag. P. quád. P. giluſthen. F.
v. 22. uuán. P. githan. F.
v. 23. léidalich. V. P. ſaganne. F.
v. 26. note. F.
v. 28. mánne. P. iamer. P.
v. 29. liobon. F.
v. 30. hérza. P.
v. 33. uuiſſi. F. irquiſli. F.
v. 34. firduásbti. V. P. firtuasbti. F.
v. 35. iu. P.
v. 36. iamer. P.
v. 37. ſo. V. iu. P. uué. P.
v. 38. múaz. P.
v. 39. iáman. P. dati. P.
v. 40. legiti. P.

Thaz íh thoh in theru dóti. uuaz thionoſtes gidáti.
themo líaben manne. uuaz uuári mir thánne.
So ſlíumo ſí tho thaz giſpráh. ſí far íó uuídorort biſah.
thar ſah ſí drúhtin ſtantan. ioh hábeta inan fúntan.
Si uuíht thoh ſin nirknáta. ioh giuuíſſo uuanta.
theiz in ála uuari. ther gártari uuari.
Frágeta er ſa ſáre. ziu ſí rúzi thare.
uuaz ſúahti ſí ſo hárto. thero klágontero uuorto.
Fró min quad ſí dua mih uuís. oba thú nan námis.
ioh uuára thiu thin gúati. then minan líobon dati.
Ih giágaleizon thaz iſt uuár. thaz íh inan gihólon thar.
ni klékent mir zi héiti. thio liebun árabeiti.
Ni nánta ſí nan dróf er. thuruh thaz míchila ſer.
ſí uuanta in ála feſti. thaz mánnilih iz uueſti.
Bi námen er ſa nánta. ioh ſí nan ſar irkánta.
zi fúazon ſí far ílta. thes híaz er ſia duan bíta.
Inthábe quad er zi iru thíh. drof ni rúari thu mih.
ni fúar ih noh nu thárauuert. in mínes fater géginuuert.
Gizeli uuórton thinen. then brúadoron minen.
thaz hábes thu irfúntan. theih bin fon tóde irſtantan.
Ioh theih fáru in rihti. in ſines ſélb giſíhti.
in frónisgi giſíunes. thes drúhtines mínes.

---

v. 41. Tház ih. P. thera. V. P. thioneſtes. V. F.
v. 42. líeben. V. F. líoben. P. mih. F.
v. 43. tho *fehlt in* F. tház. P. ſár. P. io. P. uuidorort. F.
v. 44. ſáh. P. truhtinan. F.
v. 49. Fro. P. quád. P. namis. P.
v. 52. thie. V. F. lieben. F. arabéitti. F.
v. 54. mánnalih. V. P. úúiffi. F. uuéſti. P.
v. 55. namin. F. ſnan. F.
v. 56. illtà. F.
v. 58. mines fáter geginuuert. P.
v. 59. brúodoron. P. mínen. P.
v. 60. the. F.
v. 61. ríhti. P. ſelbes. F.
v. 62. froniski. F. thes *fehlt in* F. mines. P.

Zél in thu ther bóto biſt. er gót ioh iro fáter iſt.
thaz lázen ſie in uuára. thia úngilouba in fíara.
Ni déta ſi thes tho bíta. zen iúngoron ſi ſar ílta.
ſageta in thó thaz ſi nan ſáh. ioh uuort thiu er zi íru ſprah.

---

v. 63. Zeli. F.

v. 66. ſágeta. P. ſuan giſach. F. uuórt. P.

VIII.

SPIRITALITER.

Ih uuíllu hiar giméinen. uuaz thie éngila bizéinen.
thie ſcónun ioh thie uuízun. thie in kriſtes grábe ſazun.
Thie thar in réſti frono. gizámun ſo ſcóno.
uuarun ſcínenti frám. ſo gótes boton uuóla zam.
Ioh tház iſt michil uuúntar. thaz ſie ſo ſazun ſúntar.
ſih thar ſo giéinotun. thera ſtéti guatun.
Thàz uuir éngil nennen. thaz héizent ſo uuir zéllen.
bóton in githíuti. frénkisge líuti.
Thie íó thaz iruuéllent. thaz ſie tház gizellent.
ſar in hórsglicha friſt. ſo uuáz ſo in gibótan iſt.
Sie méinent hiar thie zuéne. thie éngila ſine.
dúent unſih giuuíſſe. fon themo irſtántniſſe.
Thie ſelbun gótes thegana. thie uns ſcríbent kriſtes rédina.
thie uns ſcríbent ſino dáti. ioh ſélbaz ſin giráti.
Tház iſt uns iróugit. thaz got iſt kríſtes houbit.
uuíziſt thaz gimúato. theiſt drúhtin unſer gúato.
Ther zen hóubiton ſáz. ther kundit uuíziſtu thaz.
úns in giuuíſſi. thaz kriſtes gótniſſi.

---

v. 1. úúilla. F. uuſſle. V. thia. F. biceinen. F.
v. 3. ſchonu. F.
v. 4. ſkínenti. P. F.
v. 6. thár. P.
v. 7. nennén. P.
v. 8. githíudi. V.
v. 9. ſo. P. gizéllent. P.
v. 10. fríſt. P. giboton. F.
v. 11. thia zuuene. F. thia. F.
v. 13. ſcribent uns. F.
v. 14. ſcribent uns. F.
v. 17. úúiziſt du. F.

Then man zen fúazon giſáh. ther zeinot ánder gimah.
ther zeinot ſcóna giuuurt. thera ſelbun líchi giburt.
Iohannes uuíziſtu tház. zi kriſtes hóubiton ſaz.
tho er ſo hóho giſan. thes euangélien bigan.
Tho er ſo hóho iz fuarta. thaz gótniſſi ruarta.
mit uuórton filu díafen. thára uuir zua íó rúafen.
Gihógat er ouh thero fúazo. uuant ér giſcréib uns ſuazo.
ófono filu frám. uuío er hera in uuórolt quam.
Uuio druhtin déta ſo imo zám. er unſan líchamon nam.
uuio er uuárd ouh héra fums. ioh nu búit in uns.
Bi námen ſia druhtin nánta. ſo ih hiar fóra zalta.
giſuáſo ioh thin kúndo iſt. then thu bi námen nenniſt.
Sáma ſo er zi iru quáti. irknái mih bi nóti.
in muate láz thir iz héiz. uuanta ih thinan námon uueiz.
Sí nan ſar irkánta. ſo er then námon nanta.
tház ſi garo ér firliaz. únz er ſia uuíb hiaz.
So íſt themo gótes drute. giſpróchan zi gúate.
móyſené in uuáre. themo uuizod ſpéntare.
Íh quad drúhtin uuéiz thih. bi námen thaz ni híluh thih.
bi namen uuéiz ih thih ál. ſó man ſinan drút ſcal.
Náles theih thih zéino. mit uuórolti giméino.
ih uueiz thih ſúntaringon. in thínes ſelbes thíngon.

---

v. 19. thér. P.
v. 20. giuuúrt. P. ther. P.
v. 21. Iohánnes. P. úúíziſt thu. F. thaz. P.
v. 22. éúuangelien. F.
v. 23. fúarta. P. rúarta. P.
v. 24. filo. F. V. díofen. P. tiufen. F. io. P.
v. 25. giſcreib. P. giſcreip. F. fuuazo. F. ſúazo. P.
v. 28. uuſo. P. uuard. P.
v. 29. truhtin ſiá. F.
v. 31. ſo. V.
v. 32. heiz. P. uuanta. V. thinen. F.
v. 34. thaz. P. gáro. P.
v. 35. iſt. P.
v. 37. druhtin. P.
v. 38. námen uueiz. P. ih *fehlt in* F. al. P.
v. 39. diz (*ſt.* thih). F.
v. 40. ſuntiringon. F.

So uuard ouh híar bi thaz uuíb. thíu thar tho ſúahta thaz líb.
ſi irkánta nan ſo er uuólta. tho er then námon nanta.
Sáma ſo er zi iru quáti. irknái mih bi nóti.
in muate láz thir iz héiz. tház ih thinan námon uueiz.
Thaz uuíb zi thiu gifúndta. then iúngoron iz kúndta.
aller érift tho thaz uuíb. in giſágeta thaz lib.
Nim góuma hiar nu nóti. thia uuúntarlichun dáti.
thaz frónisga gizámi. ioh thaz ſéltſani.
Gab iú uuíb uuanne. themo gómmanne.
bíttiri tódes. thiu nátara giſpúan ſes.
Quam auur thíſu nu in uuár. ioh kúndta thaz líb ſar.
uuíb ſo ih thir rédinon. er ift gómmannon.
Sélb ſo druhtin quáti. ioh er iz zi thíu dati.
thia bótaſcaf ſus ſúntar. theiz uuári mera uuúntar.
Fon théru ſelbun hénti. thiu tód giſcankt iu enti.
ioh uuéuuon tho mánne. gab zi drínkanne.
Fon theru intfáhent theiſt ouh uuíb. nu thaz éuuiniga líb.
fréuuida zi líbe. ni ſít irbolgan uuíbe.

---

v. 41. uuar. F. lib. P.
v. 42. ſo. V.
v. 44. heiz. P.
v. 45. thíu gifundta. P. dien iungiron. F.
v. 46. thoh. F. líb. P.
v. 47. thio uúntarlichun. P.
v. 49. iu. P.
v. 50. todes. P.
v. 54. uúntar. P. úúnthar. F.
v. 55. the. P. thód. V. P. giſchanktiú enti. F. giſcankti. u. enti. V. giſcanktiuénti. P.
v. 56. manne. P.
v. 57. éuueniga. V. lib. P.
v. 58. irbólgan uuibe. P.

IX.

DUO EX DISCIPULIS IESU IBANT IN CASTELLUM. Luc. 24.

Tho thaz éuuiniga guat. úz fon themo grábe irſtuant.
thaz líb thaz bi únſih hiar irſtárb. fon béche hera uuídar uuarb.
Thes dáges fuarun thánana. ſine drút thegana.
giſéllon zuene gúate. ſéragemo múate.
Sie fuarun quítilonti. thio ármilichun dáti.
iámarlichon thíngon. ió in then ſelben gángon.
Sie giángun inan klágonti. ioh ió fon ímo ſagenti.
quam in hárto in iro múat. thaz ſín mánagfalta guat.
Uuard drúhtin in tho líndo. thes uueges ſáman ſindo.
giang óuh in thera férti. mit in tho kóſonti.
Ni tház ſie thaz thoh dátin. thaz ſie nan irknâtin.
odo in ála uuari. ſie uuéſtin uuer er uuári.
Uuéiſt quad íúer rédina. ſoh íúer únfreuuída.
ir íúerero uuórto. get fus drúrento.
Gab einer ántuuurti. ſélb ſo er iz zúrnti.
thaz léid thaz ínan ruarta. thaz géner es ni fúalta.
Biſt thu éino ir élilente. ir ánderemo lánte.
thaz thir in múate thaz niſt héiz. thaz éllu thiſu uuórolt uueiz.

---

v. 2. hiar bi unſich. F.
v. 3. thanana. P.
v. 4. féragomo. P.
v. 5. ármalichun. V.
v. 6. ſo. P. in *fehlt in* F. ſelbon. F.
v. 7. io. P.
v. 8. mánagfalda. V.
v. 9. thruhtin. F. ſamant. F.
v. 10. ouh. P.
v. 11. tház ſie nan. P.
v. 12. uuiſſin. F.
v. 13. iuer. P.
v. 14. íuerero. P.
v. 16. leid. P.
v. 17. eino. P. ándaremo. V. P.
v. 18. elliu. F.

Ouh uuíht thu thes nirknáiſt. thaz níuuenes gidán iſt.
in theſen ínheimon. thaz múgun uuir íámer uuéinon.
Uuaz íſt thaz quad er ſúliches. nu giríhtet mih thés.
ſie záltun ſo man ofto dúat. thaz iro ſéraga muat.
Inti thu ni hórtos hiar in lánte. fon themo héilante.
iſtir únkund ouh nu tház. uuio diuri fóraſago iz uuas.
Máhtig uuas er hárto. ſínes ſelbes uuórto.
ioh ſines ſélbes dato. kréftig filu thráto.
Fora góte uuas iz méiſt. uuir zellen thír iz thu iz ni uuéiſt.
for állen theſen líutin. thoh ſíe thar ſo gidátin.
Ioh uuio nan ouh irquáltun. zi tóde nan firſáltun.
thie unſe héroſton. ioh álle theſe fúriſton.
Uuir uuántun thes giuuíſſo. thoh iz ni uuúrti leidor ſó.
er únſih ſcolti irláren. thes mánagfalten uuéuuen.
Firfáhan unſih ſcólti. thoh uuíht es ſo ni uuúrti.
thiu ſín ſelba gúati. thera altun árabeiti.
Thes mánagfalten ſéres. thaz uuir nu thúlten leuues.
theiz álles uuio ni uuúrti. nub ér es duan ſcolti énti.
Thiu thíng uuir hiar nu ſágetun. ioh thír ouh hiar gizélitun.
uuiziſt thú thaz ana uuán. nuſt thrítto dág theiz iſt gidán.
Bigán tho druhtin rédinon. then ſélben ſinen théganon.
ſines ſélbes uuorton. then líaben giférton.

---

v. 19. úúíth. F. níuenes. V. P.
v. 20. iamer. P.
v. 21. Uuaz iſt quad er daz ſuliches. F.
v. 22. ofto man. F. ira. V.
v. 23. horthus. F.
v. 24. iſt dir. F. díuri. P.
v. 25. Magtih. F. ſin. F.
v. 26. ſin. F. dáto. P. dráto. V.
v. 28. ſe. F.
v. 30. heroſthon. F. furiſthon. F.
v. 32. mánagfalden. V.
v. 33. doho úúith des. F.
v. 35. mánagfaltes. P. dulten léuues. P. thulthen. F.
v. 38. thritto. P.
v. 39. thruhtin. F. ſinan. F.
v. 40. líeben. V. P. liobon. F. giferton. P.

Uuola dúmp muate. zi mánagemo gúate.
zi thefen thingon allen. thoh iuz thio búah zellen.
Lúz thio búah nennent. ioh fóraſagon ſingent.
íúer hérza thoh thiu in uuár. ni gilóubit thes giſcríbes thar.
Ia lámf ſo ſie giſágetun. fon kríſte ſulih zélitun.
er ál iz ſo irfúlti. ioh ſélbo ſulih thúlti.
Ioh ér in ſinaz richi. in ſina gúallichi.
mit ſúlichu biquámi. ſoſ ímo ſelben zámi.
Thio búah bigan ér áfaron. fou móyſeſe ouh tho rédinon.
ioh bigan in zéllen. fon fóraſagon állen.
Ántfriſtota ouh filu frám. thaz giſcríb in ſo ſo zám.
uuio iz íágilicher zélita. fon ímo fúlih ſageta.
Er zalt in mánagfálto. ſúazlichero uuórto.
ál thia ſelbun rédina. thia ſe ſcríbun thanana.
Zált in thes ginúagi. uuélih es íó giuuúagi.
ſcóno inti réino. ioh hárto filu kléino.

---

v. 42. iúz. P.
v. 43. Iuz. P. ſingent P.
v. 44. iuer. V. uuith des ſcribes. F.
v. 45. gilamf. F. lampf. P. ſágetun. P. F.
v. 46. álliz. V. ſus ſo. F.
v. 47. guatlichi. F.
v. 48. imo félben zami. P.
v. 49. bigann. V. P. F. áforon. F.
v. 50. allen. P.
v. 51. giſcrip ſo ſo in zam. F.
v. 52. ſagilicher. P. ſulih ſágeta. P.
v. 53. zalta. F. ſuuazlichero. F.
v. 54. thánana. P.
v. 55. Zalta. F.

X.

APPROPINQUABANT CASTELLO. Luc. 24.

Sih náhtun ſie tho álle. zi themo káſtelle.
thára zen iro ſélidon. mit théſen ſelben rédinon.
Tho dét er ſelb ſo er uuólti. ioh rúmor fáran ſcolti.
tho nóttun ſie nan ginúagi. thaz er mit in giangi.
Ni dúa thir quatun thia árabeit. uuanta áband unſih ánageit.
uuis mit úns hinaht. uuanta fúrdir thu ni máht.
Ni ſcaltu ió nú ſo gidúan. uuir gében thir hinaht ſuásduam.
ni uueiz uuár thu iz auur findes. ther dág iſt ſines findes.
Ih uuéiz ſie filu hárto. tháhtun thero uuórto.
thiu in thar uuarun méiſta. thes ſines tódes dróſta.
Fon móyſeſe ſélben. ioh fóraſagon állen.
uuio iz thar ána iſt al gizált. er tódes duan ſcolta úbaruuant.
Dét er ſo ſie quátun. ioh man ouh tho bátun.
ál ſo ſie nan béittun. in hús inan giléittun.
Tho uuán ih ſie giſázin. tház ſie ſaman ázin.
irbútun imo tho iro gúat. ſo man liobomo duat.
Nám er tho thaz ſelba brót. ioh then iúngoron iz bot.
thiu giſiuni in ſih indátun. ioh inan ſar irknátun.

---

v. 1. caſtelle. F.
v. 2. ſelbon. F.
v. 3. ſo. V.
v. 5. quadun. V. P.
v. 7. ſcáltu. P. giduan. P.
v. 8. thu *fehlt in* F.
v. 9. uuorto. P.
v. 10. droſta. P.
v. 12. iz iſt tharana. F. dódes. V. ſcolta. V.
v. 14. béitun. V. P. giléitun. V. P.
v. 16. tho imo. F. liobemo. F.
v. 17. iungiron. F.
v. 18. giſiuni. V.

Tho uuard in ála gahun. ſin uuíht ſar ni giſáhun.
ſar íó in théra friſti. tho ruartun ſe ángufti.
Uúard in ſár tho filu léid. thaz er ſih ſár fon in firméid.
thaz múaſin ſih ſin fróuuon. ioh inan lángo ſcouuon.
Sah ein zi ánderemo. ioh fórahtun in ſlíumo.
irquamun úngimezen. thes líaben gimazen.
Thaz ſíe ſin ſo firmíſtun. ſó ſies uuiht ni uuéſtun.
ióh inflúpta in gahun. then míthont ſe ánaſahun.
Bigondun thíngon tho untar ín. uuio er giang kóſonti mit ín.
uuaz es thio búah quatun. ſie uuíht thoh ſin nirknátun.
Uuio thaz hérza bran in ín. unz er thíngota mit ín.
thuruh thio ángufti. ioh ſines líubes lufti.
Sie ſar íó thén ſtunton. uuídororte uuúntun.
thaz ſíe ſih tho gidúamtin. then iúngoron es giráamtin.
Giuuiſſo ſágen ih thir éin. ſie záltun ſar tho théſen zuein.
thaz inan pétrus giſah. ioh ſélbo er ouh mit ímo ſprah.
Sie in tho réda datun. uuio ſíe nan ouh irknátun.
ioh uuío ſie in thera férti. giangun kóſonti.

---

v. 19. uúith. F.
v. 20. io. P.
v. 21. Uuard. P.
v. 22. ſcouon. V. P.
v. 23. anderemo. V. P.
v. 24. liebin gimazon. F.
v. 26. ioh. P. intflúpta. P. inflúpta. V. F. in *fehlt in* F. gáhun. P. mitthont. F.
v. 27. ér. P. in. P.
v. 28. és. P. des. F. thie. V.
v. 29. mit in. P.
v. 30. ſínes liubes lúſti. P.
v. 31. ſtuntun. V. uuidororte. P. uuidarorthes. F. uuídarortes. V.
v. 32. gituamptin. F. iungiron iz girnamptin. F.
v. 36. ſe. P.

XI.

STETIT IESUS IN MEDIO DISCIPULORUM SUORUM.

Ioh. 20.

Uuarun thie iúngoron tho. bi fórahtun thero iúdeono.
thuruh míchila not. in einaz hús giſamanot.
Then búachon maht thar uuárten. dúron ſo biſpárten.
ſtúant er untar mítten. thes félben dages thrítten.
Ni zemo ántdagen mín. quam er áuur ſama zi in.
uuanta ih ſágen thir in uuár. ſie uuárun auur ſáman thar.
Sie flúhun ouh then ſelbon nót. ioh er in frídu ſar irbót.
gab frídu ſo ih thir rédinon. then ſinen drút theganon.
Ouh blías er ſie ána ſo thu uuéiſt. then ſelbon héilegon géiſt.
thia ſelbun kráft ſina. thaz gibíaz er in íú uúla.
So uuémo ir quad gihéizet. ir ſúnta mo bilázet.
giuuiſſo uuízit ana uuán. iſt mína halbun ſar gidán.
Then ír iz auur uuízet. in ſúnta ni bilázet.
theiſt ouh féſti ubar ál. ána theheinig zuúual.
Firgáb in thaz zi rúame. theiz uuari in íro duame.
thaz ſies álles uuialtin. ſo uuío ſo fiez giríatin.

---

v. 1. iungiron. F. forahton. F. iudono. V. P.
v. 2. nót. P.
v. 3. thuron. F.
v. 6. uuanta. V. afur ſamant. F.
v. 7. frído. V. P. irbot. P.
v. 8. frído. V. ſinan. F.
v. 9. ſie. V. heiligon keiſt. F. geiſt. P.
v. 10. iu. P.
v. 11. in ſunta bilazet. F. bilazet. P.
v. 13. bilazet. P.
v. 14. theiz feſti ouh úbar al. F. zuuſuel. V.
v. 15. ira. V. F.

Thaz ſies uuíaltin filu frám. ſo gotes théganon gizám.
ioh ſar íó in théru friſti. iz uuári filu féſti.
Tho uuúrtun ſie gidrúabte. zuíualemo múate.
ni gilóubtun theſa rédina. thuruh thes hérzen freuuida.
Ni dét er thes tho bíta. hiaz rúaren ſina ſíta.
ſie hénti ouh ſino rúartin. thaz ſie ni zuíuolotin.
Thaz deta drúhtin thuruh tház. uuant er giuuúntoter uuas.
thaz ſie álles uuio ni dátin. bi thíu nan thoh irknátin.
Uuant ér uuard thar giuuáro. giuuúntot filu ſuáro.
zi férehe giſtóchan. iz uuard thoh ſid giróchan.
Sie ouh tho ſo dátun. ioh noh tho zuíuolotun.
uuas in thaz hérza filu fró. bi thiu uuúntarotun ſie ſih ſó.
So gibúrit mánne. thara er ſo gínget thanne.
giſihit thaz ſúaza liabaz ſín. thoh fórahtit theiz ni mégi ſin.
Súlih hiar ouh rúarta. thie ſelbun kríſtes druta.
ſie hábetun nan in hánton. hérzon zuíuolonton.
Hiaz er imo thánne. geban zi ézanne.
noh uuarun zuíuiline. thie ſelbun drúta ſine.
Sus lókota er mit minnon. thie drut ménnisgon.
ſus íó théſen datin. tház ſie nan irknátin.
Thaz fón in uuurti fúntan. thaz ér uuas ſelbo irſtántan.
ioh ſie giuuíſſo ouh uuéſtin. thaz ér ſtuant fon then réſtin.

---

v. 17. gizam. P.
v. 18. feſti. P.
v. 19. zuuíualemo. V.
v. 22. zuuíuolotin. V.
v. 23. giuúntoter. P.
v. 24. ſie. V.
v. 25. Uuanta. F.
v. 28. uuúnterotun. V. P. uuntorotun. F.
v. 29. Só gibarit. P. gingit. F.
v. 30. liába ſuáza. F.
v. 31. félbun. P. dráta. P.
v. 32. hérzen. V. herzen. P.
v. 33. mo. F.
v. 34. thia. F.
v. 36. ío. P.
v. 37. uurti. P. er. P. félbo irſtantan. P.

Uuanta iz mag man uuízan. ther the uuilit ézan.
thaz inan líb ruarit. ioh líchamon fuarit.
Áz er fora in tho tháre. thaz uuéſtin ſie zi uuáre.
thaz er thaz férah habeta. in líchamen lebeta.
Tho nám er thaz er léibta. mit thíu er in ouh tho líubta.
gáb in thaz zi ſúazi. thaz íágilih thes ázi.
Mánota er ſie tho álles. thes éreren thínges.
thaz er gizálta iz allaz ín. unz er ér íú uuas mit ín.
Er deta in ófan állaz. thaz giſcríb follaz.
mérota in thie uuízzi. ménnisgon zi núzzi.
Thaz íágilih firnámi. thar ána thaz gizámi.
thaz drúhtin thiz ſo uuólta. ioh ſús ouh uuéſan ſcolta.

---

v. 39. Uuánta. P. uuizzan. F. thér. P.
v. 42. ér. P. lébeta. P.
v. 43. leipta. E. liupta. F.
v. 44. ſagilih. P. ſágalich. F.
v. 45. thinges. P.
v. 46. gizálta. V. iu. P.
v. 47. óffan. V. P. F. allaz. P. giſcrip. F.
v. 48. uuízi. P.
v. 49. ſágalich. F. daranach. F.
v. 50. uueſan. P.

XII.

SPIRITALITER.

Lékza therero uuórto. thiu gruazit zéichan harto.
rácha filu mára. ioh thrato ſéltſana.
Iz íſt thaz ni híluh thih. uuúntoron managen úngilih.
thíſu ſelba rédina. thia uuir hiar ſcríbun obana.
Éigun uns thiu gotes uuérk. harto míchilaz gibérg.
thaz uuír thes biginnen. uuir ſúlicho dati zellen.
Íſt thaz ſelba mári. harto ſéltſani.
harto rúmo oba unſan uuán. ſulih rácha gidán.
In uuélicha uuiſun uuúrti. ther mán uuas in gibúrti.
ioh uuir gilóuben thaz ouh frám. er uuaran líchamon nam.
Ioh habet fáſto ouh unſer múat. ſid er fon tóde ſelbo irſtúant.
giuuiſſo uuízun uuir tház. theiz ſid uuar líchamo uuas.
Uuío er ſelbo quámi. thaz iſt ſéltſani.
biſparten dúron thara zi ín. ioh ſtuant thar mítten untar ín.
Uuir ſcúlun hiar nu ſúntar. gizellen ánder uuuntar.
théſemo gimachaz. thaz uuir firſtánten thiz thiu baz.
Thaz uuir fon ſéltſane. uuóla megin fáre.
irkénnen ſo iz giſcríban ſtat. thia uuúntarlichun gótes dat.

---

v. 2. racha. P. drata. F.
v. 3. hiluh. P. thíh. P. uuontoron. F.
v. 4. uuír. P. ſcribun óbana. P.
v. 5. gótes uuerk. P.
v. 6. bigínnen. P. zéllen. P.
v. 8. unſen. F. gidan. P.
v. 9. núrti. P.
v. 11. ouh faſto. F. dóde. V.
v. 12. giuuiſſo ſo. F. ſíd. P.
v. 13. thuron. F. untar in. P.
v. 15. úúnthar. F.
v. 16. gimahchaz. V. F. gimáchaz. P. báz. P.
v. 17. uuola. P.
v. 18. gotes. P.

Mánnilih uueiz gúater. thaz thíarna iſt kriſtes múater.
thiu nan bár ſo er uuólta. tho er bunſih ſtérban ſcolta.
Bar ſi frúma mánagen. mit ira lídin alangen.
ni thúlta ſi in giuuíſſi. nihein iruuártniſſi.
Tho er bi únſih uuolta dóuuen. mit thiu thia uuórolt frouuen.
tház ſi ſin ginúzzi. in thes líchamen brúzzi.
Uuaz uuúntoro iſt thaz uuólta. ther íámer lében ſcolta.
er ingiang úngimerrit. dúron ſo biſpérrit.
Tho er uuard zi mánne. bi ſie zi irſtérbanne.
álangera múater. ther gotes ſún guater.
Giháltenera thíarnun. ther ſelbo drúhtines ſun.
ubar bédu det er tház. ſó thiu ſin giuuált uuas.
Hiar liſis thu óuh gizami. ánder ſeltſani.
hárto michil uuúntar. fon ſelben kríſte ouh ſuntar.
Theiſt giuuís íó ſo dág. thaz man giráren mag.
thaz iz mág ſo ih rédinon. uuértiſal irkóboron.
Yróugt uns hiar gimúato. unſer drúhtin guato.
ſih zi rúarenne ubar ál. ther thoh íámer lében ſcal.
Sih zi rúarenne. thia uuúntun ouh zi ſéhanne.
thoh inan tód giloubi mír. ni ſcúli ruaren fúrdir.
Ioh uuértiſal nihéinaz. giuuiſſo uuízíſt thu thaz.
ál ſoſ ih thir rédinon. fúrdir ubarkóboron.

---

v. 19. thiorna. F. kríſtes muater. P.
v. 20. bi unſich. F.
v. 21. managen. P. iro. V. P. iru. F.
v. 22. dúlta. V. nichhein. F.
v. 23. er *fehlt in* F. dóuen. P. toúúen. F. thie (*ſt.* thia). F. frouen. P.
v. 24. bruzzi. P.
v. 26. íngiang. P.
v. 27. Thó. P. zirſterbanne. F.
v. 29. thruhtines. F.
v. 31. ſéltſani. P.
v. 32. úúnthar. F. ſélben krifte. P.
v. 33. giráeren mág. P.
v. 34. tház. P. mag. P. ih thir redinon. F.
v. 35. Yróugta. P.
v. 36. iamer. P.
v. 39. nihheinaz. F. uuizziſt. F.

Thaz uuari uuúntarlih thiu dát. ſó ſiu thar giſcríban ſtat.
úngilih in gúatin. íó ánderen ſinen dátin.
Úngilih ſo ih zéllu. thíſu thíng éllu.
állo theſo dáti. thaz drúhtines giráti.
Thaz ſie gúallichi. inſtúantin in thera líchi.
ioh ſo frónisg gimah. ſo mennisgo ér ni giſah.
Ioh íámer uueſtin thánne. thie ſine hóldon alle.
thie tho thár uuarun. ioh ouh ſídor quamun.
Tház er in natúru. uuas ſélbo ther zi uuáru.
thera érerun uueſini. ſo iz ér ſah ſin githígini.
Nóh iſt ouh hiar méra. thera frónisgun léra.
thero drúhtines dáto. thes uuir bithúrfun thrato.
Thaz uuír firnemen álle. uuaz thíu racha uuólle.
ioh uuáz ſiu hiar bizéine. inti uns zi frúmu meine.
Thie ſélbun zuagífti. es ſínt uns harto thúrfti.
thie zúagifti dróſtes. thes ſélben gotes géiſtes.
Hiar lérit thiu ſin ſtímna. unſih zuá minna.
tho er in zuíro ſo thu uuéiſt. gab then héilegon geiſt.
Tho er ſie híar thaz anablías. thaz er in ér íu gihíaz.
fon hímile inan ſid ouh gáb. ſo er in ér íu firgab.
Ériſt gab er in thaz gúat. thar er in géginuuertig ſtuant.
ioh ſánta in auur ſidor tház. tho er in hímile giſaz.

---

v. 41. úúntharlich. F.
v. 42. úngálih. V. ungalich. F. ioh. F.
v. 43. Ungalich. F. ſo. V. thiſu thíng ellu. P.
v. 44. alle. F. dati. P. girati. P.
v. 45. inſtuantun. F.
v. 46. gimáh. P. kiſah. F.
v. 47. uueſſin. F. holdun. F.
v. 50. uuéſini. P. gidígini. V. P. F.
v. 51. lera. P.
v. 52. thruhtines. F. dato. P. thráto. P.
v. 54. frumon. F.
v. 56. ſelben gótes geiſtes. P.
v. 57. ſtimma. F.
v. 58. in *fehlt in* F. heiligon keiſt. F.
v. 59. thaz *fehlt in* F. iu. P.
v. 60. himile ínan. P. iu firgáb. P.
v. 61. ſtúant. P.
v. 62. ſónta. V. giſáz. P.

Theiſt ther héilego géiſt. mit thiu er ſe dróſta ſidor méiſt.
ſid ſino géginuuerti. er nám fon iro hénti.
Mit thíu íſt gizeinit mánnon. ſih untar ín ío minnon.
ioh ouh thiu mínna ſo thu uuéiſt. ſi íó zi drúhtine meiſt.
In érdu gab er in then géiſt. thaz man firnémen thaz íó méiſt.
thaz mínna ſie ginúage. ioh káritas gifúage.
Sid gáb er nan fon óbana. thaz man firnámi thanana.
thaz ſie ſcúlun thuruh nót. minnon gót ſo er gibót.
Mit thiu kúndt er hiar ouh mánnon. thaz ſie ſih eriſt mínnon.
thaz ſie biquemen fóllon. mit thiu zen gótes minnon.
So er ériſt hiar in érdu. then géiſt gab ſoſo ih zéllu.
áfter thiu fon hímilon. ſo íh thir hiar ouh rédinon.
Niſt ménnisgono uuízzi. ni uuédar ana ander núzzi.
ioh er ſih góte leidit. ob ér ſiu zuei giſcéidit.
Bi thiu ſímes íó zi góte funs. mit then mínnon untar úns.
ioh ínan harto mínnon. ſo quimit iz uuóla mannon.
Niſt thiu mínna ſumirih. kreftin ánderen gilih.
giuuiſſo uuíziſt thu thaz. thía uuir heizen káritas.
Gilóbot íſt ſi hárto. páules ſelbes uuórto.
ſines ſélbes bredigon. thiu káritas ſo ih thir rédinon.
Lóbot ſia giuuáro. ther brédigari máro.
filu mánagfalto. ſines ſelbes uuórto.

---

v. 63. heiligo. F. geiſt. P. ér. P.
v. 65. íó mínnon. P.
v. 66. méiſt. P.
v. 67. keiſt. F.
v. 69. thánana. P.
v. 71. óúh. P.
v. 72. thíu. P.
v. 73. ſo ſo. V.
v. 74. hiar *fehlt in* F.
v. 75. menniſcono. F. ánder nuzzi. P.
v. 76. oba. F.
v. 78. inan hárto minnon. P.
v. 79. Níſt. P. minna ſumirſh. P. ſo mir ih. F. gilſh. P.
v. 80. uuizziſt tu. F. tház. P.

Thóh er ſi ſo mári. ioh ouh ſo uuís uuari.
ni irzált er thaz gimúati. thia mánagfaltun gúati.
Odo er íra dohti. zi énte queman móhti.
thera ira frámbari. bi thíu iſt ſi ſo mári.
Zalt er mánagfaltaz gúat. ufan ſía ioh thes ginúag.
ioh lúad ſia hárto guates. ioh ſúazliches múates.
Theiſt es állero meiſt. uuies drúhtin quít ſo thu uueiſt.
bí thia ſelbun mínna. thiar lérta uuórolt alla.
Uuio er lerta drúta ſine. hiar in uuórolt libe.
uuier zálta in fon theru mínnu. mit ſínes ſelbes ſtímnu.
Quad man irkénnen ſcolti. ther ſía mínnon uuolti.
ioh thaz gibót mit uuillen. uuolti émmizen irfúllen.
Thaz thíe uuarin gúate. ioh góte filu drúte.
zi thiu zóh er hiar in líbe. thie iúngoron ſíne.
Bi thiu dúemes uns ió híar in múat. thaz filu míchila guat.
thia filu ſcónun uuunna. thaz héizit auur mínna.

---

v. 87. Ódo. P. Odo. V. F.
v. 88. der. F.
v. 89. managfalthaz. F.
v. 90. guathes. F.
v. 91. Théift. P. des (*ſt.* es). F. quit. P. uuéift. P.
v. 92. thier. P. thia er. F. lerta. P.
v. 94. uuſo er. P. ſtimnu. V. F.
v. 95. ſia. P.
v. 96. uuſſllen. P. emizen. F. irfullen. P.
v. 98. iungiron. F. ſine. P.
v. 99. io. P.
v. 100. filo. F.

XIII.

MANIFESTAUIT SE IESUS AD MARE TYBERIADIS. Ioh. 21.

Ih zéll uns hiar zi núzzi. bi einaz fisgizzi.
uuio sie ouh thár gidatun. ioh selbon kríst irknatun.
Fuar petrus fisgon in uuar. sélbo maht thu iz lésan thar.
giloubi uuórton minen. mit sehs giséllon sinen.
Sie arabéitotun. thia náht al in giméitun.
thie fisga in al ingiangun. nihéinan ni gifiangun.
Er stúant in themo stáde thar. tho thes mórganes sar.
thánana er tho zi in sprah. thar er sie fisgon gisah.
Oba iro thehein uuiht hábeti. thes in in uuéidu zauueti.
friunton ouh zi núzzin. gifángan mit then nézzin.
Sie imo sar tho ságetun. tház sies uuiht ni hábetun.
ságetun so ih nu zélita. thaz in es uuiht ni záuueta.
Er quád sie sih gifiartin. zi zésue gikértin.
thaz in thánne zauueti. so so ér in selbo zéliti.
Sie uuúrfun tho zi zésue. thaz iro nézzi in then sé.
in quam sar ingégini. fisgo michil ménigi.
Zúgun sie tho ginóto. uuanta iro uuas filu thrato.
zi stáde ioh zi sánte. zi thúrremo úzlente.

---

v. 3. fifcon. F.
v. 4. kifellon. F.
v. 5. árabeitotun. P.
v. 6. dia fifca alla in. F.
v. 8. fn. P. fe. F.
v. 9. Oba. V. thes in uueidu. F.
v. 10. ouh *fehlt in* F.
v. 14. záuueti. P. fofo. V.
v. 16. thar (*ſt.* far). F. fisco. F.
v. 17. iru. F.
v. 18. fante. P. thurremo. P.

Thría ſtunton ſínfzug. thes duent búah thar gihúgt.
ouh thrí ſo ih thir rédinon. thaz zéllent euangélion.
Thaz nezzi dróf thoh ni bráſt. thoh iro uuári ſulih láſt.
iz al uuóla ſo gizam. álangaz zi ſtáde quam.
Quad iohánnes gotes drút. zi then ginózon ubarlut.
ſprah in ála uuari. theiz ſelbo drúhtin uuari.
Pétrus ſar thés ſindes. bigonda ſuímmannes.
mit mínnu ioh mit uuíllen. ni móht er mo giſtíllen.
Thie ándere zi lánte. quamun fériente.
ér ni mohta irbítan. uuant er nan mínnota ſo fram.
Gágant er ſar ouh zíoro. then ginózon filu ſcíoro.
thaz nézzi ſo thu líſiſt thar. zóh er in then ſtád ſar.
So ſie zi ſtáde quamun. ſie thar fíur giſahun.
brót ouh thar zi hénti. ioh fisga brátenti.
Hiaz er ézan ſare. zi dágamuaſe tháre.
mit ímo thar in uuára. thie ſine fisgara.
Ioh híaz er ſie ouh giuuíſſo. bríngan thero fisgo.
thie ſie tho thés fartes. giſiangun míthontes.

---

v. 19. ſinfzught. F.
v. 20. euuangelion. F.
v. 22. gizám. P.
v. 23. lút. P.
v. 25. Petrus. P. ſuímmanes. V.
v. 26. mohther. F.
v. 27. ánthere. V. P. lente. F. fergente. F.
v. 28. uuanta. F. ér. P.
v. 30. zóg. P. F.
v. 32. fisca. F.
v. 33. Híaz. P. ézzan. V. ezzan. P. F. ſáre. P. thare. P.
v. 34. fiſcara. F.
v. 35. ſie. V. F. bringan théro fisgo. P. fiſco. F.
v. 36. ſíe. P. fiangun. P. mitthontes. F.

XIV.
MYSTICE.

Thaz bizéinot michil gúat. thaz drúhtin thar in ſtáde ſtuant.
thaz ér ni drat thio úndun mer. ſo ſo er iu déta for in ér.
Únodi iſt iz hárto. ſus frénkiſgero uuórto.
thia kléini al zi giſágenne. ioh zi irrékenne.
Thoh uuíll ih es mit uuíllen. hiar lúzilin gizéllen.
gizéigon ouh in uuára. uuar thú es liſis méra.
Ther ſtád bizeinot lúſti. thes ſines líbes feſti.
thia er ginám in ſina hánt. tho er tód ubaruuánt.
Ther ſé bizeinot dáti. ioh unorolt únſtati.
thíu ſih íó zi nóti. hiar ferit ſtózenti.
Thar uuárun mit githuínge. thie iúngoron noh tho ínne.
ſie ſcolta rúaren noh tho mér. thaz ſelba uuóroltlicha ſér.
Thaz hábeta mit then máhtin. ther éuuinigo drúhtin.
ubaruuúntan thaz iſt uuár. bi thiu ſtúant er tho in ſtáde thar.
Sélb ſo er rehto quáti. in thérera ſelbun dáti.
ni bin fúrdir ih mit mánnon. in theſen uuórolt undon.
Thia zeſſa drát ih untar fúaz. ſi furdir dáron mir ni múaz.
ioh ſtán nu mit gilúſti. in éuuinigeru féſti.

---

v. 2. drát. P. undun mér. P. fora. F. er. P.
v. 3. Unnodo. F., kreftigero (*ſt.* frenkiſgero). F. unorto. P.
v. 4. giſáganne. V. F. ſágenne. P.
v. 6. thu. P. líſis mera. P.
v. 10. ſtozonti. F.
v. 13. thruhtin. F.
v. 17. ceſſa. V. F. fuaz. P.
v. 18. euuinigero. F. feſti. P.

Uuaz thaz nézzi zeinit. ther rim thero fisgo meinit.
thero iúngorono ménigi. thaz théro uuarun fíbini.
Thaz brót in themo díſge. mit gibrátanemo fisge.
ioh tház ouh thuruh thía laſt. thaz ſelba nézzi ni braſt.
Thaz pétrus thaz in ſtád ouh zoh. thaz imo fisg nihein inflóh.
thaz kriſt zi iúngiſt hiar giſáz. mit knehton ſíbinin inti áz.
Gregórius ther gúato. er ſpúnota iz gimúato.
ioh filu ſcóno in uuar mín. ſo iſt giuuónaheit ſín.
Iz auguſtínus rekit. ioh fílu kléino inthékit.
ther uns hárto mánag guat. ofan ſcóno giduat.
Sie thiz béde gruazent. ioh uns iz hárto ſuazent.
théſſes thi ih nu hiar giuuúag. es iſt uns fóllon thar ginúag.

---

v. 19. fiſco. F.
v. 20. ſibini. P.
v. 21. fiſco. F.
v. 23. ſtade. F. zóh. P. inſloh. P.
v. 24. kríſt. P.
v. 27. filu. P.
v. 28. offan. V. P. F.
v. 29. grúazent. P. ſuuazzent. F.
v. 30. theſſes. P. thí. P. hiar nu. F. thar *fehlt in* F.

XV.

CUM ERGO PRANDISSENT DICIT IESUS PETRO. Ioh. 21.

Só ſie thar tho gázun. thar mit ímo ſazun.
mit ſelb drúhtine. thie líebún drúta ſine.
Quad tho drúhtin ſelbo ſús. mínnoſt thu mih pétrus.
mínnoſt thu mih ſilu mér. thanne thín ginoz ánder.
Thú uueiſt druhtin quad er mín. thaz ih mínna haben thín.
ioh thú mir biſt in mínnon. fora allen uuórolt mannon.
Quad ér theih thir gibíete. thaz hábe thu faſto in múate.
ioh íl iz íó irfúllen. mit hórsglichemo uuíllen.
Gihalt mir ſcáf minu. mínu nales thínu.
fúatiri ſíu íó zi uuáru. mit mínes ſelbes lerú.
Druhtin áuur zi imo ſprah. thaz man ér ni giſah.
thaz er éino dati. ſo thiko frágeti.
Pétrus dua mih uuíſi. oba ih thir líob ſilu ſi.
mit mínnu thines múates. mir únnis alles gúates.
Gab auur ántuuurti pétrus mit giuuúrti.
zalta drúhtine. thie githánka ſine.
Thu uuéiſt druhtin gúato. thaz ih thih mínnon thrato.
thaz thu líobo miner bíſt. mir ánder fora thír niſt.

v. 1. thie dar. F.
v. 3. ſelbo truhtin. F.
v. 4. thú. P. ander. P.
v. 5. Thu. P. drúhtin. P.
v. 6. biſt mir mit (*ſt.* mir biſt in). F.
v. 7. habe. P. fáſto. P.
v. 8. uuillen. P.
v. 10. fuatari. F. ſiu. V. íáru. P.
v. 11. Drúhtin auur. P. imo. P.
v. 16. thia. F.
v. 17. theih minnon thih. F. drato. V. P.

Dúa quad drúhtin thuruh nót. ſo ih híar thir óbana gibót.
in hérzen ſi iz bifángan. ni láz es uuiht ingángan.
Biſih mir lémbir minu. mínu nales thínu.
in ín gidua thia uuórolt uuis. uuio filu hóld thu mir ſis.
Er thríttun ſtunt nan grúazta. uuant er in ímo buazta.
thaz er és íú in uuar mín. ſo thiko lóugnita ſin.
Ther thría ſtunton iáhi. ſo thiko inflóhan uuari.
thia minna zálti hiar ſo zám. ther er ſo ſéro hintarquám.
Pétrus auur zéli mir. bin ih líob filu thír.
iſt thaz hérza thinaz. mir uuárlicho holdaz.
Irquám er ana bága. thera thíkun gotes frága.
er uuas es harto únfro. ioh gab er ántuuurti auur thó.
Thu ſelbo drúhtin alles bíſt. ioh uuéiſt al thaz in uuórolt iſt.
thu uueiſt thir ſélbo anan mír. thia mina mínna zi thir.
Firním quad er thia rédina. thia ih zálta thir hiar óbana.
thaz ih uuílle ſo thu uuéiſt. laz thir uuéſan thaz io méiſt.
Nu fúatiri ſcáf minu. mínu nales thínu.
in ín dua hárto filu ſcín. uuio liob thir húldi mino ſin.
Húgi hiar nu hárto. thero mínero uuorto.
in hérzen kléibi ſiu nu ſár. uuanta ih ſágen thir in ála uuár.
Unz thu iúng uuari. ſo uuás thir thaz gizámi.
thaz thu thir ſélbo gurtos. ioh giangi thara thu uuóltos.

---

v. 19. thir hiar. F. gibot. P.
v. 21. Biſſh. P.
v. 22. ſis. P.
v. 23. uuant her. F.
v. 24. iu. P.
v. 26. mínna. P. ér. P. hintarquam. P.
v. 27. thir. P.
v. 30. uuás. P. unfró. P. auur *fehlt in* F.
v. 31. al *fehlt in* F. uuerolti. F.
v. 33. thir zalta. F.
v. 34. uuolle. F. diz io meſt. F.
v. 35. fuatiri. P.
v. 36. filu *fehlt in* F.
v. 38. kleibi. P.

Thu théniſt thino hénti. ſar thu biſt áltenti.
giuuiſſo thaz ni híluh thih. ſo gurtit ánderer thih.
Thih leitit fílu manno. thara thú ni gengiſt gérno.
thu ſcált iz thoh irfúllen. mit thinemo únuuillen.
Er mit thíu mo zálta. thaz uuérdan thaz noh ſcólta.
thaz man nan gifíangi. in krúzi nan irhíangi.

---

v. 43. thu. P. géngiſt gerno. P.
v. 45. tho (*ſt.* mo). F. zalta. P.
v. 46. krúci. V. crucí. F.

XVI.

DE ASCENSIONE DOMINI. MATH. 28. MARC. 16.

Tho drúhtin uuolta réiſon. ſin ſelbes riches uuiſon.
ſid themo ſíge ſo gizám. then er in ſátanaſe nam.
Fon thémo er unſih rétita. in héllu nan giſtréuuita.
giuuán ouh mit githuínge. in ſin ſelbes héiminge.
Gibót er ſinen théganon. ſid tho théſen redinon.
thaz uuóla ſie iz firnámin. ingegin ímo quamin.
Gibót in thaz ſie giíltin. zi then ſélben ſconen zítin.
thára er tho giméinta. ioh ſélbo in iz gizéinta.
Sie íltun íro thuruh nót. ſo er in ſélbo tho gibót.
thia fárt ſie al ſo giſítotun. ioh ſelbon drúhtin betotun.
Er in tho náhor gigiang. ioh ſie ſúazlicho intfiang.
thoh ráfft er ſe eriſt hárto. ſines ſélbes uuorto.
Thaz in thera úngiuuurti. thaz hérza in uuas ſo hérti.
ni gilóubtun ſar then gáhun. thierſtántan nan giſáhun.
Fílu er ín tho zálta. ſo er fón in fáran ſcolta.
thaz ín iz uuari féſti. in thes hérzen bruſti.
Er in thar ouh zálta. ſpracha mánagfalta.
uuórton ginúhtin. ioh ſpráh ouh ſus tho drúhtin.

---

v. 1. uuolta truhtin. F.
v. 2. gizam. P.
v. 3. themo. V.
v. 4. githuuinge. V.
v. 7. ſelbon. F.
v. 8. thára. V.
v. 9. iltun. P. thò *fehlt in* F. gibot. P.
v. 11. gigíang. P. ſuuazlicho. F. intfíang. P.
v. 12. ſínes ſelbes uuórto. P.
v. 13. hérza. V.
v. 14. gilouptun. F. dierſtantinan. F.
v. 15. fon. P. in do. F.
v. 17. Ér. P.
v. 18. ſús. P. druhtin. P.

In hímile int in érdu. ſo uuálṭ ih es mit állu.
gigéban ſint mir zi hénti. elku uuórolṭ enti.
Nu ſcál ih iuih ſénten. in thíonoſṭ minaz uuénten.
gizellet uuórolṭ thiote. ál theih íú gibíete.
Faret brédigonti. ſo uuíṭ ſo thiſu uuórolṭ ſí.
ioh kundet éllu thifu thing. úbar theſan uuórolṭ ring.
Gizéllet in ouh filu frám. theih ſélbo hera in uuórolṭ quam.
thaz thiu min géginuuerti. giuuéihti thia iro hérti.
Mines ſélbes lera. thia dúet in filu mára.
dóufet ſie inti brédigot. thaz ſie gilóuben in got.
Árme ioh thie ríche. ſo gén íú al giliche.
ſo uuaz ſo in érdu habe líb. thaz ſi gómman inti uuíb.
Óba ſie thes gigáhent. zi gilóubu ſih gifáhent.
gidóufit uuerden álle. ſo iſṭ iro lába thanne.
Ther auur thés ni giilit. mit dóufu ſih ni uuíhit.
ni gilóubit thanne ouh thuruh nót. ſo íſṭ er íú firdámnot.
Zéichono éigit ir giuuált. zi uuírkenne ubar uuórolṭ lant.
thiu ir mih dúan ſahut. unz ir mit mír uuarut.
Hórngibruader héilet. ſo ſlíumo ir iz giméinet.
thio ſuhti thána fuaret. ſo ſlíumo ſo ir ſe rúaret.
Dóte man irquíket. thar ir zi mír es thigget.
thar zúa ſin ouh gizálte. béttiriſon álte.

---

v. 19. inti. V. F. uualthih. V. F.
v. 20. elliu. F.
v. 21. uuentin. F.
v. 22. gizéllet. P. diete. F.
v. 23. Farat. F.
v. 24. elliu. F. thíng. P. ubar. P.
v. 26. tház. P.
v. 27. Mínes felbes. P.
v. 28. tóufet. V. P. F.
v. 33. ni *fehlt in* F. gihilit. V. giſlit. P.
v. 34. thánne. P.
v. 35. uuirkanne. F.
v. 38. thie. V. P. fueret. P.
v. 39. irquicket. F. daz (*ſt.* thar). F.

Thiu kráft iſt íú giméini. thaz niſt únheili.
in uuórolti zi uuare. nub ír ſa heilet ſáre.
Ni mag díufal thara ingégin ſin. thar ír ginennet námon min.
ſo uuár ir es biginnet. ir uuidar ímo ringet.
Ir ni thúrfut bi thiu. ih bin íámer mit íú.
íú ni bríſtit min mér. drof ni fórahtet thaz ſér.

---

v. 42. uuáre. P. ir. P. héilet fare. P.
v. 43. namo. V.
v. 44. bigínnet. P.
v. 45. thíu. P.

XVII.

IGITUR QUI CONUENERANT INTERROGABANT EUM ET RELIQUA. ACTOR. 1, 6.

Sie thíz al tho firnámun. thie thara zi ímo quamun.
tho frágetun nan giméino. ioh hárto filu kléino.
Uuil thu thaz rîchi druhtin. mit thînes ſelbes máhtin.
irſézen theſen líutin. nu ſar in théſen zitin.
Niſt íú quad er noh mánne. thaz zi uuízanne.
thaz min fáter ſo githuáng. inti ínnan ſinaz dréſo barg.
Theiz hiar in uuórolt friſti. mán nihein ni uuéſti.
zi uuízannę iz firbári. uuár thiu zit uuari.
Thoh quément íú thio máhti. giuualt ioh gótes krefti.
thio gíbit íú mit mir méiſt. ther ſelbo héilogo geiſt.
So birut mir úrkundon. mit míchilen redinon.
mit kréftigera hénti. in ellu uuórolt enti.
Yrhúab er ſih ſo er thaz giſpráh. thar ſin githíginiz giſáh.
ioh fuar ſoſ ímo ſelben zám. zi ſinemo fáter thanana er quám.
Zi ſin ſelbes ríche ſo gizám. ſid ér in tode ſigu nam.
in lúfte filu ſcóno. ther gotes ſún frono.
Ther niſt in ála uuari. ther er thia ſtráza fuari.
ther ér íó thaz gidáti. then ſelbon uuég gidrati.

---

v. 3. mahtin. P.
v. 5. uuizzanne. F.
v. 6. giduuanch. F. branch. F.
v. 7. uuiſſi. F.
v. 8. uuizzanne. F. uuízanne. V. uuar. P. zít. P.
v. 9. giuuált. P.
v. 10. keiſt. F.
v. 11. bírut. P. rédinon. P.
v. 13. ſo. V. tház giſprah. P. gidigini iz. V. F. gidiginiz. P.
v. 14. fúar. P. imo. P. félben. P. danna. F. quam. P.

Er fúar ouh ſama heráſun. uuant er iſt thíarnun ſun.
niſt man in ála uuari. ther er ſo héra quami.
Firliaz er thia érda ouh thuruh tház. uuanta uuírdig ſi ni uuás.
bira míſſodati. thaz er ſia fúrdir drati.
Sie hintarquamun gáhun. ioh ſie after ímo ſahun.
ſih uuúntorotun hárto. ſúlichero férto.
Thia ſúnnun ioh then mánon. ſo úbar fuar er gáhon.
ioh állan theſan uuórolt ring. ni giſah man ér íó ſulih thing.
Sar zi théru ſtullu. thiu zuelif zéichan ellu.
íó ſar bi thémo thinge. in themo úáhalden ringe.
Ubar thaz ſíbun ſtirri. ioh ther uuágano giſtelli.
then drachon níauuihtes min. ther ſih thar uuíntit untar in.
Satúrnum ouh then drágon. polónan ouh then ſtétigon.
then thu in bérahtera naht. ſo kúmo thar giſéhan maht.
Iz iſt zi láng manne. ſus al zi nénnenne.
al thaz ſéltſani. thes hímiles gimali.
Thoh niſt nihéin ſterro. ni er úbarfuari ferro.
quédan man iz uuóla muaz. alle drát er ſe untar fuaz.
Kápfetun ſie lángo. uuas uuúntar ſie thero thingo.
mit hánton oba then óugon. thaz báz ſie mohtin ſcóuuon.
Sie irlúagatun nan kúmo. zi iúngiſt filu rúmo.
thar uuolkono óbanentig íſt. thar ſáhun ſie nan náhiſt.

---

v. 19. uuanta. P. F.
v. 20. ér. P.
v. 21. érda. V. ſiu. F.
v. 22. bi ira. P. F. miſſatati. F. ér. P. furdir dráti. P.
v. 23. ſie. V.
v. 24. ferto. P.
v. 25. gahun. R.
v. 26. thing. P.
v. 28. úahalden ríngе. P.
v. 29. dero. F.
v. 30. níeuuihtes. V. P. neuuihtes. F.
v. 32. bérehtera. V.
v. 33. zi *fehlt in* F. lanc. F. ſus zi zellanne. F.
v. 34. himilriches. F.
v. 35. nihhein. F.
v. 36. fúaz. P.
v. 37. ſe lángo. P.
v. 38. ſcóuon. V. P. giſchoúúon. F.
v. 39. irluagetan. F.
v. 40. obanantig. F.

XVIII.

CUMQUE INTUERENTUR IN COELUM.

Únz ſie thar tho ſtúantun. thar áfter lúagetun.
thar ſtuantun mán tho zuene: ioh hárto filu ſcóne.
Sie quatun zi ín ſoſ iz zám. uuas ſcóuuot ir thar guate mán.
ziu ſínt thie iúó uuízzi. thes ſulih fíruuuizzi.
Ir ni thúrfut bi thiu. er quimit áuur ſama zi iú.
zi thera ſélbun uuiſun. ſo er hína fuar nu tháraſun.
Er fuar íó thémo meze. zi ſines ſélbes ſezze.
zi ſin ſelbes gúallichi. in ſines fáter richi.
Ubar hóhi hímilo. inti íſt in allen óboro.
zi díuri thar ſin fáter uuas. zi ſin ſelbes zéſue er giſaz.
Thar ſcóuuot er ſin richi. thaz hoha hímilrichi.
niſt uuiht in érdu ouh uuiziſt tház. giſíuni ſin firhólanaz.
Iz mág uns uueſan thráti. er ſíhit unſo dáti.
húgu in then githánkon. ni múgun uuir thaz biuuánkon.
Sint unſu uuórt in rihti. in ſíneru giſíhti.
irthénkit uuíht íó mannes múat. er ím es alles réda duat.

---

v. 3. quadun. P. zam. P. ſcóuot. P. man. P.
v. 4. zíu ſint. P. firúúizzi. F.
v. 5. dúrfut. V. thíu. P. ſu. P.
v. 6. théra ſelbun uuíſun. P. nu fuar. F.
v. 7. deme. F. mezze. V. P. F. ſines. P.
v. 9. Úbar hohi. P. iſt. P. állen oboro. P.
v. 10. zéſu. V. P. zeſué. F.
v. 11. ſcóuot. P.
v. 12. uuizziſt. F.
v. 13. dráti. V. P.
v. 14. gidanchon. F. bluuanchon. F.
v. 16. ſmo. P. imos. F.

XIX.

DE DIE IUDICII.

Thes habet er ubar uuórolt ring. giméinit einaz dágathing.
thing filu hébigaz. zi ſorganne éigun uuir bi thaz.
Thir zéllu ih hiar ubar lút. niſt nihéinig ſiner drút.
thes álles uuio biginne. ni er quéme zi themo thinge.
Quément tharą ouh thánne. thie uuénagun álle.
thie hiar gidatun fóllon. then iro múatuuillon.
Zi zéllenne iſt iz ſuári. niſt ther fon uuíbe quami.
es irquimit muat min. nub er thár ſculi ſin.
Ni ſie ſculin hérton. thar iro dáti renton.
al ió giuuiſſo umbiring. theiſt filu iámarlichaz thing.
Uuard uuóla in then thingon. thie ſelbun ménnisgon.
thie thar thoh bigonoto. ſint ſichur iro dáto.
In thie thoh úbil thanne. niſt uuiht zi zéllenne.
mit thiu ſih thoh biuuérien. ioh éthesuuio ginérien.
Uuantą es niſt lába furdir. thaz giloubi thu mir.
er uuérgin megi ingángan. uuérd er thar bifángan.
Nub er ſcúli thuruh nót. uuérd er thar birédinot.
thúlten thanne in éuuon. thes hélliuuizes uuéuuon.

---

v. 1. éiniz. F.
v. 2. ci. F.
v. 3. niheiner. F.
v. 4. irqueme (ſt. er queme). F.
v. 5. thara. V. uuénegun. V. P. alle. P.
v. 8. múat. P. núb. P.
v. 9. Ní. P. ſie. P.
v. 10. io. P.
v. 11. Uuola úuard. F.
v. 12. thár. P. ſíchor. V. P. dato. P.
v. 13. thíe. P. ubil tháune. P.
v. 15. Uuanta. V. és. P.

Uuard uuóla in then thíngon. thie ſelbun ménnisgon.
thie thar thoh bígonoto. ſint ſíchur iro dáto.
Uueiſtu uuío bi thia zít. ther gotes fóraſago quít.
er zélit bi thaz ſelba thíng. thaz thar ſi míchilaz githuíng.
In ímo man thar léſan mag. theiz iſt ábulges dag.
árabeito quíſti. ioh managoro ánguſti.
Thaz íſt ouh dag hórnes. ioh éngilliches gálmes.
thie bláſent hiar in lánte. thaz uuorolt úffſtante.
Theiſt dag ouh nibulniſſes. ioh uuíntes bruti léuues.
thiu zuei firuuáhent thanne. thie ſúntigon alle.
Hérmido ginóto. ioh uuénagheiti thráto.
uuaz mag ih zéllen thir hiar mér. thes iſt ther dág al foller.
Láſi thu ió thia rédina. uuio drúhtin threuuit thánana.
thar dúat er zi gihúgte. er thanne hímil ſcutte.
Uuér iſt manno in lánte. ther thánne uuidarſtánte.
thanne er iz zi thíu gifiarit. thaz ſih ther hímil ruarit.
Thánne er mit giuuélti. iſt inan fáltonti.
queman mág uns thaz in múat. ſo man ſinan líuol duat.
Níſt ther dag ſumiríh. dagon ánderen gilih.
thaz ſar man in githánkon. thar mégi uuiht biuuánkon.
Gibórganero dáto. ni plígit man hiar nu thráto.
ſih ougit thár ana uuánk. ther ſelbo lúzilo githank.

---

v. 20. thár. P. biginoto. F. ſichor. V. P.
v. 21. Uueiſt du. V. F. zit. P. quit. P.
v. 22. githuing. P. giduuinch. F.
v. 23. déiſt ábulges. F.
v. 24. quiſti. P. mánagoro. P.
v. 27. dág. P.
v. 28. firuuáent. V. P.
v. 29. dráto. V.
v. 30. íſt. P.
v. 31. thanana. P.
v. 33. uuitharſtánte. V.
v. 34. thanne. V.
v. 35. Thánne. V. giúúalti. F.
v. 36. ſó. P.
v. 38. ſár. P. gidanchon. F. biuuanchon. F.
v. 39. dráto. V. P.
v. 40. óugit thar. P.

Uuard uuola ménnisgon. in thén ſelben thíngon.
thíe thar thoh bígonoto. ſint ſíchur iro dáto.
In thie thoh úbil thanne. niſt uuiht zi zéllenne.
mit thíu ſih thoh biuuérien. ioh éthesuuio ginérien.
Ni lóſent thar in nóti. góld noh diuro uuáti.
ni hilfit gótouuebbi thar. noh thaz ſílabar in uuar.
Ni mag thar mána houbit. helfan héreren uuiht.
kind noh quéna in uuare. ſie ſorgent íro thare.
Odo íáuuiht helfan thánne. themo fílu richen mánne.
ſie ſint al ébanreiti. in theru ſelbun árabeiti.
Giuuíſſo thaz ni híluh thih. thar ſorget mánnilih bi ſih.
bi ſines ſélbes ſela. niſt uuíht in thanne méra.
Scálka ioh thie ríche. thie gént thar al gilíche.
ni ſi thíe thar bi nóti. gifórdoront thio gúati.
Uuard uuóla in then thíngon. thie ſelbun ménnisgon.
thie thar thoh bígonoto. ſint ſíchur iro dáto.
Thar niſt míotono uuiht. ouh uuehſales níauuiht.
thaz íáman thes giuuíſe. mit uuíhtu ſih irlóſe.
Nu uuari thu íó ſo richi. ubar uuórolt richi.
thóh thu es thar bigínnes. ther ſcáz iſt ſines ſíndes.
Uuanta drúhtin iſt ſo gúat. ther thaz úrdeili duat.
er duat iz ſélbo ih ſagen thir éin. ander bótono nihein.

---

v. 41. ſelbon. F.
v. 42. biginoto. F. ſíchor. V. P. dato. P.
v. 46. ſilibar. F.
v. 47. uuith. F.
v. 48. kínd. P. ſórgent. P. iro tháre. P.
v. 49. ſáúáith. F. helphan. V. P. manne. P.
v. 50. thera. F.
v. 52. ſélba. P. uuith. F.
v. 53. Skálka. V. P. thia. F.
v. 54. dia guati. F.
v. 56. thár. P. ſichor. F. dato. P.
v. 57. uuéhſales. P. niaúáith. F.
v. 58. uuihthu. F. irloſe. P.
v. 59. uuári. P. ríchi. P.

Bi thiu íſt uuóla in then thíngon. thie ſelbun ménnisgon.
thie thar thoh bígonoto. ſint ſíchur iro dáto.
In thie thoh úbil thanne. níſt uuiht zi zéllenne.
mit thíu ſíh thoh biuuérien. ioh éthesuuio ginérien.

v. 64. ſíchor. F. dato. P.

v. 65. uuith. F. zéllene. V.

XX.

QUOMODO IUDICATURUS EST MUNDUM.

Gizéllen uuill ih ſúntar. thaz égislicha uuúntar.
thaz ſelba úrdeili. thaz uuórolti iſt giméini.
Er ſélbo iz ſus giméinta. ioh iúngoron ſinen zéinta.
ioh ſelbo in ſágeta ubar ál. uuio égislih iz uuéſan ſcal.
*) Químit ther ſelbo gótes ſun. fon hímilriche héraſun.
mit míchileru kréfti. ioh éngilo giſcéfti.
Mit míchileru hébigi. mit ímo al ſin githígini.
thaz ſúach er mit then fórahtun. uuaz ménnisgon ió uuórahtun.
Thaz méintun hiar thie zuéne. thie uuízun man thie ſcóne.
thie quátun ſar ſo er uuólti. er ſama quéman ſcolti.
Thaz uuíll ih hiar nu zéllen. unſen líobon allen.
thaz ſorge mín gilicho. thara zúa ió fórahtlicho.
Ther ſelbo kúning richo. ſizit gúallicho.
hóh iſt ther ſo ih zéllu. then uuórolt ſihit éllu.
Thaz ſelba ſédal ſinaz. iſt allen úngilichaz.
ni uuirdit thíng ih ſagen thir tház. ér noh ſídor ſúlichaz.
Thar ſizent drúta ſine. thier zóh hiar ſélbo in libe.
ioh ſínt ouh therero dáto. giuuéltig filu thráto.

---

v. 1. egislicha. P.
v. 3. ſélbo. V.
v. 4. egislichaz (*ſt.* egislih iz). F.
v. 6. giſcefti. P.
v. 7. ímo. V. gidígini. P.
v. 11. unſon. F.
v. 13. ſizzit. V. P. F.
v. 14. ſo. V.
v. 16. ſagan. F. ſídor ſulichaz. P.
v. 17. ſizzen. V. ſizzent. P. F.
v. 18. thérero dato. P. dráto. V. P.

---

*) *Die erſte Hälfte des 5ten Verſes iſt mit groſsen rothen Buchſtaben in* P. *geſchrieben.*

Thara férit al ingégini. éngilo ménigi.
quément íó gilícho. thara zua fórahtlicho.
Fóra ſinen óugon. ſtent alle ménnisgon.
úbile ioh gúate. in ſtárchǫ iſt thannę in múate.
Niſt mán ther nóh íó uuurti. odǫ ouh ſi nú in gibúrti.
odouh noh uuérde in ala uuár. nub er ſcúli uueſan thár.
Thie ſélbę irſtantent álle. fon thes líchamen fálle.
fon themo fúlen légare. iro uuérk zi irgebanne.
Úz fon theru áſgu. fon theru fálauuisgu.
ſo uuánne ſo ſǫ iz uuérde. fon themo irdisgen hérde.
Mit themo ſélben beine. ándere nihéine.
mit fléisge ioh mit félle. thoh er íó ni uuolle.
Thie ſcéidit er in uuar mín. íágiuuedar halb ſín.
ſo hírti ther thar héltit. ioh ſines féhes uueltit.
Ni thárft thu thes uuiht frágen. ni biginnent ſie thar bágen.
thaz zúrnen odǫ iz réchen. odo íáuuiht thes giſpréchen.
Odǫ íáuuiht thara ingégini. múrmulo thiu ménigi.
ſuntar ſár ſih ríngot. ſo drúhtin iz githíngot.
Sih ſceident thío uuarba. ſar in ála halba.
nihéin iz thar innéinit. ſo kráft iz ſin giméinit.
Sih ſcéident thar zi líbe. thie uuárun hiar giliabe.
zi áltere fúrdir. thaz gilóubí thu mir.

---

v. 21. allo. F.
v. 22. ſtárcho. V. thanne. V.
v. 23. uuárti. P. odo. V.
v. 24. odo ouh. F. ſculi uuéſan thar. P.
v. 25. ſélbe. V. ſelbo. F. lichamon. F. ſalle. P.
v. 26. légere. V. P. irgébanne. P.
v. 28. ſo ſo. V. ſof iz. F. írdisgen herde. P.
v. 29. thémo ſelben béine. P.
v. 30. thóh. P. uuólle. P.
v. 31. ſagiuuedar. P. iagauuedar. F.
v. 32. haltit. F.
v. 33. uuith. F.
v. 34. odo. V. iauuith. F.
v. 35. iauuith. F.
v. 39. gilſebe. P.

Múater fona kínde. thaz fúrdir ſi iz ni fínde.
ioh ther fáter thaz iſt uuár. giſcéidit ſih fon ín thar.
Giſcéident ſih in ala uuár. hérero inti thégan thar.
fon álteru líubi. then uuórton mir gilóubi.
Giſíbbon filu líebe. thie uuárun hiar in líbe.
mit mínnon filu zéizen. ni múgun ſiez thar giuuéizen.
So ſelbo drúhtin gibot. ſo ſcal iz uuéſan thuruh nót.
níſt in themo thínge. ther thára ingegin ríngе.
Ni múgun ſiez bibríngan. ni iz uuérde thar infángan.
thaz ſię ér íó mínnotun. ioh émmizigen uuórahtun.
Súazniſſi mánagaz. thie hiar githíonotun thaz.
thie ándere iz ni níazent. thara áfter íámer ríazent.
Sih ſcéidit ſo ih thir zéllu. ſús thiu uuórolt ellu.
fríunt fono fríunte. mit míchilemo nóte.
So ſézzit er thie gúate. blídlichemo múate.
in zéſuemo ríngе. zi thémo ſelben thínge.
Thar ſint thie ándere alle. in uuénegemo fálle.
thie uuíniſtrun ni biuuénkent. thie ſelb ſo zígun ſtinkent.
Ther kúning biginnit ſcóuuon. ginádlichen óugon.
thie thar zi zéſue thuruh nót. ſines uuórtes beitont.
Sie óugun zi imo ouh uuéntent. ioh fórahtente ſtántent.
iſt in hárto in múate. uuío er bi ſie gibíete.

---

v. 41. fone. F.
v. 47. gibót. P. not. P.
v. 48. thara ingégin ringe. P.
v. 50. ſie. V. emizigen. F.
v. 51. ſúázniſſa. F. tház. P.
v. 52. ánthere. V. P.
v. 53. ſus. P.
v. 54. fone. F.
v. 57. falle. P.
v. 58. die. F. biuuenchent. F. ſtinchent. F.
v. 59. ſcóuon. P.
v. 61. ímo. P.
v. 62. íſt. P. harto. P. uuío. V.

Hánton ioh ouh oúgon. biginnent ſie nan ſcóuuon.
uuio er ſinaz uuórt gimeine. ioh uuáz er in irdéile.
Eiginnit er ſie grúazen. uuórton filu ſúazen.
mit míchileru minnu. ſines ſélbes ſtimnu.
Quemet quít er thara zi in. thie giuuíhte mines fáter ſin.
giſégenote ſine. ioh liabun drúta mine.
Intfáhet thaz er uuórahta. richi thaz er gárota.
er ánagengi uuórolti. er íúih thara hóloti.
Ir éigut iz giſcúldit. uuíllon min irfúllit.
ih lónon íú es tháre. mit líabu zi ála uuare.
Ir gibúaztut mir in uuár. thúrſt inti húngar.
in hús mih ouh intfiangi. theih uuállonti ni giangi.
Ir ni thúltut thuruh gót. tház ih giangi nákot.
ir eigut óuh thuruh gót. ſiúchi in mir gilókot.
Ob ih in kárkare uuás. ir biríuuetut thaz.
uuiſotut mín ouh in thíu. ni braſt mir uuíhtes noh io zíu.
Uuard ouh tház theih irſtárb. íúer iágilih biuúárb.
tház man mih irhúabi. ioh ſcóno bigrúabi.
Gébent ſie mit thúlti. themo kúninge ántuuurti.
ſie ſéhent ſinaz richi. thie hohun gúallichi.
Hintarquement múates. uuer mag uuánen druhtin thés.
thaz mán íó in ála gahi. thih ſúlichan giſáhi.

---

v. 63. ſcóuon. P.
v. 65. ſúúazzen. F.
v. 66. ſtimmu. P. F.
v. 67. Quémet. P.
v. 71. eigit. F.
v. 72. thare. P. líebu. V. P. liobo. F. zi. V. ala *fehlt in* F.
v. 75. thaz. P. giangi. P. náchot. V. P. F.
v. 76. éigut. P. ouh. P. gilóchot. V. P. golochot. F.
v. 77. Oba. P. uuas. P. ír. P. tház. P.
v. 78. uuíſotut. P. uuiſetut. V. F. uuith des. F. zi ſu. V.
v. 79. iuer. V. iegelich. F.
v. 81. kúninge. V.
v. 83. thes. P.

Dótan thih íó fúarti. ioh nákot dag thih rúarti.
thúrſt inti húngar. uuio mag uuérdan thaz íóuuár.
Thaz quámi uns in gidráhti. thih thuungin únmahti.
élilenti ſéro. odo kárkari ſuáro.
Thaz íó thaz mohti uuérdan. iz iſt rúmo oba unſan uuán.
in ſúlicheru nóti. thir man íó thionoti.
Quit ther kúning maro. ih ſágen iu giuuáro.
ih ſcal iu iz zéllen ubar ál. thaz uuizit ana zuiual.
Mino lid es fúaltun. ioh mih thio dáti rúartun.
thar ir iz dátut liaben. then brúaderon minen.
Thie uuiniſtre er ouh thar grúazit. ioh thio úbili in firuuizit.
biginnit ſie ánafarton. mit égislichen uuórton.
Ioh ouh ánabrechon. mit égislichen ſáchon.
mit ſéremo githuinge. ioh ſuáremo ánaginge.
Iámarlicho er zi in quit. firuuázan ir fon góte ſit.
fáret fon thérera ſuazi. in thaz éuuiniga uuizi.
Giuuiſſo uuizit ir tház. themo diufele iſt iz gárauuaz.
mit imo iz niaze nóti. ther thionoſt ſinaz dáti.
Ni fánd ih in íú uuiht gúates. noh liabes mines dróſtes.
léides theih githúlta. hiar liaben minen zálta.
Ni búaztut ir mir thaz iſt uuár. thúrſt inti húngar.
ir mih ouh ni uuáttut. in ſiuchi dróſt ni dátut.

---

v. 85. thir rúarti. V.
v. 86. íóuuar. P.
v. 87. quámi. V. úmmahti. P.
v. 88. ſero. P. ſuaro. P.
v. 89. ío. P. oba. V. unſen. F.
v. 90. noti. P. mán. P.
v. 93. Mine. F. fualtun. P. ruartun. P.
v. 94. ír. P. datut. P. líeben. V. F. líoben. P. brúederon. P. bruaderen. F. minen. P.
v. 95. uuinſtre. F. die. F.
v. 96. ſie. V.
v. 98. feregemo. F.
v. 99. zin. F. firuuazen. F.
v. 100. faret. P. ſuuazi. F.
v. 101. díufele. V. garuúaz. F.
v. 102. mit im iz io zi noti. F.
v. 103. uuith. F. liebes. F. líobes. P.
v. 104. léithes. V. des ih. F. líeben. V. líoben. P.
v. 105. ír. P.
v. 106. droſt. P.

Ób ih ouh irſtúrbi. ni uuás ther mih bidúlbi.
in hús mih ouh ni léittut. ioh mámmuntes ni béittut.
Mir íágilih íó uuánkta. thes íh in iuih thíngta.
es ſcál man íú giuuáro. nu lonon filu ſuáro.
Biginnent ſie ánguſten. ſie uuóllent ſih inzéllen.
er dríbit ſie alle thánana. uuíht niſt iro rédina.
Mit hérzen filu ſéren. biginnent ſie thána kéren.
ſie ſátanaſa dríbent. in uuízi thiu in ni líbent.
Sie habent in álà uuari. zuifalt úngifuari.
ſie hímilriches thárbent. ioh innan béche uuerbent.

---

v. 109. iágilih. P. uuángta. V. P. uuancta. F. dincta. F.
v. 110. lónon. P.
v. 111. ſie. V.
v. 112. ſie. V. uuith. F.
v. 114. dribent. P. uuizzi. F. thiu. V.
v. 115. hábent. P. zuiualt. V. P. F.
v. 116. tharbent. P. in. F.

XXI.

QUAM DISTRICTUM SIT TUNC IUDICIUM DEI.

Nim góuma hárto. thero drúhtines uuórto.
in herzen hárto thir gibínt. uuio filu égislih ſíu ſínt.
Ni réffît er ſie thráto. iro fírndato.
ſuntar ziu ſę irgázin. ſín thíonoſt ſo firlíazin.
Oba thér ſcal ſín in béche. ther armen brót ni breche.
uuaz ther ínan ubar tház. ni líaz haben ſínaz.
Nu man uuízinot then mán. ther armen ſélidono irbán.
iſt férro irdríban fon hímile úz. ther anderemo nímit ſínaz hús.
Ob ouh thér biſlipfit. ther nákotan ni thékit.
uuaz uuaniſt thémo irgange. ther anderan róubot thanne.
Oba ther brínnit thuruh nót. ther háftes man ni uuíſot.
fon héllu ther niruuíntit. ther ſúntiloſan bíntit.
Nu brínnit ther in béche thár. ther dótan ni bigrébit hiar.
uuaz thúnkit thih ſi thémo man. ther ánderemo thaz líb nam.
Dúa thir ouh in múat thín. uuar thie húarera ſín.
lúginara thánne. ioh nídigun álle.
Ioh thie tház ouh datun. allan bálo rietun.
intę ínnan theru brúſti. druagun únkuſti.

---

v. 1. Nim nu. F. Ním. P. gouma. P. drato. F. uuorto. P.
v. 2. hérzen harto. P.
v. 3. dráto. V. P. iru firintato. F.
v. 4. ſúntar. P. ſe. V. ſie. F.
v. 6. ubur. F.
v. 7. ſelidon. F.
v. 8. ánderemo. P. hus. P.
v. 9. Oba. V. F. biſſiphit. F. náchotan. V. P. F.
v. 10. ánderan. P. anderen. F. roubot. P.
v. 11. uuiſot. P.
v. 12. bintit. P.
v. 13. thar. P.
v. 16. nithigun. V. P. F. alle. P.
v. 17. dátun. P.
v. 18 intı. V. innan. P.

Sie fárent ſo uuir záltun. in uuízi mánagfaltun.
in hélli pina nóti. thuruh úbildati.
In beches éinoti. thuruh iro dáti.
zi ſátanaſes hénti. ána theheinig énti.
Thar brínnent ſie unz in éuuon. ioh éigun íámer uuéuuon.
ſér ioh ſmérzun ubar dág. thaz man gizéllen ni mág.
Biſcírmi druhtin thánana. thie thíne liebun thégana.
ouh únſih muadon álle. fon ſúlichemo fálle.

---

v. 19. uuizi. P.
v. 20. bina. F. noti. P.
v. 21. thúruh. P.
v. 23. ſe. F. eigun. P. iamer. V. uuenuon. P.
v. 24. mag. P.
v. 25. thégena. V.
v. 26. falle. P.

XXII.
IUSTI IN UITAM AETERNAM.

In hímil farent thánana. thie gotes drút thegana.
thie réhte ioh thie gúate. blídlichemo múate.
In éuuinigo uuúnni. ſo ferit thaz ádalkunni.
in mámmunti ginúagaz. hiar githíonotun ſie tház.
Thie ſelbun gótes liuti. thar níazent liohto zíti.
ioh ſínt thar ana fórahtun. thie híar íó uuóla uuorahtun.
In filu ſcínantaz líoht. thes iſt ſie íámer filu níot.
ana tód inti ana léid. ni mag ih giſágen thes giſcéid.
Ni mág man thaz irdráhton. noh mannes múat irahton.
noh man irſcóuuon ni mág. then ſelbon fróniſgon dag.
Uuio ſcóni thar in hímile iſt. thu es íó giloúbo ni biſt.
uuio féſta fruma níazent. thie ſih íó thára liezent.
Ni mahtu irzéllen thaz in uuár. uuio filu thu líebes ſihiſt thár.
unſan drúhtin thanne. ioh ſine líabon alle.
Thes ni bríſtit thir mér. thero drúto biſtu ouh éiner.
thir uuólaſt mit giuuúrti. thu íó gibóran uuurti.

---

v. 1. farant. F.
v. 4. githíenetun. V.
v. 5. níezent. P. níozent. F. líohto. P. liothto. F. ziti. P.
v. 6. hiar. P. uuola hiar io. F.
v. 7. ſcínintaz. V. lioth. F. íſt. P. iámer. P.
v. 10. mán. P. irſcóuon. P. mag. P.
v. 11. hímile. V.
v. 12. feſta fráma niazent. P.
v. 13. mahtu. V.
v. 14. liébon. V. líebon. P. liebun. F.
v. 15. biſt thu. P. thu *fehlt in* F. oh. V. P.
v. 16. uuóla iſt. P. F. thaz thu. V. F.

XXIII.

DE QUALITATE COELESTIS REGNI ET INAEQUALITATE TERRENI.

Uuólt ih hiar nu rédinon. ni mág iz thoh irkóboron.
uuio mánagfalt gilári. in himilriche uuari.
Mit thiu drúhtin lónot. thémo thi imo thionot.
er thara ouh thie fine leitta. then er hiar forna irdéilta.
Uuio uuúnnifamo gúati. ioh minna fo gimúati.
thar untar thén ift ámer. bi thaz hiar thúltent thaz fér.
Uuio thár thia frúma miazent. thie hiar thia fúnta riazent.
fih hiar ió thára liezent. thie fih mit thiu bigiazent.
Ouh zellen thio árabeiti. thio uuir hiar thúlten noti.
in irdisgen thingon. thoh uuir iz harto minnon.
Bifcirmi uns druhtin gúato. thero felbun árabeito.
lichamon ioh féla. in thines félbes era.
Thuruh thino guati. dúa uns thaz gimúati.
uuir mit gimádon thinen. thefa árabeit bimiden.
Thaz uuill ih hiar gizéllen. gláuuen mannon állen.
thaz fi in mer gimúati. thiu himilriches gúati.

v. 3. thíu druhtin. P. der imo. F.
v. 4. thára. P. thara. V.
v. 5. uuánnofamo. V. P.
v. 6. unthar. F. tház. P. fer. P.
v. 7. thar. P. thio. V. dio. F. niezent. V. P. dió funta. F. riezent. V. P.
v. 8. io. V. ouh (*ſt.* io). F. thara. P. fih. P.
v. 9. thie uuir. V. uuír. P. thulten nóti. P.
v. 10. frthisgen. V.
v. 11. Bifcírmi. V. unfich. F.
v. 12. ioh dia fela. F. felbes éra. P.
v. 14. thefa. V.
v. 15. gláuen. V. P.
v. 16. fi. P. mér. P.

Thes uuólt ih hiar bigínnan. ni mág iz thoh bibríngan.
thoh uuíll ih zellen thánana. étheslicha rédina.
Niſt mán nihein in uuórolti. ther ál íó thaz irſágeti.
állo thio ſcóni. uuio uuúnniſam thar uuári.
Odo ouh ſuígenti. es mánnes muat irhógeti.
in ſíneno ſánge. odo ouh in híuuilonne.
Ód ouh thaz bibráhti. in hérzen es irtháhti.
ſin óra iz íó gihórti. od óuga irſcóuuoti.
Uuio hárto fram thaz gúat iſt. thaz uns gíbit druhtin kríſt.
thaz gúates uns er gárota. er er uuórolt uuorahta.
Thára leiti drúhtin. mit thínes ſelbes máhtin.
zi thémo ſconen líbe. thie holdun ſcálka thine.
Thaz uuir thaz mámmunti. in thínera munti.
níazen uns in múate. in éuuon zi gúate.
Níſt thaz ſulih rédina. thoh ſágent ſę alle thánana.
thie híar thaz iruuéllent. thaz ſe thára uuollent.
Thaz duit in íamaragaz múat. ioh thes hímilriches gúat.
thes hímilriches ſcóni. ioh állaz ſin gizámi.
Thaz duit fílu manno. thaz er hiar mínnot gerno.
mit mínnu thes giflízit. in múat ſo diofo lázit.
Thaz uuízíſt thu in giuuíſſi. thoh imo iz ábuuertaz ſí.
ni mág ouh mit then óugon. zi géginuuertiz ſcóuuon.

---

v. 18. unſſle ih. V.
v. 21. Odo. V. ſuuígenti. V. P.
v. 23. Odo (*ſt.* od ouh). F. er (*ſt.* es). F.
v. 24. odo. F. irſcóuoti. P.
v. 25. harto frám. P.
v. 26. ér uns er. F. garata. F.
v. 30. nuazen. F.
v. 31. fúlih. P. ſe. V.
v. 33. dúat. P. F. guat. P.
v. 34. ſconi. P.
v. 35. Tház. P. ér. P. kerno. F.
v. 36. tiuſo. F. díofo. P. lazit. P.
v. 37. uuizziſt. F. imo. V. íz. P. ſi. P.
v. 38. zi geginuuerti ſchoúúon. F. ſcouon. P.

Yruuáchet er thoh filu frúa. ioh habet thaz múat far thar zúa.
ſúftot ſinaz hérza. thaz duit thes líobes ſmerza.
Thoh imo iz ábuuertaz ſí. thoh hugit er íó uuar iz ſí.
hábet ſinan gingon. íó zi thes liabes thingon.
So duent thie gótes thegana. ſie uuizun thaz gúat hiar óbana.
in himilriches hóhi. thia gotes gúallichi.
Thara ſúftont ſie zúa. ioh uuachent múates filu frúa.
thaz múat iſt in íó tháraſun. ni múgun ſih freuuen héraſun.
Sierhúggent kriſtes uuórtes. ioh líabes mánagfaltes.
biginnent thára íó flizan. er hábet in iz gihéizan.
Biginnent thara íó húggen. gináda ſina íó thiggen.
ſie fergont drúta ouh ſine. thes líabes in nirzihe.
Thaz múazin ſih thes fróuuon. ioh innana biſcóuuon.
thes uuíllo ſin íó uuálte. zi lángo uns iz ouh ni élte.
Thes thigit uuórolt ellu. thes ih thir hiar nu zéllu.
thiz ſcál ſin íó thés githig. ther uuílit uuerdan ſálig.
Thaz íſt in thar in líbe. gihéizan zi líabe.
zi dróſte in iro múate. mit mánagemo gúate.
Thára leiti drúhtin. mit thínes ſelbes máhtin.
zi thémo ſcónen libe. thie holdun ſcálka thine.
Thaz uuir thaz mámmunti. in thínera munti.
niázen uns in múate. in éuuon zi gúate.

---

v. 39. her. F. hábet. P. dara zua. F. zua. P.
v. 40. tuat. F.
v. 41. abuuerthaz. F. ſi. P. húgit. P. ſi. P.
v. 42. líobes. P. liebes. V. F. thingon. P.
v. 43. Só. P. uuízun. P. guat. P.
v. 44. hohi. P. die. F.
v. 45. ſúftent. V. frua. P.
v. 46. frouuen. F.
v. 47. Síe erhuggent. F. kríſtes. P. uuortes. P. líobes. V. liobes. P. liebes. F. mánagfaldes. V.
v. 48. bigínnent. P.
v. 49. ſina. V.
v. 50. ſine. P. líobes. P. líebes. V. F.
v. 51. fróuon. P. biſcóuon. P.
v. 52. io. P. lángo. V. óuh. P. helte. F.
v. 53. Thés. P.
v. 54. ſcal. P. ſín. P. thes githíg. P.
v. 55. iſt dar. F. líobe. P. líebe. V. F.
v. 57. druhtin. P.
v. 58. ſconen líbe. P.
v. 59. uuir. P.

Éigun iz giuuéizit. thie mártyra man héizit.
thaz thar in ánauuani. iſt hárto manag ſcóni.
Ioh ófonotaz iro múat. thaz thár iſt harto mánag guat.
tho ſie hiar thaz biuuúrbun. bi thia ſélbun ſcóni irſtúrbun.
Ni namun thía meina. uuáfanes góuma.
liuto fíllennes. noh fiures brénnennes.
In múate uuas in génaz mer. thanne thaz mánagfalta ſer.
thanne in théra friſti. thes líchamen quiſti.
Uuúrtun in in nóte. thie líchamon dóte.
thio ſéla filu ríche. in themo hohen hímilriche.
Duemes uuír ouh uns in múat. thaz filu mánagfalta gúat.
uuír thar zua ouh húggen. thes hímilriches thíggen.
Thes émmizigen férgon. gihógtlichen ſórgon.
mit míchilen mínnon. hiar untar uuórolt mannon.
Fliahemes thio úbili. thiu únſih geit hiar úbiri.
ílemes gidróſte. zi hímilriche irlóſte.
Uns klíbent hiar in ríhti. manago úmmahti.
thúrſt inti húngar. thiu ni dérrent uns thár.
Biſcírmi uns druhtin gúato. therero árabeito.
líchamon ioh ſéla. in thines ſélbes era.
Thuruh thíno guati. dúa uns thaz gimúati.
uuir mit ginádon thinen. theſa árabeit bimiden.

---

v. 62. harto mánag ſconi. P.
v. 63. óffonotaz. V. P. ofono daz. F.
v. 64. ſelbun ſcóni irſturbun. P.
v. 68. thanne. V. lichamon. F.
v. 69. dote. P.
v. 70. thie. P.
v. 71. guat. P.
v. 72. dara zua. F.
v. 73. emizigen. F.
v. 74. minnon. P.
v. 75. Fliſhemes. V. P. Fliéhemes. F.
v. 76. ſlemus. F. gidroſte. P.
v. 78. thar. P.
v. 79. Biſcírmi. V. unſich. F.
v. 80. thínes ſelbes éra. P.
v. 82. theſa. V.

Uns iſt léid hiar mánagaz. thorot ni ſórgen uuir bi tház.
manago ángufti. thar éigun uuir gilufti.
Thiz iſt tódes giuualt. thar iſt líb einfalt.
uuánta himilrichi. theiſt lébentero richi.
Ni fráuuont thar in múate. ni ſi éinfalte thie gúate.
thie hiar íó datun thuruh nót. thaz euangélio gibot.
Thie hiar íó gerno irfúltun. thaz in thio búah gizaltun.
ther uuízod ginoto. giníazent ſies thar thráto.
Hiar iſt íó nueuuo. ioh állo ziti féro.
ioh ſtúnta filu ſuáro. thaz uuíziſt thu giuuáro.
Ummézigaz ſér. thaz ni ubaruuínten uuir mer.
ni ſi óba iz quémę uns múadon. fon drúhtines ginádon.
Biſcírmi uns druhtin gúato. therero árabeito.
líchamon ioh féla. in thínes ſelbes era.
Thuruh thíno guati. dúa uns thaz gimúati.
uuir mit ginádon thinen. theſa árabeit bimíden.
Ílemes íó hínana. uuir fúarun leidor thánana.
fon páradyſes hénti. in ſuaraz élilenti.
Fon himilriches ſúazi. in íamarlichaz uuízi.
in thiz írdisga dál. firlúrun garo génaz al.
In thiz dál záharo. thes fúelen uuir nu ſuáró.
in theſſes uuéinonnes láſt. thes uns fúrdir ni braſt.

---

v. 83. hiar leid. F. doch (*ſt.* thorot). F. thaz. P.
v. 84. mánago anguſti. P. gilúſti. P.
v. 85. Thíz. P. dodes. P. éinfalt. P.
v. 86. ríchi. P.
v. 88. hiar. P. dátun. P.
v. 89. kerno. F. ‑zaltun. F.
v. 90. ginóto. P. giníezent. V. P. dráto. V. P.
v. 91. uuénuo. P. allo zíti fero. P.
v. 92. ſtunta. P.
v. 93. Ummezzigaz. P. Ummézzigaz. V. mér. P.
v. 94. óba. V. ubez (*ſt.* oba iz). F. queme. V. ginadon. P.
v. 95. Biſcírmi. V. unſich. F.
v. 96. éra. P.
v. 99. hinana. P.
v. 100. páradiſes. V. P.
v. 101. ſuuázi. F. amarlichaz. F.
v. 102. irdiſca. F.

Biſcírmi uns druhtin gúato. therero árabeito.
lichamon ioh ſéla. in thínes ſelbes era.
Thuruh thíno guati. dúa uns thaz gimúati.
uuir mit ginádon thinen. theſa árabeit bimíden.
Uuir birun zi úmmezze. hiar émmizen mit házze.
in ſúntono ſúnftin. mit grozen úngizunftin.
Thaz dúat uns ubil uuíllo. thes ſint thio brúſti uns follo.
ioh ubil múat ubar tház. giuuiſſo uuíziſt thu thaz.
Ioh ouh giuuíſſo ana uuánk. harto nídiger githánk.
ház unſes múates. bi thiu thárben uuir thes gúates.
Biſcírmi uns druhtin gúato. therero árabeito.
lichamon ioh ſéla. in thínes ſelbes era.
Thuruh thíno guati. dúa uns thaz gimúati.
uuir mit ginádon thinen. theſa árabeit bimíden.
Iſt thórot ana zuíual. thiu brúaderſcaf ubar ál.
káritas thiu díura. thiu búit thar in uuára.
Mit állen giziugon. thes iſt ſi hárto giuuon.
uuíllo iz al firfáhit. ther ſih hiar íru nahit.
Ádeilo thu es ni bíſt. uuio in búachon ſiu gilóbot iſt.
uuio míchil gimúati. ſint állo thio iro gúati.
Búent ouh gimúato. zua ſuéſter ira gúato.
réht inti frídu thar. uuíziſt thaz in ala uuár.

---

v. 105. Biſcírmi. V. uuſich. F.
v. 106. éra. P.
v. 109. úmmezze. V. unmezze. F. hemizen. F. hazzo. F.
v. 111. dúit. P. ſin. F. brúſti. V.
v. 112. du. V. P. tu. F. tház. P.
v. 113. githank. P.
v. 115. Biſcírmi. V. unſich. F.
v. 118. bimiden. P.
v. 119. brúadarſcaf. P.
v. 120. cáritas. V. F.
v. 122. uuíllo. V. ſíh. P.
v. 123. Adéilo. P. ſiu in buachon. F.
v. 124. thio. V.
v. 125. iro. V. P. F.
v. 126. fríthu. V. frído. P. ála uuar. P.

Niſt mán thoh er uuólle. ther thaz gifúari irzelle.
ioh uuio ſih mán thar frouuent. thar éllu thíu thriu buent.
Thára leiti druhtin. mit thínes ſelbes máhtin.
zi thémo ſconen líbe. thie holdun ſcálka thine.
Thaz uuir thaz mámmunti. in thíneru munti.
níazen uns in múate. in éuuon zi gúate.
Ni maht áuur thaz gimáchon. thara ingégin rachon.
uuio mánagfalto uuúnta. hiar thúlten thuruh ſúnta.
Fróſt ther úmblider iſt. ther ni gíbit thir thia fríſt.
hízza ginóto. ſuárlichero dáto.
Niſt óuh in érdriche. núb er hiar irſíache.
nub er íó innan thés. ſih lade fórahtennes.
Ni uuirdit óuh innan thés. zi ſtunton bréſt imo thes.
ni in iúngiſtemo thínge. thoh élti nan githuínge.
Thiu mọ állaz liob inſélzit. ioh máhto nan gihélzit.
duit imo uuídarmuati. thia iúgundlichun gúati.
Léident imọ in brúſti. thio érerun gilúſti.
iſt méra imo in theru brúſti. thes huaſten ángueſti.
Biſcírmi uns druhtin gúato. therero árabeito.
líchamon ioh ſéla. in thínes ſelbes era.
Thuruh thíno guati. dúa uns thaz gimúati.
uuir mit ginádon thinen. theſa árabeit bimíden.

---

v. 127. ircelle. F.
v. 128. unſo. P. man. P. fróuuent. P. thiu. P. búent. P.
v. 129. drúhtin. P.
v. 131. thínera. V. F.
v. 133. math. F. áfur. P. thára ingegin ráchon. P.
v. 134. managfalta. F.
v. 135. unblider. F. thar (*ſt.* thia). P.
v. 136. ginoto. P. dato. P.
v. 137. ouh. P. irſſeche. P.
v. 139. uuirthît. V. breſte. F.
v. 140. iungeſtemo. F. alti. F.
v. 141. mo. V. inſezit. F.
v. 142. iungunlichun. F.
v. 143. imo. V. hererun. F.
v. 144. méra. V.
v. 145. Biſcírmi. V. unſih. P. F.
v. 146. éra. P.
v. 148. theſo. V. P.

Hiar ſuidit mánne ana uuánk. íó ther úbilo githánk.
in hérzen ioh in múate. ni firſéhent ſih zi gúate.
Súht ioh ſuéro manager. thes giuuúagun uuir ér.
ni bríſtit thoh in thés thiu min. ni ſie ſih házzon untar ín.
Ni ſie ſih íó muen. mit mánagemo uuéuuen.
ni dúent in thíu halt thoh in múat. thaz ther díufal in thaz dúat.
Nihéin ouh thes githénkit. uuio er ſe émmizigen ſcrénkit.
ioh thés ouh ni giſuíchit. ſie émmizigen biſuíchit.
Biſcírmi uns drúhtin gúato. therero árabeito.
líchamon ioh ſéla. in thínes ſelbes éra.
Thuruh thíno guati. dúa uns thaz gimúati.
uuir mit ginádon thinen. theſa árabeit bimíden.
Therero árabeito. thárbent íó ginóto.
thie híar thes biginnent. zi hímilriche thíngent.
Theiſt al ánder gimah. ſo ih hiar fórna giſprah.
theiſt al éinfaltaz gúat. gilaz thír thára thinaz múat.
Éinfaltu uuúnna. ſo ſcínit thar ſo ſúnna.
ſie fúrdir thar niruuélkent. then híar íó uuóla thenkent.
Thio frúma then thar blúent. thie ſih zi thíu hiar muent.
then thaz hiar giágaleizent. mit húrsgidu ouh giuuéizent.
Thaz ſie thára al thaz iár. ládot michil iámar.
ioh iro líb allaz. thie hiar fórgent bi tház.

---

v. 149. ſúúidit. F. uuáng. P. F. githáng. V. githaug. P. gidanch. F.
v. 151. ſuero mánager. P. giuuogon. F.
v. 152. thes. P. mín. P. hazzen. F.
v. 153. mánegemo. P.
v. 154. duat. P.
v. 155. gidenohit. F. ſie. F. ſemmizigen. F. ſkrenchit. F.
v. 156. giſuíkhit. V. giſuikit. F. emmizen. V. emizigen. F.
v. 157. Biſcírmi. V. unſih. P. F.
v. 160. theſo. V. P.
v. 162. hímilrichi. V. P.
v. 163. gimáh. P. fora. F. giſpráh. P.
v. 164. éinfoltaz. V. P.
v. 165. Éinfoltu. V. P. Éinfalta. F.
v. 166. die (*ſt.* then). F. io *fehlt in* F. denchent. F.
v. 167. múent. F.
v. 168. tház. P. giágileízent. F.

Thára leiti druhtin. mit thínes ſelbes máhtin.
zi thémo ſconen líbe. thie holdun ſcálka thine.
Thaz uuir thaz mámmunti. in thíneru munti.
níazen uns in múate. in éuuon zi gúate.
Thar iſt ſáng ſconaz. ioh mannon ſéltſanaz.
ſconu lútida ubar dág. thaz ih irzéllen ni mag.
Tház iſt in girihti. fora drúhtines giſihti.
ſelbo ſcóuuot er thaz. bi thíu iſt iz ſo ſcónaz.
Thu horiſt thár ana uuánk. íó thero éngilo ſang.
mit thiu ſe thén uuarbon. lóbont druhtin ſélbon.
Mit thiu ſe drúta ſine. duent íámer filu blíde.
íámer fráuuamuate. zi állemo guate.
Thára leiti druhtin. mit thínes ſelbes máhtin.
zi thémo ſconen líbe. thie holdun ſcálka thine.
Thaz uuir thaz mámmunti. in thíneru munti.
níazen uns in múate. in éuuon zi gúate.
Thir ál thar ſcono hillit. thaz múſica giſingit.
állaz thir zi líebe. zi themo éuuinigen libe.
ſo then éuuinigan dág. then man irzéllen ni mag.
giſtéit thir thar al rédinon. mit éuuinigen fréuuidon.
Ni mag mán nihein irrédinon. uuio thár iſt gótes theganon.
thie árabeiti thúltun. ioh ſinan uuillon fultun.

---

v. 171. mahtin. P.
v. 173. thínera. V. F.
v. 175. ſanc. F.
v. 176. ſcona. F. lúdida. P. látida. V. F.
v. 178. ſcóuot. P. tház. P.
v. 179. thero. V. ſank. V. P. ſanc. F.
v. 180. lobont dráhtin ſelbon. P.
v. 182. íámer filu. P.
v. 183. dráhtin. P.
v. 185. thínera. V. F.
v. 187. giſíngit. P.
v. 189. mág. P.

Thára leiti druhtin. mit thínes ſelbes máhtin.
zi thémo ſconen líbe. thie holdun ſcálka thine.
Thaz uuir thaz mámmunti. in thíneru munti.
níazen uns in múate. in éuuon zi gúate.
Sih thar ouh ál ruarit. thaz órgana fuarit.
líra ioh fídula. ioh mánagfaltu fuégala.
Hárpha ioh rótta. ioh thaz íó gúates dohta.
thes mannes múat noh io giuuúag. thar iſt es álles ginuag.
Thaz ſpil thaz ſéiton fuarent. ioh man mit hánton ruarent.
ouh mit bláſanne. thaz hóriſt thu allaz thánne.
Thaz níuziſt thu íágilicho. thar ſcono géiſtlicho.
iz iſt ſo in ála uuari. in hímile gizámi.
Thára leiti drúhtin. mit thínes ſelbes máhtin.
zi thémo ſconen líbe. thie holdun ſcálka thine.
Thaz uuir thaz mámmunti. in thíneru munti.
níazen uns in múate. in éuuon zi gúate.
Allo uuúnna thio ſín. odo íó in gidráhta quemen thín.
thaz níuziſt thu in múate. íámer thar mit gúate.
ſámer mit líabe. thin hérza mir gilóube.
thaz guata mánagfalta. thaz íh thir hiar nu zálta.
Níuzit thar in uuara. ſálida thin ſéla.
íámer mámmunti. ioh éuuinig gimúati.

---

v. 193. mahtin. P.
v. 195. thínera. V. F.
v. 199. io (*ſt* ioh). F. io *fehlt in* F.
v. 200. giuúag. V. giuuuach. F. des (*ſt.* es). F.
v. 201. ſpíl. P. fuarih. P. iéh. P. marit. P.
v. 202. plaſanne. F. thu. V. horis tu. F.
v. 203. íó. P. keiſtlicho. F.
v. 204. íſt. P.
v. 205. druhtin. P. mahtin. P.
v. 207. thínera. V. F.
v. 209. queme. F.
v. 210. du. V. in euuon zi guate. F.
v. 211. líebe. V. P.
v. 213. uuára. P.

Éuuiniga ſúazi. bímídit allaz uuízi.
álles múates ſórgon. ſi blídit ſih thar fóllon.
Blídit ſih thar íámer. ana ſórgun ioh ſér.
ioh ana léido gilíh. giuuíſſo thaz ni híluh thih.
Thára leiti drúhtin. mit thínes ſelbes máhtin.
zi thémo ſconen líbe. thíe holdun ſcálka thine.
Thaz uuir thaz mámmunti. in thíneru munti.
níazen uns in múate. in éuuon zi gúate.
Uuári in mir gínóto. manago thúſunt múato.
ſprácha ſo gizámi. thaz énti thes ni uuári.
Ni móht ih thoh mit uuórte. thes lóbes queman zénte.
álles mínes líbes fríſt. uuíolih thar in lántę iſt.
Thu uuírdiſt mir gilóubo. ſélbo thu iz biſcóuuo.
theiz dúit thia mína redina. hárto filu nídara.
Ioh ſcouuos uuíziſt thu tház. líob filu mánagaz.
liabes hárto ginúag. thes ih noh híar ni giuuúag.
Thára leiti drúhtin. mit thínes ſelbes máhtin.
zi thémo ſconen líbe. thie holdun ſcálka thine.
Thaz uuir thaz mámmunti. in thíneru munti.
níazen uns in múate. in éuuon zi gúate.
Uuio mág ih thaz iruuéllen. thaz mínu uuort irzéllen.
hímilriches dóhta. thaz uuórolt al ni móhta.

---

v. 215. Eúúiga ſuuázi. F.
v. 216. alles. P.
v. 218. léidígilich. F.
v. 219. druhtin. P. mahtin. P.
v. 220. libe. P.
v. 221. thínera. V. F.
v. 223. manag. F. muato. P.
v. 225. zi énte. P.
v. 226. friſt. P. lánte. V.
v. 227. biſcóuo. V. P.
v. 228. duit. P. - nídira. F.
v. 229. ſcouos. P. uuízziſt. V. du. V. P. managaz. P.
v. 230. liobes. V. P. liebes. F. giuuag. P. íh. P. giuuuag. P.
v. 231. druhtin. P.
v. 232. libe. P.
v. 233. thínera. V. F.

Thaz thíe allę er nirzélitun. thara zúa thoh thíngotun.
ioh ouh zi ála uuare. mit múate uuarun tháre.
Uuaz ſcolt íh thanne. bin ſúntą untar mánne.
tho ébanlih ni móhta. gizéllen thaz dóhta.
Thára leiti drúhtin. mit thínes ſelbes máhtin.
zi thémo ſconen líbe. thie holdun ſcálka thine.
Thaz uuir thaz mámmunti. in thíneru munti.
níazen uns in múate. in éuuon zi gúate.
Niſt thémo thar in lánte. tód íó thaz inblánte.
thiu fréuui iſt in gimeino. thaz ſinan fríunt biuueino.
Odo óuh thaz inſize. thaz ínan uuiht gilézze.
theiſt in óuh gimeini. thera ſínera ſelbun héili.
Odo imo tód ſo giénge. thaz gót íó thaz gihénge.
thaz in thémo riche. íaman ſar irſíache.
Quíſtu bi thio ſíuchi. odo er ſar únfrauuer ſi.
odo man uuíht ſar ſmérze. thaz ér es thoh gigrúnze.
Odo íáuuiht ánder ſuntar gúat. rúere mo thaz blida múat.
léid odo ſmérza. thaz ſínaz fráuua herza.
Thára leiti drúhtin. mit thínes ſelbes máhtin.
zi thémo ſcónen libe. thie holdun ſcálka thine.
Thaz uuir thaz mámmunti. in thíneru munti.
níazen uns in múate. in éuuon zi gúate.

---

v. 237. alle. V. doh. V. P.
v. 239. bi. F. ſúnta. V.
v. 241. druhtin. P. mahtin P.
v. 242. libe. P.
v. 243. thínera. V. F.
v. 247. Odo. V. Ódo. P. ouh. P. inſízze. V. P. F. uuith. F.
v. 248. théiſt. P. ouh. P. giméini. P. ſinera ſélbun heili. P.
v. 249. Odo. V. ímo tod. P.
v. 250. irſíeche. V. P.
v. 251. dia. F.
v. 252. ínan uuith. F. ſmerze. P. -toh. P.
v. 253. ander. P.
v. 255. druhtin. P. mahtin. P. ſconen. P.
v. 257. thínera. F.

Ni uuírdit in themo érbe. thaz mán thihein irſtérbe.
tód inan biſuíche. in thémo ſelben ríche.
Giuuiſſo ſágen ih thir éin. thár nirſtirbit mán nihein.
bi thiu ni uuírdit ouh in uuár. thaz man nan bigrábe thar.
Odo íáuuiht thés man thar bigé. thes zi tóde gigé.
zi thémo thionoſte. ſie ſint thar al gidróſte.
*)Then tód then habet fúntan. thiu hélla ioh firflúntan.
diofo firſuólgan. ioh élichor gibórgan.
Thoh ouh tház ni uuari. thaz uuari thóh io ſconi.
héili uuíziſtu tház. ana énti thehéinaz.
Thára leiti drúhtin. mit thínes ſelbes máhtin.
zi thémo ſcónen libe. thie holdun ſcálka thine.
Thaz uuir thaz mámmunti. in thíneru munti.
níazen uns in múate. in éuuon zi gúate.
Thar blúent thir íó lília inti róſa.
ſúazo ſie thir ſtínkent. ioh élichor niruuélkent.
Thia bluat thia érda fuarit. ioh ákara alle rúarit.
thia ſcóni zi uuare. thia ſíhiſtu alla tháre.
Ther ſtánk ther bláſit thar in múat. íó thaz éuuiniga gúat.
ſúazi filu mánaga. in thia gótes thegana.
In thie gótes liabon. mit ſúazin ginúagon.
in thie drúta ſine. uuard uuóla ſie mit líbe.

---

v. 259. uuírthit. V. P. dichhein. F.
v. 260. bifuíkhe. V. P.
v. 262. tház. P.
v. 263. iauuith. F.
v. 264. themo. P. dara. F.
v. 265. Den tod habet. F.
v. 268. uuiziſt tu. F. dichlheinaz. F.
v. 271. thínera. P. F.
v. 273. blýent. V.
v. 274. fúúazo. F. noh. F.
v. 275. ruarit (*ſt.* fuarit). F. alla. F. fuarit (*ſt.* ruarit). F.
v. 276. ſihiſt du al. F.
v. 278. ſuuazzi. F.
v. 279. liebon. F. liobon. V. ſuuazzin. F.

---

*) v. 265 — 298. *fehlen in* cod. pal.

Thaz ſie gibóran uuurtun. tho ſie fálih funtun.
ioh ſie in théſa rédina. níazent íámer fréuuida.
Thára leiti drúhtin. mit thínes ſelbes máhtin.
zi thémo ſcónen líbe. thie holdun ſcálka thine.
Thaz uuir thaz mámmunti. in thínera munti.
níazen uns in múate. in éuuon zi gúate.
Ubar thíz allaz. ſo iſt uns ſúáziſta tház.
uuir unſih thés thar frouuon. ſelbon drúhtin ſcouuon.
Sines ſélbes ſconi. ioh állaz ſin gizámi.
íámer in then máhtin. bi ſinen éregrehtin.
Theiſt thiu uuúnna ioh thaz gúat. thaz blaſit líb uns in thaz múat.
theiſt al fon thémo brunnen. thaz uuír hiar gúates zellen.
Sehen óuh thar then dróſt. thero éngilo thíonoſt.
uns thar íó líb bibríngit. thaz íágilicher ſingit.
Thára leiti drúhtin. mit thínes ſelbes máhtin.
zi thémo ſconen líbe. thie holdun ſcálka thine.
Thaz uuir thaz mámmunti. in thíneru munti.
níazen uns in múate. in éuuon zi gúate.

---

v. 281. ſolich. F.
v. 288. thes *fehlt in* F. ſcouon. V.
v. 292. guetes. V.
v. 293. Sehet. F.
v. 297. thínera. V. F.

XXIV. *)
ORATIO.

Giuuérdo uns geban drúhtin. mit thínes ſelbes mahtin.
uuir únſih muazin blíden. mit héilegon thínen.
Mit ín uuir muazin níazan. thaz hábeſt thu uns gihéizan
théſa ſelbun uuúnna. thia uuír hiar ſcríbun fórna.
Érdun inti hímiles. inti alles flíazentes.
féhes inti mánnes. drúhtin biſt es álles.
Uuir birun drúhtin alle thín. ni laz quéman thaz íó in múat min.
theih híar gidue in ríche. uuíht thes thir ni líche.
Gibóran uuir ni uuúrtun. er thino máhti iz uuoltun.
ſtéit ouh unſer énti. in thínes ſelbes hénti.
Iſt uns in thír giuuiſſi. ouh thaz irſtántniſſi.
thaz unſer ſtúbbi fulaz. uuerde auur ſúlih ſo ſo iz uuas.
Thu uueltiſt óuh ana thés. thes ſelben úrdeiles.
rihtis ſélbo thu then dág. then man biuuánkon ni mag.
Nu iz állaz druhtin thín iſt. ginado bi únſih ſo thu bíſt.
léiti unſih in ríchi thín. thoh uuir es uuírdig ni ſín.
Druhtin álles uuio ni dúa. mih íó fúagi thara zúa.
thaz íh mih untar thínen. íámer muazi blíden.

---

v. 2. engilon (*ſt.* heilegon). F.
v. 5. flíazennes. F.
v. 8. unith. F.
v. 9. maht. F.
v. 12. ſtuppi. F.
v. 13. uualtiſt. F.

---

*) *Dieſes und das folgende letzte Capitel fehlen in* cod. pal.

Theih thar thih lóbo ubar ál. ſo man drúhtinan ſcál.
allen kréftin minen. mit héilegon thínen.
Uuir thina géginuuerti. níazen mit giuuúrti.
ioh ſín thih ſaman lóbonti. allo uuórolt uuorolti.
Amen.

---

v. 20. engilon (*ſt.* heilegon). F.

v. 22. ſamant. F.

XXV.
CONCLUSIO UOLUMINIS TOTIUS.

Selben kríſtes ſtíuru. ioh ſínera ginádu.
bin nú zi thiu gifíarit. zi ſtáde hiar gimíarit.
Bín nu mineṣ uuórtes. gikerit héimortes.
ioh uuíll es duan nu énti. mit thiu íh fuar férienti.
Nu uuíll ih thes giflízan. then ſegal nídarlazan.
thaz in thes ſtádes feſte. min rúadar nu giréſte.
Bin gote hélfante. thero árabeito zi énte.
thes mih fríunta batún. in gótes minna iz dátun.
Thes ſíe mih bátun hárto. ſelben gótes uuorto.
thaz ih giſcríb in unſer héil. euangéliono deil.
Tház ih es bigúnni. in únſeraz gizungi.
ih thuruh gót iz dáti. ſo ſo man mih báti.
Ni móht ih thaz fírlóugnen. nub íh thes ſcolti góumen.
thaz ih ál dati. thes káritas mih bati.
Uuanta ſíe iſt in uuar mín. drúhtines drútin.
iſt fúriſta innan húſes. ſínes thionoſtes.
Thes ſelben thionoſtes giuuált. thaz géngit thuruh íra hant.
niſt es uuíht in thanke. mit íru man iz ni uuírke.

---

v. 2. giſſerit. V. gimſerit. V.
v. 3. heimmortes. F.
v. 5. Uuillu. F. níthar. V.
v. 7. hélphante. V. F.
v. 8. iz *fehlt in* F.
v. 10. euuangelióno. F.
v. 18. uuith. F. danche. F. uuirche. F.

Nu íſt iz ſo ih rédinon. mit ſelben kríſtes ſegenon.
mit ſínera giuuélti. braht anan énti.
Giſcríban ſo ſíe bátun. thaz íro mínna datun.
brúaderſcaf ouh díuru. thaz ſágen ih thir zi uuáru.
Ih hiar nu férgon uuille. gótes thegana álle.
alle hóldon ſíne. ioh liabe frúnta mine.
Si frúma in theſen uuérkon. thaz ſíe es góte thankon.
thaz ſíe tház irutuellen. gótes gift iz zellen.
Sínеru máhti. állaz thaz gidráhti.
ímo ſo ih zéllu. thiu ſelbun uuórt ellu.
Sí thar thaz ni dóhta. ſo mir gibúrren mohta.
zéllet thio gimétiti. mineru dúmpheiti.
Mínes ſelbes úbili. thaz ih ió uuard ſo fráuili.
ioh mineru árgi filu frám. thaz ih es góuma ni nam.
Thaz ih in theſen rédion. ni lúgi in thesuangélion.
thaz ih mir liaz ſo únbiruah. thio mines drúhtines buah.
Thero ſelbon míſſidato. thíg ih druhtin tháto.
gináda thina in uuára. uues még ih fergon méra.
Ther hóldo thin ni níde. nub er iz thána ſnide.
ioh er iz thána ſcerne. tház ih hiar ni mérre.
Zi thiu thaz guati ſíne. thes thiu báz hiar ſcíne.
ioh man uuizi fóllon. in thíu then guatan uuíllon.

---

v. 19. ſo ih dir redinon. F. ſeganon. F.
v. 20. brath. F.
v. 24. liebe. F.
v. 25. uuerchon. F. ſi. F. danchon. F.
v. 26. gifti. F.
v. 27. Sínera. V. F.
v. 30. minera. V. F.
v. 32. minera. V. F.
v. 33. die euangelion. F.
v. 34. unbiruah. F.
v. 35. ſelbun. V. F.
v. 40. auizzi. V. F. guaton. F.

Uuant er thaz gúata mínnot. ioh hiar iz lísit thuruh gót.
thaz árga hiar ouh mídit. ioh iz thána ſnidit.
Noh thuruh éina lugina. ni firuuírſit al thia rédina.
noh thuruh úngiuuara mín. ni lázit thia frúma ſin.
Súntar thaz giſcríb min. uuirdit bézira ſin.
búazent ſíno gúati. thio mino míſſidati.
So eigun dáti ſine. lon fon drúhtine.
gélt filu fóllon. thuruh then gúatan uuillon.
Uuant er thaz úbila firméid. ioh iz garo thána ſneid.
thaz gúata ſteit giháltan. ioh mág ſih baz giuuáltan.
Sús bi théſa redina. ſo duent thie gótes thegana.
ſie uuírkent thiz gimúati. thuruh thio íro guati.
Sús duent thíe íó álle. thes gúaten uuillen fólle.
thie ſelbun drúta ſine. ioh liabe fríunta mine.
Ih uuéiz ouh thaz thu irkénniſt. ioh thih iz únfirholan iſt.
uuio áuur íó gilícho. duit ther mín gilicho.
Then rúarit íó thiu ſmérza. thaz dúit imo úbil herza.
er ſcóuuot zi themo gúate. ſéragemo múate.
Iz rúarit ſíno brúſti. ſar zi théru friſti.
mit míchilen ríuuon. ſo ér iz biginnit ſcóuuon.
Er bíeget zemo gúate. iſt úbilo imo in múate.
uuólt er ſar thén uuílon. gérno iz firdílon.

---

v. 41. Uuanta. F.
v. 45. giſcrip. F.
v. 48. guaton. F.
v. 49. Uuanta. F.
v. 52. uúúirchent. F.
v. 53. guáthen uuillon. F.
v. 54. liebe. V. F.
v. 55. únfarholan. V.
v. 56. áfur. V. íá. F.
v. 60. míhilon. V. ríuon. V. ſcóúón. V.
v. 62. uuillon. F. kerno. F.

Niſt ímo thar ouh fóllon. thuruh then argan uuíllon.
ſúntar er thaz grúbilo. findit er thar úbilo.
Ioh uuilit ſúlichero íágilih. theiz állaz ſi ſo ſámalih.
biginnent frám thaz réken. thaz ſie thaz gúata theken.
Lúagent íó zemo árgen. thaz ſie génaz bergen.
tház ſiez íó bihéllen. mit árgemo uuillen.
Iz ſprichit ouh giuuáro. hierónimus ther máro.
giuuuag er uuórtes ſines. thes ſelben álten nides.
Er quit ſin ſúmiliche. thoh in thaz uuérk liche.
ſie thoh bi thía meina. thes árgen nemen góuma.
Thaz ſie thaz íó ſpurilon. uuio ſie in ábuh redinon.
ioh ſie thés íó faren. uuioz hintorort gikeren.
Nu ſie tház ni midént. ſo hohan gómon rinent.
ſie óuh thaz ni éltent. then gotes drút ſo ſceltent.
Uuaz dúit thanne iro fráuili. theru míneru nidiri.
ioh iro uuíllo úbiler. got biſcírme mih ér.
Sus ſint thiu thíng ellu. ſo íh thir hiar nu zéllu.
ſus míſſemo múate. ſint úbile ioh gúate.
Thie einun uuóllent in uuár. thaz gúata ófonon ſar.
thie ándere mit ílon. iz uuóllent ſar firdílon.
Thie gúate es ſar biginnent. ioh iz frám bringent.
ioh ſint fró thrato. réhtero dato.

---

v. 63. ouh dar. F.
v. 64. finthit. V.
v. 66. réchen. V. F. gúat. F.
v. 68. fie iz. F.
v. 70. giuuuach. F.
v. 74. hinterort. F.
v. 77. míneru. V.
v. 79. dinc. F. zello. F.
v. 80. miſſemuate. F.
v. 81. offanon. F.

Thie andere álle filu frúa. ſero grúnzent thar zúa.
ſero dúit in thiu fríſt. theiz bithékitaz niſt.
Nu bifílu ih mih hiar. then béziron allen in uuár.
allen gótes theganon. mit ſelben kríſtes ſeganon.
Tház thie ſelbun ſmáhi mín. in gihúgti muazin íro ſin.
mit uuórton mih ginúagen. zi drúhtine gifúagen.
Ió ſar in thémo friſte. zi uuáltantemo kríſte.
zi uuáltanteru hénti. ána theheinig énti.
Themo ſi gúallichi. ubar állaz ſinaz richi.
ubar allo uuórolti. ſi díuri ſin ió uuónenti.
In érdu ioh in hímile. in ábgrunte ouh hiar nídare.
mit éngilon ioh mánnon. in éuuinigen ſángon.
Ther míh hiar ſo gidróſta. thero árabeito irlóſta.
thaz er min githáhta. zi ſtáde mih bibráhta.
Thoh íh thar zua húgge. thoh ſcóuuon ſie zi rúgge.
bin mir méndenti. in ſtade ſtántenti.
Si gúallichi theru énſti. thiu mir thés ió giónſti.
lób ouh theru giuuélti. ána theheinig énti.
In érdu ioh in hímile. in ábgrunte ouh hiar nídare.
mit éngilon ioh mánnon. in éuuinigen ſángon.
Amen.

---

v. 85. dara zua. F.
v. 91. úúaltentemo. F.
v. 92. úúaltenteru. F. dichéinich. F.
v. 93. al. F.
v. 94. alle. F. uuónanti. V.
v. 95. nídere. V.
v. 96. ioh mit mannon. F.
v. 100. ménthenti. V. ſtántenti. V.
v. 101. gunſti. F.
v. 102. thera. V. F.
v. 103. nídere. V.
v. 104. ioh mit. F.

Schluſs des Freiſinger Codex.

Du himilisco trohtin. Ginade uns mit mahtin.
In din ſelbes riche. Só ſo dir giliche.
Trohtin chriſt in himile. Mit dines fater ſegane.
Gínáde uns in euun. Daz uuir ní lîden uuêuuún.

Uualdo epiſcopus iſtud euangelium fieri iuſſit. Ego ſigihardus indignus presbiter ſcripſi.

Halle, gedruckt in der Gebauerſchen Buchdruckerei,
mit Genehmigung der Königsberger Cenſurbehörde.

Anzeige.

Von dem Herausgeber des Krist ist in demselben Verlage früher erschienen:

Die althochdeutschen Präpositionen.

Ein Beitrag zur deutschen Sprachkunde
und als Vorläufer eines althochdeutschen Sprachschatzes nach den Quellen des 8ten bis 11ten Jahrhunderts

von

E. G. Graff.

Preis 1 Rthlr. 12 gGr.

Heidelberger Codex.

RALLEN

UUOROLT

kreftan · ioh éngilo

giscéftan · sorúmo ouh so

ináhton · mán ni mag

gi drahton ·

ioh érda ouh so hérti ·

fuárit · thaz siu éllu thriu ruárit ·

Wiener Codex.

reftan . ioh éngilo giscéftan ·

hton . mán ni mag gi dráhton ·

ioh érda ouh so hérti ·

fuárit . thaz siu éllu thriu ruárit ·

ger Codex in München.

UUÉROLT KRÉFTÍN	IOH ENGILO GISCÉFTIN
o ináhtón	Man ni mag gi trahton
il uurti	Ioh herda ouh so herti
diu gi fuarit	Thaz séllu thríu ruárit

3 2044 038 418 554